

အ တိ ဝ မ္ပ ၁

အဋ္ဌကထာ ဘာသာဓမ္မိကာများ

- ၁။ ဒုဋ္ဌသာလိနီ ဘာသာဓမ္မိကာနှင့် မူလဓမ္မိကာနိဿယ ၄-တွဲ
- ၂။ သမ္မောဟဝိနောဒနီ ဘာသာဓမ္မိကာနှင့် မူလဓမ္မိကာနိဿယ ၃-တွဲ
- ၃။ ပဉ္စပကရဏ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဓမ္မိကာနှင့် မူလဓမ္မိကာနိဿယ ၅-တွဲ

အားလုံး ရိုက်နှိပ်ပြီးစီးပြီ ဖြစ်ပါကြောင်း

ပဌမအကြိမ်

အုပ်ရေး-၃၀၀၀

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် သာသနာရေးဦးစီးဌာန အတွက် ဦးတင်မောင်(၀၂၅၆-မြ)စာပေပေါင်းကူးစာပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ်-၉၀၊ အေတီ၊ ဝေဇယန္တာလမ်း၊ (၀)ရပ်ကွက်၊ တောင်ဥက္ကလာပမြို့၊ ရန်ကင်းက ပုံနှိပ်၍၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်မောင် (၀၂၅၂၇) က ထုတ်ဝေသည်။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

တဘဝသံသရာဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

- ၁။ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော်လောင်း သူငယ်ကို စစ်ကိုင်းတိုင်း ရွှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်မြို့နယ် သရိုင်ရွာ ဦးဇောတိ-ခေါ် အုန်းလှိုင်တို့မှ ၁၂၆၁-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၁၄-ရက် (၁၉၀၀-ပြည့်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇-ရက်)အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။
- ၂။ ၁၂၆၆-ခုနှစ်၌ ပဌမအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၃။ ၁၂၇၅-ခုနှစ်၌ ဒုတိယအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၄။ ၁၂၇၉-ခုနှစ်၌ သက်တော် ၁၈-နှစ် အရွယ်တွင် ပဌမကြီးတန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၅။ ၁၂၈၀-ပြည့်နှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ ပဌမအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၆။ ၁၂၈၁-ခုနှစ် နယုန်လပြည့်နေ့၌ ဒုတိယ အကြိမ်၊ ၁၂၈၁-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ တတိယ အကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံ ယူတော် မူသည်။
- ၇။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ 'ပဌမကျော်' အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၈။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ 'သကျသီဟ စာမေးပွဲ'ခေါ် 'ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ' ဆွဲ ရရှိအောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၉။ ၁၃၀၃-ခု ဝါဆိုဦး (၁၉၄၁-၂) ဂျပန်စစ်တပ်များ မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်မည့်နှစ်တွင် ယခုလက်ရှိ အာမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ကျောင်းတိုက်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ပြောင်း ရွှေ့ လာခဲ့စဉ်က သံဃာဒဿင် ငါးပါး မျှသာရှိ၍ ပျံလွန်တော်မူချိန်တွင် သံဃာတော် ငါးရာကျော်မျှ သီတင်းသုံးလျက် ရှိသည်။
- ၁၀။ (လွတ်လပ်ရေး ရပြန်နောက်) ၁၃၁၂-ခုနှစ်၊ ပြည့်တောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ (ရှေးဦးစွာ) 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူရသည်။
- ၁၁။ ၎င်းနှစ်မှပင် နိုင်ငံတော် စာသင်ကျောင်းများ၌ သင်ကြားရန် မူလတန်း ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲခေါ် သင်ခန်းစာများကို ရေးသား ခဲ့သည်။

၁၂။ ၁၃၁၅-ခုနှစ်၌-(က) ဆဋ္ဌသံဂီတိဩဝါဒါစရိယ သံသနာယက၊
 (ခ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဘာရနိတ္ထာရက၊
 (ဂ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ပါဠိ ပဋိပိသောဓက၊
 (ဃ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဩဃာနု သောဓေဗျပတ္တပါဌက
 ဗာဖြတ် တင်မြောက်ခြင်းကို ခံယူရသည်။

၁၃။ ၁၃၁၇-ခုနှစ် ပဲခူးမြို့၌ ကျင်းပအပ်သော ဂိုဏ်းလုံးကျွတ် အစည်း
 အဝေးကြီးက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဥပ ဥက္ကဋ္ဌ (ဒုတိယသာသနာပိုင်)
 အဖြစ် တင်မြောက်ခြင်းကို ခံယူတော်မူသည်။

၁၄။ ၁၂၉၁-ခုနှစ် သက်တော် (၃၀) မှစ၍ ကျမ်းစာများကို စတင်ပြုစုတော်
 မူခဲ့ရာ ၁၂၉၃-ခုနှစ်တွင် ပဌမဦးဆုံးကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးစီးတော်
 ပူ၍ ၁၃၃၀-ခု တန်ဆောင်မုန်းလတွင် 'နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ'
 ကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးလျှင် 'တဘဝသံသရာ' အမည်ဖြင့် ထေရုပ္ပတ္တိကို
 ကိုယ်တော်တိုင်ရေးသားတော်မူခဲ့သည်။ ပဉ္စမကရုဏာဘာသာဋီကာနှင့်
 မူလဋီကာနိဿယ ပါဠိတော်နိဿယများကို ၁၃၃၆-ခု၊ တန်ဆောင်
 ဂုန်းလဆန်း ၅-ရက် (၁၀-၁၁-၇၄) တနင်းလာနေ့ ၁-နာရီအချိန်
 တင်ပို့ချေးရသေး၍ ၁၃၃၉-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့မှာ
 ပြီးဆုံးခဲ့ပါသည်။ သုတ်မဟာဝါဘာသာဋီကာကို ၁၃၃၇-ခု၊ ဝါဆို
 လပြည့်-ကျော် ၂-ရက် ကြာသပတေးနေ့ (၂၄-၇-၇၅) စတင်ပို့ချ
 ရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက် (၂၁-၁၂-၇၇)
 သောကြာနေ့ ပျံလွန် တော် မမူမီ ၅-ရက်အလိုတွင် ပြီးစီးတော်မူခဲ့
 ပါသည်။ ပါဏဏိယဘာသာဋီကာကိုပင် တရက်မျှ ရေးသားပို့ချခဲ့
 ပါသေးသည်။

၁၅။ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ သက်တော် (၇၀) နှစ်အရောက်၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော်
 ၂-ရက် (၁၉-၇-၇၉) ခင်္ဂါလ ၂-ရက်၊ အင်္ဂါဂန ညနေ ၄-နာရီ
 ဝိနတ်-ပူပ တွင် တဘဝအေတွက် ငြိမ်းတော်မူပါသည်။

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

(ဒုတိယအုပ်)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ၏ တဘဝသံသရာ ဖြစ်စဉ်အကျဉ်း	ကိ
နိဒါန်း	ခေါ
ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသူများ၏ ကျမ်းဦးအမှာ	ငါး
စဉ်ဆက်သားသနာ တည်စေသော်	စဲ
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစွမ်းတော် ၃-ပါး	၅

၈-အဋ္ဌမဂ္ဂ

၁-ဆဂတိကထာ အဖွင့်	၃
၂-အန္တရာဘဝကထာ အဖွင့်	၅
၃-ကာမဂုဏကထာ အဖွင့်	၉
၄-ကာမကထာ အဖွင့်	၁၁
၅-ရူပစာတုကထာ အဖွင့်	၁၂
၆-အရူပစာတုကထာ အဖွင့်	၁၃
၇-ရူပစာတုယာ အာယတနကထာ အဖွင့်	၁၄
၈-အရူပေ ရူပကထာ အဖွင့်	၁၆
၉-ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်	၁၆
၁၀-ဇိဝိတိန္ဒြိယကထာ အဖွင့်	၁၈
၁၁-ကမ္မဟေတုကထာ အဖွင့်	၂၁

၉-နိမ္မိမဂ္ဂ

၁-အာနိသံသဒဿာဝိကထာ အဖွင့်	၂၄
၂-အမတ်ရမ္မဏကထာ အဖွင့်	၂၇
၃-ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ အဖွင့်	၂၈
၄-အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ အဖွင့်	၂၉
၅-ဉာဏံ အနာရမ္မဏန္တိကထာ အဖွင့်	၃၁
၆-အထိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ အဖွင့်	၃၁
၇-ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ အဖွင့်	၃၂

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၈-ဝိတက္ကဝိပ္ပူရိသဒ္ဓကထာ အဖွင့်	၃၃
၉-န ယထာ စိတ္တိယ ဝါစာတိကထာ အဖွင့်	၃၄
၁၀-န ယထာ စိတ္တိယ ကာယကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်	၃၅
၁၁-အတိတ်နာဂဏသမန္နာဂဏကထာ အဖွင့်	၃၆

၁၀-ဒသမဂ္ဂ

၁-နိရောဓကထာ အဖွင့်	၃၈
၂-ရှုပံ မရောဂါတိကထာ အဖွင့်	၄၀
၃-ပဉ္စဝိညာဏသမဂ္ဂိယမဂ္ဂကထာ အဖွင့်	၄၁
၄-ပဉ္စဝိညာဏာကုသလာပီတိကထာ အဖွင့်	၄၂
၅-ပဉ္စဝိညာဏာသာဘောဂါတိကထာ အဖွင့်	၄၃
၆-ဒွိဟိ သီလေဟိတိကထာ အဖွင့်	၄၈
၇-သီလံ အစေစာသိက္ခိကထာ အဖွင့်	၄၉
၈-သီလံ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဘိကထာ အဖွင့်	၅၀
၉-သမာဒါနုပေတုကထာ အဖွင့်	၅၀
၁၀-ဝိညတ္တိ သီလန္တိကထာ အဖွင့်	၅၁
၁၁-အဝိညတ္တိဒုဿိလုန္တိကထာ အဖွင့်	၅၁

၁၁ ကောဒသမဂ္ဂ

၁-၃-တိယောပိ အနုသယကထာအဖွင့်	၅၃
၄-ညဏကထာ အဖွင့်	၅၄
၅-ညဏံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ အဖွင့်	၅၄
၆-ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ အဖွင့်	၅၅
၇-ဣဒ္ဓိဗလကထာ အဖွင့်	၅၆
၈-သမာဓိကထာ အဖွင့်	၅၉
၉-ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ အဖွင့်	၆၁
၁၀-အနိစ္စတာကထာ အဖွင့်	၆၂

၁၂-ဒွါဒသမဂ္ဂ

၁-သိဝရော ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်	၆၅
၂-ကမ္မကထာ အဖွင့်	၆၆
၃-သဒ္ဓန္ဒါ ဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်	၆၇
၄-သဋ္ဌာယတနကထာ အဖွင့်	၆၈

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၅-သတ္တက္ခတ္တပရမကထာ အဖွင့်	၆၉
၈-ဇီဝိတာဝေဂါရောပေနကထာ အဖွင့်	၇၂
၉-ဒုဂ္ဂတိကထာ အဖွင့်	၇၄

၁၃-တေရသမဂ္ဂ

၁-ကပ္ပဋ္ဌကထာ အဖွင့်	၇၅
၂-ကုသလပဋိလာဘကထာ အဖွင့်	၇၆
၃-အနန္တရာပယုတ္တကထာ အဖွင့်	၇၇
၄-နိယာဘသ နိယာမကထာ အဖွင့်	၈၁
၅-နိဂ္ဂတကထာ အဖွင့်	၈၃
၆-သမ္မုဒ္ဓိဘူတကထာ အဖွင့်	၈၄
၇-သမ္မာပန္နော အသာဒေတိကထာ အဖွင့်	၈၅
၈-အသာတရာဂကထာ အဖွင့်	၈၅
၉-ဓမ္မတဏှာ အပ္ပာကတဘိကထာ အဖွင့်	၈၇
၁၀-ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ အဖွင့်	၈၈

၁၄-စူဠသမဂ္ဂ

၁-ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ အဖွင့်	၈၉
၂-သဠာယတနုပ္ပတ္တိကထာ အဖွင့်	၉၀
၃-အနန္တရာပစ္စယကထာ အဖွင့်	၉၂
၄-အရိယဂ္ဂပဏကထာ အဖွင့်	၉၃
၅-အညော အနုသယောတိကထာ အဖွင့်	၉၄
၆-ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ အဖွင့်	၉၅
၇-အပရိယာပန္နကထာ အဖွင့်	၉၅
၈-အပ္ပာကံတကထာ အဖွင့်	၉၇
၉-အပရိယာပန္နကထာ အဖွင့်	၉၈

၁၅-ပန္နရသမဂ္ဂ

၁-ပစ္စယတာကထာ အဖွင့်	၉၉
၂-အညမညပစ္စယကထာ အဖွင့်	၉၉
၃-အဒ္ဓါကထာ အဖွင့်	၁၀၀
၄-ဓကလယမုဟုတ္တကထာ အဖွင့်	၁၀၁

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
၅-အာသဝကံသာ အဖွင့်	၁၀၁
၆-ဇရာမရဏကထာ အဖွင့်	၁၀၂
၇-သညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်	၁၀၂
၈-ဒုတိယသညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်	၁၀၃
၉-တတိယသညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်	၁၀၃
၁၀-အသညသတ္တုပိကံသာ အဖွင့်	၁၀၅
၁၁-ကမ္မူပဝယကထာ အဖွင့်	၁၀၇

၁၆-သောဠသမဂ္ဂ

၁-နိဂ္ဂဟကံသာ အဖွင့်	၁၁၀
၃-သုခါနုပ္ပဒါနကံသာ အဖွင့်	၁၁၀
၄-အဓိဂယုမနသိကာရကထာ အဖွင့်	၁၁၁
၅-ရူပံ ဟေတုတိကထာ အဖွင့်	၁၃၃
၆-ရူပံ သဟေတုကန္တိကထာ အဖွင့်	၁၁၄
၇-ရူပံ ကုသလာကုသလန္တိကထာ အဖွင့်	၁၁၄
၈-ရူပံ ဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်	၁၁၅
၉-ရူပံ ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာ အဖွင့်	၁၁၅
၁၀-ရူပါရူပဓာတုပရိယာဉ္စနကထာ အဖွင့်	၁၁၅

၁၇-သတ္တရသမဂ္ဂ

၁-အတ္ထိအရဟတော ပုညပဝယကံသာ အဖွင့်	၁၁၇
၂-နတ္ထိ အရဟတော အကာလမစ္စူတိကံသာ အဖွင့်	၁၁၈
၃-သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ အဖွင့်	၁၂၀
၄-ဣဒ္ဓိယဗဒ္ဒကထာ အဖွင့်	၁၂၃
၅-ဌပေတော အရိယမဂ္ဂန္တိကံသာ အဖွင့်	၁၂၅
၆-န ဝတ္ထဗ္ဗံ သံဘော ဒက္ခိဏံ ပရိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ အဖွင့်	၁၂၆
၇-န ဝတ္ထဗ္ဗံ သံဘော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဇေတီတိကထာ အဖွင့်	၁၂၇
၈-န ဝတ္ထဗ္ဗံ သံဘော ဘုဉ္ဇတိတိကထာ အဖွင့်	၁၂၈
၉-န ဝတ္ထဗ္ဗံ သံဘော ဒိန္နံ မဟပုလန္တိကထာ အဖွင့်	၁၂၉
၁၀-န ဝတ္ထဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓံထာ ဒိန္နံ မဟပုလန္တိကထာ အဖွင့်	၁၂၉
၁၁-ဒက္ခိဏာ ဝိသုဒ္ဓိကထာ အဖွင့်	၁၃၀

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ္ဂ

၁-မနုဿလောကကထာ အပွင့်	၁၃၃
၂-ဓမ္မဓေသနာကထာ အပွင့်	၁၃၄
၃-ကရုဏာကထာ အပွင့်	၁၃၄
၄-ဂန္ဓဇာတကထာ အပွင့်	၁၃၅
၅-ကေမဂ္ဂဏထာ အပွင့်	၁၃၅
၆-ဈာနသင်္ခါန်တိကထာ အပွင့်	၁၃၇
၇-ဈာနန္တရိကထာ အပွင့်	၁၃၉
၈-သမာပဇ္ဇာ သဒ္ဓိ သုဏာတိတိကထာ အပွင့်	၁၄၁
၉-စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာ အပွင့်	၁၄၂

၁၉-ကေုနဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-ကိလေသပဇာနကထာ အပွင့်	၁၄၅
၂-သုညတကထာ အပွင့်	၁၄၆
၃-သာမညဖလကထာ အပွင့်	၁၄၈
၄-ပတ္တိကထာ အပွင့်	..	၁၄၉
၅-တထတာကထာ အပွင့်	..	၁၄၉
၆-ကုသလကထာ အပွင့်	၁၅၀
၇-အစွန္တိနိယာမကထာ အပွင့်	၁၅၁
၈-ဣန္ဒြိယကထာ အပွင့်	၁၅၅

၂၀-ဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-အသဗ္ဗိစ္စကထာ အပွင့်	၁၅၆
၂-ဉာဏကထာ အပွင့်	၁၅၈
၃-နိရယပါလကထာ အပွင့်	၁၅၉
၄-တိရစ္ဆာနကထာ အပွင့်	၁၆၁
၅-မဂ္ဂကထာ အပွင့်	၁၆၂
၆-ဉာဏကထာ အပွင့်	၁၆၃

၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-သာသနကထာ အပွင့်	၁၆၆
၂-အဝိဝိတ္တကထာ အပွင့်	၁၆၇
၃-သညောဇနကထာ အပွင့်	၁၆၇

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
၁၁-ဣဒ္ဓိကထာ အဖွင့်	၁၆၈
၁၂-ဗုဒ္ဓကထာ အဖွင့်	၁၇၀
၁၃-သဗ္ဗဒိသာကထာ အဖွင့်	၁၇၀
၁၄-ဓမ္မကထာ အဖွင့်	၁၇၁
၁၅-ကမ္မကထာ အဖွင့်	၁၇၅

၂၂-ဗာဝိသတိမဂ္ဂ

၁-ပရိနိဗ္ဗာနကထာ အဖွင့်	၁၇၆
၂-ကုသလစိတ္တကထာ အဖွင့်	၁၇၆
၃-အာနေဉ္ဇကထာ အဖွင့်	၁၇၇
၄-ဓမ္မာဘိသမယကထာ အဖွင့်	၁၇၇
၅-၇-တိဆောပိကထာ အဖွင့်	၁၇၈
၈-အဗျာကတကထာ အဖွင့်	၁၇၉
၉-အာသေဝနပစ္စယကထာ အဖွင့်	၁၈၀
၁၀-ခဏိကကထာ အဖွင့်	၁၈၀

၂၃-တေဝိသတိမဂ္ဂ

၁-ကောဓိပ္ပာယ်ကထာ အဖွင့်	၁၈၂
၂-အရဟန္တဝတ္ထကထာ အဖွင့်	၁၈၃
၃-၇-ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာ အဖွင့်	၁၈၃
၈-ပဋိရူပထာ အဖွင့်	၁၈၅
၉-အပရိနိဗ္ဗာနကထာ အဖွင့်	၁၈၆
နိဂမ္မနကထာ	၁၈၉

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၅-မန္တရသမဂ္ဂ

၁-ပစ္စယတာကထာ အဖွင့်	၂၂၇
၂-အညမညပစ္စယကထာ အဖွင့်	၂၂၇
၉-တံတိယသညာဝေဒယိတက္ခယ အဖွင့်	၂၂၀
၁၀-အသညသတ္တုပိကာကထာ အဖွင့်	၂၂၉
၁၁-ကမ္မူပစယကထာ အဖွင့်	၂၃၀

၁၆-သောဠသမဂ္ဂ

၃-သုခါနုပွဒါနကထာ အဖွင့်	၂၃၁
၄-အဓိဂယုခနသိကာရကထာ အဖွင့်	၂၃၁
၉-ရူပံ ရူပ ဝိဝေရာ ရူပ ဝိဝေရန္တိကထာ အဖွင့်	၂၃၂

၁၇-သတ္တရသမဂ္ဂ

၁-အတ္ထိ အရဟတော ပုညပစယကထာ အဖွင့်	၂၃၃
၂-နတ္ထိ အရဟတော အကာလမစ္စူတိကထာ အဖွင့်	၂၃၃
၃-သဗ္ဗမိဒိ ကမ္မတောတိကထာ အဖွင့်	၂၃၄
၄-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒကထာ အဖွင့်	၂၃၅
၇-န ဝတ္တမ္ပံ သံသော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဒေတိတိကထာ အဖွင့်	၂၃၅
၁၁-ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ အဖွင့်	၂၃၅

၁၈-အဠာရသမဂ္ဂ

၁-မနုဿလောကကထာ အဖွင့်	၂၃၈
၂-မမ္မဒေသနာကထာ အဖွင့်	၂၃၈
၆-ဈာနသင်္ကန္တိကထာ အဖွင့်	၂၃၈
၇-ဈာနန္တရိကကထာ အဖွင့်	၂၃၉
၉-စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိကထာ အဖွင့်	၂၃၉

၁၉-ကျေနုဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ

၁-ကိလေသပဟေနကထာ အဖွင့်	၂၄၄
၂-သုညတကထာ အဖွင့်	၂၄၁
၃-သာမညပလကထာ အဖွင့်	၂၄၂
၅-တထတာကထာ အဖွင့်	၂၄၃

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၆-ကုသလကထာ အဖွင့် ၂၄၃
၇-အစန္တနိယာမကထာ အဖွင့် ၂၄၃
၈-ဗျူဟိယကထာ အဖွင့် ၂၄၄
၂၀-ဝိသတိမဝဂ္ဂ	
၂-ဉာဏကထာ အဖွင့် ၂၄၅
၃-နိရယပါလကထာ အဖွင့် ၂၄၅
၄-တိရစ္ဆာန်ကထာ အဖွင့် ၂၄၆
၆-ဉာဏကထာ အဖွင့် ၂၄၆
၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ္ဂ	
၁-သာသနကထာ အဖွင့် ၂၄၈
၁၁-ဗုဒ္ဓိကထာ အဖွင့် ၂၄၈
၁၄-ဓမ္မကထာ အဖွင့် ၂၄၈
၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ္ဂ	
၂-ကုသလစိတ္တကထာ အဖွင့် ၂၅၄
၃-အာနေဉ္ဇကထာ အဖွင့် ၂၅၄
၅-တိဿောပိကထာ အဖွင့် ၂၅၄
၉-အာသေဝနပစ္စယကထာ အဖွင့် ၂၅၅
၂၃-တေဝိသတိမဝဂ္ဂ	
၁-ကောဓိပ္ပာယ်ကထာ အဖွင့် ၂၅၇
၃-၇-ဣဿရိယကမကောရိတာကထာ အဖွင့် ၂၅၇
၈-ပဋိရူပကထာ အဖွင့် ၂၅၈
၉-အပရိနိပ္ပန္နကထာ အဖွင့် ၂၅၉

ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်နိဿယ

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ္ဂ

၁-ဆဂတိကထာ	---	၂၆၃
၂-အန္တရာတဝကထာ	၂၆၄
၃-ကာမဂုဏကထာ	၂၆၅
၄-ကာမကထာ	---	၂၆၇
၅-ရူပစာတုကထာ	၂၆၈
၆-အရူပစာတုကထာ	၂၆၉
၇-ရူပစာတုယာ အာယတနကထာ	၂၆၉
၈-အရူပေ ရူပကထာ	---	၂၇၀
၉-ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ	---	၂၇၁
၁၀-ဇီဝိတိန္ဒြိယကထာ	၂၇၅
၁၁-ကမ္မယောတုကထာ	---	၂၇၆

ဇ-နဝမဝဂ္ဂ

၁-အာနိသံသဒဿာဝီကထာ	၂၇၉
၂-အမတာရမ္မဏကထာ	၂၈၂
၃-ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ	---	၂၈၃
၄-အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ	---	၂၈၃
၅-ဣဏံ အနာရမ္မဏကထာ	၂၈၄
၆-အတိတာနာဂတရမ္မဏကထာ	၂၈၅
၇-ဝိတက္ကာနုပတိကထာ	၂၈၆
၈-ဝိတက္ကဝိပ္ပုရသဒ္ဓကထာ	၂၈၆
၉-န ယထာ စိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ	---	၂၈၇
၁၀-န ယထာ စိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ	၂၈၈
၁၁-အတိတာနာဂတသမန္နာဂတကထာ	---	၂၈၉

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၀-ဒသမဂ္ဂ

၁-နိရောဓကထာ	၂၉၁
၂-ရူပံ မဂ္ဂေါထိကထာ	၂၉၁
၃-ပဉ္စဝိညာဏသမင်္ဂိယ မဂ္ဂကထာ	၂၉၂
၆-ဒွိဟိ သီလေဟိကထာ	၂၉၄
၇-သိလံ အစေတသိက္ခန္ဓိကထာ	၂၉၄
၈-သိလံ န စိတ္တာနုပရိတတ္ထိတိကထာ	၂၉၄
၉-သမာဓိနုပေတုကထာ	၂၉၅
၁၀-ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာ	၂၉၅
၁၁-အဝိညတ္တိဒုသိလျန္တိကထာ	၂၉၆

၁၁-ကောဒသမဂ္ဂ

၁-၃-တိသောပိ အနုသဟကထာ	၂၉၈
၄-ဉာဏကထာ	၂၉၈
၅-ဉာဏံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ	၂၉၉
၆-ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ	၂၉၉
၇-ဣဒိဗလကထာ	၃၀၀
၈-သမာဓိကထာ	၃၀၂
၉-ဓမ္မဝိတတကထာ	၃၀၃
၁၀-အနိစ္စတာကထာ	၃၀၄

၁၂-ဒွါဒသမဂ္ဂ

၁-သံဝရေဇ္ဇမ္ဗန္တိကထာ	၃၀၆
၂-ကမ္မကထာ	၃၀၆
၃-သန္ဓေ ဝိပါကောတိကထာ	၃၀၈
၄-သဠာယတနကထာ	၃၀၉
၅-သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာ	၃၀၉
၆-ဇီဝိတာဇေဝါရောပနကထာ	၃၁၀
၉-ဒုဂ္ဂတိကထာ	၃၁၂
၁၀-သတ္တမဘဝိကကထာ	၃၁၃

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၃-တေရသမဝဂ္ဂ

၁-ကပ္ပဋ္ဌကထာ	၃၁၄
၂-ကုသလပင်္ဂလာဘကထာ	၃၁၅
၃-အနန္တရာပယုတ္တကထာ	၃၁၆
၄-နိယတထိ နိယာမကထာ	၃၁၇
၅-နိဂုတကထာ	၃၁၇
၆-သမ္ပုခိဘူတကထာ	၃၁၈
၇-သမ္ပာပန္နော အသာဒေတိကထာ	၃၁၈
၈-အသာတရာဂကထာ	၃၁၉
၉-ဓမ္မတဏှာ အပ္ပာကတဘတိကထာ	၃၂၁
၁၀-ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယဘတိကထာ	၃၂၂

၁၄-စုဒ္ဒသမဝဂ္ဂ

၁-ကုသလာကုသလပင်္ဂသန္တဟနကထာ	၃၂၄
၂-သဋ္ဌာယတနုပတ္တိကထာ	၃၂၅
၃-အနန္တရပစ္စယကထာ	၃၂၇
၄-အရိယဂ္ဂပကထာ	၃၂၈
၅-အညော အနုယယောတိကထာ	၃၂၈
၆-ပရိယုဋ္ဌာန် စိတ္တဝိပယုတ္တန္တိကထာ	၃၂၉
၇-ပရိယာပန္နကထာ	၃၃၀
၈-အပ္ပာကဘကထာ	၃၃၂
၉-အပရိယာပန္နကထာ	၃၃၄

၁၅-ပန္နရသမဝဂ္ဂ

၁-ပစ္စယကံထာ	၃၃၆
၂-အညမညပစ္စယကထာ	၃၃၇
၃-အဒ္ဓါကထာ	၃၃၈
၄-ခဏလဟမုယုတ္တကထာ	၃၄၀
၅-အာသဂကထာ	၃၄၀
၆-ဇရာမရဏကထာ	၃၄၁
၇-သညာဝေဒယိတကထာ	၃၄၁
၉-တတိယသညာဝေဒယိတကထာ	၃၄၁
၁၀-အသညသတ္တိပိဏကထာ	၃၄၃
၁၁-ကမ္မုပစယကထာ	၃၄၃

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၆-သောဠသမဝဂ္ဂ

၁-နိဂ္ဂဟကထာ	၃၄၀
၂-သုခါနုပ္ပဒါနကထာ	၃၄၉
၄-အဓိဂယုမနသိကာရကထာ	၃၅၀
၅-ရူပံ ဟေတုတိကထာ	၃၅၂
၆-ရူပံ သဟေတုကန္တိကထာ	၃၅၂
၇-ရူပံ ကုသလာကုသလန္တိကထာ	၃၅၃
၈-ရူပံ ဝိပါကောတိကထာ	၃၅၃
၉-ရူပံ ရူပပါဝစရာ ရူပပါဝစရန္တိကထာ	၃၅၄
၁၀-ရူပါရူပဓာတုပရိယာပန္နကထာ	၃၅၄

၁၇-သတ္တရာသမဝဂ္ဂ

၁-အာဂုပတော ပုညပရယာဏကထာ	၃၅၅
၂-နတ္ထိ အရဟတော အကာလမစူတိကထာ	၃၅၅
၃-သဗ္ဗမိဒိ ကမ္မဇတာတိကထာ	၃၅၆
၄-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာ	၃၅၇
၅-ဌပေတော အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ	၃၅၈
၆-န ဇတ္တဗ္ဗိ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိကထာ	၃၅၉
၇-န ဇတ္တဗ္ဗိ သံဃော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဇေတီတိကထာ	၃၆၀
၈-န ဇတ္တဗ္ဗိ သံဃော ဘုဉ္ဇတီတိကထာ	၃၆၀
၉-န ဇတ္တဗ္ဗိ သံဃော ဒိန္နံ မဟပူလန္တိကထာ	၃၆၁
၁၀-န ဝတ္တဗ္ဗိ ပုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟပူလန္တိကထာ	၃၆၅
၁၁-ဒက္ခိဏာ ဝိဘုဒ္ဓိကထာ အပုဋ်	၃၆၇

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ္ဂ

၁-မနုဿလောကကထာ	၃၆၉
၂-ဓမ္မဒေသနာကထာ	၃၇၀
၃-ကရုဏာကထာ	၃၇၂
၄-ဂန္ဓဇာတိကထာ	၃၇၃
၅-ကေမဂ္ဂကထာ	၃၇၄
၆-ဈာနသင်္ကန္တိကထာ	၃၇၅
၇-ဈာနန္တိုကထာ	၃၇၆
၈-သဒ္ဓိ ကုဿာတိတိကထာ	၃၇၇
၉-စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတီတိကထာ	၃၇၈

မခတ်ကာ

ခေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၉-ကျေနပ်သတိမဝဂ္ဂ

၁-ကိလေသဇဟနကထာ	---	၃၇၉
၂-သုညတာကထာ	၃၈၀
၃-သာမညဇလကထာ	၃၈၁
၄-ပတ္တိကထာ	၃၈၁
၅-တထတာကထာ	၃၈၁
၆-ကုသလကထာ	၃၈၂
၇-အစန္တနိယာမကထာ	၃၈၂
၈-ဣန္ဒြိယကထာ	၃၈၄

၂၀-ဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-အသိဉ္စကထာ	၃၈၇
၂-ညဏကထာ	၃၈၇
၃-နိရယပါလကထာ	၃၈၈
၄-တိရစ္ဆာနကထာ	၃၉၁
၅-မဂ္ဂကထာ	၃၉၁
၆-ညဏကထာ	၃၉၆

၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-သာသနကံထာ	၃၉၈
၂-အဝိတက္ကကထာ	၃၉၈
၃-၇-သံယောဇနကထာ	၃၉၉
၄-ဣဒ္ဓိကထာ	၄၀၀
၅-ဗုဒ္ဓကထာ	၄၀၁
၆-သဗ္ဗဒိသာကထာ	၄၀၁
၇-ဓမ္မကထာ	၄၀၂
၈-ကမ္မဇကထာ	၄၀၃

၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ္ဂ

၅-ကုသလစိတ္တကထာ	၄၀၄
၃-အာနေုကထာ	၄၀၅
၄-ဓမ္မာဘိသယကထာ	၄၀၆

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
၅-၇-တိဿောပိကထာ	၄၀၇
၈-အဗျာကတကထာ	၄၀၇
၉-အာထေဝနပစ္စယကထာ	၄၀၇
၁၀-ဇဏိကကထာ	၄၀၉
၂၃-ကေဝိဇာတိမဂ္ဂ		
၁-ကောဓိပ္ပိယကထာ	---	၄၁၁
၂-အရဟန္တိဏ္ဍကထာ	---	၄၁၁
၃-၇-ဣဿရိယကမကောရိတာကထာ	---	၄၁၂
၈-ပတိဋ္ဌာကထာ	၄၁၃
၉-အပရိနိပစ္ဆန္နကထာ	၄၁၃
ကထာပေါင်း-၂၂၅	၄၁၅

မာတိကာ ပြီးပြီ။

ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာ

နိဒါန်း

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး
ဧမာ်ကွန်းတိုင်ကြီး

ယခုအခါ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို အားသန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးသည်လည်း သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့စဉ် တချိန်တုန်းက ပေါ်ထွက်လာသည့် အထိမ်းအမှတ် မော်ကွန်း ကျောက်စာတိုင်ကြီးတဆူ ဖြစ်သည်။

ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီး ပေါ်ထွက်လာရသည့် အကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြရလျှင် ယခု ဆောင်ရွက်နေဆဲ ဖြစ်သည့် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ကိစ္စကြီး ပြီးမြောက်အောင်မြင်နိုင်ရန်အတွက်—

လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် အချက်များ၊

ပစ်ပယ်ရှောင်ကြဉ်ရမည့် အချက်များ—

ဟူသော သင်ခန်းစာများကို ရနိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ကထာဝတ္ထုဘာသာဋီကာကျမ်း၏ နိဒါန်းအဖြစ်ဖြင့် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီး ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို သိသာရုံမျှ ဖော်ပြပါအံ့။

ကထာဝတ္ထု ကျမ်း၏ အတိတ်နိမိတ် ကောင်းခဲ့ခြင်း

မဟာသက္ကရာဇ် ၁၁၀-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်နေ့သို့ ရောက်သောအခါ မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်အနီး ကဏ္ဍမ္မမည်သော သရက်ပင်ရင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူပြီး တလောကလုံးကို သိမြင်ထင်ရှားစေလျက် ရေမီး အစုံအစုံသော တန်ခိုးပြာဋိဟာတို့ကို ပြတော်မူသည်။^၁

မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ဘုရား၏ အံ့ဩဖွယ်ရာ တန်ခိုးပြာဋိဟာတို့ကို ဖူးမြော် ရှုမြင်ကြရသောအခါ များစွာသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည် ဘုရား

၁။ ဓမ္မ ဋ္ဌ ၂။ ဒေဝေါရောဟဏဝတ္ထု ၁၃၀-မှစ၍ပါ။
ဤကျမ်း နှာ ၄-မှစ၍ပါ။

တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။

သာသနာတော်မှ အပ တိတ္ထိဂိုဏ်းများသည် ဖရို ဖရဲ ပြိုကွဲ ပျက်စီး၍ နေရောင်တောက်သောအခါ ပိုးစုန်းကြူးများ ပျောက်သကဲ့သို့ ပျောက်သွားလေသည်။

တန်ခိုး ပြာဠိဟာကို ပြုပြီးသောအခါ မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ဘုရားသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ခြေနှစ်လှမ်းမျှဖြင့် ကြာသွားတော်မူသည်။ လူ့ပြည်မှ စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်ရှိရာ ယုဂန္ဓိရုံတောင်ထိပ်မှာ ပဌမ ခြေတလှမ်း ချ၍ ယုဂန္ဓိရုံ တောင်ထိပ်မှ တာဝတိံသာနတ်ပြည် ရှိရာ မြင်းမိုင်ရုံ တောင်ထိပ် ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း၌ ခြေတလှမ်းချကာ ၂-လှမ်းမျှ လှမ်းကြွခြင်း ဖြစ်သည်။ ၂-လှမ်း၌ လူ့ပြည်မှာ ပဌမ ခြေဖဝါးထား၊ ယုဂန္ဓိရုံတောင်ထိပ်မှာ ဒုတိယ ခြေဖဝါးချ၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ တတိယ ခြေဖဝါးချကာ ခြေ ၃-ဖဝါးသာ ချလေသည်။

တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ရောက်သောအခါ သိကြားမင်းစံရာ ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း ခင်းထားသော ပဏ္ဍုကမ္မလဒကျောက်နေရာထက်၌ စံနေတော်မူလျက် မယ်တော် ဖြစ်ခဲ့ဘူးသည့် သန္တုသိတနတ်သားကို အကြီးအမှူးပြုကာ စကြဝဠာ ကမ္ဘာတိုက်တသောင်းမှ စုဝေးရောက်လာကြသည့် နတ်ဗြဟ္မာတို့အား အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။

အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတို့တွင် ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း၊ ဝိဘင်းကျမ်း၊ ဓာတုကထာကျမ်း၊ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်းများကို ဟောပြီး ၅-ခုမြောက် ဖြစ်သည့် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို အခြေခံမူ ၈-ချက်နှင့် အကျဉ်းချုပ် တဘာဏဝါရမျှသာ ဟောသည်။ အပြည့်အစုံ မဟေ့။

အခြေခံမူ ၈-ချက်။ ။ကထာဝတ္ထုကျမ်း အတွက် အခြေခံမူ ၈-ချက် ဟူသည်မှာ-

- ၁။ သုဒ္ဓသစ္စိကဋ္ဌ
- ၂။ ဩကာသ သစ္စိကဋ္ဌ
- ၃။ ကာလစ္စိကဋ္ဌ
- ၄။ အဝယဝသစ္စိကဋ္ဌ

ဟူ၍ သစ္စိကဋ္ဌ ၄-ချက်ကို-

- ၁။ အနုလောမ ပစ္စနိက
- ၂။ ပစ္စနိကာအနုလောမ

ဟူ၍ အမေး ၂-ချက်စီ မေးသောကြောင့် အခြေခံမူ ၈-ချက် ဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို အပြည့်အစုံ မဟောပဲ အခြေခံမူ ၈-ချက်နှင့် အကျဉ်းချုပ် တဘာဏဝါရမျှသာ ဟောခြင်းမှာ—

နောင်အခါ၌ ငါ၏ တပည့် မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ရဟန်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော သာသနာ၏ အညစ်အကြေးတို့ကို သုတ်သင်လျက် တတိယသံဂါယနာဇာတ်ပွဲတွင် ရဟန်းသံဃာ၏ အလယ်၌ ဤကထာဝတ္ထုကျမ်းကို သကပက္ခဝါဒငါးရာ ပရပက္ခဝါဒငါးရာ ပေါင်းဝါဒတထောင် ပေါင်း၍ အပြည့်အစုံ ဟောကြားလိမ့်မည်။^၁ ဟူ၍ သိမြင်တော်မူသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့ ကထာဝတ္ထုကျမ်း အခြေခံမူ ၈-ချက်နှင့် အကျဉ်းချုပ် တဘာဏဝါရမျှကို ဟောကြားခြင်းသည်ပင်လျှင် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို ဟောခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို့နောက်မှ ယဗိုက်ကျမ်းနှင့် ပဋ္ဌာနန်းကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်။ ဤသို့လျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဝါတွင်း ၃-လပတ်လုံး အဘိဓမ္မာဓေသနာတော်ကို ဟောတော်မူသည်။

ထို့နောက် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ လူ့ပြည် သက်သေမြို့သို့ အလယ်မှ ပတ္တမြားလှေကား၊ လကျီဘက်မှ ရွှေလှေကား၊ လက်ဝဲဘက်မှ ငွေလှေကားများ သွယ်တန်းပြီး နတ်ဗြဟ္မာများ ခြံရံလျက် မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား ဆင်းသက်ကြွမြန်းတော်မူခဲ့သည်။

ထိုအခါ ကမ္ဘာသားအားလုံးပင် ထင်ထင်ရှားရှား ဖူးမြင် တွေ့ရှိကြရသည်။ စကြဝဠာ ကမ္ဘာလောလဓာတ်တခုလုံး အပိတ်အကွယ် အဆီးအတား မရှိ ငရဲဘုံ နတ်ဗြဟ္မာဘုံများကို တွေ့မြင်ကြရသည်။

ယင်းသို့ အံ့ဩဖွယ် မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ တန်ခိုးတော်များကို ဖူးမြင်ကြရသော လူအပေါင်းသည် ရတနာသုံးပါးကို ကြည်ညို ဆည်းကပ်သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေသည်။ ဘုရားဖြစ်ရန် အတွက် လူတိုင်းပင် ဆုတောင်းကြသည်ဟု အဋ္ဌကထာကျမ်း၌ ဗုဒ္ဓတစ်ပါးကင်းစင်လေသည်။

ကထာဝတ္ထုကျမ်းအတွက် အတိတ်နိမိတ် ကောင်းခြင်း

ဤတွင် ဖော်ပြပြီးခဲ့သမျှ စကားရပ်များကို ပြန်လည် သုံးသပ်ကြည့်လျှင် ကထာဝတ္ထုကျမ်း အပါအဝင် အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းကို ဟောရန် တန်ခိုးပြာဠိဟာများကို ပြုပြီး တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ ကြွစဉ်တုန်းကလည်း သာသနာမှအပ ဖြစ်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများ တိမ်မြုပ် ပျောက်ကွယ်သွားကြပြီး သာသနာတော်အရောင် တွန်းပြောင်ခဲ့သည်။

၁။ ဤကျမ်း ပဋမတွဲ နှာ-၅။

ကထာဝတ္ထုကျမ်း အပါအဝင် အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းကို ဟောတော်မူပြီး တာဝဏီသာနတ်ပြည်မှ လူ့ပြည်သို့ သက်ဆင်း ကြွမြန်းလာသောအခါ၌ လည်း မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ တန်ခိုးရုံ၏ရောင် တိုးတက်ထွန်းပြောင် လာပြန်လေသည်။

ဤသို့ ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ ထိန်ဝါ တောက်ပသည့် အချိန်၌ အစပျိုး အခြေတည်ခဲ့ရသော ကထာဝတ္ထုကျမ်းအတွက် နောင် အပြည့်အစုံ ကထာ ဝတ္ထု ကျမ်းတော်ကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ပြန့်ပွားရေးကို ပြုစုစွမ်းဆောင်နိုင်မည့် အတိတ်ကောင်း နိမိတ်ကောင်း ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူသင့်ပေသည်။

ယင်းသို့ မဟာဓက္ကရာဇ် ၁၀၀-ခုနှစ်တွင် အံ့ဩဖွယ်ရာ ထူးကဲလှစွာသော မြတ်စွာဘုရားရှင်၏—

တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြခြင်း၊

အဘိဓမ္မာ ဒေသနာကို ဟောခြင်း၊

နတ်ပြည်မှ လူ့ပြည်သို့ လှေကား ၃-သွယ်ဖြင့် ဆင်းသက်ခြင်း—

များကို တလောကလုံး ထင်ထင်ရှားရှား ဖူးမြင် သိရှိကြသည့်အခါ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုသက်ဝင် ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်ကြသည်။ သာသနာ တော်ကို မကြည်ညိုသည့် သာသနာ့ ဆူးငြောင့်လုတ် အမြှုပ်အနယ်များ ကင်းဝေးလျက် ဓက္ကရာဇ် ၁၄၀-ခုနှစ်အထိ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ထွန်းလင်း တောက်ပနေလေသည်။

ပဌမသံဂါယနာတင်ခြင်း

မဟာဓက္ကရာဇ် ၁၄၀-ခုနှစ် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူ သောအခါ၌ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ထိပါးစေမည့် သတင်းစကား တခုကို သံသမဟာနာယက ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မဟာကဿပ ကြားသိတော်မူရ သည်။ ယင်း သတင်းစကားမှာ—

တော်ကြပေါ် ငါ့ရှင်တို့။ မပူကြပါနဲ့။ မငိုကြပါနဲ့။ ငါတို့သည် ရှင်ဂေါတမ(လက်အောက်)မှ လွတ်မြောက်ကြပြီ။ ရှင်ဂေါတမ သည် “သင်တို့ ဒါကို လုပ်ကြ၊ ဒါကို မလုပ်ကြနဲ့”ဟု ချုပ်ချယ်ခဲ့ သည်။ ယခုတော့ ငါတို့ကြိုက်လျှင် လုပ်၍ မကြိုက်လျှင် မလုပ်ပဲ နေနိုင်ကြပြီ—

ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံသောကြောင့် ပူဆွေးငိုကြွေးကြသည့် ရဟန်း တော်တို့အား သုဘဒ္ဒအမည်ရှိ ဟောထွက် ရဟန်းကြီးတပါးက ပြောဆိုခြင်း ပင် ဖြစ်သည်။

အရှင်မဟာကဿပသည် ယင်း စကားကို ကြားသိရသောအခါ ရဟန်း သံဃာ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ပြီး ဗုဒ္ဓတရားဟောများကို-

မကွယ်မပျောက်စေရန်

အခြားအယူဝါဒများနှင့် အရာရာရာ အနှော့နှော့ မဖြစ်စေရန် အတည်ပြုသည့် သံဂါယနာတင်ပွဲပြုလုပ်ပြီး သံသနာယကများအား အစဉ်အဆက် ဆောင်ရွက် ထိန်းသိမ်းရမည်ဟု ပိဋကတ်တော်များကို တာဝန်ခွဲဝေ အပ်နှင်း တော်မူလေသည်။

သုံးသပ်ချက်။ ။ ဤသို့ ပဌမသံဂါယနာပွဲ ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍-

အရှင်မဟာကဿပသည် အမြော်အမြင်ကြီးမားစွာဖြင့် သာသနာတော်ကို တကယ်ထိပါး ပုတ်ခတ်ခြင်း မပြုလုပ်သေးပဲ ထိခိုက်ရန် အလားအလာရှိသော ရဟန်းကြီး၏ စကားမျှဖြင့် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးအတွက် အကာအကွယ်ပြုလုပ်စီမံတော် မူခဲ့သည်ကို အလွန်ပင် သတိထား မှတ်သား နာယူထိုက်လှပေသည်။

ပုထုဇဉ် ငမိုက်သားတို့သည် မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ ရှောင်ကြဉ်ရန် တားမြစ်ချက်၊ လိုက်နာရန် ညွှန်ကြားချက် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ် ပညတ်သည်ကိုပင် အပြစ်အနာအမြစ် မှတ်ထင်ပြီး အတုမဲ့ ဂုဏ်တော်ရှင် မြတ်စွာဘုရားကိုပင် ပြစ်မှားတတ်သည်ကိုလည်း သာသနာသန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ခေောင်ရွက်ရာ၌ ကြီးစွာ သတိထား သင့်သည်။

ဒုတိယ သံဂါယနာတင်ပွဲခြင်း

ယင်းသို့ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော သာသနာတော်ကို အဆက်ဆက် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ကြရာ နှစ်ပေါင်း တရာခန့်ကြာသောအခါ မသန့်ရှင်း မစင်ကြယ်သော အယူဝါဒ ၁၀-မျိုး ပေါ်ပေါက်လာပြန်သည်။ ယင်း အယူအဆ ၁၀-မျိုးကို ဝေသာလီပြည်သား ဝဇ္ဇီရဟန်းများက စကင် ယူဆ ကျင့်သုံးကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ခဲ့ကြသည်။

ယင်းတို့မှာ-

- ၁။ ကျွဲစသော သတ္တဝါ၏ဦးချိုတွင်ထည့်၍ သိမ်းထားသော ဆားကို အလိုရှိသောအခါ ဆွမ်းဟင်းစသည့်၌ ထည့်၍ စားကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၂။ နေ မွန်းတည့်ပြီး အရိပ် လက် ၂-သစ် မကျော်မီ ဆွမ်း စသော အစေ့ကို စားကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။

- ၃။ ခရီးသွားခါနီး ဖြစ်လျှင် ပဝါရိတ်သင့်သော ဘောဇဉ်ကို အတိရိတ်ဝိနည်းကံမပြုပဲ စားကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၄။ တကျောင်းတည်းနေ ရဟန်းများ တသိမ်တည်း၌ အသီး အသီး တရုစီ တခုစီ ခွဲခြား၍ ဥပုသ်ပြုကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၅။ သံဃအစည်းအဝေးသို့ မရောက်လာသည့် ရဟန်းများ၏သဘော တူမှုကို နောက်မှ ရယူမည်ဟု သဘောထား၍ သံဃာမညီညွတ်ပဲ သံဃကံကို ဆောင်နိုင်သည်။ ကံ မပျက်။
- ၆။ ဆရာသမား ပြုလုပ်ခဲ့သော မည်သည့် အလုပ်မဆို လိုက်၍ လုပ်ကောင်းသည်။
- ၇။ နို့အဖြစ်ကိုကျော်၍ ဒိန်ချဉ်မဖြစ်သေးသော နို့ကို ပဝါရိတ်သင့် သောရဟန်းသည် အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုပဲ စားကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၈။ မမူးစေနိုင်သေးသည့် စိမ်ပျဉ်အရက်ကို သောက်ကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၉။ အမြိတ် အဆာ မရှိသော နိသိဒ္ဓိကို သုံးစွဲကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၁၀။ ရွှေငွေသည် အပ်၏။ အာပတ် မသင့်-

ဟူသော အချက် ၁၀-မျိုး ဖြစ်သည်။

ထိုအဓမ္မဝါဒကို စွဲယူကြသော ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့သည် ဥပုသ်နေ့၌ ရဟန်း သံဃာအလယ်၌ ရေအပြည့် ထည့်ထားသော ကြေးဖလားကြီးကို ထား၍-

“ဒကာတို့ သံဃာအား တကျပ်, ငါးမူ, တမတ်, တမူး, တပဲ (တတ်အားသမျှ) လှူကြပါ။ သံဃာတော်များ အသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာဝယ်ရန် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်”-

ဟူ၍ လာသမျှ လူတို့အား အလှူခံကြသည်။ ရသမျှကို ထိုနေ့ည၌ အချိုးကျ ခွဲဝေယူကြသည်။

ထိုအခါ ဧည့်သည်အဖြစ် ရောက်နေသော အရှင်မဟာယသကိုလည်း ဝေစုပေးကြသည်။ အရှင်မဟာယသ က ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့ကို၎င်း၊ ဒါယကာတို့ကို ၎င်း ရဟန်းတို့အား ရွှေငွေ မခံအပ်ကြောင်း ပြော၍ ငြင်းပယ်သည်။

ထိုအခါ ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့က အရှင်မဟာယသ သည် သဒ္ဓါတရား ရှိသူ ဒါယကာတို့ကို စေတနာပျက်အောင် ဆဲရေးခြိမ်းခြောက်သည်ဟု စွပ်စွဲကာ သတိပေးသည့် ပဋိသွာရဏီယကို ပြုလုပ်ရန် စိုင်းပြင်းကြသည်။ အရှင်

မဟာယသ ကလည်း ဒါယက္ခတို့ထံ သွား၍ ဘုရားဟော အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ ဥပက္ကိလေသသုတ်^၁ လစာတိုင်း-

- ၁။ တိမ်တိုက်
- ၂။ ဆီနှင်း
- ၃။ မြို့ခိုး
- ၄။ ရာဟု

ဟူသော ၄-ပါးတို့သည် လနှင့် နေတို့၏ အညစ်အကြေး ဖြစ်သကဲ့သို့-

- ၁။ အရက်သေရည် သောက်ခြင်း
- ၂။ မေထုန်မှိတ်ခြင်း
- ၃။ ရွှေငွေကို ခံယူခြင်း
- ၄။ မူးယင်းစွာ အသက်မွေးခြင်း-

ဟူသော ၄-ပါးတို့သည်လည်း ရဟန်းသူမြတ်တို့၏ အညစ်အကြေးဖြစ်သည် ဟူ၍လည်း ဖြေရှင်း ဟောပြောတော်မူသည်။

ထို့ပြင်လည်း မဆီစုဋ္ဌကရွာစားကြီးအား မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော် မူသည့် ဂါမဏိသံယုတ် မဏိဓူဒုကသုတ်လာ-

“ရွာစား....ဘုရားသားတော် ရဟန်းတို့အား ရွှေငွေသည် မအပ်။
 ဘုရားသားတော် ရဟန်းတို့သည် ရွှေငွေကို မသာယာကုန်၊ မခံယူကုန်၊
 ပတ္တမြားနှင့် ရွှေကို ပစ်ပယ်ကြကုန်၏။ ရွှေငွေမှ ကင်းဝေးကြကုန်၏။
 ရွှေငွေအပ်လျှင် ကာမဂုဏ်ငါးပါးလည်း အပ်ပေလိမ့်မည်။ ကာမဂုဏ်
 ငါးပါးအပ်လျှင် မုချဘုရားသားတော် ရဟန်း မဟုတ်ဟူ၍ မှတ်ထား
 လိုက်ပါ” ဟူသော စကားတော်များကိုလည်း ပြန်လည် ဟောကြား
 တော်မူသည်။ ရွှေငွေကို မခံအပ်ကြောင်း ဝိနည်းရူပိယသိက္ခာပုဒ်^၂
 ကိုလည်း ညွှန်ပြ ဟောကြားတော်မူသည် ။

ထိုအကြောင်းများကို သိသောအခါ ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့သည် အရှင်မဟာယသ အား ဥက္ကေပနိယကံပြု၍ နှင်ထုတ်ရန် ဝိုင်းလာကြရာ အရှင်မဟာယသသည် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ပျံ၍ ကောသမ္ဘီပြည်သို့ ပြန်ကြွခဲ့ရသည်။

၁။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ နှာ ၃၆၂။
 ၂။ သံယုတ္တပါဠိ၊ ဒုတိယ နှာ-၅ ဝဂ္ဂ။
 ၃။ ပါရာဇိကပါဠိ ၃၄၄။
 ၄။ အရှင်ယသ၏ စကားတော်များ အပြည့်အစုံကို ဝဇ္ဇဝါပါဠိ နှာ ၄၉၂-မှစ၍ရှုပါ။

ထို့နောက် အရှင်မဟာယသသည် အရှင်သမ္ဘူတ၊ အရှင်ရေဝတ စသော လဇ္ဇီ မဟာထေရ်ကြီးများအား ဝဇ္ဇီ ရဟန်းတို့၏ အဓမ္မ ဝတ္ထု ၃၀-ချက်ကို လျှောက်ထား၍ ဓမ္မဝိနယနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ရန် အစည်းအဝေး ပင့်ဖိတ်သည်။

ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းများသည်လည်း အရှင်ရေဝတထံ ချဉ်းကပ်၍ ပရိက္ခရာလှူပြီး လာဘ်ထိုးကာ သူတို့ဘက်ပါအောင် ဆွဲကြသည်။ အရှင်ရေဝတကို ဆွဲဆောင်မရသောအခါ အရှင်ရေဝတ၏ တပည့်ကြီး အရှင်ဥတ္တရကို လာဘ်ထိုးပြီး ပရိယာယ်ဖြင့် ဆွဲဆောင်ကြပြန်သည်။ မည်သို့မျှ အရှင်ရေဝတကို ဆွဲဆောင်မရချေ။

ဤသို့ဖြင့် တဘက်နှင့်တဘက် သူမှန် ကိုယ်မှန် ငြင်းခုံယင်း အင်အားစုံကြ သည်။ အဓိကရုဏ်း ပြင်းထန်ရှုပ်ထွေးလာခဲ့ပေသည်။

ထိုအခါ ယင်း ၃၀-မျိုးကို နှစ်သက်လက်ခံသော ရဟန်းများနှင့် မနှစ် သက် ငြင်းပယ်သော ရဟန်းများ ငြင်းခုံကြလေရာ အရှင်အာနန္ဒာ၏ တပည့် သက်တော်ထင်ရှားရှိသည့် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးလိုက်ရသော သက်တော် ၁၂၀-ရှိ အရှင်သဗ္ဗကာမိထံသို့ အရှင်ရေဝတနှင့် အရှင်သမ္ဘူတတို့ ကြွရောက် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးပြီးနောက် သံဃ အစည်း အဝေး ကြီး ကို ပါလိကာရာမ ကျောင်းတိုက်၌ ပြုလုပ်ကျင်းပသည်။ ယင်း အစည်းအဝေးကြီးတွင် ပါစိနက တိုင်းမှ-

- အရှင်သဗ္ဗကာမိ
- အရှင်သာဠ
- အရှင်သောဘိတ
- အရှင်ဝါသဘဂါမိက

၄-ပါးတို့ကို ရွေးချယ်ပြီး ပါဝေယျကတိုင်းမှ-

- အရှင်ရေဝတ
- အရှင်သမ္ဘူတ
- အရှင်ယသ
- အရှင်သုမန

၄-ပါးတို့ကို ရွေးချယ်တော်မူကြကာ ဝိနည်းဓိုရ်အဖြစ် တင်မြှောက်တော်မူ ကြသည်။

သံဃာ့ အစည်းအဝေး၌ အထက်ပါ ဆရာတော်ကြီး ၈-ပါးတို့ ကြီးမှူး၍ သံဃာ့အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ကာ စစ်ဆေးပြီး ဝိနည်း အထောက်အထား ခိုင်လုံစွာဖြင့် ယင်း ၃၀-မျိုးသောအယူအဆကို အဓမ္မဝါဒအဖြစ်ကြေငြာချက်

ထုတ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ရဟန်းတော်ပေါင်း တသိန်း နှစ်ဆောင်းမှ ရွေးချယ်လိုက်သော ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာအရှင်မြတ် ခုနစ်ရာတို့သည် ဒုတိယအကြိမ် တရားတော်များကို အတည်ပြုပြီး သံဂါယနာတင်တော်မူကြသည်။

ရှုံးသောဘက်မှ အဓမ္မဝါဒီရဟန်းတော်များသည် သံဂါယနာပွဲသို့ မတက်ရောက်ပဲ အခြား အသိဉာဏ်အားနည်းသည့် ရဟန်းသံဃာများကို စည်းရုံးသွေးဆောင်စာရ ရဟန်းတသောင်း ပါဝင်သည့် သီးခြားစင်ပြိုင် သံဂါယနာတင်ပွဲ ပြုလုပ်ကြသည်။ မိမိတို့ဂိုဏ်းကိုလည်း မဟာသံဃိက ဂိုဏ်းဟု အမည်ပေးကြသည်။

သုံးသပ်ချက်။ ။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အဓိကရုဏ်း ဖြစ်ရသော အကြောင်း ၁၀-ပါးကို စိစစ်ကြည့်မည်ဆိုလျှင် သိမ်မွေ့နက်နဲသည့် တရားဓမ္မဆိုင်ရာ အယူအဆ ကွဲလွဲမှု မဟုတ်ပေ။ သာမန်စားသောက် ဝတ်ဆင်ရေးအတွက်မျှသာ ဖြစ်သည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ ငြင်းခုံမနေပဲ ပီနည်းကံအရ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ပြီးမှ စားသောက် ဝတ်ဆင်မည်ဆိုလျှင် မလိုက်နာ မဆောင်ရွက်နိုင်စရာ အကြောင်း မရှိပေ။ မြတ်စွာဘုရားကို၎င်း၊ တရားတော်ကို၎င်း လေးစားကြည်ညိုသူများအဖို့ လွယ်ကူစွာ ဝိနည်းကံအရ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်သင့်ပေသည်။

ဤကိစ္စ၌ သိက္ခာပုဒ် ဝိနည်းတရားများကို ကျင့်သုံးချင်လို့ ရဟန်းဘဝဇောက်ပြီးမှ ဝိနည်းကံအရ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုပဲ စားသောက် ဝတ်ဆင်နိုင်ရန် အပြင်း အထန် အကြောက်အကန် အရှုံးမပေးတမ်း ငြင်းခုံခြင်းဖြင့် သံဃာဂိုဏ်းကွဲမှု ဖြစ်ရသည်မှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ ကောင်းကြောင်း မှတ်သားထားသင့်သည်။

အထူးသဖြင့် ၁၀-ခုမြောက် နိပါတ်ဖြစ်သည့် ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အရှင်မဟာယသင်္ဃိ ရွှေငွေကို မခံယူသင့်ကြောင်း ပြောဟောချက်တို့သည် ခိုင်မာလှပေသည်။ ခံမိမိနယနှင့် ညီညွတ်လှပေသည့် ဆင်ခြင်တတ်၍ လမ်းမှန်ကြိုက်သူတယောက် အမြင်ဖြင့် ကြည့်မည်ဆိုကလည်း ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး၊ ဆင့်လျှော်အပ်စပ်သည့် စားဝတ်နေရေး ပြည့်စုံအောင် ဒါယဏ်တို့က ပေးလှူထားသည့်

၁။ ပဉ္စပကရဏအဋ္ဌကထာ ၁၀၇။ ဤကျမ်းမှာ ၀၊ ၂၀။

ရဟန်းတော်များအတွက် ပိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ ရွှေ ငွေ မခံယူ
အပ်ဟု တားမြစ်မှု ထင်ရှားလျှင် ရွှေငွေကို မခံယူပဲ နေနိုင်
လောက်ပြီဟု ယူဆပေသည်။ သို့ပါလျက် ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့သည်
အလျှော့မပေးပဲ ဓမ္မဝါဒီ အရှင်မဟာယသအား ဒါယကာ
များနှင့် ရန်တိုက်ပေးခြင်း၊ အင်အားသုံး အကြပ်ကိုင်ခြင်း၊
လာဘ်ပေးခြင်း စသည်တို့ဖြင့် အနိုင်ယူရန် ကြိုးစားကြသည်ကို
လည်း သတိပြု မှတ်သားထားသင့်လှသည်။

နောက်ဆုံး ဓမ္မဝါဒီ ရဟန်းတော်များ အားကောင်း၍
မိမိတို့ အဓမ္မဝါဒီများက ရှုံးနိမ့်သောအခါ အခြားညစ်ပညာ
အားနည်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို စည်းရုံးသိမ်းသွင်းပြီး သံဃာ
ဂိုဏ်းခွဲကစ စင်ပြိုင် သံဂါယနာတင်ခဲ့ကြသည်။

ဤသို့လျှင် အဓမ္မဝါဒီ အလွတ်တို့သည် ဘယ်သူသေသေ
ငတေမာလျှင် ပြီးရောဟု သဘောထားတတ်သည်ကိုလည်း
သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်ရာ၌
အလစ်မပေးပဲ ကြီးလေးစွာ သတိပြု ဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။

တတိယသံဂါယနာတင်ခြင်း

ဂိုဏ်းကြီး ၁၈။ ။ ဓုတိယသံဂါယနာအပြီး ၁-ထေရဝါဒနှင့် ၂-မဟာ
သံသိက ကဲ့ခဲ့ရာ ထေရဝါဒ မှ ၃-မဟိသာသက။
၄-ဝဇ္ဇီပုတ္တက ဟု ၂-ဂိုဏ်းကဲ့သည်။ မဟိသာသကမှ ၅-သဗ္ဗတ္ထိ ၆-ဓမ္မဂုတ္တိက
၂-ဂိုဏ်းကဲ့သည်။ သဗ္ဗတ္ထိမှ ၇-ကဏ္ဍပိက၊ ယင်းမှ ၈-သင်္ကန္တိက၊ ယင်းမှ
၉-သုတ္တဝါဒ ဟု ကဲ့ခဲ့သည်။

ဝဇ္ဇီပုတ္တကမှ ၁၀-ဓမ္မတ္ထရိယ ၁၁-တဒြယာနိယ ၁၂-ဆန္ဒဂါရိက
၁၃-သမ္ဘိတိယ ဟု ကဲ့ပြန်သည်။

မဟာသံသိကမှ ၁၄-ဂေါက္ကလိက ၁၅-ကဗျောဗောရိက ဟု ကဲ့သည်။
ဂေါက္ကလိကမှ ၁၆-ပဏ္ဍိတိယ ၁၇-ဗဟုသုတိယ ဟု ကဲ့သည်။ ယင်းမှ
၁၈-ဓဇတိယဝါဒ ဟု ကဲ့သည်။

ဤသို့လျှင် တတိယသံဂါယနာမဇာတိ သံဃဂိုဏ်း ၁၈-ဂိုဏ်း ကဲ့ခဲ့သည်။

၁။ ပဉ္စပကရဏအဋ္ဌကထာ ၅၁-၁၀၆။

သာသနာပြုမင်း ပေါ်ထွက်လာခြင်း။ ။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သာသနာတော် အားနည်းလျက် ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ဖြစ်နေချိန်တွင် ပြာဟူဏဝါဒကိုစွဲယူ၍ ပုဏ္ဏားတို့ကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သည့် အသောကအမည်ရှိ ဘုန်းလက်ရုံး တန်ခိုးအာဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ကေရုဇ်ဇင်းတပါး ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။

အသောကမင်းကြီးသည် မိဘအစဉ်အဆက် ပြာဟူဏဝါဒကို ယုံကြည် ကိုးကွယ်သောကြောင့် ပုဏ္ဏားတို့ကို၎င်း၊ ပုဏ္ဏားမျိုး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တက္ကတန်း ပရိမိုဇ်တို့ကို၎င်း ပင့်ဖိတ်၍ နန်းတော်ရှေ့ ကွက်လပ်၌ အမြဲ ကျေးမွေးလှူဒါန်းသည်။ နေ့စဉ် အလှူခံ ၆-သောင်းမျှ ရှိပေသည်။

တနေ့သောအခါ မင်းကြီးသည် နန်းတော်ပေါ်မှနေ၍ ထို အလှူခံတို့ကို ကြည့်ရှုသောအခါ အဝတ်အဆင် အသွင်အပြင် ဟန်အမူအရာအမျိုးမျိုးဖြင့် ကယောက်ကယက် မငြိမ်မသက် တိုးဝေလှလှပျား အစားအစာ အလှူခံယူ စားသောက်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။

ဤသို့သော မဇ္ဈိမရာထိုက်ကို တွေ့မြင်ရလျှင် မင်းကြီးသည် စုံစမ်းလိုသောကြောင့် ယင်း အလှူခံအားလုံးကို စည်းဝေးစေလျက် နန်းတော်တွင်း၌ နေရာများကို အယုတ် အလတ် အမြတ် အမျိုးမျိုးခင်းထားပြီး “သင့်လျော်ရာမှာ ထိုင်ကြပါ” ဟု ပြောကြားသည်။ ထိုအခါ အလှူခံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအားလုံးသည် ယုတ်ညံ့နိမ့်ကျသော နေရာမှာသာ ထိုင်နေကြသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် “ဤ အလှူခံတို့ သန္တာန်၌ တရားထူး တရားမြတ် မရှိနိုင်” ဟု သိရှိပြီး ထိုက်သင့်သလို အစားအစာများကို လှူဒါန်းပေးကမ်းလိုက်သည်။

သာသနာ့ သားကောင်းရတနာ။ ။ ဤသို့ မင်းကြီးသည် ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သည့် အယူဝါဒအပေါ်၌ အားမလိုအားမရ ဖြစ်နေစဉ် တနေ့တွင် ဣန္ဒြေသိက္ခာ တည်ကြည် ငြိမ်သက်စွာဖြင့် ကြည့်ညို့ဖွယ်ရာ သာမဏေဇယံတပါး ကြည့်ရှုသည်ကို မြင်တွေ့ရသောအခါ နန်းတော်တွင်း၌ ပင့်ဖိတ်ပြီး “သင့်လျော်ရာ ထိုင်ပါ” ဟု လျှောက်သည်။ သာမဏေဇယံသည် ဗုဒ္ဓအနုကို ကြည့်ရှုလေ့လာသောအခါ မိမိထက် အကျင့်သိလှ မြင့်မြတ်သူကို မမြင်ယောကြောင့် ရာဇဝလ္လဗ်ပေါ်သို့ တက်၍ ထိုင်သည်။ ဆွမ်းကပ်သောအခါ၌လည်း သာမဏေသည် မိမိနှင့် သင့်လျော်ရုံ အလှူခံ၍ ကြည့်ညို့ဖွယ်ရာ သိက္ခာပုဒ်နှင့်အညီ ဘုဉ်းပေးတော်မူသည်။

ဤ အချင်းအရာများကို ဖူးမြင်ရသော မင်းကြီးသည် အလွန် ကြည်ညိုသခွါတရား ဖြစ်ပွားကာ “အရှင်၏ဆရာ ဟောပြောသော အဆုံးအမကို

ဟောပါ”ဟု လျှောက်သည်။ သာမဏေသည် ဓမ္မပဒပါဠိတော်လာ အပ္ပမာဒ ဝက်ကို ဟောမည်ဟု စိတ်ကူးပြီး-

အပ္ပမာဒေါ အမတံ ပဒံ၊ ပမာဒေါ မစုနော ပဒံ။

မမေမလျော့ခြင်းသည် မသေခြင်းအကြောင်း ဖြစ်သည်။ မေလျော့ခြင်းသည် သေခြင်း ဖြစ်သည်။

ဟူ၍ အစ ဂါထာ၏ ပဌမပါဒကို ရွတ်ဆိုလိုက်လျှင်ပင် -

“ သိပါပြီ အရှင်ဘုရား အဆုံးသတ်ပါတော့”

ဟူ၍ မင်းကြီးက လျှောက်ထားလေသည်။

တရားဆုံးလျှင် မင်းကြီးသည် သာမဏေကို၎င်း၊ သာသနာတော်ကို၎င်း ကြည်ညိုခြင်း သဒ္ဓါတရား ကြီးမားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာကာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပြီး သရဏဂုံ ၃-ပါးနှင့် ၅-ပါးသီလကို ဆောက်တည်သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများအား လှူနေသည့် အလှူဝတ်များကို ဖြုတ်ပယ်၍ ဗုဒ္ဓသာသနာအား လှူဒါန်းသည့် အာသောကာရုံမည်သော ကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းသည်။

မြတ်စွာဘုရား တရားတော် ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်ကို ရည်မှန်း၍ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၌ ကျောင်းပေါင်း စေတီပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်စီ တည်ဆောက် လှူဒါန်းသည်။ တနေ့ တနေ့၌ ပါဠိလိုဗုတ်နေပြည်တော်တွင် ကျောင်း၊ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ဆေး ပစ္စည်းလေးပါးအတွက်ပင် ငါးသိန်းကျန် လှူဒါန်းသည်။

သာသနာ့အမှုကို ခံယူနိုင်ရန်အတွက် ညီတော်အရင်း အိမ်ရွှေစုံ တိဿမင်းသားနှင့် သားတော် မဟိန္ဒမင်းသား၊ သမီးတော် သင်္ခမိတ္တာမင်းသမီး၊ တူသမက်တော် အဂ္ဂိမြဟွမင်းသားတို့ကိုလည်း ရဟန်းဝတ်၍ သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်စေသည်။

ကျောင်းများ စေတီများကို အပြီးသတ်လှူသည့် ကျောင်းမရစက်ချပဲ့တော် ကျင်းပသောအခါ ထိုပွဲသို့ ရဟန်းဇယာကျားဖေခင်း ကုဋေရှစ်ဆယ်၊ ရဟန်းမိန်းမပေါင်း ကိုးသိန်းခြောက်သိန်း တက်ရောက်သည်။ ထိုတွင် ရဟန္တာပေါင်း တသိန်း ပါဝင်သည်။

ဤသို့လျှင် သာသနာ့တော်ကြီးသည် အလွန် ထွန်းလင်းတောက်ပလျက် လာဘဂ္ဂ ခေါ် အလှူဒါနဒါန အခံရဆုံးဖြစ်၍ ယသဂ္ဂ ခေါ် အခြံအရံ အများဆုံး ဖြစ်လာလေသည်။

သာသနာ၌ အရှုပ်အထွေး ဖြစ်လာခြင်း။ ။ ယင်းသို့ သာသနာတော်ကြီး တုန်းမီးနေလ ထွန်းတောက်ပ လာလောအခါ သာသနာပ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများ မထင်မရှား စားရေး ဝတ်ရေး အခက်အခဲ အကြပ်အတည်း ဖြစ်သွားကြသည်။ ထိုအခါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကြံရာမရ ဖြစ်ကြကာ သာသနာတော်တွင်းသို့ တရားသောနည်း မတရားသော နည်းများကို သုံးလျက် ဝင်ရောက်လာကြသည်။

တရားသောနည်းဖြင့် ဝင်လာကြပုံမှာ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို ကြည့်ညို ယောင် လိုလားနှစ်သက်ယောင် ပြုလျက် မဟာထေရ်ကြီးများကို လျှောက်ထား တောင်းပန်ပြီး ဝိနည်းဓမ္မကံနှင့်အညီ ရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူ ဝင်ရောက်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

မတရားသောနည်းဖြင့် ဝင်လာကြပုံမှာ မည့်သည့် ရဟန်း သံဃာ တော်ထံမှာမှ နှစ်သက် သဘောတူညီမှု မယူပဲ မိမိသဘောအတိုင်း ခေါင်းတုံးရိပ် သင်္ကန်းဝတ်ပြီး ရဟန်းအမည်ကို ခံယူနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ နည်းအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ သာသနာတော်တွင်းသို့ ဝင်ရောက် လာကြသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် သာသနာတွင်း ရောက်ပြီး မိမိတို့ ခြေကုပ်ရ အင်အား ရှိလာသောအခါ အရပ်ဒေသအမျိုးမျိုးရှိ ကျောင်းတိုက်များသို့ သွားရောက်နေထိုင်ကြသည်။ ဥပုသ် ပဝါရဏာ ပြုကြသည်။ သံဃကံ ဝဏကံ များကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ သာသနာတော်၌ အနယ် အမြှုပ် ထအောင် အညစ်အကြေးဖြစ်အောင် ဆူးငြောင့်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ကြသည်။ သာသနာပျက်စီးရေးကိုသာ ဦးတည်လျက် မတရားဘက်ကသာ ရပ်တည်ကြ သည်။ ဝိနည်း ဓမ္မကံနှင့်အညီ ပြောဆိုဆုံးမ၍ မရနိုင်တော့ပေ။ မီးကို လုပ်ကျွေးခြင်း၊ မုန်းတည့်ချိန်၌ လဟာပြင်တွင် ရွှေ နောက် ဝဲ ယာ မီးဖိုထား လျက် အပူငါးပါး (ပဉ္စာတပ) အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၊ နေကို ရှိခိုးခြင်း စသော မိမိတို့ အယူဝါဒအတိုင်း သာသနာနှင့် မသင့်လျော်သော မိစ္ဆာအကျင့်များ ကျင့်ကြသည်။ သာသနာ၌ ရဟန်းတု ရဟန်းဆိုးများ ရှုပ်ထွေးပေလိမ့်လျက် ရှိနေသည်။

ထိုအခါ ရဟန်းကောင်းတို့သည် ရဟန်းဆိုး ရဟန်းတုတို့နှင့် ဥပုသ် ပဝါရဏာ မပြုနိုင်အောင်ဖြစ်ပြီး အသောကာရံ ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ ၇-နှစ် တိုင်တိုင် ဥပုသ်ပြုခြင်း ကင်းပြတ်သွားလေသည်။

သံဘုညီညွတ်ရေး။ ။ ယင်းသို့ သာသနာတော်တွင်း၌ ကံသောင်းကနင်း ဖြစ်လျက် ဥပုသ် ပဝါရဏာမျှ မပြုလုပ်နိုင်ကြသည့်ကို သိရှိရသော အာသောကမင်းကြီးသည် သံဘုညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရန် အမတ်တယောက်ကို အာဏာပေး စေခိုင်းလိုက်သည်။ ထို အမတ်သည် မင်းကြီးအား “မည်သို့ ဆောင်ရွက်ရပါမည်နည်း” ဟု ပြန်မမေး မလျှောက် ဝံ့သောကြောင့် အခြားအမတ်များအား မေးသောအခါ-

“ဒါ ဘာခက်လို့လဲ တိုင်းသူပြည်သားတွေ အမိန့် မနာခံလျှင် တော့ သတ်ပစ်တာပဲ။ အခုလဲ ညီညွတ်ရေးအလုပ်ခိုင်းလို့ မရ၊ ဥပုသ် ပဝါရဏာ အတူ မပြုနိုင်ဘူးဆိုလျှင် အဲဒီ ရဟန်းကို သတ်ပစ်လိုက် ရှိပ”-

ဟူ၍ ပြန်ပြောကြလေသည်။ ဤသို့ အမတ်များ၏ ပြောကြားချက်ကို မှတ် ယူပြီး ကျောင်းထိုက်သို့ သွား၍ ရဟန်းသံဃာများကို စည်းဝေးစေကာ အတူ တပေါင်းတည်း ဥပုသ်ပြုခိုင်းသည်။ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်တို့သည် ကား “အလဇ္ဇိ ဒုဿိလ ရဟန်းနှင့်အတူ ပစ္စယသမ္မောဂ ဓမ္မသမ္မောဂ မပြုရ” ဟူသော ဝိနည်းတော်အရ ထို ရဟန်းဆိုးများနှင့်အတူ ဥပုသ်ပြုရန် ငြင်းဆန် ကြသည်။

ထို အာဏာရ အမတ်သည် ငြင်းဆန်သော ရဟန်းများကို ဓားဖြင့် ခေါင်း ဖြတ်၍ သတ်ပစ်လေသည်။ ဤသို့ အကျင့်သီလနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းတော် များကို သတ်ရာ မင်းကြီး၏ ညီတော် အရှင်တိဿသည် ကြည့်မနေနိုင်တော့ပဲ မိမိကို သတ်ရန် ဝင်၍ အသတ်ခံလေသည်။ ထို အမတ်သည် မင်းကြီး၏ ညီ အရင်း အိမ်ရှေ့မင်းသား ဖြစ်သောကြောင့် မသတ်ဝံ့ပဲ မင်းကြီးထံ ပြန်၍-

“ကျွန်တော်မျိုး သံဘုညီညွတ်ရေး လုပ်ဆောင်ရာတွင် အမိန့် မနာခံပဲ ဥပုသ် မပြုသော ရဟန်းများကို နှိမ်နင်း သတ်ဖြတ်ရာ ညီတော် အရှင်တိဿကို သတ်ရမည့်အခြေအနေ ဖြစ်နေပါကြောင်း” သံတော်ဦး တင်လေသည်။

အကြောင်းစုံသိရသောအခါ မင်းကြီးလည်း အလွန်ထိတ်လန့် တုန်လှုပ် လျက် မှားလေပြီဟု အလွန် စိတ်ပူပန်သောက ရောက်ရလေသည်။

မင်းကြီးသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ် ပူပန်မှုကို ပြေအေးစေရန် နည်းလမ်းရှာပါသော်လည်း လွယ်လွယ်နှင့် မရနိုင်ပေ။ နောက်ဆုံးတွင်မူ

၁။ အကျယ်ကို ပါရာဇိကအဋ္ဌကထာ နှာ ၄၈-မှစ၍၊ ပဉ္စပကရဏအဋ္ဌကထာ နှာ ၁၈၉-မှ စ၍ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နှာ ၁၆-မှ စ၍ ရှိပါ။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဝါဒီခေါင်းဆောင် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ထေရ်အရှင် မြတ်၏ ဂုဏ်သတင်းကို ကြားသိရသောကြောင့် အရှင်မြတ်အား ပင့်စေသည်။ အရှင်မြတ်သည်-

“အရှင်ဘုရားအား မင်းကြီးခေါ်သည်”

ဟု ပြောဆို၍ လာပင့်သောကြောင့် ၂-ကြိမ် တိုင်တိုင် မကြွလာပဲ နေသည်။ နောက်ဆုံးအကြိမ်၌-

အရှင်ဘုရား သာသနာတော် ဆုတ်နှစ်နေ့ပါသည်။ တပည့် တော်များ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်တော်မူပါ။

ဟု လျှောက်ထားပင့်သောအခါမှ ကြွလာတော်မူသည်။ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ အရှင်မြတ် ကြွရောက်လာသောအခါ မင်းကြီးသည် ရဟန်းများကို အမတ် သတ်ရာ၌ မိမိအပြစ် ရှိ-မရှိကို မေးလျှောက်သည်။

အရှင်မြတ်သည်-

မင်းကြီးသည် ဤ အမတ်အား ရဟန်းတွေကို သတ်စေလို၍ ခိုင်းသည်မဟုတ်။ သံဃာညီညွတ်ရေး ဆောင်ရွက်ရန်သာ ခိုင်းသည်။ အမတ်က မလိမ္မာသောကြောင့်သာ သတ်ခြင်းဖြစ်၍ မင်းကြီးမှာ အပြစ် မရှိပါ။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း-

“ငါဘုရားသည် စေတနာကို ‘ကံ’ ဟု ဟောသည်။ စေတနာဖြင့် နှိုးဆော်၍သာလျှင် ကိုယ် နှုတ် စိတ်တို့ဖြင့် ကံကို ပြုလုပ်သည်”

ဟု ဟောတော်မူပါသည်ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားချက် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ တော် နှင့် တိတ္ထိရဇာတ်တို့ကို ကိုးကား၍ ဖြေဆိုသောအခါမှ မင်းကြီး စိတ် ချမ်းသာမှု ရသွားလေသည်။

သာသနာသန်ရှင်းရေး။ ။ သို့နောက် အသောက မင်းကြီးသည် အရှင် မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿနှင့် တိုင်ပင်၍ သာသနာ့ အညစ်အကြေး ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်များကို သုတ်သင် ရှင်းလင်းသည်။ ရှင်းလင်းပုံမှာ ဤသို့ ဖြစ်၏။

အာသောကာရုံကျောင်းတော်ကြီး၌ ရဟန်းသံဃာတို့ကို မိမိတို့ အယူဝါဒ တူရာ စုပေါင်းစေ၍ အသီးအသီးသော ဂိုဏ်းတို့မှ ခေါင်းဆောင် တပါးစီကို ရှေးထုတ်ပြီးလျှင် “မြတ်စွာဘုရား အဘယ်အယူရှိသနည်း” ဟု မေးသည်” ။

ယင်းသို့ မေးသောအခါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ရဟန်းတို့ ရဟန်းယောင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား တရားတော်ကို မသင်ယူဘူးသောကြောင့် မိမိတို့ နားလည်ထားသည့်အတိုင်း သဿတဝါဒီ ဖြစ်သည်။ ဧကစ္စသဿတဝါဒီ ဖြစ်သည် စသည်ဖြင့် မိစ္ဆာဝါဒများကိုသာ ဗုဒ္ဓဝါဒဟု အလဲ့လဲ့ အမှားမှား ဖြေဆိုကြသည်။ ထိုဖြေဆိုချက်အရ ယင်း ရဟန်းများ ဦးဆောင်သည့် အုပ်စုများကို ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်များအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး အဝတ်ဖြူများကို ပေးကာ လူဝတ်လဲစေသည်။ အားလုံး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်ပေါင်း ၆-သောင်းခန့် လူဝတ်လဲကြရသည်။

ကျန်ရှိနေသည့် ရဟန်းတော်များကမူ “မြတ်စွာဘုရားသည် ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ ဖြစ်သည်”ဟု ဖြေကြသည်။ ယင်းသို့ ဖြေသည့် ရဟန်းတော်များကိုသာ ရဟန်းစစ် ရဟန်းမှန်အဖြစ် သတ်မှတ်၍ သာသနာ၌ ဆက်လက်နေခွင့်ပေးသည်။

သာသနာတည်တံ့ရေး။ ။ ထိုအခါ ထေရဝါဒီလူဦးပေသလ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းစစ်များချဉ်း ဖြစ်သောကြောင့် သံဃာတော်များ ညီညွတ်မှုကို ရရှိပြီး အတူတကွ ဥပုသ်ပြုတော်မူကြသည်။ ထိုဥပုသ်ပြုပွဲ၌ ရဟန်းတော်ပေါင်း ၆-သိန်း တက်ရောက်ကြသည်။ ထိုအခါ အရင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်သည် နောင်အခါ၌ သာသနာတွင် အငြင်းပွားမှု မဖြစ်ပဲ သာသနာတော် တည်တံ့ရေးအတွက် မှားယွင်းသော အယူအဆပေါင်းများစွာကို နှိမ်နင်း၍ အယူအဆ အစစ်အမှန်များကို ဖော်ပြသော ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်။

ထို့နောက်မှ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ တေဝိဇ္ဇာဓရ တိပိဋကဓရ ရဟန်းတော်ပေါင်း တထောင်ကို ရွေးချယ်၍ တတိယသံဂါယနာတင်တော်မူသည်။

သာသနာပြန့်ပွားရေး။ ။ တတိယသံဂါယနာ တင်ပြီးသောအခါ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်သို့ သာသနာပြန့်ပွားရေးရန် ရည်ရွယ်၍ ၉-တိုင်း ၉-ဌာနသို့ သာသနာပြု ရဟန်းတော်များ စေလွှတ်၍ သာသနာပြုစေသည်။ စေလွှတ်ပုံမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- ၁။ မဇ္ဈန္ဒိကမထေရ်ကို ကသိရတိုင်း ဂန္ဓာရတိုင်းသို့ ကြွစေသည်။
- ၂။ မဟာဇေဝမထေရ်ကို မဟိံသကမဏ္ဍလသို့ ကြွစေသည်။
- ၃။ ရက္ခိတမထေရ်ကို ဝနဝါသီသို့ ကြွစေသည်။
- ၄။ ယောနတဓမ္မရက္ခိတမထေရ်ကို အပရန္တကသို့ ကြွစေသည်။
- ၅။ မဟာဓမ္မရက္ခိတမထေရ်ကို မဟာရဋ္ဌသို့ ကြွစေသည်။
- ၆။ မဟာရက္ခိတမထေရ်ကို ယောနကလောကသို့ ကြွစေသည်။

၇။ မဇ္ဈိမထေရ်ကို ဟိမဝန္တဒေသသို့ ကြွစေသည်။

၈။ သောဏနှင့် ဥတ္တရမထေရ်တို့ကို သုဝဏ္ဏဘူမိသို့ ကြွစေသည်။

၉။ မဟိန္ဒမထေရ်ကို သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကြွစေသည်။

ဤသို့လျှင် သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးသည် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိယာကို ဆရာပြု၍ သာသနာသန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။ ယင်းသို့ သာသနာသန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်စဉ် ကျမ်း၏ ဖွင့်ဆိုရာ (သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ)ဖြစ်သော ကထာဝတ္ထုအဘိဓမ္မာကျမ်းကြီးလည်း ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ပေသည်။

သုံးသပ်ချက်။ ။ ဒုတိယသံဂါယနာ အပြီးမှစ၍ တတိယသံဂါယနာ အထိ ဖော်ပြခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများကို သုံးသပ်ကြည့်မည့် ဆိုလျှင် အထူး သတိပြု မှတ်သားသင့်သော အချက် အလက်များကို တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။

ဒုတိယ သံဂါယနာမှစ၍ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်များသည် ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို အမျိုးမျိုးယူဆ၍ ဂိုဏ်းများ ခွဲထွက်ကြပြီး သူတစ်ဦးလ် ငါတစ်မင်း ပြုလုပ်နေကြသည်။ ယင်းသို့ ပြုလုပ်မှုကြောင့် အဇာတသတ်မင်း၊ ကာဠာသောကမင်းတို့တိုင်အောင် မင်းအဆက်ဆက် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း ခံရသော ဗုဒ္ဓဘာသာကြီးသည် နောက်ဆက်လက်၍ အုပ်ချုပ်သော မင်းတို့ လက်ထက်၌ ကိုးကွယ်ခြင်း မခံရတော့ပဲ ပစ်ပယ်ခံရသော အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်လာသည်။

သာသနာတော်၌ ယင်းသို့ အငြင်းအခုံများ၍ ဂိုဏ်းကွဲများလာလျှင် အားနည်းလာတတ်သည့် သဘောကို သာသနာတော်ကို ကြည့်ညှိသူများ အထူးသတိပြုထားသင့်ပေသည်။

ယင်းသို့ တန်ခိုးရှိသော မင်းများသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ပစ်ပယ်၍ မြာလွှာဇာတိကို ဆည်းကပ် ကိုးကွယ် လာခဲ့ကြရာ ဗိဇ္ဇုသာရမင်း သားတော် အာသောကမင်းတိုင် ရောက်လာသောအခါ နိဂြောဓ သာမဏဇယံကို အကြောင်းပြု၍ သာသနာတော်ကြီးသည် ပြန်လည်၍ တန်ခိုးတက်လာကာ မင်းများ အကိုးကွယ်ခံရသော ဘဝသို့ရောက်ရှိလာခဲ့ပြန်သည်။

နိဂြောဓ သာမဏေငယ်သည်—

သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့်အညီ ဝတ်ဆင်သည်။
သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့်အညီ သွားလာသည်။
သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့်အညီ ကြည့်ရှုသည်။

ဤ အခြင်းအရာကို မြင်ရသော အာသောကမင်းကြီးသည် မြင်လျှင် မြင်ချင်းပင် ကြည်ညိုခြင်း သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ပင့်ခေါ်စေပြီး စုံစမ်းသည်။ တရားဟောရန် လျှောက်ထားသည်။ သာမဏေသည် ရှင်ဘုရင်အား တရားတော်ကို သဘောပေါက် နားလည်နိုင်အောင် အပ္ပမာဒ တရားကို ဟောပြုသည်။

ဤသို့ နိဂြောဓ သာမဏေတပါးတည်း၏ စွမ်းဆောင်မှုကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဧကရာဇ် ရှင်ဘုရင်ကြီးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သာသနာပြုမင်းကြီး ဖြစ်လာခဲ့၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများမှာ မင်းစိုးရာဇာတို့၏ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း မခံရတော့ပဲ ပြိုကွဲပျက်စီး သွားတော့သည်။ သာသနာ့တော်ကြီးသည် တန်ခိုးတောက်ပ၍ နိုင်ငံတော် ဘာသာကြီး ဖြစ်လာရပေသည်။

သာမဏေငယ်များနှင့် သာသနာတော်

ဤသည့် ဖြစ်ရပ်ကို ထောက်ထား၍ “တယောက်ကောင်းလျှင် တသောင်း ဗိုလ်ခြေ ညက်ညက်ကျေ။ သစ်တပင် ကောင်းတော့ ငှက်တသောင်း ခိုရသည်” ဟူသော မြန်မာစကားပုံအရ ကိုရင်သာမဏေငယ်၊ ရဟန်းငယ်များပင်လျှင် သာသနာတော် ထွန်းလင်းတောက်ပရေးကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ကို သတိပြု မှတ်သားထားသင့်လှပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုရင်သာမဏေငယ်၊ ရဟန်းငယ်များကိုလည်း ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကို ရိုသေလေးစားစွာ လိုက်နာကျင့်သုံးအောင် တရားတော်ကို တတ်သိ ကျွမ်းကျင်အောင် သင်ကြားပေးထိုက်လှပေသည်။

ရဟန်းတော်များ ကွဲပြားခြင်း၏အပြစ်

ထို့ပြင်လည်း “နှားကွဲလျှင် ကျားဆွဲတတ်သည်။ အညှီရှိလျှင် ယင်အုံတတ်သည်” ဟူသော မြန်မာစကားပုံများရှိသည့်အတိုင်း သာသနာ့ဝန်တမ်း ရဟန်းတော်များ ကွဲပြား၍ မညီမညွတ်ဖြစ်လျှင် ဘာသာခြား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများကလည်း ဧရာနောပါဝင်ပြီး သာသနာ့ပျက်စီးအောင် ပြုလုပ်တတ်ကြသည်ကိုလည်း ဤ အဖြစ်အပျက်က သရုပ်ဖော်နေသည်ကို မမေ့သင့်ကြပေ။

အာဏာရသူများ သတိပြုရန်

တဖန် သိရှိရမည့်အတိုင်းက သံဃာ့ညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရန် အာဏာပေးလိုက်သည့် မလိမ္မာသည့် အမတ်သည် သာသနာတော်တွင်း သံဃာ့ညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အာဏာပေးသူများနှင့် အလားတူ သဘောထားပြီး ရဟန်းတော် အများအပြားကို သတ်ဖြတ်မိသည့် မှားယွင်းသော ဖြစ်ရပ်သည်လည်း ယင်းသို့ မမှားမယွင်းရအောင် သာသနာသန်ရှင်း တည့်တုံ့ ပြန်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ကြသူများ သတိထားရမည့် အဖြစ်အပျက် တခု ဖြစ်ပေသည်။

ဤတွင် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီးသည် သာသနာတော် သန်ရှင်း တည့်တုံ့ ပြန်ပွားရေးကို အထွတ်အထိပ်ရောက် ပေါက်မြောက် ဆောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည့် အချိန်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကျ ချမှတ် ထားသော မာတိကာစဉ်နှင့်အညီ တတိယသံဂါယနာတင် ဦးစီးနာယက အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ဟောကြားသောကြောင့် အဘိဓမ္မာကျမ်းကြီး ဖြစ်သည်ကိုမူကား အထူးသတိပြု မှတ်သားသင့်လှပေသည်။

ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီး

ကထာဝတ္ထုကျမ်းပမာဏ။ ။ သာသနာတော် သန်ရှင်း တည့်တုံ့ ပြန်ပွားရေး ကို ဆောင်ရွက်နေစဉ် တတိယ သံဂါယနာ တင်ချိန်၌ ပေါ်ထွက်လာခဲ့သော ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးသည်ကား သာသနာ တော်၌ တိုစဉ်အခါက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ မှားယွင်းသော အယူအဆများကိုလည်း ပယ်ရှင်းနိုင်၏။ နောင်အခါ ဖြစ်လတ္တံ့သော မှားယွင်းသော အယူအဆများ ကိုလည်း ပယ်ရှင်းနိုင်စွမ်းရှိ၏။ မှားယွင်းသောဘက် (=ပရပက္ခ) မှ အယူ အဆ သုတ်ပေါင်းငါးရာ၊ မှန်ကန်သောဘက် (=သကပက္ခ) မှ အယူအဆ သုတ်ပေါင်း ငါးရာတို့သော သုတ်ပေါင်း တထောင်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင် ပါဝင် ဟောကြားထား၏။

ထိုစဉ်အခါက အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ဟောကြားတော်မူသော ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ အတိုင်းအတာမှာ ဒီဃနိကာယ်မျှ ရှိသည်ဟု အဋ္ဌသ္မာလိနီ ဇာဋ္ဌကထာ၌ ဖော်ပြထားသည်။ ဒီဃနိကာယ် ဟူသည်မှာ သီလက္ခန္ဓာဝဂ္ဂ ပါဠိတော်၊ မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိတော် ၃-ကျမ်းကို ခေါ်ပေရာ ယင်းတို့သည် ယခု ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ဆိုက်ဖြင့်—

သီလက္ခန္ဓာဝဂ္ဂ ၌ စာမျက်နှာ	၂၃၆
မဟာဝဂ္ဂ ၌ စာမျက်နှာ	၂၀၃
ပါထိကဝဂ္ဂ ၌ စာမျက်နှာ	၂၆၀

ရှိသောကြောင့် စုစုပေါင်း စာမျက်နှာပေါင်း (၇၇၉) မျက်နှာ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ကထာဝတ္ထုပါဠိသော်သည် မူရင်းအတိုင်းဆိုလျှင် စာမျက်နှာ (၇၇၉) မျက်နှာခန့် ရှိရပေမည်။ သို့သော်လည်း ယခုလက်ရှိ ကထာဝတ္ထု ကျမ်းမှာ စာမျက်နှာ ၄၅၄-မျှသာ ရှိပေသည်။

ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ပဌမဝဂ် ဒုတိယဝဂ် စသည်ဖြင့် ဝဂ်ပေါင်း ၂၃-ဝဂ် ရှိ၍ ပုဂ္ဂလကထာ ပရိဟာနိကကထာ စသည်ဖြင့် ကထာပေါင်း ၂၂၆-ခု ပါဝင်သည်။

ကျမ်းအမည်ရှင်းချက်။ ။ ကထာဝတ္ထုဟူသော အမည်၌ ကထာပုဒ်-ဝတ္ထုပုဒ် ဟူ၍ ပုဒ် ၂-မျိုး ပါဝင်သည်။

ကထာ-ဟူသည်မှာ ပြောဆိုကြောင်းဖြစ်သော စကားအယူဝါဒကို ဟောနိုင်သော ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ဤ၌ အယူဝါဒဟူသော အနက်ဟောဟု မှတ်ယူသင့်သည်။

ဝတ္ထု-ဟူသည်မှာ တည်ရာနေရာ ဟူသော အနက်ကို ဟောသည်။ ကထာနှင့်ဝတ္ထု ၂-ပုဒ် ပေါင်းလိုက်၍ ကထာဝတ္ထု ဟု တပုဒ်ထဲ ဖြစ်လာသောအခါ အယူဝါဒတို့၏ တည်ရာကျမ်း ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ် ရပေသည်။

မှန်ပေသည်။ ဤကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုင်ရာတို့၌ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သမျှ အကော်အကပ် အယူဝါဒအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖော်ပြ၍ အမှားအမှန် စိစစ်ဝေဖန်ထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။

ဤအကြောင်းကို ပေါ်လွင် ထင်ရှားစေရန် ကထာဝတ္ထုကျမ်းလာ ပရဝါဒီ ခေါ် မှားယွင်းသော (မိစ္ဆာ) အယူများကို စိစစ်ဝေဖန် ဟောပြချက်အချို့ကို သက်သေအဖြစ် ထုတ်ဖော်ပြဆိုပါအံ့။

ရန်ငြိုးမကင်းသောအယူဝါဒ။ ။ ဤနိဒါန်းအစတွင် ဝဇ္ဇီတိုင်းသား အလဇ္ဇီရဟန်းများ၏ အဓမ္မဝတ္ထု ၁၀-ချက်ကို အကြောင်းခံ၍ ဒုတိယ သံဂါယနာ တင်ပွဲ ကျင်းပခဲ့တည်ကို ဖော်ပြပြီး ဖြစ်သည်။

ထိုအခါက ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးများသည် လမ်းမှန်သည့်ဘက်မှ ပါဝင်၍ အလဇ္ဇီရဟန်းများကို နှိမ်နင်းပြီး ဒုတိယသံဂါယနာ တင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအခါ အလဇ္ဇီရဟန်းများကလည်း စင်ပြိုင်သံဂါယနာ တင်ခဲ့ကြသည်။

ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့မည်သည်မှာ ကိလေသာ အာသဝေါ ကင်းကွာ တော်မူပြီး ဖြစ်တော်မူကြသည်။ ရဟန္တာကို မဆိုထားဘိ အငယ်ဆုံး အရိယာ

ကလေးမျှသာဖြစ်သော သောတာပန်သည်လျှင်ပင် အဂတိလေးပါး မလိုက် စားပဲ မွန်ရာဘက်ကိုသာ လိုက်ကြရိုးထုံးစံ ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအဓမ္မ ဝတ္ထု ၁၀-ချက် ငြင်းခုံရာ၌ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဦးဆောင်သည့် အရိယာ သံဃာတော်များသည် အဓမ္မဝတ္ထု ၁၀-ချက်ကို လက်မခံသော ထေရဝါဒ ဂိုဏ်းတက်မှု ရပ်တည်တော်မူကြသည်။ ထေရဝါဒ က အနိုင်ရ၍ ဒုတိယ သံဂါယနာ တင်တော်မူကြသည်။

ဤသည်ကို မကျေနပ်ကြသော ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းတို့သည် ထေရဝါဒ ရဟန်းများထက် သံဃာဦးရေများများ စည်းရုံး၍ စင်ပြိုင် သံဂါယနာတင်ကြသည်။ လောက၌ မသိမလိမ္မာသူတို့သည် အမှား ဘက်က လိုက်တတ်သည့် ထုံးစံအတိုင်း အလဇ္ဇီတို့က ပို၍ လူဦးရေ အင်အားကောင်းကြသည်။ သူတို့ဂိုဏ်းကိုလည်း မဟာသံသိက ဂိုဏ်းဟု အမည်တပ်ကြသည်။

မဟာသံသိကဂိုဏ်းသားနှင့် နောက်လိုက်တို့သည် တဘက် ထေရ ဝါဒဂိုဏ်းမှ ရပ်တည်နေကြသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ အဓိန် အဝါ ကောင်းနေသည်ကို မတုန်းလွန်နိုင်ကြပဲ ရှိကြရာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ကြီးများ ဂုဏ်သိက္ခာကျဆင်းစေရန် ရည်ရွယ်၍ ရန်ငြိုး ပါဝင်သော စွပ်စွဲချက် အယူဝါဒများကို တီထွင်ကြပြီးလျှင် ဝါဒဖြန့်ကြသည်။ ယင်း ဝါဒဆိုးများမှ ထင်ရှားသော အချက် အချို့ကို ထုတ်ပြပါအံ့-

၁။ ရဟန္တာများသည် ရဟန္တာအဖြစ်မှ လျှောကျနိုင်သည် ဟူသော အယူဝါဒကို စွဲယူကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည်ကို မှားယွင်းသော အယူဝါဒ ဖြစ်ကြောင်း ကထာဝတ္ထု ပါဠိ တော် ကထာနိပါတ် ၂၊ ပရိဟာနိကထာ၌ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိယက စိစစ် ဝေဖန် ရှင်းလင်းထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်-နာ ၆၁။ မြန်မာပြန် ပ-တွဲ၊ နာ ၁၀၄။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နာ ၁၁၈-တို့မှ စ၍ ရှုပါ။)

၂။ ရဟန္တာများသည် မာရ်နတ် အသင်းဝင် နတ်ဆိုးများ ပူးဝင်လျှင် သုက်လွတ်ခြင်း ဖြစ်သည် ဟူသော အယူ ဝါဒကို စွဲယူကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည်လည်း မှားယွင်းသော အယူဝါဒသာဖြစ်ကြောင်းကို အမှတ် ၁၀၊ ပရူပဟာရကထာ၌ စိစစ်ဝေဖန် ဟောကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နာ ၁၂၇။ မြန်မာပြန် ပ-တွဲ၊ နာ ၂၂၃။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နာ ၃၀၇။)

၃။ ရဟန္တာမှာ လူအမည် ရွာအမည် စသည်ကို မသိရှိသေးသည်။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာမကုန်သေးဟု ယူကာ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည့် အယူဝါဒ မှားယွင်းကြောင်းကို ၁၁-အညာဏကထာ၌ စိစစ်ဝေဖန် ဟောကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် နှာ ၁၃၄။ မြန်မာပြန် ပ-တွဲ၊ နှာ-၂၃၄။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နှာ-၁၇၅။)

၄။ ရဟန္တာများသည် လူအမည် ရွာအမည် လမ်းခရီး စသည်တို့၌ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်တတ်သေးသောကြောင့် ဝိစိကိစ္ဆာ ရှိသေးသည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည့် အယူဝါဒ မမှန်ကန်ကြောင်းကို ၁၂-ကင်္ခါကထာ၌ ရှင်းလင်းဟောပြထားသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ-၁၄၀။ မြန်မာပြန် ပ-တွဲ၊ နှာ-၂၄၂။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နှာ-၁၇၅။)

၅။ ထိုအတူပင် ရဟန္တာတို့သည် လူအမည် မြို့ရွာ စသည်ကို သူတပါး အကူအညီဖြင့်သာ သိကြသည်။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာရှိသေး၏ဟု ယူဆကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည့် အယူဝါဒ မှားကြောင်းကို ၁၃-ပရဝိတာရဏကထာ၌ ရှင်းလင်းဟောကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် နှာ - ၁၄၅။ မြန်မာပြန် ပ-တွဲ၊ နှာ-၂၄၉။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နှာ-၁၇၆။)

၆။ ရဟန္တာတို့သည် အချို့ဘော သံယောဇဉ် တရားများကို မပယ်ရှားနိုင်ကြောင်း ယူဆကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤ အယူဝါဒ မသင့်ကြောင်းကို ၂၀၅-သံယောဇနကထာ၌ ရှင်းလင်းဟောကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် နှာ ၄၃၇။ မြန်မာပြန် ဒု-တွဲ၊ နှာ-၃၆၃။ ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ-၁၆၇။)

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပရဝါဒီ မဟာသံဃိကဂိုဏ်း နောက်လိုက်များသည် တရားလမ်းမှန် ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်တော်မူကြသည့် ရဟန္တာ အရှင်မြတ် များအား ရန်ငြိုးထားပြီး ရဟန္တာအရှင်များ၏ ဂုဏ်အသရေကို ထိခိုက် ပုတ်ခတ်၍ ဝါဒတိုက်ကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။ သို့မှသာ မိမိတို့အနိုင်ရနိုင် လိမ့်မည်ဟု ထင်မှတ်ကြသည်။ ပုထုဇဉ်တို့၏သဘောသည် မှားသည် မှန်သည်ကို မကြည့် မိမိတို့ အနိုင်ရရေးကိုသာ ကြည့်၍ ပြောဟော ပြုလုပ်တတ်ကြသည်မှာ အလွန်ထိတ်လန့်ဖွယ် ကောင်းလှပေသည်။

အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿသည် ယင်းသို့သော သာသနာ့ ဘေးအန္တရာယ်များကို တားဆီးပိတ်ပင် ချေမှုန်းလျက် ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးကို ဟောကြားတော်မူပေရာ နောင်လာ နောင်သား သာသနာတော် ချစ်မြတ်နိုးသူ လူရှင်အများတို့သည် ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးကို လေ့လာသင်ယူခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ဟောပြောပို့ချခြင်းဖြင့်၎င်း၊ လှူဒါန်းဖြန့်ဝေခြင်းဖြင့်၎င်း စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းဆင့်လှယ်ပေသည်။

အထက်တွင် ဧဗာပြုခဲ့သည့်အတိုင်း ရန်ငြိုးထား၍ ယူဆကြသော မိစ္ဆာ အယူဝါဒများသာမက သာသနာတော်၌ အန္တရာယ်ဖြစ်စေမည့် ဗုဒ္ဓတရား တော်နှင့် ဆန့်ကျင်သော မိစ္ဆာအယူများစွာကိုလည်း ဤကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ရှင်းလင်းပယ်ရှား ဟောကြားထားပေသည်။ အချို့ကို စာမြည်းအဖြစ် စာရှုသူ သုတေသီတို့ လေ့လာနှင့်ရန် ထုတ်ပြပါအံ့။

ကြားကာလဘဝ။ ။ သတ္တဝါတို့သည် ဘဝတခုမှ သေပြီးလျှင် အခြားဘဝ သစ်တခုကို မရသေးမီ ကြားကာလ၌ သန္ဓေလောင်း အဖြစ် တည်နေရသေးသည်။ ယင်းသန္ဓေလောင်းအဖြစ်ဖြင့် ဘဝသစ်ကို ရှာဖွေရသည်။ ယင်းကာလဘဝကို ပါဠိဘာသာဖြင့် အန္တရာဘဝဟု ခေါ်သည်။ သန္ဓေလောင်းကိုမူ ပါဠိဘာသာဖြင့် ဂန္ဓဗ္ဗ ခေါ်ပေသည်။ သန္ဓေလောင်း ခေါ် ဂန္ဓဗ္ဗကို ရှေးမြန်မာတို့က တစ္ဆေဟု သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။

ယင်း တစ္ဆေ ဟူသော ဝေါဟာရ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သန်ရာသန်ရာ အဓိပ္ပာယ် အမျိုးမျိုး ဖွင့်ပြကြသည်။ ပါဠိသန်သူ ပညာရှင်တို့ကမူ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း အနက်ဟောဖြစ်သော ပါဠိ တစ္ဆေ ဓာတ်မှ ဆင်းသက်လာသည်။ တစ္ဆေဗ္ဗ အသံ ပေါ်၍ တစ္ဆေ ဖြစ်လာသည်ဟု ဆိုကြသည်။ သို့သော် ပါဠိစာပေကျမ်းဂန် တို့၌ တစ္ဆေဟု ခေါ်သော သတ္တဝါတမျိုး မတွေ့ရသောကြောင့် ထိုဆရာတို့၏ စကားကို စဉ်းစားသင့်သည်။

မြန်မာသန်သူ ပညာရှင်တို့ကမူ တစ္ဆေကို ဖိတ်-တပုဒ် ဆေ-တပုဒ် ခွဲခြား ကြပြီးလျှင် ဤဘဝဗုဒ္ဓလည်း လက်လွတ် ဟိုဘဝကိုလည်း မရသေးပဲ တစ်လစ်

ကြီး ဖြစ်နေကာ ဆေ တေ တေ အ တ တ ဖြစ်နေသည့် သတ္တဝါဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု အဓိပ္ပါယ် ဖော်ကြသည်။ ဤ ပညာရှင်တို့၏ အယူအဆကိုလည်း တစ်ခါ အဓိပ္ပါယ် ဖော်ပုံမှာ လက်ခံနိုင်သော်လည်း ဆေး၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ လက်မခံ နိုင်အောင် ဖြစ်နေသည်။

ယင်း ဂန္ဓဗ္ဗ သန္ဓေလောင်း တစ္ဆေရှိသည့် အန္တရာဘဝ ရှိသည် ဟူသော ဝါဒကို ကထာဝတ္ထုကျမ်း ကထာအမှတ် ၇၄-အန္တရာဘဝကထာ၌ စိစစ် ဝေဖန် ပယ်ရှားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိ နှာ ၂၆၉။ မြန်မာပြန် ဒု-တွဲ၊ နှာ ၇၂။ ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ ၅။)

သောတာပန်နှင့် လူသတ်မှု။ ။ ဂိုဏ်းကြီး ၁၈-ဂိုဏ်းတွင် ပါဝင်သည့် စေတီယဂိုဏ်းမှ ခွဲထွက်လာခဲ့သော ပုဗ္ဗ- သေလိယ ဂိုဏ်းနှင့် အပရသေလိယ ဂိုဏ်းသားတို့သည် သောတာပန်သည် ဒေါသကို မပယ်ရသေးသောကြောင့် ပါဏာတိပါတကံကို ကျူးလွန်နိုင် သည်ဟု အယူရှိကြသည်။ ဟောပြောကြသည်။

ဤအယူအရ ပါဏာတိပါတကံကို ကျူးလွန်နိုင်မည်ဆိုလျှင် ဒေါသအရင်းခံ သော မာတုဗာတကံကိုလည်း ကျူးလွန်နိုင်မည်ဟု အဓိပ္ပါယ် ရောက်ပြန် သည်။ ယင်းသို့ ရောက်လျှင်လည်း—

ရဟန်းတို့-သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အမိကို သတ်ခြင်း ဟူသော အရာ အခွင့် မရှိနိုင်ချေ။

ဟူသော(အံ ၁-၂၈-လာ) ဘုရားဟောနှင့် ဆန့်ကျင်ကြောင်းကို ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်(နှာ-၃၄၂) ယင်း မြန်မာပြန် ဒု တွဲ(နှာ-၂၁၁) ဤကျမ်း ဒု-တွဲ (နှာ-၇၂) ဝိဝိတာဝေါရောပနကထာ၌ စိစစ်ပြောပြထားပေသည်။

အနုသယကိလေသာ။ ။ သတ္တဝါတို့အား ပူပန် ညစ်နွမ်းစေတတ်သော အကုသိုလ်ဓာတ်များကို ကိလေသာ ဟု ဗုဒ္ဓစာပေ ကျမ်းဂန်တို့၌ ပြဆိုထားသည်။ ယင်း ကိလေသာသည် ၁၁-ပါး ရှိသည်။ ကိလေသာသည်—

- ၁။ အနုသယ ကိလေသာ
- ၂။ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ
- ၃။ ဝိတိက္ကမ ကိလေသာ

ဟူ၍ ၃-မျိုး ရှိသည်။ ယင်း ၃-မျိုး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ထင်ရှားအောင် ရေးပြရန် ခက်သည်။ သို့သော် မှန်းနိုင်ရုံ အကြမ်းသဘောမျှ ရေးပြပါမည်။

အနုသယကိလေသာ-ဟူသည်မှာ သိမ်မွေ့သော အခွင့်သင့်လျှင် စိတ်သန္တာန် အစဉ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်သည့် ကိလေသာဓာတ် အမျိုးအစား ဖြစ်သည်။

ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာ-ဟူသည်မှာ ကိလေသာ သဘောအဖြစ်ဖြင့် စိတ် သန္တာန် အစဉ်၌ ထကြွ သောင်းကျန်းကာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကိလေသာ ဓာတ် အမျိုးအစား ဖြစ်သည်။

ဝိတိက္ကမကိလေသာ-ဟူသည်မှာ စိတ်သန္တာန်အစဉ်တွင် ဖြစ်ပေါ်ရုံမက ကာယဏ် ဝစီဏ် မနောဏ် ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ထကြွ လွန်ကျူးလာသော ကိလေသာဓာတ်မျိုး ဖြစ်သည်။

ဤ ၃-မျိုးကို ထင်ရှားစေရန် ပညာရှင်များက မီးခြစ်ဆံ့ယမ်းနှင့် မီးတောက်ပုံ မီးလောင်ပုံများကို ဥပမာ ပေးကြသည်။

- (က) မီးခြစ်ဆံ့ယမ်း၌ မီးဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိဓာတ် ရှိသည်။
- (ခ) ယင်း သတ္တိဓာတ်သည် မီးခြစ်အိမ်နှင့် ပွတ်တိုက်မိသောအခါ အကြောင်းညီညွတ်လျှင် မီးတောက်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာသည်။
- (ဂ) ယင်း မီးတောက်ကလေးသည် အကြောင်းညီညွတ်လျှင် အခြား လောင်စာများသို့ ကူးစက်ပြီး မီးလောင်မှု ဖြစ်လာသည်။

ဤ ဥပမာ၌-

- (က) မီးခြစ်ဆံ့ယမ်းရှိ မီးဖြစ်နိုင်သည့် သတ္တိဓာတ်ကဲ့သို့ အနုသယကိလေ- သာဓာတ် တူညီသည်။
- (ခ) ယင်း သတ္တိဓာတ်သည် မီးခြစ်အိမ်နှင့် ပွတ်တိုက်မိသောအခါ ပေါ် လာသော မီးတောက်ကလေးနှင့် ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာတူသည်။
- (ဂ) ယင်း မီးတောက်ကလေးမှ အခြားလောင်စာများကို ကူးစက်၍ မီးလောင်မှု ဖြစ်သည်နှင့် ဝိတိက္ကမ ကိလေသာတူသည်။

ဤသို့ ကိလေသာဓာတ် သုံးမျိုး၏ သဘောအဓိပ္ပါယ်ကို ပညာရှင်များ ထင်ရှားအောင် ဖော်ကြသည်။ ယင်းသို့ ကိလေသာဓာတ် ၃-မျိုးကို သိရ လျှင် ကိလေသာဓာတ် ၃-မျိုးပါ အနုသယနှင့် စပ်ဆိုင်သော အယူဝါဒ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာပုံ ဤ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ဖြေရှင်းပုံကို ဆက်လက် ဖော်ပြပါအံ့။

အနုသယသည် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပရိယုဋ္ဌာန ဝိတိက္ကမ အဖြစ်ကို မဆောက်သေးသည့်ကာလ၌ အာရုံယူခြင်းကိစ္စကို မဆောင်ရွက်နိုင်။ ထို့ကြောင့် အနုသယ ကိလေသာသည် အနာရမ္မဏ တရားဖြစ်သည် ဟု ယူဆသော ဝါဒ

ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ ယင်း ဝါဒကို ကထာဝတ္ထုကျမ်း ကထာအမှတ် ၈၇-
အနုသယာအနာရမ္မဏကထာ၌ စိစစ် ရှင်းပြထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ- ၂၉၉။ မြန်မာပြန် ဒု-တွဲ၊ နှာ-၁၂၄။
ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ- ၂၉။)

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အနုသယ ကိလေသာတို့သည် အာရုံ
ပြုမှု မရှိလျှင် ကုသိုလ် အကုသိုလ် မဖြစ်နိုင်။ အဗျာကတ တရားသားလျှင်
ဖြစ်မည်ဟု ယူဆသော ဝါဒလည်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ယင်း ဝါဒကို
ကထာအမှတ် ၁၀၆-အနုသယာ အဗျာကတ ကထာ၌ စိစစ် ဝေဖန် ပြဆိုထား
ပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ-၃၂၃။ မြန်မာပြန် နှာ-၁၆၆။ ဤကျမ်း
ဒုတိယတွဲ နှာ-၅၃။)

အနုသယကိလေသာသည် ဟိတ်မရှိသော အယောဂတရား ဖြစ်ရမည်ဟု
ယူဆသော ဝါဒလည်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ယင်း ဝါဒကို ကထာ အမှတ်
၁၀၇၊ အနုသယာ အယောဂတရား ကထာ၌ စိစစ် ဝေဖန်ထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ-၃၂၃။ မြန်မာပြန် နှာ ၁၂၄။)

အနုသယကိလေသာသည် စိတ္တနှင့် မယှဉ်သည့် စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တ တရား
ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသော ဝါဒလည်း ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ ယင်း ဝါဒကို ကထာ
အမှတ် ၁၀၈၊ အနုသယာစိတ္တဝိပ္ပယုတ္တကထာ၌ ရှင်းလင်း ဝေဖန်ထား
ပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ ၃၂၃။ မြန်မာပြန် ဒု-တွဲ၊ နှာ ၁၂၄။
ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ ၅၃။)

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုင်ရာ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော မှားယွင်း
သော အယူဝါဒများကို စိစစ် ဝေဖန်၍ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ သုတ်သင်
ရှင်းလင်း ဟောကြားထားပေသည်။

အဘိဓမ္မာကျမ်း ဖြစ်ပုံ။ ။ ဟောကြားထားသည့် တရားဒေသနာတို့သည်
အဘိဓမ္မာ သဘောပိုင်းဆိုင်ရာ၌ ပါဝင်သည့်
သိမ်မွေ့ နက်နဲသော တရားများ ဖြစ်သည့်အပြင် မြတ်စွာဘုရား အဘိဓမ္မာ
ဒေသနာတော်ကို ဟောစဉ်အခါက ချမှတ်ထားတော်မူသော အကျဉ်းချုပ်
ဒေသနာ ၈-ချက်နှင့် ညီညွတ်လိုက်လျောစွာ အကျယ် ဟောကြားချက်
ဖြစ်သောကြောင့် တတိယသံဂါယနာတင် ထေရ်အရှင်တို့က ၅-ခုမြောက်
အဘိဓမ္မာကျမ်းတော်ကြီးအဖြစ် အတည်ပြု သတ်မှတ်တော်မူကြပေသည်။

ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ

အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတို့တွင် ပဉ္စမကျမ်းစာဖြစ်သော ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီးသည်ကား-

- ၁။ ဓမ္မဂမ္ဘီရ ပါဠိတော် ဝေါဟာရ၏ နှက်နဲခြင်း၊
- ၂။ အတ္တဂမ္ဘီရ အနက်အဓိပ္ပါယ်၏ နှက်နဲခြင်း၊
- ၃။ ဒေသနာဂမ္ဘီရ ဟောကြားထားသည့် အခြင်းအရာ နှက်နဲခြင်း၊
- ၄။ ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရ ထိုးထွင်းသိမြင်မှု နှက်နဲခြင်း၊

ဟူသော နှက်နဲခြင်း ၄-ပါး ရှိရကား ယင်း ပါဠိတော်၏ အနက် အဓိပ္ပါယ် စသည်ကို ဖွင့်ပြသော အဋ္ဌကထာကျမ်းကို အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဗောဓိသအရှင်မြတ်က ပြုစုစီရင်တော်မူသည်။ ယင်း ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာသည်-

- ၁။ အဋ္ဌသာလိနီ
- ၂။ သမ္မေဟာပီနောဒနီ
- ၃။ ပဉ္စပကရဏ

ဟူသော အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ ၃-ကျမ်း ၃-အုပ် ရှိသည်တွင် ၃-ပဉ္စပကရဏ အဋ္ဌကထာ၌ ပါဝင်သည်။ စာမျက်နှာ-၄၉၉-ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု မူလဋီကာ

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၏ အဆို အမိန့်များသည်လည်း နောင်လာ နောက်သားများအတွက် သိမြင်ရန် အခက်အခဲ ရှိနေပြန်ရကား ၎င်းနာမည် အာနန္ဒာ၊ ရဟန်းဘွဲ့ အရှင်ဝနရတနတိဿတေရိက အဖွင့်ဋီကာ တစောင် ရေးသား စီရင်တော်မူသည်။ ကထာဝတ္ထု မူလဋီကာဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ စာမျက်နှာ ၆၉-ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာ

မြန်မာဆိုရိုးရှိသောကျမ်း။ ။ ကထာဝတ္ထု မူလဋီကာ၏ အဆို အမိန့်များ၌ ခက်ခဲ၍ သိမြင်ရန် မလွယ်ကူသောကြောင့် ဋီကာဆရာကြီး အရှင်ဓမ္မပါလ ကံ့ ထပ်မံ၍ အနုဋီကာ ရေးသား ဖွင့်ပြရ ပြန်သည်။

ဖော်ပြခဲ့သည့် ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့နှင့် ပတ်သက်၍ 'ကထာဝတ္ထု အနက်ရ'ဟူသော မြန်မာဆိုရိုးစကားတခု ရှိခဲ့သည်။ ယင်း စကားသည် တန္တဝါယ နည်းဖြင့် ပြဆိုသော ဆိုရိုးစကား ဖြစ်သည်။ တန္တ-

စိမ်း

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

ဝါယနည်း ဟူသည်မှာ ယက်ကန်းယက်နည်းဟု မြန်မာအနက် ရရှိသည်။ ယက်ကန်းယက်ရာ၌ ချည်သား ၂-လွှာ ဖြစ်သော်လည်း အထည်သားမှာ ၁-လွှာသာဖြစ်သည်။ ထို့အတူပင် 'ဤကထာဝတ္ထု အနက်ခုံ'ဟူသော ဆိုရိုး စကားသည်လည်း အဓိပ္ပါယ် ၂-မျိုးကို ဆောင်နိုင်သော တခုတည်းသော ဆိုရိုးစကား ဖြစ်သည်။

အနက်ခုံ ။ ကထာဝတ္ထု ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ ပြဆိုအပ်သော 'ပါဠိ ဝေါဟာရများသည် အတွေ့အကြုံများသော ထေရဝါဒသုံး ဝေါဟာရများသာမက အတွေ့အကြုံနည်းပါးသော ဂိုဏ်းကွဲပေါင်းများစွာသုံး ဝေါဟာရ ပါဠိအနက်အဓိပ္ပါယ်များ ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် များကို သိမြင်ရန် မလွယ် အနက် ခိုးလိုး ခုလု ဖြစ်နေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကထာဝတ္ထုဆိုင်ရာ၌ အနက်ခုနေတတ်သည်။ ယင်းသို့ အနက်ခုနေတတ် သည့်ကို အဖြောင့် အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် 'ကထာဝတ္ထု အနက်ခုံ'ဟု တနည်း ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။

အနုခက် ။ ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာ ရေးသား စီရင်တော်မူသော အရှင် ဓမ္မပါလသည် ထေရဝါဒတွင်သာမက မဟာသင်္ခါဏ စသော ဂိုဏ်းကွဲများ၏ အယူအဆ အခေါ်အဝေါ်များကိုလည်း ကျွမ်းကျင်တော် မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ကထာဝတ္ထုရှိ ခက်ခဲသော ဝါဒကွဲ ဝေါဟာရများ၊ အဓိပ္ပါယ်များကိုလည်း အနုဋီကာ၌ ထည့်သွင်းရေးသားထား သောကြောင့် အနုဋီကာသည် အလွန်ခက်ခဲနေပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် အနက်ခုံ အနုခက်ဟု စကား အပြန် စကားလိမ် အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း 'ကထာဝတ္ထု အနက်ခုံ'ဟု ဆိုရိုးစကားက ဆောင်နေပြန်လေသည်။

ဤသို့လျှင် ကထာဝတ္ထုဆိုင်ရာ ပါဠိစာပေများအတွက်၎င်း၊ အထာဝတ္ထု အနုဋီကာအတွက်၎င်း ကထာဝတ္ထု အနက်ခုံ ဟူသော မြန်မာဆိုရိုးစကား တွင်လျက် ရှိနေပေသည်။ ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာမှာ ဆဋ္ဌမူဖြင့် စာမျက်နှာ (၁၀၁)ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာ

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်နှင့် ပတ်သက်၍ အနက်အဓိပ္ပါယ် ပေါ်လွင် ထင်ရှားအောင် အဋ္ဌကထာ ဋီကာကျမ်းများ ဖွင့်ဆိုခဲ့ကြပါသော်လည်း ပါဠိမကျွမ်း မြန်မာ့ဘာသာ သက်သက်ကိုသာ တတ်ကျွမ်းသူ သောတုနုနယ် စာသင်ငယ်များနှင့် ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ လေ့လာသူ သုတေသီများအတွက် အခက်အခဲရှိနေပြန်ပေသေးရာ တောင်မြို့ မဟာဝိဇ္ဇာရုံ ကျောင်းတိုက် မဟာနာယက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဇနက္ခိတိဝံသ သည်

မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖွင့်ဆိုသော ဤ ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာကျမ်းကို ရေးသား စီရင်တော်မူသည်။

ကျမ်းပြုဆရာတော် ဂုဏ်ရည်။ ။ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာကျမ်း ပြုစုတော် မူသော ဆရာတော် အရှင်ဝနကာဘိဝံသ သည်ကား ဗုဒ္ဓဝါဒ ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုင်ရာ ကျမ်းများစွာကို လေ့လာ လိုက်စားလိုသူတို့၏ အသိဉာဏ်ဝင်ဆံ့အောင် ရေးသား ပြုစုတော်မူနိုင်စွမ်း သည့် သတ္တိထူး ရှိတော်မူသော ခေတ်၏ တောင်တချက်အရ ပေါ်ထွန်းလာသူ သိုက်ဝင် သမိုင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ကြီး ဖြစ်သောကြောင့် မည်သို့ မည်ပုံ တော်ပါသည် တတ်ပါသည် ဟု စာရှုသူတို့အား ဤနိဒါန်း ရေးသားဖွင့်ဆို ပြု၍ မိတ်ဆက်ပေးရန် လိုမည် မထင်ပါ။ အကယ်၍ ရေးသားဖွင့်ဆိုပြုနေ ပါလျှင် နိဒါန်း၌ ရေးပြန်နိုင်သည်က နည်း၍ စာရှုသူ ယုတေသိတို့ သိရှိ နေသည်က များနေမည် ဖြစ်သောကြောင့် ရှက်နိုးဖွယ်သာ ဖြစ်ပါလေ တော့မည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ များစွာသော ဂုဏ်ထူးဝိသေသများကို ထုတ်ဖော် ရေးသားခြင်း မပြုတော့ပဲ ဤ နိဒါန်းရေးသူနှင့် ဤ နိဒါန်းဖတ်ရှုနေသူတို့ အယူအဆ သဘောထားချင်း တထပ်တည်း တူညီနိုင်မည့် ဆရာတော်၏ ဂုဏ်ထူးဝိသေသတခုကိုသာလျှင် ဤ ကျမ်းစာနှင့်၎င်း၊ သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်နေသည့် ဤ အချိန်အခါနှင့် ကိုက်ညီသော ကြောင့်၎င်း ထုတ်ဖော် ရေးသားလိုပါသည်။ ယင်း ဂုဏ်တော်သည်ကား—

ဆရာတော်သည် သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို လိုလားနှစ်သက် ဆောင်ရွက်နေသူ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်သည်—
ဟူသော တခုတည်းသော အဓိကအချက်ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။

မုန်ပါ၏။ ဆရာတော်သည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းများစွာကပင်လျှင် ကျောင်းတိုက်တည်ထောင်ကာ ရှင်ယေ ရဟန်းငယ်များကို လက်ခံကျွေးမွေး ထောက်ပံ့၍ သာသနာ့ဝန်ဆောင်ကောင်းများဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး ပရိယတ် ငိုပတ် ပညာရပ်များကို သင်ကြားပေးခဲ့သည်။ ဝိနည်း သိက္ခာ အကျင့်သီလကို ရှိသေ လေးစားရန် သာသနာတော်ဝန်ကို ရွပ်ရွပ်ချဲ့ချဲ့ ဆောင်ရွက်စေရန် ပဋိပတ်ပညာကိုလည်း လေ့ကျင့်သင်ပြ ဆုံးမပေးခဲ့သည်။

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးအတွက် ရှင်လူအများအား နှုတ်ဖြင့်လည်း ဟောကြားတော်မူသည်။ ဘာသာသွေး၊ အနာဂတ်သာသနာ ရေး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ၊ သာသနာရေး လျှောက်ထားချက် စသော ကျမ်းပေါင်း မြောက်မြားစွာကိုလည်း ရေးသား ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။

သာသနာတော်နှင့် ပတ်သက်၍ ဟာကွက် ပျော့ကွက် အားနည်းချက် များကိုလည်း ပြုပြင်နိုင်ရန် အခွင့်ရသမျှ ထုတ်ဖော် ညွှန်ပြတော်မူခဲ့သည်။ ယင်း ညွှန်ပြချက်ကို ထင်ရှားစေရန် ဝေးဝေးလံလံ မဟုတ်ပဲ ယခု စာရွှေသူတို့ လက်သို့ ဆိုက်ရောက်နေသည့် ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာမှ ထုတ်ပြလိုပါသည်။

ဤကျမ်း စာမျက်နှာ ၂၁-၌-

ပဉ္စမသံဂါယနာ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံဝယ် ပေထက်အကွရာကို အားကျ သောအားဖြင့် သာ၍ ခိုင်မြဲလိမ့်မည်ဟု ယူဆ ကာ ကျောက်ထက်အကွရာ တင်ကြသော်လည်း ယနေ့တိုင်အောင် အသုံးပြုသူ မများသေးချေ။ ထိုအချိန်၌ ဒေါင်းဒဂုံးငွေများကို ဆွမ်းဆန်တော်အဖြစ်ဖြင့် လှူဒါန်း၍ နေကြသော်လည်း ထိုသာသန မလကို မသုတ်သင်နိုင်ခဲ့ကြ။ သုတ်သင်လိုသော ဆရာတော် အချို့က လည်း အားပေးသူ မရှိ၍ အားမရှိခဲ့ကြသောကြောင့်-

မိုးချုပ်လို့ ပြန်ချိန်တော်၊ မြတ်လေးစွယ်တော် ပေါ်သည့်ချောင်းမှာ ဒေါင်းတွေက အော်။

ဒေါင်းပေါ်လျှင် ကြိုသူလွတ်ပျံ၊ ပျံထို့မောင် ဝါဝါဝတ်ကို ဒေါင်းခွပ်ချည့်လေး။

ဟု စောင်းချိတ်၍သာ ရေးဝံ့တော့သည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ။ ။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာဟု သမုတ်အပ်သော သံဂါယနာ အချိန်၌ကား ဒေါင်းဒဂုံးအဆက် ဖြစ်သော ငွေစက္ကူတွေကို အများစုက ရဲတင်းစွာ ကိုင်တွယ် ခံယူနေကြလေပြီ။ ထိုသာသနမလကို မည်သူကမျှ သုတ်သင်ဖို့ရာ မစဝံ့ခဲ့။ လွယ်ကူသော စာအုပ် ရိုက်နှိပ်မှုကိုသာ ဝိုင်းဝန်း၍ ကြိုးစားတော်မူခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအချိန်၌ အတုအယောင် ရဟန်းတွေနှင့်တကွ သာသန မလသည် ကြီးကျယ်နေလေပြီ။ မည်သို့ သုတ်သင်ကြမည်နည်း။

ဟူ၍ ရေးသားညွှန်ပြထားပေသည်။

ဆရာတော်၏ ညွှန်ပြချက်သည် နည်းပင် နည်းသော်လည်း ခရီးရောက် နက်ရှိုင်းလှပါပေသည်။ သံဂါယနာတစ် ဟူသည်မှာ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို လုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ပဉ္စမသံဂါယနာ တင်စဉ် တုန်း အခါနှင့် ဆဋ္ဌသံဂါယနာ တင်စဉ်တုန်းအခါများက သာသနာတော် သန့်ရှင်းရေးအတွက် သာသနမလခေါ် သာသနာတော်၏ အညစ်အကြေး များကို မသုတ်သင်နိုင်ခဲ့ကြကြောင်း ထောက်ပြထားပေသည်။

မှန်ပေသည်။ ဒုတိယသံဂါယနာတင်စဉ်တုန်းက အရှင်မဟာယသ အမှူးရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသည် ရွှေငွေကို အလှူခံခြင်း၊ သာသနာမလဲကို တည်တံ့တည်တံ့တည်း အဓမ္မဝတ္ထုအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး သုတ်သင်ရှင်းလင်းတော်မူခဲ့ကြသည်။ ဤနိဒါန်း ဒုတိယသံဂါယနာခန်း (စးမျက်နှာ ဂိ-ဂိ-ဂ) ကို ပြန်ကြည့်ပါ။

သို့ပါသော်လည်း ပဉ္စမသံဂါယနာ တင်စဉ်အချိန်က ယင်း ရွှေငွေကို အလှူခံခြင်း အဓမ္မဝတ္ထုကို မသတ်သင်နိုင်ရုံမျှမက ဒေဂါင်းဒဂါးများကို ဆွမ်းဆန်တော် ဟု အမည်ပြောင်းပြီး ပြောင်းပြောင်းတင်းတင်း လှူခဲ့ကြ၊ ခံယူခဲ့ကြကြောင်း ဆရာတော်က ထောက်ပြသည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ တင်စဉ်အချိန်ကလည်း ပဉ္စမသံဂါယနာအတိုင်းပင် လိုက်၍ ငွေကြေးများကို ပြောင်းပြောင်းတင်းတင်းပင် လှူခဲ့ကြ၊ ခံယူခဲ့ကြကြောင်း ဆရာတော်က ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤ ဖော်ပြခဲ့သော လုပ်ဆောင်ချက်၊ ရေးသားချက်များကို ထောက်ရှုလျှင် ဤ ကျမ်းပြုဆရာတော်သည် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို လိုလားဆောင်ရွက်သူ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်ကြောင်း စာရှုသူများ သိနိုင်လောက်ပြီ ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ဤကျမ်း၏ ဂုဏ်ရည်

ဆရာတော် ပြုစုတော်မူသော ကျမ်းစာတို့သည် ရေးသားလိုသော အချက်ကို ဖတ်ရှုသူများသည် မိမိကိုယ်တိုင် သဘောပေါက် သိရှိပြီး အကြောင်းအရာကို မိမိကိုယ်တိုင် ရေးသားပြီး မိမိစာကို မိမိကိုယ်တိုင် ပြန်ဖတ်လိုက်ရသကဲ့သို့ ရှင်းကနဲ လင်းကနဲ ထင်းကနဲ သိမြင်နိုင်အောင် ရေးသား ထားသည့် စာများသာ ဖြစ်ကြောင်း ဆရာတော် ပြုစုသမျှသော စာတို့၏ ပင်မအရိုးခံ ဂုဏ်ရည်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ ယင်းသို့သော ပင်မအရိုးခံဂုဏ်ရည်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းခြင်းမှာ—

- ၁။ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော မြန်မာဝေါဟာရ ငါကျသုံးခြင်း
- ၂။ စာစပ် ဖော်ပြခြင်း
- ၃။ ပါဠိများ ပါဠိမှန် ရှင်းပြခြင်း
- ၄။ ပါဠိသေသ ထည့်ပြခြင်း
- ၅။ ကျမ်းညွှန်း ပြခြင်း
- ၆။ သုတ်ညွှန်း ရေးသားပြခြင်း
- ၇။ ဝိဂြိုဟ်ပြခြင်း

၈။ ပုဒ်ဓာတ်ပစ္စည်း ခွဲပြခြင်း

၉။ ဋီကာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့် ထည့်ပြခြင်း

၁၀။ အနုဋီကာအဓိပ္ပါယ်ဖွင့် ထည့်ပြခြင်း

စသည်ဖြင့် ဤကျမ်း၌ ရေးသား စီရင်ထားသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ဖော်ပြချက်များ ထင်ရှားစေရန် အနည်းငယ်မျှ ဤကျမ်းမှ ထုတ်နှုတ်ဖော် ပြပါအံ့-

၁။ ပေါ်လွင်သော မြန်မာဝေါဟာရဝါကျ။ ။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၂၅-၌ ဥပလဗ္ဗတီတိ၊ ကား။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ဥပဂန္ဓာ၊ ကပ်ရောက်၍။ လဗ္ဗတီ၊ ရနိုင်ပါသလော။ ဉာယတိ၊ သိအပ်သိနိုင်ပါသလော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။-ဟူ၍ အနက် မြန်မာပြန်ဆိုထားသည်။ ယင်း ပြန်ဆိုချက်ကို အောက်ခြေမှတ်ချက်၌-

၁။ ဥပလဗ္ဗတီ၊ ဥပကို “ပညာယ ဥပဂန္ဓာ” ဟု ဖွင့်၏။ ပုဂ္ဂလ ဟူသော အရာဝတ္ထုကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ (အာရုံပြု၍ ကြည့်သောအခါ) ဉာယတိ၌ ရအပ် ရနိုင်ပါသလောဟု မေးသည်။ “ဉာယဖြင့်ကပ်၍ ရအပ်” ဟူသည် သိအပ် သိနိုင်ခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ပညာယ ဥပဂန္ဓာ လဗ္ဗတီ” ကို “ဉာယတိ” ဟု အကျဉ်း ချုပ် အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်သည်။ [စိတ်၏ သိပုံကို ပြရာ၌ “ဇာနနံ နာမ- ဥပလဗ္ဗိ-အာရုံကို သိခြင်းမည်သည် အာရုံကိုရခြင်းပင်တည်း” ဟု ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း ဥပလဗ္ဗတီကို ဉာယတိဟု ဖွင့်သည်။]

ဟူ၍ စာရှုသူတို့ ဉာယတိ၌ ရှင်းကနဲ လင်းကနဲဖြစ်အောင် ပေါ်လွင်ထင်ရှား သော မြန်မာ ဝေါဟာရ ဝါကျများကို သုံးစွဲ၍ ဖွင့်ပြထားပေသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထိုက်သင့်သလို ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော မြန်မာ ဝေါ- ဟာရ ဝါကျများကို သုံးစွဲရေးသားထားသည်ကို ဤကျမ်း၌ စာရှုသူတို့ အားရ ကျေနပ်စွာ ဖတ်ရှုရပါလိမ့်မည်။

၂။ စာစပ်ဖော်ပြခြင်း။ ။ ပါဠိစာပေ၌ ဝါကျတခု၏ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို သိရန်မှာ ပါဠိအနက် ထင်ရှ်သာမက ယင်း ဝါကျ၌ ပါသည့် ကာရကစကားလုံးတိုင်း၏ ပဓာနဆိုက်ရောက်ရာ ကြိယာကို သိရန် အရေးကြီးသည်။ ကာရကစကားလုံးတို့နှင့် ကြိယာပုဒ်တို့ မည်သို့ ဆက်စပ်သည်ကို စာစပ်၍ သိရမှ အဓိပ္ပါယ်ကို သိသာနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤကျမ်းတွင် အချို့ စာရှုသူတို့ အသိခက်မည့် ပုဒ်များကို စာစပ်၍ ဖွင့်ဆို ရေးသားထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။ ဥပမာအဖြစ် အနည်းငယ် ထုတ်ပြ ပါအံ့-

“တေ” ဟူသော ပါဠိဝေါဟာရသည် တ-ဟူသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်နောင်၌ ဝုတ္တ ကတ္တားအနက် ဝုတ္တကံအနက် ပဌမာယောဝိဘတ်နှင့် အဝုတ္တကံအနက် ဒုတိယာ ယောဝိဘတ် ၂-မျိုးသက်၍ “သဗ္ဗဿာနိနိမာဓေ” ဟူသော ကစ္စည်း သဒ္ဒါကြီးသုတ်ဖြင့် စီရင်၍ ထိုရဟန်းတို့သည်ဟူ၍၎င်း၊ ထိုရဟန်းတို့ကို ဟူ၍၎င်း အနက်ပေးနိုင်သည်။ ဤနေရာ၌ စာရှုသူတို့အတွက် မည်သို့ အနက် ပေး၍ မည်သို့ အဓိပ္ပါယ်ယူရမည်ကို အသိခက်နိုင်ဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၁၆-၌-

တေ၊ ထိုရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တို့သည်။ (သမုဋ္ဌာပေန္တိ-၌စပ်။)
ဝါ၊ တို့ကို။ (နိဂုပ္ပမာနာပိ-၌ စပ်။)

ဟူ၍ စာစပ်ကို ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။ ဤသို့ ပြခြင်းဖြင့်-

ထို ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တို့ကို ရဟန်းသံဃာသည် ဟုတ်မှန် သော ဝတ္ထုဖြင့် စောဗနာသာရဏာ ဝိနည်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမထော် ဖြစ်သော ညတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် နှိပ်အပ်ပါကုန်သော် လည်း ဓမ္မဝိနယအားလျော်သော အကျင့်၌ ကောင်းစွာ မတည်ကြ ကုန်ပုံ တပါးမက များသောသဘော ရှိသော သာသနာ၏ ဘေးရန် ကို၎င်း၊ အညစ်အကြေးကို၎င်း၊ ဆူးငြောင့်ကို၎င်း ထို ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တို့သည် ဖြစ်စေကြကုန်၏။

ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖြောင့်ဖြူးစွာ သိနိုင်ပေသည်။

ဤကျမ်း ဒု-တွဲ၊ နှာ-၃၃ ၌လည်း-“ဝိတက္ကဝိပ္ပါရော သဒ္ဓေါ သောတ-ဝိညေယျောတိ” ဟူသော ပုဒ်ကို “ပုစ္ဆတိ” ကြိယာ၌ စပ်ရမည်ဟု စာစပ်ကို ညွှန်ပြထားပေသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် စာရှုသူတို့ အသိခက်မည်ထင်သော နေရာတိုင်းမှာ လိုလိုပင် စာစပ်၍ ရှင်းလင်းပြချက်များကို ကျေးဇူးတင်ဖွယ် ဖတ်ရှုတွေ့မြင် ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ပါဠိမှား ပါဠိမှန်။ ။ အဋ္ဌကထာ၏ ဆိုလိုရင်း အနက် အဓိပ္ပါယ်မှန်ကို သိနိုင်ရန်မှာ အဋ္ဌကထာ၏ မူလ ပါဠိအမှန်ကို သိနိုင်ရန်လည်း လိုအပ်လှပေသည်။ ယင်းသို့ မူလပါဠိအမှန်ကို သိနိုင်ရန် အတွက် ဤကျမ်း၌ ပါဠိမှား ပါဠိမှန်ကိုလည်း အနီးစပ်ဆုံး ဖြစ်နိုင်သမျှ စိစစ်ဖော်ပြထားပေသည်။ ဥပမာတခု ထုတ်ပြပါအံ့-

ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၂၆-၌-

ပဋိဇာနန္ဒ၏ နောက်၌ အာဂစ္ဆတိဟု ပါ၏။ ရွှေစကားနှင့် ထပ်
သောကြောင့် မကောင်း။ သိဟိဋ္ဌိမူအတိုင်း “ပဋိဇာနန္ဒိ” ဟု
ရှိခြင်းက ကောင်းသည်။

ဟူ၍ ပါဠိများ ပါဠိမှန်ကိုလည်း ရှင်းလင်း ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့နိုင်
ပေသည်။

ထို့ပြင် ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ ၁၅၇-၌လည်း အာနန္ဒရိကာတာဝဒဿ-
နတ္ထိ နှင့် အာနန္ဒရိကာတာဝဒဿနတ္ထိ ပါဠိ ၂-ထွေ ရှိရာ၌ အမှန်ကို
အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ထားပေသည်။

ဤသို့သော လိုအပ်ရာ၌ ပါဠိများ ပါဠိမှန် ရှင်းပြသည်ကိုလည်း များစွာ
တွေ့ရမည့် ဖြစ်ပေသည်။

၄၆ ပါဠိသေသ ထည့်ပြခြင်း။ ။ စာပေ၏ သဘောမှာ အချို့သောနေရာ၌
အပြည့်အစုံမပါ။ သိလောက်ပြီ ထင်၍
ချန်လှုပ်ထားခဲ့တတ်သည်။ တချိန် တခေတ်က သိလောက်ပြီထင်သော အရာ
သည် နောင်တချိန် တခေတ်၌ အလွန် အသိခက်ခဲသောအရာ ဖြစ်နေတတ်
ပေသည်။

ဤအရာမျိုးကို ပါဠိသေသ ပါဠိကြွင်း ပါဠိကျန်ဟူ၍ ခေါ်ရိုးရှိပေသည်။
ထင်းသို့သော လိုအပ်ရာရာ၌ ပါဠိကြွင်း ပါဠိကျန်များကိုလည်း ဤကျမ်း၌
ဆရာတော်သည် လိုအပ်သလို ထည့်သွင်းဖော်ပြတတ်ပေသည်။

ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၁၇-၌-

ရာဇာ၊ ဓမ္မာသောကမင်းသည်။ အာဇာယ၊ အာဇာဖြင့်။ ကာ-
ရေသာမိ၊ ပြုစေအံ့-ဟူ၍ မူလပါဠိရှိတိုင်း အနက်ပေးရမည့် ဖြစ်နေ
ရာတွင် ဘာကို ပြုစေမည်နည်းဟု လေ့လာသူတို့ သိရန်မလွယ်သော
ကြောင့်-ရာဇာ၊ ဓမ္မာသောကမင်းသည်။ အာဇာယ၊ အာဇာဖြင့်။
(ဥပေါသထံ ဝါ၊ ကိုဝင်း။ ပဝါရဏံ ဝါ၊ ကိုဝင်း။) ကာရေ-
သာမိ၊ ပြုစေအံ့-

ဟူ၍ ပါဠိသေသထည့်ပြ အနက်ပေးထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။

ထို့ပြင်လည်း ဤကျမ်း ဒု-တွဲ၊ နှာ ၁၄၆-သည်တကထာ အဖွင့်၌-
ဣတ္ထေ လဗ္ဗမာနာ ဣတိ နိဗ္ဗိဋ္ဌိ-လှသော ပါဠိသေသများ ထည့်သွင်း အနက်
ယေဘုန်နာထားသည်ကို ဖတ်ရှုနိုင်ပေသည်။

ဤသို့သော လိုရာရာ၌ ပါဠိသေသခေါ် ပါဠိကြွင်း ပါဠိကျန် ထည့်၍
အနက်ယောဇနာထားသည်ကိုလည်း နေရာများစွာ တွေ့နိုင်ပေသည်။

၅။ ကျမ်းညွှန်ပြခြင်း။ ။အချို့သော နေရာတို့၌ သိဖွယ် မှတ်ဖွယ်များကို ထည့်သွင်းပြရန် လိုအပ်လာသည်။ ယင်းတို့ကို ထည့်သွင်းရေးသားပြဆိုနေပါကလည်း ဂန္ထဂရုခေါ် ကျမ်း ကြီးမားလေးလံခြင်း ဖြစ်မှာ စိုးရသည်။ ယင်းသို့သော အရာဌာနမျိုး၌ မည်သည့်ကျမ်း မည်သည့်နေရာကြည့်ပါဟု ကျမ်းညွှန်ပြဆိုတော်မူသည်။ ပုံစံအဖြစ် ပြဆိုရပါမူ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၁၇-၌ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်များကို ရဟန်းဆိုး ရဟန်းယုတ်တို့၌ အတူ ဥပုသ်ပဝါရဏာပြုရန် မလိမ္မာသော အမတ်ကို ခိုင်းသည်။ ရဟန်းကောင်းတို့က ပစ္စယသမ္ဘောဂ ဓမ္မသမ္ဘောဂ အဖြစ်မှ ကြောက်သောကြောင့် မပြုပဲ နေကြသောအခါ အမတ်မိုက်က အာဏာဖိဆန်သည်ဟု ယူဆပြီး သတ်ဖြတ်သည်။ ဤအကြောင်းကို ဤ၌ အကျယ်မပြုသာသောကြောင့်-

[ဤသို့ အမတ်က သတ်ပုံကို ပါရာဇီဇာဏီ အဋ္ဌကထာ တတိယ သံဂါယနာခင်းကို ကြည့်ပါ။]

ဟူ၍ ဧေါင်ကွင်းဖြင့် စာသားထဲညှပ်၍ ပြဆိုထားပေသည်။

ဤကျမ်း ဒု-တွဲ၊ နှာ ၃-၌-[ကာလကဋိက အသုရာ အကြောင်းကို သမ္မောဟဝိနောဒနိ အဋ္ဌကထာ ခန္ဓဝိဘင်း ရူပက္ခန္ဓ အဖွင့်၌ ပြီးခဲ့ပြီ]ဟု ဧေါင်ကွင်းဖြင့် ညွှန်းပြထားပေသည်။

ဤသို့ စသည့် ကျမ်းညွှန်ပြချက်များကိုလည်း ဤကျမ်း လိုရာလိုရာ၌ ပြဆိုပေသည်။

၆။ သုတ်ညွှန်းပြခြင်း။ ။ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်၌ သကပက္ခခေါ်သော ထေရဝါဒဂိုဏ်းသားတို့နှင့် ပရပက္ခခေါ် အခြား ဂိုဏ်းသားများ ငြင်းခုံကြရာ၌ မိမိတို့ အနိုင်ရရှိရေးအတွက် ဘုရားဟော ပါဠိတော်သုတ်များကို အကိုးအကားပြု၍ ရေးသားရွတ်ဆိုပြကြသည်။ ယင်း အကိုး ပါဠိများကား ပါဠိသာ ရွတ်ပြု၍ မည်သည့်ကျမ်း မည်သည့်သုတ်ဟု ဖော်ပြထားခြင်း မရှိချေ။ သမုဒ္ဒရာထဲမှာ အပိတချောင်းရှာရသလို ခက်ခဲလှသည်။ ယင်းသို့သော ခက်ခဲမှုကိုလည်း ဤကျမ်း၌ ဆရာတော်သည် ထည့်သွင်း ထုတ်ဖော်၍ သုတ်ညွှန်း ရေးပြထားပေသည်။ ဥပမာပြရလျှင် ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၂၆-ကို ရှုပါ။

ယံ တံ သုတ္တံ၊ အကြင်သုတ်သည်။ (စတုတ္ထဂုံတ္တရ ဒုတိယပဏ်၊ အသုရဝဂ် ဣဂဝိနယသုတ်။) အာဂတံ၊ လာပြီ။

ဟူ၍ စာသားထဲ၌ လက်သည်းကွင်းဖြင့် သုတ်ညွှန်းထားသည်ကို တွေ့ရပါ လိမ့်မည်။

ဤကျမ်း ဒု-တွဲ၊ နှာ-၃ ခွဲလည်း - လောမဟံလ ဒေသန္တာ ဟူသည်မှာ မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်လာ မဟာသီဟနာဒသုတ် ဖြစ်ကြောင်း သုတ်ညွှန်း ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။

ဤသို့ စသည့် သုတ်ညွှန်းများကို လိုအပ်သလို ဤကျမ်း၌ ညွှန်းပြထား ပေသည်။

၇။ ဝိဂြိုဟ်ပြုခြင်း။ ။ ဝေါဟာရပုဒ်တစ်ခု၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် အရကောက် ကို နိုင်ရန်အတွက် ဝိဂြိုဟ် ပြုခြင်းသည် အလွန် အရေးပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဓမ္မာစရိယတန်း ဖြေဆိုသူ စာသင်သားတို့ အတွက် ပုဒ်တစ်ခုကို ဝိဂြိုဟ်ပြုနိုင်လျှင် စာမေးပွဲအောင်မှတ်ရရန် နီးစပ်နေပြီ ဖြစ်၏။ သို့ကလောက် စာပေလောက၌ အရေးကြီးသည့် ဝိဂြိုဟ်အတွက် ဤကျမ်း၌ လိုအပ်သလို ဖော်ပြထားပေသည်။ သာဓကအဖြစ် ဖော်ပြရမည့် ဆိုလျှင် ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၂၉-၌-

နိဂ္ဂဏှာတိ ဇေတနာဟိ နိဂ္ဂဟော-နှိပ်ကြောင်းဖြစ်သော အပြစ်၊ အပြစ်ရှိသည့်အတွက် နှိပ်နိုင်သောကြောင့် အပြစ်ကို နှိပ်ကြောင်းဟု ဆိုသည်။ (တနည်း) နိဂ္ဂဟတိ ဇေတနာဟိ နိဂ္ဂဟော-နှိပ်အပ်ကြောင်း အပြစ်၊ အပြစ်ရှိသည့်အတွက် အနှိပ်ခံရသောကြောင့် အပြစ်ကိုနှိပ်အပ် ကြောင်းဟု ဆိုသည်။

ဟု နိဂ္ဂဟပုဒ်ကို ဝိဂြိုဟ်ဆို၍ အဓိပ္ပာယ်ရှင်းဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။

ဤနည်းဇာတပင် ဤကျမ်း ဒု-တွဲ၊ နှာ ၉-၌- [ကမနိယန္တိတိ ကာမာ-ဟု ကမ္မဇာတ်ပြု] ဟူ၍ ဒေါင့်ကွင်းသွင်း၍ ကာမပုဒ်ကို ဝိဂြိုဟ်ပြု ပြထားသည်ကို ဖတ်ရှုနိုင်ပေသည်။

ဤသို့ စသည့် ဝိဂြိုဟ်ပြု ဖွင့်ပြချက်များကိုလည်း လိုအပ်ရာရာ၌ များစွာ ဖတ်ရှု-တွဲမြင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၈။ ပုဒ်ဝဘတ်ပစ္စည်း ခွဲပြခြင်း။ ။ ဝေါဟာရတစ်ခု၏ပုဒ်ဓာတ်ပစ္စည်းပေါင်း စပ်တည်နေပုံကို သိရခြင်းသည် အနက် အဓိပ္ပာယ် သရေကောက် အာဘော်တို့ကို သိရှိနိုင်ရန် အကြောင်း ဖြစ်သည်။ သို့ကြောင့် ဤကျမ်း၌ လိုအပ်ရာပုဒ်များကို ပုဒ်ဓာတ်ပစ္စည်း ခွဲခြမ်းဝေဖန် ပြဆိုထားပေသည်။ သာဓကထုတ်ပြပါအံ့-

ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၁၃၇-၌-

ဩဓိသော။ ။ အဝ-ရှေးရှိသော ဓာ-ဓာတ်၊ ဣ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ဩဓိ-သုဒ္ဓါသည် အဖို့အစု အပိုင်းအခြားအနက်ကို ဟော၏။

သော-ကား နာ-ဝိတတ်၏ ကာရိယတည်း။ သို့မဟုတ် သော-ပစ္စည်း
တည်း။ ထိုအဖို့အစု ဟူသည်လည်း အလုံးစုံ အကုန်မဟုတ်ပဲ တစိတ်
တဒေသတည်း။ ထို့ကြောင့် သြဓိသောကို “ကေဒေသန” ဟု
ဖွင့်သည်။

စသည်ဖြင့် ရေးသားဖော်ပြထားပေသည်။

ဤကျမ်း ဒု-တွဲ နှာ ၃၀-၌ ဥပပစ္စေသိယံ-ပုဒ်ကို ဥပပတ္တိ သေယံ-ဟု
ပုဒ်ခွဲရမည်။ သေယံ-ပုဒ်သည် ဣသု-ခတ်။ ဣ-ပစ္စည်း ဣ-အာဂု ဖြစ်ကြောင်း
ပုဒ်ခတ်ပစ္စည်း ခွဲခြား ပြဆိုထားသည်ကို ဖတ်ရှုနိုင်ပေသည်။

ဤသို့ စသည့် ပုဒ် ခတ် ပစ္စည်း ဝေဖန်ချက် ခွဲပြချက်များကိုလည်း ဤ
ကျမ်း၌ ဖတ်ရှုမှတ်သားဖွယ်ရာ တွေ့ရှိရပါလိမ့်မည်။

၉။ မူလဋီကာ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ကို ပြုခြင်း။ ။ အဋ္ဌကထာ ၌ လိုအပ်သည့်
အဓိပ္ပါယ်ကို သိရန် ခက်ခဲ၍
နေရာ၌ မူလဋီကာဖွင့်ပြချက်ကို ကိုးကား၍ ဤ ဘာသာဋီကာ၌ ဖော်ပြ
ထားသည်မှာ သုတေသီတို့အတွက် ထက်မြက်သည့် အကူအညီကို ရရှိစေနိုင်
ပေသည်။ ယင်းသို့ မူလဋီကာ၏အဖွင့်ကိုဖော်ပြ၍ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ
၁၄၇-၌ အောက်ပါအတိုင်း ရေးပြထားပေသည်။

ယဒေတံကို “အနာဂတံ ဝါ ပစ္စုပ္ပန် ဝါ” နှင့်တွဲ။ ထိုအတွဲကို
ဋီကာ၌ “အနာဂတံ အနာဂတံ ဟုတော့ ။ ပေ။ ဟောတီတိ” ဟု၎င်း၊
တထာ ပစ္စုပ္ပန် ပစ္စုပ္ပန် ဟောန္တံ ။ ပေ။ ပစ္စုပ္ပန် ဟောတီတိ” ဟု၎င်း
အနာဂတံ ဝါ အတွက် တမျိုး၊ ပစ္စုပ္ပန် ဝါ အတွက် တမျိုး ဤသို့
၂-မျိုးခွဲ၍ ဖွင့်၏။ ထိုအဖွင့်များကို ပါဠိတော်လာ ရှေ့ “ဟုတော့
ဟောတီ” ၏ အဖွင့်များဟု မှတ်ပါ။

ထို့ပြင်လည်း ဤကျမ်း ဒု-တွဲ နှာ- ၁၉-၌-ပါဠိတော်လာ “အတ္ထိ
အဇ္ဈပိနံ ဓမ္မာနံ ။ ပ ။ အဇ္ဈပ ဝိဝိတိန္ဒြိယံ” ဟူသော စကားတရပ်၏ အဆုံး
ဖြစ်သော အဇ္ဈပဝိဝိတိန္ဒြိယံ-ဟူသော ပုဒ်ကိုသာ ယူ၍ အဋ္ဌကထာ၌ ကထာ-
အမည်မှည့်ထားကြောင်း မူလဋီကာကို ကိုးကား၍ ရှင်းပြထားသည်ကို ဖတ်ရှု
ရပေသည်။

ဤသို့ စသည့် မူလဋီကာလာ အဓိပ္ပါယ်များကိုလည်း နေရာများစွာ
ဤကျမ်း၌ ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

၁၀။ အနုဋီကာအဖွင့်ကို ပြခြင်း။ ။ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌ ပါဠိ
ဝေါဟာရအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အသိ
ခက်ရာ၌ မူလဋီကာလာ စကားဖြင့် ရှင်းပြသည်။ ယင်းသို့မှ မရှင်းသေးလျှင်
အနုဋီကာလာ စကားဖြင့်လည်း ရှင်းပြပြန်သည်။ ဥပမာထုတ်ပြပါအံ့။

ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်၌၎င်း၊ အဋ္ဌကထာ၌၎င်း၊ မူလဋီကာ၌၎င်း
ပုဗ္ဗာစောဒနာ စသည်ကို ပြရာ ဝိသဇ္ဇနာကို ပြရာတို့၌ ပရဝါဒီ ပရဝါဒီ ဟု
အကြိမ်ကြိမ် သုံးစွဲထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ယင်းပရဝါဒီဟူသည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်
များ ဖြစ်ပါလေမည်နည်း။ သာသနိကပရဝါဒီလော၊ အညတိတ္ထိယ ပရဝါဒီ
လောဟု ခွဲခြားသိရန် ခက်ခဲ၏။ ဤသည်ကို ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ
၅၅၅-၅၆၁

မှတ်ချက်။ ။ဤသို့ သာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်ကို စိုးရိမ်သော
ပရဝါဒီဟူသည် သာသနာတော်တွင်းက ပရဝါဒီတည်း။
အညတိတ္ထိယ ပရဝါဒီ မဟုတ်။ အယဉ္ဇ အတ္ထော (ဤ အနက်
အဓိပ္ပါယ်ကို) သာသနိကထာ ပရဝါဒီနော ဝသေန ဝုတ္တောတိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။-အနု။

ဟူ၍ သာသနိက ပရဝါဒီဖြစ်ကြောင်း အနုဋီကာကို ကိုးကား၍ ပြဆိုထား
ပေသည်။

သည်သို့ စသည်ဖြင့် အနုဋီကာလာ အနက်အဓိပ္ပါယ် စကားများကိုလည်း
ဤကျမ်းတွင် လိုအပ်သလို ယူငင်ဖွင့်ပြထားပေသည်။

ထို့ပြင်လည်း ဤကျမ်း ဒု-တွဲ၊ နှာ ၂၇-၅၅-ပါဠိစာပေတွင် အတ္ထေ
အတ္ထံ နည်းပါးသော “ဩလုဗ္ဗ”ဟူသော ပုဒ်၏ အနက်ကို အနုဋီကာဖွင့်ပြ
ချက်နှင့်တကွ ဖော်ပြ ရေးသားထားပေသည်။

ဤသို့လျှင် ဤ ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာကျမ်း၌ သိမှတ်ဖွယ် အသွယ်
သွယ်ဖြင့် ရေးခြယ်စီစဉ်ထားပေရာ ဖတ်ရှု မှတ်သားလောက်ပါပေသည်။

ကထာဝတ္ထုနှင့် စပ်ဆိုင်သည့် အဋ္ဌကထာနိဿယ အဆုံးအဖြတ်များကို
အထည်ကိုယ်ပမာန်ပြု၍ ပါဠိတော်နိဿယ မူလဋီကာနိဿယများထည့်စွက်ကာ
အနုဋီကာ အဓိပ္ပါယ် အဆုံးအဖြတ်များလည်း ပါဝင်စေလျက် ကထာဝတ္ထု
ဘာသာဋီကာကျမ်းကို စီစဉ်ပြုစုထားပေရာ ‘ကထာဝတ္ထု အနက်ခိုဟူသော
မြန်မာဆိုရိုးစကားအဖြောင့်ကိုလည်း ပြေပျောက်စေနိုင်ပါသည်။’ ကထာဝတ္ထု
အနုခက်ဟူသော စကားလိပ် မြန်မာဆိုရိုးစကားကိုလည်း လွယ်ကူသည့်
ဘဝသို့ ရောက်စေနိုင်ပါသည်။

ဤမျှ ရေးသား ဖော်ပြခဲ့သော စကားအစဉ်ဖြင့် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီးကို သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဖြစ်ပေါ်စဉ် အကျဉ်းချုပ် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခဲ့၍—

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်သည့် တတိယ သံဂါယနာတင်တိုင် ကထာဝတ္ထုပုဂ္ဂိုလ်တော် အပြည့်အစုံ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တ- တိဿက ဟောတော်မူပြီး—

ယခု ပြည့်စောက်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို အားသန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်ခိုက်၌ မြန်မာဘာသာ အဓိပ္ပာယ် အဖွင့် အဆုံးအဖြတ်စုံလင်စွာဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ကထာဝတ္ထုဘာသာ ဋီကာကျမ်း ပေါ်ထွက်လာကြောင်းကို စာရှုသူ သုတေသီတို့ သိနိုင်လောက် ပြီဟု ထင်မြင်ပါသည်။

ယင်းသို့ သိရှိရလျှင် နိဒါန်းအစဉ်အလာအတိုင်း ဤကျမ်းကြီးကို ကြိုးစား လေ့လာကြရန် တိုက်တွန်း၍ နိဂုံးအုပ်ရပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ဤနိဒါန်း၌ ကား ဤသို့ မအုပ်လိုပါ။ နိဂုံးမဖြစ် နတ်ကျောင်းစံပျော် ဤကျမ်းပြုဆရာ တော်ကိုသာလျှင်—

“သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို လိုလား မျှော်ကိုး၍ ကြိုးစားဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သော ကထာဝတ္ထုဘာသာ ဋီကာကျမ်းပြု အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော် ဘုရား—

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး မော်ကွန်း ကျောက်စာတိုင်ကြီး တဆူဖြစ်သော ကထာဝတ္ထုပုဂ္ဂိုလ်တော်အဋ္ဌကထာ ကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော အရှင်ဘုရား၏ ဤ ကထာဝတ္ထုဘာသာ ဋီကာကျမ်းကြီး ပဌမတွဲနှင့် ဒုတိယတွဲ အပြည့်အစုံသည် အရှင်ဘုရား လိုလားတော်မူသော သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်နေချိန်၌ မိုက်မှောင်ပယ်တွန်း ဥဒ္ဓန္ဓတို့မှ နေဝန်းကြီးပမာ ထွက်ပေါ်လာပါပြီဘုရား” ဟူ၍ လျှောက်လားလိုပါသည်။

ပရိယတ္တိသာသနဟိတ မ္ဗောစရိယ ဝဋ်သကာ။
သာသနဇေသိရိပဝရ မ္ဗောစရိယ သိရောမဏိ။

ဦးထွန်းလှိုင်-ဝိနယပါရဂူ
ဇေတိယင်္ဂဏ ပရိယတ္တိ မ္ဗောစရိယ ဂဏဝါစက။

သာသနာ-၂၅၂၅-ခု
၁၃၄၃-ခု ကဆုန်လဆန်း ၁၁-ရက်
(၁၄-၅-၁၉)

ကထာဝတ္ထု ဘာသာရရှိကာ

ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေသူများ၏

ကျမ်းဦးအမှာ

ဘုပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘဝဝတော သာဝကသံဃော၊
 ဥဇုပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘဝဝတော သာဝကသံဃော၊
 ဣယုပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘဝဝတော သာဝကသံဃော၊
 သာမိပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘဝဝတော သာဝကသံဃော၊
 ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အတ္ထပုရိသပုဂ္ဂိုလော၊
 ဧသ ဘဝဝတော သာဝကသံဃော၊
 အာဟုနေယျော။ ပေါဟုနေယျော၊
 ဒက္ခိဏေယျော။ အညလိကရဏိယော၊
 အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။
 ဧဝံ နဝဟိ ဂုဏေဟိ၊ လောကမ္ပိ ဝိဿတံ ဂဏံ။
 သာသနံ စိရဓာတာရံ၊ ဝန္ဓာမိ တိဟိ သာဒရံ။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပေါ်ထွန်းတော်မူခြင်း

လောက၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာတစ်ဆူ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာဖို့ရာ တိုင်းတာခြင်းငှါ လွန်စွာ ခဲယဉ်းလောက်အောင် ကြာမြင့်လှပါသည်။ ထိုဗုဒ္ဓ ပွင့်ပေါ်မူပင် လောက၌ အေးငြိမ်းသော တရားလမ်းစဉ်ကို အမှန် သိရပါသည်။ - “ထို အေးငြိမ်းသော တရားလမ်းစဉ်ကို သိရ ကျင့်ရ ကိုယ်တွေ့သုခ ကြုံရလျက် ထိုလမ်းစဉ် မပျောက်ပျက်ရအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တော်မူကြသော သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ကို ဖူးမြင်ရ ပူဇော်ဆီးကပ်ရ၏။ ထို သံဃာတော် များ အပျိုပြုကာ တရားသိရ ကျင့်ရ၍ တရားတွေ့ရကာ လွန်စွာ ကျေးဇူးများ ခဲ့ကြရပါပေသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သက်တော် ၂၉-တွင် တရားစတင်ရှာဖွေ၍ သက်တော် ၃၅-နှစ်တွင်(ဗုဒ္ဓ)ဘုရားအဖြစ် ရောက်ရှိ(ရရှိ)တော်မူပါသည်။ ဤအချက်ကို ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားများ မည်သို့မျှ ငြင်းဆိုခြင်း မရှိ၊ အားလုံး သဘောတူ လက်ခံသော အချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

- ၁။ ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကိုအချိန်တွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် တရားအားလုံးတို့ကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူပါသည်။
- ၂။ မိမိ သိရှိတော်မူသော တရားတော်များမှ သတ္တဝါ အများအေးငြိမ်းမှု ရအောင် သတ္တဝါ တဦးစီနှင့် ထိုက်တန်အောင် အသိပေး တရားဟောတော်မူပါသည်။
- ၃။ သတ္တဝါတဦးစီ သိအောင် ဟောရာ၌လည်း သတ္တဝါများ အကျိုးရမှုကိုသိ၍ သိသင့် သိထိုက် သိနိုင်သည့် သတ္တဝါကိုသာ ရှေးချယ် ဟောကြားတော်မူပါသည်။
- ၄။ ထိုသို့ ဟောကြားနိုင်လောက်အောင်လည်း သတ္တဝါ တဦးစီ၏ အတွင်း အလိုဆန္ဒ (အဇ္ဈာသယ)ကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူပါသည်။
- ၅။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခု၊ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်တော်မူသည်မှာ၍ ၁၄၈-ခု၊ ကဆုန်လပြည့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည့် အချိန်အထိ တနေ့လျှင် ၂၄-နာရီ ရှိသည့်အနက် တနေ့လျှင် တနာရီ မိနစ် ၂၀-မျှသာ နားတော်မူ၍ ၂၂-နာရီ မိနစ် ၄၀-ကို ကိုယ်တော်အကျိုးအတွက် သုံးမှု လုံးဝ မပါ။ သူတပါး အကျိုးအတွက်သာ အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ၄၅(နှစ်)ဝါ ပတ်လုံး အများဝေနေယျအတွက် ဆောင်ရွက် အားထုတ်တော်မူခဲ့ပါသည်။
- ၆။ ၄၅-ဝါ လုံးလုံး ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူသည့်နေ့မှ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည့် နေ့အထိ ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားတော်မှန်သမျှ သည်လည်း အမှားမရှိ အားလုံး အမှန်ချည်းသာ ဖြစ်တော်မူပါသည်။
- ၇။ ထိုဟောသမျှ တရားတော်တို့ကို မည်သည့် ရသေ့၊ ရဟန်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သဌေး၊ မင်း၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာမှစ၍ တစ်တဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ကမ္မ တလွဲတချော် မှားယွင်းအောင် ချေဖျက် ပြောဆိုနိုင်သူ မရှိခဲ့ပါ။
- ၈။ ဗုဒ္ဓပွင့်တော်မူသည့်နေ့မှ ယနေ့တိုင်အောင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဟောကြားသော တရားတော်ကို နာယူကျင့်သုံးသူ တဦးတယောက် သည် အေးငြိမ်းချမ်းသာမှု ရရှိသည်ဟု မတွေ့မကြုံရပါ။ အတိုင်း အတာအားဖြင့် လက်တွေ့ ချမ်းသာကြသည်ချည်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

အတုမဲ့ တရားတော်

ဤမျှဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓတရားတော်မှာ မှန်ကန် ကောင်းမြတ်သော တရား ဖြစ်ခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်ကျင့်လျှင် ကိုယ်တွေ့ပင် မြင်ရသော တရားဖြစ်ခြင်း၊ တရား တွေ့ရလျှင် အေးမြငြိမ်းချမ်းသော သုခရရှိနိုင်ခြင်းစသည်တို့ကြောင့် သာသနာ ပြင်ပ ဘယ်ခမ္မကမ္မ ပြိုင်မရ ယှဉ်ခရသော အတုမဲ့ တရားတော် ဖြစ်ပါပေသည်။ ထို အတုမဲ့ တရားတော်တို့ကို ရရာရကြောင်း သိစရာ ကျင့်စရာတွေ အပြည့်အစုံ ရှိနေသော ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာကို ဤ မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ယနေ့တိုင် အထင်အရှား တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

အတုမဲ့ သံဃာတော်

တရားတော်မြတ်ကို အဆင့်အတန်းအမျိုးမျိုးဖြင့် မိမိတို့ သဒ္ဓါတရားအားရှိ သလောက် ကျင့်ကြံအားထုတ်တော်မူကြသဖြင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုတော်မူကြသော သံဃာတော် အရှင်မြတ်များ အဆက်မပြတ် ထင်ရှား ပေါ်ပေါက်တော်မူလာကြသည်မှာလည်း ရှေးရှေးမှ ယနေ့တိုင် အောင် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းများ မငြင်းနိုင် သာသနာ့သမိုင်းက အထင် အရှား ပြနေလျက် ရှိနေခဲ့ပါသည်။

အဆက်မပြတ်သော သံဃာတော်

ဘုရားရှင် လက်ထက်ထော်၌ပင် ဘုရားရှင်သာသနာကို တိုးတက်ပြန့်ပွား လာအောင် သာသနာပြု ဆောင်ရွက်ရာ၌ သံဃာတော်၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အရေးပါလှပါ၏။ ဘုရားရှင် မရှိသည့်နောက် ဘုရားနှင့်တရားကို သိရခြင်းမှာ သံဃာနှင့် စပ်နေ၏ ဟူသော အဋ္ဌကထာများအဆိုအရ မိမိတို့ ဘုရားကို သိရခြင်း၊ တရားတွေ သိရ၊ ကျင့်နေရခြင်းမှာ အဆက်ဆက် မပျက်အောင် သင်ယူပို့ချ ဆောင်ရွက်တော်မူလာကြသော သံဃာတော်များ၏ကျေးဇူးပင်။ ထိုသို့ ကျေးဇူးပြုတော်မူခဲ့ကြသော အရိယာ သူတော်ကောင်း အရှင်မြတ်တို့နှင့် အရိယာနွယ်ဝင် သူတော်စင်ဖြစ်ကြသော သမ္မုတိ သံဃာတော် အရှင်မြတ် တို့ကို ယနေ့တိုင်အောင် စာရေးသူတို့ ကြည်ညိုဖွယ် ကြုံတွေ့နေရဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။

သံဂါယနာတင် ပုဂ္ဂိုလ်များ

ဘုရားရှင် ၄၅-နှစ်တိုင် ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသား သတ္တဝါများအတွက် ဟောကြားသွားတော်မူသော အဆုံးအမ တရားတော်တို့သည် အကယ်၍သာ အရှင်မဟာကဿပ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၊ အရှင်ဥပါလိ၊ အရှင်အာနန္ဒာတို့ ဦးဆောင်သော ပဌမသံဂါယနာတင် ရဟန္တာ မထေရ်မြတ်တို့ကိုးဂိုင်း၊ အရှင် ယသ၊ အရှင်ရေဝတ၊ အရှင်သဗ္ဗကုဿိ အစရှိသော စုတိယသံဂါယနာတင်

မထေရ်မြတ် တို့ကို၎င်း၊ အရှင် မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဏ် မထေရ်မြတ် နှင့် အာသောက ဘုရင်တို့ကဲ့သို့ တတိယသံဂါယနာတင် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ကို၎င်း နှုတ်လိုက်လျှင် ရှိနေကြပါဦးမည်လော။ ယနေ့ ကျွန်တော်တို့၏ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာမှာ သန့်ရှင်းသော ပိဋကတ်စာပေများ ကျန်ရစ်နိုင်ဖွယ်ပင် မရှိတော့ပါ။

ကထာဝတ္ထုနှင့် သံသနာ အညစ်အကြေး

ပဌမ၊ ဗုဒ္ဓတိယ၊ တတိယ သံဂါယနာ ၃-တန်သည် သာသနာတော်တွင် မသန့်မရှင်း အနှောင့်အယှက်များ ထိုက်ရိုက် ဖျက်ဆီးခြင်း ခံရသည်များကို သန့်ရှင်းအောင် နည်း အမျိုးမျိုးဖြင့် ဖြေရှင်းအားထုတ်ထားတော် မူခဲ့ကြ၍ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တတိယ သံဂါယနာမှာ အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏ အယူဝါဒမှန်များ အားနည်းအောင် ဖောက်ပြန် ဖျက်ဆီးကြသူများ အားရှိလာသဖြင့် ၎င်းအယူဝါဒတို့ကို အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တ မထေရ်မြတ်သည် အမှန်ဖြစ်အောင် ထိုအချိန်က ဖြစ်ပေါ်နေသော အယူဝါဒတို့ကို ဖြေရှင်းပေးတော်မူခဲ့ခြင်းကို အမှီပြု၍ ကထာဝတ္ထု ကျမ်းတကျမ်း ထင်ရှားစွာ ပိဋကတ်တော်တွင် ပါဝင်ထင်ရှားလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စတုတ္ထ သံဂါယနာ

တတိယ သံဂါယနာတင်ပြီးနောက် သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ ပိဋကတ်တော်ကို နှုတ်ငိုဆောင်ထားလျက်ပင် ရှိခဲ့ရာမှ သီဟိုဠ်တွင် သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့ အာဟာရ ပြည့်စုံအောင်မရသော ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးသည့် ဘေးကြီးနှင့် ကြုံကြိုက်လာခဲ့ရာ မထေရ်ကြီးအများပင် အာဟာရ ပြည့်စုံအောင် မရ၍ ခန္ဓာကိုယ် မခံနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်နေသဖြင့် သံဃာတော်များကို ပုံ၍ သဲများကို အမှီပြုပြီးလျှင် ပိဋကတ်တော်တို့ကို အလွတ်ပင် နှုတ်မှ ပြန်ဆိုရွတ်ဖတ်၍ ထိုကပ်ဆိုးကြီး လွန်မြောက်အောင် ကြီးစားလာခဲ့ကြရပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဘေးအန္တရာယ် ပေါ်ပေါက်ခြင်းကိုပင် သံဝေဂ ရကြသဖြင့် နောင်လာ သာသနာ့ဝန်ထမ်း သံဃာတော် အရှင်မြတ်များ ကျိ ဘေးကြီးမျိုးနှင့် တွေ့ကာ ပိဋကတ်တော်များကို ဆောင်ထားခြင်းငှါ လွယ်ကြမည့်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ယခုကပင် မေထက်အက္ခရာတင်ကြမှ သင့်တော်မည့်ဟု ပိဋကတ်တော်များကို ပေပေါ်တွင် ရေးသား၍ မထေရ်ကြီးများ စုပေါင်းပြီး စတုတ္ထ သံဂါယနာတင်တော်မူခဲ့ကြပါသည်။

သံဃာတော်များ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး

ပဌမသံဂါယနာမှ အရှင်မဟာကဿပ အဦးထား၍ စတုတ္ထသံဂါယနာ အထိ သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်သွားကြသော သံဃာတော်မထေရ်

မြတ်တို့ဂုဏ်ကျေးဇူး ၎င်းတို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်တို့သာ နှုတ်လိုက်လျှင် ယနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်တို့၏သမိုင်းသည် ဘာမျှ အနှစ်သာရ ရနိုင်ဖွယ်မရှိ တော့ပါ။ ဘုရားရှင် မည်မျှအပင်ပန်းခံ၍ ၄၅-ဝါပတ်လုံး ဟောကြားတော် မူခဲ့စေကာမူ သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့သာ မထိန်းသိမ်း မစောင့်ရှောက်လျှင် ယနေ့ ပိဋကတ်တော်များ အစဉ်အဆက် ကျင့်သုံးကြမှုများမှာ တွေ့ရတော့ မည် မဟုတ်ပါ။

ကထာဝတ္ထုဘာသာဋီကာနှင့် သဒ္ဓမ္မနိဒ္ဒါတရားစဉ်

အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသသည် သာသနာ တော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရန်ကိုသာ အဓိက ရည်ရွယ်တော်မူသဖြင့် ပိဋကတ် သင်ရိုးပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများ ကုန်စင်အောင် ဘာသာဋီကာ နာမည်ဖြင့် အဖွင့်များ ရေးသားခဲ့ရာယနေ့ ကထာဝတ္ထုဘာသာဋီကာကိုလည်း သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရန်ကိုသာ ရွယ်တော်မူရင်း ဖြစ်သ ဖြင့် အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ၊ မူလဋီကာနိဿယ၊ ပါဠိတော်နိဿယ၊ ပါဠိ တော် မြန်မာပြန် နမူနာများအထိ ရေးသားပြီးလျှင် အသက်ရှည်မှုကို ပစာန မထား၊ သာသနာတော်အလုပ်များ ပြီးရန်ကိုသာ ဦးထား၍ ဆောင်ရွက်တော် မူသွားခဲ့ပါသည်။ ထိုကထာဝတ္ထုဘာသာဋီကာ အောက်ပါ မှတ်ချက်များ နှင့်ပင် ဆရာတော်၏ သာသနာတော်၌ ဖြစ်စေချင်သော စိတ် စေတနာများ ထင်ရှားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်၏ သာသနာတော်အတွက် ခံယူချက် မှာ ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမကို ရိုသေလေးစားစွာ ကျင့်သုံးမှုမရှိကြပဲ သာသနာတော် အတွက် ဆောင်ရွက်နေပါသည် ဆိုသူများကို သာသနာအကျိုးအတွက် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဘယ်ခါမှ ယုံကြည်မှုမရှိခဲ့ပါ။

ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာ စာမျက်နှာ (၈) ဒုဗ္ဗလပက္ခံ။ အသိ ဉာဏ်အားမရှိသော အသင်းအပင်းကို။ လဘိတွာ၊ ရရှိ။ ဆိုသော စကား၌ ဒုဗ္ဗလပက္ခံ။ ။ ဒုတိယသံဂါယနာတင်ရာအခါ၌ ဧဝါယကာ ဖြစ်သော ကာဠာသောကမဟာရာဇာကဲ့သို့ အားမရှိပဲ တဝန်းတလျား ကိုသာ အစိုးရသော ရာဇာဖြစ်သောကြောင့် “ဒုဗ္ဗလ-အားမရှိ”ဟု ဝဇ္ဇိ ဝါဒရှိ၏။ သို့သော် ထိုဝါဒကို ဋီကာဆရာ မနှစ်သက်သော ကြောင့် “ဓမ္မဝါဒီ အဓမ္မဝါဒီ” အထူးကို သိနိုင်သောဉာဏ်ပညာ ရှိလျှင် ထိုအဓမ္မဝါဒီတို့ကို အားမပေးရာ၊ ယခုသော် ထိုကဲ့သို့ဉာဏ်ပညာ အားမရှိ။ ထိုသို့ ဉာဏ်ပညာအားမရှိခြင်းကို “ဒုဗ္ဗလ” ဆိုသည်ဟု ဋီကာ ဖွင့်သည်။ (ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ အဓမ္မဝါဒီတို့ကို အားပေးနေ ကြသော ဒုဗ္ဗလလူတွေ အများအပြားပင် ရှိနေကြသေး၏။)

စာမျက်နှာ-၉။ ။ဘိန္ဒက။ ။မူလသင်္ဂီတိမှ သို့မဟုတ် မူလ နိကာယမှ ကွဲပြားကြသည်ကို “ဘိန္ဒ”ဟု ဆိုရသည်။ ထိုသို့ ကွဲပြား ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ-ဝိနည်းတော်ကို အလေး မပြုခြင်းတည်း။ ဝိနည်းတော်ကို အလေးမပြုသည့်အတွက် ခပ်ပေါ့ပေါ့နေရခြင်းကိုပင် သဘာဝကျသည်ဟု တင်ကာ အဆင့်ဆင့် သဒ္ဓါတရား ပျက်ပြား၍ သုတ္တန်တရားတော်များကိုပင် အပြောင်းအလဲ ပြုရဲလာကြလေသည်။

စာမျက်နှာ-၁၀။ ။ထေရဝါဒေါ၊ အရှင်မဟာကဿပ အစ ရှိသော ထေရ်တို့၏ ဝါဒကို “ထေရနံ+ဝါဒေါ”အရ ထေရဝါဒ ဟု ခေါ်၏။ ထိုထေရဝါဒသည် ဝိနည်းတော်ကို မူသားရကား ထို ဝိနည်းတော်၌ လာသည့်အတိုင်း အဆက်ဆက် ကျင့်လာကြသော ကြောင့် အဘိန္ဒက (မကွဲမပြားပဲ) တသားထဲ ရှိရပေသည်။

ယခုအခါ၌ မိမိတို့ လုပ်ချင်ရာကို လုပ်နေကြသော်လည်း ဝိနည်းတော် အလိုအားဖြင့် မအပ်ဟု အယူရှိရကား ဝိနည်းကိုမူ လေးစားကြသည်သာ။

စာမျက်နှာ-၂၀။ ။သာသနမလံ ဝိသောဓေတွာ။ ။သံဂါ- ယနာ တင်တိုင်း တင်တိုင်း သာသနာတော်၌ အညစ်အကြေး ဖြစ်နေ သောကြောင့် ထိုအညစ်အကြေးကို သုတ်သင်ဖို့ရာ သံဂါယနာတင် ရရိုးထုံးစံ ဖြစ်သည်။ သို့သော် စတုတ္ထ ပေထက်အကွရာ တင်ရာ၌ကား သာသနမလကို သုတ်သင်ဖွယ် မလိုသောကြောင့် သာသနမလ သုတ်သင်ပုံကို ပြုတော်မမူပဲ နောက်နှောင်အခါ နှုတ်တက် မဆောင် နိုင်မည့် အရေးကို တွေး၍ ပေထက်၌ အကွရာ ရေးသော အားဖြင့် သံဂါယနာတင်ခဲ့ကြရသည်။

ပဉ္စမသံဂါယနာ။ ။မြန်မာနိုင်ငံဝယ် ပေထက်အကွရာကို အားကျသော အားဖြင့် သာ၍ ခိုင်မြဲလိမ့်မည်ဟု ယူဆကာ ကျောက်ထက်အကွရာတင်ကြ သော်လည်း ယနေ့တိုင် အသုံးပြုသူ မများသေးချေ။ ထိုအချိန်၌ ဧေါင်းဒဂံး၊ ငွေများကို ဆွမ်းဆန်တော် အဖြစ်ဖြင့် လှူဒါန်း၍ နေကြသော်လည်း ထို သာသနမလကို မသုတ်သင်နိုင်ခဲ့ကြ။ သုတ်သင်လိုသော ဆရာဘော်အချို့က လည်း အားပေးသူ မရှိ၍ အားမရှိခဲ့ကြသောကြောင့်-

“မိုးချုပ်လို့ ပြန်ချိန်တော် မြတ်လေးစွယ်တော်ပေါ်သည့်ချောင်း မှာ ဧေါင်းတွေက အော်း

ဧေါင်းပေါ်လျှင် ကြိုသူလွှတ်ပါ၊ ပျိုတို့ဗေမင် ဝါဝါဝတ်ကို ဧေါင်းခွပ်ခြည့်လေး”ဟု စောင်းချိတ်၍သာ ရေးဝံ့တော့သည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ။ ။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာဟု သမုတ်အပ်သော သံဂါယနာ အချိန်၌ကား ဒေါင်းဒင်္ဂါး၏ အဆက်ဖြစ်သော ငွေစက္ကူတွေကို အများစုက ရဲတင်းစွာ ကိုင်တွယ် ခံယူနေကြလေပြီ။ ထို သာသနမလကို မည်သူကမျှ သုတ်သင်ဖို့ရာ မစဝံ့ခဲ့၊ လွယ်ကူသော စာအုပ်ရိုက်မှုကိုသာ ဝိုင်းဝန်း၍ ကြိုးစား ဖော်မူခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအချိန်၌ အတုအယောင် ဝုန်းတေနှင့် တကွ သာသနမလသည် ကြီးကျယ်၍ နေလေပြီ။ မည်သို့ သုတ်သင်ကြ မည်နည်း။

ဆရာတော်သည် ဘာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို အစဉ် လိုလားတော်မူသည့်အတိုင်း ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်စဉ်ကလည်း ငွေကုန်ကြေးကျ သိပ်မများပဲ အကျိုးသက်ရောက်ရန် သာသနာတော်အတွက် အစီအစဉ်တခုကို ရေးဆွဲ တင်ပြတော်မူခဲ့ပါသေးသည်။ ထို အစီအစဉ်တင်ခဲ့ပုံ အသေးစိတ်ကို (တဘဝ သံသရာ) အမည်ဖြင့် ဆရာတော် သာသနာပြုခဲ့ပုံများ စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ကထာဝတ္ထု၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး

ကထာဝတ္ထုသည် ခဏ္ဍတော် မပေါ်မီ (၂၄၀) သာသနာတော်နှစ် ၃၀၄-ခုတွင် တတိယသံဂါယနာတင်စဉ်အခါ သာသနာတော်တွင် မှားယွင်း ဖောက်ပြန်သော အယူဝါဒဆိုးများ ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်ခံနေရသဖြင့် ထို ဝါဒများကို ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့်အညီ ချေဖျက်ရှင်းလင်း သုတ်သင်တော်မူခဲ့ရာ သာသနာ့ဘေးရန် တွန်းလှန်ရာ၌ လက်နက်ကောင်းပမာ လွန်စွာ အရေးပါ လှပါသည်။ အမှန်က နောင်အခါ မိမိ သာဝက မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ် အကျယ်တဝင့် ဟောလိမ့်မည်ဟူသော မြော်မြင်သိရှိချက်အရ တာဝတိံသာမှာ ဟောတော်မူစဉ်က အကျဉ်းသင်္ချေပမျှသာ ဟောတော်မူခဲ့၏။ ထို အကျဉ်းမှာ ပဌမ ဒုတိယ သံဂါယနာ၌ပင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ထို အကျဉ်းကိုပင် ဘုရားရှင် အလိုတော်ကျအောင် အကျယ်၍ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ရာ ဘုရား ဟော အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတွင် စာရင်းဝင် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

အလိုတော်ကျ မပြီးခဲ့

အဘိဓမ္မာသင်တန်းပြဆရာ ဦးလှမောင်(နိုင်ငံတော်ကောင်စီလူကြီး)သည် ပုဂ္ဂလပညတ်- အတုကထာ-အထူးသဖြင့် ကထာဝတ္ထုကို သုတေသီပုဂ္ဂိုလ်များ နားလည်ခွင့်ရအောင် ဆရာတော်အား ရေးသား ဖွင့်ဆို ပေးတော်မူရန် အကြိမ်ကြိမ် လျှောက်ထားခဲ့သဖြင့် ရေးစပေးရန်လည်း ဆဗ္ဗတော် ရည်ရွယ် တော်မူခဲ့သည်ကို စာရေးသူကိုယ်တိုင် သိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်ရန် အချိန်နီးလာသဖြင့် မိမိရည်မှန်းထားသည့်တိုင်အောင် ရေးသား

ဖွင့်ဆိုနိုင်ခြင်း၊ သီးခြား မပြုနိုင်ခဲ့ပဲ ယခု ရိုက်နှိပ်ပြီး စာမူများ ပြီးစုံမျှသာ ကြိုးစားသွားတော်မူနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ ပိဋကတ်တော်သင်ရိုးကျမ်းစာများကို အမြန်ဆုံး စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိရန် ကြိုးစားကြရသော ကျွန်တော်တို့သည် တာဝန် သိရှိကြသော ဆရာဦးလှမောင်ကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အကူအညီဖြင့် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး အတွက် ကြိုးစားရိုက်နှိပ် ဖြန့်ချိလိုက်ရပါကြောင်း အစီရင်ခံစာပေးပါသည်။

ဧဝံ နဝဟိ ဂုဏေဟိ။ ဤ သုပ္ပဋိပန္နတာ အစလာသည့် ကိုးဖြာသော ဂုဏ်တော်အပေါင်းတို့ဖြင့်။ လောကဗျူ၊ ဘဝဂ်ဆုံးအောင် တုံသုံးဆောင်၍။ ဝိဿုတံ၊ တိတ္ထိတို့ဘောင် လွန်မြားမြောင်သည့် ဟန်ဆောင်သံဃာ အဖြာဖြာ ထက် အရာရာဖြင့် ဂုဏ်ရည်တင်၍ ကြီးမြင့်ထင်ရှားပေထသော။ သာသနံ၊ ကမ္ဘာ့ကမ္ဘာ လွန်လေပါလည်း တခါတဖန် ကြုံရန်ခဲ့ကပ် အမြတ်ရတနာ ဤသာသနာတော်မြတ်ကြီးကို။ စိရဓာတာရံ၊ ဘုရားလက်ထက် အဆက်ဆက်မှ မပျက်ရအောင် ပို့ချသင်ယူ ဆောင်ရွက်တော်မူလာပေထသော။ ဂဏံ၊ အတွင်း စိတ်ဓာတ် မြင့်မြတ်ကြည်လင် သူတော်စင်ကောင်း အရိယာသံဃာတော် အဖေါင်းကို။ တီဟိ၊ လက်အုပ်အညွှလီ နှုတ်သံချီ၍ ရွှင်ကြည်မနော သုံးပါး သော ဒွါရတို့ဖြင့်။ သာဒရံ၊ လေးမြတ်ကြည်ညို ရိုသေခြင်း ရိုသည်ဖြစ်၍။ ဝန္နာမိ၊ ဂုဏ်တော်ထုံမွမ်း ပုံတော်မွန်းလျက် ချီးမွမ်းထောမသာ ပဏာညွတ်ကြိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ ဘုရား။

ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု

မွန်ကန်ကောင်းမြတ် တရားဓာတ် လှမ်းပတ်ကမ္ဘာတည်ရမည်။

ထိန်ဝင်း

၁၃၄၂-ခု၊ တော်သလင်းလကွယ်နေ့။
(၉-၁၀-၈၀)

ပဉ္စပကရဏ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာကို အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် သုတ်မဟာဝါဘာသာဋီကာနှင့်အတူ ပို့ချခဲ့ရာ ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော် မူသည့် နှစ်တွင်မှ ရေးသား ပြီးဆုံးစေခဲ့ပါသည်။ ထိုကျမ်းများကို ဆရာတော်သည် အချော ပြုပြင်နိုင်ခွင့်လည်း မရခဲ့။ နိဒါန်း အမှာများပင် ရေးသားနိုင်ခဲ့ခြင်းလည်း မရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ ဘာသာဋီကာကျမ်းဖျားတွင် မှာထားတော်မူသည့် အတိုင်း ချီးယွင်းမှုရှိခဲ့သော် ပြင်ဆင်ကြည့်ရှုတော်မူကြပါရန် ခွင့်ပန်အပ်ပါသည်။

စဉ်ဆက် သာသနာ တည်စေသော

အကယ်၍သာ—

မြတ်ဗုဒ္ဓါသည် လူ့ရွာထင်ရှား မပွင့်ငြားက ဤကား ကုသိုလ်
အကုသိုလ်နှင့် ထိုထိုဘုံဘဝ မသိရ များလှ အပြစ်တို့။

ယခုသော်ကား—

ဘုံရား ရှင်တော် ပွင့်ထွန်း ပေါ်၍ ဟောဖော် ညွှန်ကြား
မြတ်တရားကြောင့် ဤကား ကုသိုလ် အကုသိုလ်နှင့် ထိုထို
ဘုံဘဝ သိကြရ များလှ ကျေးဇူးပေး။

ဂန္ဓာရုံရှင် ဒွိသင်္ခင်သည်—

ထွဋ်တင်ဗုဒ္ဓ ဟောညွှန်ပြသည့် ဓမ္မဒေသနာ အဖြာဖြာကို
များစွာဗိုလ်လူ သိစိမ့်ဘူ၍ ဆူဆူကျမ်းစာ ကိုယ့်ဘာသာဖြင့်
ဖွင့်ရာ ပြရာ များဦးကာဘု စာဝါအမျိုးမျိုး ကမ္မည်းထိုးခဲ့
နောင်ကျိုးကိုမျှော် ဆရာတော်၏ ဉာဏ်တော်စစစား နှလုံး
သားမှ ကိုးစားလောက်ဖွယ် ကျမ်းသွယ်သွယ်ကို မကွယ်
မပျောက် စဉ်ထွန်းတောက်ဖို့ မြားမြောက်ကျေးဇူး အထူးထူး
ကို ညွတ်နှူးရည်လျက် ဒွိသင်္ခင်ရွက်သည်—

စဉ်ဆက် သာသနာ တည်စေသော။

ဣဒံ နော ပုညံ နိဗ္ဗာန်ဿ ပစ္စယော ဟောတု။

၈-အဋ္ဌမဝဂ္ဂ

၁-ဆဂတိကထာ အဖွင့်

၅၀၃-၅၀၄။ ဣဒါနိ ဆဂတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဆဂတိ
 ကထာ၌။ အန္ဓကာနဉ္စေဝ၊ တို့၏၎င်း။ ဥတ္တရပထကာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ လဗ္ဗိ
 (ဟောတိ) သေယျထာပီ။ (ဝေ၊ တူ။) အသုရကာယေန၊ အသုရာအပေါင်း
 နှင့်။ သဗ္ဗိ၊ တကွ။ ဂတိယော၊ ရောက်အပ်သော ဘဝတို့သည်။ ဆ၊ ခြောက်
 ပါးတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီ တို့၏။ (လဗ္ဗိ၊ ဟောတိ။)
 တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ ပဋိညာ ဣတရယ။ အထ၊ ထိုမှ နောက်
 ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတြာ။ ဣမာဂတိ-
 ယော၊ ဤ ဂတိတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ လောမဟံသန-
 ပရိယာယေ၊ လောမဟံသနဒေသနာတော်၌။ [မဇ္ဈိမနိကာယံ၊ မူလပဏ္ဏာသ၊
 မဟာသီဟနာဒသုတ်၌] ပရိစ္ဆိန္နာနံ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ ဂတိနံ၊ ထို့၏။
 ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ စောဒေတံ၊ ငှါ။ နနု ပဉ္စ ဂတိယောတိအာဒိ ၊
 အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော
 ပရဝါဒီသည်။ သုတ္တံဝိရောဓတယေန၊ ကြောင့်။ (“ ပဉ္စ ခေါ ပနိမာ ”
 စသော သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်သည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။) ပဋိဇာနာတံ။ ပန၊
 ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသွာ၊ ကြောင့်။ သက-
 ဝါဒီ၊ သည်။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဂတိယော၊ တို့ကို။ န သမ္ပဋိစ္စတိ၊ လက်မခံ
 သနည်း။ စတူဟာပါယေဟိ စ ဝိပုမုတ္တောတိ ဣေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။
 အသုရကာယောပိ၊ အသုရာအပေါင်းကိုလည်း။ ဂဟိတော နနု၊ ယူအပ်သည်
 မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (အသုရကာယောပိ၊ ကို
 လည်း။) ဂဟိတော၊ ယူအပ်သည်ကား။ သစ္စံ၊ မှန်ပါ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ယူအပ်
 ပါသော်လည်း။ သော၊ ဤ အသုရာအပေါင်းသည်။ ဂတိ၊ ဂတိသည်။ န၊
 မဟုတ်။ ကသွာ၊ နည်း။ ဝိသံ၊ အသီးအခြား။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်
 တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အသုရကာယသ္မိံ၊ အသုရာအပေါင်းတွင်။ ကာလကဉ္စိ-
 ကာ၊ ကာလကဉ္စိတာ မည်သော။ အသုရာ၊ အသုရာကို။ ပေတဂတိယာ၊
 ပေတဂတိဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ သွင်းယူအပ်ပြီ။ [ကာလကဉ္စိကာ အသုရာ
 အကြောင်းကို သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ ခန္ဓဝိသင်း၊ ရူပက္ခန္ဓ အဖွင့်၌
 ပြခဲ့ပြီ။] ဝေပစိတ္တိပရိသာ၊ ဝေပစိတ္တိအသုရာမင်း၏ ပရိသတ်တို့ကို။ ဒေဝ-

ဂတိယာ၊ ဒေဝဂတိဖြင့်။ (သင်္ဂဟိတာ။) အသုရကာယောတိ၊ အသုရကာယ် ဟူ၍။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ ကော၊ တစုသော။ ဂတိ နာမ၊ ဂတိမည်သည်။ နတ္ထိ။

ဣဒါနိ၊ ဌံ။ တေမေဝ အတ္ထံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုပင်။ ဒသေတုံ၊ ငှါ။ နနု ကာလကဋ္ဌိကာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (သကဝါဒိနာ။) အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ၊ ထို နနု ကာလကဋ္ဌိကာ အစရှိသော စကားရပ်၌။ သမာန-
ဝဏ္ဏာတိ၊ ကား။ သဒိသဂ္ဂပဒဏ္ဍာနာ၊ တူသောရုပ်အသွင် ပုံသဏ္ဍာန်ရှိကုန်
သည်။ [ဝဏ္ဏသဒ္ဓါ၏ အသွင်ဟူသောအနက်၊ သဏ္ဍာန်ဟူသောနက် ၂-မျိုးကို
ပေါင်း၍ ဖွင့်သည်။] ဗိတစ္ဆာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းကုန်သည်။ [ဗိတစ္ဆာ ပုဒ်၏
ရုပ်ပြီးနှင့်အဓိပ္ပါယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ဝိရူပါ၊ ဖောက်ပြန်သော
အဆင်းရှိကုန်သည်။ ဗဒ္ဓသိကာ၊ မကောင်းသဖြင့် မြင်ခြင်းရှိကုန်သည်။
(ဟောန္တိ နနု။) သမာနဘောဂါတိ၊ ကား။ သဒိသ မေထုန သမာစာရာ၊
တူသော မေထုန်အကျင့်ရှိကုန်သည်။ သမာနာဟာရာတိ၊ ကား။ သဒိသဓဋ္ဌ-
သိသံသီက ပုဗ္ဗလောဟိတာဒိအာဟာရာ၊ တူသော တံတွေး၊ နှပ်၊ ပြည့်၊
သွေး အစရှိသော အာဟာရရှိကုန်သည်။ သမာနာယုကာတိ၊ ကား။ သဒိ-
သအာယုပရိစ္ဆေဒါ၊ တူသော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ
နနု။) အာဝါဟဝိဝါဟန္တိ၊ ကား။ ကညာဂဟဏဉ္ဇေဝ၊ သတို့သမီးကို ဆောင်
ယူခြင်းသို့၎င်း။ ကညာဒါနဉ္ဇ၊ သတို့သမီးကို ပို့ပေးခြင်းသို့၎င်း။ (ဂစ္ဆန္တိ နနု၊
လော။) [အာ၊ ရှေ့။ ဝါဟ၊ ဆောင်ယူခြင်းကို “ကညာဂဟဏ” ဟု ဖွင့်၍။
ဝိဝါဟ၊ ဆောင်ယူခြင်းမဟုတ်၊ ပေးပို့ခြင်းကို “ကညာဒါန” ဟု ဖွင့်သည်။]

သုက္ကပက္ခေ၊ သုက္ကပက္ခ၌။ သမာနဝဏ္ဏာတိ၊ ကား။ သဒိသဂ္ဂပ သဏ္ဍာနာ၊
တူသော ရုပ်အသွင် ပုံသဏ္ဍာန်ရှိကုန်သည်။ အဘိဂ္ဂပါ၊ လွန်ကဲသော အဆင်း
ရှိကုန်သည်။ ပါသာဒိကာ၊ စိတ်၏ကြည့်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သည်။
ဒဿနိယာ၊ ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှုထိုက်ကုန်သည်။ ပဘာသမ္ပန္နာ၊ အရောင်အဝါ
နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်။ သမာနဘောဂါတိ၊ ကား။ သဒိသပဉ္စကာမဂုဏ-
ဘောဂါ၊ တူသော ၅-ဖြာအာရုံ တာမဂုဏ်ဟူသော စည်းစိမ်ရှိကုန်သည်။
သမာနာဟာရာတိ၊ ကား။ သဒိသသုခဘောဇနာဒိအာဟာရာ၊ တူသော
သုခဘုတ် အစရှိသော အာဟာရရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ နနု။) သေသံ၊
ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သည်သာ။ နနု အတ္ထိ အသုရ-
ကာယောတိ ဣဒိ၊ ဟူသော ဤသုတ္တန်သည်။ အသုရကာယသေဝ၊ [အသုရာ
အပေါင်းကိုသာ။ သာဓကံ၊ ပြီးစေတတ်သောသက်သေတည်း။ အသုရကာယ်
ရှိကြောင်းကိုသာ ပြီးစေတတ်၏။] ပန၊ ဗျုတ်ရိုက်ကား။ တဿ၊ ထို အသု-
ရကာယ်စကား၏။ ဝိသုံ၊ ပေတဂတိ၊ ဒေဝဂတိတို့မှ သီးခြား။ ဂတိပရိစ္ဆေ-

ဒါဘာဝေန၊ ဂတိကို ပိုင်းခြားကြောင်း မဟုတ်ခြင်းကြောင့်။ ဂတိ-
သာဓကံ၊ ဂတိ၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သောစကားသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊
အပြီးတည်း။

ဆဂတိကထာ ဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-အန္တရာတဝကထာ အဖွင့်

၅၀၅။ ဣဒါနိ အန္တရာတဝကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အန္တရာတဝ-
ကထာ၌။ ပုပ္ဖသေလိယာနဉ္စေ၊ ထို့၏၎င်း။ သမ္ပိတိယာနဉ္စ၊ ထို့၏၎င်း။
လဒ္ဓိံ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဝေံ၊ တူ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။
အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တပဒံ၊ သုတ်ပုဒ်ကို။ အယောနိသော၊
သင့်သောအကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အန္တရာ-
ဘဝေါ နာမ၊ အန္တရာတဝမည်သည်။ အတ္ထိံ၊ ရှိ၏။ ယတ္ထ၊ ယင်းအန္တရာတဝ၌။
သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ အဒိဗ္ဗစက္ခုကော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် မရှိသည်။
(ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ပါလျက်။) ဒိဗ္ဗစက္ခုကော ဝိယ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်
ရှိသူ ကဲ့သို့၎င်း။ အနိဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးမရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ လျက်။)
ဣဒ္ဓိမာ ဝိယ၊ တန်ခိုး ရှိသူကဲ့သို့၎င်း။ မာတာပိတိသမာဂမဉ္စေ၊ မိဘတို့၏
ပေါင်းဖော်ခြင်းကို၎င်း။ ဥတုသမယံ စ၊ အမိလောင်း၏ ဥတုလာရာအခါကို
၎င်း။ ဩလောကယမာနော၊ မျှော်လင့်လျက်။ သတ္တာယံ ဝါ၊ ခုနစ်ရက်
ပတ်လုံးသော်၎င်း။ အတိရေကသတ္တာယံ ဝါ၊ ခုနစ်ရက်ထက်လွန်သော ကာလ
ပတ်လုံးသော်၎င်း။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်နေ၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ
အတ္တိတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ လဒ္ဓိယံ၊ ၌။ (အန္တရာတဝရှိ၏
ဟူသော မိမိအယူ၌။) ဌတွာ၊ ၍။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ (သကဝါဒိ၊ သည်။) ဘဂ-
ဝတာ၊ သည်။ တယော၊ ကုန်သော။ ယေ တဝါ၊ အကြင်ဘဝတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊
ကုန်ပြီ။ တေသံ စ၊ ထိုဘဝတို့၏လည်း။ ဝါ၊ ထိုဘဝတို့နှင့်လည်း။ ဝသေန၊
အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ ဌ။ ကာမဘဝေါတိအာဒိံ၊
အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တဏှံ၊ ထိုကာမဘဝေါ အစရှိသော
စကားရပ်၌။ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ယော၊ သကဝါဒီ၏အလိုတည်း။ တေ၊
သင်၏အလိုအားဖြင့်။ အန္တရာဘဝေါ နာမ၊ အန္တရာတဝမည်သော။ ကောစိ၊
တစုံတခုသော။ ဘဝေါ၊ သည်။ ယဒိ အတ္ထိံ၊ အံ့။ (ဝေံ သတိ။) တေန၊ ထို
အန္တရာတဝသည်။ ကာမဘဝါဒိနံယေဝ၊ ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့တွင်ပင်။
အညတရေန၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော တဝသည်။ ပဉ္စဝေါကာရဘ-

ဝါဒီနာ ဝိယ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ အစရှိသည်ကဲ့သို့။ ဘဝိတဗျံ ဖြစ်ရာ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ သင့်ကို။ ပုစ္ဆာမိ၊ မေးပါ၏။ (ကံ၊ နည်း။ တေ၊ သင်၏ အလိုအားဖြင့်။ အယံ အန္တရာဘဝေါနာမ၊ ဤအန္တရာဘဝမည်သည်။ ကာမဘဝေါကံ၊ ကာမဘဝလော။ ဥဒါဟုသို့မဟုတ်။ ရူပဘဝေါဝါ၊ ရူပဘဝသည်သော်၎င်း။ အရူပဘဝေါဝါ၊ အရူပဘဝသည်သော်၎င်း။ (ဟောတိ ကံ၊ လော။) (ဣတိ ပုစ္ဆာမိ။) ဣတရော၊ သကဝါဒီမ္ပ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ကာမဘဝ စသည်တို့တွင် အမှတ်မထား တပါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။) အနိစ္စန္ဓော၊ အလိုမရှိသည်။ (ဟုတွာ။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။

ကာမဘဝဿ စာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ အန္တရာဘဝေါ နာမ၊ မည်သည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ) ဣမေသံ ဘဝါနံ၊ ဤဘဝတို့၏။ အန္တရာ၊ ဌံ။ ဒိန္နံ၊ ၂-မျိုးကုန်သော။ သီမာနံ၊ သိမ်တို့၏။ သီမန္တရိကာ ဝိယ၊ သီမန္တရိကကဲ့သို့။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတံ၊ ငှါ။ အာရဗ္ဗံ၊ ပန၊ ကား။ ပရဝါဒီသည်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနိစ္စန္ဓော၊ သည်။ (ဟုတွာ။) သဗ္ဗပဉ္စေ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့ကို။ ဧကဝလံ၊ အကြောင်းမဖက် သက်သက်။ လဒ္ဓိယာ၊ မိမိအယူအားဖြင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ သဟမဓမ္မေန၊ အကြောင်းနှင့်တကွ။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ နော ဝတရေတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိသေဓေတိ၊ တားမြစ်၏။

၅၀၆။ ပဉ္စမိ သာ ယောနီတိ အာဒိနိပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့ကိုလည်း။ (ဝုတ္တာနိ-၌ စပ်။) ယထာပရိစ္ဆန္ဓယောနိ အာဒိသု၊ အကြင်အကြင် ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော ယောနိ အစရှိသည်တို့၌။ (“ယောနိ လေးပါး၊ ဂတိငါးပါး” စသည်အားဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော ယောနိ အစရှိသည်တို့၌။) သော၊ ထိုအန္တရာဘဝသည်။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ အထာ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်။ (ထိုယောနိလေးပါး စသည်၌ မပါလျှင်။) တေန၊ ထိုအန္တရာ ဘဝသည်။ တတော တတော၊ ထိုထို ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော ယောနိ စသည်မှ။ အတိရေကေန၊ အပို အလွန်သည်။ ဘဝိတဗျံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တာနိ၊ အန္တရာဘဝပုဂံ ကမ္မန္တိ၊ အစရှိသောပြဿနာကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) သောပိ၊ ထိုအန္တရာ ဘဝသည်လည်း။ ဧကော၊ တမျိုးသော။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ကာမဘဝပဂါဒီနိ၊ ကာမဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း အစရှိကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ ကံတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တာရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ဝေဖန်၍။ ဒဿိတာနိ ယထာ၊ ပြတော်မူအပ် ကုန်သကဲ့သို့။

ဝေံ၊ တူ။ တဒုပဂေန၊ ထိုအန္တရာတဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။ ကမ္မေနာပိ၊ ကံသည်လည်း။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရှိထိုက်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တံ။

ပန၊ နက်။ ယသ္မာ၊ ပရသမယေ၊ ပရဝါဒီ၏အယူ၌။ အန္တရာတဝပုဂံ နာမ၊ အန္တရာတဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း မည်သော။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီး အခြားတပါးသော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယံ ယံ ဘဝံ၊ အကြင် အကြင် ဘဝသို့။ ဥပပဇ္ဇိယတိ၊ ကပ်ရောက်လတ္တံ့။ တဒုပဂေနေဝ၊ ထိုထိုဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းသာလျှင် ဖြစ်သော။ ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်။ အန္တရာ- တဝေ၊ အန္တရာတဝ၌။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ [လူ့ပြည်ရောက်မည့် သတ္တဝါသည် အမိအဖတို့က မပေါင်းဖော်သေးသောကြောင့် စောင့်ဆိုင်း၍ အန္တရာတဝ၌ နေရလျှင် လူ့ပြည်ရောက်ကြောင်း ကံကြောင့်ပင် ထိုအန္တရာတဝ၌ ဖြစ်ရ၏။] ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) တသ္မာ။ န ဟောန္တိ၊ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိတ္တံ။

အတ္ထိ။ ပေ။ သတ္တတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော)ပိ၊ ဖြစ် ပြန်သော်လည်း။ တေ၊ ထို အန္တရာတဝသို့ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ကာမဘဝပဂါယေဝ နာမ၊ ကာမဘဝသို့ ကပ်ရောက်သူတို့ မည်သည်သာ။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဇာယန္တိတိ အာဒိနိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့ကို။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)ပိ၊ သော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထို အန္တရာတဝ၌။ ဇာတိဇရာမရဏာနိ စေဝ၊ ဇာတိဇရာ မရဏတို့ကို၎င်း။ စုတိပဋိ- သန္တိပရမုရဉ္စ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေအဆက်ဆက်ကို၎င်း။ အနိစ္စန္တော၊ အလိုမရှိသည်။ (ဟုတော။) ပဋိက္ခိပတိ။ ရူပံ၊ ဒိဝသေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပုဋ္ဌော (သမာနောပိ၊ သော်လည်း။) ယသ္မာ။ အန္တရာတဝသတ္တယ၊ အန္တရာ တဝ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါ၏။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိဒဿနံ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောမရှိ။ ဝေဒနာဒယောပိ၊ ဝေဒနာအစရှိသည်တို့သည် လည်း။ အညေသံ၊ အခြားသတ္တဝါတို့၏။ (ဝေဒနာဒယော) ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ န ဩဠာရိကာ၊ မထင်ရှားကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ တဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ။) တသ္မာ။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣမိနာဝ ကာရဏေန၊ ဤအကြောင်း ကြောင့်ပင်။ ပဉ္စဝေါကာရတဝဘာဝေပိ၊ ပဉ္စဝေါကာရတဝတို့၏ အဖြစ်၌ လည်း။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၀၇။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ကာမဘဝေါ ဘဝေါ ဂတိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ ဘဝသံသန္ဓနံ နာမ၊ ဘဝကို နီးနှောခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ။ တတြ၊ ထိုဘဝ- သံသန္ဓန ပြဿနာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့။ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ အန္တရာဘဝေါနာမ

အန္တရာဘဝမည်သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ရှိအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ကာမဘဝါဒီသု၊ ကာမဘဝ အစ ရှိသည်တို့၌။ ဘဝဂတိ အာဒိဘေဒေါ၊ ဘဝ,ဂတိ အစရှိသော အပြားကို။ လဗ္ဘတိ ယထာ၊ ရအပ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ တကြာပိ၊ ထို အန္တရာဘဝ၌ လည်း။ (ဘဝဂတိ အာဒိဘေဒေါ၊ ကို။) လဗ္ဘေထ၊ ရအပ်ရာ၏။ ဝါ၊ တနည်း ကား။ တတ္ထ၊ ထိုအန္တရာ ဘဝ၌။ (ဘဝဂတိ အာဒိဘေဒေါ၊ ကို။) န လဗ္ဘတိ ယထာ၊ မရအပ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဣမေသုပိ၊ ဤကာမဘဝစသည်တို့၌ လည်း။ (ဘဝဂတိ အာဒိဘေဒေါ။) န လဗ္ဘေထ၊ ရာ။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဝဘာဝေ၊ ဘဝ၏အဖြစ်သည်။ သမာနသ္မိံ၊ တူလသော်။ ဝါ၊ တူပါလျက်၊ ဧဝေ- သေဝ (ဧတေသု ဧဝ)၊ ဤ ကာမဘဝ စသည်တို့၌သာ။ သေ (သော) ဝိဘာဂေါ၊ ဤ ဘဝ, ဂတိ စသော ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတရသ္မိံ၊ ကာမဘဝ စသည်မှ တပါးသော အန္တရာ ဘဝ၌။ (သေ သော ဝိဘာဂေါ၊ သည်။) န (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ သို့၊ ဧထေ၊ ဤ ကာမ ဘဝ စသည်နှင့် အန္တရာဘဝတို့၌ ဘဝချင်းတူရာ၌။ ဝိသေသဟေတု၊ ထူးသော အကြောင်းသည်။ ကော၊ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ(အယံ အဓိပ္ပါယော။) ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ ပုန လဒ္ဓိမတ္တဝသေန၊ မိမိအယူမှ၏ အစွမ်းဖြင့်။ တံ တံ၊ ထိုထို ပြဿနာကို။ ပဋိဇာနာတိ စေဝ, ပဋိကိပတိ စ။

၅၀၈။ သဗ္ဗေသညေဝ။ ပေ။ အန္တရာဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိရယူပဂ အသညသတ္တုပဂ အဂ္ဂပူပဂါန၊ ငရဲသို့ကပ်ရောက်သောသတ္တဝါ, အသညသတ်တို့သို့ ကပ်ရောက်သောသတ္တဝါ, အဂ္ဂပူတို့သို့ ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါတို့၏။ အန္တရာဘဝံ၊ ကို။ န ဣစ္စတိ။ တသ္မာ ပဋိကိပတိ။ တေနေဝ ကာရဏေန၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်ပင်။ ပဋိ- လောမေ၊ ပဋိလောမပြဿနာ၌။ (သဗ္ဗေသညေဝ သတ္တာနံ နတ္ထိ အန္တရာ ဘဝေါဟူသော ပဋိလောမပြဿနာ၌။) ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံ၏။ အာနန္တပရိယဿာတိအာဒိ၊ အစရှိသော ပြဿနာကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ယေသံ၊ အကြင် အာနန္တရိယကံရှိသူ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏။ အန္တရာဘဝံ၊ ကို။ န ဣစ္စတိ။ တေ၊ ထိုအာနန္တရိယ ကံရှိသူ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ တာဝ၊ န အာနန္တရိယသတ္တဝါ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဝိဘာဝိတော၊ ဝေဖန်၍။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္ထံ၊ သမ္ပံ၊ သော။ တံ၊ ထိုစကားရပ်ကို။ ပါဠိအနုသာရေနေဝ။ သာ။ သုတ္တသာမနေန၊ ပြီးစေ ကြောင်းသုတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အန္တရာဘဝကထာဝတ္ထုနာသည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-ကာမဂုဏကထာ အဖွင့်

၅၁၀။ ဣဒါနိ၊ ကာမဂုဏကထာ နာမ ဟေတဝိ။ တတ္ထ၊ ထိုကာမဂုဏကထာ၌။ တာဝ၊ ပရသမယဗ္ဗ ရှေးဦးစွာ။ (နိဗ္ဗိဇ္ဇေ သော။) သကသမယေ၊ မိမိသကဝါဒီ၏ အယူ၌။ ဝတ္ထုကာမာပိ၊ ဝတ္ထုကာမတို့ကို၎င်း။ ကိလေသကာမာပိ၊ ကိလေသကာမတို့ကို၎င်း။ ကာမဘဝေါပိ၊ ကာမဘဝကို၎င်း။ ကာမဓာတုတိ၊ ကာမဓာတ်ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတေသု၊ ဤသုံးမျိုးသော ကာမဓာတ်တို့တွင်။ ဝတ္ထုကာမာ၊ ဝတ္ထုကာမတို့သည်။ ကမနိယဋ္ဌေန၊ အလိုရှိထိုက်၊ တောင့်တထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ကာမာ၊ ကာမတို့မည်၏။ [“ကမနိယန္တိတံ ကာမ” ဟု ကမ္မသင်္ဂြိုဟ်၍ သဘာဝနိဿတ္တသုညတဋ္ဌေန၊ ပရမတ္တသဘာဝ၏ အဖြစ်၊ သတ္တဝါမဟုတ်သည်၏အဖြစ်၊ အတ္တမူ ကင်းသည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ ဓာတု၊ ဓာတ်လည်း မည်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ်မည်၏။ ကိလေသကာမာ၊ ကိလေသကာမတို့သည်။ ကမနိယဋ္ဌေန စေ၊ ကြောင့်၎င်း။ (ရှေးရှေး ကိလေသာက နောက်နောက် ကိလေသာကို အလိုရှိထိုက် တောင့်တထိုက်၏။ နောက်နောက် ကိလေသာကလည်း ရှေးရှေးကိလေသာကို အလိုရှိထိုက်၊ တောင့်တထိုက်၏။) ကမဋ္ဌေန စ၊ အလိုရှိတတ် တောင့်တတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကာမာ၊ ကာမတို့မည်၏။ ယထာဝုတ္တေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ အတ္တေန၊ သဘာဝနိဿတ္တသုညတဟူသောအနက်ကြောင့်။ ဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ် မည်၏။

ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝသည်။ ကမနိယဋ္ဌေန၊ အလိုရှိထိုက် တောင့်တထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်၎င်း။ ကမနုဋ္ဌေန၊ အလိုရှိတတ် တောင့်တတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်၎င်း။ ဝတ္ထုကာမ ပဝတ္ထိဒေသဋ္ဌေန၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၏ ဖြစ်ရာဒေသဟူသော အနက်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တီဟိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ကာမော၊ ကာမမည်၏။ ယထာဝုတ္တေန၊ သော။ အတ္တေန၊ ကြောင့်။ ဓာတု၊ ဓာတ်

၁။ ကာမဘဝေါ။ ပေ။ ကမနုဋ္ဌေန။ ။ အလုံးစုံသော ကာမာဝစရစ်တို့၊ စေတသိက် တရားတို့ကို “ကာမဘဝ” ဟု အယူရှိသောကြောင့် ထိုကာမဘဝတွင် ကိလေသာကာမဟူသော တဏှာလောဘ ပါဝင်သည့်အတွက် “ကမနုဋ္ဌေန-လိုလားတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာမော-ကာမမည်၏” ဟု ဆိုသည်။ ဓာတုကထာပါဠိတော်အတိုင်း ဆိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဓာတုကထာ၌လာသောကာမဘဝတွင်ကား ကာမဝိပါက်၊ ကမ္မဇရုပ်ဟူသော ဝတ္ထုကာမသာ ပါဝင်၏။ ကိလေသာကာမ မပါဝင်။ [ကာမဘဝသ ကမနုဋ္ဌေနပေ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- ဝိကာ။]

လည်းမည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ်မည်၏။ ပန၊ ကား။ ပရသမယေ၊ တပါးသော ပရဝါဒီ၏ အယူ၌။ ပဋိမေ ဘိက္ခဝေ ကာမဂုဏာတိ၊ ဟူသော။ ဝစနမတ္တံ၊ စကားမျှကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ပဉ္စေ၊ ငါးပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမဂုဏာ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ကာမဓာတုတိ၊ ကာမဓာတ် ဟူ၍။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေရဟိ၊ ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယုထာပိ။ (ဝေ)၊ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ အယံ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ကာမဓာတုနာနတ္ထံ၊ ကာမဓာတ်အမျိုးမျိုး၏ အဖြစ်ကို။ ဗောဓေတုံ၊ သိစေခြင်းငှါ။ ပဉ္စေ၊ တိ။ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ လဒ္ဓိံဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိညာ ဣဘရဿ။

နန အတ္တိတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ (နန အတ္တိ တပုဋိသံ-ယုတ္တော ဆန္ဒော- အစရှိသော စကားရပ်ကို) ကိလေသကာမဒဿနတ္ထံ၊ ကိလေသာကာမကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထို နန အတ္တိ အစရှိသောစကားရပ်၌။ တပုဋိသံယုတ္တောတိ၊ ကား။ ကာမဂုဏ-ပဋိသံယုတ္တော၊ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်ယှဉ်သော။ ကာမဂုဏာရမ္မဏော၊ ကာမဂုဏ် ဟူသော အာရုံရှိသော။ (ဆန္ဒော ဟောတိ နန-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ နော စ ဝတ ရေ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပဉ္စေ၊ တိ။ ကား။ ဣမေယု တပုဋိသံယုတ္တုဆန္ဒာဒိယု၊ ထို ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်ယှဉ်သော ဤ ဆန္ဒ အစရှိသောတရားတို့သည်။ သတိ၊ ရှိကုန်လသော်။ ပဉ္စေ၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏာ၊ တို့သည်။ ကာမဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတေ ဆန္ဒာဒယောပိ၊ ဤ ဆန္ဒအစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ ကမနိယဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ကာမာ စ၊ ကာမတို့လည်း ဟုတ်၏။ ဓာတု စ၊ ဓာတ်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိပိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ် မည်၏။ ကမနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ကာမသင်္ခါတာ၊ ကာမဟု ဆိုအပ်သော။ ဓာတု၊ ဓာတ်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိပိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ ကာမဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

မနုဿာနံ စက္ခုတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ ဝတ္ထုကမဒဿနတ္ထံ၊ ဝတ္ထုကမကိုပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထိုမနုဿာနံ စက္ခု အစရှိသော စကားရပ်၌။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ ဆန္ဒမ္ပိ၊ ၆-ပါးလည်း ဖြစ် ကုန်သော။ အာယတနာနံ၊ စက္ခု အစရှိသော အာယတန တို့၏။ ဝတ္ထုကမ-ဘာဝေန၊ ဝတ္ထုကမ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ကာမဓာတု ဘာဝံ၊ ကာမဓာတ် မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိက္ခိပိတွာ၊ ပယ်ပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ (ထပ်၍။) မနောတိ၊ မနောဟူ၍။ (မနုဿာနံ မနော န ကာမဓာတု ဟူ၍။) ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ မဟဂ္ဂတလောကုတ္တရံ၊ မဟဂ္ဂုတ်၊ လောကုတ္တရာစိတ် ကို။ သန္ဓာယ န ကာမဓာတုဘာဝံ ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊

ကြောင့်။ သဗ္ဗောပိ၊ ဖြစ်သော။ တေဘူမကမနော၊ တုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော လောကီစိတ်သည်။ ကာမဓာတုယေဝ၊ ကာမဓာတ်သာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ သုတ္တေန၊ ပါဠိတော်သုတ်ဖြင့်။ (“ပဉ္စ ကာမဂုဏာ လောကေ မနောတ္ထဋ္ဌာ ပဝေဒိတာ” အစရှိသော ပါဠိတော် သုတ် ဖြင့်။) နိဂုဏာတိ၊ နှိပ်၏။

၅၁၁။ ကာမဂုဏာ ဘဝေါတိ အာဒိ၊ အစရှိသောပြဿနာကို။ ဘဝဿ၊ ဘဝ၏။ ကာမဓာတုဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ကာမဓာတ်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုး ငှါ။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာမဂုဏ- မတ္တေ၊ ကာမဂုဏ်မျှ၌။ ဘဝေါတိ၊ ဘဝဟူ၍။ ဝေါဟာရော၊ ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုခြင်းသည်။ နတ္ထံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ န ဟေဝါတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိပတိ။ ကာမဂုဏပုဂံ ကမ္မိတိအာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို။ ကာမဂုဏမတ္တဿ၊ ကာမဂုဏ်မျှ၏။ န ကာမဓာတု ဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ကာမဓာတ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြခြင်း အကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ ကာမဓာတုသင်္ခါတကာမဘဝပဂမေဝ၊ ကာမဓာတ်ဟု ဆိုအပ်သော ကာမဘဝသို့ ကပ်ရောက်တတ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ကမ္မိ၊ ကံသည်။ အတ္ထိ။ ကာမဘဝပဂါ ဝေ၊ ကာမဘဝသို့ ကပ်ရောက်တတ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာ စ၊ သတ္တဝါတို့သည် လည်း။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို ကာမဓာတ်၊ ကာမဘဝ၌။ (သတ္တာ။) ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဇိယန္တိ၊ အိုလည်း အိုကြကုန်၏။ မိယန္တိ၊ သေလည်း သေကြကုန်၏။ စဝန္တိ၊ အဆက်ဆက်လည်း စုတေကြ ကုန်၏။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အဆက်ဆက်လည်း ပဋိသန္ဓေ နေကြကုန်၏။ ကာမ- ဂုဏေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ န (ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကြကုန်သည်မဟုတ်။ န ဇိယန္တိ၊ န မိယန္တိ၊ န စဝန္တိ၊ န ဥပပဇ္ဇန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဤကပ် ဆောင်ကြောင်း နည်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။-ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကာမဂုဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ကာမကထာ အဖွင့်

၅၁၃-၅၁၄။ ဣဒါနိ ကာမကထာ နာမ ဟေတိ။ တတ္ထ၊ ထို ကာမ- ကထာ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ၊ ပုဗ္ဗသေလိယဂိုဏ်းသားတို့၏။ လဒ္ဓိံ (ဟေတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေံ။) ဟေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ

ကာမဂုဏာတိ၊ ဟူသော။ ဝစနမတ္တံ၊ စကားမျှကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ရူပါယတနာဒီနိ၊ ရူပါယတန အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စေ၊ ငါးပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ [ဧဝ ဖြင့် မန နှင့် ကိလေသာကာမကို ကန့်။] အာယတနာနိ၊ အာယတနတို့သည်။ ကာမာ၊ ကာမတို့တည်း။ ဣတိ(လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့အား။ (ဒဿေတုံ-၌ စပ်။) ကိလေသာကာမဿေ၊ ကိလေသာကာမ၏သာလျှင်။ နိပုရိယာယေန၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုခုအားဖြင့်။ ကာမဘာဝံ၊ ကာမ၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ပဉ္စေဝါတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီယ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ ဤကာမကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကာမကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ရူပဓာတုကထာ အဖွင့်

၅၁၅-၅၁၆။ ဣဒါနိ ရူပဓာတုကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဓာတုကထာ၌။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဝေံ။) ရူပိနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ရူပဓာတု နာမ၊ ရူပဓာတ်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ရူပိနောတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီယ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ရူပဓာတု နာမ၊ ရူပဓာတ်မည်သည်။ ရူပဘဝေါ၊ ရူပဘဝတည်း။ ရူပမတ္ထမေဝ၊ ရုပ်မျှသည်သာ။ န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ တေန အတ္တေန၊ ထိုရူပဘဝ၏သာ ရူပဓာတ်မည်၏ဟူသော အနက်အားဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ ရူပဓာတူတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော စကားရပ်ကို။ ကာမဂုဏကထာယံ၊ ကာမဂုဏကထာ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သာဝ ကာမဓာတူတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော။) ဘူမိပရိစ္ဆေဒေန၊ ဘုံကိုပိုင်းခြားကြောင်း စကားနှင့်။ ဝိရောဓံ၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းကို။ ပဿမာနော၊ မြင်သည်။ (ဟုတွာ) ပဋိက္ခိပတိ။ ပုန၊ တဖန်။ ဒဋ္ဌံ၊ ခိုင်မြဲသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော။) အတ္တနော၊ မိမိ၏။ လဒ္ဓိဝသေန၊ အယူ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ထိုသို့ ဝန်ခံပါသော်လည်း။ ဒွိဟိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဘဝေဟိ၊ ဘဝတို့နှင့်။ သမန္နာဂတတာ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ ကာမဘဝေန စာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။

အာဟ၊ ပြီ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ ကေဿ၊ တယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒီဟိ၊ နှစ်ပါးသောဘဝတို့နှင့်။ သမန္နာဂတတာ-ဘာဝတော၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ [ကေဿ ပုဒ်က သမန္နာဂတ၌ မစပ်နိုင်။ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ် ဟူသော တာ-ပစ္စည်း၌ သာ စပ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် “သမန္နာဂတတာဘာဝတော”ဟု ပါဠိမှန် ရှိပါစေ၏။ ရှေးနိဿယ၌လည်း ဤတာ-ပစ္စည်းပါသော ပါဠိကို အလိုရှိ၏။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရူပဓာတုကထာ ဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-အရူပဓာတုကထာ အဖွင့်

၅၁၇-၅၁၈။ အရူပဓာတုကထာယပိ၊ အရူပဓာတုကထာ၌လည်း။ ဣမိ-နာဝ ဥပါယေန၊ ဖြင့်ပင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပန၊ ဆက်။ အရူပဓမ္မော၊ နာမ်တရားတို့တွင်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓမေဝ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကိုသာ။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဝေဒနာ ဘဝေါတိအာဒိနာ၊ ဝေဒနာ ဘဝေါ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အရူပဓာတုကထာ၌။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာကို။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုဝေဒနာ ဘဝေါ အစရှိသော ဒေသနာ တော်၌။ တေ၊ သင်၏အလိုအားဖြင့်။ အရူပိနော ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတာ၊ ရောက်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ဘဝါဒီယံ၊ ဘဝ အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရာ၊ တပါးအပါ အဝင်သည်။ ဟေတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကားရပ်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ရူပဓာတုကထာ ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အရူပဓာတုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ ဝေဒနာ ဘဝါဒီယု။ ။ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် “အရူပိနောဓမ္မာ အရူပဓာတု-နာမ်တရား ဟူသမျှသည် အရူပဓာတ်တည်း”ဟု အယူရှိ၏။ အရူပဓာတ် ဟူသည်လည်း “ရူပဓာတုနာမ ရူပဘဝေါ” ကဲ့သို့ အရူပဘဝပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝေဒနာ ဘဝေါ” စသည်ဖြင့် သကဝါဒီက စောဒနာသည်။ ဤစောဒနာကို ဖွင့်သောအရာဖြစ်၍ သင်္ခံ ဂတာ၏နောက်၌ ဂတာအရ ဝေဒနာကိုယူပြီးလျှင် ထိုဝေဒနာသည် ဘဝ၊ ဂတိ၊ သတ္တာ-ဝါသ စသည်တို့တွင် တမျိုးအပါအဝင်ဖြစ်သလောဟု စောဒနာသောကြောင့် “သင်္ခံ ဂတာ ဝေဒနာ” ၏ နောက်၌ “ဘဝါဒီယု”ဟု ရှေးနိဿယ ရှိ၏။ ထို ရှေးနိဿယ အတိုင်းသာ ပါဠိမှန်ဟူ၍ သိပါ။

၇-ရူပဓာတုယာအာယတနကထာ အပွင့်

၅၁၉။ ဣဒါနိ ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာနာမ ဟေတတိ။ တတ္ထံ ထို ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာ၌။ အန္တကာနဉ္စေဝ၊ တို့၏၎င်း။ သမ္ပိတိယာ-နဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ လဒ္ဓိ(ဟေတတိ)သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ရူပိ၊ ရုပ်ရှိ၏။ မနောမယော၊ ဈာန်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ သဗ္ဗဂ္ဂိ-ပစ္စင်္ဂိ၊ အလုံးစုံ အင်္ဂါကြီးငယ်ရှိ၏။ အဟိနိန္ဒြိယော၊ မယုတ်လျော့သော ဣန္ဒြေရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ (အဟိနိန္ဒြိယော ဟူသောစကားကိုမှီ၍။) ပြဟ္မာကာယိကာနံ၊ ပြဟ္မာအပေါင်း၌ ဖြစ်သော ပြဟ္မာတို့၏။ ဃာနာဒိနိမိတ္တာနိပိ၊ ဃာနပသာဒ အစရှိသည်တို့၏ တည်ရာဖြစ်၍ မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော နှာခေါင်း အစရှိသော ရုပ်ကလာပ် အပေါင်းတို့သည်လည်း။ အာယတနာနေဝ၊ အာယတနတို့ပင်တည်း။ ဣတိ သို့၊ ကပေတုာ၊ ကြံဆ၍။ တေသံ၊ ထို ပြဟ္မာအပေါင်း၌ဖြစ်သော ပြဟ္မာ တို့၏။ အတ္တဘာဝေ၊ အတ္တတောသည်။ သဋ္ဌာယတနိကော၊ ၆-ပါးသော အာယတနရှိ၏။ ဣတိ လဒ္ဓိ ဟေတတိ။ တေ၊ ထို ပရဝါဒီတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ သဋ္ဌာယတနိကောတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ လဒ္ဓိဝသေန၊ အယူ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အထ၊ ထိုမှနှောက်၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ (သကဝါဒိ၊ သည်။) တတ္ထံ၊ ထိုရူပဓာတ်၌။ (ပြဟ္မာဘဝ၌။) ယံ အာယတနံ၊ အကြင် ဃာနပသာဒ အစ ရှိသော အာယတနသည်။ နုတ္တိ၊ တဿ၊ ထိုဃာနပသာဒ အစရှိသော အာယ-တန၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ စောဒေတံ၊ ငှါ။ အတ္ထိ တတ္ထ ဃာနာယတန-တိအာဒိ အာရရံ။ တတော၊ ထိုမှနှောက်၌။ ပရဝါဒိ၊ သည်။ တတ္ထံ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ အဇ္ဈတ္တိကာနံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနံ၊ အာယတန တို့၏။ ဃာနာဒိကံ၊ ဃာန အစရှိသော။ ယံ သဏ္ဌာန နိမိတ္တံ၊ အကြင် ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်သည်။ (နှာခေါင်းပုံ၊ လျှာပုံ အစ ရှိသော ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်သည်။) အတ္ထိ၊ တဒေဝ၊ ထို ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်သည်

၁။ ဃာနာဒိ နိမိတ္တာနိပိ။ ။ အခြားသတ္တဝါတို့၌ နှာခေါင်း၏ အတွင်း အရပ်သည် ဃာနပသာဒ၏ တည်ရာဖြစ်၍ ဃာနပသာဒကို မှတ်သားကြောင်း ရုပ် အပေါင်းဖြစ်၏။ ပြဟ္မာတို့၌လည်း ဃာနပသာဒ မရှိစေကာမူ ဃာနပသာဒ၏ တည်ရာအဖြစ်ဖြင့် မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်အပေါင်းရှိ၏။ ထို ရုပ်ကလာပ်အပေါင်းကို “ဃာနနိမိတ္တာနိပိ” ဟု ဆိုသည်။ ဇိဂှါ၊ ကာယ နိမိတ်များလည်း နည်းတူ။ ဤနေရာဝယ် ရှေးက “ဃာန နိမိတ္တာနိပိ” ဟု ပါဠိရှိသော်လည်း ဋီကာ၌ “ဃာနာဒိ နိမိတ္တာနိပိ” ဟု ပြင်ထားသောကြောင့် ယခုစာအုပ်တို့၌ “ဃာနာဒိ နိမိတ္တာနိပိ” ဟု ပါဠိမှန်ရှိနေပြီ။

ပင်။ အာယတနံ၊ အာယတနတည်း။ ဣတိ လဒ္ဒိယာ၊ ဤသို့သော အယူ
 ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ ဗဟိရာနံ၊ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဂန္ဓာယတ-
 နာဒီနံ၊ ဂန္ဓာယတန အစရှိသည်တို့နှင့်။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ ပုဋ္ဌော (သမာ-
 နော။) ဘာနပုသာဒါဒယော၊ ဗာနပုသာဒ အစရှိသည်တို့ကို။ တတ္ထ၊ ထို
 ပြုဟူ၍။ န ဣတ္ထတိ၊ အလိုမရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ဗာန-
 ပသာဒ အစရှိသည်တို့၏။ ဂေါစရံ၊ ကျက်စားရာအာရုံကို။ ပဋိသေဓေန္တော၊
 တားမြစ်လိုသည်။ (ဟုတော။) ပဋိက္ခိပတိ။ ပဋိလောမပညသံသန္ဓနပဉ္စေယုပိ၊
 တို့၌လည်း။ ဣမိနာဝ ဥပါယေန၊ ပင်။ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။

၅၂၁။ အတ္ထိ တတ္ထ ဗာနာယတနံ အတ္ထိ ဂန္ဓာယတနံ တေန ဗာနေန
 တံ ဂန္ဓံ ဗာယတိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ တသ္မိံ ယေဝ ပရသမယော၊ ထို ပရ
 ဝါဒီတို့၏ အယူ၌ပင်။ ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ အာစရိယေ၊ ဆရာတို့ကို။
 သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္ထံ၊ တေ၊ ထိုအချို့သော ပရဝါဒီတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထို
 ရူပဓာတ်၌။ ပရိပုဏ္ဏာနိ၊ ပြည့်ကုန်သော။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌
 ဖြစ်ကုန်သော။ သ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ အာယတန
 တို့ကို။ ဣတ္ထန္တိ ကိရ၊ အလိုရှိကုန်သတတ်။ စ၊ ဆက်။ အာယတနေန နာမ၊
 အာယတနမည်သည်။ သကံစကေန၊ မိမိကိစ္စရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထု၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တေဟိ ဗာနာဒီဟိ၊ ထို ဗာန အစရှိသည်တို့
 ဖြင့်။ တေ ဂန္ဓာဒယော၊ ထို ဂန္ဓ အစရှိသည်တို့ကို။ ဗာယန္တိ၊ အနံကို ယူ
 ကုန်၏။ သာယန္တိ၊ သာယာကုန်၏။ ဖုသန္တိ၊ တွေထိကုန်၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့
 လည်း။ ဣတ္ထန္တိ၊ အလိုရှိကြကုန်၏။ တံ လဒ္ဒိံ၊ ကို၊ သန္ဓာယ။ ပရဝါဒိ၊ သည်။
 အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိဇာနာတိ။

၅၂၂။ ပန၊ ကား။ အတ္ထိ တတ္ထ မူလဂန္ဓောတိ အာဒီနိ၊ အစရှိသော
 စကားရပ်တို့ကို။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ အတ္ထိတာဝံ၊ ရိုကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။
 သာတေတံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တော၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ (ဟုတော။)
 ပဋိက္ခိပတိ။ နနု ။ပေ။ ဗာနနိမိတ္တန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။
 သက္ကာနမတ္ထသေဝ၊ နှာခေါင်းပုံသက္ကာန်မျှကိုသာ။ သာကောံ၊ ပြီးစေကြောင်း
 သက်သေတည်း။ အာယတနဿ၊ ဗာနာယတနကို။ န(သာဓကံ)။ မပြီးစေ
 တတ်။ တသ္မာ။ ဥဒါဟဋ္ဌံ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သည်။ (သမာနံ)ပိ၊ ဖြစ်
 ပါသော်လည်း။ အနာဟဋ္ဌသဒိသမေဝ၊ မထုတ်ဆောင်အပ်သည်နှင့် တူသည်
 သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-အရူပေ ရူပကထာ အဖွင့်

၅၂၄-၅၂၆။ ဣဒါနိ အရူပေ ရူပကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုအရူပေ ရူပကထာ၌။ အန္ဓကနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အာရူပဘဝေပိ၊ အရူပဘဝ၌လည်း။ [ပိဖြင့် ကာမ၊ ရူပဘဝကို ပေါင်း။] ဩဠာရိကရူပါ၊ ထင်ရှားသောရုပ်မှ။ နံဿန္တံ၊ လွတ်သေး။ သုခုမရူပံ၊ သိမ်မွေ့သောရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ အတ္ထိ ရူပန္တိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣဟရဿ။ ဧတေ ဤ အရူပေ ရူပကထာ၌။ သေသံ၊ သည်။ ဥတ္တာ-နတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အရူပေ ရူပကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (ဒိဋ္ဌိတာ။)

၉-ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်

၅၂၇-၅၃၇။ ဣဒါနိ ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုရူပံ ကမ္မန္တိ ကထာ၌။ မဟိသာသကာနဉ္စေဝ သမ္ပိတိယာနဉ္စ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ကာယဝစီဝိညတ္တိ-သင်္ခါတံ၊ ကာယဝိညတ် ဝစီညတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ရူပမေဝ၏၊ ရုပ်သည်ပင်။ ကာယကမ္မံ (နာမ)၊ ကာယကံ မည်၏။ ဝစီကမ္မံနာမ၊ ဝစီကံမည်၏။ တဉ္စ၊ ထိုကာယကံ ဝစီကံသည်လည်း။ ကုသလသမုဋ္ဌာနံ၊ ကုသိုလ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်။ (သမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။) ကုသလံ၊ ကုသိုလ်တည်း။ အကုသလသမုဋ္ဌာနံ၊ အကုသိုလ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်း ရှိသည်။ (သမာနံ၊ သော်။) အကုသလံ၊ အကုသိုလ်တည်း။ ဣတိ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတန္တိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣဟရဿ။ အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ တံ၊ ထိုကုသိုလ် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်သည်။ သစေ (ဟောတိ)။ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဝေ သတိ။) ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်၏။ ယှာယံ (ယော အယံ) သာရမ္မဏာဒိဘေဒေါ၊ အကြင် သာရမ္မဏ အစရှိသော အထူးအပြားကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ တဿ၊ ထို ကုသိုလ်၏။ သော၊ ထို သာရမ္မဏအစရှိသော အထူးအပြားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတံ၊ ငှါ။ သာရမ္မဏန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သကဝါဒီနာ။) အာရဒ္ဓံ။

တတ္ထ၊ ထို သာရမ္မဏံ အတ္ထိ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ပတ္ထနာ ပဏိဓိတိ-
 တံ၊ ပတ္ထနာ ပဏိဓိဟူသော ဤ သဒ္ဒါ ၂-ပါး အပေါင်းသည်။ စေတနာယ
 ဝေ၊ စေတနာသဒ္ဒါ၏သာ။ ဝေဝစနံ၊ ဝေဝုဏ်ပရိယာယ် စကားလှယ်တည်း။
 ဟိ၊ မှန်။ ကုသလစေတနာယေဝ၊ ကုကုသိုလ်စေတနာကိုပင်။ ပကပ္ပယမာနာ၊
 အပြားအားဖြင့် ပြုလုပ်အားထုတ်သည်။ (ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်။) ပတ္ထနာတိ၊ ပတ္ထနာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ပကပ္ပနဝသေန၊ အပြားအား
 ဖြင့် ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိတတ္တာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ပဏိဓိတံ စ၊ ပဏိဓိဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ။ ပန၊ ကား။ ပရတော၊
 နောက်၌။ ကုသလေန စိတ္တေန သမုဠိတာ ဝေဒနာ။ပေ။ သညာ။ပေ။
 စေတနာ။ပေ။ သဒ္ဓါတံ အာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ ဧတ္ထ၊ ဤတရားတို့တွင်။
 ဝေဒနာဒိနညေဝ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏ သာလျှင်။ ပတ္ထနာ၊ တောင့်တ
 ကြောင်း စေတနာ၎င်း။ ပဏိဓိ၊ ရှေ့ရှုဆောင်ကြောင်း စေတနာ၎င်း။ ဣတိ၊
 ဤ ၂-ပါး အပေါင်းကို။ လဗ္ဗတိ၊ ရအပ်၏။ စေတနာယ၊ စေတနာ၏ အတွက်။
 (ပတ္ထနာ၊ ၎င်း။ ပဏိဓိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကို။) န (လဗ္ဗတိ)၊ အပ်။ ကဿ၊
 ကြောင့်။ (န လဗ္ဗတိ၊ နည်း။) ဒိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ စေတနာနံ၊ စေတနာ
 တို့၏။ ဧကတော၊ တပြိုင်နက်။ အဘာဝါ၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ပန၊
 ထိုသို့ပင် စေတနာ ၂-ပါးတို့ တပေါင်းတည်း မဖြစ်နိုင် ပါသော်လည်း။
 သောတပတိတတ္တာ၊ ဒေသနာတော်အယဉ်၌ ကျရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ဝေ၊ ဤသို့ စေတနာ၊ ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိဟူ၍။ တန္တိ၊ ပါဠိတော်သည်။ ဂတာ၊
 ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိဟဗ္ဗာ။

၁။ ဝေဒနာဒိနညေဝ။ပေ။န စေတနာယ။ ။ပါဠိတော်ကိုကြည့်ပါ။ပေယျာလ
 မြူပံထားသည်။ “ ကုသလေန စိတ္တေန သမုဠိတာ ဝေဒနာ ။ပေ။ သညာ၊ စေတနာ၊
 သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယံ၊ သတိ၊ သမာဓိ။ပေ။ပညာ ကုသလာ အနာရမ္မဏာ၊နတ္ထိတာယ အာဝဠနာ
 အာဘောဂေါ သမန္နာဟာရော မနသိကာရော စေတနာ ပတ္ထနာ ပဏိဓိ” ဟု ရှိရာဝယ်
 “စေတနာ၊ ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိ” ၃-မျိုးတို့တွင် ကုသိုလ်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာ၊
 သညာ၊ သဒ္ဓါစသည် တို့၏အတွက် “ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိ” ရနိုင်သော်လည်း စေတနာ
 အတွက်ဟား၊ “ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိ” ၂-မျိုးလုံးပင် မရနိုင်၊ ဘာကြောင့်နည်း-ပတ္ထနာ၊
 ပဏိဓိ ဟူသည် စေတနာပင် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ထိုသို့မရလျှင် ပါဠိတော်၌ အဘယ်ကြောင့် စေတနာအတွက် ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိကို
 ထည့်ထားပါသနည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၍ “သောတပတိတတ္တာ။ပေ။ဝေဒိတဗ္ဗာ”ဟု
 မိန့်သည်။ ရှေ့တရားတို့ အတွက် ပတ္ထနာပဏိဓိ ပါခဲ့ရကား ထိုဒေသနာ အယဉ်၌
 ကျနေသောကြောင့် စေတနာအတွက်လည်း ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိ၊ ပါလျက် ရှိရသည်-
 ဟူလို။

ရူပါယတနံတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ပုရိမဝါရေ၊ ရွှေဝါရ၌။ (ယံ ကိဉ္စိ အကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတံ ရူပံ စသည်ဖြင့် အကျဉ်းပြအပ်သော ရွှေဝါရ၌။) သဗ္ဗံ တံ ကုသလံတိ၊ ဟူ၍။ သံခိတ္တဿ၊ အကျဉ်းချုံးအပ်သော တရား၏။ ပတေဒ ဒဿနတ္ထံ၊ အပြားကိုပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (ရူပါယတနံ ကုသလံ၊ ပေ၊ သဒ္ဓါယတနံ ကုသလံ စသည်ဖြင့် အပြားကိုပြခြင်း အကျိုးငှါ) ဝုတ္တံ။ သေသ၊ ကြွင်းကုန်သော။ သံသန္ဓနနယာ၊ သံသန္ဓန နည်းတို့ကို၎င်း။ ဝစီကမ္မကထာ၊ ဝစီကမ္မကထာကို၎င်း။ အကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတံတိ အာဒိ ဝိဇာနဉ္စ၊ အစရှိသော အစီရင်ကို၎င်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ပါဠိအနုသာရေနေဝ၊ ပါဠိတော်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပန၊ အထူးကား။ အသုစိတံ ဧတ္ထ၊ အသုစိဟူသော ဤပါဠိ၌။ သုတ္တံ၊ သက်ကို။ (အသုစိတံ၊ ဟူ၍) အဝိပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ သုတ္တသာဓနံ၊ ပြီးစေကြောင်း သုတ်သည်။ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ၊ သည်သာ။

ရူပံ ကမ္မိတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-ဇီဝိတိန္ဒြိယကထာ အဖွင့်

၅၄၀။ ဣဒါနိ ဇီဝိတိန္ဒြိယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဇီဝိတိန္ဒြိယကထာ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာနဉ္စေဝ သမ္မိတိယာနဉ္စ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ နာမ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယမည်သည်။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တော၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ အရူပမေမ္မော၊ နာမ်တရားတည်း။ တသ္မာ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ဣတိ (လဒ္ဓိဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ နတ္ထိ ရူပိနံ ဓမ္မာနံ အာယုတိ၊ အစရှိသော။ ပဉ္စေ၊ ပြဿနာ၌။ ဥပါဒိန္နရူပါနိမ္မိ၊ တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ ကပ်၍ ယူအပ် စွဲလမ်းအပ်သော သက်ရှိ ရူပတို့၏၎င်း။ တိဏကဋ္ဌာဒိနမ္မိ၊ မြက်ထင်း အစရှိသော သက်မဲ့ ရူပတို့၏၎င်း။ သန္တာနဝသေန၊ အစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္ထိမေဝ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုပင်။ (ဣစ္ဆတိ ဌံ စပိ။) အယု၊ တဘဝအတွက် အဆက်မပြတ် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဌိတိ၊ တည်တံ့ကြောင်းတည်း။ ယပနာ၊ မျှတကြောင်းတည်း။ ယာပနာ၊ တည်း။ ဣရိယနာ၊ အသက်ရှင်ကြောင်းတည်း။ ဝတ္တနာ၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ပါလနာ၊ စောင့်ရှောက်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တသ္မာ။ ပဋိက္ခိပတိ။ [ရူပတရားတို့၏ အာယု စသည် မရှိဟု မဆိုလို။ သန္တာန်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို အာယုစသည်ဟု ဆိုလို၏။ ထို့ကြောင့် မရှိဘူးလောဟု မေးရာဝယ် ပယ်သည်။ မရှိမဟုတ်၊ ရှိသည် ဟူလို။] အတ္ထိတိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ဣမိနာ

ကာရဏေန၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ (သန္တာန်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို အာယု စသည်ဟု ဆိုခြင်းကြောင့်။) ပဋိဇာနာတိ။ အတ္တိ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယန္တိပဉ္စေ၊ ပြဿနာ၌။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ဇိဝိတိန္ဒြိယသန္တာနံ နာမ၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယ၏ အစဉ်မည်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ၊ ပဋိဇာနာတိ။

၅၄၁။ ရူပိနံ။ပေ။ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယန္တိပဉ္စေ၊ ဟူသောပြဿနာ၌။ သတ္တသန္တာနေ၊သတ္တဝါတို့၏အစဉ်၌။ရူပိနော ဝါ၊ရုပ်ရှိကုန်သည်မှလည်း။ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်။ အရူပိနော ဝါ၊ နာမ်ရှိကုန်သည်မှလည်း။ ဟောန္တု၊ ကုန်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော ရုပ် နာမ်တို့၏။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယမေဝ၊ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယကိုသာ၊ ဣစ္ဆတိ။ တသ္မာ၊ ပဋိဇာနာတိ။

၅၄၂။ နိရောဓသမာပန္နပဉ္စေသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော။ အရူပဇိဝိတမေဝ၊ နာမ်ဇိဝိတိန္ဒြိယကိုသာ။ သန္တာယပဋိက္ခိပတိ စ၊ ပဋိဇာနာတိ စ၊ [နတ္တိ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ ဟု မေးသော အခါ ပယ်၍၊ အတ္တိဇိဝိတိန္ဒြိယံဟု မေးသောအခါ ဝန်ခံသည်။] သကဝါဒီပန၊ သကဝါဒီသည်ကား။ တံ၊ ထို စိတ္တဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်သော အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယကို။ အသမ္ပုရိစ္ဆန္တော၊ လက်မခံလိုသည်။ (ဟုတွာ) အရူပပဝတ္တေ၊ နာမ်တရား၏ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိလသော်။ (နိရောဓသမာပတ် အခိုက်၌ မရှိလသော်။) ယံ၊ အကြင် ဇိဝိတိန္ဒြိယသည်။ အတ္တိ၊ တေန၊ ကို ဇိဝိတိန္ဒြိယသည်။ ရူပပန၊ ရုပ်တရားသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်သည် မကုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတံ၊ ငှါ။ ဟဒ္ဓိတိအာဒိံ အာဟ။

သင်္ခါရက္ခန္ဓပဉ္စေ၊ ၌။ ပဿာဒိသင်္ခါရက္ခန္ဓံ၊ ပဿအစရှိသော သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို။ သန္တာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ကာယကမ္မာဒိသင်္ခါရက္ခန္ဓံ၊ ကာယကံ အစရှိသော သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို။ သန္တာယ ပဋိဇာနာတိ။ ကာယဝိညတ္တိ၊ ကာယဝိညတ်၎င်း။ ဝစိဝိညတ္တိ၊ ၎င်း။ သမ္မာဝါစာ၊ ၎င်း။ သမ္မာဏမ္ပန္တော၊ ၎င်း။ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယ၎င်း။ ဣတိ ဝေ မာဒယောပိ၊ ဤသို့အစရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သည်။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သော တရားတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ)။

၁။ အတ္တိ အရူပ ဇိဝိတိန္ဒြိယန္တိ ပဉ္စေ။ ပါဠိတော်၌ “အတ္တိ အရူပိနံ ဓမ္မာနံ အာယု ဌိဘိ။ပေ။ ပါလနာ၊ အတ္တိ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ”ဟု ပြဿနာ အပြည့်အစုံ ရှိ၏။ ထိုပြဿနာ၌ အဆုံးဖြစ်သော “အတ္တိ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ” ကိုသာ ယူ၍ “အတ္တိ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယန္တိ ပဉ္စေ”ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုသည်ဟုမှတ်ပါ။ [အတ္တိ အရူပိနံ။ပေ။ အာဒိကံ ပဋိ အန္တံ ဂဟေတွာ ဝဒတိ၊-ဋီကာ။]

သကဝါဒီ ပန၊ သည်ကား။ တံ၊ ထိုအယူကို။ အသမ္ပုဋ္ဌိစ္စန္ဓော၊ လက်မခံလို သည်။ (ဟုတော့။) အရူပဝတ္ထော၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော နာမ်တရားသည်။ နိရုဒ္ဓေပိ၊ ချုပ်ပြီးပါသော်လည်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ ရှိအံ့။ (ဝေ သတိ။) စတုန္နံပိ၊ လေးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့၏။ အတ္ထိတာ၊ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ယောတု၊ ဖြစ်ပါစေတော့။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ အတ္ထိ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ အာဒိ အာဟ၊ ဣတရော၊ သကဝါဒီမူတပါးသော ပရဝါဒီသည်။ အန္ဓော သမာပတ္တိံ၊ သမာပတ်၏အတွင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိံ၊ သမာပဗ္ဗန္ဓာယ စ၊ ဝင်စားဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဝုဋ္ဌဟန္တယ စ၊ ထသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ပုဗ္ဗာပရ- တာဂံ၊ ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ၊ [သမာပတ်စ၍ ဝင်စား ခိုက်ကို “ပုဗ္ဗတာဂ” သမာပတ်မှ ထခိုက်ကို “အပရတာဂ” ဟု ဆိုသည်။]

၅၄၄။ အသညသတ္တဝါရေပိ၊ ဤလည်း။ ဒေသေ နယော၊ တည်း။ [ပိဖြင့် နိရောဓသမာပတ္တိဝါရကို ဖေါင်းသည်။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ တဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူအားဖြင့်။ အသညသတ္တာနံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့၏။ ပဋိသန္ဓိကာလော၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်၍။ (ဖြစ်ပြီးမှ) နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တေန၊ ထို ပဋိသန္ဓေစိတ် နှင့်။ သတ၊ တကွ။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တ အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော နာမ် ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်၍။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်ရှည်သမျှကာလ ပတ်လုံး။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အသညသတ်ဗြဟ္မာ တို့၏ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော၊ (သမာ နော)။ ပဋိက္ခိပတိံ၊ (တေသံ၊ တို့၏၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။) အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ပဋိဇာနာတိ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒယောပိ၊ ဝေဒနာ- က္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ တေသံ၊ ထိုအသညသတ် ဗြဟ္မာတို့၏။ ပဝတ္ထိ- ဝသေန၊ ပဝတ္ထိ အခါနှင့် စပ်သဖြင့်။ ပဋိက္ခိပတိံ၊ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန၊ စုတိပဋိသန္ဓေ အခါတို့နှင့်စပ်သဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ သကဝါဒီ ပန၊ သည်ကား။ တံ၊ ထိုအယူကို။ အနိစ္စန္ဓော၊ အလိုရှိသည်။ (ဟုတော့။) တတ္ထ၊ ထိုစုတိ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ ဧကက္ခဏေပိ၊ တပြိုင်နက်တည်းသော ခဏ၌လည်း။ ဝေဒနာဒယော၊ ဝေဒနာအစရှိသော ခန္ဓာတို့သည်။ သစေ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ ရှိကုန်အံ့။ (ဝေ သတိ၊ သော်။) ပဉ္စဝေါကာရဘဝတ္ထိ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၏ အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဆိုပြီး။ [အသညသတ်ဘုံဝယ် ပဋိသန္ဓေ နေတုန်းက ဝေဒနာစသော နာမ်ခန္ဓာတို့ ဖြစ်ပေါ်၏ဟု အယူ ရှိသောကြောင့် နဂိုရှိသောရုပ်နှင့်တကွ “ပဉ္စဝေါကာရဘဝတ္ထိ ပါပုဏာတိ” ဟု ဆိုသည်။]

ဣတရော၊ သကဝါဒီမှတပါးသော ပရဝါဒီသည်။ သုတ္တဝါစရောတယာ၊ ပါဠိတော်သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်မှ ကြောင့်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ [ပါဠိတော်၌ “တယော ဘဝါ” စသည်ဖြင့် ခွဲခြားထားရကား ထိုပါဠိတော်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်မှ ကြောက်သည်။]

၅၄၄-၅၄၅။ ဧကဒေသံ ဘိဇ္ဇတိတိ ပညော၊ ဟူသောပြဿနာ၌။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်စီး၏။ [ဧကဒေသံ ဘိဇ္ဇတိ ကို ပြန်ဝန်ခံသည်။] ဝိပွယုတ္တံ၊ ဝိပွယုတ်ဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်နေ၏။ [ဥပပတ္တေသိယ-ဟူသော ပြဿနာ၌ စိတ်ချုပ်လသော် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ချုပ်၏။ ဝိပွယုတ်ဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေသာ တည်နေ၏။] ဣတိ၊ သို့။ တဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ပဋိဇာနာတိ။ ဒေဇီဝိတိန္ဒြေယာနိတိ၊ ဟူသော။ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒီဿ။ ပဋိညာ သကဝါဒီဿ။ [ဋီကာ၌ ဤပါဠိသာသင့်ကြောင်း ပြ၏။] ဟိ၊ မှန်။ ရူပါရူပဝေဒန၊ ရူပ အရူပတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ဇီဝိတိန္ဒြေယာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) တေဟိ ယေဝ၊ ထို ၂-ပါးသော ဇီဝိတိန္ဒြေတို့ကြောင့် သာ။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှင်၏။ [ထို့ကြောင့် ဒေဇီဝိတိန္ဒြေယာနိ ဟူသောပြဿနာကို သကဝါဒီ ဝန်ခံသည်။] တေသံ၊ ထို ဇီဝိတိန္ဒြေတို့၏။ ဘဂေန၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ မရတိတိ၊ သေပေါ့ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ဟိ၊ မှန်။ စုတိက္ခဏသ္မိံ၊ စုတိခဏ၌။ ဒေပိ၊ ၂-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဇီဝိတာနိ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေတို့သည်။ သဟေဝ၊ တပြိုင်နက်သာလျှင်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။

ဇီဝိတိန္ဒြေယ၊ ကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-ကမ္မဟေတုကထာ အဖွင့်

၅၄၆။ ဣဒါနိ ကမ္မဟေတုကထာနာမ ဟေတတိ။ တတ္ထ၊ ထို ကမ္မဟေတုကထာ၌။ ပုပ္ဖသေလိယာနဉ္စေဝ သမ္မိတိယာနဉ္စ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျုကာပိ။ (ဝေ။) ယေန အရဟတော၊ အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုရိမံဘဝေ၊ ရှေးဘဝ၌။ အရဟတ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အပ္ပာစိက္ခိတပုဗ္ဗော၊ ရှေး၌ စွပ်စွဲအပ်ပြီ။ သော၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တဿ ကမ္မဿ၊ ထိုရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲကြောင်းကံ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကြောင့်။ အရဟတ္တာ၊ ရဟန္တာ၏အဖြစ်မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ယုတ်လျော့၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ကမ္မဟေတုတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ။ သေသံ၊ ပါဏာတိပါတကမ္မဿ အစရှိသောပုဒ်မှ ကြွင်းသော

သောတာပန္နော သောတာပတ္တိဖလာ ပရိဟာယတိ အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်း သည်။ ပရိဟာနိကထာယံ၊ ပရိဟာနိကထာ၌။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သာ။

ဟန္တ ဟိ ၂။ ပေ။ အပ္ပာစိက္ခတိတိက္ခံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ (ဝဒတိ-၌ စပ်။) ယထာ ကမ္မဿ၊ အကြင် ရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲကြောင်းကံ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကြောင့်။ (အရဟတ္တာ၊ ရဟန္တာ၏ အဖြစ်မှ။) ပရိဟာယတိ၊ ယုတ် လျော့၏။ တံ၊ ထိုရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲကြောင်းကံကို။ သမ္ပုဋိစ္ဆာပေတုံ၊ လက်ခံ စေခြင်းငှါ။ (ပရဝါဒိ၊ သည်။) ဝဒတိ၊ ဆို၏။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒိကို။ သကဝါဒိ၊ သည်။ တံ ပက္ခံ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးဘဝ က ရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်မှ ယုတ် လျော့၏ ဟူသောအနက်အဖို့ကို။ ပဋိဇာနာပေတွာ၊ လက်ခံစေ၍။ (အရ-ဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာတို့ကို။ အပ္ပာစိက္ခနကမ္မဿ၊ စွပ်စွဲကြောင်းကံ၏။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ အရဟာ၊ သည်။ အရဟတ္တာ၊ မှ။) ယဒိ (ပရိဟာယတိ) အံ။ ဝေ(သတိ)၊ သော်။ ယေဟိ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အရဟန္တော၊ ရဟန္တာ တို့ကို။ အပ္ပာစိက္ခိတပုဗ္ဗာ၊ ရှေး၌ စွပ်စွဲအပ်ကုန်ပြီ။ ဝါ၊ စွပ်စွဲတူးကုန်ပြီ။

၁။ သေသံ ပရိဟာနိကထာယံ။ ။ ဤကထာ၌ “ပါဏာတိပါတဿ ဟေတု” မှ စ၍ “သံသတေဿ ဟေတု” တိုင်အောင် အနုယောဂ (မေးစိစစ်ကြောင်း) စကား ပါ၏။ ထိုစကားသည် ပရိဟာနိကထာ၌ မပါခဲ့။ ထို့ကြောင့် သေသ၏ အပါဒါန် ကို ထိုစကားရပ်ခံ၍ သေသ၏အရကိုကား ကထာ ၂-ရင်လုံး၌ပါသော “သောတာပန္နော သောတာပတ္တိဖလာ ပရိဟာယတိ စသည်ကိုယူပါ။ [သေသန္တိ ပါဏာတိပါတာဒိကမ္မ-ဿဟေတု ။ ပေ။ ဝဒတိ၊ ဋီကာ။]

၂။ ဟန္တ ဟိ ၂။ ပေ။ သမ္ပုဋိစ္ဆာပေတုံ။ ။ ဟန္တ ဟိ စသောစကားသည် ပရဝါဒိ၏ အကြောင်းပြ စကားတည်း။ ထိုအကြောင်းပြ စကားကိုလင် “ဟန္တ” ဟု တိုက်တွန်း ကြောင်းစကား ပါနေသောကြောင့် “ပရဝါဒိကို လက်ခံစေခြင်းငှါ ဆို၏” ဟု အဋ္ဌကထာ မိန့်သည်။ ဟန္တသဒ္ဓါသည် လက်ခံဖို့ရန် တိုက်တွန်းသော စောဒနတ္တနိပါတ် ပုဒ်ဟု ကြံပါ။ [ပဋိစ္ဆာပေတုန္တိ ပန ။ ပေ။ ပရဝါဒိ အတ္တနော လဒ္ဓိံ သကဝါဒိံ ဝါဟာပေတုန္တိအတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။-ဋီကာ။ ဤဋီကာ၌ “ပဋိစ္ဆာပေတုံ” ကို “ ဝါဟာ-ပေတုံ” ဟု ဖွင့်အပ်သောအနက်သည် အဓိပ္ပာယ်ထွား လက်ခံစေခြင်းငှါကား သဒ္ဓတ္ထ-တည်း။]

၃။ တံ ပက္ခံ ပဋိဇာနာပေတွာ။ ။ “အရဟန္တာနံ အပ္ပာစိက္ခနကမ္မဿ ဟေတု အရဟာ အရဟတ္တာ ပရိဟာယတိ” ဟူသော အနက်အဖို့ကို “တံ ပက္ခံ” ဟု ဆို၍ ထိုအဖို့ကို “အာမန္တာ” ဟု ပရဝါဒိကို ဝန်ခံစေခြင်းကို ပဋိဇာနာပေတွာ-ဟု ဆိုသည်။ ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။

၄။ ယဒိ ဝေ။ ပေ။ အပ္ပာစိက္ခိတပုဗ္ဗာ။ ။ ယဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော “အရဟန္တာနံ ။ ပေ။ ပရိဟာယတိ” ဟူသော အနက်ကို ပြန်၍စွဲပါ။ ထိုစကားနှင့် ဆက်သွယ်၍ ကြည့်လျှင် ရှေးဘဝ၌ ရဟန္တာကို စွပ်စွဲတူးသူတို့သည် ဤ တဝ၌

တေ သဗ္ဗေ၊ ထိုအလုံးဖုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အရဟတ္တံ၊ ရဟန္တာ၏ အဖြစ်
 သို့။ ပါပုဏေယျု၊ ရောက်ကုန်ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။
 ယေကေစိတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ဣတရော၊ သက
 ဝါဒီမ္ပ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ တဿ ကမ္မဿ၊ ထိုရဟန္တာကို စွပ်စွဲ
 ကြောင်းကံ၏။ အရဟတ္တသမ္မာပုဏနေ၊ ရဟန္တာ၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်း၌။
 [“အရဟတ္တံ သမ္မာပုဏနေ”ဟု စာအုပ်တို့၌ဝါကျရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌ သမာသ်
 ရှိသည်။ ဝါကျဆိုလျှင် ဆဋ္ဌိ ကံရှိရမည်။ ဆဋ္ဌိ မဟုတ်သောကြောင့် သမာသ်
 က သဒ္ဓါသွားကောင်း၏။] နယာမံ၊ မြဲသောသဘောကို။ အပဿန္တော၊
 မမြင်သည်။ (ဟုတော၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ပဋိက္ခိပတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ-ဟု
 ပယ်၏။

ကမ္မဟေတုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)
 အဋ္ဌမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

အဋ္ဌမဝဂ် ပြီးပြီ။

ရဟန္တာဖြစ်ကြ၏”ဟု အဓိပ္ပါယ်ရနေ၏။ ထို့ကြောင့် “ယေဟိ အရဟန္တော အဗ္ဗာ-
 စိက္ခိတ ပုဗ္ဗာ”ဟု ပါဠိရှိပါစေ။ ထိုသို့ပါဠိရှိမှ “ယေ တေ စိ ပေ၊ အဗ္ဗာစိက္ခန္တိ”
 ဟူသောပါဠိတော်စကား၊ နောက်၌ လာမည့် “အရဟတ္တံ ပါပုဏယျု”-တဿ
 ကမ္မဿ အရဟတ္တသမ္မာပုဏနေ နိယာမံ အပဿန္တော”ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား
 တို့နှင့်လျော်မည်။ ယခုစာအုပ်တို့၌ “န အဗ္ဗာစိက္ခိတ ပုဗ္ဗာ”ဟု “န” သဒ္ဓါပိုနေပါသည်။

၉-နဝမဝဂ္ဂ

၁-အာနိသံသဒဿာဝိကထာ အဖွင့်

၅၄၇။ ဣဒါနိ အာနိသံသဒဿာဝိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အာနိသံသ ဒဿာဝိကထာ၌။ သကဝဿယေ၊ သကဝါဒီတို့၏အယူ၌။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတရားတို့ကို။ အာဒိနပတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ ပဿန္တဿ၊ ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာနိသံသတော၊ အကျိုးအားဖြင့်။ ပဿန္တဿ၊ ၎င်း၎င်း။ သံယောဇနပုဟာနံ၊ သံယောဇဉ်ကို ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ နိစ္ဆယော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါ သော်လည်း။ အန္ဓကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဒွိသုပိ၊ ၂-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေသု၊ ထို သင်္ခါရေ အာဒိနဝဒဿန၊ နိဗ္ဗာနံ အာနိသံသဒဿန တို့တွင်။ ဧကံသိကဝါဒိ၊ နိဗ္ဗာနံ အာနိသံသဒဿန ဟူသော တခုသောအဖွင့်ဖြစ်သော အယူကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အာနိသံသဒဿာဝိနောဝံ ။ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူသော။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီယ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီအား။ (ဒဿနတ္ထံ-၌ စပ်။) တယာ၊ အသင်ပရဝါဒီသည်။ ဧကံသိကဝါဒေါ၊ ကို။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်ပြီ။ အာဒိနဝေါပိ၊ သင်္ခါရေ အာဒိနဝံ ကိုလည်း။ ဒဠဗ္ဗောယေဝ၊ ရှုမှတ်ထိုက် သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ၊ ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော သဘောကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ၊ သကဝါဒီ၊ သည်။ သင်္ခါရေတိ အာဒိ အာဟ။

သင်္ခါရေ စ ။ပေ။ ဟောတိတိ ပဉ္စသ္မိံ၊ ဟူသောပြဿနာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ အာနိသံသဒဿာဝိဿ၊ အာနိသံသကို ရှုလေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ။) သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ သံယောဇနာ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟိယန္တိ နနု၊ ပယ်အပ်ကုန်သည် မဟုတ် လော။ ဣတိ၊ ဤသို့လည်း။ ပုဠော (သမာနော) အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။

ပဋိဇာနာတိ။ တေန၊ ထိုသို့ဝန်ခံခြင်းကြောင့်။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ သင်္ခါရေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရာတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ နိဗ္ဗာနေ စ၊ နိဗ္ဗာန်၌လည်း။ အာနိသံသ ဒဿာဝိ၊ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဣဒံ၊ ဤနှစ်ပါးစုံသည်။ (သင်္ခါရ တို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိခြင်း ဟူသော ဤနှစ်ပါးစုံသည်။) အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နေ၏။ ကိံ၊ နည်း။ တေ၊ ဤနှစ်ပါးစုံကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆသိ၊ လက်ခံသလော။ ဣတိ(အယံ)၊ ကား။ (အဓိပ္ပာယော။)

တတော၊ ထိုသို့ စောဒနာခြင်းကြောင့်။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ ဧကစိတ္တက္ခဏံ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ [စိတ္တက္ခဏ တခုတည်းဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကိုရှုခြင်းဟူသော ၂-မျိုးလုံး မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗျေ-ဟု ပယ်သည်။] ဒုတိယံ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်။ ပုဋ္ဌော(သမာနော။) နာနာစိတ္တဝသေန၊ အမျိုးမျိုးသော စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ [သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စ-ဟု နှလုံးသွင်းသော စိတ်၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကိုရှုသော စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်။] ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ကား၊ သကဝါဒီ၊ သည်။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ အဓိပ္ပာယံ၊ အလိုကို။ မဒ္ဒိတွာ၊ နှိပ်ချေ၍။ အနိစ္စမနသိကာရဿ၊ သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းခြင်း၏၎င်း။ အာနိသံသဒဿာဝိတာယ စ၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်၏၎င်း။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ပဋိညာတတ္တာ၊ ဝန်ခံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိန္နံ ။ ပေ။ ဟောတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ။ [စိတ်အမျိုးမျိုးဖြင့် အနိစ္စာဒိ မနသိကာရကို၎င်း၊ နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသဒဿာဝိကို၎င်း ဝန်ခံခြင်းသည် သင့်ပါလျက် ပရဝါဒီ၏ အလိုကိုနှိပ်ခြင်းကို အဘယ်သို့ သင့်နိုင်ပါအံ့နည်း- ဟူသောစောဒနာကို ဋီကာဆရာကိုယ်တိုင် ပြုလိမ့်မည်။] ဣတရာ၊ သကဝါဒီမူတပါးသော ပရဝါဒီသည်။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ပါးသော ဖဿ၊ နှစ်ပါးသော စိတ်တို့၏။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ။) ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုက္ခတောတိအာဒိပဉ္စေသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာ တို့၌လည်း။ ဧဝေဝ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမူတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကိံ၊ အဘယ်သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကိုရှုခြင်း၌။ သဒ္ဓိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။) [ဤအမေးကို ထပ်၍ ရှင်းလင်းစွာ မေးလိုသောကြောင့် ကိံ အနိစ္စာဒိတော အစရှိသည်ကို မိန့်။] အနိစ္စာဒိတော၊ အနိစ္စ အစရှိသောအားဖြင့်။ မနသိကရာတော၊ နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ သံယောဇနာ၊ တို့ကို။ ပဟိယန္တိ ကိံ ။

ပယ်အပ်ကုန်သလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ နိဗ္ဗာနေ၊ ဌ။ အာနိသံသဒဿာ-
 ဝိဿ၊ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ (သံယော-
 ဇနာ ပဟိယန္တိ ကိံ၊ လော။) ဥဒါဟု၊ ဒေဝိ၊ သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံး
 သွင်းခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကိုရှုလေ့ရှိခြင်း နှစ်ပါးလုံးတို့ကိုလည်း။ ဧက-
 တော၊ တပေါင်းတည်း။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။
 (သံယောဇနာ ပဟိယန္တိ ကိံ၊ လော။) ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။

တာဝ၊ နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသဒဿာဝိမ္မ ငွှေးဦးစွာ။ အနိစ္စာဒိတော၊ အနိစ္စ
 အစရှိသောအားဖြင့်၊ မနုဿိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဟာနံ၊
 သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်းသည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ
 သတိ။) ဝိပဿနာစိတ္တေနော၊ ဝိပဿနာစိတ်ဖြင့်သာ။ (ပဟာနံ။)ဘဝေယျ၊
 ဖြစ်ရာ၏။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ အာနိသံသ ဒဿာဝိနော၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို
 ရှုလေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ပဟာနံ ယဒိ ဘဝေယျ။ ဧဝံ သတိ။) အနုဿဝ-
 ဝသေန၊ တဆင့်ကြားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိဗ္ဗာနေ၊ ဌ။ အာနိသံသံ၊
 အာနိသင်ကို။ ပဿန္တဿ၊ ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိပဿနာစိတ္တေနော၊
 ဝိပဿနာစိတ်ဖြင့်သာ။ (ပဟာနံ။) ဘဝေယျ။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ ဒေဝိ၊
 သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စအားဖြင့် ရှုခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိခြင်း
 ၂-မျိုးလုံးတို့ကိုလည်း။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကရောန္တဿ၊ ပြု
 သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ပဟာနံ ယဒိ) ဘဝေယျ။ (ဧဝံ သတိ။) ဒွိန္ဒူ၊ ၂-ပါးကုန်
 သော။ ဖဿာဒိနံ၊ ဖဿ အစရှိသည်တို့၏။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။
 တဝေယျ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ (တနည်း) ပန၊ ဖြစ်ထိုက်သည်ကား။ ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ အရိယာ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ အရိယာမဂ်၏ ဧကန္တံ၊ အနိစ္စာဒိ မနုဿိကာရဿ၊
 အနိစ္စ အစရှိသည်ကို နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကိစ္စံ၊ သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စအား
 ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကိစ္စသည်။ နိပ္ပတ္တိံ၊ ပြီးစီးခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ။ (ကသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ကိစ္စံ နိပ္ပတ္တိံ ဂစ္ဆတိ၊ နည်း။) ပုန၊ တဖန်။ ဝါ၊ ထပ်၍။ နိစ္စတော-
 တိ အာဒိဂဟဏဿ၊ နိစ္စတော အစရှိသောအားဖြင့် ယူခြင်း၏။ အနုပ္ပတ္တိ မေ-
 ဘာဝတော၊ မဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ နိဗ္ဗာနေ စ၊
 ဌလည်း။ ပစ္စက္ခတောဝ၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်သာ။ အာနိသံသ ဒဿနံ၊ အာ-
 နိသင်ကို ရှုခြင်းသည်။ ဣဇ္ဇတိ၊ ပြီးစီး၏။ (မဂ်ဧကန္တံ ပြီးစီး၏။) ဣသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ကိစ္စ နိပ္ပတ္တိဝသေန၊ ကိစ္စ၏ ပြီးစီးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အနိစ္စာ-
 ဒိတော၊ အားဖြင့်။ မနုဿိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ရင်း။
 အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။ ပဝတ္ထိဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ နိဗ္ဗာနေ၊
 ဌ။ အာနိသံသဒဿာဝိဿ စ၊ အာနိသင် ဟု ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ရင်း။
 သံယောဇနာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနံ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ (သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်
 ခြင်းကို။) ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၅၄၇။ နိဗ္ဗာနေ သုခါနုပယသီတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သည်။ နိဗ္ဗာနေ၊ ဌံ။ သုခါနုပယနာဒိဘာဝမေဝ၊ သုခဟု အဖန်ဖန် ရှုခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ် အစရှိသည်ကိုသာ။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေနိုင်၏။ အာနိသံသ ဒဿာဝိတာ-မတ္တေန၊ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်မျှဖြင့်။ သံယောဇနာနံ၊ ထိုကို။ ပဟာနံ၊ ကို။ န (သာဓေတိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဘတံ၊ ထုတ်ဆောင် အပ်သည်။ (သမာနံ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အနာဘတ သဒိသမေဝ၊ မထုတ်ဆောင်အပ်သည်နှင့် တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အာနိသံသ ဒဿာဝိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-အမတာရမ္မဏကထာ အဖွင့်

၅၄၉။ ဣဒါနိ အမတာရမ္မဏကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအမတာ-ရမ္မဏကထာ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေံ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ နိဗ္ဗာနံ မညတိတိအာဒိနံ၊ အစရှိသော ပါဠိ ရပ်တို့၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ အယောနိသော၊ မသင့်သော အကြောင်း အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အမတာရမ္မဏံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဟူသော အခွံ ရှိသော။ သံယောဇနံ၊ သံယောဇဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အထ၊ ဝန်ခံရာထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ အမတာရမ္မဏံ၊ အမြိုက် နိဗ္ဗာန် ဟူသော အခွံရှိသော။ သံယောဇနံ၊ သည်။ သံစေ(အတ္ထိ)၊ အကယ် ၍ ရှိအံ့။ (ဝေံသတိ၊ သော်။) အမတဿ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၏။ သံယောဇနိယာ-ဒိဘာဝေ၊ သံယောဇနိယ အစရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတံ၊ ငှါ။ အမတံ သံယောဇနိယန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ဣတယေ၊ သကဝါဒီမူ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ သုတ္တဝိရောဓဘယေန၊ သုတ်နှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောင်

၁။ နိဗ္ဗာနံ မညတိ ။ မဇ္ဈိမနိကာယ် သဗ္ဗာသဝသုတ် ပါဠိတော်တည်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မ-နိဗ္ဗာန်ကို တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ ၃-ပါးဖြင့် “ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ အတ္ထံ”ဟု မှတ်ထင်မှုကို “နိဗ္ဗာနံ မညတိ”ဟု ဟောတော်မူလိုရင်း ဖြစ်၏။ ပရဝါဒီကား “နိဗ္ဗာနံ” အရအသစ်တဖန် ဖြစ်သော အမတနိဗ္ဗာန်ဟု ယူမှားလေသည်။

၂။ သုတ္တဝိရောဓဘယေန ။ “ပါရိမံ တိရံ ခေမံ (ရာဂ ဒေါသ စသော တေးတို့၏ကုန်ရာ ဖြစ်၏) အပ္ပဋိတယံ(ထိုဘေးများ မရှိ)”စသော ပါဠိတော်၌ “ရာဂ ဒေါသ စသောဘေးမရှိ”ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ‘ရာဂ စသော သံယောဇဉ် မရှိ’ဟု ဟောတော်မူရာ ရောက်သည့်အတွက် ထိုသုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်သည်။ ဋီကာ၌

ခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောပြုဿနာကို။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣမိနာ ဥပါ-
 ယေန၊ ဤ ကပ်၍ထိကြောင်းနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗဝါ ရေသု၊ ထို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော။ ပန၊ ကား။ နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာနတောတိ၊ အစရှိသော။ အာဟရုသုတ္တံ၊
 ဆောင်အပ်သောသုတ်ကို။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို။ သန္ဓာယ ဘာသိ-
 တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသာဓကံ၊ သာဓကမမြောက်။
 [အမတနိဗ္ဗာန်အတွက် သာဓကမမြောက်။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အမတာရမ္မဏကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-နိရူပံသာရမ္မဏန္တိကထာ အဖွင့်

၅၅၂-၅၅၃။ ဣဒါနိ ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာနာမ ဟေတိ။ တတ္ထု၊
 ထို ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ၌။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဥပပစ္စယဋ္ဌေန၊ ကံ စသော
 အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက်ကြောင့်။ သာရမ္မဏ-
 နာမ၊ သာရမ္မဏမည်သည်။ ဝါ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်မည်သည်။
 ဟေတိ၊ ဖြစ်၏။ အညံ၊ အခြားသောတရားကို။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။
 ကရေတိ၊ ပြု၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာရမ္မဏပစ္စယဝသေန၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းနှင့်
 စပ်သဖြင့်။ (သာရမ္မဏနာမ၊ မည်သည်။) န (ဟေတိ)၊ မဖြစ်။ ပန၊ ထိုသို့
 မဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဥတ္တရပထကာနံ လဒ္ဓိံ (ဟေတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေံ။)
 ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အဝိသေသေန၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။
 [ပစ္စယဋ္ဌ အာရမ္မဏ၊ အာရမ္မဏပစ္စယ အာရမ္မဏ ဟု အထူးမမ သာမည အား
 ဖြင့်။] ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ သာရမ္မဏံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိံ
 ဟေတိ) တေသန္ဓာယ အာရမ္မဏတ္ထံ၊ အာမ္မရဏသဒ္ဓါ၏အနက်၏။ ဝိဘာဂ-

လာသော အာဒိနာဖြင့် အာဒိ၏အရ “အနာသဝဉ္စ ဝေဝါ တိက္ခဝေ ဓမ္မံ (နိဗ္ဗာန်)ကို
 ဒေသေသာမိ” စသောသုတ်ကို အနုဋီကာ၌ ထုတ်ပြသေး၏။ ထိုသုတ်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်
 မည်မှ ကြောက်သောကြောင့် ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

၁။ အာရမ္မဏတ္ထံ။ ။ အာရမ္မဏသဒ္ဓါ၏အနက်သည် ပစ္စယဋ္ဌ (အကြောင်း
 ဟူသော အနက်) ဩလုဋ္ဌဋ္ဌ (ထောက်ရာ မှီရာ ဟူသော အနက်) အားဖြင့် ၂-မျိုးရှိ၏။
 ရုပ်၏ အာရမ္မဏနှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်းဟူရာ၌ ကံ စသော ပစ္စယရုံခြင်းကို ရည်ရွယ်လျှင်
 မှန်၏။ အာရုံဟူသော ဩလုဋ္ဌဋ္ဌကို ရည်ရွယ်လျှင် မှား၏။ ပရဝါဒီသည် ၂-တက်လုံး
 ကို မကြည့်ပဲ ပစ္စယဋ္ဌ တဘက်ကိုသာ ကြည့်လေသည်။

အနုဋီကာ။ ။ တတ္ထ ပစ္စယာယတ္ထုတုတ္တိတာ (အကြောင်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်း
 ရှိသည်၏အဖြစ်သည်) ပစ္စယဋ္ဌော၊ ဒဏ္ဍ ရဇ္ဇု၊ အာဒိဝိယဗုဗ္ဗလသ (တောင်ဝေး ကြိုးတန်း
 အစရှိသောအရာဝတ္ထုသည် အားမရှိသူ၏ ထောက်ရာ မှီရာဖြစ်သကဲ့သို့) စိတ္တဇေတသိ
 ကာနံ အာလမ္ဘိတဗ္ဗတာယ (အာရုံပြုထိုက်သည် အဖြစ်ဖြင့်) ဥပတ္တန္တနဋ္ဌော
 ဩလုဋ္ဌဋ္ဌော။

ဒဿနတ္ထံ၊ ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အထူးကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ရှုပ်သားရမ္မဏန္တိကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းထို။ ပါဠိ အနုသယာရေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ န ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိပဉ္စေ။ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ (န ဝတ္ထုဗ္ဗံ ရှုပ် သားရမ္မဏံ ဟူသော ပြဿနာ၌။) ဩလုဗ္ဘာရမဏံ၊ ထောက်အပ်မှီအပ်သော အာရုံကို။ (အာရမ္မဏ ပစ္စည်းဖြစ်သော အာရုံကို။) သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒီဿ။ ဒုတိယပဉ္စေပိ၊ ဒုတိယပြဿနာ၌လည်း။ (နန ရှုပ် သပ္ပတ္တယံ ဟူသော ဒုတိယပြဿနာ၌လည်း။) ပစ္စယာရမ္မဏံ၊ အကြောင်းဖြစ်သောအာရုံကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ၊ သည်။ တဿေဝ၊ ထို သကဝါဒီ၏ပင် ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သပ္ပတ္တယဋ္ဌေနေဝ၊ ကံစသောအကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်ပင်။ ဧတ္ထ၊ ဤဒုတိယပြဿနာ၌။ သာရမ္မဏတာ၊ သာရမ္မဏ၏ အဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီး၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရှုပ် သာရမ္မဏန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ အဖွင့်

၅၅၄-၅၅၆။ ဣဒါနိ အနုသယာ အနာရမ္မဏာတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ၌။ အန္ဓကာနဉ္စေဝ၊ တို့၏၎င်း။ ကေစ္စာနံ၊ ကုန်သော။ ဥတ္တရာပထကာနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျုတပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အနုသယာ နာမ၊ အနုသယာတို့ မည်သည်။ စိတ္တဝိပုယုတ္တာ၊ စိတ်နှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ အဟေတုကာ၊ ယိတ် မရှိကုန်သော။ အဗျကတာ၊ အဗျာကတ တရားတို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံမရှိကုန်။ ဣတိ (လဒ္ဓိံ၊ ဟောတိ။) ဧတ သန္ဓာယ အနုသယာတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ အနာရမ္မဏေန နာမ၊ အနာရမ္မဏတရား မည်သည်။ ဝေ ဝိနေ၊ ဤသို့ ရှုပ် နိဗ္ဗာန် ဟူသောသဘော ရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ ရှုပ်ပန္တိအာဒိံ။ (သကဝါဒီ) အာဟ။ ကာမရာဂေါတိအာဒိ၊ အစရှိသော ပြဿနာကို။ ကာမရာဂါနုသယတော။ ကာမရာဂါနုသယမှ။ အနညတ္တာ၊ တမျိုးတခြား မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဿိတံ၊ ပြီ။

သင်္ခါရက္ခန္ဓော အနာရမ္မဏောတိပဉ္စေ၊ အစရှိသောပြဿနာ၌။ စိတ္တသမ္ပယုတ္ထသင်္ခါရက္ခန္ဓံ၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို။ သန္ဓာယ(ပရဝါဒီ) ပဋိကိပတိ။ အနုသယံ၊ အနုသယသည်၎င်း။ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇိဝိတိန္ဒြေသည်၎င်း။

ကာယ ကမ္မာဒိဂ္ဂပဉ္စ၊ ကံယကံ အစရှိသောရုပ်သည်၎င်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာ-
 ပန္နံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏။ တံ၊ ထိုသင်္ခါရက္ခန္ဓာကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာ-
 နာတိ။ [ရှေးနိဿယ၌ “သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ” ၏ နောက်ဝယ် “တံ” သဒ္ဓါ
 မပါ။ ထို့ကြောင့် တဝါကျတည်း အနက်ပေးလေသည်။] ဣဒိနာဝ ဥပါယေန၊
 ဤနည်းဖြင့်ပင်။ သဗ္ဗဝါရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန၊ ကား။ သာနုသယောတိပဉ္စေ၊ သာနုသယောဟူသော ပြဿနာ၌။
 (ပုထုဇ္ဇနော ကုသလာဗျာကတေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ သာနုသယောတိ
 ဝတ္တဗ္ဗောတိ ဟူသောပြဿနာ၌) အပ္ပဟိနာနုသယတ္တာ၊ မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေး
 သော အနုသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မဂ်ဖြင့် အနုသယကို မပယ်
 ရသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာနုသယတာ၊ အနုသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။
 (သကဝါဒိနာ။) အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။ အနုသယာနံ၊ တို့၏။ ပဝတ္ထိ-
 သဗ္ဗာဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န (အနုညာတာ)၊
 ခွင့်ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ [ကုသိုလ် ဗျာကက ဖြစ်ချိန် အနုသယလည်း ဥပါဒ်
 ဌီ ဘင် ဖြစ်နေသောကြောင့် ခွင့်ပြုအပ်သည်မဟုတ်။] ဟိ၊ မှန်။ ယော၊ အကြင်
 အနုသယကို။ အပ္ပဟိနော၊ မပယ်အပ်သေး။ သော၊ ထို အနုသယသည်။ န
 အတိတော၊ ဖြစ်ပြီးလည်းမဟုတ်။ န အနာဂတော၊ ဖြစ်လတ္တံ့လည်းမဟုတ်။
 န ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ဆဲလည်းမဟုတ်။ ပန၊ အနုသယကား။ မဂ္ဂဝတ္ထု ကိလေသော၊
 မဂ်ဖြင့်သတ်ထိုက်သော ကိလေသာဖြစ်သော။ သေ(ဧသော)၊ ဤ အနုသယ
 ကို။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ဝေရူပဿ၊ ဤသို့သဘောရှိသော အနု
 သယ၏။ ဣဒံ နာမ အာရမ္မဏံ၊ ဤမည်သောအာရုံသည်။ (ဟောတိ၊ ရှိ၏။)
 ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တသွား။ တံ၊ ထိုအနုသယတို့၏ အာရုံကို။ (သကဝါဒိနာ)
 ပဋိက္ခိတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝေဝလံ၊ ရာဂစသည် မဖက်သက်သက်။ အနုသယဿ
 (ဧဝ)၊ အနုသယ၏သာ။ တံဇေတံ၊ ထို အနုသယ၏ အာရုံကို။ န (ပဋိက္ခိတ္တံ)။
 ပယ်အပ်သည်မဟုတ်။ ရာဂါဒိနမ္ပိ၊ ကုသိုလ်အဗျာကတ ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ဆဲမဟုတ်
 သော ရာဂ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ (တံ ဇေတံ အာရမ္မဏံ၊ ထိုကဲ့သို့သော
 ဤအာရုံသည်။) တာဒိသမေဝ၊ ထို အနုသယ၏အာရုံကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထို ကုသိုလ်အဗျာကတ ဖြစ်ခိုက် မပယ်အပ်သေးသော
 ရာဂ အစရှိသည်တို့၏လည်း အနာရမ္မဏ၏အဖြစ်ကြောင့်။) (ဇေတံ၊ ဤ အတ္ထိ
 တဿ ရာဂဿ အာရမ္မဏန္တိ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ဟူသော စကားသည်။)
 အနုသယာနံ၊ တို့၏။ အနာရမ္မဏတာသာဓကံ၊ အနာရမ္မဏ၏ အဖြစ်ကို
 ပြီးစေတတ်သော စကားသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အနုသယာအနာရမ္မဏာတိကသာဝတ္ထုနာ၊ (နိဋ္ဌိတော။)

၅-ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိကထာ အဖွင့်

၅၅၅-၅၅၇။ ဣဒါနိ ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်အနာရမ္မဏန္တိကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏသမာဂါ၊ စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံသော။ အရဟတ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဉာဏိတိ-ဉာဏ်ရှိ၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ တဿဉာဏဿ၊ ထို အရဟတ္တဓိဉာဏ်၏။ တသ္မိံ ခဏော၊ ထို စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခဲ့ခဏ၌။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ နတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အန္ဓကာနံ၊ ထို့၏။ လဒ္ဓိံ(ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းကို။ အနုသယကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေဒနဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ လည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

၆-အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ အဖွင့်

၅၅၉-၅၆၁။ ဣဒါနိ အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိတာ-နာဂတာရမ္မဏံ နာမ၊ အတိတ် အနာဂတ် အာရုံရှိသော တရားမည်သည်။ နတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒါရမ္မဒဏန၊ ထို အတိတ် အနာဂတ် အာရုံရှိသော။ စိတ္တေန၊ စိတ်သည်။ အာရမ္မဏဿ၊ အာရုံ၏။ နတ္ထိဘယ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနာရမ္မဏေန၊ အနာရမ္မဏသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိတံ၊ အတိတ်တရားသည်။ အနာရမ္မဏံ၊ အနာရမ္မဏတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တရာပထကာနံ၊ ထို့၏။ လဒ္ဓိံ(ဟောတိ)

၁။ တဿ ဉာဏဿ။ ။ယဿ အဓိဂတတ္တာ (အကြင်ဉာဏ်ကို ရအပ်ပြီး၏ အဖြစ် ကြောင့်)၊ အရဟတော ပရိညေယျာဓိသု (အာဓိဖြင့် ပဟာတဗ္ဗ၊ ဘာဝေတဗ္ဗ၊ သန္တိကာသဗ္ဗ ဟုသောကိစ္စတို့ကိုယူ။) အနဝသေသတော သမ္မောဟော (ပြင်းစွာ တွေ့ဆုံကြောင်း မောဟသည်။) ဝိဂတော၊ တံ အဂ္ဂမဂ္ဂဉာဏံ (ထိုအရဟတ္တဓိဉာဏ်ကို)။ သန္ဓာယ မဂ္ဂဉာဏဿာတိ ဝဇန္တိ။ ယသ္မာ တဿ (ထို ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာရိတာဝယ် တာပစ္စည်း-၌ စပ်။) သဗ္ဗတ္ထ (အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့၌ ကာ-ရိ၌စပ်။) (စာအုပ်တို့၌ ‘သဗ္ဗဿ’ဟု ပါဠိပျက်၏။) သတောကာရိတာဝိယံ (သတိရှိသည် ဖြစ်၍ ပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုသို့။) သမ္မဇာနကာရိတာ၊ (ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်ဖြစ်၍ ပြုလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ။) တသ္မာ တေနဉာ-ဏေန သော၊ (ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဉာဏိ။ (ဉာဏ်ရှိသူဖြစ်၏။) သတိပညာ ဝေပုဗ္ဗပုတ္တော ဟိ သော ဥတ္တမပုရိသော။- အနုဋီတော။

သေယျထာပီ။ (ဝေံ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ အတိ-
 တာရမ္မဏန္တိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ ပဋိညာဏုတရဿ။ ဧတ္ထ ဤ အတိတာ-
 နာဂတာရမ္မဏကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ယထာပါဠိ
 မေဝ။ ပါဠိတော်အတိုင်းပင်။ နိယျာတိ၊ အနက်ကို ထုတ်ဆောင်နိုင်၏။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာဝတ္ထုနာ၊ သည့်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ အဖွင့်

၅၆၂။ ဣဒါနိ ဝိတက္ကာနုပတိတကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဝိတက္ကာ-
 နုပတိတကထာ၌။ ဝိတက္ကာနုပတိတတာ နာမံ၊ ဝိတက္ကာနုပတိတတာ မည်သည်။
 အာရမ္မဏတော စ၊ အာရုံအားဖြင့်၎င်း။ သမ္ပယောဂတော စ၊ သမ္ပယုတ် အား
 ဖြင့်၎င်း။ ဒုဝါခေ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အသုက-
 စိတ္တိနာမ၊ ထိုမည်သောစိတ်မည်သည်။ ဝိတက္ကဿ၊ ဝိတက်၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံ
 သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ နိယမာဘာဝတေ၊ အမြဲသတ်မှတ်
 ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဘိယာ၊ ရံခါ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။
 စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဝိတက္ကာနုပတိတံ၊ ဝိတက်သည် ကျရောက်အပ်၏။ ပန၊ ကား။
 ဝိတက္ကဝိပယုတ္တစိတ္တသမ္ဘာဝတေ၊ ဝိတက်နှင့်မယှဉ်သောစိတ်၏ ထင်ရှားရှိသည်
 ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝိတက္ကာနုပတိတံ၊ သည့်။ န၊
 မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမံ ဝိတက္ကံ၊ ဤဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။
 အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ အဝိသေသေနေဝ၊ အာရမ္မဏ သမ္ပယောဂဟု အထူး
 မမ၊ သာမညအားဖြင့်သာလျှင်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝိတက္ကာနုပတိတံ၊
 ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တရပထကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပီ။ (ဝေံ)
 ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ
 သကဝါဒိယ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ ဤ ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ၌။
 သေသံ၊ ကို။ ပါဠိဝေသေနေဝ၊ ပါဠိတော်၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်။ နိယျာတိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝိတက္ကာနုပတိတကထာဝတ္ထုနာ၊ သည့်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ဝိတက္ကာနုပတိတ”ဟု ရှိ၏။
 ဝိတက္ကာနုပတိတ သည် စိတ်တည်း။ အာရမ္မဏတော သမ္ပယောဂတော ဟူသော
 ဝိသေသနတို့သည် ဝိတက္ကာနုပတိတစိတ်၏ ဝိသေသနမဟုတ်။ ဝိတက္ကာနုပတိတစိတ်၏
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစဉ်လိုက်ခြင်း အစဉ်ကျရောက်ခြင်း၏ဝိသေသနတည်း။ ထို့ကြောင့်
 “ဝိတက္ကာနုပတိတတာ နာမံ”ဟု တာပစ္စယန္တဖြင့်ပါဠိရှိသင့်သည်။ အကယ်၍ စိတ်ကို
 အရဏောက်စေလိုလျှင် “ဝိတက္ကာနုပတိတ နာမဓုဝိမံ”ဟု ပါဠိရှိရလိမ့်မည်။

ဂ-ဝိတက္ကဝိပ္ပူရသဒ္ဓကထာ အဖွင့်

၅၆၃။ ဣဒါနိ ဝိတက္ကဝိပ္ပူရသဒ္ဓကထာ နာမ ဟေတဝိ။ တတ္ထ၊ ထို ဝိတက္က
 ဝိပ္ပူရသဒ္ဓကထာ၌။ ယသ္မာ။ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ (တဂ-
 ဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဝိတက္ကဝိစာရာ၊ ဝိတက်ဝိစာရတို့သည်။
 ဝစီသင်္ခါရာ၊ ဝစီသင်္ခါရတို့တည်း။ (စကားကို ပြုစီမံတတ်သော တရားတို့
 တည်း။)] တသ္မာ။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊
 အလုံးစုံသောဌာန ကာလတို့၌။ ဝိတက္ကယတော၊ ကြံစည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။
 ဝိစာရယတော၊ ဝိစာရဖြင့် အဖန်ဖန်ပွတ်တိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ အန္တမသော၊
 အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်။ မနောဓာတု ပဝတ္တိကာလေပိ၊ မနောဓာတ်၏ဖြစ်ရာ အခါ
 ၌သော်လည်း။ ဝိတက္ကဝိပ္ပူရော၊ ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းသည်။ သဒ္ဓေါ ယေဝ၊
 အသံပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟေတဝိ) သေ-
 ယျထာပိ၊ (ဧဝံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟေတဝိ။) တေ သန္ဓာယ သဗ္ဗသောတိ ပုစ္ဆာ
 သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ (သကဝါဒိ၊ သည်။)
 ဝိတက္က ဝိပ္ပူရမတ္တံ၊ ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းမျှသည်။ သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။ ယဒိ
 (ဟေတဝိ)၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) ဖဿာဒိ ဝိပ္ပူရောပိ၊ ဖဿ အစရှိသည်၏ ပျံ့နှံ့
 ခြင်းသည်လည်း။ သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။
 စောဒေတုံ၊ ငှါ။ သဗ္ဗသော ဗုသယဓောတိ အာဒိံ အာဟ။ ဣတရော၊ သက
 ဝါဒိမုတပါးသော ပရဝါဒီသည်။ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ သုတ္တ-
 လေသံ၊ အနည်းငယ်သော ပါဠိတော်ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။
 (ဟုတော။) ပဋိက္ခိပတိ။ ဝိတက္ကဝိပ္ပူရော သဒ္ဓေါ သောတဝိညေယျောတိ၊ ဟူ
 သောပါ၍ဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်။) ဝိတက္ကဿ၊ ဝိတက်၏။ ဝိပ္ပူရမတ္တမေဝ၊
 ပျံ့နှံ့ခြင်းမျှသည်သာ။ သဒ္ဓေါ၊ အသံလော။ ဣတိကတော၊ ဤသို့ပြု၍၊ ပုစ္ဆတိ။
 ဝိတက္ကဝိပ္ပူရ သမုဋ္ဌိတံ၊ ဝိတက်၏ပျံ့နှံ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ သုတ္တ ပမတ္တာနံ၊
 အိပ်ပျော်နေသူ အမှတ်တမဲ့နေသူတို့၏။ သဒ္ဓိ၊ အသံကို။ န (ပုစ္ဆတိ)၊ မေး
 သည်မဟုတ်။ ဣတရော၊ သည်။ ပဋိက္ခိပတိ။ နန္ဒ ။ပေ။ သောတဝိညေယျာ-
 တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ တယေဝ၊ ထိုပရဝါဒီ၏ပင်။ လဒ္ဓိယာ၊
 အယုတ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒဿေတိ။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ဝိတက္က-
 ဝိပ္ပူရ မတ္တမေဝ၊ ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းမျှကိုသာ။ သဒ္ဓိ၊ အသံဟူ၍။ ဝဒတိ။
 [ဝိတက္က ဝိပ္ပူရမတ္တ မေဝ၌ ဝေဖြင့် တကယ်ဖြစ်ပေါ်လာသော သဒ္ဓရုပ်ကို
 ကန့်သည်။] သော၊ ထို ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းမျှဖြစ်သော အသံသည်။ သောတ-
 ဝိညေယျော၊ သောတဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သောအသံသည်။ န၊ မဟုတ်။
 (သဒ္ဓ-ဟု ဆိုသော်လည်း အပြင်ထွက်သောအသံ မဟုတ်။) ဣတိ၊ ကြောင့်။

(တထေဝ လဒ္ဓိယာ ဟောတိ) ဣတရောပန၊ ပရဝါဒီမ္မ တပါးသော သကဝါဒီသည်ကား။ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဓိ၊ ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အသံကို။ သတ္တာ၊ ကြားရ၍။ အာဒိသဟိ၊ ညွှန်ပြနိုင်၏။ (မည်သည့် အကြံကို ကြံနေသည်ဟု ညွှန်ပြနိုင်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော် မှုခြင်းကြောင့်။ (သော၊ ထို ဝိတက္က ဝိပ္ပါရ သဒ္ဓိကို။) သောတဝိညေယျော ဝါတိ၊ သောတဝိညာဉ်သည် သိထိုက်၏ဟူ၍။ ဝဒတိ။

ဝိတက္က ဝိပ္ပါရ သဒ္ဓကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတ။)

၉-နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ အဖွင့်

၅၆၄။ ဣဒါနိ နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကောစိ၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညံ၊ တပါးသောစကားကို။ ဘဏိဿာမိ၊ ပြောဆိုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြ၍။ အညံ၊ တပါးသောစကားကို။ ဘဏတိ၊ ပြောဆို၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ယထာစိတ္တဿ၊ အကြင်အကြင် ရည်မှန်းတိုင်းသော စိတ်ရှိသူ မဟုတ်သူ၏။ ဝါစာ၊ သည်။ စိတ္တာနုဇ္ဈပ၊ စိတ်အားလျော်သည်။ စိတ္တာနုဂတိကာ၊ စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ စိတ္တေန၊ မူလရည်မှန်းတတ်သောစိတ်နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေသေလိယာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျတာပိ။ (ဝေံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ တံ သမုဋ္ဌာပကံ၊ ထိုစကားကို ဖြစ်စေတတ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ယဒိ န သိယာ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဝေံ သတိ။) ဖဿာဒယောပိ၊ ဖဿ အစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ တသ္မိ-ခဏေ၊ ထိုခဏ၌။ (တံ သမုဋ္ဌာပကံ၊ ထို စကားကို ဖြစ်စေတတ်သော တရား တို့သည်။) န သိယံ၊ မဖြစ်ကုန်စေ။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတု၊ ငှါ။ အဖဿက-ဿာတိ အာဒိ အာဟ၊ န ဘဏိတုကာမောတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော စကား ရပ်တို့၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အညံ၊ တပါးသောအကြောင်းအရာကို။ ဘဏိ-ဿာမိ၊ ပြောဆိုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ အညံ၊ မူလရည်မှန်းအပ် သော အကြောင်းအရာမှ တပါးသော အကြောင်းအရာကို။ ဘဏန္တောပိ၊ ပြောဆိုပါသော်လည်း။ ဘဏိတုကာမောယေဝနာမ၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ အလို ရှိသူမည်သည်သာ။ ဟောတိ။ [ရည်ရွယ်ရင်းအတိုင်း မဟုတ်သော်လည်း ပြောဆဲခဏ၌ပင် ပြောချင်သောစိတ်ကြောင့်ပင် ပြောသည် ဟူလို၊] တသ္မာ၊

ကြောင့်။ န ဟေဝါတိ ပဋိက္ခိပတိ။ [မပြောလိုပဲ ပြောရသလား-စသည်ဖြင့် မေးသောအခါ “န ဟေဝံ”ဟု ပရဝါဒီပယ်သည်။]

၅၆၄။ နနု ။ပေ။ ဘဏိဿာမိတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ် တို့၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) စိဝရန္တိ၊ စိဝရံဟူ၍။ ဘဏိတုကာ- မော၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ (သမာနေ၊ ဖြစ်ပါလျက်။) စိရန္တိ၊ စိရံဟူ၍။ ဘဏေဟိ၊ ပြောဆိုအံ့၊ တတ္ထ၊ ထိုသို့ပြောဆိုရာ၌။ ဘဏိတုကာ- မကာစိတ္တံ၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ စိတ်သည်။ အညံ၊ ပြောဆိုကြောင်းစိတ်မှ တမျိုးတခြားတည်း။/ဘဏနစိတ္တံ၊ ပြောဆို ကြောင်းစိတ်သည်။ အညံ၊ ပြောဆိုလိုသောစိတ်မှ တမျိုးတခြားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဗ္ဗဘာဂေန၊ မပြောဆိုမီ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ ပြောဆို လိုသောစိတ်နှင့်။ အသဒိသတ္ထာ၊ မတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယထာ- စိတ္တော နာမ၊ မူလစိတ်အားလျော်သော စိတ်မရှိသူမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ် ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပြောလိုသောစိတ်မှ တပါးသောစိတ် ဖြင့် ပြောသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧကဝလံ၊ အာပတ်နှင့်မဖက် သက်သက်။ အနာ- ပတ္တိ နာမ၊ ချွတ်ယွင်းစေလိုသော စိတ်မရှိသည့်အတွက် အနာပတ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ အနာပတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း။ စိရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနသမုဋ္ဌာပကစိတ္တံ၊ စကားကိုဖြစ်စေတတ်သော စိတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (အတ္ထိ ဝေ၊ ရှိသည်သာ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ- ဝါစာ၊ ထို စိရံဟူသောစကားသည်။ အစိတ္တကာ၊ ဆိုလိုရင်းမရှိသည်။ (ဟော- တိ။) ဣတိ အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဣမိနာ ဥဒါဟရဏေန၊ ဤ နနု အတ္ထံ ကောစိ အစရှိသော ဥဒါဟရဏ်ဖြင့်။ နယထာစိတ္တဿ၊ မူလစိတ် အားလျော်သော စိတ်မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါစာ၊ စကားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပတိဋ္ဌာပိတာ၊ မိမိအယူကို တည်စေအပ်သည်။ (သမာနာ) ပါ၊ ဖြစ်ပါသော် လည်း။ အပ္ပတိဋ္ဌာပိတာဝ၊ တည်စေအပ်သည် မမည်သည်သာ။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်

၅၆၆ - ၅၆၇။ ဣဒါနိ နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ၌။ ယသ္မာ။ ကောစိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညတြ၊ သွားအပ်သောအရပ်မှ တပါးသော အရပ်သို့။ ဂစ္ဆိဿာမိ၊ သွားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အညတြ၊ ကြံအပ်သော အရပ်မှ

တပါးသောအရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားမိ၏။ တသွံ၊ နယထာစိတ္တဿ၊ မူလ
 စိတ်အားလျော်သော စိတ်ရှိသူ မဟုတ်သူ၏။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်။
 စိတ္တာနုရူပံ၊ စိတ်အားလျော်သည်။ စိတ္တာနုဂတိကံ၊ စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်။
 န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ စိတ္တေန၊ စိတ်နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ ပဝတ္တတိ၊
 ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ ယေဝ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျတာပိ
 (ဝေံ) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ
 သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဣ၊ နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိ
 ကတာဉ္စိ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-အတိတာနာဂတသမန္နာဂတကထာ အဖွင့်

၅၆၈-၅၇၀။ ဣဒါနိ အတိတာနာဂတေဟိ သမန္နာဂတကထာ နာမ
 ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အတိတာနာဂတသမန္နာဂတကထာ၌။ သမန္နာဂတ-
 ပညတ္တိ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို ပညတ်ခြင်း၎င်း။ ပဋိလာဘပညတ္တိ၊ ရခြင်း
 ကို ပညတ်ခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ပညတ္တိယော၊ ပညတ်
 တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ တာသု၊ ထို ၂-ပါးကုန်သော ပညတ်တို့တွင်။ ပစ္စုပ္ပန်-
 မေသမဂီ၊ ပစ္စုပ္ပန်တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသူကို။ သမန္နာဂတောတိ၊ သမန္နာ-
 ဂတ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ။ ပန၊ ကား။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော၊ ဂ-ပါးသော
 သမာပတ်တို့ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမာပတ္တိယော၊ သမာပတ်တို့သည်။
 ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သောခဏ၌။ ကိဉ္ဇာပိ န ပဝတ္တန္တိ၊ အကယ်၍ကား မဖြစ်
 ပါပေကုန်။ အတိတာ၊ အတိတ်သမာပတ်တို့သည်။ အညာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အနာ
 ဂတ် သမာပတ်တို့မှ တမျိုးတခြားတို့သည်။ ဟောန္တိ။ အနာဂတာ၊ အနာဂတ်
 သမာပတ်တို့သည်။ အညာ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ် သမာပတ်တို့မှ တမျိုးတခြား
 တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်သမာပတ်တို့သည်။ အညာ၊ အတိတ်
 အနာဂတ် သမာပတ်မှ တမျိုးတခြားတို့သည်။ [ဧကက္ခဏေ ကိဉ္ဇာပိ န ပဝတ္တန္တိ
 ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ၂။ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ပဋိ ဝိဇ္ဇိတွာ၊ ထိုး
 ထွင်းကာ သိပြီး၍။ အပရိဟိနတာယ၊ မဟုတ်လျော့ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 (ဈာန်မလျော့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) လာဘီတိ၊ လာဘီ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ။

တတ္ထ၊ ထို ၂-မျိုးသော သမန္နာဂတပုဂ္ဂိုလ်၊ လာဘီပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ အန္ဓ-
 ကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျတာပိ၊ (ဝေံ) ယေသံ၊ တို့၏။ ဣမံ-
 ဝိဘာဂံ၊ ဤ ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူ
 မှ၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဈာန်လာဘိနံ၊ ဈာန်ကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏

သန္တာန်၌။ အတီတာနာဂတာနိ၊ အတိတ် အနာဂတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဈာနာ-
 နိပိ၊ ဈာန်တို့သည်လည်း။ (ပိဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ဈာန်ကို ပေါင်း။) အတ္ထိ၊ ကုန်၏။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုဈာနလာဘိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အတီတေနပိ၊ အတိတ်
 ဖြစ်သော ဈာန်နှင့်၎င်း။ အနာဂတေနပိ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော ဈာန်နှင့်၎င်း။
 သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္တာယ။ ပေ။
 ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ [ဤ၌ မပြီးသေးသောကြောင့် ဣတိ မလို။ ရှေးစာအုပ်တို့၌
 လည်း မပါ။] ပန၊ ဆက်။ အဋ္ဌဝိမောက္ခဈာယိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော
 စကားသည်။ လာဘီတာဝဿ၊ ဈာန်ကိုရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို။
 သာဓကံ၊ ပြီးစေကြောင်းစကားတည်း။ သမန္နာဂတတာဝဿ၊ ဈာန်နှင့်
 ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို။ န (သာဓကံ)၊ ပြီးစေကြောင်းစကား
 မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ပတိဋ္ဌာပိတာပိ အပ္ပတိဋ္ဌာပိတာဝ ဟောတိ၊
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။)

အတီတာနာဂတသမန္နာဂတကထာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

နဝမော၊ သော။ ၀ဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

နဝမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁-နိရောဓကထာ အဖွင့်

၅၇၁-၅၇၂။ ဣဒါနိ နိရောဓကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထံ ထိုနိရောဓကထာ၌။ [ယေသံ-ကို နောက်မှပေးမည်။] ဥပပတ္တေသိယန္တိ။ ဥပပတ္တိဘဝအဖြစ်ဖြင့်၊ အလိုရှိထိုက်သောစိတ် ဟူ၍။ သင်္ခံ။ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂတဿ၊ ရောက်သော။ ဘဝင်္ဂစိတ္တဿ၊ ဘဝင်္ဂစိတ်၏။ ဘဂ္ဂိက္ခဏေန၊ ဘင်္ဂဏနှင့်။ သယောဝ၊ တပြိုင်နက်သာလျှင်။ ကိရိယာတိ၊ ကိရိယာ ဟူ၍။ (ကာယပယောဝ၊ ဝစီပယောဝ အမှုအရာတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် ကိရိယာ ဟူ၍။) သင်္ခံ။ သို့။ ဂတဒ၊ ရောက်ကုန်သော။ ကုသလာ ဝါ၊ ကုသိုလ်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ ဝါ၊ အကုသိုလ်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့၎င်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပဉ္စ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပပတ္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေသု၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့သည်။ အနုပ္ပန္နေသု၊ မဖြစ်ကုန်လှသော်။ (မဖြစ်ကြလျှင်။) ဘဝင်္ဂေ၊ ဘဝင်သည်။ နိရုဇ္ဈေ၊ ချုပ်ပြီးသော်။ သန္တတိဝိစ္စေဒေါ၊ အစဉ်၏ပြတ်ခြင်းသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)

၁။ ဥပပတ္တေသိယံ။ ။ “ဥပပတ္တိ + သိယံ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ “ဥပပတ္တိဘဝဘာဝေန၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သိယံ၊ အလိုရှိထိုက်၏။ ဣတိ ဥပပတ္တေသိယံ၊ ဤစိရိဟ်အရ ဥပပတ္တိဘဝ အမည်ရှိသော ဝိပဿနာတို့ကို ယူထိုက်၏။ သို့သော် ဤ နိရောဓကထာ၌ စိတ်ချင်း အဆက်မပြတ်အောင် ပြုနေရာ ဖြစ်သောကြောင့် နာမ်ဝိပဿနာတို့ကိုသာ ယူရသည်။ ထို နာမ်ဝိပဿနာတို့လည်း ဘဝင်သည် အဖြစ်များ၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပပတ္တေသိယန္တိ သင်္ခံ ဂတဿ ဘဝင်္ဂစိတ္တဿ” ဟု ဆိုသည်။

အနုဋ္ဌိကာ။ ။ တတ္ထ ဥပပတ္တိဘဝဘာဝေန သေသိယာ ဣန္ဒြိယဗ္ဗာတိ ဥပပတ္တေသိယာ၊ (ဝိပဿနာ) [ဤအဖွင့်ကြည့်၍ ‘သေသိယ’၌ သေဓာတ် မဟုတ်၊ ဣသုဓာတ် ဟု သိပါ။ ဣပပတ္တိ၊ ဣအာဂုံ] တေ စ ယေဘုယျေန ဘဝင်္ဂပရိယာယကာ (ဘဝင်သာ အလှည့်အကြိမ်များကုန်၏။) ဣတိ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ ဥပပတ္တေသိယန္တိ သင်္ခံ ဂတဿ ဘဝင်္ဂစိတ္တဿာတိ။ အာဒိ ပရိယောသာနမတ္တံ ဟိ တဿ (ထိုဘဝင်၏) ပဋိသန္ဓိ စုတိစိတ္တံ၊ တဒါရမ္မဏံ (တဒါရုံကို) ဘဝင်္ဂတွေဝ ဝုတ္တတိတိ။

၂။ ကိရိယာတိ သင်္ခံ ဂတဒ။ ။ ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာကို ဖြစ်တတ်သောကြောင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ် နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကို “ကိရိယာ” ဟု ခေါ်၏။ ထို နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်ကိုလည်း “ကိရိယာ” ဟု ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် “ကိရိယန္တိ သင်္ခံ ဂတဒ။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဥပပတ္တိ” ဟု ဆိုသည်။

သေယျထာပီ။ (ဝေ) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ဥပပတ္တေသိယေတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ တတ္ထ၊ ထို ဥပပတ္တေသိယေ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၌။ ဥပပတ္တေသိ- ယေတိ၊ အစရှိကုန်သော။ စတူသုပိ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဒေသု၊ ပုဒ်တို့၌။ ဗဟုဝစနဘုမ္မတ္ထေ၊ ဗဟုဝစသတ္တမိအနက်၌။ (သတ္တမိဗဟုဝစ အနက်၌။) ဧကဝစနဘုမ္မိ၊ ဧကဝစသတ္တမိဝိဘတ်သည်။ (ဟောတိ။) ဟိ၊ မှန်။ တ္ထေ၊ ဤ ဥပပတ္တေသိယံ အစရှိသောပုဒ်တို့တွင်။ ဥပပတ္တေသိယေသု၊ ဥပပတ္တိ ဘဝအဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိထိုက်ကုန်သော။ ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ ခန္ဓာတို့သည်။ အနိရုဒ္ဓေသု၊ မချုပ်ကုန်မီ။ (စတ္တာရော ခန္ဓာ ဥပပုဇ္ဇန္တိ-၌ စပ်။) ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဒသန္တန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥပပတ္တေသိယခန္ဓာနဉ္စ၊ ဥပပတ္တိဘဝ အဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိထိုက်သောခန္ဓာတို့၏၎င်း။ ကိရိယခန္ဓာနဉ္စ၊ ကိရိယခန္ဓာ တို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ပုတ္တံ၊ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင်။ ပဌမပဉ္စေ၊ ပဌမပြဿနာ၌။ ခန္ဓလက္ခဏဝသေန၊ ခန္ဓာတို့၏ ရူပုန စသော လက္ခဏာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တေ ခန္ဓာ၊ ထို ၁၀-ပါးသောခန္ဓာတို့သည်။ ပဉ္စေ နာမ၊ ၅-ပါးသောခန္ဓာတို့သာမည်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ဒုတိယပြဿနာ၌။ ပုရိမပစ္စိမဝသေန၊ ရှေ့၌ ဖြစ်သော ဥပပတ္တေသိယခန္ဓာ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ကိရိယခန္ဓာတို့၏ အပြားအားဖြင့်၎င်း။

၁။ ပဌမပဉ္စေ ခန္ဓလက္ခဏဝသေန။ ။ဒသန္တံ ခန္ဓာနံ သမောဓာနံ ဟောတိ၊ ဒသခန္ဓာ သမ္မုခိဘာဝ-အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဤပြဿနာကို ပဌမပုစ္ဆာ ခေါ်၏။ ထိုပြဿနာ၌ ဥပပတ္တေသိယခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ကိရိယခန္ဓာ ၅-ပါးအားဖြင့် ခန္ဓာ ဆယ်ပါး ပေါင်းမိ သလောဟု မေး၏။ ထိုအခါ ရူပုန စသော ခန္ဓာ၏ လက္ခဏာအားဖြင့် ငါးပါးသာ ရှိသောကြောင့် ဒသန္တံ ခန္ဓာနံ စသော အမေးကို ပရဝါဒိက “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။စာအုပ်တို့၌ “ခန္ဓာလက္ခဏဝသေန ကိရိယဝသေန စ”ဟု တွေ့ရ သော်လည်း ကိရိယ၏အပြားအားဖြင့် ငါးပါးဖြစ်လျှင် ဥပပတ္တေသိယ၏ အပြား အားဖြင့် ငါးပါး ရှိရဦးမည် ဖြစ်သောကြောင့် “ပဉ္စေ နာမ တေ ခန္ဓာ”နှင့် မလျော်ရကား “ကိရိယဝသေန”ကို ရှေးဦးကာနိဿယ မနှစ်သက်။ ပါဠိပို ဟု ဆိုလိုသည်။

၂။ ဒုတိယပဉ္စေ ပေပေပဋိဇာနာတိ။ ။ဒုတိယပြဿနာဟူသည် ပဌမပြဿနာ အတိုင်း ထပ်၍ မေးအပ်သော ပြဿနာတည်း။ ထိုပြဿနာ၌ကား ဥပပတ္တေသိယ ဘဝင်စိတ်မချုပ်ပဲ ကိရိယဟု ခေါ်အပ်သော ကုသိုလ်၊ သို့မဟုတ် အကုသိုလ်စိတ်တို့ ဖြစ်ရသောကြောင့် ဘင်ခဏ၌ ပေါင်းမိရကား ရှေ့ခန္ဓာ နောက်ခန္ဓာ (၁၀) ပါး တို့၏ သမောဓာနဖြစ်ပုံကို ဝနံခံသည်။

(တနည်း) ပုရိမ ပစ္စိမဝသေန၊ ရှေ့ဖြစ်သော၊ ကိရိယခန္ဓာ၊ 'နောက်၌ ဖြစ်သော ဥပပတ္တေသိယခန္ဓာတို့၏ အပြားအားဖြင့်၎င်း။ ဥပပတ္တေသိယ- ကိရိယဝသေန စ၊ ဥပပတ္တေသိယ၊ ကိရိယတို့၏ အပြားအားဖြင့်၎င်း။ နာနတ္တံ၊ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ငှက်၊ 'ဆက်။' ခွိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဖဿနံ၊ ဖဿတို့၏၎င်း။ စိတ္တာနုဉ္စ၊ စိတ်တို့၏၎င်း။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းကို။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ သုတ္တလေသာ- တာဝေန၊ ပါဠိတော်သုတ် အမြုတ်၏ 'မရှိခြင်းကြောင့်' ပဋိက္ခိပတိ။

ကိရိယာ စတ္တာရောတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ရူပေန၊ စိတ္တဇရုပ်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ ဝါ၊ အကုသိုလ်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ လေးပါးသော ခန္ဓာ တို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။ ကိရိယာဉာဏန္တိ၊ ကား။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ စက္ခုဝိညာဏသမဂ္ဂိက္ခဏေ၊ စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိရာဏှံ။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော။ အနာရမ္မဏညာတံ၊ အာရုံမရှိသော မဂ်ဉာဏ်သည်။ (ဥပုဋ္ဌတိ။) [စက္ခု ဝိညာဉ်က ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ ဉာဏ်က ထိုရူပါရုံကို အာရုံမပြု။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌လည်း ထိုမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်နေသည်ဟု ပရဝါဒိ ယူ၏။ ထို့ကြောင့် "အနာရမ္မဏညာဏံ" ဟု ဆိုသည်။] နိရုဒ္ဓေ မဂ္ဂေါ ဥပုဋ္ဌတိတိ ပုစ္ဆာ သက- ဝါဒိဿ။ အနိရုဒ္ဓေ၊ မချုပ်သေးသည်ရှိသော်။ အနုပုဋ္ဌနတော၊ မဖြစ်ခြင်း ကြောင့်။ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ မတော မဂ္ဂံ ဘာဝေတိတိ၊ ဟူသော။ ဆလေန၊ စဉ်းလဲကောက်ကျစ်သဖြင့်။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပန၊ ကား။ ယသ္မာ ပဋိသန္ဓိတော၊ ပဋိသန္ဓေမှ။ ယာဝစုတိစိတ္တာ၊ စုတိစိတ်တိုင်။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ ဇီဝတိယေဝ နာမ၊ အသက်ရှင်ဆဲသာ မည်၏။ တသ္မာ၊ သကဝါဒိ နဟေဝါတိ ပဋိက္ခိပတိ။

နိရောဓကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

၂-ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ အဖွင့်

၅၇၃-၅၇၄။ ဣဒါနိ ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ၌။ မဟိံသာသကသမ္ပိတိယမဟာသံဃိကာနိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)သေယျထာပိ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒိတို့၏။ သမ္မာဝါစာ- တမ္မန္တာဇီဝါ၊ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝတို့သည်။ ' ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ(လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ မဂ္ဂသမဂ္ဂိဿာတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို

ပရဝါဒီကို။ တေ၊ သင်၏အလိုအားဖြင့်။ သမ္မာဝါစာဒယော၊ သမ္မာဝါစာ အစရှိသောတရားတို့သည်။ ရူပံ၊ သည်။ ယဒိ (ဟောတိ) ၊ အံ။ ဝိရတိယော၊ တို့သည်။ (ယဒိ) န (ဟောန္တိ) ၊ ကုန်အံ။ (ဝေံသတိ) သမ္မာဒိဋ္ဌာဒိမဂ္ဂေါ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသောမဂ်သည်။ သာရမ္မဏာဒိသဘာဝေါ၊ သာရမ္မဏ အစ ရှိဘော သဘောရှိသည်။ (ဟောတိ) ယထာ။ ဝေံ, တမ္ပိ ရူပံ၊ ထို သမ္မာဝါစာ အစရှိသော ရုပ်သည်လည်း။ (သာရမ္မဏာဒိသဘာဝံ၊ သည်။) သိယာ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ သာရမ္မဏောတိအာဒိံ အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို သာရမ္မဏော အစရှိသောစကားရပ်၌။ ပဋိက္ခေပေါ စ၊ ကို၎င်း။ ပဋိညာ စ၊ ကို၎င်း။ ပရဝါဒီနော၊ ၏။ လဒ္ဓိအနုရူပေန၊ အယူအားလျော် သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကထာ အဖွင့်

၅၇၆။ ဣဒါနိ ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ ထို ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကထာ၌။ မဟာသံဃိကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ (ဝေံ)။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသားဖြင့်။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ဝါ၊ မြင်ရခြင်းကြောင့်။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ^၁၊ နိမိတ်ကိုယူလေ့ရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ နိသယ၊ မှီ၍။ ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)၊ တေ သန္ဓာယ ပစ္စာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ တဿ၊ ထို ပဉ္စဝိညာဏသမဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ သစေ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ ရှိအံ။ (ဝေံ သတိ) ပဉ္စဝိညာဏတိကေန၊ ပဉ္စဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော၊ မဂ္ဂေန ဝါ၊ မဂ်သည်သော်၎င်း။ မဂ္ဂတိကေဟိ၊ မဂ်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဖဉ္စဝိညာဏေဟိ ဝါ၊ ပဉ္စဝိညာဉ် တို့သည်သော်၎င်း။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ စ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ထိုက်ပါသော်

၁။ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ။ ။ “စက္ခုဖြင့် နိမိတ္တကို မယူ”ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် အနိမိတ္တကို ယူရာရောက်၏။ အနိမိတ္တဟုသည်လည်း သုညတ၊ အပူဇော်တိတတို့ကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်၏အမည်တည်း။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏ (ပဉ္စဝိညာဉ် အခိုင်၌) န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ မဟုတ်လျှင် အနိမိတ္တဂ္ဂါဟိနိဗ္ဗာန်ကို ယူရာရောက်သည်။ အနိမိတ္တဂ္ဂါဟိနိဗ္ဗာန်ကိုယူလျှင် မဂ္ဂဘာဝနာဖြစ်၏။ (ပဉ္စဝိညာဉ်ဖြစ်ခိုက်၌ မဂ်တရား ဖြစ်နိုင်၏) -ဟု ပရဝါဒီ ယူလေသည်။

လည်း။ တာနိ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ မဂ္ဂဂတိကာနိ၊ မဂ်၏ဖြစ်ခြင်းနှင့် တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်။ န(ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။ တေသံ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏။) အနိဗ္ဗာနာရမ္မဏတ္တာ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံ မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အလောကုတ္တရတ္တာ စ၊ လောကုတ္တရာ မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ မဂ္ဂေ၊ သည်။ ပဉ္စဝိညာဏဂတိကော၊ ပဉ္စဝိညာဉ်၏ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ။) တေသံ၊ ထို ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏။ လက္ခဏေန၊ လက္ခဏာဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတတ္တာ၊ မသိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ နနု ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကြာတိအာဒိ အာဟာ [ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ ဥပ္ပန္နာရမ္မဏာ ပုရေဇာတဝတ္ထုကာ စသော သဘောတို့သည် ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏ အသီးအခြားဖြစ်သော အမှတ်အသားတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကြာ၏အဖြစ် စသည်ကို “လက္ခဏာ”ဟု ခေါ်သည်။]

တကြ၊ ထို နနု ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ပဉ္စဝိညာဏသမဂ်ိဿ၊ ၏။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။ (ဝေံ သတိ။) ယေန မနောဝိညာဏေန၊ အကြင် မနောဝိညာဉ်နှင့်။ မဂ္ဂေ၊ သည်။ သမ္ပယုတ္တော၊ အညီအမျှ ကျေပွါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်၏။ တမ္ပိ၊ ထို မနောဝိညာဉ်သည်လည်း။ ပဉ္စဝိညာဏသမဂ်ိဿ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ သိယာ၊ ၏။ [မဂ်က မနောဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် မဂ်ဖြစ်လျှင် မနောဝိညာဉ်လည်း ဖြစ်ရကား ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခိုက် မနောဝိညာဉ်လည်း ဖြစ်စေရရှိသည်- ဟူလို။] ဝေံ သန္တေ၊ သေခံ၊ ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကြာတိအာဒိ၊ အစရှိသော။ ယဒိဒံ (ယံ ဣဒံ) သက္ခဏံ၊ အကြင်လက္ခဏာကို။ (သကဝါဒိနာ၊ သည်။) ဝတ္ထံ၊ တံ၊ ထိုလက္ခဏာကို။ ဝေံ၊ ဤသို့ ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကြာဟူ၍။ အဝတ္တာ၊ မဆိုမူ၍။ ဆဝိညာဏာတိ၊ ဆဝိညာဏာဟူ၍။ (ဆဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကြာဟူ၍။) ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ ဖြစ်ရာပါသော်လည်း။ တထာ၊ ထိုသို့ ဆဝိညာဏာ ဟူ၍။ အဝတ္တာ ၊

၁။ တံထာ ပန အဝတ္တာ။ ။မနောဝိညာဏ်သည် ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်ခိုက် ဥပ္ပန္နဝတ္ထုက ဖြစ်၏။ (ပစ္စုပ္ပန်ဟဒယဝတ္ထုကို မှီ၏။) ထို့ကြောင့် “ဆဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကြာ” ဟု ဆိုဖို့ရန် အကြောင်းရနိုင်၏။ သို့သော် ထိုသို့ “ဆဝိညာဏာ”ဟု ဆိုလိုက်လျှင် “နော စ ဝတ ရေ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ပဉ္စဝိညာဏသမဂ်ိဿ အတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ” ဟု ဆိုခွင့်မရှိသောကြောင့် “ဆဝိညာဏာ”ဟု မဆိုပဲထားသည်။ [ဆဝိညာဏာတိ အဝစနံ၊ ပေ။ ကာရဏန္တိ အဓိပ္ပေတံ၊ - နိကာ။

ပဉ္စဝိညာဏာတွေဝ၊ ပဉ္စဝိညာဏာ ဟူ၍သာ။ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စဝိညာဏာ ပေ။ မဂ္ဂဘာဝနာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ (ဣတိ အယံ အဓိပ္ပါယ်ယော။) စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ။ နန္ဒ ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော။ အဓိပ္ပါယ်၊ သည်။ (ဟောတိ။) တသ္မာ၊ ဆကဝါဒိ၊ သည်။ တံ လက္ခဏံ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာကို။ (ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ၏အဖြစ် စသော လက္ခဏာ ကို။) ပရဝါဒိ၊ ကို။ သမ္ပုဋိစ္စာပေတွာ၊ လက်ခံစေ၍။ နော စ ဝတ။ ပေ။ မဂ္ဂဘာဝနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

[ဤ အပရော နယော စသောနည်းဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော “ဥပ္ပန္န ဝတ္ထုကာ၊ ဥပ္ပန္နာရမ္မဏာ” စသည်တို့ကို ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော “အဝတ္ထုကာ၊ န ဝတ္ထုဗ္ဗာရမ္မဏ” စသည်တို့နှင့် တွဲ၍ပြုလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော် စဉ်အတိုင်း စဉ်ထားပုံကို သိပါ။] အပရော နယော၊ နောက်တနည်းကား။ ပဉ္စဝိညာဏာ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော မှီရာ ဝတ္ထုရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ အဝတ္ထုကောပိ၊ အရူပဘုံ၌ဖြစ်ခိုက် မှီရာ ဝတ္ထု မရှိသည်လည်း။ ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ဥပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ န ဝတ္ထုဗ္ဗာရမ္မဏော၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု မဆိုထိုက်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိ၏။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ပုရေဇာတဝတ္ထုကာဝ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပြီးသော မှီရာ ဝတ္ထု ရှိကုန်သည်သာ။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဝတ္ထုကောပိ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ။) တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ပုရေဇာတာရမ္မဏာ၊ ပုရေဇာတ ဖြစ်သော အာရုံ ရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အပုရေဇာတာရမ္မဏော၊ ပုရေ ဇာတမဟုတ်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိ၏။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာဝ၊ အဇ္ဈတ္တ တရားဟူသော မှီရာဝတ္ထု ရှိကုန်သည်သာ။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဝတ္ထုကောပိ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ။)

စ၊ သည်သာမကသေး။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ရူပါဒိဝသေန၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ဗာဟိရာရမ္မဏာ၊ ဗဟိဒ္ဒအာရုံရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိ၏။ တေ၊ ထိုပဉ္စ ဝိညာဉ်တို့သည်။ အနိရုဗ္ဗံ၊ မချုပ်သေးသော။ ဝတ္ထု၊ မှီရာဝတ္ထုကို။ နိဿယံ၊

၁။ သမ္ပုဋိစ္စာပေတွာ။ “နန္ဒ ပဉ္စဝိညာဏာဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ ဥပ္ပန္နာရမ္မဏာ” ဟူသော စကားကို “အမန္တာ” ဟု လက်ခံကြောင်းကို “သမ္ပုဋိစ္စာပေတွာ” ဟုဆိုသည်။ စ ပဉ္စဝိညာဉ်သည် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီ၍၊ ပဗ္ဗုဒ္ဓဖြစ်သော ရူပါရုံကို အာရုံပြု၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပ္ပန္န၊ ဓဏတ္တယသို့ရောက်သော။ ဝတ္ထု၊ အာရုံရှိသည်။” ဟု ဆိုသည်။ အခြားဝိညာဉ် ၄-ပါး၌လည်း နည်းတူ။

မှီရာကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အသမ္ဘိန္ဒဝတ္ထု-
 ကာ၊ မပျက်သောမှီရာဝတ္ထုရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ အဝတ္ထုကောပိ (ဟောတိ)။
 တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ အနိရုဒ္ဓါနေဝ၊ မချုပ်သေးသည်ပင်ဖြစ်ကုန်
 သော။ ရူပါဒိန္နိ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့ကို။ အာရမ္မ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တန-
 တော၊ ကြောင့်။ အသမ္ဘိန္ဒာရမ္မဏာ၊ မပျက်သော အာရုံရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ
 နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ နာနာဝတ္ထုကာ၊ အချင်းချင်း
 မတူ ထူးခြား ကွဲပြားသောမှီရာဝတ္ထုရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဝတ္ထုကော
 ဝါ၊ စတုဝေါကာရသုံး၌ ဖြစ်ခိုက် မှီရာဝတ္ထု မရှိသည်သော်၎င်း။ ဧဝဝတ္ထု-
 ကော ဝါ။ ပဉ္စဝေါကာရသုံး၌ဖြစ်ခိုက် တခုတည်းသော မှီရာဝတ္ထု ရှိသည်
 သော်၎င်း။ (ဟောတိ)။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ နာနာရမ္မဏာ၊ မတူ
 ထူးခြား ကွဲပြားသော အာရုံရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဧဝရမ္မဏော၊
 နိဗ္ဗာန်ဟူသော တခုတည်းသော အာရုံရှိ၏။

တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ အတ္တနော အတ္တနောဝ၊ မိမိ မိမိ၏သာလျှင်း
 ရူပါဒိဂေါစရေ၊ ရူပါရုံအစရှိသော ကျက်စားရာအာရုံ၌။ ပဝတ္တနတော၊
 ကြောင့်။ အညမညဿ၊ အချင်းချင်း၏။ ဂေါစရဝိသယံ၊ ကျက်စားရာ
 အာရုံကို။ န ပဉ္စနုဘောန္တိ၊ မခံစားကုန်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံ
 အစရှိသည်တို့တွင်။ ဧဝမိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဂေါရေ၊ ကို။ န ကဏေ-
 တိ၊ မပြု။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ကိရိယမနောဓာတု၊ ကိရိယမနော
 ဓာတ်ကို။ (ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းကို) ပုရေစာရိကံ၊ ရွှေသွားကို။ ကတွာ ပုပ္ဖန္ဒန-
 တော၊ ကြောင့်။ အသမန္နာဟာရာ၊ နှလုံးသွင်းတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းမရှိ
 ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ န (ပုပ္ဖန္ဒန္တိ)။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးသွင်းတတ်
 သော ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း မရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ န ပုပ္ဖန္ဒန္တိ၊ မဂ္ဂေါ၊ သည်။
 နိရာဝဇ္ဇနောဝ၊ အာဝဇ္ဇန်းမရှိသည်သာ။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ သမ္ပဒ္ဓိ-
 ဣနာဒိဟိ၊ သမ္ပဒ္ဓိ၌၎င်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝေါကိဏ္ဏာ၊ ရောပြုမ်းကုန်သည်။
 (ဟုတွာ)။ ပုပ္ဖန္ဒန္တိ၊ မဂ္ဂဿ၊ ၎င်း။ ဝေါကာရေယေဝ၊ ရောပြုမ်းခြင်းသည်
 ပင်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ။

တေ၊ ထို ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် သမ္ပဒ္ဓိ၌၎င်း အစရှိသည်တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။
 ပုပ္ဖစရိမဘာဝေန၊ ရွှေနောက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပုပ္ဖန္ဒန္တိ ။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ တေဟိ။

၁။ တေ အညမညံ၊ ပေးပုပ္ဖန္ဒန္တိ ။ “တေ” ဟူသော ပါဠိဖြင့် ပဉ္စဝိညာဉ်ကို
 သာ စွဲလျှင် “ပုပ္ဖစရိမဘာဝေန ပုပ္ဖန္ဒန္တိ” သည် အဓိပ္ပါယ်မရှိ။ ဘာကြောင့်နည်း-
 ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည် ရွှေနောက် ၂-ဆက်ကို မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့်
 ပါဠိတော်၌ “န အဗ္ဘောကိဏ္ဏာ ပုပ္ဖန္ဒန္တိ-ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည် သမ္ပဒ္ဓိ၌၎င်း အစရှိသည်
 တို့နှင့် မရောပဲ မဖြစ်ကြ” ဟူသော ရှေ့ဝါကု၏ အခြားပဲ၌ “န အပုပ္ဖ အစရိမံ

ထိုသမ္ပုဋ်စွဲခြင်း အစရှိသည်တို့နှင့်။ သမ္ပိ* က။ ပုရိမပစ္စိမတာဝ၊ ရှေ့နောက်၏ အဖြစ်သည်ပင်။ နတ္ထိ* (ကဿ၊ နည်း။) တေသံ၊ ထိုသမ္ပုဋ်စွဲခြင်း အစရှိ သည်တို့၏။ အနုပုတ္တိကာလေ၊ မဖြစ်ရာ အခါဖြစ်သော။ တိက္ခဝိပဿနာ- သမယေ၊ ထက်မြက်သော ဝိပဿနာ၏ ဖြစ်ရာအခါ၌၎င်း။ တေသံ၊ ထိုသမ္ပုဋ်- စွဲခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ အနုပုတ္တိဗေသေ၊ မဖြစ်ရာအရပ်ဖြစ်သော။ အာရုပ္ပေ- ပိ စ၊ အရူပတို၌၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တေ၊ ထိုပဉ္စ ဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့သည်။ သမ္ပုဋ်စွဲနာဗိဟိ၊ တို့သည်။ အန္တရိတတ္တာ၊ ခြား ကွယ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အညမညဿ၊ အချင်းချင်း၏။ သမ- နန္တရာ၊ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ မဂ္ဂဿ သမ္ပုဋ်စွဲနာဗိဟိ၊ တို့သည်။ အန္တရိတဘာဝေ၊ ခြားကွယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သည်ပင်။ နတ္ထိ* တေသံ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့၏။ အဘိနိပါတာ၊ ရှေ့ကျရောက်ခြင်း ကို။ အညုတ္တ၊ ကြဉ်ထား၍။ အာဘောဂမတ္တမ္ပိ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းမျှလည်း ဖြစ်သော။ ကိစ္စံ၊ သည်။ နတ္ထိ* မဂ္ဂဿ၊ ကိလေသသမ္ပုဋ်တနံ၊ ကိလေသာကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ခွါခြင်းဟူသော။ ကိစ္စံ၊ (အတ္ထိ)။ ဣတိ (အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ နနုပဉ္စဝိညာ- ဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ယသ္မာ၊ အယမှ၊ ဤဆိုအပ်ပြီး သည်လည်း ဖြစ်သော။ အဓိပ္ပါယော (ဟောတိ)။ တသ္မာ သကဝါဒီ။ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပရဝါဒီ* ကို။ မဂ္ဂဿ၊ အပဉ္စဝိညာဏတိက ဘာဝံ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သမ္ပုဋ်စွဲပေတော၊ လက်ခံစေပြီး၍။ [ရှေ့ နည်း၌ကား ပဉ္စဝိညာဉ်၏ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကစသော လက္ခဏာကို လက်ခံစေသည်။] နော စ ဝတ။ ပေ ။ မဂ္ဂဘာဝနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

၅၇၇။ သုညတံ အာရဗ္ဗာတိ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့် (ပုစ္ဆတိ-၌စပ်။) လောကုတ္တရာမဂ္ဂေ၊ လောကုတ္တရာ့မဂ်သည်။ သုညတံ၊ သုညတဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍၎င်း။ လောကီယော၊ လောကီဝိပဿနာ မဂ်သည်။ သုဒ္ဓသင်္ခါရပုဉ္ဇ၊ အတ္တမဖက် သက်သက်သော သင်္ခါရအစုကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကိ* အသိနည်း။ တေ၊ သင်၏။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ (သုညတံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသော် ၎င်း။ သုဒ္ဓသင်္ခါရပုဉ္ဇ၊ ကိုသော်၎င်း။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။)ဣတိ။

ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ* ဟု ရှိ၏။ ထို “န အပုဗ္ဗ အစရိမံ”လည်း ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် သမ္ပုဋ်စွဲခြင်းစသည် တို့သည် ပရေမဗျောင်း တပြိုင်နက်သာ မဖြစ်။ ရှေ့နောက်အားဖြင့်ကား ဖြစ်ကြ၏။ ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် “တေ”ဖြင့် ပဉ္စဝိညာဉ် သမ္ပုဋ်စွဲခြင်း စသည်ကို စွဲမှ အဓိပ္ပါယ်မှန် ရသည်။

သို့။ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမူ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ စက္ခုဉ္စ
 ပဋိစ္စ ရူပေ စာတံ ဝစနတော၊ ဟု ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။
 [သုညတံ ဟု၎င်း၊ သုဒ္ဓသင်္ခါရပုစ္ဆဟု၎င်း မဟောပုံ “စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ”
 ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ပယ်သည်။] ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော (သမာနော)
 န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိတံစနတော၊ ဟုဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုစက္ခု
 ဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိရာခဏ၌၊ ယံ အနိမိတ္တံ၊ နိမိတ်မဟုတ်သော အာရုံ
 သည်။ (အတ္ထိ။) တဒေဝ၊ ထိုနိမိတ်မဟုတ်သော အာရုံသည်ပင်။ သုညတံ၊
 သုညတတည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [နိမိတ္တကို
 မယူလျှင် အနိမိတ္တကို ယူရာရောက်၏။ ထိုအနိမိတ္တဟူသည် သုညဘနိဗ္ဗာန်နှင့်
 ပရိယာယ်တူ၏။ ထို့ကြောင့် “စက္ခုဝိညာဏံ သုညတံ အာရဗ္ဗ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဟု
 မေးရာ၌ “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည်။] စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စာတိ ပုစ္ဆဒယေပိ၊ အစ
 ရှိသော ပြဿနာ နှစ်ပါး အပေါင်း၌လည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။

၅၇၀-၅၇၉။ စက္ခုဝိညာဏံ။ ။ပေ။ အာရဗ္ဗာတိ ဣတ္ထေ ဟူသော ဤ
 ပါဠိ၌။ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ မနော
 ဝိညာဏသမဂီဿ၊ မနောဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝနာ၊
 မဂ်ကိုပွားဖြစ်စေခြင်းသည်။ အတ္ထိ။ မနောဝိညာဏဉ္စ၊ မနောဝိညာဉ်သည်လည်း။
 အတိတာနာဂတမ္ပိ၊ အတိတ် အနာဂတ် အာရုံကိုလည်း။ [ပိဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်
 အာရုံကိုပေါင်း။] အာရဗ္ဗ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ကံ၊
 နည်း။ တေ၊ သင်၏။ စက္ခုဝိညာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ (အတိတာနာဂတံ၊ ကိ။
 အာရဗ္ဗ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။) ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ (အဓိပ္ပါယော)။ ဖဿံ
 အာရဗ္ဗာတိအာဒိသုပိ သေဝနယော။ စက္ခုနာ ။ပေ။ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိတံ ဣတ္ထေ၊
 ဟူသောပါဠိ၌။ ဇဝနက္ခဏေ၊ ဇောခဏ၌။ နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိတာ၊ ဣတ္ထိ ပုရိသ
 အစရှိသော ပုံသဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို ယူခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟော
 တော်မူအပ်ပြီ။ စက္ခုဝိညာဏက္ခဏေ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ ခဏ၌။ (နနိမိတ္တဂ္ဂါ-
 ဟိတာ၊ ကိ။) န (ဝုတ္တာ)၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ။ လော
 ကိယမဂ္ဂမ္ပိ၊ လောကီဖြစ်သော ဝိပဿနာ မဂ်ကိုသော်မှလည်း။ သန္ဓာယ။ ဧတံ၊
 စက္ခုနာ ရူပံ အစရှိသော စကားသည်။ အသာဓကံ၊ သာဓကမမြောက်။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

ပုစ္ဆဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ လောကီယမဂ္ဂမ္ပိ ။ပေ။ အသာဓကံ။ ။စက္ခုဗျူရဝိတိ၊ တဒန္တဝတ္ထိကမနော
 ဗျူရဝိတိဖြစ်ရာအခါ၌ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်ရုံသာမြင်နိုင်သေး၏။ ယောက်ျား
 မိန်းမစသော ပုံသဏ္ဍာန် နိမိတ်ကိုမယူနိုင်၊ မသိနိုင်သေး။ ဇောအခိုက် ရောက်သော်
 လည်း စက္ခုဗျူရဇောဖြင့် ပုံသဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို မယူနိုင်သေး။ နောက်နောက် တဒန္တ-

၄-ပဉ္စဝိညာဏာကုသလာပီတိကထာ အဖွင့်

၅၇၀-၅၇၃။ ဣဒါနိ ပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပီတိကထာ နာမ ဟောတိ။ သာ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပီတိကထာကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ပဉ္စဝိညာဏာမဂ္ဂိယ မဂ္ဂကထာ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ပင်။ အတ္ထတော၊ အနက် အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ နိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပီတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ပဉ္စဝိညာဏာသာဘောဂါတိကထာ အဖွင့်

၅၇၄-၅၇၆။ ဣဒါနိ ပဉ္စဝိညာဏာ သာဘောဂါတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဏာ သာဘောဂါတိကထာ၌။ အာဘောဂါနာမိ၊ အာဘောဂါမည်သည်။ ကုသလာကုသလဝသေန၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ [ဋီကာ၌ ကုသလာကုသလာဘာဝနဟု ဖွင့်သည်။] နမိ၊ အာရုံ၌ ညွတ်ခြင်းရှိသော သဘောတည်း။ သတ္တာရာ စ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ စက္ခုနာ ။ပေ။ နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိ ဟောတိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။

ဝတ္တိကမနောဓ္မာရူပီထိတို့၏ ဇောအခိုက်ရောက်မှ ပုံသဏ္ဍာန်နိမိတ်ကိုယူနိုင်သည်။ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို မသိသော ပရဝါဒီက “စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိ”ကို လောကုတ္တရာ မဂ်အတွက် (နိမိတ္တ မဟုတ်သော အနိမိတ္တနိဗ္ဗာန်ကိုယူနိုင်၏-ဟု) သာဓက ပြပါသော်လည်း ထိုပါဠိသည် လောကီပဿနာ မဂ်ကိုသော်မှ နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိ အဖြစ်ကို မပြီးစေနိုင်သော သာဓကဖြစ်သည်။ [ပိ-သည် ဂရဟာ ဇောတက။]

၁။ အာဘောဂေါ၊ ။ “သုခမိတိ စေတသော အာဘောဂေါ-သုခဟူ၍(ကောင်းသော အာရုံဟူ၍) စိတ်နှလုံးသွင်းခြင်း” ဟူရာ၌ ဇောစိတ်ဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုအာဘောဂဟု ခေါ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ အာရုံ၏ တူ၌ အနိဋ္ဌအခြင်းအရာကို အာရုံပြုခြင်း နှလုံးသွင်းခြင်းကို “အာဘောဂ”ဟု ခေါ်၏။ ထိုနှလုံးသွင်းမှုသည် စက္ခုဝိညာဉ်စသော ပဉ္စဝိညာဉ်အခိုက်၌ မဖြစ်သေး။ ဇောအခိုက်ကျမှ ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် - “အာဘောဂေါ နာမ ကုသလာကုသလ ဝသေန”ဟု ဆိုသည်။

၂။ ဟောတိ-နမိ။ ။ ကုသလာကုသလဝသေန၏ နောက်၌ အဋ္ဌကထာ စာအုပ်ဝယ် “ဟောတိ”ဟူ၍၌ ဋီကာသံဝဏ္ဏေ တဗ္ဗ၌ “နမိ”ဟူ၍၏။ ဋီကာ၌ “နမိတွာ ပဝတ္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ”ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်၏။ ထို နမိတွာ ပဝတ္တိကိုလည်း “သာ ပန အာရမ္မဏပ္ပကာရဂဟဏံ-အာရုံ၏ အမျိုးအစား အပြားကိုယူခြင်း”ဟု သရုပ်ဖော်၏။ ထို့ကြောင့် “ဟောတိတိ”သည် ပါဠိပျက်။ “နမိ”သာ ပါဠိမှန်တည်း။ [“နမနံ နမော၊ နမော ယဿ အတ္တိတိ နမိ=အာရုံ၏ အပြား၌ ညွတ်ခြင်းရှိသော အာဘောဂ”ဟု သဒ္ဓတ္ထ။ “နမိတွာ ပဝတ္တိ ညွတ်၍ဖြစ်ခြင်း”ဟု အဓိပ္ပါယ်ထု မှတ်ပါ။]

ပုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ၊ ထိုစကားတော်ကို။ အယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်း
 မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပဉ္စဝိညာဏာ သဘောဂါတိ၊ ဟူ၍။
 မဟာသံသိကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိံ၊ (ဟောတိ။) သေယျထာပိ၊ (ဝေ။) ယေသံ၊
 အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။
 ပဉ္စညာဏုတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဉ္စဝိညာဏာ သဘောဂါတိ ကထာ၌။ သေသံ၊
 ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ပုရိမကထာသဒိသမံ၊ ရှေ့ဖြစ်သော
 ပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပီတိကထာနှင့် တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဉ္စဝိညာဏာသဘောဂါတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

၆-ဒ္ဓိဟိ သီလေဟိတိကထာ အပွင့်

၅၈၇-၅၈၉။ ဣဒါနိ ဒ္ဓိဟိ သီလေဟိတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထိုဒ္ဓိဟိ သီလေဟိတိကထာ၌။ သပညော၊ တိဟိတံပဋိပက္ခံ ကမ္မဇပညာဉာဏ်
 ရှိသော။ နရော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သီလေ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိလိလိ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊
 တည်၍။ (ဝိဇ္ဇယေ ဇဉ်း၌စပ်။) ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့ အစရှိသော
 စကားကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (လဒ္ဓိံ-၌စပ်။) ယသ္မာ၊ လောကီယေန၊
 လောကီဖြစ်သော။ သီလေန၊ သီလဖြင့်။ သီလဝါ၊ သီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။
 တသ္မာ၊ ပုရိမေန၊ ရှေ့ဖြစ်သော။ လောကီယေန စ၊ လောကီသီလ၎င်း။
 မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ခဏ၌။ လောကုတ္တရေန စ၊ လောကုတ္တရာသီလ၎င်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒ္ဓိဟိ၊ ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော နာမ၊ ပြည့်စုံသည်
 မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံသိကာနံယေဝ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ)
 သေယျထာပိ၊ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ။) တေ
 သန္ဓာယ မဂ္ဂသမဂီတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊
 ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သော၊ ထို မဂ္ဂသမဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သောခဏ၌။ လောကီယ လောကုတ္တရေဟိ၊ လောကီ
 လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော။ ဒ္ဓိဟိ၊ ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာ-
 ဂတော၊ သည်။ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အံ။ (ဝေသတိ။) ဒ္ဓိဟိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။
 ဖဿာဒိဟိပိ၊ ဖဿအစရှိသည်တို့နှင့်လည်း။ တေန၊ ထိုမဂ္ဂသမဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 သမန္နာဂတေန၊ ပြည့်စုံသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊
 ငှါ။ ဒ္ဓိဟိ ဖဿဟိတိ အာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါး
 သော ပရဝါဒီသည်။ တထာဂ္ဂပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ နယံ၊ နည်းကို။
 (ဖဿစသည်နှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံပုံနည်းကို။) အပဿန္တော (ဟုတွာ) ပဋိက္ခိ-

ပတိ။ လောကီယေန စ လောကုတ္တရာရေနစာတိပဉ္စေ၊ ဟူသော ပြဿနာ၌။
 ပုဗ္ဗေ၊ မဂ်မရမိ၍။ သမာဒိန္နော၊ ဆောက်တည်အပ်သော သီလကို၎င်း။
 မဂ္ဂက္ခယော၊ ။ ပဉ္စန္ဒသမ္မာဝါစာဒီနိ စ၊ ဖြစ်သော သမ္မာဝါစာ အစရှိသည်
 တို့ကို၎င်း။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။

လောကီယေ သီလေ နိရုဒ္ဓေတိ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိယ။ ခဏဘင်္ဂနိရောဓံသီလ
 စေတနာ၏ ခဏဘင်္ဂအားဖြင့် ချုပ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒိယ။
 ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမူတပါးသော ပရဝါဒီသည်။ တံ၊ ထိုချုပ်
 ခြင်းကို။ ဝိတိက္ကမံ ဝိယ၊ သီလကို လွန်ကျူးခြင်းကိုကဲ့သို့။ သလ္လက္ခေန္တော၊
 မှတ်တင်သည်။ (ဟုတူ) ဒုဿိလောတိအာဒိ အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊
 ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနံ၊ အယူကိုတည်စေကြောင်း စကားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊
 ရှေး၌။ အဘိန္နသီလတံယေဝ၊ မပျက်သော သီလရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုသာ။
 ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ ဒွိဟိ၊ နှစ်ပါးသောသီလတို့နှင့်။ သမန္နာဂတတံ၊ ပြည့်စုံသည်
 ၏အဖြစ်ကို။ န ဒီပေတိ၊ ပြသည်မဟုတ်။ တသ္မာ။ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။ အပ္ပ-
 တိဋ္ဌိတာဝ၊ မတည်သည်သာ။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒွိဟိ သီလေပတိကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ အဖွင့်

၅၉၀-၅၉၄။ ဣဒါနိ သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။
 တတ္ထ၊ ထိုသီလံ အစေတသိကန္တိကထာ၌။ ယသ္မာ။ သီလေ၊ သီလသည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓေပိ၊ ချုပ်ပါသော်လည်း။ သမာဒါနဟေတု-
 ကော၊ ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော။ သီလောပစယော-
 နာမ၊ သီလတည်းဟူသောကံ၏ ပွားစည်းခြင်း မည်သည်။ အတ္ထိ။ ယေန၊
 ယင်းသီလပစယဖြင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သီလဝါယေဝ နာမ၊ သီလရှိသူ
 မည်သည်သာ။ ဟောတိ။ တသ္မာ။ သီလံ၊ သီလသည်။ အစေတသိကံ၊
 စေတသိကံမဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံဃိကာနံ၊ ထို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)

၁။ 'လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနံ ။ပေ။ ဒီပေတိ။ ။ပါဠိတော်၌ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနစကားဟူသည်
 "ဒုဿိလော ။ပေ။ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ" ဟူသော အမေးနှင့် "န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ"
 ဟူသော အဖြေစကားတည်း။ ထိုစကား၌ ဒုဿိလမဟုတ်ပဲ မဂ်ကိုဖြစ်စေ၏ ဆိုသော
 ကြောင့် သီလနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို ဝန်ခံရာရောက်၏။ အမှန်ကား သီလနှစ်ပါး
 နှင့်ပြည့်စုံခြင်းကို ဝန်ခံသောစကား မဟုတ်။ လောကီသီလ မပျက်ခြင်းကိုသာ ပြသော
 စကားဖြစ်သည်။ ရှေးနိဿယ၌ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနံ အရ "သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော
 သပညော" ဝါထာကို ယူလေသည်။

သေယျံထာပိ။ (ဝေံ။) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ-ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤသီလံ အစေတသိကန္တိကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းကို။ ဒါနံ အစေတသိကန္တိကထာယံ။ ဤ။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗိ၊ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနဗ္ဗိ၊ မိမိအယူကို တည်စေကြောင်း စကားသည်လည်း။ (သီလေ ဥပုဇ္ဈိတွာ နိရုဒ္ဓေ ဒုဿီလော ဟောတိ ဟူသောစကားသည်လည်း။) အယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပတိဋ္ဌာပနမေဝ၊ တည်စေအပ်သည် မမည်သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သီလံ အစေတသိကန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-သီလံ နစိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာ အဖွင့်

၅၉၅ - ၅၉၇။ ဣဒါနိ သီလံ နစိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသီလံ နစိတ္တာ နုပရိဝတ္တိတိကထာ၌။ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိ၊ ဟူသော။ ဘာသန္တရမေဝ၊ ပါဠိတမျိုးသည်သာ။ နာနံ၊ အစေတသိကဟူသော ပါဠိမှ ထူး၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းသည်။ ပုရိမကထာသဒိသမေဝ၊ ရှေ့ကထာနှင့်တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သီလံ နစိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-သမာဒါနဟေတုကကထာ အဖွင့်

၅၉၈-၆၀၀။ ဣဒါနိ သမာဒါနဟေတုကကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသမာဒါနဟေတုကကထာ၌။ အာရာမရောပတိ။ အစရှိသော။ ဂါယာယ၊ ဂါထာ၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ သဒါ ပုညံ ပဝစတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (ထိုဂါထာ၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) သမာဒါနဟေတုကံ၊ ဆောက် တည်ခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ ဝစတိ၊ တိုးပွား ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံသိကာနုညေဝ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျံထာပိ။ (ဝေံ) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သက- ဝါဒိဿ။ စိတ္တဝိပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော။ သီလောပစယံ၊ သီလတည်းဟူ သော ကံ၏ တိုးပွားခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ ပရဝါဒိဿ။ သေသံ၊ ကြွင်း သော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းသည်။ ပုရိမကထာသဒိသမေဝ၊ ရှေ့ဆိုအပ်ပြီးသော ပရိ ဘောဂကထာ၏ တစိတ်နှင့်တူသည်သာ။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမာဒါနဟေတုကကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာ အဖွင့်

၆၀၁ - ၆၀၂။ ဣဒါနိ ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို
 ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာ၌။ ကာယဝိညတ္တိ၊ ကာယဝိညတ်ဟူသည်။ ကာယကမ္မံ၊
 ကာယကံတည်း။ ဝစီဝိညတ္တိ၊ ဝစီဝိညတ်ဟူသည်။ ဝစီကမ္မံ၊ ဝစီကံတည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဂဟိတတ္ထာ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [ကာယဝိညတ်ဟူသည်
 လက်စသည် လှုပ်ရှားခြင်း၏ ထူးခြားသော အမူအရာတည်း။ သို့သော် ပရ
 ဝါဒီက ထိုအမူအရာကို ကာယကံဟု ယူသည်။ ဝစီကံ၌လည်း နည်းတူ။]
 ဝိညတ္တိ၊ ဝိညတ်သည်။ သီလံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံဃိကနဥေဝ သမ္ပိ-
 တိယာနဉ္စ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျတာပိ။ (ဝေံ) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီ
 တို့၏။ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ဝိညတ္တိသီလံတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။
 (စာအုပ်တို့၌ ဝိညတ္တိတိ ပုစ္ဆာဟူသာ ရှိ၏။) ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊
 ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ န၊ ထိုပရဝါဒီကို။ (စောဒေတုံ-၌စပ်။) ယသ္မာ။ သီလံ
 နာမ၊ မည်သည်။ ဝိရတိ၊ ဝိရတိစေတသိက်တည်း။ ရူပဓမ္မော၊ ရုပ်တရားသည်။
 န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ။ တေန အတ္ထေန၊ ထိုဝိရတိစေတသိက် ဟူသောအနက်
 ဖြင့်။ စောဒေတုံ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီတိအာဒိ အာဟ။ အဘိဝါဒနံ
 သီလန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ ယတာရူပံ၊ အကြင်အကြင်ရှိခိုးခြင်း
 စသော သဘောရှိသော။ ဝိညတ္တိံ၊ ဝိညတ်ကို။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။
 သီလန္တိ၊ သီလဟူ၍။ မညတိ၊ မှတ်ထင်၏။ တံ၊ ထိုအဘိဝါဒနအစရှိသော
 သဘောကို။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ ဒဿေတုံ (သကဝါဒိနာ) ပုတ္တံ။
 ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ။ သာ၊ ထိုအဘိဝါဒနအစရှိသည်သည်။ ဝိရတိ၊ ဝိရတိသည်။
 န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ တသ္မာ။ ပန၊ တဖန်။ ပါဏာတိပါတာတိ အာဒိ
 အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ အထ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိံ၊ သည်။ ဆလေန၊ စဉ်းလဲ
 ကောက်ကျစ်သဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိတတ္ထာ၊ တည်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 [စာအုပ်တို့၌ “ပတိဋ္ဌိတတ္ထာ” ဟူရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “တည်စေအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်” ဟု ကာရိတ် အကြေကြံ၍ အနက်ပေးသည်။] အပ္ပတိဋ္ဌိတာ-
 ယေဝ၊ မတည်သည်သာ။ (ဟောတိ) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-အဝိညတ္တိဒုဿိလျန္တိကထာ အဖွင့်

၆၀၃-၆၀၄။ ဣဒါနိ အဝိညတ္တိ ဒုဿိလျန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။
 တတ္ထ၊ ထို အဝိညတ္တိ ဒုဿိလျန္တိကထာ၌။ စိတ္တဝိပုယုတ္တိ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော။
 အပ္ပညပဝယဥေဝ၊ အကုသိုလ်ဟူသောကံ၏တိုးပွားခြင်းကို၎င်း။ အာဏတ္ထိယာ၊

စေခိုင်းခြင်းကြောင့်။ ပါဏာတိပါတာဒီသု၊ ပါဏာတိပါတ စသော အမှုတို့၌။
 အင်္ဂပါရိပူရိံ စ၊ အင်္ဂါ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၎င်း။ သန္ဓာယ။ အဝိညတ္တိ၊ ဝိညတ်
 မရှိသော ပါဏာတိပါတ စသော အမှုသည်။ ဒုဿိလံ၊ ဒုဿိလျတည်း။ ဣတိ၊
 မဟာသံဃိကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဝေံ။) ယေသံ လဒ္ဓိ
 (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ။ ပေ ။ ဣတရယ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။
 နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သာ၊ ထိုအဝိညတ္တိသည်။ ဒုဿိလံ၊ ဒုဿိလျသည်။
 သစေ (ဟောတိ။ ဝေံ သတိ။) ပါဏာတိပါတာဒီသု၊ ပါဏာတိပါတ အစ
 ရှိသော အမှုတို့တွင်။ အညတရာ၊ တပါးအပါအဝင်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ
 သလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတံ၊ ငှါ။ ပါဏာတိပါတောတိအာဒိံ၊ အစ
 ရှိသော စကားကို။ အာဟ။ ပါပကမ္မံသမာဒိယိတွာတိ၊ ကား။ အသုကံနာမ၊
 သို့။ ထိုမည်သူကို။ ဃာတေသာမိ၊ သတ်အံ့။ အသုကံ၊ ထိုမည်သော။ ဘဏ္ဍံ၊
 ဘဏ္ဍာကို။ အဝဟရိသာမိ၊ ခိုးဆောင်အံ့။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ပါပသမာဒါနံ၊
 မကောင်းမှုကို ဆောက်တည်ခြင်းကို။ ကတွာ။ (ဒါနံ ဒဒန္တဿ-၌ စပ်။)
 ဥဘောဝစန္ဒိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဠော (သမာနော)။ ဒါနက္ခဏေ၊ ဒါန၏ ဧကန္တံ။
 ပါပဿ၊ ၎င်း။ အနုပုတ္တိံ၊ မဖြစ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိကံပတိ။ ဒုတိယံ ပုဠော
 (သမာနော) စိတ္တဝိပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော။ ပါပပစယံ၊ မကောင်းမှု
 ကံ၏ ပူးစီးခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ဣ၊ ဤ အဝိညတ္တိ ဒုဿိလျန္တိ
 ကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ပရိဘောဂမယ်ကထာယံ၊
 ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အထ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနမ္ပိ၊
 အယူကို တည်စေကြောင်းစကားသည်လည်း (နန ပါပကမ္မံ သမာဒိန္နောအာသိ-
 ဟူသော စကားသည်လည်း)။ ပါပသမာဒိန္နပုဗ္ဗဘာဂမေဝ၊ ဆောက်တည်
 အပ်သော မကောင်းမှု၏ ရှေ့အဖို့ကိုသာ။ သာဓေတိ။ အဝိညတ္တိယာ၊ ဝိညတ်
 မရှိသော မကောင်းမှု၏။ ဒုဿိလတာဝံ၊ ဒုဿိလ၏ အဖြစ်ကို။ န
 (သာဓေတိ)။ [ထို့ကြောင့် မိမိအယူကို တည်စေရာမရောက်-ဟူလို] ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

အဝိညတ္တိ ဒုဿိလျန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)
 ဒသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)
 ဒုတိယပဏ္ဏာသကော၊ သည်။ သမတ္ထော၊ ပြီ။
 ဒသမဝဂ် ပြီးပြီ။ ဒုတိယပဏ္ဏာသက ပြီးပြီ။

၁၁-ကောသလမဂ္ဂ

၁-၃-တိဿောပိ အနုသယကထာ အဖွင့်

၆၀၅-၆၁၃။ ဣဒါနိ အနုသယာ အဗျာကတာ၊ အနုသယအဗျာကတ
 ကထာ၎င်း။ (အနုသယာ) အဟေတုကော၊ အနုသယအဟေတုကထာ၎င်း။
 (အနုသယာ) စိတ္တဝိပယုတ္တာ၊ အနုသယစိတ္တဝိပယုတ္တကထာ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
 တိဿောပိ၊ သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အနုသယကထာ နာမာတ္တိမည်သည်။
 ဟောန္တိ။ တတ္ထ၊ ထိုတိဿောပိ အနုသယကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ပုထုဇ္ဇနော၊
 ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဝတ္ထဗ္ဗော-၌ စပ်။) ကုသလာဗျာကတော၊ ကုသိုလ်
 အဗျာကတဖြစ်သော။ စိတ္တော၊ သည်။ ဝတ္ထမာနေ၊ ဖြစ်လသော် (ဖြစ်စဉ်)။
 ဘာနုသယော၊ အနုသယနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်၏။
 စ၊ ဆက်။ အယ၊ ထို ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ တသ္မိခဏေ၊ ထိုကုသိုလ် အဗျာ-
 ကတဖြစ်ရာခဏ၌။ ယော ဟေတု၊ အကြင်ဟိတ်သည်။ (အတ္ထိ) တေန
 ဟေတုနာ၊ ထိုဟိတ်အားဖြင့်။ အနုသယာ၊ ထိုသည်။ သဟေတုကော၊ ဟိတ်
 ရှိကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ တေန စိတ္တေန၊ ထိုကုသိုလ်အဗျာကတစိတ်နှင့်။
 သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ၊ တေ၊ ထို
 အနုသယတို့သည်။ အဗျာကတာ၊ အဗျာကတတို့တည်း။ အဟေတုကော၊
 ဟိတ် မရှိကုန်။ ဝိတ္တဝိပယုတ္တာ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံဃိ-
 ကာနဉ္စေဝ သမ္ဘိတိယာနဉ္စ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊
 အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ။ တိသုပိ၊ သုံးပါး
 လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကထာသု၊ ထို၌။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ ပဋိညာ
 ဣတရဿ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော
 အနုသယ အနာရမ္ပဏကထာ၌။ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ပါဠိမဂ္ဂေနေဝ၊ ပါဠိအစဉ်အားဖြင့်ပင်။ ဇာနိတံ၊ ၎င်း။
 သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဝိတ္တာရိတံ၊ မချွဲအပ်။
 [ဇာနိတုန္တိ-ဟု ဣတိ ပါသောကြောင့် တသ္မာနှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးသည်။
 ဣတိ မပါလျှင် ကောင်း၏။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တိဿောပိ အနုသယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ဉာဏကထာ အဖွင့်

၆၁၄-၆၁၅။ ဣဒါနိ ဉာဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဉာဏကထာ၌။ မဂ္ဂဉာဏေ၊ မဂ္ဂဉာဏ်ကြောင့်။ အညာဏေ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်။ ဝိဂတေပိ၊ ကင်းပါသော်လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိဝသေန၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ဉာဏဝိပွယုတ္တစိတ္တေ၊ ဉာဏဝိပွယုတ်စိတ်သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လသော်။ ယသ္မာ၊ တံ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ ထို ရှေးကဖြစ်ပြီးသော မဂ်စိတ်သည်။ န ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်။ တသ္မာ၊ ဉာဏီတိ၊ ဉာဏ်ရှိသူဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗ၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံဃိကနံ၊ အန္ဓကဂိုဏ်းသားတို့မှ တပါးသော မဟာသံဃိကဂိုဏ်းသားတို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ၊ (ဝေံ) ယေသံ(လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေသန္တာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ အညာဏေ၊ ထိုဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်။ ဝိဂတေ၊ ကင်းလဒသ်။ ဉာဏီတိ ပညတ္တိ၊ ဉာဏ်ရှိသူဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်းသည်။ ယဒိ နသိယာ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဝေံ သတိံ) ရာဂါဒိသု၊ ရာဂ အစရှိသော တရားတို့သည်။ ဝိဂတေသု၊ ကင်းကုန်လသော်။ ဝိတရာဂါဒိပညတ္တိပိ၊ ဝိတ ရာဂ အစရှိသည်ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်းသည်လည်း။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ အသင် ပရဝါဒီသည်။) ပုဂ္ဂလပညတ္တိယံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်း၌။ အကောဝိဒေါ၊ မကျွမ်းကျင်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတု ရာဂေ ဝိဂတေတိ အာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှတပါးသော ပရဝါဒီသည်။ တေသု၊ ထို ရာဂ အစရှိသော တရားသည်။ ဝိဂတေသု၊ ကင်းကုန်လသော်။ သရာဂါဒိတာဝေ၊ သရာဂ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်၌။ ယတ္ထိံ၊ သင့်သောအကြောင်းကို။ အပဿန္တော(ဟုတုာ)ပဋိက္ခိပတိ၊ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံးနား၌။ (ပဋိက္ခေပေါ-၌ စပ်။) ယသ္မာ။ ဉာဏပဋိလာဘေန၊ မဂ်ဉာဏ်ကိုရခြင်းကြောင့်။ သော၊ ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဉာဏီတိ၊ ဉာဏ်ရှိသူဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ တသ္မာ။ နဟေဝန္တိ ပဋိက္ခေပေါသကဝါဒိဿ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဉာဏကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဗ္ဗိတာ။)

၅-ဉာဏံ စိတ္တဝိပွယုတ္တန္တိကထာ အဖွင့်

၆၁၆-၆၁၇။ ဣဒါနိ ဉာဏံ စိတ္တ ဝိပွယုတ္တန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဉာဏံ စိတ္တဝိပွယုတ္တန္တိကထာ၌။ ယသ္မာ၊ စက္ခုဝိညာဏာဒိ သမဂ္ဂိ၊

စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းရှိသော။ အရဟတ၊ အရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပဋိလဒ္ဓိ၊ ရအပ်ပြီးသော။ မဂ္ဂဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ဉာဏ်တိ၊ ဉာဏ် ရှိသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ စ၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထို ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ တံ၊ ထိုဉာဏ်သည်။ တေန စိတ္တေန၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော စိတ်နှင့်။ န သမ္ပယုတ္တံ၊ တသွား။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ စိတ္တဝိပွယုတ္တံ၊ စိတ် နှင့်မယှဉ်။ ဣတိ။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေဿိယာပိ။ (ဝေံ) ယေသံ လဒ္ဓိ ဟောတိ။ တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣတရဿ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ ဉာဏံ၊ သည်း၊ စိတ္တဝိပွယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သည်။ ယဒိ (ဟောတိ၊ ဝေံသတိ)။ စိတ္တဝိပွယုတ္တေသု၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်ကုန်သော။ ရူပါဒိသု၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့တွင်။ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော နိဗ္ဗာန၊ စက္ခာယတန စသည်ကိုယူ။] အညတရံ၊ တပါးပါးသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ။ သို့။ စောဒေတုံ ရူပန္တိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမူတပါး သော ပရဝါဒီသည်။ ပဋိက္ခိပတိ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိကထာ၌။ ဝုတ္တနယမေဝ။ သာ။ ပန၊ အထူးကား။ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံးနား၌။ ပညဝါတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ပဋိလာဘ ဝသေန၊ ရခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တံ ပညတ္တိံ ၊ ထို ပညဝါဟူသော ပညတ်ကို။ [စာအုပ်တို့၌ “ပဝတ္တိ” ဟု ရှိသော်လည်း ရှေးနိဿယ၌ “ပညတ္တိ” ဟု ရှိသည်။] ဣစ္ဆတိ။ တသွာ ပဋိဇာနာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဉာဏံ စိတ္တဝိပွယုတ္တန္တိကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ဣဒ်ဒုက္ခန္တိကထာ အဖွင့်

၆၁၈-၆၂၀။ ဣဒါနိ ဣဒ် ဒုက္ခန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဣဒ် ဒုက္ခန္တိကထာ၌။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေဿိယာပိ။ (ဝေံ) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခန္ဓော၊ လောကုတ္တရာမဂ် ခဏ၌။ ယောဂါဝစရော၊ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခာည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါစံ၊ စကားကို။ ဘာသတိ။ ပြောဆို၏။ ဝေံ၊ သို့။ ဣဒ် ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဘာသတော၊ ပြောဆိုသော။ အဿ၊ ထို ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣဒ် ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူသော။ ဉာဏံ စ၊ ဉာဏ်သည်လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုဗ္ဗာ သကဝါဒိဿ။ မဂ္ဂက္ခန္ဓော၊ မဂ်ခဏ၌။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါစာ-

ဘာသနံ၊ စကားကို ပြောဆိုခြင်းကို၎င်း။ ဉာဏပွဲဝတ္ထိဉ္စ၊ 'ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း။ သန္ဓာယ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ပန၊ ခက်။ ယသ္မာ။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ (ဣစ္ဆတိ-၌စပ်။) သေသသစ္စပဋိသံယုတ္တံ၊ ဒုက္ခသစ္စာမှ ကြွင်းသော သစ္စာသုံးပါးနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဝါစံ၊ ကို။ ပုထုဇ္ဇနောဝ၊ ပုထုဇဉ်သည်သာ။ ဘာသတိ၊ ပြောဆို၏။ စ၊ ထိုသို့ ပြောဆိုပါသော်လည်း။ တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏။ တထာ၊ ထိုပြောဆိုတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဉာဏပွဲဝတ္ထိ၊ ဉာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ။ သို့။ ဣစ္ဆတိ။ တသ္မာ။ သမုဒယာဒိပဉ္စေသု၊ သမုဒယအစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ပဋိက္ခိပတိ။ ရှုပ် အနိစ္စန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ ဒုက္ခပရိယာယဒဿနဝသေန၊ ဒုက္ခ၏ ပရိယာယ်ကိုပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ သကသမယော၊ မိမိ၏ အယူ၌။ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ဝေါဟာရံ၊ အခေါ်အဝေါ်ကို။ အပဿန္တော၊ မတွေ့သည်။ (ဟုတော) ပဋိက္ခိပတိ။ ဣတိစ ဒန္တိ စာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ယဒိ ပဝတ္တတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဝေံ သတိ။) ဣကာရ ခံကာရ ဒုကာရ ခကာရေသု၊ ဣအက္ခရာ ခံအက္ခရာ ဒုအက္ခရာ ခအက္ခရာတို့၌။ ["ဣ+ခံ၊ ဒု+က္ခံ" ကို ၄-လုံး ခွဲ၍ ပြသည်။] ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ စတူဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဉာဏေဟိ၊ ထိုသည်။ ပဝတ္တိ-တမ္ပံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတုံ (သကဝါဒီနာ) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းကို။ န ဣစ္ဆတိ၊ တသ္မာ ပဋိက္ခိပတိ။

ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇- ဣဒ္ဓိဗလကထာ အဖွင့်

၆၂၁-၆၂၄။ ဣဒါနိ ဣဒ္ဓိဗလကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဣဒ္ဓိဗလကထာ၌။ ဣဒ္ဓိပါဒတာဝနာနိသံသဿ၊ ဣဒ္ဓိပါဒတာဝနာ၏ အာနိသင်၏။ အတ္ထံ၊ အကျိုးကို။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဣဒ္ဓိဗလေန၊ တန်ခိုး၏ အစွမ်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌယျ၊ တည်နိုင်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံဃိကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေံ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ဣဒ္ဓိဗလေန။ ပေ။ တိဋ္ဌယျာတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ တတ္ထ၊ ထိုဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော ကပ္ပံ တိဋ္ဌယျ၊ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၌။ ကပ္ပေါ-

နာမ၊ ကပ္ပမည်သည်။ မဟာကပ္ပေါ၊ မဟာကပ်ဝင်း။ ကပ္ပေကဒေသော၊ မဟာကပ်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော အသင်္ချေယျကပ်ဝင်း။ အာယုကပ္ပေါ၊ အာယုကပ်ဝင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓော၊ သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကပ္ပဿ၊ မဟာကပ်၏။ အသင်္ချေယျာနိ၊ အသင်္ချေယျ ကပ်တို့သည်။ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤလေးပါးတို့တည်း။ ဣတိ ဣတ္ထေ၊ ဤပါဠိရပ်၌။ မဟာကပ္ပေါ၊ မဟာကပ်ကိုသာ။ ကပ္ပေါတိ၊ ကပ္ပဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ပြဟူကာယိကာနံ၊ ပဌမဈာန် ပြဟူာအပေါင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ပြဟူာတို့၏။ ကပ္ပေါ၊ အာယုကပ်သည်။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်း အရှည်တည်း။ ဣတိ ဣတ္ထေ၊ ၌။ ကပ္ပေကဒေသော၊ မဟာကပ်၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သော အသင်္ချေယျကပ်ကို။ (ကပ္ပေါတိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တော။) ကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး။ နိရယမ္ပိ၊ ငရဲ၌။ ပစ္စတိ၊ ကျပ်ရ၏။ ကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး။ သဂ္ဂမ္ပိ၊ နတ်ပြည်၌။ မောဒတိ၊ ဝမ်းမြောက်ရ၏။ ဣတိ ဣတ္ထေ၊ ၌။ အာယုကပ္ပေါ၊ အာယုကပ်ကို။ (ကပ္ပေါတိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တော။) အာယုကပ္ပနံ၊ အသက်တမ်းကို ပြုစီမံခြင်းဟူသည်။ အာယုဝိဓာနံ၊ အသက်တမ်းကို စီမံခြင်းဟူသည်။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ဝိပါကဝသေန ဝါ၊ အကျိုး၏ အစွမ်း ဖြင့်သော်၎င်း။ ဝဿဂဏနာယ ဝါ၊ နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့်သော်၎င်း။ အာယုရိစ္ဆေဒေါ၊ အသက်တမ်းကို ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်၊ [“အာယုကပ္ပေါ”ကို “အာယုကပ္ပနံ”ဟု ဖွင့်၍ “အာယုကပ္ပနံ”ကို “အာယုဝိဓာနံ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] တေသု၊ ထိုကပ်တို့တွင်။ မဟာကပ္ပံ၊ ကို။ သန္ဓာယ ပစ္စတိ၊ ဣဘရာ ပဋိဇာနာတိ။

အထ၊ ဝန်ခံရာထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိဗလေန၊ တန်ခိုးအစွမ်းနှင့်။ သမန္ဓာဂတော၊

၁။ အာယုကပ္ပေါ။ ။ “အာယုကပ္ပနံ” စသည်ကို ထောက်၍ လူ့စသည်တို့၏ အသက်တမ်းကို ပြုစီမံဘက်သော အပိုင်းအခြားသည် အာယုကပ္ပ မည်၏။ ထိုသို့ ပိုင်းခြားရာ၌ ငရဲသူ ငရဲသားတို့အတွက် ကံသာလျှင် ပဝာနဖြစ်သောကြောင့် ကံ၏ အကျိုးအားဖြင့် အသက်ကို ပိုင်းခြားရသည်။ “ကံကုန်လျှင် ငရဲမှလွတ်၏။ ကံမကုန်သေးသမျှ ငရဲမှ မလွတ်” ဟုလုံး ထို့ကြောင့် “ကမ္မဿ ဝိပါကဝသေန ဝါတိ နိရယံဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ” ဟု ငိုကာမိန့်သည်။

လူတို့အတွက် အသက်တရာတမ်း၊ ၇၅-နှစ်တမ်း စသည်ဖြင့်၎င်း၊ စတုမဟာရာဇ် စသော နတ်တို့အတွက် အနှစ် ၉-သန်း၊ ၃-ကုဋေ ၆-သန်း စသည်ဖြင့်၎င်း နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့် အသက်ကို ပိုင်းခြားရသည်။ ထို့ကြောင့် “ဝဿဂဏနာယ ဝါတိ မန္တဿ စတုမဟာရာဇိကာဒိဇေဝ စ သန္ဓာယ”- ဟု ငိုကာမိန့်သည်။ မှန်၏- ထိုလူနတ်တို့သည် အသင်္ချေ ကာလတိုင်အောင် အကျိုးပေးနိုင်သော ကံပါသော်လည်း နှစ်အရေအတွက် စေ့လျင်များသောအားဖြင့် စုတေကြရသည်။

သော။ ယော၊ အကြင်လူသည်။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှင်၏။
 သော၊ ထိုကြာမြင့်စွာ အသက်ရှင်သောလူသည်။ ဝဿသတံ၊ အနှစ် တရာ
 ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ဘိယျော၊ ထိုထက်အလွန်။ အပ္ပံ ဝါ၊ အနည်းငယ်သော
 အနှစ် တဆယ်၊ နှစ်ဆယ်၊ လေးဆယ်၊ ခြောက်ဆယ်တို့ ပတ်လုံးသော်၎င်း။
 (ဇီဝတိ။) ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော။ အာယုကပ္ပါ၊
 အသက်တမ်းထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော။ မဟာကပ္ပံ ဝါ၊ မဟာကပ်ပတ်လုံး
 သော်၎င်း။ မဟာကပ္ပေကဒေသံ ဝါ၊ မဟာကပ်၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သော
 အသင်္ချေယျကပ်ပတ်လုံးသော်၎င်း။ သစေ ဇီဝေယျ၊ အကယ်၍ အသက်ရှင်
 ဆုံး။ (ဝေ သတိ) အဿ၊ ထိုလူ၏။ ဣဒ္ဓိမယိကေန၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော။
 အာယုနာ၊ သည်။ ဘဝိတပ္ပံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ စောဒေတုံ၊ ဣဒ္ဓိမယိကော
 သော အာယုတိ အာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ ဣဒ္ဓိမယိကံ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော။
 ဇီဝိတိန္ဒြိယံ နာမ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမည်သည်။ နတ္ထိ၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာနမေဝ၊ ကံဟူသော
 အကြောင်းရှိသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်
 မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခ ။ ပေ။ ဆိုဦးဆုံး။ ဣ၊ ဤအာယုကပ်ပတ်လုံး
 တည်ခြင်း၌။ ဣဒ္ဓိမတော၊ တန်ခိုးရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိသေသော၊ တန်ခိုး
 မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ အထူးသည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ အနိဒ္ဓိမာပိ၊ တန်ခိုး
 မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အာယုကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ နန၊
 တည်နိုင်ရာသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ အယံ၊
 ဤဆိုလတ္တံ့ ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယာဝတာယုကံ၊ အကြင် အကြင် အသက် အပိုင်း အခြား
 အတိုင်း။ ဇီဝိတပ္ပဝတ္တိယာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေဖြစ်ခြင်း၏။ အန္တရာယကရေ၊ အန္တရာယ်ကို
 ပြုတတ်ကုန်သော။ မဗ္ဗေ၊ တရားတို့ကို။ ဣဒ္ဓိဗလေန၊ တန်ခိုး၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ပဋိဗာဟိတွာ၊ တားမြစ်၍။ အန္တရာ၊ အာယုကပ်မကုန်မီ အကြား၌။
 အ ကာလမရဏံ၊ အခါမှ သေခြင်းကို။ နိဝါရေတုံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှါ။
 သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ အနိဒ္ဓိမဒတော၊ တန်ခိုးမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ
 ဗလံ၊ ဤအစွမ်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတေသံ၊
 ဤ ဣဒ္ဓိမန္တ အနိဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိသေသော၊ တည်း။ [တန်ခိုး မရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်ကား သူ့သဘောအတိုင်းသာ အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်ရသည်။
 မတော်တဆ အန္တရာယ်ဖြစ်လာလျှင် မတားနိုင်။—ဟူလို။]

အတိတံ အနာဂတန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားကို။ အဝိသေသေန၊ အတိတ်
 အနာဂတ်ဟု အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ ကပ္ပံ တိဋ္ဌေယျာတိ၊ ဟူ၍။
 ပဋိညာတတ္တာ၊ ဝန်ခံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စောဒေတိ၊ အပြစ်တင်၏။

[ဝုတ္တံ ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ဧဝံ ကပေတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။
 ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဇီဝိတပရိစ္ဆေဒံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အပိုင်းအခြားကို။ အတိက္ကမိတုံ၊
 လွန်ခြင်းငှါ။ ယဒိ သက္ကောတိ၊ အံ။ (ဝေ သတိ။) ကေဝလံ၊ များစွာသော
 ကပ် မဖက် သက်သက်။ ကေ(ကပ္ပံ)၊ တခုသော ကပ်ပတ်လုံး။ (တိဋ္ဌေယျ၊
 တည်နိုင်ရာသည်ကား။) န၊ မဟုတ်သေး။ [ကေ နောက်၌ ပိုဒ်ရှိပါစေ။]
 အနေကေပိ၊ တပါးမက၊ များစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကပေ၊ ကပ္ပါတို့
 ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ ရှေး။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒိနာ)
 ဝုတ္တံ။ ပဉ္စန္ဒော ဖဿောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော
 တောင့်တမှုကို။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ န လဗ္ဗတိ၊ ရအပ်သည် မဟုတ်။
 ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ အ ဝိသယောပိ၊ အရာမဟုတ်သော တောင့်တခြင်းသည်လည်း။
 အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတုံ(သကဝါဒိနာ)ဝုတ္တံ။ [မေးလာသော
 သတ္တဝါတယောက် မသေပါးစနှင့် ဟု တောင့်တခြင်းသည် ဣဒ္ဓိ၏ အရာ
 မဟုတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဖဿသည် မချုပ်ပါစေနှင့်ဟု တောင့်တ
 ခြင်းသည်လည်း ဣဒ္ဓိ၏ အရာမဟုတ်။ တန်ခိုးဖြင့် တောင့်တ၍ မရနိုင်။]
 ဣတ္ထေ၊ ဤဣဒ္ဓိဗလကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ ဣတိ၊ ဤ အပြီးတည်း။

ဣဒ္ဓိဗလကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဂ-သမာဓိကထာ အဖွင့်

၆၂၅-၆၁၆။ ဣဒါနိ သမာဓိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသမာဓိ
 ကထာ၌။ သဗ္ဗတ္ထိဝါဒါနဉ္စေ ဥတ္တရာပထကာနဉ္စ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။
 (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ကေစိတ္တက္ခယော၊ တခုသော
 စိတ္တက္ခယ၌။ ပဉ္စန္ဒာ၊ ဖြစ်သော။ ဧဝဂ္ဂတာပိ၊ ကေဂ္ဂတာသော်မှသည်။
 သမာဓာနဋ္ဌေန၊ စိတ်ကို အာရုံ၌ အညီအမျှထားတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ အဂ္ဂဗဟတွာ၊ မယူ
 မှု၍။ သတ္တရတ္ထိန္ဒိဝါနိ၊ ခုနစ်ည၌ ခုနစ်ရက်တို့ပတ်လုံး။ ကေန္တသုခပဋိသံဝေဒိ၊
 ကေန သုခကို ခံစားနိုင်သည်။ (ဟုတွာ) ဝိဟရိတုံ။ (ပဟောမိ၊ စွမ်းနိုင်တော်
 မူ၏။) ဣတိအာဒိဝစနံ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားတော်ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။
 စိတ္တသန္တတိ၊ စိတ်အစဉ်သည်။ သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။ ဣတိ(လဒ္ဓိ ဟောတိ)။
 ဧဝံ သန္ဓာယ စိတ္တသန္တတိတံ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊
 ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ စိတ္တသန္တတိ၊ သည်။ သမာဓိ၊ သည်။ ယဒိ(ဟောတိ)။
 (ဝေ သတိ။) စိတ္တသန္တတိ နာမ၊ မည်သည်။ အတိဘာပိ၊ အတိတ်စိတ်အစဉ်
 သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ အနာဂတာပိ၊ သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ တိ၊ မှန်။ ကေ။

တခုသော။ ပစ္စုပ္ပန်စိတ္တမေဝ။ ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ချည်းသာ။ စိတ္တသန္တတိ နာမ၊ စိတ်
 အစဉ်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ တေ၊ အသင်၏ အလိုအားဖြင့်။
 သဗ္ဗာပိ၊ အတိတ် အနာဂတ်ဟူသော အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ သာ၊ ထိုစိတ်
 အစဉ်သည်။ သမာဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ) ကိံ၊ လော။ ဣတိ စောဒေတုံ
 အတိတာတံအာဒိံ အာယ။ ဣဘရော၊ သည်။ တထာ၊ -ထိုအတိတ် အနာဂတ်
 ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနိစ္စန္တော (ဟုတု) ပဋိကိပတိ။

နန အတိတ် နိရုဒ္ဓန္တိအာဒိံ၊ ကိံ။ စိတ္တသန္တတိယံ၊ ဌံ။ ဝါ၊ တွင်။
 ပစ္စုပ္ပန်မေဝ။ ပစ္စုပ္ပန်ချည်းသာဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကိစ္စကရံ၊ ဆိုင်ရာ
 ကိစ္စကို ပြုနိုင်၏။ [သွားခြင်းကိစ္စဖြစ်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ကသာ ပြုနိုင်၏။
 စကားပြောခြင်း ကိစ္စကိုလည်း ပစ္စုပ္ပန် စိတ်ကသာ ပြုနိုင်၏-စသည်။]
 အတိတာနာဂတံ၊ အတိတ် အနာဂတ်စိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓတ္တာ၊ ချုပ်ပြီး အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း။ [အတိတ်စိတ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] အနုပ္ပန္နတ္တာ စ၊ မဖြစ်သေး
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ [အနာဂတ်စိတ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] ကထံ၊
 အဘယ်နည်းအားဖြင့်။ တံ၊ ထို အတိတ် အနာဂတ်စိတ်သည်။ သမာဓိ နာမ၊
 မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။ ဣတိ ဒေသေတုံ (သကဝါဒီနာ) ဝုတ္တံ။

င်ကစိတ္တက္ခဏိကောတိ၊ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒီယ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။
 သကသမယေ၊ မိမိ သကဝါဒီ၏ အယူ၌/ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမာဓိံ၊ ကိံ။
 ဘာဝေထ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေကြကုန်လော။ ဣတိအာဒိသု၊ ဤသို့ အစ
 ရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ပစ္စုပ္ပန်ကုသလသမ္ပယုတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကုသိုလ်စိတ်နှင့်
 သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ယာ ကေဂုတာ၊ ကိံ။ သမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟော
 တော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုကေဂုတာကို။ သန္ဓာယ၊ ပဋိညာ သကဝါဒီယ။
 စက္ခုဝိညာဏသမဂီတိအာဒိံ၊ ကိံ။ ကေစိတ္တက္ခဏိကောတိ၊ ဟူသော။ ဝစန-
 မတ္တံ၊ စကားမျှကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဆဒလန၊ သူ့စကားကို ပယ်ရှားတတ်
 သော သာမညဖြင့်။ (ပရဝါဒီနာ) ဝုတ္တံ။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်။
 သကဝါဒီနာ ပဋိကိတ္တံ။ နန ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ သုတ္တံ၊ ဟူသော သုတ်သည်။
 ပုရိမပစ္စိမဝသေန၊ ရှေ့၌ဖြစ်သောတရား နောက်၌ဖြစ်သောတရား၏အဖြစ်ဖြင့်။

၁။ ဆလေန ဝုတ္တံ။ ဆလခတ်၏ အနက်ကို ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ။ ဘာဝနာယ
 အာဟိတဝိသေသာယ (ဘာဝနာဖြင့် ယခုအပ်သော အထူးရှိသော) ကေဂုတာယ
 (၏) ဝိဇ္ဇမာန ဝိသေသပဋိက္ခေပေါ (ထင်ရှားရှိသော အထူးကို ပယ်ခြင်းသည်)ဆလံ
 (ဆလ မည်၏)။ သော ပန (ထိုဝိဇ္ဇမာနဝိသေသကို ပယ်ခြင်းသည်လည်း) အဿ
 (ထိုဝိဇ္ဇမာနဝိသေသ၏)အနာဟိတဝိသေသာယ(မထည့်သွင်းအပ်သောအထူးရှိသော)
 ကေဂုတာယ (နှင့်) သာမညေန (တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း)။ ဣတိ အာယ
 “သမညမတ္တေနာ”တိ။-အနုဋီတာ။

ပဝတ္ထမာနဿ၊ သော။ သမာဓိဿ၊ ဧ။ အဗ္ဗောကိဏ္ဍတံ၊ တပါးသောတရား
 တို့နှင့် မရောပြွမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို။ သာဓေတိ။ သန္တတိယာ၊ စိတ်အစဉ်၏။
 သမာဓိဘာဝံ၊ သမာဓိ၏ အဖြစ်ကို။ န(သာဓေတိ)၊ ပြီးစေသည်မဟုတ်။
 တသ္မာ အသာဓကံ၊ သာဓက မမြောက်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။
 သမာဓိကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ အဖွင့်

၆၂၇။ ဣဒါနိ ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဓမ္မဋ္ဌိတတာ
 ကထာ၌။ ဣတိတာဝ သာ ဓာတုတိ၊ ဣတိတာဝ သာ ဓာတု ဟူသော။ ၀စနံ၊ စကား
 တော်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသင်္ခါတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟု ဆိုအပ်
 သော။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ နာမံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတတာမည်သော။ ဧကော၊ တခုသော ဓာတ်
 သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ စ၊ ထို ဓမ္မဋ္ဌိတတာမည်သော တခုသော ဓာတ်သည်
 လည်း။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတို့သည် ပြီးစေအပ်သော သဘောတည်း။

ဆက်ဦးအံ့။ ။ ဆသသည် ဝါစာဆလ-ထူတပါး စကားကို ပယ်ခြင်း၊ သာမည
 ဆလ-တူသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် မိမိမလိုအပ်သော အနက်ကို ပယ်ခြင်း၊ ဥပစာရဆလ-
 ဥပစာရတရားရာဝယ် မိမိ မလိုအပ်သော ဥပစာအနက် ပယ်ခြင်း၊ ဤသို့ ၃-မျိုး
 ရှိ၏။ ဤ၌ ဧကဂ္ဂတာသည် အာဟိတဝိသေသ၊ အနာဟိတဝိသေသ ဟု ၂-မျိုးရှိသော်
 လည်း ဧကဂ္ဂတာချင်း တူသောကြောင့် သာမညအားဖြင့် အာဟိတဝိသေသဧကဂ္ဂတာ
 ကို ပယ်သည်။

၁။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ။ ။ တိဋ္ဌန္တိ ပစ္စယုပ္ပန္နာ ဧတ္ထ ဧတေနဝါတိ ဌိတော(ပစ္စယော၊)
 သင်္ခါရ စသော အကျိုးတရားတို့၏ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ
 စသော အကြောင်းတရား၊ ဓမ္မော ဧဝ-အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားသည်ပင်၊
 ဌိတော-သင်္ခါရ စသော အကျိုးတရားတို့၏ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်းတည်း။
 ဓမ္မဋ္ဌိတော-အကြောင်း၊ ဓမ္မဋ္ဌိတောယေဝ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ (တာပစ္စည်း အနက်မရှိ၊)
 ထို့ကြောင့် “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသင်္ခါတာ ဓမ္မဋ္ဌိတတာနာမ ဧကော အတ္ထိ”ဟု ဓမ္မဋ္ဌိတတာနှင့်
 အဝိဇ္ဇာစသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို အရတူ ဖွင့်သည်။ [ဓမ္မဋ္ဌိတတာ ဓမ္မနိယာမ-
 တာတိ ဣမေဟိပိ ဌိတိ ပစ္စယမေဝ ကထေတိ၊ ပစ္စယေန တိ ပစ္စယုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ
 တိဋ္ဌန္တိ၊ တသ္မာ ပစ္စယောဝ ဓမ္မဋ္ဌိတတာတိ ဝုပ္ပတိ။—နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ပစ္စယသုတ်။]
 အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းတရားသည် သင်္ခါရ စသော အကျိုးတရားတို့၏တည်ရာ
 တည်ကြောင်း အဖြစ်ဖြင့် အမြဲရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းကို
 “ဓမ္မဋ္ဌိတတာ ဓမ္မနိယာမတာ”ဟု ဆိုသည်။ ဆဋ္ဌဝဂ် ၂-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကထာနှင့်
 တွဲ၍ကြည့်ပါ။

၂။ သာ စ ပရိနိပ္ပန္နာ။ ။ အဝိဇ္ဇာ စသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တည်း ဟူသော
 ဓမ္မဋ္ဌိတတာသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပွင့်သည်ဖြစ်စေ၊ မပွင့်သည်ဖြစ်စေ အမြဲတည်ရှိနေသော

ဣတိ သို့။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ
ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထာ
ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ ပရိနိပ္ပန္နာနံ၊ ပရိနိပ္ပန္နဖြစ်ကုန်သော။
အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏။ အညာ၊ အခြားသော။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ
နာမ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတတာမည်သော။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတို့သည် ပြီးစေအပ်သော
သဘောသည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ။ စ၊ ထိုသို့ ရှိလသော်။ တေ၊ သင်၏ အလို
အားဖြင့်။ တာယပိ ဓမ္မဋ္ဌိတတာယ၊ ထို ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၏လည်း။ အညာ၊
အခြားသော။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သောသဘော
ဖြစ်သော။ ဋ္ဌိတတာ၊ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။
ဣတိ သို့။ စောဒေတုံ တာယ ဋ္ဌိတတာတိအာဒိ အာဟ။ ပရဝါဒီ၊ သည်။
ဇဝဂ္ဂပါယ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ လဒ္ဓိယာ၊ ၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်း
ကြောင့်။ ပဋိက္ခပတိ။ ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော (သမာနော) အနန္တရပစ္စယတဉ္စေဝ၊
အနန္တရပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အညမညပစ္စယတဉ္စ၊ အညမညပစ္စည်း၏
အဖြစ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [အနန္တရပစ္စယတာ စသည်ကို
ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ပုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ
အပြီးတည်း။

ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-အနိစ္စတာကထာ အဖွင့်

၆၂၀။ ဣဒါနိ အနိစ္စတာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အနိစ္စတာ
ကထာ၌။ အနိစ္စာနံ၊ အနိစ္စဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒိနံ၊ ရုပ် အစရှိသော သင်္ခတ
တရားတို့၏။ အနိစ္စတာပိ၊ အနိစ္စတို့၏အဖြစ်သည်လည်း။ ရူပါဒယော ဝိယ၊
ရုပ် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်
သော တရားတည်း။ ဣတိ သို့။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ
(ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထာ
ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏ အလို
အားဖြင့်။ ရူပါဒယော ဝိယ၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ အနိစ္စတာ၊ သည်။
ဝရိနိပ္ပန္နာ၊ သည်။ ယဒိ(ဟောတိ)၊ (ဝေ သတိ။) တာသာပိ၊ ထို အနိစ္စတာ၏

ကြောင့် တစုံတခုသော အကြောင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော ပရိနိပ္ပန္န မဟုတ်၊
အပရိနိပ္ပန္နတည်း။ သို့ပါလျက် ပရဝါဒီက အဝိဇ္ဇာ စသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို
ပရိနိပ္ပန္န ဟု ယူဆလေသည်။ [ပရိနိပ္ပာဒိယတေ-တစုံတခုသော အကြောင်းသည်
ဖြစ်စေအပ် ပြီးစေအပ်၏။ ဣတိ ပရိနိပ္ပန္နာ။]

လည်း။ အညာယ၊ အခြားသော။ ပရိနိပ္ပန္နာယ၊ သော။ အနိစ္စတာယ၊ အနိစ္စတာသည်။ တဝိတပ္ပံ၊ ရှိရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ၊ တာယ အနိစ္စတာယာတိအာဒိံ အာဟ။ ဣဘရော၊ သည်။ ဒွိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အနိစ္စတာနံ ၊ အနိစ္စတာတို့၏။ ဧကတော၊ တပြိုင်နက်။ အဘာဝေန၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပိတ္တာ ပုန ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ အနိစ္စတာ၊ ထို အနိစ္စတာသည်။ နိစ္စာ၊ မြသည်။ န ဟောတိ။ တေနေဝ အနိစ္စေန၊ ထို အနိစ္စနှင့်ပင်။ သဒ္ဓိံ ။ အန္တရဗာယတိ၊ ကွယ်ပျောက်၏။ တသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီအား။ သကဝါဒီ၊ သည်။ လေသောကာသံ၊ အမြှောက်ထောင်ခွင့်ကို။ အဒတွာ၊ မပေးမူ၍။ တေန၊ ထို ပရဝါဒီသည်။ ဒုတိယာ၊ ၂-ခုမြောက်သော။ ယာ အနိစ္စတာ၊ ကို။ ပဋိညာတာ။ တာယပိ၊ ထို ဒုတိယအနိစ္စတာ၏လည်း။ အနိစ္စတာ၊ အနိစ္စတာသည်။ (သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။) တတော၊ ထို တတိယအနိစ္စတာမှ။ ပရယပိ၊ နောက်ဖြစ်သော အနိစ္စတာ၏လည်း။ (အနိစ္စတာ၊ သိယာ။) ဣတိ၊ သို့။ ပရမုရဝသေန၊ အဆက်ဆက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အနုပစ္စေဒဒေဝါသံ ၊ အနိစ္စတာ၏

၁။ ဒွိန္နံ အနိစ္စတာနံ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ဒွိန္နံ အနိစ္စတာယ” ဟု တွေ့ရ၏။ ပရဝါဒီသည် “ရုပ် အစရှိသည်တို့၏ အနိစ္စတာသည် ပရိနိပ္ပန္နာဖြစ်၏” ဟု ဝန်ခံသော အခါ ထို ပရိနိပ္ပန္နအနိစ္စတာမှာလည်း အနိစ္စတာတမျိုး ရှိရာသောကြောင့် “တာယ အနိစ္စတာယ အနိစ္စတာ ပရိနိပ္ပန္နာတိ” ဟု စိစစ်သောအခါ အနိစ္စတာ ၂-မျိုး တပြိုင်နက် မရှိနိုင်သောကြောင့် “န ဟေဝံ ပတ္တဗ္ဗေ” ဟု ပယ်သည်။ ထို့ကြောင့် “ဒွိန္နံ အနိစ္စတာနံ” ဟု ရိုမှ သင့်မည်ထင်သည်။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဒွိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော ရူပက္ခန္ဓာစသောတရား၊ ထို ရူပက္ခန္ဓာစသောတရားတို့၏ အနိစ္စအဖြစ်တို့၏။ အနိစ္စတာယ၊ အနိစ္စ၏အဖြစ်၏။” ဟု “ဒွိန္နံ အနိစ္စတာယ” ကို ပါဠိမှန်ယူ၍ အနက်ပေးလေသည်။]

၂။ ပုန ပုဋ္ဌော ယသ္မာ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ပုန ယသ္မာ” ဟု ရှိ၏။ ပုန၏ စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့်၎င်း၊ ရှေ့ ပုရိသကာရာနုယောဂဝဏ္ဏနာ၌ ဤကဲ့သို့နေရာဝယ် “ပုန ပုဋ္ဌော ယသ္မာ” ဟု ရှိသောကြောင့်၎င်း “ပုန ပုဋ္ဌော” ဟု ရှိပြီးမှ “ယသ္မာ” စသည်ဖြင့် ရှိသင့်ပါသည်။ ဆိုသို့ရင်းကား— “တာယ အနိစ္စတာယ အနိစ္စတာ ပရိနိပ္ပန္နာတိ” ဟု ပဌမမေးသောအခါ ပယ်၍ ဒုတိယ ထပ်၍ မေးသောအခါ ဝန်ခံသည်” ဟုလှို။

၃။ အနုပစ္စေဒ ဒေဝါသံ။ ။ပထမ အနိစ္စတာကို “ပရိနိပ္ပန္န” ဟု ဆိုသောကြောင့် ပရိနိပ္ပန္နဖြစ်လျှင် အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သော သင်္ဘောတရားဖြစ်ရကား ထိုမှာလည်း အနိစ္စတာတမျိုး ရှိရဦးမည်။ ထို အနိစ္စတာသည်လည်း ပရိနိပ္ပန္န ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စတာ ရှိရဦးမည်။ ဤသို့ ဆက်ကာ ဆက်ကာ အနိစ္စတာတွေ မပြတ်နိုင်သောကြောင့် “အနုပစ္စေဒဒေဝါသံအာရောပေန္တော” ဟု ဆိုသည်။

မပြတ်နိုင်ခြင်းဟူသော အပြစ်ကို။ အာရောပေဇ္ဇော၊ တင်လိုသည်။ (ဟုတူ။) တာယ တာယေဝါတိအာဒိ အာဟ။ ဇရာ ပရိနိပ္ပန္နာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော သင်္ခတတရား၏။ ဇရာမရဏတော၊ ဇရာမရဏမှ။ အညာ၊ အခြားသော။ အနိစ္စတာ နာမ၊ အနိစ္စတာမည်သည်။ နတ္ထိ။ [ဖြစ်ပြီးသော သင်္ခတတရား၏ ဇရာမရဏကို အနိစ္စတာ ဟု ဆိုလိုသည်။] တသ္မာ။ အနိစ္စတာဝိဘာဂါနုယုဉ္ဇနဝေေန၊ အနိစ္စတာ၏ အထူးအပြားကို မေးစိစစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ။ တကြာပိ၊ ထို ဇရာပရိနိပ္ပန္နာ အစရှိသော ပြဿနာ၌လည်း။ ပရဝါဒိနော၊ ၎င်း။ ပုရိမနယေနေဝ၊ ရှေ့နည်းဖြင့်ပင်။ ပဋိညာ စ ပဋိက္ခေပေါ၊ စ ဝေဒိတဇ္ဇော။ [“ကေတော အဘာဝေန ပဋိက္ခိပိတော။ပေ”တသ္မာ ပဋိဇာနာယိ”ကို “ပုရိမနယေနေဝ ပဋိညာ”ဟု ဆိုသည်။]

၆၂၉။ ရူပံ ပရိပ္ပန္နံတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ ယေသံ၊ အကြင်ရုပ် အစရှိသောတရားတို့၏။ သာ အနိစ္စတာ၊ ထို အနိစ္စတာသည်။ (အတ္ထိ။) တေဟိ၊ ထိုရုပ် အစရှိသောတရားတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ သံသန္ဓနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထိ၊ ထို ရူပံ ပရိနိပ္ပန္နံ အစရှိသောစကားရပ်၌။ ပရိနိပ္ပန္နာနံ၊ အကြောင်းတရား တို့သည် ပြီးစေအပ်ကုန်သော။ ရူပါဒိနံ၊ ရုပ် အစရှိသော တရားတို့၏။ အနိစ္စတာ ဇရာမရဏာနိ၊ အနိစ္စတာဟူသော ဇရာမရဏတို့သည်။ အတ္ထိ ယထာ၊ ရှိကုန်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ သို့။ ပရိနိပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ အနိစ္စတာဒိနံ (ပိ)၊ အနိစ္စတာ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ [ပိ၊ ပါလျှင် ကောင်း၏။ မပါသောကြောင့် ထည့်ထားသည်။] တာနိ၊ ထို အနိစ္စတာဟူသော ဇရာမရဏတို့သည်။ ‘နတ္ထိ၊ ကုန်၊ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတူ။) ကေန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ပဋိက္ခိပတိယေဝ၊ ပယ်သည်သာ။ [ဝန်ခံမှု မပါသောကြောင့် “ကေန္တေန”ဟု ဆိုသည်။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အနိစ္စတာကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)
 ကောဒသမဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)
 ကောဒသမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁၂-ဒွါဒသမဂ္ဂ

၁-သံဝရော ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်

၆၃၀-၆၃၂။ ဣဒါနိ သံဝရောကမ္မန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသံဝရောကမ္မန္တိကထာ၌။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ဝါ၊ မြင်ခြင်းကြောင့်။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ၊ မိန်းမဟု၎င်း၊ ယောက္ခိားဟု၎င်း သိမှတ်ကြောင်းဖြစ်သောပုံသဏ္ဍာန်နိမိတ်ကြီးကို ကိလေသာ စိတ်ဖြင့် ယူလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပေ။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ သံဝရောပိ၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ စောင့်စည်းကြောင်းတရားသည် ၎င်း။ အသံဝရောပိ၊ မစောင့်စည်းခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ စောင့်စည်းကြောင်း မဟုတ်သော တရားသု၎င်း။ ကမ္မံ၊ ကံတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပေ။ ဣတရဿ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုငါ့ဝါဒီကို။ သကသမယေ၊ သကဝါဒီ ဟူသော မိမိ၏ အယူ၌။ ယာ စေတနာ၊ ကို။ ကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တာ။ သာ၊ ထိုစေတနာသည်။ ကာယဝစီမနောဒ္ဓါရေသု၊ ကာယဒ္ဓါရ ဝစီဒ္ဓါရ မနောဒ္ဓါရတို့၌။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။ ကာယကမ္မာဒိနာမံ၊ ကာယကံ အစရှိသော အမည်ကို။ လဘတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ တေ၊ သင်၏ အလိုအားဖြင့်။ သံဝရော၊ သည်။ ကမ္မံ၊ သည်။ ယဒိ(ဟောတိ)၊ အံ။ (ဝေ သတိ။) သောပိ၊ ထိုသံဝရသည်လည်း။ စက္ခုန္တိယာဒိသု၊ စက္ခုန္တေ အစ ရှိသော ဒွါရတို့၌။ ပဝတ္တမာနော၊ သော်။ စက္ခုကမ္မာဒိနာမံ၊ စက္ခုကံ အစ ရှိသော အမည်ကို။ လဘေယျ၊ ရရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတု၊ စက္ခုန္တိယ- သံဝရော စက္ခုကမ္မန္တိအာဒိ အာဟ။ /

ဣတရော၊ သည်။ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ သုတ္တပဒံ၊ သုတ်ပုဒ်ကို။ အပဿနေန္တော၊ သည်။ (ဟုတ္တာ။) စတုသု၊ လေးပါးကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ တို့၌။ ပဋိက္ခိပိတော၊ ပယ်ပြီး၍။ ပဉ္စမေ၊ ငါးပါးမြောက်ဖြစ်သော။ ကာယ- ဒ္ဓါငါးရ။ ၌။ ပသာဒကာယံ၊ ပသာဒကာယကို။ (ကာယပသာဒကို။) သန္ဓာယ ပဒိုက္ခိပတိ။ ဝိညတ္တိကာယံ၊ ဝိညတ္တိကာယကို။ (ကာယဝိညတ်ကို။) သန္ဓာယ ပဋိဇာနုတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ခသာ၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ပသာဒကာယမ္ပိ၊ ကို၎င်း။ (ကာယပသာဒကို၎င်း။) ဝိညတ္တိကာယမ္ပိ၊ ကို၎င်း။ (ကာယဝိညတ်ကို၎င်း။)

ကာယိန္ဒြိယန္တေဝ၊ ကာယိန္ဒြေဟူ၍သာ။ ဣစ္ဆတိ။ မနောဒွါရေပိ၊ ဌိလည်း။
 ဝိပါကဒွါရံ၊ တဝင်စိတ်ဟူသော ဝိပါကဒွါရကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။
 ကမ္မဒွါရံ၊ ကုသိုလ်စိတ် အကုသိုလ်စိတ်ဟူသော ကမ္မဒွါရကို။ သန္ဓာယ
 ပဋိဇာနာတိ။ အသံဝရေပိ၊ ဌိလည်း။ ဒေသေ နယော၊ တည်း။ စက္ခုနာ ရူပံ
 ဒိသ္မာတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ သည်း။ တေသု ဒွါရေသု၊ ထို၌။ သံဝရာသံဝရ-
 မေဝ၊ သံဝရအသံဝရကိုသာ။ ဒီပေတိ။ တယ၊ ထို သံဝရအသံဝရ၏။
 ကမ္မဘာဝံ၊ ကံ၏ အဖြစ်ကို။ န(ဒီပေတိ)၊ ပြသည်မဟုတ်။ တသ္မာ အသာဓေ။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သံဝရေကမ္မန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (ဒိဋ္ဌိတာ။)

၂-ကမ္မကထာ အဖွင့်

၆၃၃-၆၃၅။ ဣဒါနိ ကမ္မကထာ နာမ ဟေတတိ။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မကထာ၌။
 နာဟံ ။ပေ။ ကမ္မာနန္တိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တပဒံ နိဿာယ၊ ၍။ သဗ္ဗံ၊ သော။
 ကမ္မံ၊ သည်း။ သဝိပါကံ၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ မဟာ-
 သံသိကာနံ၊ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့အား။ (ဒဿေတုံ-၌ စပ်။) ဘိက္ခဝေ၊
 တို့။ အဟံ၊ ငါတုဏှားသည်။ စေတနံ၊ စေတနာကို။ ကမ္မံ၊ ကံဟူ၍။ ဝဒါမိ၊
 ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တာဏ၊ သည်း။ အဝိသေသေန၊ ကုသိုလ်
 စေတနာ အကုသိုလ်စေတနာ အဗျာကတစေတနာဟု အထူးမမ၊ သာမည
 အားဖြင့်။ စေတနာ၊ ကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထာ၊ ပြီ။ သာစ၊ ထိုစေတနာ
 သည်လည်း။ ကုသလာကုသလာဝ၊ ကုသိုလ်စေတနာ အကုသိုလ်စေတနာ
 သည်သာ။ သဝိပါကံ၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်၏။ အဗျာကတ၊ အဗျာကတ
 စေတနာသည်။ အဝိပါကံ၊ အကျိုးမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ဤဝေဖန်
 အပ်သော အထူးအပြားကို။ ဒဿေတုံ သဗ္ဗံ ကမ္မန္တိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။
 ပဋိညာ ဣတရဿ။ ပုန၊ တဖန်။ သဗ္ဗာ စေတနာတိ၊ အစရှိကုန်သော။
 ပဉ္စေသု၊ ထို၌။ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတစေတနာကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခေပေ၊
 ကို၎င်း။ ကုသလာကုသလေ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာတို့ကို။ သန္ဓာယ
 ပဋိညာ၊ ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ [စေတနာကို အရကောက်ရမည်ဖြစ်သော
 ကြောင့် “ကုသလာကုသလာ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ဝိပါကဗျာကတတိ
 အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ သဝိပါကာဝိပါကစေတနံ၊ အကျိုးနှင့်တကွ
 ဖြစ်သော စေတနာ၊ အကျိုးမရှိသော စေတနာကို။ သရူပေန၊ သရူပအားဖြင့်။
 ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကမ္မကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်း
 သည်။ ဥတ္တာနုတ္ထမေဝ။ နယံ ဘိက္ခဝေတိ သုတ္တံ၊ အစရှိသော သုတ်သည်။

(အသာဓကံ-၌ စပ်။) ပစ္စယေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။
ဒိဋ္ဌမ္မာဒိသု၊ ဒိဋ္ဌမ္မာတဝ အစရှိသည်တို့၌။ ဝိပါက ပဋိသံဝေဒနံ၊ အကျိုးကို
ခံစားခြင်းကို။ သန္ဓာယ။ (တဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊
အပြီးတည်း။

ကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်

၆၃၆-၆၃၇။ ဣဒါနိ သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
ထို သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိကထာ၌။ သော၊ ထိုဘုရားရှင်သည်။ တဿ ကမ္မဿ၊
ထို ကံကို။ ကတတ္ထာ၊ ပြုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပစိတတ္ထာ၊ ဆည်းပူးအပ်
ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဿန္တုာ၊ ပွားများအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဝိပုလတ္ထာ၊ ပြန်ပြောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗြဟ္မဿရော၊ ဗြဟ္မာမင်း၏
အသံနှင့်တူသော အသံတော်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိနိ၊ ဤသို့အစ
ရှိသော ပါဠိရုပ်တို့ကို။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ။ သဒ္ဓေါ၊
အသံသည်။ ဝိပါကော၊ ကံ၏ အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံဃိကာနံ
လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။ (ဇဝံ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေသံ၊ ထို

၁။ သဝိပါက။ ၁၃။ ဝုတ္တံ။ ။ “ဝိပါက အဗျာကတာ” စသည်ဖြင့် အဝိပါက
စေတနာကိုသာ သရုပ်သကောင်အဖြစ်ဖြင့် ပြု၏။ သဝိပါက စေတနာအတွက် သရုပ်
သကောင်အားဖြင့် မပြု။ သို့သော် အဝိပါက စေတနာကို သရုပ်သကောင်အားဖြင့်
ပြလိုက်လျှင် သဝိပါက စေတနာအတွက်လည်း သရုပ်သကောင်အားဖြင့် ပြပြီး
ဖြစ်တော့၏။ ဟု ယူဆ၍ “သဝိပါက ဝိပါကစေတနံ သရူပေန ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ” ဟု
မိန့်သည်။ [အဝိပါကစေတနာယ သရူပေန ဒဿိတာယ သဝိပါကာပိ ဒဿိတာယေဝ
နာမ ဟောတိတိ မညမာနော (မှတ်ထင်သည်) ဟုတွာ အာဟ သဝိပါကာ-
ဝိပါကစေတနံ သရူပေန ဒဿေတုန္တိ-နိကာ။]

၂။ အယောနိသော ဂဟေတွာ။ ။ “သော တဿ ကမ္မဿ ၁၃။ ဗြဟ္မဿရော
ဟောတိ” ဟူသော ပါဠိတော်သည် အသံကောင်းခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြသော
ပါဠိတော် ဖြစ်သည်ကား မှန်၏။ သို့သော် သဒ္ဓရုပ်သည် စိတ်၊ ဥတုကြောင့်သာ
ဖြစ်ရကား ဝိပါက မဖြစ်နိုင်။ အသံကောင်းခြင်း၏ အကြောင်းကား အသံဖြစ်ရာ
ကဏ္ဍ စသော အရပ်တို့၌ ကမ္မဇရုပ် ပါ၏။ ထို ကမ္မဇဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်လည်း
ရှေးကံ ကောင်းလျှင် ကောင်း၏။ ရှေးကံ မကောင်းလျှင် ညံ့၏။ ထိုကမ္မဇပထဝီဓာတ်နှင့်
စိတ္တဇပထဝီဓာတ်တို့ ထိခတ်မိသောအခါ အသံဖြစ်ပေါ်လာရကား ကမ္မဇပထဝီ
ကောင်းလျှင် အသံကောင်း၏။ ကမ္မဇပထဝီ မကောင်းလျှင် အသံညံ့၏။ ဤသို့ ယူရ
မည်ကို မယူပဲ သဒ္ဓရုပ်ကိုပင် တိုက်ရိုက်အကျိုးဝိပါကဟု ယူဆလေသည်။

ပရဝါဒီတို့အား။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ၊ ကံ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်သော။ အရူပဓမ္မာဝံ၊ နာမ်တရားတို့ချဉ်းသာ။ ဝိပါကတိနာမံ၊ ဝိပါက ဟူသော အမည်ကို။ လတန္တိ၊ ရကုန်၏။ ရူပဓမ္မေသု ပန၊ ရုပ်တရားတို့၌ကား။ အယံ-ဝေါဟာရော၊ ဤ ဝိပါကံ ဟူသော အခေါ်အဝေါ်သည်။ နတ္ထိံ၊ ဣတိ ဒသေတုံ ။ပေ။ ဣတရဿ။

သုခဝေဒနီယောတိအာမိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ဝိပါကော နာမ၊ အကျိုးဝိပါကံမည်သည်။ ဝေရူပေါ၊ သုခဝေဒနီယော စသော ဤသို့သဘော ရှိသည်။ ဟောတိံ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ သော တဿ ကမ္မဿာတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ လက္ခဏပဋိလာဘဒဿနတ္ထံ၊ ဗြဟ္မသရလက္ခဏာ တော်ကို ရခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဘဂဝတာ)။ ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ မဟာပုရိသော၊ မြတ်သောယောကျ်ား သူရားလောင်းသည်။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သုစိပရိဝါရော၊ စင်ကြယ်သော အခြေ အရံ ရှိသည့်လည်း။ ဟောတိံ၊ စ၊ ထိုသို့ ကံကြောင့် စင်ကြယ်သော အခြေအရံရှိပါ သော်လည်း။ ပရိဝါရော၊ အခြေအရံသည်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးဝိပါကံသည်။ န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ဧတံ၊ ဤ သော တဿ ကမ္မဿ အစရှိသော စကားရပ် သည်။ အသာကော၊ သာဓကမမြောက်။ [ရှေးကံကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ စင်ကြယ်သောအခြေအရံရှိ၏။ သို့သော် အခြေအရံသည် ကံ၏ အကျိုးရင်း ကမ္မဇရုပ်မဟုတ်။ အကျိုးဆက်သာတည်း။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သဒ္ဓေါဝိပါကောတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-သဋ္ဌာယတနကထာ အဖွင့်

၆၃၈-၆၄၀။ ဣဒါနိ သဋ္ဌာယတနကထာ နာမ ဟောတိံ။ တတ္ထ၊ ထို သဋ္ဌာယတနကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဋ္ဌာယတနံ၊ စက္ခာယတနစသော ခြောက်ပါးသော အာယတနသည်။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ပြု အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကော၊ ကံ၏အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ ။ပေ။ မဟာသံသိကာနံ၊ ဧ တသန္တာယ စက္ခာယတနံ ဝိပါကောတိ ပုစ္ဆာ လကဝါဒီဿ။ ပဋိညာ ဣတရ-ဿ။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သဋ္ဌာ-ယတနံ ဝိပါကောတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါ၌၌။ မနာယတနံ၊ မနာယတနသည်။ သိယာ၊ အချို့သည်။ ဝိပါကော၊ ဝိပါကံတည်း။ သေသာနိ၊ မနာယတနမှ ကြွင်းသော အာယတနတို့သည်။ ဧကဝလံ၊ ဝိပါကမဖက် သက်သက်။ ကမ္မ-သမုဋ္ဌာနာနိ၊ ကံဟူသောဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်၏။ ဝိပါကော၊ ဝိပါကံသည်။

န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ။ ဧတံ။ ဤ နနု သဠာယတနံ ကမ္မဿ ကတတ္တာ ဥပ္ပန္နိ ဟူသော စကားသည်။ အသာဓကံ။ သဘောမမြောက်။ ဣတိ။ အပြီးတည်း။

သဠာယတနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာ အဖွင့်

၆၄၁-၆၄၅။ ဣဒါနိ သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသတ္တက္ခတ္တုပရမကထာ၌။ (သဘော သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ ပဋိသန္ဓေ ခုနစ် ကြိမ်ဟူသော အသွန် အတိုင်းအရှည် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ။ သို့။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သတ္တက္ခတ္တုပရမတာယ၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမ၏ အဖြစ်၌။ နိယတော၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီ။ ဣတိ ယေသံ ပေ။ ဥတ္တရာပထကာနိ တေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့အား။ (ဒဿတု-၌စပ်။) ယေန၊ အကြင်အမြဲသတ် မှတ် ဆုံးဖြတ်ကြောင်း နိယာမကြောင့်။ သော၊ ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမတာယ၊ ၌။ နိယတော၊ မြဲသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ် ရ၏။ အရိယမဂ္ဂံ၊ သောတာပတ္တိအရိယာမဂ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အညော၊ အခြားသော။ တဿ၊ ထိုသတ္တက္ခတ္တုပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် ၏။ (သော) နိယာမော၊ ထို အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ကြောင်း တရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ ဝိဘာဝံ၊ ဤ ဝေဖန်အပ်သော အထူးကို။ ဒဿေတု ပုစ္ဆာ သကပဒိဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ။

မာတာ ဇီဝိတာတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ နိယာမာ၊ နိယာမတို့သည်။ သမ္ပတ္တနိယာမော စ၊ သမ္ပတ္တနိယာမ၎င်း။ မိစ္ဆတ္တနိယာမော စ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့) ဒေ၊ ၂-ပါးတို့တည်း။ သမ္ပတ္တနိယာမော၊ သမ္ပတ္တနိယာမသည်။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်တည်း။ သော၊ ထို အရိယမဂ်သည်။ အဝိနိပါတမဗ္ဗတဉ္စေ၊ အပါယ် ၄-ပါး၌ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဖလပ္ပတ္တိဉ္စေ၊

ဣမံ ဝိဘာဝံ။ “ဝိဘာဝံ” ဟုလာရာ၌ “ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အပြား” ဟု ဖွင့်လှေ့ရှိ၏။ ဤ၌ကား ထိုသို့ ၂-မျိုး ၃-မျိုး စသော အပြားမရှိ။ “အရိယမဂ် သည်သာ သတ္တက္ခတ္တုပရမ ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်ကို သတ်မှတ်ကြောင်း နိယာမ ဖြစ်၏။ အခြားနိယာမ မရှိ” ဟု ဝေဖန်အပ်သော အထူးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ဣမံ ဝိဘာဝန္တိ ဣမံ ဝိဘေသံ” ဟု ဖွင့်သည်။

မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို၎င်း။ နိယမေတိ၊ အမြဲ သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်၏။ [နိ+ယမုဓာတ်သည် ဆုံးဖြတ်ခြင်း အနက်ကို ယော၏။ ထို့ကြောင့် ကာရိတ်သွင်း၍ “မြဲစေ၏” ဟု အနက်မပေးရ။] မိစ္ဆတ္တနိယာမော၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမသည်။ အာနန္တရိယကမ္ပံ၊ အာနန္တရိယကံတည်း။ တံ၊ ထိုအာနန္တရိယကံသည်။ အနန္တရာ၊ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌။ နိရယူပပတ္တိံ၊ ငရဲ၌ဖြစ်ခြင်းကို။ နိယမေတိ၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော နိယာမတို့တွင်။ သတ္တကုတ္တုပရမော၊ သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္တိ မဂ်သည်။ အဝိနိပါတဓမ္မတာယ စ၊ ၌၎င်း။ ဖလုပ္ပတ္တိယာ စ၊ ၌၎င်း။ နိယမိတော၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီ။ ပန၊ ကား။ အဿ၊ ထို သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန်၏။ သေသမဂ္ဂနိယာမော၊ သောတာပတ္တိမဂ်မှ ကြွင်းသော အထက်မဂ္ဂနိယာမသည်။ နတ္ထိံ၊ (ကသွား) အနဓိဂတတ္ထာ၊ မရအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သော၊ ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာနန္တရိယမ္ပိ၊ အာနန္တရိယကံကိုလည်း။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ အာဗျော၊ မထိုက်။ ပန၊ ထိုသို့မထိုက်ပါသော်လည်း။ တုံ၊ အသင် ပရဝါဒီသည်။ အဿ၊ ထို သတ္တကုတ္တုပရမ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိယာမံ၊ (အဝိနိပါတဓမ္မတာ ဖလုပ္ပတ္တိမှ တပါးသော သတ္တကုတ္တုပရမ အဖြစ်၌) မြဲခြင်းကို။ ဣစ္ဆသိ၊ အလိုရှိတိ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ အသင် ပရဝါဒီကို။ ဝဒါမ ၂၊ ငါတို့ ဆိုကုန်၏။ ဝါ၊ မေးလိုကုန်၏။ (ကံ၊ နည်း။) ကံ၊ အသို့နည်း။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏အလိုအားဖြင့်။ သော၊ ထို သတ္တကုတ္တုပရမ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဣဓိနာ မိစ္ဆတ္တနိယာမေန၊ ဤမိစ္ဆတ္တနိယာမ သည်။ နိယမိတော၊ အမြဲ သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒါမ။ ဣတိအယံ အဓိပ္ပာယ်ယော။)

၁။ 'တံ' ဖနဿ နိယာမံ။ ။ သမ္မတ္တနိယာမ ဟူသည် အရိယာမဂ်တည်း။ ထိုအရိယာမဂ်သည် အဝိနိပါတဓမ္မအဖြစ်၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်ဟူသော အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းကိုသာ အမြဲ သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်၏။ “ခုနစ်ဘဝအဖြစ်၌ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်သည်” မဟုတ်။ အသင်ပရဝါဒီကား “ခုနစ်ဘဝ အဖြစ်၌လည်း အရိယာမဂ်က အမြဲ သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်သည်” ဟု အလိုရှိသည်။

၂။ တေန တံ ဝဒါမ။ ။ ထိုသို့ “ ခုနစ်ဘဝ ဖြစ်ခြင်း၌ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း” ကို အသင်ပရဝါဒီက အလိုရှိသောကြောင့် အသင့်ကို ငါတို့ မေးလိုကုန်၏။ “ထိုသတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန်ဖြစ်သူမှာ အမိကိုသတ်ခြင်း အစရှိသော မိစ္ဆတ္တနိယာမက ခုနစ်ဘဝအတွင်း၌ တရားမရအောင် ဆုံးဖြတ်ထားသောကြောင့် ခုနစ်ဘဝ မပြည့်စင် တရားမရနိုင်သလော” ဟု သင့်ကို မေးလိုကုန်၏။

အာတဗ္ဗော အန္တရာတိပဇ္ဇေသ္မိ၊ အစရိသော ပြဿနာတိဉ္စိ။ အာနန္တရိယာ-
 ဘာဝံ၊ အာနန္တရိယကံ၏ မရှိခြင်းကို။ (တနည်း) အာနန္တရိယာဘာဝံ၊ အာ-
 နန္တရိယကံထိုက်သူ၏အဖြစ်၏ မဟုတ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ သတ္တကု-
 တ္တုပရမံ၊ ပဋိသန္ဓေ ခုနကြိမ် အလွန် အတိုင်း အရှည် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။
 သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ အတ္ထိ သော နိယာမောတိပဇ္ဇေ၊ အစရိသောပြဿ-
 နာဉ္စိ။ သတ္တကုတ္တုပရမထာယ၊ သတ္တကုတ္တုပရမ၏ အဖြစ်ဉ္စိ။ နိယာမံ၊ အမြဲ
 သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ အပဿန္ဓော၊ မတွေ့သည်။ (ဟုတွာ) ပဋိ-
 က္ခိပတိ။ အတ္ထိ တေ သတိပဋ္ဌနာတိအာဒိ၊ အစရိသော စကားကို။ နိယာမ-
 သင်္ခါထေ၊ နိယာမဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ မဂ္ဂဓမ္မေ၊ မဂ်တရားတို့ကို။ ဒဿေတုံ၊
 ငှါ။ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီး၊ ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ထိုသတ္တကုတ္တုပရမ
 ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (သန္တာနံ) ပုန၊ တဖန်။ (ထပ်၍) ပဌမမဂ္ဂါနုပုတ္တိတော ၊
 ပဌမမဂ်၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တေပိ၊ ထိုနိယာမဟု ဆိုအပ်သော မဂ်တရား
 တို့သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ တဿ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဧတ္ထ၊ ဤသတ္တ-
 ကုတ္တုပရမထာဉ္စိ။ သေသံ၊ သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

နန သော သတ္တကုတ္တုပရမောတိ ဧတ္ထ၊ ဉ္စိ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အယံ
 ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဧတ္ထကော၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဘဝေ၊ ဘဝ
 တို့ကို။ သန္ဓာဝိတွာ၊ ပြေးသွားပြီး၍။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့။

၁။ အာတဗ္ဗော အန္တရာ။ ။ပါဠိတော်၌ “အာတဗ္ဗော အန္တရာ ဓမ္မံ အဘိသ-
 မေတုံ”ဟု ပြဿနာရှိ၏။ “ခုနစ်ဘဝ မရောက်မီ အကြား၌ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို
 သိခြင်းငှါ မထိုက်သလော”ဟု သကဝါဒိက မေးသောအခါ အာနန္တရိယကံ၏ မရှိ
 ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ ပဌမပယ်၏။ မှန်၏။ အာနန္တရိယကံရှိနေသူမှာ အကြား၌ သစ္စာ
 ၄-ပါး တရားကို သိခြင်းငှါမထိုက်။ အာနန္တရိယကံမရှိလျှင် သိခြင်းငှါထိုက်၏။ ထို့
 ကြောင့် “အာတဗ္ဗော မထိုက်ဖူးလော” ဟု မေးရာဝယ် အာနန္တရိယကံ မရှိခြင်းကို
 ရည်ရွယ်၍ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပဌမ ပယ်သည်။

ဒုတိယထပ်၍ မေးသောအခါ ခုနစ်ဘဝ မပြည့်မီ အကြား၌ သစ္စာ ၄-ပါးကို
 လိလျှင် သတ္တကုတ္တုပရမ မဟုတ်သောကြောင့် သတ္တကုတ္တုပရမကို ရည်ရွယ်၍
 “အာမန္တာ”ခုနစ်ဘဝ မပြည့်မီ အကြား၌ အထက်တရားကိုသိခြင်းငှါ မထိုက်သူမှန်၏
 ဟု ဝန်ခံသည်။ အာနန္တရိယာဘာဝပုဒ်၌ ၂-နက်မေးရပုံကို ခိုကာဉ်ကြည့်ပါ။

၂။ ပဌမမဂ္ဂါနုပုတ္တိတော။ ။သတ္တကုတ္တုပရမ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သတိပဋ္ဌာန်
 စသော မဂ်၌ပါသော တရားတို့ကြောင့် သတ္တကုတ္တုပရမအဖြစ်၌ မြ၏။ ထိုသို့
 မြကြောင်းဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာန်စသော မဂ်တရားတို့သည် မဂ်ရပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်မှာ
 ရှိကုန်သလော ဟု မေးသောအခါ မဂ်ရပြီးနောက် ထိုသတိပဋ္ဌာန်စသော မဂ်တရား
 တို့ ထပ်၍မဖြစ်သောကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။

အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣစ္ဆေကေ၊ ကုန်သော။ (ဘဝေ သန္ဓာဝိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိယတိ။) ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ ဉာဏဗလေန၊ ဉာဏ်တော်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဗျာကရေတိ၊ ဖြေဆိုတော်မူ၏။ ဘဝနိယာမံ နာမံ၊ ဘဝ၏ မြဲခြင်းမည်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော တရားကို။ (ပယိတွာ မြင်တော်မူ၍။) န ဗျာကရေတိ၊ ဖြေတော်မူသည် မဟုတ်။ (တနည်း) ဘဝနိယာမံ နာမံ၊ မည်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော တရားကို။ န(ဗျာကရေတိ)။ [ဘဝမည်ရှေ့ မည်မျှဟု ဟောတော်မမူပါ ဟူလို။] တေန၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ တစုံတခုသော ဘဝနိယာမကို ဖြေတော်မမူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) သတ္တက္ခတ္တုပရမောတိ ဝါ၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမ သောတာပန်ဟူ၍၎င်း။ ကောလိကောလေ တိ ဝါ၊ ကောလိကောလ သောတာပန်ဟူ၍၎င်း။ ဧကပီဇိတိ ဝါ၊ ဧကပီဇိ သောတာပန်ဟူ၍၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ တသွား၊ ကြောင့်။ တေ၊ ဤ နန္ဒ သော သတ္တက္ခတ္တုပရမောဟူသောစကားသည်။ အသာကေ၊ သာကေ မမြောက်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆၄၆-၆၄၇။ ကောလိကောလဧကပီဇိကထာယောပိ၊ ကောလိကောလကထာ၊ ဧကပီဇိကထာတို့ကိုလည်း။ ဣမိနာဝ ဥပါယေန၊ ဤသို့ ကပ်၍ သိကြောင်းနည်းဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဂ-ဇိဝိတာဝေါရောပနကထာ အဖွင့်

၆၄၈-၆၄၉။ ဣဒါနိ ဇိဝိတာဝေါရောပနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဇိဝိတာဝေါရောပနကထာ၌။ ယသွာ၊ ကြောင့်။ ဒေါသသမ္ပယုတ္တေန၊

၁။ န ဘဝနိယာမံ နာမံ ။ “ဘဝနိယာမံ နာမံ ကိဉ္စိ” ၏ စပ်ဝှ် မရှိသောကြောင့် “ပယိတွာ” ဟု ဩင်းကျန်နေသောပုဒ်ကို ထည့်ပါ။ (တနည်း)ရှေ့ဝါကျမှ “ဗျာကရေတိ” ငြိယာကို ယှဉ်စပ်ပါဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

၂။ ဧချါဝ ။ ဤ သတ္တက္ခတ္တုပရမ ကထာ၌ ဟောလိုရင်းအချုပ်မှာ-“သတ္တက္ခတ္တုပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သတ္တက္ခတ္တု ပရမအဖြစ်၌ မြ၏” ဟု ပရဝါဒိက ယူဆခြင်း၊ သကဝါဒိက “မမြ” ဟု ယူဆခြင်းသည် လိုရင်း အချုပ်တည်း။

၂။ ဆဘာဝကမေတ် ။ ပရဝါဒိသည် သတ္တက္ခတ္တုပရမဟူသော စကားကို အထောက်အထားပြု၍ ခုနစ်ကြိမ်အထိ ပဋိသန္ဓေနေ၍ ခုနစ်တဝရီရမည်ဟု ယူထား၏။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်ကား ခုနစ်ကြိမ် အတိအကျဟု ဟောတော်မူ။ ခုနစ်ကြိမ် အလွန်ဆုံးဟူသာ ဟောတော်မူသည်။ ခုနစ်ကြိမ်အလွန်ဆုံးဟု ဟောတော်မူသဖြင့် ခြောက်ကြိမ်၊ ဝါးကြိမ်စသည်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် နန္ဒ သော သတ္တက္ခတ္တုပရမော ဟူသောစကားသည် သာကေ မမြောက်။

ဒေါသသမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ပါဏာတိပါတော၊ သတ္တဝါကို လျှင်စွာ ကျစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒေါသော စ၊ ကိုလည်း။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ မဂ်ဒိဋ္ဌိနှင့် ပြည့်စုံသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပဟိန္ဒော၊ မပယ်အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊ သည်။ သစ္စိစ္စ၊ သတ္တဝါဟု သိသော သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍။ ပါဏံ၊ သတ္တဝါကို။ ဇိဝိတာ၊ ဇိဝိတိန္ဒြေမှ။ ဝေါရောပေယျ၊ ခွင်းရာသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗသေလိယာပရသေလိယာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျတာပိ။ (ဝေံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နောတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ပန၊ ကား။ သစ္စိစ္စ မာတရန္တိအာဒိပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသောတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တဘယေန၊ သုတ်နှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ သတ္တရိ အဂါရဝေါတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ သတ္တာရာဒိသု၊ ဘုရားအစရှိသည်တို့၌။ သဂါရဝဿ၊ ရိုသေခြင်းနှင့်တကွ။ သိက္ခာပဒဿ၊ သိက္ခာပုဒ်ကို။ ဝိတိက္ခမာတာဝဒဿနတ္ထံ၊ လွန်ကျူးမှု၏ မရှိခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ) ပုတ္တံ။

ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမူ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ အကုသလဝသေန၊ အကုသိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ တဿ၊ ထိုဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဂါရဝေါ နာမ၊ မရှိသေခြင်းမည်သည်။ နတ္ထံ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပိတုာ၊ ရှိ၎င်း။ သဂါရဝဘာဝံ၊ ရိုသေခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ သမ္ပုဋိစ္စိတုာ-စ၊ ဝန်ခံပြီး၍၎င်း။ ပုန၊ ဖန်။ အဂါရဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)။ တေသု တေသု ကိစ္စေသု၊ ရတနာ ၃-ပါး၏ကိစ္စမှတပါးသော ထိုထို ကိစ္စတို့၌။ ပယုတတာယ၊ အားထုတ်နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိက္ခိတ္တာနံ၊ အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသူတို့၏။ ဝါ၊ ပြန်လွှင့်သော စိတ်ရှိသူတို့၏။ အသတိယာ၊ သတိမဲ့သဖြင့်။ (အမှတ်တမဲ့) အမနသိကာရေန၊ စေတီတော်ကို နှလုံးမသွင်းသဖြင့်။ စေဘိယေ၊ စေတီတော်၌။ အဘိဝါဒန-ပဒက္ခိဏကရဏာဘာဝံ၊ ရှိခိုးမှုကို ပြုခြင်း၊ ရိုသေမှုကို ပြုခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။

ပုန၊ ဖန်။ ဩဒယေယျာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ တာဒိသာယ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ကိရိယာယ၊ ကျင်ကြီးစွန့်ခြင်း အစရှိသော အမှုအရာကို။ သစ္စိစ္စ၊ သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍။ အကရဏတော၊ မပြုခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဧတ္ထ၊ ဤဇိဝိတာဝေါရောပနကထာ၌။ ယေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဇိဝိတာဝေါရောပနကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-ဒုဂ္ဂတိကထာ အဖွင့်

၆၅၀-၆၅၂။ ဣဒါနိ ဒုဂ္ဂတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဒုဂ္ဂတိကထာ၌။ ယေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒုဂ္ဂတိဉ္စ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝ၎င်း။ ဒုဂ္ဂတိသတ္တာနံ၊ ဒုဂ္ဂတိတုံ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံရှိသော။ တဏှဉ္စ၊ တဏှာ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဘယဓ္မိ၊ နှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ ဒုဂ္ဂတိတိ၊ ဒုဂ္ဂတိဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ယူပြီး၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဝထာ၊ ထိုနှစ်ပါး အပြားအားဖြင့်။ အဝိတဇိတွာ၊ မဝေဖန်မှု၍။ အဝိသေသေနဝ၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်သး။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ (ကေဝိယ) ဥတ္တရာပထကာ သေယျတာပိ၊ တို့ကဲ့သို့တည်း။ ဝေ သန္နာယ ။ပေ။ ဣတရဿ။

အာပါယိကေ ရူပေရဇ္ဇေယျာတိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ပရဝါဒိနော၊ ၎င်း။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိသတ္တဝါတို့၏ အာရုံကို။ အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်သေး။ တဿ၊ ထိုဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ စောဒေတုံ ဝတ္ထံ။ [သကဝါဒီတို့က ဒုဂ္ဂတိသတ္တဝါတို့၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာကို ဒုဂ္ဂတိဟု မယူလို၊ ဘဝကိုသာ ဒုဂ္ဂတိ ဟု ယူလိုသည်။ သို့ကြောင့် “အာပါယိကော”စသော ပြဿနာသည် ပရဝါဒိ အယူအားဖြင့် သကဝါဒီက မေးသော ပြဿနာတည်း။] ဣတ္ထေ၊ ဤဒုဂ္ဂတိကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ ဒုဂ္ဂတိပဟာနမေဝ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝကို ပယ်ခြင်းကိုသာ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒုဂ္ဂတိဝါဒိနိတဏှာပဟာနံ၊ ဒုဂ္ဂတိသို့ ရောက်ကြောင်းတဏှာကို ပယ်ခြင်းကိုသာ။ ဒီပေတိ၊ ဒုဂ္ဂတိသတ္တာနံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ရူပါဒိအာရမ္မဏာယ၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံရှိသော။ တဏှာယ၊ တဏှာကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။ န(ဒီပေတိ)။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒုဂ္ဂတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆၅၃။ သတ္ထမဘဝိကကထာယပိ၊ ၌လည်း။ ဧဝေဝနယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒွါဒသမဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ဒွါဒသမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁၃-တေရသမဝဂ္ဂ

၁-ကပ္ပဋ္ဌကထာ အဖွင့်

၆၅၄-၆၅၇။ ဣဒါနိ ကပ္ပဋ္ဌကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ကပ္ပဋ္ဌ-
 ကထာ၌။ ရာဇဂိရိကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျိထာပိ၊ (ဝေ။)
 ယေသံ၊ အကြင် ရေဝါဒီတို့၏။ သမဂ္ဂံ၊ ညီညွတ်သော။ သံသံ၊ ကို။
 ဘေတွာန၊ ခွဲပြီး၍။ ကပ္ပံ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး။ နိရယဒ္ဓိ၊ ငရဲ၌။ ပစ္စတိ၊ ကျက်ရ၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့သော ပါဠိတော်ကြောင့်။ သကလမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။
 ကပ္ပံ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး။ သံသဘေဒကော၊ သံသာကို သင်းခွဲသူသည်။ နိရယေ၊
 ၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်ရ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ။ ပေ။
 ဣတရဿ။ ဗုဒ္ဓေ၊ ၈ လောကေတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေန၊
 ဘုရားရှင်၏ ပွင့်တော်မူခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ သံသဘေဒဿ၊ သံသာ
 သေဒကကံ၏။ အဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။
 (သကဝါဒီနာ)ဝုတ္တံ။ ကပ္ပေါ ၈။ ပေ။ သိဇ္ဇတိတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်
 ကို။ (ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) သေ၊ ထို ကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သကလံ၊
 အလုံးစုံသော။ ကပ္ပံ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး။ ယဒိ တိဋ္ဌတိ၊ အံ။ (ဝေ သတိ။)
 သတ္တယနတော၊ ကမ္ဘာ၏ တည်ရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ တံ ကမ္ပံ၊ ထို
 သံသဘေဒကကံကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်၍။
 တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ဝုတ္တံ။

အတိတန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော
 ဣဒိပလကထာ၌။ ဝုတ္တာဓိပ္ပါယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်သာ။
 ကပ္ပဋ္ဌော ဣဒိမာတိပဉ္စေ၊ အစရှိသောပြဿနာ၌။ ဘာဝနာမယံ၊ ဘာဝနာ
 ကြောင့်ဖြစ်သော တန်ခိုးကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ပန၊ ထိုသို့ ပယ်ပါသော်
 လည်း။ ပရသမယေ၊ ပရဝါဒီတို့၏အယူ၌။ အဿ၊ ထို ကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဇာတိမယံ၊ ပဋိသန္ဓေကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣဒိ၊ တန်ခိုးကို။ ဣစ္ဆန္တိ။ တံ၊
 ထို ဇာတိမယဣဒိကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ဆန္ဒိပ္ပါဒေတိအာဒိ၊ အစ
 ရှိသော။ ဝေ၊ ဤအယူသည်။ ဇာတိမယာယ၊ ပဋိသန္ဓေကြောင့်ဖြစ်သော။
 ဣဒိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ ဣဒိမာ၊ တန်ခိုးရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့သော။ လဒ္ဓိမတ္တံ၊
 အယူမျှသာတည်း။ [“ဇာတိမယဣဒိ ငရဲနိုင်ပါ” ဟူလို။] တေန၊ ထို ဇာတိမယ
 ဣဒိဖြင့် တန်ခိုးရှိ၏ဟူသောအယူဖြင့်။ ကိ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ပန၊

စင်စစ်ကား။ အထူး ထို ကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိသည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ။
 (ဧဝံ သတိ။) ဣမိနာ နယေန၊ ဤ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို ပွားစေ ဖြစ်စေခြင်းဟူသော
 နည်းဖြင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ တို့ကို။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်။ ဘဝေယျံ။
 ဣတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ အာပါယိကော နေရယိကောတိ သုတ္တံ၊ အစရှိသော
 သုတ်ကို။ (ဝုတ္တံ အသာကေ-တို့၌ စပ်။) သော၊ ထို ကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 (တိဋ္ဌေယျ-၌ စပ်။) ဧကံ၊ တခုသော။ ကပ္ပံ၊ မဟာကပ်ကို။ အသိတိသာဂေါ
 ရှစ်ဆယ်သောအဖို့တို့ကို။ ကတွာ။ တတော၊ ထို ရှစ်ဆယ်သောအဖို့မှ။
 ဧကဘာဝမတ္ထံ၊ တခုအဖို့အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ကာလံ၊ အန္တရကပ်ပတ်လုံး။
 တိဋ္ဌေယျ။ တံ၊ ထို အန္တရကပ်ပတ်ဟူသော။ အာယုကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ကို။ သန္ဓာယ
 ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ အသာကေ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကပ္ပဋ္ဌကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-ကုသလပဋိလာဘကထာ အဖွင့်

၆၅၀-၆၅၉။ ဣဒါနိ ကုသလပဋိလာဘကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထို ကုသလပဋိလာဘကထာ၌၊ ကပ္ပဋ္ဌော၊ ကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည် (သံဃဘေဒက
 ကံကြောင့် အာယုကပ်ပတ်လုံး ငရဲ၌တည်လတ္တံ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) သကသမယေ၊
 မိမိဟူသော သကဝါဒီ၏အယူ၌။ ကာမာဝစရကုသလမေဝ၊ ကာမာဝစရ
 ကုသိုလ်ကိုသာ။ ပဋိလတတိ၊ ရနိုင်၏။ ပန၊ ပျတိရိက်ကား။ ယေန၊ အကြင်
 ကုသိုလ်ဖြင့်။ တံ ဥပပတ္တိံ၊ ထို ငရဲ၌ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဋိဗာဟေယျ၊ တားမြစ်
 နိုင်ရာ၏။ မဟဂ္ဂတံ၊ မဟဂ္ဂုတ်သော်လည်း ဖြစ်သော။ လောကုတ္တရံ ဝါ၊
 လောကုတ္တရာသော်လည်း ဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုကုသိုလ်ကို။ န ပဋိလတတိ၊
 မရနိုင်။ ပန၊ ကား။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊
 ဤ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ အဝိသေဝေနေဝ၊
 အထူးမမ၊ သာမညအားဖြင့်သာ။ သော၊ ထို ကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကုသလစိတ္တံ၊
 ကို။ န ပဋိလတတိ၊ မရနိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တရပထကာနံ လဒ္ဓိံ(ဟောတိ)
 သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။ လဒ္ဓိံ ဟောတိ။) တေသံ၊
 ထို ပရဝါဒီတို့၏။ ဝိဘာဝဒဏနေန၊ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို
 ပြခြင်းဖြင့်။ တံ လဒ္ဓိံ၊ ကို။ သိန္နိတံ၊ ဖျက်ခြင်းငှါ။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီထ။
 ပဋိညာ ဣတရထ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကုသလပဋိလာဘကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထ-
 မေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကုသလပဋိလာဘကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-အနန္တရာပယုတ္တကထာ အဖွင့်

၆၆၀-၆၆၂။ ဣဒါ အနန္တရာပယုတ္တကထာ နာမ ဟေတိ။ တတ္ထံ ထို အနန္တရာပယုတ္တကထာ၌။ ယေန၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (အာဏတ္တံ-၌ စပ်။) ခန္ဓဘေဒတော၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၏ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၏ ပျက်ရာအခါမှ။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ဘဝ၌။ ဝိပါကဒါယကံ၊ အကျိုးကို ပေးတတ်သော။ မာတုဗာတာဒိ၊ အမိကိုသတ်ခြင်းအစရှိသော။ အာနန္တရိယကမ္မံ၊ အာနန္တရိယကံကို။ အဏတ္တံ၊ စေခိုင်းအပ်ပြီ။ (သော၊ ထို အာဏာပကပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အနန္တရာပယုတ္တော နာမ ၊ အနန္တရာပယုတ္တမည်၏။ တတ္ထံ ထိုသို့စေခိုင်းရာ၌။ (မိစ္ဆတ္တနိယတော ဟေတိ-၌ စပ်။) ယဿ၊ အကြင်စေခိုင်း တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (အာဏာပကပုဂ္ဂိုလ်သည်။) နိယတာယ၊ မြဲသော။ အာဏတ္တိယာ၊ စေခိုင်းခြင်းဖြင့်။ အာဏတ္တော၊ စေခိုင်းအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ ကမ္မံ၊ ထို မာတုဗာတက အစရှိသောကံကို။ ကရိဿတိ၊ ပြုလတ်။ [ပြန်၍ မရုပ်သိမ်းသော စေခိုင်းခြင်းဖြစ်သောကြောင့် “နိယတာယ အာဏတ္တိယာ” ဟု ဆိုသည်။] သော၊ ထို စေခိုင်းတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တသာမိကာယ၊ သတ်ခြင်းစသောအကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော။ စေတနာယ၊ စေတနာ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မိစ္ဆတ္တနိယတော၊ မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟေတိ၊ ၎င်း။ [သတ်ခြင်းကြံယာကို မပြုမီ ရှေးဦးကပင် သတ်ခြင်းဟူသောအကျိုးကို ပြီးစေတတ်သောကြောင့် စေတနာ ကို “အတ္တသာမိကာ” ဟု ခေါ်သည်။] သမ္ပတ္တနိယာမံ၊ သမ္ပတ္တနိယာမသို့။ ဩက္ကမိတံ၊ သက်ရောက်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်တော့။ ယဿ၊ အကြင် စေခိုင်းတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိယတာယ၊ မမြဲသော။ အာဏတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ အာဏတ္တော၊ စေခိုင်းအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရိဿတိ၊ လတ္တံ။ သော၊ ထို စေခိုင်းတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တသာမိကာယ၊ သော။ စေတနာယ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ အနုပ္ပါဒိတတ္တာ၊ မဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မိစ္ဆတ္တနိယတော၊ မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န (ဟေတိ) မဖြစ်။ သမ္ပတ္တ-

၁။ အနန္တရာပယုတ္တော။ ။ ဤခန္ဓာကိုယ် ပျက်ရာကာလ၏ အခြားမဲ့ (ဒုတိယ ဘဝ)၌ အကျိုးပေးတတ်သော မာတုဗာတကစသော အာနန္တရိယကံကိုပင် “အာနန္တရာ” ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ယေန ခန္ဓဘေဒတော အနန္တရာ ဝိပါကဒါယကံ အာနန္တရိယကမ္မံ အာဏတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။ ဤဝါကျ၌ ဇိတိန္ဒြိယောကဲ့သို့ ယေန၏ အရဖြစ်သော စေခိုင်းတတ်သော အာဏာပကကတ္တားကို အရကောက်ရသည်။

၂။ အနိယတာယ ၊ ပေး နိယတော။ ၊ မိမိစိစေခိုင်းမှုကို မပြုနှင့်တော့ဟု ရုပ်သိမ်းတပ်သောကြောင့် “အနိယတအာဏတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ရုပ်သိမ်းပါလျက် အာဏတ္တပုဂ္ဂိုလ်က ပြုသော်လည်း စေခိုင်းသူမှာ မိစ္ဆတ္တနိယတ မဖြစ်။

နိယာမံ သို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ ငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်သေး၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ သကသမယော ဌံ။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။

ပန၊ ကား။ အနိယတာယပိ၊ မမြဲသည်လည်းဖြစ်သော။ အာဏတ္တိယာ၊ စေခိုင်းခြင်းကြောင့်။ သမ္ပတ္တနိယာမံ သို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ ငှါ။ အဘဗ္ဗောယေဝ၊ မထိုက်သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တရာပထကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျတာပိ။ (ဝေံ။) ယေသံ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ။) တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ တံ လဒ္ဓိံ၊ ထိုအယူကို။ ဘိန္နိတုံ၊ ဖျက်ခြင်းငှါ။ သကဝါဒိ၊ သည်။ ပုဗ္ဗပက္ခံ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ပြဿနာအဖို့ကို။ (ရှေးဦးစွာ မေးရမည့်အဖို့ကို။) ဒတွာ၊ ပရဝါဒီအား ပေးပြီး၍။ အနန္တရာပယုတ္တောတိ၊ အနန္တရာပယုတ္တော အစရှိသော ပြဿနာကို။ ပရဝါဒီနာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ (ကာရိတံ ကံ-ဓာတ်ကတ္တား။) အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ (ကာရိတံကံ။) ပုစ္ဆာပေတိ၊ မေးစေ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဣ၊ ဤအနန္တရာပယုတ္တကထာ၌။ ပဌမပုစ္ဆာ၊ ရှေးဦးစွာ မေးကြောင်း ပုစ္ဆာသည်။ ပရဝါဒီဿ၊ ၏ (ပုစ္ဆာတည်း။) အတ္ထသင်္ခါက-စေတနာယ၊ သတ်ခြင်း စသော ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော စေတနာ၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒီဿ၊ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ မာတုဃာတာဒိကမ္ပဿ၊ အစရှိသော ကံကို။ အာဏတ္တတ္တာဝ၊ စေခိုင်းအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ သော၊ ထိုအာဏာပကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မိစ္ဆတ္တနိယတော၊ မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မညတိ၊ မှတ်ထင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မိစ္ဆတ္တနိယာမဉ္ဇာတိ ပဉ္စ ပုစ္ဆတိ။ ပန၊ ကား။ သကဝါဒီ၊ သည်။ ဧကဿ၊ တယောက်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဒိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ နိယာမာနံ၊ နိယာမတို့သို့။ (မိစ္ဆတ္တနိယာမ၊ သမ္ပတ္တနိယာမတို့သို့။) အနောက္ကမန္တိမတ္တမေဝ၊ မသက်ရောက်ခြင်းမျှကိုသာ။ သန္ဓာယ န ဟေဝန္တိ ပဋိက္ခိပတိ။

နန္တံ ကမ္ပတိ၊ ကား။ မာတုဃာတာဒိကမ္ပံ၊ ကို။ (ပယုတ္တံ နန္တံ၊ စေခိုင်းအပ်ပြီ မဟုတ်လော။) တတ္ထ၊ ထိုသို့စေခိုင်းရာ၌။ အနိယတာဏတ္တိံ၊ နိယာမမဟုတ်သော စေခိုင်းခြင်းကို။ သန္ဓာယ ။ပေ။ သကဝါဒီဿ၊ ဟိ၊ မှန်။ အနိယတမ္ပိ၊ နိယာမမဟုတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အာဏတ္တိံ၊ စေခိုင်းမှုကို။ ပယောဇေတွာ၊ ယှဉ်စေပြီး၍။ ဌိတဿ၊ တည်သောအာဏာပကပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနန္တစ္စဝိကံ၊ မလျောက်ပတ်သော အမှုကို။ မယာ၊ သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်မိပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ကုက္ကုစံ၊ ကုက္ကုစွသည်။ ဥပ္ပဇေတေဝ၊ ဖြစ်တတ်သည်သာ။ ဝိပုဋ္ဌိသာရော၊ နှလုံးမသာမယာခြင်းသည်။ ဇာယတေဝ၊ ဖြစ်တတ်သည်သာ။ ဟဉ္စိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဟဉ္စိတံ ကမ္ပံ ပယုတ္တံ ကုက္ကုစံ ဥပ္ပဉ္စိတံ ဝိပုဋ္ဌိသာရံ ဇနိကံ ဟူသော စကားရပ်ကို။) ကုက္ကုစုပုတ္တိမတ္တိံ၊

ကုက္ကုစွ၏ ဖြစ်ခြင်းမျှကို။ ဂဟေတွာ၊ ယုဂ္ဂါ။ ပရဝါဒီနာ၊ သည်။ လဒ္ဓိ-
ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ၊ မိမိအယူကို တည်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ။

၆၆၁။ ဣဒါနိ၊ ဌံ။ အနိယတာဏတ္တိကဿာပိ၊ မမြဲသော စေခိုင်းခြင်း
ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အနန္တရာပယုတ္တဿ၊ စေခိုင်းအပ်သော အာနန္တရိယကံ
ရှိသော။ ဝါ၊ အာနန္တရိယကံကို စေခိုင်းတတ်သော။ ယဿ၊ အကြင်အာဏာ-
ပကပုဂ္ဂိုလ်၏ (အပဝါဒ္ဓိ)၊ ပရဝါဒီနာ၊ သည်။ သမ္ပတ္တနိယာမောက္ကနံ၊
သမ္ပတ္တနိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းကို။ ပဋိသိဒ္ဓံ၊ တားမြစ်အပ်ပြီ။ တမေဝ
ပုဂ္ဂလံ၊ ထို စေခိုင်းတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်။ ဂဟေတွာ၊ ယုဂ္ဂါ။ အနန္တရာပ-
ယုတ္တော၊ ပေ။ သကဝါဒီဿ၊ အတ္တနော၊ ခ်။ လဒ္ဓိဝသေန၊ အယူ၏
အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိညာ ဣတရဿ၊ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။
သကဝါဒီ၊ သည်။ (စောဇေတုံ အာဟ-၌ စပ်။) အဘဗ္ဗော နာမ၊ သမ္ပတ္တ
နိယာမသို့ ရောက်ခြင်းငှါ မထိုက်သူ မည်သည်။ မာတုဗာတာဒိကမ္မာနံ၊
တို့ကို။ ကာရကော၊ ပြုသူတည်း။ ဂတ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။
ကေန၊ ထို စေခိုင်းတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တာနိ ကမ္မာနံ၊ ထို မာတုဗာတ
အရှေ့သော ကံတို့ကို။ ကတာနိ ကံ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီ လော။ ဣတိ စောဒေတုံ။
မာတာ ။ ပေ။ အာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ တေသံ ဝတ္ထုနံ၊ ထို
မာတုဗာတ စသော ဝတ္ထုတို့၏။ အရောဂတာယ၊ စေခိုင်းအပ်သောရောဂါ၏
အထ မမြောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဏှာရူပံ၊ ထိုသို့ မာတုဗာတ အစ
ရှိသော သဒ္ဓတာရှိသော။ ကိရိယံ၊ ဝေါရောပန စသော အမူအရာကို။
အပဿန္တော န ဟေဝန္တိ ပဋိက္ခိတံ။ [ဇီဝိတာ ဝေါရောပိတာ စသည်၌
အသက်ကို သတ်မိလျှင် စေခိုင်းခြင်း အထမြောက်သည့်အတွက် ရောဂါ
ဖြစ်၏။ ယခုသော် စေခိုင်းသည်အတိုင်း မလုပ်ရသေးသောကြောင့် “ရောဂါ
မဖြစ်သေး”ဟု ဆိုလိုဟန် တူသည်။]

တံ ငမ္ပံ ပဋိသံဟရိတွာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အနိယတာဏတ္တိကမ္ပံ၊
မမြဲသော စေခိုင်းမှုကို။ (မာတုဗာတက စသည်ပြုဖို့ရန် နိယတ မဟုတ်သော
စေခိုင်းမှုကို။) သန္ဓာယ (သကဝါဒီနာ)ဝုတ္တံ။ ဟံ၊ မှန်။ တံ၊ ထို စေခိုင်း
မှုသည်။ (ပဋိသံဟရိ နာမ ဟောတိ-၌ စပ်။) မယာ၊ ငါသည်။ အာဏတ္တံ၊
စေခိုင်းအပ်သော အမှုကို။ (သတ်မှု စသည်ကို။) မာ အကာသိ၊ မပြုလင့်တော့။
ဣတိ၊ သို့။ အာဏတ္တံ၊ စေခိုင်းအပ်သော အမှုကို။ နိဝါရေန္တေန၊ တားမြစ်
သော အာဏာပကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိသံဟရိ နာမ၊ ရုပ်သိမ်းအပ်သည်မည်သည်။
ဟောတိ၊ ခ်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ စေခိုင်းမှု၌။ ပဋိသံဟရိတ္တာယေဝ၊
ရုပ်သိမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ကုက္ကုစွံ၊ ကုက္ကုစွကို။ (ခိုင်းမိတာ
မှားပေါ့-ဟူသော ကုက္ကုစွကို။) ပဋိဝိဒ္ဓိနာဒိတံ (နာမ)၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီး

မည်သည်။ (ဟောတိ)။ ဝိပုဋ်သာဓော၊ နှလုံးမသာယာခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကျိ။ ပဋိဝိနီတော နာမ၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီးမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဇါ။ ပန၊ ဆက်။ ဝေ သန္တေပိ၊ ဤသို့ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီးပါသော်လည်း။ ဧတေ၊ ဤ စေခိုင်း မှု၌။ ပုရိမာဏတ္တိယာယေဝ၊ ရွှေ့၌ဖြစ်သော စေခိုင်းခြင်း၏ပင်။ နိယတတာဝံ၊ မြဲသည်၏ အဖြစ်ကို။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတော)။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ အာမန္တာတံ၊ ဟူ၍။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံ၏။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ တထ၊ ကမ္မဿ၊ ထို စေခိုင်းမှု၏။ ဝါ၊ ကျိ။ ပဋိသံဟဋ္ဌဘာဝံ၊ ရုပ်သိမ်းအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကို။ သမ္ပုဋိစ္ဆာပေတွာ၊ လက်ခံစေပြီး၍။ (နန္ဒ တံ ကမ္မံ ပဋိသံဟဋ္ဌံ၊ ကုက္ကုစုံ ပဋိဝိနောဒိတံ၊ ဝိပုဋ်သာရိယံ ပဋိဝိနီတန္တံ၊ အာမန္တာ ဟု လက်ခံစေပြီး၍။) အတ္တနော၊ မိမိ၏။ လန္တံ၊ အယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေန္တော၊ တည်စေလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟဋ္ဌိတံအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။

၆၆၂။ ပုန၊ ဖန်။ အန္တရာပယုတ္တောတိ၊ အစရှိသော။ ပရိယောသာနပဉ္စေ၊ အဆုံးဖြစ်သော ပြဿနာ၌။ ပဌပဉ္စေ ဝိယ၊ ပဌမပြဿနာ၌ကဲ့သို့။ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒီဿ၊ ပဋိညာ သကဝါဒီဿ။ နန္ဒ တံ ကမ္မန္တံ၊ အစရှိသော။ အနုယောဂေါ၊ မေးစိစစ်ခြင်းသည်။ ပရဝါဒီဿ၊ ၎င်း မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။ ပဋိသံဟဋ္ဌကာလ- တော၊ စေခိုင်းမှုကို ရုပ်သိမ်းအပ်ရာအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပယုတ္တကာလံ၊ စေခိုင်းအပ်ရာအခါကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒီဿ။ ပယုတ္တပုဗ္ဗတာမတ္တံ။

၁။ နိယတအာဝံ မညမာနော။ ။အန္တရာပယုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်က သူခိုင်းမိတာ မှားပြီဟု အယူရှိ၍ ငါ့ခိုင်းတာ မလုပ်နဲ့တော့ဟု ရုပ်သိမ်းသည့်အတွက် စေခိုင်းအပ် သော ပုဂ္ဂိုလ်က အမိကို သတ်သည် ဖြစ်စေ၊ မသတ်သည် ဖြစ်စေ စေခိုင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အပြစ်မရှိတော့။ ဤသို့ သကဝါဒီက အယူရှိသော်လည်း ပရဝါဒီကား ရုပ်သိမ်းခြင်းသည် လိုရင်းမဟုတ်။ ပဌမခိုင်းတုန်းကပင် နိယတဖြစ်လေပြီဟု မှတ်ထင် သောကြောင့် “အဘဗ္ဗော သမ္ပတ္တနိယာမံ ဩက္ကမိတံ”ဟူသော အမေးကို “အာမန္တာ အိမ်း သဗ္ဗတ္တနိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းငှါ မထိုက်”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

၂။ ဗုဒ္ဓိံ ပတိဋ္ဌာပေန္တော။ ။အတ္တနော လန္တံ၊ မိမိ၏အယူဟူသည် မိမိ၏ စေခိုင်းမှုကို ရုပ်သိမ်းပြီးသောအခါ “သမ္ပတ္တနိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းငှါ ထိုက်၏” ဟူသော အယူတည်း။ ထိုအယူကို တည်စေလိုသောကြောင့် ဟဋ္ဌိ အစရှိသောစကားကို သကဝါဒီ မိန့်သည်။ ပရဝါဒီက “သမ္ပတ္တနိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းငှါ မထိုက်” ဟူသော စကားကို “နော စ ဝတ ရေ”ဟု ပယ်ခြင်းသည်ပင် ထိုက်၏ဟူသော မိမိ အယူကို တည်စေရာရောက်သည်။ [“လန္တိံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ”ဟု စာအုပ်တိုက်၌ရှိသော ပါဠိသည် မကောင်း။ ရှေးနိဿယအတိုင်း “လန္တိံ ပတိဋ္ဌာပေန္တော”ဟု ရှိသော ပါဠိသာ ကောင်းသည်။]

၃။ ပယုတ္တပုဗ္ဗတာမတ္တံ။ ။ရှေးဦးစွာ စေခိုင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်မျှကို ယူခြင်း ဟူသည် ပါဠိတော်၌ “နန္ဒ တံ ကမ္မံ ပယုတ္တော အာသိ”ဟု ယူခြင်းတည်း။

ရှေး၌ စေခိုင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်မျှကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူရိ။ နိယတာဏတ္ထိ-
 ဝသေန၊ မြသော စေခိုင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဟဒ္ဓိတိ၊ ဟဒ္ဓိ အစရှိသည်ဖြင့်။
 လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနံ၊ ပရဝါဒိဿ။ ပန၊ ခက်။ အယံ လဒ္ဓိ၊ ဤ အယူသည်။
 အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ၊ တည်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ အပုတိဋ္ဌိတာဝ ဟေတိ။ [“ပတိဋ္ဌိတတ္တာ” နေရာဝယ် “ပတိဋ္ဌာပိ-
 တတ္တာ” ဟု ပါဠိမှန် ရှိပါစေ။ ရှေးနိဿယ၌ “ပတိဋ္ဌိတတ္တာ၊ တည်စေအပ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်” ဟု ကာရိတ် အကျေကြံ၍ အနက်ဖေးထားသည်။]
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အနန္တရပယုတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-နိယတဿ နိယာမကထာ အဖွင့်

၆၆၃-၆၆၄။ ဣဒါနိ နိယတဿနိယာမကထာ နာမ ဟေတိ။ တတ္ထ၊
 ထို နိယတဿ နိယာမကထာ၌။ အာနန္တရိယကမ္မံ၊ အာနန္တရိယကံဟူသော။
 မိစ္ဆတ္တနိယာမော စ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမ၎င်း။ (မှားသော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍
 စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြသောတရား၎င်း။) အရိယ-
 မဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်ဟူသော။ သမ္မတ္တနိယာမော စ၊ သမ္မတ္တနိယာမ၎င်း။
 (ဣတိ၊ သို့။) နိယာမော၊ နိယာမသည်။ ဒုဝိဇော၊ ၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။
 ဣဓမ နိယာမေ၊ ဤ နိယာမတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အညော၊ အခြား
 သော။ နိယာမော နာမ၊ နိယာမတရားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ မှန်။
 သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သေသာ၊ အာနန္တရိယကံ အရိယာမဂ်
 တို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဧတဘူမကဓမ္မာ၊ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော တရားတို့သည်။
 အနိယတာ နာမ၊ အနိယတတို့မည်၏။ ဧတဟိ၊ ထို တေဘူမကတရားတို့နှင့်။
 သမန္နာဂတောပိ၊ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အနိယတောယေဝ ၊
 အနိယတပုဂ္ဂိုလ်သာတည်း။

၁။ (အ)နိယတာဏတ္ထိဝသေန။ ။စာအုပ်တို့၌ “(အ)နိယတာဏတ္ထိဝသေန”
 ဟု တွေ့ရသော်လည်း အထက်၌ ပရဝါဒိက “ပုရိမာဏတ္ထိယာယေဝ နိယတာတာဝံ
 မညမာနော ပရဝါဒိ” ဟု ဆိုခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ပရဝါဒိသည် ရှေ့၌ စေခိုင်းအပ်မှုကိုပင်
 “နိယတအာဏတ္ထိ” ဟု အယူရှိသောကြောင့် မိမိအယူကို တည်စေခိုင် ရကား
 “နိယတာဏတ္ထိဝသေန” ဟု ရှိမှ အဓိပ္ပါယ်လည်းရ “ပုရိမာဏတ္ထိယာယေဝ နိယတ-
 တာဝံ” ဟူသော ရှေ့စကားနှင့်လည်း လိုက်လျောသည်။ ထို့ကြောင့် (အ) မပါပဲ
 “နိယတာဏတ္ထိဝသေန” ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ။

၂။ သဗ္ဗေပိ တိ ။ ပေ ။ အနိယတောယေဝ။ ။ အာနန္တရိယကံ၊ အရိယမဂ်
 တို့ကို သေသ၏ အပါဒါနိ ခံပါ။ ထို တရားတို့မှ ကြွင်းသမျှ တေဘူမကတရားတို့ကို

[ထို တေဘူမကတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှ အနိယတချည်း ဖြစ်လျှင် အဘယ်ကြောင့် ဘုရားအလောင်းကို နိယတဟု ဗျာဒိတ်ပေးတော် မူရသနည်း ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဗုဒ္ဓေဟိ ပန” အစရှိသည်ကို မိန့်။] ပန၊ ထိုသို့ ကြွင်းသော တေဘူမကတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှ အနိယတချည်း ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဗုဒ္ဓေဟိ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်။ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ ဉာဏဗလေန၊ ဉာဏ်တော်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အယံ သတ္တော၊ ဤသတ္တဝါသည်။ အနာဂတော၊ နောင်အခါ၌။ ဗောဓိံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့။ ပါပုဏိဿတိ၊ ရောက်လတုံ။ ဣတိ၊ သို့။ ဗျာကတော၊ မိန့်မြှောက်တော်မူအပ် သော။ ဝါ၊ ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူအပ်သော။ ဗောဓိသတ္တော၊ ဘုရား အလောင်းကို။ ပုညဿဒတ္တာ၊ များသောကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိယတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဝါ၊ ဆိုနိုင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ ဤ နိယတဟူသော အဝေါ်အဝေါ်မျှကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပစ္စိမတဝိကော၊ နောက်ဆုံးဘဝ၌ဖြစ်သော။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ တာယ ဇာတိယာ၊ ထို နောက်ဆုံးဘဝ၌။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ အဘိသမေတုံ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်န၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ နိယတော၊ နိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိယာမံ၊ သို့။ ဩက္ကမတိံ၊ သက်ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗသေလိယာ ပရသေလိယာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျတပိ။ (ဝေံ) ယေသံ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။

မိစ္ဆတ္တနိယတောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အညေန၊ တပါးသော။ နိယာမေန၊ ဖြင့်။ နိယတဿ၊ မြဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အညနိယာမာတာဝ-

“အနိယတ”ဟု ဆိုရာ၌ သမ္မတ္တနိယာမ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမသို့ မရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော တရားတို့ကိုသာ ရည်ရွယ်သည်။ ထိုနိယာမ ၂-မျိုးတွင် တမျိုး မျိုးသို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန်၌ဖြစ်မှု ထို တေဘူမကတရားတို့လည်း နိယတတို့ ဘာတည်း။ ထိုနိယာမသို့ မရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန်၌ဖြစ်သော တေဘူမက တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သာ အနိယတ အမည်ရသည်။ [ဧတ္ထ သမ္မတ္တနိယာ- မာနံ ပေ။ အနိယတောယေဝါတိ ဝုတ္တတိ။-ဋီကာ။]

၁။ ဣတိ ။ ပေ။ ဩက္ကမတိံတိ။ ။ “ဣတိ ဣမံ ဝေါဟာရမတ္ထံ ဂဟေတွာ” အရ ဝေါဟာရမတ္တ၏ ထင်ရှားရှိခြင်းသည် “နိယတော နိယာမံ ဩက္ကမတိံ”ဝယ် နိယတ ဟူသော စကား၏ အကြောင်းပြတည်း။ “ဘဗ္ဗော ဓမ္မံ အဘိသမေတုံ”အရ ဓမ္မံ အဘိသမေတုံ ဘဗ္ဗ၏ အဖြစ်သည် “နိယာမံ ဩက္ကမတိံ”ဟူသော စကား၏ အကြောင်းပြတည်း-ဟု ဋီကာ၌ အဋ္ဌကထာအလိုကို ဖွင့်ပြ၏။ ထို့နောက် မိမိအလိုကို “ဓမ္မံ အဘိသမေတုံ” ဘဗ္ဗတာသည် နိယတော ဟူသော စကား၏ငင်း၊ နိယာမံ ဩက္ကမတိံ ဟူသော စကား၏ငင်း အကြောင်းပြဟု ယူဆကြောင်းကို ဖွင့်ပြသည်။

ဓဿနတ္ထံ၊ တပါးသောနိယာမ၏ မရှိခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပုဗ္ဗေ ဧဝံ ဘာဝေတွာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ နိယာမပုဗ္ဗဘေဓ-ဓဿနတ္ထံ၊ နိယာမအပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ပုဗ္ဗေ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂံဘာဝေတွာ ပစ္စာ နိယာမံ ဩက္ကမတိ အစရှိသည်ဖြင့် နိယာမအပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။) ဝုတ္တံ။ သတိပဋ္ဌာနန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဧကသိံ၊ တပါးသော။ နိယာမေပိ၊ နိယာမ၌လည်း။ ဓမ္မပုဗ္ဗဘေဓ-ဓဿနတ္ထံ၊ တရားအထူးအပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ၊ [သောတာပတ္တိမဂ္ဂနိယာမ၌လည်း သတိပဋ္ဌာနံ၊ သမ္မပုဗ္ဗာန် အစရှိသောတရားများ ရှိ၏။ သကဝါဒါမိမဂ္ဂနိယာမ၌လည်း ထိုတရားများ ရှိသည်။]

ဘဗ္ဗော ဗောဓိသတ္တောတိဝစနံ၊ အစရှိသောစကားသည်။ ဧကဝလံ။ နိယာမ မဖက် သက်သက်။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဘဗ္ဗတံ၊ ဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ။ နိယတဿ၊ နိယတ ဖြစ်သော ဘုရားလောင်း၏။ နိယာမောက္ကမနံ၊ နိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းကို။ န (ဒီပေတိ)။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုဘုရားလောင်းသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုမသိမီ ရှေး၌။ ဧကေနပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ နိယတဓမ္မေန၊ နိယတတရားဖြင့်။ အနိယတော၊ နိယတမဖြစ်ပီ။ ဗောဓိမူလေ၊ ဗောဓိပင်၏ အနီး အောက်၌။ သစ္စဓဿနေန၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို မြင်ခြင်းဖြင့်။ နိယာမံ သို့။ ဩက္ကန္တော၊ သက်ရောက်တော်မူပြီ။ (ဣတိ၊ အပြီးတည်း။)

နိယတဿ နိယာမကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-နိဝုတကထာ အဖွင့်

၆၆၅-၆၆၇။ ဣဒါနိ နိဝုတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုနိဝုတကထာ၌။ သုဒ္ဓဿ၊ စင်ကြယ်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ အတွက်။ သုဒ္ဓိကံစွာ-ဘာဝတော၊ စင်ကြယ်ကြောင်းကိစ္စ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (စင်ကြယ်အောင် ပြုဖို့ မလိုသောကြောင့်။) နိဝရဏေဟိ၊ နိဝရဏတရားတို့သည်။ နိဝုတောဝါ

၁။ သုဒ္ဓဿ သုဒ္ဓိကိစ္စာဘာဝတော။ “စင်ကြယ်နေသော အဝတ်အတွက် ဖွပ်ခြင်းကိစ္စ မလိုသကဲ့သို့ ရာဂ စသော နိဝရဏမှ စင်ကြယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ရာဂ စသည်ကို ပယ်ဖွယ်မလို”ဟု ပရဝါဒိက အယူရှိ၍ မစင်ကြယ်သော အဝတ်အတွက်သာ ဖွပ်ဖွယ်ကိစ္စ ပြုရသကဲ့သို့ ထို့အတူ နိဝရဏတို့ဖြင့် ညစ်နွမ်းနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ နိဝရဏကို ပယ်ဖွန်ရသည်ဟု အယူရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “နိဝုတော နိဝရဏံ ပဇဟုတိ-လော”ဟု သကဝါဒိက မေးသည်။

ပိတ်ဆို အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ဩဖုဇ္ဈောဝ၊ ဖြန့်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ပရိယောနဇ္ဈောဝ၊ ထက်ဝန်းကျင်မြှေးယှက်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ နိဝရဏံ ကို။ ဇဟတိ၊ စွန့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တရာပတကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျတာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။

ရတ္ထော ရာဂံတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ နိဝုတဿ၊ နိဝရဏတို့သည် ပိတ်ဆို အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိဝရဏဇဟနေ၊ နိဝရဏတို့ကိုစွန့်ခြင်း၌။ ဧဝါသဒဿနတ္ထံ၊ အပြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ထကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒါတေတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိသုဒ္ဓိဖြင့်။ ဝိသုဒ္ဓဿ၊ စင်ကြယ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမုဇ္ဈေဒဝိသုဒ္ဓိဒဿနတ္ထံ၊ သမုဇ္ဈေဒဝိသုဒ္ဓိကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ။ တဿ ဝေ ဇာနတောတိအာဒိ၊ သည်။ ဇာနတော၊ သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဿတော၊ မြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာသဝက္ခယံ၊ အာသဝေဝါတို့၏ ကုန်ခြင်းကို။ ဒီပေတိ၊ နိဝုတဿ။ ၏။ နိဝရဏဇဟနံ၊ ကို။ န (ဒီပေတိ)။ တဿှာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နိဝုတကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဝုတော။)

၆-သမ္မုခိဘူတကထာ အဖွင့်

၆၆၈-၆၇၀။ ဣဒါနိ သမ္မုခိဘူတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သမ္မုခိဘူတကထာ၌။ သမ္မုခိဘူတောတိ၊ ကား။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ် တို့၏။ သမ္မုခိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်တို့၏အဖြစ်သို့၎င်း။ တေဟိ၊ ထို သံယောဇဉ် တို့နှင့်။ သမဂီဘာဝံ၊ ပြည့်စုံခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၎င်း။ ဥပဂတော၊ ကပ်ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (“သံယောဇနံ ဇဟတိ”ဟူသောပါဠိတော်၌ စပ်။)-တ္ထေ၊ ဤ သမ္မုခိဘူတကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကားရပ်သည်။ နိဝုတကထာသဒိသမေဝ၊ တူတည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမ္မုခိဘူတကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဝုတော။)

၁။ ပရိယောနဇ္ဈောဝ။ ။စာအုပ်တို့၌ “နဇ္ဈောဝ”ဟု တွေ့ရ၏။ “နိဝုတော ဩဖုဇ္ဈောတို့ကို ဆည်းသည်”ဟု ယူဆ၍ “ပရိယောနဇ္ဈော စ”ဟု ပြင်ကြဟန်တူသည်။ ထို ၃-ပုဒ်သည် ပရိယာယ်သာဖြစ်သောကြောင့် “နဇ္ဈောဝ”ဟု ရှိမှ ပရဝါဒိ၏အလို တူသည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း “နဇ္ဈောဝ”ဟုပင် ရှိ၏။ ထို အရှိအတိုင်းသာ ကောင်းသည်။

၇-သမာပဇ္ဇော အသာဒေတီကထာ အဖွင့်

၆၇၁-၆၇၃။ ဣဒါနိ သမာပဇ္ဇော အသာဒေတီကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို သမာပဇ္ဇော အသာဒေတီကထာ၌။ (ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ပဌမံ၊ သော။ ဈာနံ၊ ဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ချမ်း။ ဝါ၊ ချမ်း။ ဝိဟရတိ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ၊ ထို ပဌမဈာန်ကို။ အသာဒေတိ၊ သာယာ၏။ ဣတိ အာဒိဝစနံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သမာပဇ္ဇော၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသာဒေတိ၊ သာယာ၏။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ သာ ဈာနနိကန္တိ စ၊ ထိုဈာန်ကို နှစ်သက်တတ်သောတဏှာသည်လည်း။ ဈာနာရမ္မဏာ၊ ဈာန်ဟူသောအာရုံရှိသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။

တံ ဈာနံ။ ပေ။ အာရမ္မဏန္တိ ပဉ္စေသု၊ အစရှိသောပြဿနာတို့၌။ တဿေဝ၊ ထိုဈာန်၏ပင်။ တဒါရမ္မဏတံ၊ ထို ဈာန်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတော။) သုတ္တဝိရောဒတယေန၊ ပါဠိတော်နှင့် ဆန့်ကျင်မည့်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ တဒဿာဒေတီတိ ဝစနမတ္တေန၊ ဟူသောစကားတော်မျှဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ (နောက်တဖန် ထပ်၍မေးသောအခါ ဝန်ခံ၏။) သော တဒဿာဒေတီတိသုတ္တံ၊ အစရှိသော ပါဠိတော်သည်။ ဈာနလာဘိနော၊ ဈာန်ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဈာနာ၊ ဈာန်မှ။ ဝုဠာယ၊ ချမ်း။ ဈာနဿာဒံ၊ ဈာန်ကိုသာယာခြင်းကို။ သာဒေတိ၊ ၏။ အန္တော သမာပတ္တိယံ ယေဝ၊ သမာပတ်၏အတွင်း၌ပင်။ ဈာနနိကန္တိယာ၊ ဈာန်ကို တပ်မက်တတ်သောတဏှာ၏။ ဈာနာရမ္မဏတံ၊ ဈာန်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ န (သာဒေတိ)၊ မပြီးစေနိုင်။ တသ္မာ အသာကေံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမာပဇ္ဇော အသာဒေတီကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ဂ-အသာတရာဂကထာ အဖွင့်

၆၇၄။ ဣဒါနိ အသာတရာဂကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အသာတရာဂကထာ၌။ သုခံ ဝါ၊ သုခမူလည်းဖြစ်သော။ (ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဒုက္ခမူလည်းဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ အဒုက္ခမသုခမူလည်းဖြစ်သော။) ယံ ကိဋ္ဌိ ဝေဒနံ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော/အကြင်ဝေဒနာကို။ ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ ဝေဒနံ၊ ထို ဝေဒနာကို။ အဘိနန္ဒတိ၊

အလွန်နှစ်သက်၏။ အဘိဝေဒတိ၊ ကောင်းလေစွာဟု အားရနှစ်လို့မြှောက်ဆို၏။
 ဣတိ သုတ္တေ၊ ဤသို့ အစရှိသောသုတ်၌။ ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနဝသေန၊ ဒိဋ္ဌဟူသော
 အဘိနန္ဒန၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ အဘိနန္ဒတိတိဝစနံ၊
 အဘိနန္ဒတိဟူသော စကားကို။ နိဿယ၊ ၍။ ဒုက္ခဝေဒနာယပိ၊ ဒုက္ခ
 ဝေဒနာ၌သော်မှလည်း။ ရာဂဿာဒဝသေန၊ သာယာတတ်သော ရာဂ၏
 အစွမ်းဖြင့်။ အဘိနန္ဒနာ၊ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ အသာတရာဂေါ၊ မသာယာအပ်သော ဒုက္ခဝေဒနာ၌ဖြစ်သော
 ရာဂသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ဥတ္တရပထကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။
 (ဝေံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ အတ္ထိ အသာတ-
 ရာဂေါတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထို
 အတ္ထိ အသာတရာဂေါ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၌။ အသာတရာဂေါတိ၊ ကား။
 အသာတေ၊ မသာယာအပ်သော။ ဒုက္ခဝေဒယိတေ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၌။ မေ၊
 ငါ၏။ တေဒေဝ၊ ဤဒုက္ခဝေဒနာသည်ပင်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ပါမူကား။
 အဟော ဝတ၊ ဩော် ကောင်းလေစွ။ ဣတိ၊ သို့။ ရဇ္ဇနာ၊ တပ်မက်ခြင်းသည်။
 (အတ္ထိ၊ ရှိသလော ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။) အာမန္တာတိ၊ ကား။ လဒ္ဓိဝသေန၊
 မိမိအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိညာ၊ သည်။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒိမူ တပါးသော
 ပရဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ဣေ၊ ဤအသာတရာဂထာ၌။ သေသံ၊
 သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။

၆၇၅။ သော တံ ဝေဒနံ အဘိနန္ဒတိတိ သုတ္တေ ပန၊ အစရှိသော ပါဠိ
 တော်၌ကား။ ဝိနိဝေဇတော၊ ပြန်နှစ်၍။ ဒုက္ခဝေဒနမေဝ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကိုပင်။
 အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ရာဂပုတ္တိ နာမ၊ ရာဂ၏ ဖြစ်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ ပန၊
 ထိုသို့ပင် ရာဂဖြစ်ခြင်း မရှိပါသော်လည်း။ သမ္ပဟဂ္ဂဟဏေန၊ ဝေဒနာ
 အပေါင်းကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဝေဒယိတလက္ခဏံ၊ စံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော။
 ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒုက္ခဝေဒနမေဝ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကိုပင်။
 အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်။ သမနုပဿန္တော၊ အဖန်ဖန်ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ဒိဋ္ဌိမညနာသနီတာယ၊ ဒိဋ္ဌိမညနာ ဟု ဆိုအပ်သော။ (မှတ်ထင်တတ်သော
 ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော။) ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒာယ၊ နှစ်သက်တတ်သော ဒိဋ္ဌိဖြင့်။ ဝေဒနံ၊
 ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်၏။ ဒုက္ခာယ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ၏။
 ဝိပရိဏာမံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ ၏။ ဒုက္ခာယ၊ သော။
 ဝေဒနာယ၊ သည်။ အဘိဘူတော၊ လွှမ်းမိုးအပ်သည်။ (ဟုတော့) တဿ၊
 ထိုဒုက္ခဝေဒနာ၏။ ပဋိပက္ခံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော။ ကာမသုခံ၊ ကာမ
 သုခကို။ ပတ္တယန္တော၊ တောင့်တသည်။ (ဟုတော့)ပိ၊ ဖြစ်၍လည်း။
 ဒုက္ခဝေဒနံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒတိ နာမ၊ နှစ်သက်သည် မည်၏။ ဝေံ၊ သို့။

ဗုဒ္ဓဝေဒနာယ၊ ဌံ။ အဘိနန္ဒနာ၊ နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ(အယ်)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ (သော တံ ဝေဒနံ အဘိနန္ဒတိ ဟူသော သုတ်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း။) တသ္မာ။ တေ၊ ဤ သော တံ ဝေဒနံ အဘိနန္ဒတိ ဟူသောသုတ်သည်။ အသာတရာဂဏ္ဍ၊ မသာယာ အပ်သော ဗုဒ္ဓဝေဒနာကို တပ်မက်တတ်သော ရာဂကို။ အသာဓကံ၊ မပြီးစေတတ်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အသာတရာဂကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည့်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-ဓမ္မတဏှာ အဗျာကတာတိကထာ အဖွင့်

၆၇၆-၆၈၀။ ဣဒါနိ ဓမ္မတဏှာအဗျာကတာတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဓမ္မတဏှာအဗျာကတာတိကထာ၌။ ရူပတဏှာ၊ ရူပတဏှာ၎င်း။ (ရူပါရုံ၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာ၎င်း) ။ပေ။ ဓမ္မတဏှာ၊ ၎င်း။ ဣတိ သို့။ ဆသု၊ ၆-ပါးကုန်သော။ ဣမာသု တဏှာသု၊ ဤတဏှာတို့တွင်။ ယသ္မာ။ သဗ္ဗပစ္စိမာ၊ အလုံးစုံသော တဏှာတို့၏ နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော။ တဏှာ၊ ကို။ ဓမ္မတဏှာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ တသ္မာ။ သာ၊ ထို ဓမ္မတဏှာသည်။ အဗျာကတာ၊ တည်း။ ဣတိ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ။ ပေ ။ ဣတရဿ။ သေသပဉ္စာနံ၊ ကြွင်းသော ပြဿနာတို့၏။ အတ္ထော၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်သည်။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိတော်အားဖြင့်။ (ပါဠိတော်အတိုင်း။) နိယျာတိ၊ ထွက်မြောက် နိုင်၏။ [ရှေးနိဿယ၌ကား “နိယျာတိ၊ ဆောင်အပ်၏။ ဝါ၊ သိအပ်၏” ဟု ပေး၏။ နီဓာတ် မဟုတ်သောကြောင့် စဉ်းစားပါ။ နိပုဗ္ဗ-ယာဓာတ်တည်း။]

ကာမတဏှာတိအာဒိတိ၊ အစရှိကုန်သော။ တိတိ၊ ကုန်သော။ ကောဠာ- သေဟိ၊ အဖို့အစုတို့ဖြင့်။ [အာဒိဖြင့် ဘဝ, ဝိဘဝတဏှာတို့ကို ယူရသော ကြောင့် တိတိ ဟု ဆိုသည်။] ဆပိ၊ ၆-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တဏှာ၊ တို့ကို။ (ရူပတဏှာ စသည်တို့ကို) သံခိပိတု၊ ချုံး၍။ (သတဝါဒီနာ။) ဒဿိတာ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။ ဆသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ ထို့တွင်။ ကာမဿာဒဝသေန၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို သာယာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တာ တဏှာ ကာမတဏှာ၊ မည်၏။ ဘဝိဿတိ အတ္တာ စ လောကော စာတိ၊ ဟူ၍။ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတာ၊

သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော။ တဏှာ၊ သည်။ ဘဝတဏှာ၊ မည်၏။ (အတ္တာ စလောကော စ) န ဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်တော့လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ-သဟဂတ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော။ တဏှာ၊ ဝိဘဝဏှာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဝိဘဝ၌ ဝိသဒ္ဓါသည် ပဋိသေခ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့် န ဘဝိဿတိ ဟု ဖွင့်သည်။] နနံ သာ မေတဏှာတိပဒံ၊ ဟူသော ပုဒ်သည်။ တဏှာယ၊ တဏှာ၏။ ဓမ္မာရမ္မဏံ၊ ဓမ္မာရုံကို။ အာရမ္ဘံ၊ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒီပေတိ။ အဗျာကတဘာဝံ၊ အဗျာကတ၏အဖြစ်ကို။ န (ဒီပေတိ)၊ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မတဏှာ အဗျာကတဘဝိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ အစွင့်

၆၇၁-၆၇၅။ ဣဒါနိ ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တကြာပိ၊ ၌်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုတဏှာကို။ ဓမ္မတဏှာတိ၊ ဟူ၍။ ပုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ ပုဗ္ဗသေလိယာနယေဝ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျဏာပိ၊ ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)၊ တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣတရဿ၊ သေသံ ပုရိမကထာသဒိသမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

တေရသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော)။

တေရသမဝင် ပြီးပြီ။

၁။ ဘဝတဏှာ။ ။ “ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု ဆိုသောကြောင့် မဖြစ်ပဲ မနေ “ဘယ်တော့မှ မမြတ်”ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိကို “ဘဝ”ဟု ခေါ်၍ ထို သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာကို “ဘဝတဏှာ”ဟု ခေါ်ရသည်။ “ဘဝေါဣတိ” အမြဲဖြစ်၏ ဟူ၍။ ပဝတ္တာ+တဏှာ-ဘဝတဏှာ”။ ဝိဘဝတဏှာ၌ လည်း ဤနည်းကို မှီးဝ။ ။

၁-ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကတာ အဖွင့်

၆၈၆-၆၉၀။ ဣဒါနိ ကုသလာ။ ပေ။ ကတာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုကုသလာ။ ပေ။ ကတာ၌။ အကုသလဿ၊ ၎င်း။ (အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ နာမ၊ သော။ ကုသလံ ဝါ၊ ကုသိုလ်သည်သော်၎င်း။ ကုသလဿ၊ ၎င်း။ အနန္တရာ၊ ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ နာမ၊ ဖြစ်သည်မည်သော။ အကုသလံ ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ပဋိသန္ဓာနံ၊ ရွှေ့နောက်ဆက်စပ်ခြင်းသည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ပန၊ ထိုသို့ မသင့်ပါသော်လည်း။ ယေ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့သည်။ (ဋီတာ-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ပဋိသန္ဓဟတိ၊ ရွှေ့နောက် ဆက်စပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဋီတာ၊ တည်ကုန်ပြီ။ (ဂေဝိယ၊ နည်း။) မဟာသံဆိကာ သေယျတပိ၊ တို့ကဲ့သို့တည်း။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ၊ အာဝဇ္ဇနာပဏိဓိတိဥဘယံ၊ ဟူသော နှစ်ပါးစုံသည်။ အာဝဇ္ဇနဿေဝ၊ ၎င်းပင်။ နာမံ၊ အမည်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းသည်။ ဘဝင်္ဂံ၊ ဘဝင်ကို။ အာဝဇ္ဇေတိ၊ ပြန်လည်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဝဇ္ဇနာ၊ မည်၏။ ဘဝင်္ဂါရမ္မဏတော၊ ဘဝင်၏အာရုံမှ။ အညသ္မိံ၊ အခြားသော။ အာရမ္မဏေ၊ လော၏အာရုံ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဏိဒဟတိ၊ ထားတတ်၏။ ဌပတိ၊ ထားတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဏိဒ၊ မည်၏။

ကုသလံ အနာဝဇ္ဇန္တဿာတိ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်။) အကုသလာနန္တရံ၊ အကုသိုလ်၏ အခြားမဲ့၌။ ပဋိသန္ဓဟန္တံ၊ ဆက်စပ်သည်။ (ဟုတွာ။) ယံ တံ ကုသလံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုကုသိုလ်သည်။ အနာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ဘဝင်ကို မလည်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ (မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း မဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ၊ သကဝါဒီမေး၏။ ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ အာဝဇ္ဇနေန၊ နှင့်။

ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ကုသလဿ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ အပဿန္တော၊
 သည်။ (ဟုတွာ)။ ပဋိက္ခိပတိံ။ ကုသလံ ။ပေ။ မနသိကရောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော
 ဤစကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) အကုသလာနန္တရံ၊ ၌။ ကုသလံ၊ သည်။ ယဒိ
 ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အံ။ (ယောနိသောမနသိကာရဟူသော အာဝဇ္ဇန်း၊ မပါပဲ
 အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။) (ဝေ သတိ)။ အကုသလဿေဝ၊ ၎င်းသာ။ အာဝဇ္ဇနေန၊
 ဖြင့်။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ (ကုသလံ၊ သည်။) ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။
 စောဒနတ္ထံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒိနာ)ဝုတ္တံ။ သေသံ၊ သည်။ ယထာပါဠိမေဝ၊
 ပါဠိတော်အတိုင်းပင်။ နိယျာတိ၊ ၎င်း။ နနု။ ပေ။ ဝတ္ထုသိန္တိ ဝစနံ၊ အစရှိသော
 စကားသည်။ ကောရမ္မဏေ၊ တခုသောအာရုံ၌။ သရာဂဝိရာဂုပ္ပတ္တိံ၊ ရာဂနှင့်
 တကွဖြစ်ခြင်း၊ ရာဂနှင့်ကင်း၍ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒိပေတိ၊ ၎င်း။ ကုသလာကုသလာနံ၊
 တို့၏။ အနန္တရတံ၊ အနန္တရတို့၏ အဖြစ်ကို။ န(ဒိပေတိ)။ တသ္မာ အသာဓကံ။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကံထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-သဋ္ဌာယတနုပ္ပတ္တိကထာအပွင့်

၆၉၁-၆၉၂။ ဣဒါနိ သဋ္ဌာယတနုပ္ပတ္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထို သဋ္ဌာယတနုပ္ပတ္တိကထာ၌။ ဥပပတ္တေသိယေန၊ ပဋိသန္ဓေကိုရှာသော။
 ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်။ သဟေဝ၊ တပြိုင်နက် သာလျှင်။
 ဩပပါတိကာနံ၊ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေနေကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌။
 သဋ္ဌာယတနံ၊ စက္ခု စသော ၆-ပါးသော အာယတနသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
 ဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊ ဂဗ္ဘသေယျသတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌။ [အဇ္ဈတ္တိကာယတနေသျှ၊
 အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆-ပါးတို့တွင်။ မနာယတန ကာယာယတနာနေဝ၊
 မနာယတန ကာယာယတနတို့သည်သာ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။
 ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သေသာနိ၊ မနာယတန ကာယာယတနမှ ကြွင်းကုန်သော။ စတ္တာရိ၊
 ၄-ပါးကုန်သော စက္ခာယတန၊ သေတာယတန၊ စာနာယတန၊ ဇီဝါယတန
 တို့သည်။ သတ္တသတ္တတိရတ္တိမ္ပိ၊ ခုနစ်ဆယ့်ခုနစ်ညဉ့်၌။ (ခုနစ်ဆယ့်ခုနစ်ညဉ့်
 မြောက်မှ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။) [သတ္တသတ္တတိရတ္တိမ္ပိနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို သင်္ဂြိုဟ်
 ဘာသာဋီကာ ရုပ်ပိုင်း ရူပပဝတ္တိက္ကမ၌ ပြထားသည်။] တာနိ စ၊ ထို
 စက္ခာယတန စသော ၄-ပါးသော အာယတနတို့သည်လည်း။ ယေန ကမ္မုနာ၊
 အကြင်ကံကြောင့်။ (ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီး တသေဝ၊ ထို
 ပဋိသန္ဓိဖနကံ၏ပင်။ ဝါ၊ ကိုပင်။ ဣတတ္ထာ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

(ဥပုဇ္ဇတိ။) ဝါ၊ တနည်း။ အညဿ၊ ပဋိသန္ဓိဇနကကံမှတပါးသော ပဝတ္တိ
 ဇနကကံ၏။ ဝါ၊ ကံကို။ (ကတတ္တာ ဥပုဇ္ဇတိ။) ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်
 ပြီးကား။ သကသမယေ၊ သကဝါဒီတို့၏အယူ၌။ ဝါဒေါ၊ ပြောဆိုကြောင်း
 စကားတည်း။

ပန၊ ကား။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ ဧကမမုသမ္ဘဝတ္တဒါ၊ တရသော
 ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အာယတန ၆-ပါးလုံး
 ကို ကံတရတည်းက ဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့်။) (ပဋိသန္ဓိက္ခဏေယေဝ
 ဥပုဇ္ဇတိ-၌ စပ်။) သမုန္နသာခါဝိဇ္ဇပပါနံ၊ ပြည့်စုံသော အခက်အခဲရှိကုန်သော။
 (ပြည့်စုံသော ခက်သေးခက်မ ရှိကုန်သော။) ရုက္ခာဒီနံ၊ သစ်ပင်အစရှိသည်
 တို့၏။ အကုရော၊ အညွန့်သည်။ ဗိဇမတ္တေ၊ မျိုးစေ့မျှ၌။ (မျိုးစေ့အခိုက်၌။)
 (ဥပုဇ္ဇတိ)ဝိယံ၊ သို့။ (ဝေံ။) သဠာယတနံ၊ စက္ခုစသော ၆-ပါးသော
 အာယတနသည်။ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ၊ အမိ၏ဝမ်း၌။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေယေဝ၊
 ပဋိသန္ဓေခဏ၌ပင်။ ဥပုဇ္ဇတိ။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ။ ကေသံ လဒ္ဓိဝိယံ၊
 နည်း။) ပုဗ္ဗသေလိယာနံ (လဒ္ဓိ) သေယျထာပိ၊ တည်း။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။
 ဣတရဿ။

သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိတိအာဓိ၊ ကို။ သဠာယတနော၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။
 ဝေဂ္ဂပေါ၊ ဤသို့ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိအစရှိသောသဘောရှိသည်။ ဟုတု။ ဩက္ကမေယျ၊
 အမိဝမ်းသို့ သက်ရောက်ရသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ မာတုကုစ္ဆိ-
 ဝတထာတိ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒီဿ။ ပရတော၊ ၌။ န ဝတ္တဗ္ဗိ မာတုကုစ္ဆိ။ ပေ။
 ဂေသာတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ သဠာယတနပုတ္တိကထာ၌။
 သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သဠာယတနပုတ္တိကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ အင်္ဂုရော ဝိယ ဗိဇမတ္တေ။ စောအုပ်တို့၌ “ဗိဇမတ္တံ”ဟု ပဌမန္တရိသော်
 လည်း ဥပမာနနှင့် ဥပမေယျတို့သည် ဝိဘတ်တုမြဲဖြစ်သောကြောင့် “ဗိဇမတ္တေ”ဟု
 ရှိမှ “ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ”ဟူသော ဥပမေယျနှင့် လျော်မည်။ [အင်္ဂုရော-ကား သဠာ-
 ယတနံ၏ ဥပမာနတည်း။] အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်လည်း “မျိုးစေ့အထဲ၌ အညွန့်သည်
 (အထင်အရှား မဟုတ်ပဲ မထင်မရှား) သတ္တိရုပ် အဖြစ်ဖြင့် ပါနေ၏။ ထိုမထင်မရှား
 ပါနေသော အညွန့်သည် မျိုးစေ့ရိုက်သောအခါမှ အထင်အရှားပေါ်လာ၏။

“ထို့အတူ ပဋိသန္ဓေခဏ၌ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆-ပါးတို့တွင် ကာယာယတနနှင့်
 မနာယတနတို့သာ အထင်အရှားဖြစ်ကြစေကာမူ စက္ခု သောတ၊ ယာန၊ ဗိဝါယတန
 ၄-ပါးတို့လည်း သတ္တိရုပ်အဖြစ်ဖြင့် မထင်မရှားရှိနေကြသည်”ဟုလိ။ [ဃာခါ ဝိဇ္ဇပ
 တို့သည် အညွန့်၏ ကြီးထွားလာသော အကျိုးဆက်တို့သာတည်း။ ထို့ကြောင့် သာခါ
 ဝိဇ္ဇပတို့အတွက် ဥပမေယျအထူး မရှိတော့။]

၃-အနန္တရပစ္စယကထာ အဖွင့်

၆၉၃-၆၉၇။ ဣဒါနိ အနန္တရပစ္စယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထံ ထို အနန္တရပစ္စယကထာ၌။ နစ္စဂီတာဒိသု၊ ကခြင်း သိဆိုခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ ရူပဒဿန သဒ္ဓဿဝနာဒိနံ၊ အဆင်းကို ကြည့်ရှုကြောင်း စက္ခုဝိညာဏဝီထိ အစဉ်အသံကို နားထောင်ကြောင်း သောတဝိညာဏဝီထိ အစဉ် အစရှိသည် တို့၏။ လဟုပရိပတ္တိတံ၊ လျင်မြန်သော ပြောင်းလဲခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ် ကို။ ဒိသွာ၊ ရှိ။ [ပရိဝတ္တနံ ပရိဝတ္တော၊ အဖန်ဖန်ဖြစ်ခြင်း။ လဟု ပရိ ဝတ္တော၊ လဟုပရိဝတ္တော။ လဟုပရိဝတ္တော ဧတေသံ အတ္တိတိ လဟုပရိဝတ္တိ။ လဟုပရိဝတ္တိနော ဘာဝေ၊ လဟုပရိဝတ္တိတာ။] ဣမာနိ ဝိညာဏာနိ၊ ဤစက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော ဝိညာဉ်တို့သည်။ အညမညဿ၊ တပါးတပါး ၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ [စက္ခု ဝိညာဉ်ပြီးလျှင် သော တဝိညာဉ်စသည်ဖြစ်၏။] ဣတိ ဥတ္တရပထကာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျ- ထာပိ။ (ဝေံ။) ယေသံ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣတရဿ။ သောတဝိညာဏံ ရူပါရမ္မဏံယေဝါတိ။ အစရှိသောစကားကို။ (ဝတ္တံ-၌စပ်။) (သောတဝိညာဏံ၊ သည်။) စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အံ။ (ဝေံ သတိ။) ဝိပင်္ဂါမနောဓာတု ဝိယ၊ ဝိပင်္ဂါမဖြစ်သော မနောဓာတ်ကဲ့သို့။ [သမ္မုဒ္ဓိစိုင်းကို ဆိုသည်။ ဝိပင်္ဂါမဖြင့် ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်းကို

စဉ်းစားဖွယ်။ ။အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ “ပရတော မာတုကုစ္ဆိဂတဿ ပစ္စာ ကေသာတိ ပုစ္စာ သကဝါဒိဿ”ဟု တွေ့ရ၏။ သကဝါဒိ၏ အမေးဟူသမျှ၌ မိမိ၏ အယူနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုသာ ပရဝါဒိကို မေးရိုးတည်း။ ကေသာ စသည်တို့၏ နောက်မှ ဖြစ်ခြင်းသည် အဆုံး၌ သကဝါဒိ အတည်ပြုအပ်သော “တေန တိ မာတုကုစ္ဆိဂတဿ ပစ္စာ ကေသာ ။ပေ။ အဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ”အတိုင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “မာတုကုစ္ဆိဂတဿ ပစ္စာ ကေသာ ။ပေ။ အဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ”သည် ပရဝါဒိ၏ အမေးသာ ဖြစ်ထိုက်၍ အာမန္တာသည် သကဝါဒိ၏ အဖြေသာ ဖြစ်ထိုက်ပါသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် “မာတုကုစ္ဆိဂတဿ ပစ္စာ ကေသာ”စသော ပြဿနာသည် ပရဝါဒိ၏ တဆက်တည်း လာခဲ့သော ပြဿနာသာ ဖြစ်ထိုက်၍ “န ဝတ္တဗ္ဗံ မာတုကုစ္ဆိဂတဿ”စသော နောက်ဆုံး ပြဿနာသာ သကဝါဒိ၏ ပြဿနာဖြစ်ထိုက်ပါသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ “ပရတော (န ဝတ္တဗ္ဗံ) မာတုကုစ္ဆိဂတဿ ပစ္စာ ကေသာတိ ပုစ္စာ သကဝါဒိဿ”ဟု ရှိမှ သင့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ [ဤ နောက်ဆုံးပြဿနာ မျိုး၌ ပရဝါဒိ၏ ပြဿနာသာ များသောကြောင့် သကဝါဒိ၏ ပြဿနာဟု အထူး ဆိုရသည်ဟု ဓတ်ပါး ထို့ပြင် ဤ ကထာ၌ သဏ္ဍာတိနှင့် ဥပ္ပဇ္ဇတိကြိယာ ၂-မျိုး၏ အဓိပ္ပာယ် မတူပုံကိုလည်း သတိပြုသင့်ပါသည်။ သဏ္ဍာတိအရ သဏ္ဍာနကြိယာသည် ဗုတ္တိရုပ်အဖြစ်ဖြင့် အထင်အရှားတည်ခြင်းတည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိအရ ဥပ္ပဇ္ဇနကြိယာကား သတ္တိရုပ်အဖြစ်ဖြင့် မထင်မရှား ဖြစ်ခြင်းလည်း ဝါဝင်သည်-ဟု ခွဲပါ။]

ကန်သည်။] ရူပါရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံဟူသောအာရုံရှိသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။
ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ၄။ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ။

စက္ခုဉ္စ ဝေ။ သောတဝိညာဏန္တိပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။
သုတ္တာတာဝေန။ ပါဠိတော်သုတ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပိတုာ၊ ရှေးဦးစွာ
ပယ်ပြီး၍။ အနန္တရပတ္တိံ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်ခြင်းကို။ သလ္လက္ခေန္တော၊ မှတ်ထင်
သည်။ (ဟုတုာ) လဒ္ဓိဝသေန၊ မိမိအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊
နောက်၌ ဝန်ခံ၏။ တညေဝ ဝေ။ သောတဝိညာဏန္တိ၊ အစရှိသောစကားဖြင့်။
(ပုစ္ဆတိ-ဥပစိ) ပဌမဇဝနာနန္တရံ၊ ပဌမဇော၏အခြားမဲ့၌။ ဒုတိယဇဝနံ၊
သည်။ မနောဝိညာဏတာဝေန၊ မနောဝိညာဉ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ တရညဝ၊
ထိုဇောသည်ပင်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ တေ၊ သင်ပရ
ဝါဒိ၏ အလိုအားဖြင့်။ တေမ္ပိ ဒွယံ၊ ဤ စက္ခုဝိညာဉ် သောတဝိညာဉ်နှစ်ပါး
စုံသည်လည်း။ ဧကမေဝ၊ တမျိုးတည်းပင်။ (ဟောတိ) ကိံ၊ လော။
ဣတိ ပုစ္ဆတိ၊ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗဝါရေသု အတ္ထော ဝေဒိတိဗ္ဗော။

နစ္စတိ ဝါယတိတိအာဒိဝစနံ၊ အစရှိသော စကားသည်။ အာရမ္မဏ-
သမောဓာနေ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်း၌။ လဟု-
ပရိဝတ္တိတာယ၊ လျင်မြန်သော ပြောင်းလဲခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ဓဝါကိဏ္ဏဘာဝံ၊ ရော့ပြမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ၊ နိ။ အနန္တရပစ္စယတံ၊
အနန္တရပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို။ န (ဒီပေတိ)။ တသ္မာ အသာကေ။ ဣတိ၊
အပြီးတည်း။

အနန္တရပစ္စယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄ အရိယဂ္ဂပကထာ အဖွင့်

၆၉၀-၆၉၉။ ဣဒါနိ အရိယဂ္ဂပကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ဤ။ သမ္မာ
ဝါစာ ကမ္မန္တာ၊ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တတို့သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ တဉ္စ၊
ထိုသမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ ဟူသော ရုပ်သည်လည်း။ သဗ္ဗံ ရူပံ ဝေ။ ဥပါ-
ဒါယဂ္ဂပန္နိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဥပါဒါယဂ္ဂပံ၊
ဥပါဒါရုပ်တည်း။ ဣတိ ဟေသံ ဝေ။ ဥတ္တရပထကာနံ၊ တေ သန္တာယ။
ဝေ။ သကဝါဒိဿ။ တတ္ထ၊ ထိုအရိယဂ္ဂပံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ အစရှိ
သော ပုစ္ဆာ၌။ အရိယာနံ၊ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဝါ၊
တနည်း။ အရိယံ၊ အရိယဖြစ်သော။ (မဂ္ဂင် ဂ-ပါးတွင် ပါဝင်သောကြောင့်
အရိယဖြစ်သော။) ရူပံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရိယဂ္ဂပံ၊ မည်၏။

အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓိယံ၊ မိမိအယူ၌။ ဌတော၊ ၍။ ပဋိညာ၊ ဣတရဿ။
 ကုသလန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ လဒ္ဓိဝသေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ပဋိ-
 ဇာနာတိ။ အနာသဝပုစ္ဆာဒီသုပိ၊ အနာသဝ ပုစ္ဆာ အစရှိသည်တို့၌လည်း။
 သေဝ နယော၊ တည်း။ ယံကိန္တိ ရူပန္တိ သုတ္တံ၊ အစရှိသော သုတ်သည်။
 (ဒီပေတိ၊ အသာဓကံ-တို့၌ စပ်။) ဘူတာနိ၊ မဟာဘုတ်တို့ကို။ ဌပေတော၊
 ၍။ သေသရူပဿ၊ မဟာဘုတ်မှ ကြွင်းသောရုပ်၏။ ဥပါဒါဘာဝံ၊
 ဥပါဒါ၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ၊ ၎င်း။ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာနံ၊ ထို၏။
 (ဥပါဒါဘာဝံ) န (ဒီပေတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထိုသမ္မာဝါစာသမ္မာ
 ကမ္မန္တတို့၏။ ရူပမတ္တညေဝ၊ ရုပ်မျှသည်ပင်။ အသိဒ္ဓံ၊ မပြီးစီး။ ဥပါဒါ-
 ရူပတာ၊ ဥပါဒါရုပ်၏ အဖြစ်သည်။ ကုတော (သိဒ္ဓါ)၊ အဘယ်မှာပြီးစီးပါ
 အံ့နည်း။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အရိယရူပကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-အညော အနုသယောတိကထာ အဖွင့်

၇၀၀-၇၀၁။ ဣဒါနိ အညော အနုသယောတိကထာ နာမ ဟေတိ။
 တတ္ထ၊ ထိုအညော အနုသယောတိကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ပုထုဇ္ဇနော၊ ကို။
 ကုသလာဗျာကတေ၊ ကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်သော။ စိတ္တေ၊ သည်။ ဝတ္တမာ-
 နေ၊ ဖြစ်လသော်။ သာနုသယောတိ၊ အနုသယနှင့် တကွဖြစ်၏ဟူ၍။ (အနု
 သယရို၏ဟူ၍။) ဝတ္တဗျော၊ ၎င်း။ ပရိယုဋ္ဌိတေတိ၊ ကာမရာဂ အစရှိသည်တို့
 လုယက်တိုက်ခိုက်အပ်သူဟူ၍။ န (ဝတ္တဗျော) တသ္မာ။ အနုသယော၊ အနု-
 သယ ကိလေသာသည်။ အညော၊ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာမှ တမျိုးတခြား
 တည်း။ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ အညံ၊ အနုသယ ကိလေသာမှ တမျိုးတခြား
 တည်း။ ဣတိ ယေသံ ။ ပေ။ အနန္တကာနံ။ တေ သန္ဓာယ ။ ပေ။ ဣတရဿ။
 သေသံ ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ကား။ သာနုသယောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်သည်။
 (ဒီပေတိ-၌စပ်။) တသ္မိံ သမယေ၊ ကုသိုလ်၊ အဗျာကတစိတ်ဖြစ်ရာထိုအခါ၌။
 အနုသယဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ သာနုသယောတိ၊ အနုသယနှင့် တကွဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ကို၎င်း။
 (အနုသယဿ။) အနုပ္ပန္နတ္တာ၊ ဥပါဒ်၊ ဌိ၊ ဘင်ဟူသော ခဏတ္တယသို့
 ရောက်ဆဲ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိယုဋ္ဌိတေတိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္တဗ္ဗ-
 တံ စ၊ ကို၎င်း။ ဒီပေတိ။ အနုသယ ပရိယုဋ္ဌာနာနံ၊ အနုသယကိလေသာ ပရိ-

ယုဋ္ဌာနကိလေသာတို့၏။ အညတ္တံ၊ တမ္ပိးတခြားတို့၏ အဖြစ်ကို။ န (ဒီပေတိ)။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အညော အနုသယောတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ အဖွင့်

၇၀၂။ ဣဒါနိ ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ဥံ။ ယသ္မာ အနိစ္စာဒိတော၊ အနိစ္စ အစရှိသောအားဖြင့်။ မနသိကရောတောပိ၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်း။ ရာဂါဒယော၊ ရာဂ အစ ရှိသော ကိလေသာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ စ၊ သာဓကကား။ အပ္ပေကဒါ ဘော ဘာရဒ္ဒါဇ ။ပေ။ မနသိကရောတိတိ၊ ဟူသော။ တေံ၊ ဤစကားကို။ ဝတ္ထံ။ ဘော ဘာရဒ္ဒါဇ၊ အရှင်ဘုရား ဘာရဒ္ဒါဇ။ အပ္ပေ- ကဒါ၊ တရံတခါ၌။ အသုဘတော၊ အသုဘအားဖြင့်။ မနသိကရိသာမိ၊ နှလုံးသွင်းအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သုဘတောဝ၊ သုဘအားဖြင့်သာ။ မန- သိကရောတိ၊ နှလုံးသွင်းမိပါ၏။ [ဥဒေနမင်းက အရှင်ပိဏ္ဍောလ ဘာရဒ္ဒါဇ အား လျှောက်သည်။ သဋ္ဌာယတနသံယုတိ၊ ဂယပတိဝဂ်၊ ဘာရဒ္ဒါဇသုတံ။] တသ္မာ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာသည်။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ ။ပေ။ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံတိ ကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-အပရိယာပန္နကထာ အဖွင့်

၇၀၃-၇၀၅။ ဣဒါနိ အပရိယာပန္နကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အပရိယာပန္နကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာမရာဂေါ၊ ကာမရာဂကို။ ဝါ၊ သည်။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ်သို့။ အနုသေတိ၊ အစဉ်လိုက်၍ ကိန်း၏။ (ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။) ကာမဓာတုပရိယာပန္နော၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံး ဝင်၏။ ဣတိ စ၊ ၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပရာဂါ- ရူပရာဂါပိ၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂတို့သည်လည်း။ ရူပဓာတု အရူပဓာတုယော၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်တို့သို့။ အနုသေန္တိ၊ ကုန်၏။ ရူပဓာတု ။ပေ။ ပရိယာ- ပန္နာယေဝ စ နာမ၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်၌ အကျုံး ဝင်ကုန်သည်မည်သည် သာလျှင်လည်း။ ဟောန္တိ။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဘဒ္ဒိတိယာနုဉ္စ။ တေ သန္နာယ ။ပေ။ ဣတရဿ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပရာဂေါ အစရှိသောပုစ္ဆာ၌။ အနုသေတိတိ၊

ဟူသောပါဠိဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-၌စပ်။) ကာမရာဂေါ၊ သည်။ ကာမဝိတက္ကံ သင်္ခါတံ၊ ကာမဝိတက်ဟု ဆိုအပ်သော။ ကာမဓာတုံ၊ သို့။ သဟဇာတဝသေန၊ တကွဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနုသေတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ တေ၊ သင်၏အလိုအားဖြင့်။ ရူပရာဂေါ၊ သည်။ ရူပဓာတုံ၊ သို့။ (သဟဇာတဝသေန၊ ဖြင့်။ အနုသေတိ) ကိံ၊ လော။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ၊ ပရိယာပန္နောတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-၌စပ်။) သော၊ ထိုကာမရာဂသည်။ တိဝိဓာယ၊ ကိလေသကာမ၊ ဝတ္ထုကာမ၊ ကာမတုံဟူသော ဩကာသ အားဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိသော။ ကာမဓာတုယာ၊ ၌။ ကိလေသကာမဝသေန၊ ကိလေသကာမ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပရိယာပန္နတ္တာ၊ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမဓာတုပရိယာပန္နော၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သည်။ (ဟောတိ) ယထာ စ၊ ကဲ့သို့လည်း။ ဝေံ၊ တူ။ တေ၊ အားဖြင့်။ ရူပရာဂေါ ပိ၊ သည်လည်း။ ရူပဓာတုပရိယာပန္နော၊ ရူပဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သည်။ (ဟောတိ) ကိံ၊ လော။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။

ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ အဿ၊ ထိုသကဝါဒီ၏။ အဓိပ္ပါယ်၊ အလိုကို။ အသလ္လက္ခေန္တောံ၊ မမှတ်သားနိုင်သည်။ (ဟုတော။) ဧကဝလံ၊ သကဝါဒီ၏ အလိုမဖက် သက်သက်။ လဒ္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ တမတ္ထံ၊ ထို အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ သလ္လက္ခာပေတုံ၊ မှတ်သားစေခြင်းငှါ။ ကုသလပေ။ သင်္ခါတေဟိ၊ ကုသိုလ် ဝိပင်္ဂါ ကြိယာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ သမာပတ္တေသိယာဒိဟိ၊ သမာပတ္တေသိယ အစရှိသော စိတ်တို့နှင့်။ သံသန္နိတှာ၊ နိုးနှော၍။ ပုစ္ဆိတုံ၊ ငှါ။ သမာပတ္တေသိယောတိအာဒိ၊ အာဟ၊ ပြီ။

၁။ အဓိပ္ပါယ် အသလ္လက္ခေန္တော။ ။ “ရူပရာဂေါ ရူပဓာတုံ အနုသေတိ ရူပဓာတုပရိယာပန္နော”ဟူသော ပုစ္ဆာ၌ ရူပရာဂသည် ရူပဓာတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် အစဉ်လိုက်၍ ကိန်းသလော-ဟု မေးအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း၊ ရူပဓာတ် တရားတို့တွင် အမှတ်မထား တပါးပါးသော တရား၏အဖြစ်ဖြင့် ရူပဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သလော-ဟု မေးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း မမှတ်သားနိုင်သည်ကို “အဓိပ္ပါယ် အသလ္လက္ခေန္တော”ဟု ဆိုသည်။

၂။ တမတ္ထံ သလ္လက္ခာပေတုံ။ ။ “ဆိုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည်စေရန် သမာပတ္တေသိယ စသည်တို့နှင့် ရှေးနှော၍ မေးခြင်း”ဟုရာ၌ ပါဠိတော်ဝယ် “သမာပတ္တေသိယ၊ ဥပပတ္တေသိယ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ”ဟု ၃-မျိုးရှိရာ သမာပတ်ကို ရှာမှီးသော တရားဟူသည် ကုသိုလ်ဈာန်စိတ်တည်း။ ဥပပတ္တေသိယ တရားဟူသည် ဝိပင်္ဂါဈာန်စိတ်တည်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ ဟူသည် ရဟန္တာဖြစ်ပြီးမှ ရအပ် ဝင်စားအပ်သော ကိရိယဈာန်စိတ်တည်း။ ဤကုသိုလ်၊ ဝိပင်္ဂါ၊ ကိရိယာဈာန်စိတ်တို့နှင့်တကွ ဖြစ်သလော-ဟု မေးခြင်းကို နားလည်စေလျှင်အဓိပ္ပါယ်ကိုနားလည်စေပြီး ဖြစ်တော့၏။

ဧတ္ထံ ဤပရိယာပန္နကထာ၌။ သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ။ နန္ဒ
 ကာမရာဂေါဟိအာဒိဝစနဗ္ဗိ။ အစရှိသော စကားသည်လည်း။ ကာမရာဂ-
 သေဝံ၊ ကာမရာဂ်၏ပင်။ ကာမဓာတုယံ၊ ၌။ အနုသယဘာဝံ၊ အစဉ်လိုက်
 သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ပရိယာပန္နတဉ္စ၊ ပရိယာပန္န၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒီပေတိ၊
 ၏။ ဣတရေသံ၊ ကာမရာဂမှတပါးသော ရူပရာဂ အရူပရာဂတို့၏။ ဣတရ-
 ဓာတုသု၊ ကာမဓာတ်မှ တပါးသော ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်တို့၌။ (အနုသယ
 ဘာဝံ၊ ကို၎င်း။ ပရိယာပန္နတဉ္စ၊ ကို၎င်း။) န (ဒီပေတိ)၊ မပြနိုင်။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပရိယာပန္နကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဂ-အပ္ပာကတကထာ အဖွင့်

၇၀၆-၇၀၈။ ဣဒါနိ အပ္ပာကတကထာ နာမ ဟေတိ။ တတ္ထံ ၌။
 ဝိပါက ကိရိယ ရူပနိဗ္ဗာနသင်္ခါတံ၊ ဝိပါက အပ္ပာကတ၊ ကိရိယာ အပ္ပာကတ၊
 ရုပ် အပ္ပာကတ၊ နိဗ္ဗာန် အပ္ပာကတဟု ဆိုအပ်သော။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၄-ပါးအပြား
 ရှိသော။ အပ္ပာကတံ၊ ကို။ အဝိပါကတ္တာ၊ အကျိုးမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 (အကျိုးမပေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အပ္ပာကတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ငဟာတော်မူအပ်ပြီ။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူကို။ ဝစ္ဆ၊ ဝစ္ဆ။ လောကော၊
 လောကသည်။ သဿတော၊ မြသလော။ ဣတိ တေ၊ ဤပြဿနာကို။
 အပ္ပာကတံ၊ မဖြေဆိုအပ်။ ဣတိ သို့၊ သဿတာဒိဘာဝေန၊ သဿတ
 အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အကထိတတ္တာ၊ ဖြေဆိုတော် မမူအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ (အပ္ပာကတန္တိ ဝုတ္တံ။) ပန၊ ကား။ ယေသံ၊ အကြင်
 ပရဝါဒီတို့၏။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ဤ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။
 (ဝိပါက၊ ကိရိယာ၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို အကျိုးမပေးနိုင်သောကြောင့် အပ္ပာကတ
 ဟု၎င်း၊ မိစ္ဆာအယူကို သဿတစသည်ဖြစ်၏ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့်
 အပ္ပာကတဟု၎င်း ခွဲခြားအပ်သော အပ္ပာကတ ၂-မျိုးကို။) အဂ္ဂဟေတွာ၊
 မယူမူ၍။ ပုရိမာပ္ပာကတံ ဝိယ၊ ရှေ့အပ္ပာကတကဲ့သို့။ ဒိဋ္ဌိဂတမ္ပိ၊ မိစ္ဆာ
 အယူသည်လည်း။ အပ္ပာကတံ၊ အပ္ပာကတတည်း။ (အကျိုးမပေးနိုင်သော
 အဝိပါက အပ္ပာကတတည်း။) ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟေတိ)။ သေယျထာပိ
 အန္ဓကပနဉ္စေဝ ဥတ္တရာပထကာနဉ္စ။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ တံ ဝိဘာဂံ၊
 ထို ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။ ဒေသေတုံ။ ဒိဋ္ဌိဂတံ ။ပေ။ ဣတရဿ။
 ဧတ္ထံ ဤ အပ္ပာကတကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကားရပ်သည်။ ယထာ
 ပါဠိမေဝ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အပ္ပာကတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-အပရိယာပန္နကထာ အဖွင့်

၇၀၉-၇၁၀။ ဣဒါနိ အပရိယာပန္နကထာ နာမ ဟေတဝိ။ တတ္ထ၊ ထို အပရိယာပန္နကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော။ ဈာနလာဘိ၊ ဈာန်ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမေသု၊ ကာမတို့၌။ ဝိတရာဂေါ၊ ကင်းသော ရာဂရှိသူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက် သည်။ ဟောတိ၊ ပန၊ ဗျတိရိုက်ကား။ ဝိဂတဒိဋ္ဌိကော၊ ကင်းသော မိစ္ဆာအယူရှိသူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝတ္ထဗ္ဗော၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ဝိတရာဂဟု ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်၊ ဝိဂတဒိဋ္ဌိကဟု မဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဒိဋ္ဌိဂတိ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။ အပရိယာပန္နံ၊ လောကီတရား၌ အကျုံးမဝင်။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပေ။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဏ။ ဧတ္ထ၊ ဤ အပရိယာပန္န ကထာ၌။ သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အပရိယာပန္နကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)
 စုဒ္ဓသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

စုဒ္ဓသမဝင် ပြီးပြီ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ္ဂ

၁-ပစ္စယတာကထာ အဖွင့်

၇၁၁-၇၁၇။ ဣဒါနိ ပစ္စယတာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ပစ္စယတာကထာ၌။ ယော ဓမ္မော၊ အကြင် ဟိတ် ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားသည်။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ဟေတုပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ။) သော၊ ထိုဟိတ် ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားသည်။ ယေသံ၊ အကြင် ဟေတုပစ္စယပုဂ္ဂိုလ်တရားတို့အား။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ဟေတုပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော (ဟောတိ။) တေသညေဝ၊ ထို ဟေတုပစ္စယပုဂ္ဂိုလ်တရားတို့အားပင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာရမ္မဏာ။ ပေ။ ပစ္စယေန၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိ၊ အနန္တရပစ္စယသတ္တိ၊ သမနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝါ၊ တနည်း။ ယော၊ အကြင် အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားသည်။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော (ဟောတိ။) သော၊ ထို အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံယေဝ၊ ထို အာရမ္မဏ ပစ္စယပုဂ္ဂိုလ်တရားတို့အားပင်။ အနန္တရ ပေ။ ပစ္စယေန၊ အနန္တရပစ္စယသတ္တိ၊ သမနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော န ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယတာ၊ ပစ္စည်းတို့၏အဖြစ်ဟူသော သတ္တိကို။ ဝဝတ္တိတာ၊ အသီးသီး ပိုင်းခြား၍ ထားအပ်ပြီ။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပစ္စယတာကထာ၌။ သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပစ္စယတာကထာဇဏ္ဍနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-အညမညပစ္စယကထာ အဖွင့်

၇၁၈-၇၁၉။ ဣဒါနိ အညမညပစ္စယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အညမညပစ္စယကထာ၌။ မဟာသံသိကာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပံ။ (ဝေံ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ သမယေ၊ အယူ၌။ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူသော။ အယမေဝ တန္တိ၊ ဤပါဠိတော်သည်သာ။ (အတ္ထိ၊ ဤ။) သင်္ခါရပစ္စယာပိ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူသော။ အယံ (တန္တိ)၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဝ၊ သည်သာ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယော (ဟောတိ။) ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အား။ (ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။) န (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ)။

တေ သန္ဓာယ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာဒိန္နံ၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏အညမည-
ပစ္စယတာပိ၊ အညမညပစ္စည်းတို့၏အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊
ဤအနက်ကို။ ဒေသေတုံ၊ ၎င်း၊ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရေနာတိတ္ထေ၊ ဤ။ အပုညာဘိသင်္ခါရောဝ၊ အပုညာဘိ-
သင်္ခါရကိုသာ။ ဂဟိတော။ [နန္ဒ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရေန သဟဇာတာဟု မေးသော
ကြောင့် သင်္ခါရေန အရ အပုညာဘိသင်္ခါရကိုသာ ယူရသည်။] တသ္မာ၊
ကြောင့်။ (ထိုသို့ သင်္ခါရေနအရ အပုညာဘိသင်္ခါရကိုသာ ယူအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။) သင်္ခါရပစ္စယာပိ၊ သင်္ခါရ ပစ္စည်းတရားတို့သည်လည်း။
အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ (ပစ္စယာ၊ ဟောန္တိ။) ဣတိ တ္ထေ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်၌။ သဟဇာတ ။ပေ။
သမ္ပယုတ္တဝသေန၊ သဟဇာတပစ္စည်း၊ အညမညပစ္စည်း၊ အတ္ထိပစ္စည်း၊ အဝိဂတ
ပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပစ္စယတာ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်ကုန်
သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ။၏။ [ဤ၌ နိဿယပစ္စည်း မပါပုံကို၎င်း၊
သမ္ပယုတ္တကို အဝိဂတ၏နောက်မှ ဆိုပုံကို၎င်း သတိပြုခဲ့ပါ။ ဋီကာဖွင့်လိမ့်
မည်။] ဥပါဒါနပစ္စယာပိ တဏှာတိ တ္ထေ၊ ဤ။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်ကို။
ဌပေတွာ၊ တား၍။ သေသာနိ၊ ကြွင်းကုန်သော။ တိဏိ၊ ဥပါဒါနာနိ။
ဥပါဒါန်တို့ကို။ (ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်တို့ကို။)
ဝါ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာအား။ သင်္ခါရာ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရတို့
သည်။ (ပစ္စယာ၊ ဟောန္တိ။) ဝိယ၊ သို့။ (ဝေံ။) တဏှာယ၊ အား။ ပစ္စယာ
ဟောန္တိ။ [အဝိဇ္ဇာအား သင်္ခါရတို့က သဟဇာတ စသော သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး
ပြုကုန်သကဲ့သို့ ဒိဋ္ဌပါဒါန် စသော ဥပါဒါန်သုံးပါးတို့ကလည်း တဏှာအား
သဟဇာတစသော ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။] ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။
သေသံပေ။ နိယျာတိ။ ဇရာမရဏပစ္စယာတံ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ နာမရူပံ
ဝိညာဏပစ္စယာတံ။ (ပုစ္ဆာ။) သကဝါဒိဿ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အညမညပစ္စယကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-အဒ္ဓါကထာ အဖွင့်

၇၂၀-၇၂၁။ ဣဒါနိ အဒ္ဓါကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအဒ္ဓါ
ကထာ၌။ တိဏိမာနိ သိက္ခဝေ ကထာဝတ္ထုနိတိ၊ တိဏိမာနိ ။ပေ။ ဝတ္ထုနိ
ဟူသော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ကာလသင်္ခါတော၊
ကာလဟု ဆိုအပ်သော။ အဒ္ဓါနာမ၊ အဒ္ဓါမည်သော။ ပရိနိပ္ပန္နော၊
အကြောင်းတရားတို့ ပြီးစေအပ်သော ကာလသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ယေသံ
လဒ္ဓိ(ဟောတိ)။ တေသံ၊ ထိုပရဝါဒတို့အား။ (ဒေသေတုံ-၌ စပ်။) ကာလ-

ပညတ္တိမတ္တာ၊ ကာလဟူသော ပညတ်မျှကို။ အညတြ၊ ကြဉ်၍။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ အကြောင်းတရားတို့ ပြီးစေအပ်သော။ အဒ္ဓါနာမံ၊ အဒ္ဓါမည်သည်။ နတ္ထိ။ န၊ ဗျတိရိက်ကား။ ရူပါဒယော၊ ရုပ်အစရှိကုန်သော။ ခန္ဓာဝ၊ ခန္ဓာတို့ကိုသာ။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ အကြောင်းတရားတို့ ပြီးစေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ ဒယေတံ၊ ငှါ။ အဒ္ဓါ ပရိနိပ္ပန္နောတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သော၊ ထိုအဒ္ဓါသည်။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ သည်။ သစေ(ဟောတိ။ ဝေ သတိ။) ရူပါဒိသု၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့၌။ [အာဒိ-ဖြင့် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့ကို ယူ။] အနေန၊ ဤ အဒ္ဓါသည်။ အညတရေန၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသည်။ ဘဝိတဗ္ဗ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ ရူပန္တိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ ငိုက္ခိပတိ၊ သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဒ္ဓါကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ခဏလယမုဟုတ္တကထာ အဖွင့်

၇၂၂-၇၂၃။ ခဏ။ ပေ။ ကထာသုပိ၊ ခဏကထာ လယကထာ မုဟုတ္တကထာတို့၌လည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ခဏာဒယော၊ ဤ ခဏ အစရှိသည်တို့သည်။ အဒ္ဓါ ပရိယာ ဝေ၊ အဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်တို့သာတည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ခဏလယမုဟုတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-အာသဝကထာ အဖွင့်

၇၂၄-၇၂၅။ ဣဒါနိ အာသဝကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအာသဝကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတုဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ အာသဝေဟိ၊ တို့ထက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ယေန၊ အကြင် အာသဝတို့ကြောင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ သာသဝါ၊ အာသဝနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ အညော၊ လေးပါးသော အာသဝတို့မှ အခြားသော။ အာသဝေါ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ အနာသဝါ၊ အာသဝ မဟုတ်ကုန်း။ ဣတိ ဟေတုဝါဒါနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။(ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။

တေ၊ သင်၏ အလိုအားဖြင့်။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ အနာသဝါ၊ တို့သည်။ ယဒိ(ဟောန္တိ)၊ ကုန်အံ့။ ဧဝံ သန္တေ၊ သော်။ တေဟိ၊ ထို အာသဝတို့သည်။ မဂ္ဂါဒိလက္ခဏပုတ္တေဟိ၊ မဂ် အစရှိသည်တို့၏ လက္ခဏာသို့ ရောက်ကုန်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရု၏။ ဣတိ စောဒေတံ ။ပေ။ အာဟံ။ [မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တရား တို့သည် အာသဝတို့နှင့်တကွ မဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသကဲ့သို့ အာသဝတရား တို့သည်လည်း အာသဝတရားတို့နှင့်တကွ မဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိရာ ရောက် သလော-ဟု စောဒနာခြင်းငှါ မဂ္ဂေါ အစရှိသော စကားကို ဆိုသည်။] သေသမေတ္တ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အာသဝကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ဇရာမရဏကထာ အဖွင့်

၇၂၆-၇၂၇။ ဣဒါနိ ဇရာမရဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ဤ။ ဇရာမရဏံ နာမ၊ ဇရာမရဏမည်သည်ကို။ အပရိနိပ္ပန္နတ္တာ၊ အကြောင်းတရား တို့သည် မပြီးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လောကီယန္တိ ဝါ၊ လောကီ ဟူ၍၎င်း။ လောကုတ္တရန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ လောကီယာ ဓမ္မာ၊ လောကုတ္တရာ ဓမ္မာကို။ ဟူသော။ ဒုကေ၊ ဒုက်၌။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏကို။ လောကီယပဒေ၊ လောကီယပုဒ်၌။ [နေဝ နိဋ္ဌိဋ္ဌံ၊ ညွှန်ပြတော် မမူအပ်။ လောကုတ္တရပဒေ၊ ဤ။ န(နိဋ္ဌိဋ္ဌံ)။ တတ္ထ၊ ထို ဇရာမရဏကထာ၌။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဣမံ လက္ခဏံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာကို။ (ဇရာမရဏ၏ လောကီ၊ လောကုတ္တရာတို့၌ မဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာကို။) အနာဒိယိတွာ၊ မယူမူ၍။ လောကုတ္တရာနံ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိ ။ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဇရာမရဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-သညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်

၇၂၈-၇၂၉။ ဣဒါနိ သညာဝေဒယိတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သညာဝေဒယိတကထာ၌။ သညာ ။ပေ။ သမာပတ္တိ နာမ၊ သညာ ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ကြောင်း နိရောဓသမာပတ်မည်သည်။ ကောစိ၊ တစ် တရသော။ ဓမ္မော၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဓန္ဒာနံ၊ တို့၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထို သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ်သည်။ လောကီယာ၊ လောကီ

တရားသည်။ နေဝ(ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာ တရား
သည်။ န(ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကိယာ၊ လောကီ
တရားသည်။ န ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရာ၊ တည်း။ ဣတိ
ယေသံ လဒ္ဓိံ ။ ပေ။ ဣတရဿ။ သေသံ ပုရိမကထာသဒိသမေဝ။ ဣတိ၊
အပြီးတည်း။

သညာဝေဒယိတကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-ဒုတိယသညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်

၇၃၀-၇၃၁။ ဣဒါနိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သ၊ ထို သညာဝေဒယိတ-
နိရောဓေမာပတ်သည်။ လောကုတ္တရာ၊ သည်။ န ဟောတိ။ တသ္မာ။
လောကိယာ၊ တည်း။ ဣတိ ယေသံ ။ ပေ ။ ဣတရဿ။ သေသံ ပုရိမသဒိသ-
မေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒုတိယသညာဝေဒယိတကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-တတိယသညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်

၇၃၂။ ဣဒါနိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသုကော၊ ထိုမည်သူသည်။ မရ-
ဏဓမ္မော၊ သေခြင်းသဘောရှိ၏။ အသုကော၊ သည်။ န မရဏဓမ္မော၊ သေ
ခြင်းသဘောမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ မရဏဓမ္မတာယ၊ သေခြင်း
သဘော ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်၌။ နိယာမော၊ အမြဲ သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း
သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာ
တို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့။ သမာပန္နာယပိ၊ ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
လည်း။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ ကရေယျ၊ ပြုနိုင်သလော။ (ပြုကောင်းသလော။)
ဣတိ ယေသံ ။ ပေ။ ရာဇဂိရိကံ။ တေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့၏။ သမာပန္နဿ ။

၁။ သမာပန္နဿာပိ ။ ပေ။ သယေန္တ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “သမာပန္နာယပိ”ဟု
ရှိုသော်လည်း မရဏဓမ္မတာယဝင် တာ-ပစ္စည်း၏ သမ္ပန်ဖြစ်ထိုက်သောကြောင့်၎င်း၊
မရဏဓမ္မနှင့် သေခြင်းသဘောရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့် အရတူထိုက်သောကြောင့်၎င်း
“သမာပန္နဿာပိ”ဟု ပါဌ်မှန်ရှိပါစေ။ ရှေးနိဿယ၌ကား “သမာပန္နာယပိ-ဟု
ပါသော်လည်း သမာပန္နဿာပိ”ဟု ဖြင်သွားလေသည်။ ဘာဝသမ္ပန်၊ တာသမ္ပန်-
စသော နိယာမိကိုသိပြုပါ။ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မရဏသမယ
ဟူသည့် မရဏာသန္ဓေ စော့ဖို့ရာ ဖဿ စသည်တို့ ဖြစ်ခိုက်တည်း။ ထိုဖဿ စသည်တို့
မဖြစ်လျှင် မရဏသမယ မဟုတ်၊ အမရဏသမယတည်း။

သညာဝေဒယိတနိရောဓ သမာပတ်သို့ ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မရဏဓမ္မတာယ၊ သေခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိယာ) ပိ၊ ရှိပါသော်လည်း။ မရဏသမယဉ္စ၊ သေနိုင်ရာ အခါကို၎င်း။ အမရဏသမယဉ္စ၊ မသေနိုင်ရာ အခါကို၎င်း။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ပုစ္ဆာ ။ပေ။ ဣတရဿ၊ အထ၊ နှိ။ နံ၊ ကိ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကလံ၊ ကိ။ ကရောန္တဿ နာမ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏အမည်သည်။ မာရဏန္တိကေဟိ၊ သေခြင်း၏ အနီး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဖဿာဒီဟိ၊ ဖဿအစရှိသည်တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ၏။ တသ္မာ။ တေန အာကာရေန၊ ထို ဖဿအစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ စောဒေတုံ အတ္တိအာဒိ အာဟ။ [“အတ္တိ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမ္မာပန္နဿ မာရဏန္တိယော ဖဿော” အစရှိသည်ကိုမိန့်သည်။]

အဖဿကဿ ကာလကိရိယာတိအာဒိနိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့ကို။ ပုဋ္ဌော (သမာနော။) သေသသတ္တေ၊ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပန္နသတ္တဝါ တို့မှကြွင်းသော သတ္တဝါတို့ကို။ သန္ဓာယ။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပရဝါဒီပယ်၏။ ဝိသံ ကမေယျာတိ အာဒိနိ၊ တို့ကို။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ သမာပတ္တိအာနုဘာဝံ၊ နိရောဓသမာပတ်၏ အာနုဘော်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ ဒုတိယဝါရေ၊ ဒုတိယဝါရ၌။ (သညာဝေဒယိတ နိရောဓံ သမာပန္နဿ ကာယေ ဝိသံ ကမေယျ စသည်ဖြင့် မေးအပ်သော ဒုတိယဝါရ၌။) သရီရပကတံ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏ ပင်ကိုယ်သဘောကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ၊ ပန။ ထိုသို့ပင် ဝန်ခံပါသော်လည်း။ ဧဝံ သန္ဓေ၊ ဤသို့ဖြစ်လသော်။ (ဤသို့ နိရောဓသမာပန္နပုဂ္ဂိုလ်၏ သရီရပကတံကိုရည်၍ ဝန်ခံလသော်။) သမာပတ္တိ အာနုဘာဝေါ နာမ၊ သမာပတ်၏ အာနုဘော်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မရှိတော့။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ န နိရောဓသမာပန္နောတိ၊ ဟူ၍။ အနုယုဇ္ဇတိ၊ သကဝါဒီ စိစစ်၏။

၇၃၃-၇၃၄။ န ကာလံကရေယျာတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒီဿ။ ပန၊ ကား။ အတ္တိ သော နိယာမောတိ၊ အစရှိသော။ ပရဝါဒီဿ၊ ၏။ ပဋ္ဌေ နှိ။ ယသ္မာ။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့ နိရောဓ သမာပန္နပုဂ္ဂိုလ်၏ မသေခြင်း၌ မြဲသော သဘောရှိသော။ နိယာမော နာမ၊ နိယာမမည်သည်။ နတ္ထိ၊ တသ္မာ။ ပဋိက္ခိပတိ။ စက္ခုဝိညာဏသမင်္ဂိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဝုတ္တိ-၌စပ်။) သကဝါဒီနာ၊ သည်။ နိယာမေ၊ အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ အသန္ဓေပိ၊ မရှိပါသော်လည်း။ မရဏသမယေနေဝ၊ သေရာအခါဖြင့်သာ လျှင်။ (သေချိန်ကျသဖြင့်သာလျှင်။) မရတိ၊ သေရ၏။ အသမယေန၊ သေရာအခါမဟုတ်သဖြင့်။ (သေချိန်မကျပဲ။) န (မရတိ)၊ သေရသည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။

တကြ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏသမင်္ဂီ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အယံ၊ လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ နိယာမာဘာဝေန၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ကာလကိရိယာ၊ သေချိန်ကို ပြုခြင်းသည်။ ယဒိ ဘဝေယျ။ (ဝေ သတိ။) စက္ခုဝိညာဏသမင်္ဂီနောပိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ (ကာလကိရိယာ။) ဘဝေယျ။ တတော၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏေဟိ၊ ဝိညာဉ်တို့ဖြင့်။ န စဝတိ၊ မရွေ့လျော့။ န ဥပပဇ္ဇတိ၊ ပဋိသန္ဓေ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တဝိရောဓော၊ ပါဠိတော် သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ဆက်။ စက္ခုဝိညာဏသမင်္ဂီယ ကာလကိရိယာ န ဟောတိ ယထာ။ တထာ၊ တူ။ နိရောဓသမာပန္နထာပိ၊ ၏လည်း။ (ကာလ ကိရိယာ န ဟောတိ။) ဣတိ (အယံ အဓိပ္ပါယ်၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။) [စက္ခုဝိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံခိုက်သာ မသေနိုင်။ စက္ခုဒွါရဝိထိ၏နောက်ဝယ် ဇော စသည် ဖြစ်ပြီးနောက်၌ကား စုတိစိတ်ကျနိုင်သည်။ ဝိထိခင်း၌ ပဉ္စဒွါရ မရဏာ သန္တဝိထိကို သတိပြုပါ။]

တတိယသညာဝေဒယိတကထာဝတ္ထနာ၊ သည်း (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-အသညသတ္တုပိကာကထာ အဖွင့်

၇၃၅။ ဣဒါနိ အသညသတ္တုပိကာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအသညသတ္တုပိကာကထာ၌။ သညာဝိရာဂဝသေန၊ သညာကို စက်ဆုပ်ခြင်း၏ အစမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တဘာဝနာ၊ ဖြစ်သော ဘာဝနာဟူသော။ အသညသမာပတ္တိပိ ၊ အသညသမာပတ်သည်၎င်း။ နိရောဓသမာပတ္တိပိ ၊ နိရောဓ သမာ

၁။ အသညသမာပတ္တိပိ။ ။စတုတ္ထနည်းအားဖြင့် စတုတ္ထဈာန်ကို ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဓိ သညာ၊ ဝိစိတ္တံ” ဟု ဘာဝနာပွားစေ၍ အထမြောက်သောအခါ သညာကို စက်ဆုပ်သောကြောင့် သညာဝိရာဂဘာဝနာဖြစ်သော အသညသမာပတ္တိကို ရ၏။ အသည ဟု ဆိုသော်လည်း သမာပတ်အတွင်း၌ သညာ ရှိပါသေး၏။ သညာကို စက်ဆုပ်သောကြောင့်သာ “အသညသမာပတ်” ဟု ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ သမာပတ်တခုလုံးကို အသညသမာပတ်ဟု မယူရ။ ထိုသမာပတ်၏ သညာကင်းသည်၏ အဖြစ်ကိုသာ အသညသမာပတ်ဟု ယူ၍ သညာဝေဒယိတ နိရောဓသမာပတ္တိ အမည် ရသည်ဟု ပရဝါဒီ၏ အလိုကို ပြသည်။ [အသညသတ္တု-အသညသတ်ဘုံသို့+ဥပေတိ-ကပ်ရောက်စေတတ်၏။ ဣတိ အသညသတ္တုပိကာ၊ ဥပပဗ္ဗ+ဣဇာတ်၊ ဣပစ္စည်း၊ ကာရိတ်ကျေ။]

၂။ နိရောဓသမာပတ္တိပိ။ ။ဤနိရောဓသမာပတ်ကား သမာပတ်ရှစ်ပါးလုံးကို ရပြီးသော အနာဂါမ် ရဟန္တာတို့သာ ဝင်စားနိုင်သော သမာပတ်တည်း။ ဤနိရောဓ

ပတ်သည်၎င်း။ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာတ္တိယော၊ တို့သည်။ လောကီယာ စ၊ လောကီသမာပတ်သည်၎င်း။ လောကုတ္တရာ စ၊ လောကုတ္တရာ သမာပတ်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ လောကီယာ၊ လောကီသမာပတ်သည်။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌။ အသညသတ္တုပိကာ၊ အသညသတ်ဘုံသို့ ကပ်ရောက်စေတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာ သမာပတ်သည်။ အရိယာနံ၊ အရိယာတို့၏သန္တာန်၌။ (ဟောတိ) သာ စ၊ ထိုလောကုတ္တရာသမာပတ်သည်လည်း။ အသညသတ္တုပိကာ၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ပန၊ ထိုသို့နှစ်မျိုးကွဲပါသော်လည်း။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ အကတွာ၊ ၍။ အဝိသေသေန၊ ဖြင့်။ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ၊ သည်။ အသညသတ္တုပိကာ၊ သည်။ (ဟောတိ) ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ၊ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ ယသွာ၊ ကြောင့်။ အသညသမာပတ္တိ၊ သို့။ သမာပန္နဿ၊ ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အလောဘာဒယော၊ အလောဘ အစရှိသောတရားတို့သည်။ အတ္တိ၊ ကုန်၏။ နိရောဓသမာပတ္တိ၊ သို့။ (သမာပန္နဿ အလောဘာဒယော) န (အတ္တိ) တသွာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အလောဘ အစရှိသောတရားတို့၏။ ဝသေန၊ ။ စပ်သဖြင့်။ စောဒေတုံ အတ္တိတိအာဒိ အာဟ။

၇၃၆။ ဣဓာပိ အသညီတိ ပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ဣဓ၊ ဤဇာမတံ၌။ သညာဝိရာဂဝသေန၊ ဖြင့်။ သမာပန္နတ္တာ၊ ကောင်းစွာ ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသညီတာ၊ အသညီ၏ အဖြစ်ကို။ အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။ တကြာပိ၊ ထို အသညသတ်ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌လည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ ပိ သဒ္ဓါမပါ။ သို့သော် ပါဠိတော်၌ တကြာပိ အသညီတိ ဟု ပိ သဒ္ဓါ ပါသည်။] အသညတ္တေနဝ၊ သညာမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ (အသညီတာ အနုညာတာ)၊ [ရှေးနိဿယ၌ “အသညတ္တေနဝ” ဟု ရှိ၏။

သမာပတ်အနိတ်၌ သညာ ဝေဒနာသာမက စိတ် စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်တို့ပါ ချုပ်နေဆည်း သို့သော် သညာ ဝေဒနာကို ခေါင်းတပ်၍ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ ဟု ခေါ်ရသည်။

၁။ လောကီယာ လောကုတ္တရာ။ ။အသညသမာပတ်သည် လောကီစတုတ္ထဈာန် ဖြစ်သောကြောင့် လောကီယသမာပတ်တည်း။ နိရောဓသမာပတ်သည် (ပင်ကိုယ်အားဖြင့် လောကုတ္တရာဟု မဆိုနိုင်။) စိတ် စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသာတည်း။ အနာဂါမ် ရဟန္တာတို့၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်သောကြောင့် “လောကုတ္တရာ” ဟု ဆိုဟန်တူသည်။

ထိုပါဠိသာကောင်းသည်။] တသ္မာ။ ဣမံ ပဋိညံ၊ ဤပဋိညာဉ်တို့။ ဂဟေတွာ၊
 ရှိ။ [နနံ ဣဇာပိ အသညီ တကြာပိ အသညီတိ ဟုမေးသောအခါ
 အာမန္တာဟု ဝန်ခံသည်ကို “ပဋိညံ ဂဟေတွာ” ဟုဆိုသည်။] လဒ္ဓိံ၊ ကို။ ပတိ-
 ဋ္ဌာပေန္တေန၊ တည်စေသော ပရဝါဒီသည်။ ဆလေန၊ စကားချင်း တူသော
 စဉ်းလဲခြင်းဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိတာ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဣဇ၊
 ကာမဘုံ၌။ နိရောသေမာပတ္တိံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ အသညိတာ၊ ကို။ အနု-
 ညာတာ။ တကြာပိ၊ ထိုပြဟောဘုံ၌လည်း။ ဣတော၊ ဤကာမဘုံမှ။ စုတဿ၊
 သော။ အနာဂါမိနော၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိရောသေမာပတ္တိမေဝ၊
 ကိုပင်။ (သန္ဓာယ အသညိတာ အနုညာတာ။) တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။
 ဣမာယ ပဋိညာယ၊ ဤ အာမန္တာဟု ဝန်ခံခြင်းဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိတာ၊ တည်
 စေအပ်သော။ လဒ္ဓိံ၊ သည်။ အပုတိဋ္ဌာပိတာယေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

အသညသတ္တုပိကာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-ကမ္မူပစယကထာ အဖွင့်

၇၃၇။ ဣဒါနိ ကမ္မူပစယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ ယေသံ၊
 အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ကမ္မူပစယော နာမ၊ ကံ၏ တိုးပွားခြင်း မည်သည်။
 ကမ္မတော၊ ကံမှ။ အညော၊ အခြားသော။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တော၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်
 သော။ အဗျာကတော၊ အဗျာကတဖြစ်သော။ အနာရမ္မဏော၊ အာရုံကို
 မယူတတ်သော တရားတည်း။ ဣတိလဒ္ဓိံ ။ပေ။ သမ္ပိတိယာနဉ္စ။ တေသန္ဓာ-
 ယ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ထိုမှနောက်မှ။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ ကမ္မတော။
 ကံမှ။ အညော၊ သော။ ကမ္မူပစယော ။ ကံ၏ တိုးပွားခြင်းသည်။ ယဒိ
 (ဘဝေယျ ဝေသတိ။) ဖဿာဒိတောပိ၊ ဖဿအစရှိသည်မှလည်း။ အညေန၊
 သော။ ဖဿူပစယာဒိနာ၊ ဖဿ၏ တိုးပွားခြင်း အစရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊
 ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒေတံ အညော ဖသောတိ အာဒိ အာဟ။ ဣ-
 တရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူ၏။ အဘာ-
 ဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ [ဖဿနှင့် ဖဿူပစယကို တမျိုးစီဟု
 အယူမရှိသောကြောင့် န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေဟု ပယ်သည်။]

၁။ ကမ္မူပစယော။ ကတတ္ထာ ဥပစိတတ္တာ၌ တကြိမ်တခါဖြုရုံမက ထပ်ကာ ထပ်ကာ ပြုသောအားဖြင့် တိုးပွားစေအပ်သည်ကို “ဥပစိတ” ဟု ခေါ်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ထပ်ကာ ထပ်ကာ ပြုသောအားဖြင့် ကံ၏ တိုးပွားခြင်းကို “ကမ္မူပစယ” ဟု ခေါ်သည်။

၇၃၀-၇၃၉။ ကမ္မန သဟဇာတောတိပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာ တို့၌။ စိတ္တဝိပယုတ္တံ၊ ကမ္မူပစယ၏ စိတ်နှင့် မြဲယှဉ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိ- ပတိ။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ကမ္မူပစယကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ကုသလောတိ ပဉ္စေသုပိ ၊ တို့၌လည်း။ စိတ္တဝိပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော ကမ္မူပစယကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ကမ္မူပစယကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [အောက် မူကဲ့၌ပြသော ဋီကာပါဌ် အတိုင်း ပေးသည်။] ပရတော၊ နောက်၌။ အကုသလောတိ ပဉ္စေသုပိ သေဝ နယော။

၇၄၀။ ပန၊ ကား။ သာရမ္မဏောတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)ကေန္တိ၊ စင်စစ်။ အနာရမ္မဏမေဝ၊ အနာရမ္မဏကိုသာ။ ဣစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ ပဋိပက္ခိ- ပတိ။ စိတ္တံ ဘိဇ္ဇမာနန္တိ၊ ဟူသော ပါဌ်၏။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) ယဒါ၊ အကြင် အခါ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဘိဇ္ဇမာနံ၊ ပျက်သည်။ ဟောတိ၊ တဒါ၊ ၌။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [“စိတ္တံ ဘိဇ္ဇမာနံ ကမ္မံ ဘိဇ္ဇတိ” ဟု တဝါကျတည်း ရှိပါလျက် ဤသို့ ယဒါ တဒါ ထည့်လျက် ဝါကျခွဲ၍ ဖွင့်ရခြင်းသည် တဝါကျတည်း၌ အရတူမှ ဝိဘတ်တူရိုးရှိ၍ ဤဝါကျ၌ စိတ္တံ နှင့် ကမ္မံတို့ အရမတူသောကြောင့်တည်း။] ဝါ၊ တနည်း။ ဘုမ္မတ္ထေ၊ သတ္တမိ ဝိဘတ်၏ အနက်၌။ ပစ္စုတ္တံ၊ ပဋ္ဌမာဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဓါသည်။ (ဟောတိ။) စိတ္ထေ၊ သည်။ ဘိဇ္ဇမာနေ၊ ပျက်လသော်။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝါ၊ တနည်း။ အယမေဝ၊ ဤစိတ္ထေ ဘိဇ္ဇမာနေဟူသော ပါဌ်သည်သာ။ ပါဋ္ဌော၊ ပါဋ္ဌိတော် ပါဌ်ရင်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထို စိတ္ထေ ဘိဇ္ဇမာနေဟူသော ပါဌ်၌။ ယသ္မာ။ သမ္ပယုတ္တော၊ သမ္ပယုတ်သည်။ (ဟုတုာ။) ဘိဇ္ဇတိ။ (စိတ်နှင့် ကံတို့ သမ္ပယုတ် ဖြစ်သောအခါ ပျက်၏။) ဝိပယုတ္တော၊ သည်။ (ဟုတုာ။) န ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ။ ပဋိဇာနာတိ စေဝ ပဋိပက္ခိပတိ စ။ [စိတ်နှင့် ကံတို့ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ရကား စိတ်ပျက်သည်ရှိသော် ကံလည်း ပျက်သောကြောင့် “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံ၏။ စိတ်နှင့် ကမ္မူပစယတို့က ဝိပယုတ်ဖြစ်သောကြောင့် စိတ်ပျက်သည်ရှိသော် ကမ္မူပစယ၏ ပျက်ခြင်းကို “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။]

၀။ ကုသလောတိပဉ္စေသု။ ။ကုသလောဟူသော ပြဿနာအပြင်“သုခါယ။ပ။ သမ္ပယုတ္တော”စသည်ဖြင့် ပြဿနာများသောကြောင့် “ပဉ္စေသု”ဟု ဗဟုဝစ်ဖြင့် ဆိုသည်။ ထို ပြဿနာတို့တွင် “ကုသလောတိ”ဟူသော ပဌမအမေး၌ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်၏။ ဒုတိယအမေးသောအခါ “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံ၏။ ပါဋ္ဌိတော် ကြည့်ပါ။ ထို့ကြောင့် စာအုပ်တို့ဝယ် အထက်၌ရှိသော စာမူသည် ပါဋ္ဌိတော်နှင့် မလျော်။ အောက်၌ ပြအပ်သော မူကဲ့သာ ပါဋ္ဌိတော်နှင့် လျော်သည်ဟု မှတ်ပါ။

၇၄၁။ ကမ္မမ္ပိ ကမ္မူပစယောတိ၊ ကား။ ကမ္မေ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိလ
 သော်။ ကမ္မူပစယော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မေ၊ သည်။
 ပတိဋ္ဌိတေ၊ တည်လသော်။ ကမ္မူပစယော (ပတိဋ္ဌာတိ)။ ကမ္မူပစယတောဝ၊
 ကံ၏ တိုးပွားခြင်းကြောင့်သာ။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။
 ပန၊ ဗျုတ်ရိုက်ကား။ တသ္မိံ ကမ္မေ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈေ၊ ချုပ်လသော်။ ယာဝ
 အကုရုပ္ပါဒါ၊ အညွန့်ဖြစ်သည်တိုင်အောင်။ ဗိဇာ၊ မျိုးစေ့သည်။ (တိဋ္ဌတိ)
 ဝိယ၊ တည်သကဲ့သို့။ ယာဝ ဝိပါကုပ္ပါဒါ၊ အကျိုးဖြစ်သည်တိုင်အောင်။
 ကမ္မူပစယော- တိဋ္ဌတိ။ ဣတိ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ)။
 တသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။

တညောင် ကမ္မိ၊ သော ကမ္မူပစယော၊ သော ကမ္မဝိပါကောတိ၊ ဟူသော
 ပါဠိဖြင့်။ ကမ္မမ္ပိ၊ ကံကြောင့်။ ကမ္မူပစယော၊ သည်။ (ဟောတိ။) သော စ၊
 ထို ကမ္မူပစယသည်လည်း။ ယာဝ ဝိပါကုပ္ပါဒါ၊ တိုင်အောင်။ တိဋ္ဌတိ။ ဣတိ
 အဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိံ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ နှ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ တိဋ္ဌမ္ပိ၊
 ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ကမ္မ၊ ကမ္မူပစယ၊ ကမ္မဝိပါကတို့၏။ ဧကတ္ထံ၊ တူကုန်
 သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပုစ္ဆတိ။

ဝိပါကော သာရမ္မဏောတိ ဣဒံ၊ ကို။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်သည်။
 (အာရမ္မဏပဋိဗဒ္ဓေါ၊ အာရုံနှင့် မစပ်သည်။ ဟောတိ) ဝိယ။ (ဝေ။) ဝိပါက-
 ဓမ္မဓမ္မောပိ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသော ကမ္မူပစယသည်လည်း။
 အာရမ္မဏပဋိဗဒ္ဓေါယေဝ၊ သည်သာ။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) ဣတိ
 စောဒနတ္ထံ ပုစ္ဆတိ။ ပန၊ ကား။ ဣဘရော။ လဒ္ဓိံဝသေန၊ မိမိအယူ၏အစွမ်းဖြင့်။
 ဧကံ၊ တခုသော ပြဿနာကို။ (ဝိပါကော သာရမ္မဏောဟူသောပြဿနာကို။)
 ပဋိဇာနာတိ။ ဧကံ၊ (ကမ္မူပစယော သာရမ္မဏော၊ ဟူသော ပြဿနာကို။)
 ပဋိက္ခိပတိ။ ပဋိလောမေပိ၊ ပဋိလောမပြဿနာ၌လည်း။ ဒေဝေ နယော။
 ဣ၊ ဤကထာ၌။ ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကမ္မူပစယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)
 ပန္နရသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)
 တတိယပဏ္ဍာသကော၊ သည်။ (သမတ္ထော။)
 ပန္နရသမဝင် ပြီးပြီ။ တတိယပဏ္ဍာသက ပြီးပြီ။

၁၆-သောဠသမဝဂ္ဂ

၁-နိဂ္ဂဟကထာ အဖွင့်

၇၄၃-၇၄၄။ ဣဒါနိ နိဂ္ဂဟကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုနိဂ္ဂဟကထာ၌။ ယေ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဗလပ္ပတ္တာ၊ ဉာဏဗလသို့ရောက်ကုန်၏။ ဝသီဘူတာ၊ စွမ်းရည်သတ္တိရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ နိဂ္ဂဏိတုံ၊ နှိပ်ခြင်းငှါ။ ယဒိ န သက္ကုဏေယျံ၊ အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်ကုန်အံ့။ (ဝေံ သတိ။) တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဗလပ္ပတ္တိ၊ ဉာဏဗလသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ ကာ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဝသီဘာဝေ၊ စွမ်းရည်သတ္တိရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ ကော၊ နည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဗလပ္ပတ္တိယာ၊ ဉာဏဗလသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဝသီဘာဝေန စ၊ စွမ်းရည်သတ္တိရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်ကေန်။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပရဿ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ ကို။ နိဂ္ဂဏန္တိ၊ နှိပ်နိုင်ကြကုန်၏။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ တတ္ထ၊ ထိုပရော ပရဿစိတ္တံ နိဂ္ဂဏာတိ ဟူသော ပုစ္ဆာ၌။ နိဂ္ဂဏာတိတိ၊ ကား။ သံကလေသာပတ္တိတော၊ ညစ်နွမ်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းမှ။ နိဝါရေတိ၊ တားမြစ်နိုင်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ နိဂ္ဂဟကထာ၌။ သေသံ ။ပေ။ နိယျာတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဂ္ဂဟကထာယပိ၊ ။ ခြံလည်း။ ဧဝေဝ နယေဝ၊ တည်း။

နိဂ္ဂဟကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-သုခါနုပ္ပဒါနကထာ အဖွင့်

၇၄၅-၇၄၆။ ဣဒါနိ သုခါနုပ္ပဒါနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသုခါနုပ္ပဒါနကထာ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နော၊ ငါတို့ကို။ ဗဟန္တံ၊ ကုန်သော။ သုခဓမ္မာနံ၊ သုခတရားတို့ကို။ ဥပဟတ္တာ၊ ဆောင်တော်မူတတ်သည်။ (ဟောတိ)ဝတ၊ ဖြစ်လေစွတကား။ ဣတိ သုတ္တံ၊ ဤသို့သော ပါဠိတော်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ပရော၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရဿ၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သုခံ၊ ကို။ အနုပ္ပဒေတိ၊ လျော်စွာ ပေးနိုင်၏။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ ပန၊ ကား။ ဒုက္ခံ အနုပ္ပဒေတိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)။ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ သုတ္တပဒံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ပုဒ်ကို။ အပဿန္တော (ဟုတော) ပဋိက္ခိပတိ။

အတ္တနော သုခန္တိအာဒိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ အတ္တနော ဝါ၊ မိမိ၏သော်၎င်း။ ပရဿ ဝါ၊ သူတပါး၏သော်၎င်း။ ယံ၊ အကြင် သုခသည်။ (အတ္ထိ။) တံ၊ ထို သုခကို။ အနုပ္ပဒါတုံ၊ ၄။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တဿေဝ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏သာ။ ယံ၊ အကြင် သုခသည်။ (အတ္ထိ။) တတ္ထ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏ သုခ၌။ အနုပ္ပဒါနံ နာမ၊ မည်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပဋိက္ခိပတိ။

ပန၊ ကား။ နေဝတ္တနောတိအာဒိပဉ္စေ၊ ၅။ ယံ၊ အကြင် သုခသည်။ ဝေဇ္ဇပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိ၏။ (ထို မိမိဥစ္စာလည်း မဟုတ်၊ အခြားသူတို့၏ ဥစ္စာလည်း မဟုတ်၊ ထိုသူတို့၏ ဥစ္စာလည်း မဟုတ်သော သဘောရှိ၏။) တံ၊ ထို သုခသည်။ အနုပ္ပဒါနံ နာမ၊ လျော်စွာ ပေးအပ်သည် မည်သည်။ ဘဝိတုံ၊ ၄။ န အရဟတိ၊ မထိုက်။ ဣတိ လဒ္ဓိယာ ပဋိဇာနာတိ။ နော စ ဝတ ရေ တိ၊ ဟူသော စကားကို။ တာဒိသဿ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ သုခဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ။

သုခဓမ္မာနံ ဥပဟတ္တာတိဝစနံ၊ သည်။ (ဒီပေတိ၊ အသာဓကံ-တို့၌ စပ်။) တဂဝတော၊ ၏။ ပရေသံ၊ တပါးသော သတ္တဝါတို့၏။ သုခပ္ပတ္တိယာ၊ သုခ၏ ဖြစ်ခြင်း၏။ ပစ္စယဘာဝံ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ။ အန္ဓာဒီနံ၊ ထမင်း အစရှိသည်တို့ကို။ (အနုပ္ပဒါနံ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သုခဿ၊ ကို။ အနုပ္ပဒါနံ၊ ကို။ န (ဒီပေတိ)။ တဿှာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုခါနုပ္ပဒါနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-အဓိဂယ မနသိကာရကထာ အဖွင့်

၇၄၉-၇၅၃။ ဣဒါနိ အဓိဂယ မနသိကာရကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၅။ မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ နယတော စ၊ နည်းအားဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏတော စ၊ အာရုံအားဖြင့်၎င်း။ ဒုဝိဇော၊ ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင်။ ဧကသင်္ခါရဿာပိ၊ တပါးသော သင်္ခါရ၏ သော်မှလည်း။ အနိစ္စတာယ၊ အနိစ္စ၏ အဖြစ်ကို။ ဒိဋ္ဌာယ၊ မြင်အပ်သော်။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သင်္ခါရ။ သင်္ခါရတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတို့ ချည်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဝသေသေသု၊ မြင်အပ်သော သင်္ခါရမှကြွင်းသော သင်္ခါရတို့၌။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ (လက္ခဏာဟာရနေတ္ထိ နည်းအားဖြင့်။) မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ။ [ဖြစ်ပြီး၍ ပျက်စီးခြင်း လက္ခဏာအားဖြင့် တူသည်ကို သိကြောင်းနည်းသည် လက္ခဏာဟာရဟူ ဟောအပ်သော နေတ္ထိနည်းတည်း။ ဥပစာအားဖြင့် သဒိဿပစာတည်း။]

ပန၊ ကား။ အတိတော၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ မနသိကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနာဂတေ၊ ကုန်သော။ (သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။) မနသိကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ အတိဘာဗိသု၊ အတိတ် အစရှိသော သင်္ခါရတို့တွင်။ အညဘရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော သင်္ခါရကို။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံအားဖြင့်။ မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်သည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ အာရုံပြုသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းရာ၌။ (တနည်း) တတ္ထ၊ ထိုအတိတ်ာဗိသင်္ခါရတပါးပါးကို နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်တို့တွင်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရတို့ကို။ မနသိကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယေန စိတ္တေန၊ အကြင်စိတ်ဖြင့်။ တေ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရတို့ကို။ မနသိကရောတိ၊ တံ၊ ထိုနှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်ကို။ ပစ္စုပ္ပန္နက္ခဏေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခဏ၌။ မနသိကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ။ [ပစ္စုပ္ပန်အခိုက်ကို လွန်ပြီးနောက် အတိတ်အဖြစ်သို့ ရောက်မှ ထိုစိတ်ကို ပြန်၍ နှလုံးသွင်းနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ပစ္စုပ္ပန္နက္ခဏေ”ဟု ဆိုသည်။]

တတ္ထ၊ ထိုသို့ နှလုံးသွင်းရာ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာဝံရသေလိယာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျိတပိ။ (ဝေံ။) ယေသံ၊ တို့၏။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရအနိစ္စာတိအာဒိဝစနံ၊ အစရှိသော စကားကို။ နိဿာယ။ မနသိကရောန္တော နာမ၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ အဓိဂယု အဓိဂဏိတု၊ သင်္ခါရအားလုံးကို လွှမ်းမိုးကာ ယူ၍။ သဂံဏိတု၊ သင်္ခါရအားလုံးကို သိမ်းယူ၍။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ မနသိကရောတိ၊ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣဘရဿ။

အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ မနသိကရောန္တေန၊ သည်။ ယေန စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ တေ၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို။ မနသိကရောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုနှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ မနသိကာတမ္ပိ၊ နှလုံးသွင်းနိုင်သည်။ ဟောတိ။ တသ္မာ။ တံ စိတ္တတယ၊ ထိုနှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ တေန စိတ္တေနာတိ အာဟ။ [သူတို့အယူအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်ကိုလည်း ထို ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ဖြင့်ပင် နှလုံးသွင်းနိုင်၏-ဟု ယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ တေန စိတ္တေန တံ စိတ္တံ ပဇာနာတိ-ဟု စစ်ဆေးသည်။] ဣတရော၊ သည်။ အာရမ္မဏံ ကတု၊ ၍။ ဇာနိတုံ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ပန၊ ကား။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝေ လက္ခဏံ၊ ဤသို့ အာရုံကို သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉတတ္တာ၊ သိအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တမ္ပိ စိတ္တံ၊ ထိုနှလုံးသွင်း

ကြောင်း စိတ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဉာတမေဝ၊ သိအပ်ပြီးသည်သာ။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။

အထ ဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ တညေဝ၊ ထိုစိတ်သည်ပင်။ တဿ၊ ထို
နည်းသွင်းကြောင်း စိတ်၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ။ ပေ။ ပဿတိတိအာဒိနိ၊ ဤသို့ အစရှိသော
ပါဠိရပ်တို့ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နလဒ္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ [အလုံးစုံ
သော သင်္ခါရာတို့ကို ပညာဖြင့် မြင်၏ ဟူရာ၌ မိမိ၏သိကြောင်းပညာကိုလည်း
သဗ္ဗေ သင်္ခါရာအရတွင် ပါဝင်သကဲ့သို့ “ထိုစိတ်ဖြင့် ထိုစိတ်ကို သိနိုင်၏” ဟု
ယူသည်။] သေသပဉ္စဒ္ဓယေပိ၊ ကြွင်းသော ပြဿနာနှစ်ပါးအပေါင်း၌လည်း။
ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ တေန ဖဿေနာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ တထာရူပံ၊ ထိုကဲ့သို့
ရူအပ်သော သဘောရှိသော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ကို။ အပဿန္တော၊
မမြင်သည်။ (ဟုတွာ။) ပဋိက္ခိပတေဝ။ အတိတာဒိပဉ္စေသု၊ တို့၌။ ဟေဋ္ဌာ၊
အောက်၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ပင်။ ပဋိက္ခေပပဋိညာ၊ ပယ်ခြင်း ဝန်ခံခြင်း
တို့ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။ သေသံ ။ ပေ။ နိယျာတိ၊ [ဤ၌ စာအုပ်တို့ဝယ်
နိယျာတိတိ-ဟု ဣတိ တလုံး အပိုပါသည်။ ရှေးနိဿယ၌ မပါ။] သဗ္ဗေ
သင်္ခါရာတိအာဒိဝစနံ၊ ကို။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ ဒဿနံ၊ မြင်နိုင်
ခြင်းကို။ သန္ဓာယ(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သောခဏ၌။
အာရမ္မဏတော၊ အားဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ကို။ (သန္ဓာယ) န (ဝုတ္တံ)။
ဟောတော်မူသည်မဟုတ်။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဓိဂယုမနသိကာရကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ရူပံ ဟေတုတိကထာ အဖွင့်

၇၅၄-၇၅၆။ ဣဒါနိ ရူပံ ဟေတုတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို
ရူပံ ဟေတုတိကထာ၌။ ဟေတုတိ၊ ဟေတုမည်သည်။ ကုသလမူလာဒိနော၊
ကုသလမူလ အစရှိသော။ ဟေတုဟေတုဿာပိ၊ ဟိတ်ဖြစ်သော ဟိတ်၏လည်း။
နာမံ၊ အမည်တည်း။ ယဿ တဿစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။
ပစ္စယဿာပိ၊ အကြောင်း၏လည်း။ (နာမံ၊ တည်း။) ပန၊ ထိုသို့ နှစ်မျိုး
ပြားသော်လည်း။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ဤ ခွဲခြားဝေဖန်မှုကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။
စတ္တာရော မဟာဘူတာ ဟေတုတိ၊ ဟူသော။ ဝစနမတ္ထိ၊ စကားမျှကို။
နိဿာယ၊ မှီ၍။ အဝိသေသေနေဝ၊ ပင်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဟေတု၊ ဟိတ်တည်း။
ဣတိ ယေသံ ။ ပေ။ ဣတရဿ၊ အလောဘော ဟေတုတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။

တေ၊ သင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ ရှုပ်၊ သည်။ အလောတသင်္ခါတော၊
 အလောတဟု ဆိုအပ်သော။ ဟေတု၊ သည်။ (ဟောတိ) ကိံ၊ လော။ ဣတိ
 ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော ပဋိက္ခိပတိ။ သေသေသု၊ အလောတော ဟေတု ပုစ္ဆာမ္ပ
 ကြွင်းသော အဒေါသော ဟေတု အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၌။ ဧဝေဝ နယော၊
 တည်း။ မဟာဘူတာ ။ ပေ။ ဥပါဒါယဟေတုတိ ဣတ္ထိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။
 ပစ္စယဋ္ဌေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဟေတုဘာဝေါ၊
 ဟိတ်မည်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ မူလဋ္ဌေန၊ မူလ၏
 အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ (ဟေတုဘာဝေါ၊ ကိံ) န(ဝုတ္တော)၊
 ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရှုပ် ဟေတုတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ရှုပ် သဟေတုကန္တိကထာ အဖွင့်

၇၅၇-၇၅၉။ သဟေတုကကထာယမ္ပိ၊ ၌လည်း။ ဣမိနာဝ နယေန၊
 ဖြင့်ပင်။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရှုပ်သဟေတုကန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-ရှုပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာ အဖွင့်

၇၆၀-၇၆၄။ ဣဒါနိ ရှုပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။
 တတ္ထ၊ ထို ရှုပ် ။ ပေ။ ကုသလန္တိကထာ၌။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်၎င်း။
 ဝစီကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ ကုသလမ္ပိ၊ ကုသိုလ်သည်၎င်း။ အကုသလမ္ပိ၊ သည်၎င်း။
 (ဟောတိ။) ဣတိဝစေန၊ ဤသို့သော စကားကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ကာယဝစီ-
 ကမ္ပသင်္ခါတံ၊ ကာယကံ ဝစီကံဟု ဆိုအပ်သော။ ကာယဝိညတ္တိဝစီဝိညတ္တိရှုပ်၊
 ကာယဝိညတ်ရှုပ် ဝစီဝိညတ်ရှုပ်သည်။ ကုသလမ္ပိ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ။)
 အကုသလမ္ပိ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ။) ဣတိ ယေသံ ။ ပေ။ ဣတရဿ။
 အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ တေ၊ အားဖြင့်။ ရှုပ်၊ သည်။ ကုသလံ၊ သည်။ ယဒိ
 (ဟောတိ။) (ဝေ သတိ။) အနေန၊ ဤကုသိုလ်ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ဝေ
 ဝိနေန၊ ဤသို့ သာရမ္ပဏ အစရှိသော သဘောရှိသည်။ ဘဝိတမ္ပံ၊ ရု၏။
 ဣတိ စောဒေတံ သာရမ္ပဏန္တိ အာဒိ အာဟ။ ပရတော၊ နောက်ဖြစ်သော။
 အကုသလပစ္စေပိ၊ ၌လည်း။ ဧဝေဝ နယော၊ တည်း။ သေသမေတ္ထ ဥက္ခာနုတ္ထ-
 မေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရှုပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-ရူပံ ဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်

၇၆၅-၇၆၇။ ဣဒါနိ ရူပံ ဝိပါကောတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထို ရူပံ ဝိပါကောတိ ကထာ၌။ ကမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ ဝိယ၊
 (ဝိပါက်) စိတ် စေတသိက်တို့ကဲ့သို့။ ကမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊
 ကြောင့်။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီး တံ ရူပမ္ပိ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်သည်
 လည်း။ ဝိပါကော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ယေသံ ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။
 နံ၊ ကို။ တေ၊ အားဖြင့်။ ရူပံ၊ သည်။ ဝိပါကော၊ သည်။ ယဒိ (ဟောတိ။
 ဝေ သတိ။) အနေန၊ ဤဝိပါက်ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ဝေ ဝိဇေန၊ ဤသို့ သုခ
 ဝေဒနိယအစရှိသောသဘောရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ
 သုခဝေဒနိယန္တိအာဒိ အာဟ။ သေသံ ။ ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရူပံ ဝိပါကောတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-ရူပံ ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာ အဖွင့်

၇၆၈-၇၇၀။ ဣဒါနိ ရူပံ ရူပါဝစရန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊၌။
 ကာမာဝစရကမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်
 ရုပ်သည်။ (ဟောတိ။) တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာမာဝစရံ၊
 ကာမာဝစရတည်း။ တသ္မာ။ ရူပါဝစရာရူပါဝစရကမ္မာနုဗ္ဗိ၊ ရူပါဝစရကံ၊
 အရူပါဝစရကံတို့၏လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ကတတ္တာ။ ရူပေန၊ ရုပ်သည်။
 ရူပါဝစရာရူပါဝစရေန၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ
 ၎င်း။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ ။ ပေ။ ဣတရဿ။ ဣ၊ ဤကထာ၌။ သေသံ၊
 ကြွင်းသော စကားရပ်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ကထာ၌။ (စုဒ္ဓ-
 သမဝဂ် ပရိယာပန္နကထာ၌၎င်း၊ အဋ္ဌမဝဂ် အရူပေ ရူပကထာ၌၎င်း။)
 ဝုတ္တနယမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရူပံ ရူပါဝစရန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-ရူပါရူပဓာတုပရိယာပန္နကထာ အဖွင့်

၇၇၁-၇၇၅။ ဣဒါနိ ရူပရာဂေါ ။ ပေ။ ကံထာ နာမ ဟောတိ။
 တတ္ထ၊ ၌။ ယသ္မာ။ ကာမရာဂေါ၊ ကာမရာဂသည်။ ကာမဓာတုပရိယာ-
 ပန္နော၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်၏။ တသ္မာ ရူပရာဂါရူပရာဂေဟိပိ၊

ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂတို့သည်လည်း။ ရူပဓာတု အရူပဓာတု ပရိယာပံနွေဟိ၊
 ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ်၌ အကျိုးဝင်ကုန်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ။
 ယေသံ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ သေသံ၊ ကျိ။ ဟေဋ္ဌာ၊ န္တံ။ (စုဒ္ဓသမဝဂ်
 ပရိယာပန္နကထာ၌။) ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်
 ဆိုဘွယ်အထူးကား။ တတ္ထ၊ ထိုပရိယာပန္နကထာ၌။ ကေဝလံ၊ ပရိယာပန္န
 မဖက် သက်သက်။ ရူပဓာတု အနုသေတိ အရူပဓာတု အနုသေတိတိပဒံ၊
 ဟူသောပုဒ်သည်။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။ သာ ၈ လဒ္ဓိံ၊ ထိုအယူသည်လည်း။
 အန္ဓကနုဉ္ဇေဝ၊ တို့၏၎င်း။ သမ္ပိတိယာနုဉ္ဇေ၊ တို့၏၎င်း။ (လဒ္ဓိံ၊ တည်း။)
 အယံ၊ ဤအယူသည်။ အန္ဓကနုယေဝ၊ တို့၏သာ။ (လဒ္ဓိံ၊ တည်း။)
 ဣတိ (အယံ၊ ဝိသေသော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။)

ရူပရာဂေ ။ပေ။ အရူပဓာတုပရိယာပန္နောတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။
 (နိဋ္ဌိတာ။)

သောဋ္ဌသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

သောဋ္ဌသမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ္ဂ

၁-အတ္တိ အရဟတော ပုညပုဗ္ဗေယျကထာ အဖွင့်

၇၇၆-၇၇၉။ ဣဒါနိ အတ္တိ အရဟတော ပုညပုဗ္ဗေယျကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္တိ ! ပေ။ ကထာ၌။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေံ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏။ ဒါနံ ပေ၊ ဝန္တနာဒိနိ၊ ပေးလှခြင်း၊ ခွဲခြား ဝေဖန်ခြင်း၊ စေတီတော်ကို ရှိခိုးခြင်း အစရှိကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ အမှုတို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏သန္တာန်၌။ ပုညပုဗ္ဗေယျာ၊ ကောင်းမှုတို့၏ တိုးပွားခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ အရဟာ နာမ၊ မည်သည်။ ပဟိနပုညပါပေါ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ကောင်းမှု မကောင်းမှုရှိ၏။ သော၊ ထိုရဟန္တာသည်။ ပုညံ၊ ကို။ ယဒိ ကရေယျံ၊ အံ။ (ဝေံ သတိ။) ပါပမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ကယျေ၊ ရ၏။ ဣတိ စောဒေတံ အပုညပုဗ္ဗေယျကထာ အာဟ။

ဣတရော၊ သည်။ ပါဏာတိပါတာဒိကိရိယံ၊ ပါဏာတိပါတအစရှိသော အမှုအရာကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတော၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ပဋိက္ခိပတိ။ ပုညာတိသင်္ခါရန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ဘဝဂါမိကမ္ပံ၊ ဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းကံသည်။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏ သန္တာန်၌။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒါနံ ဒဒေယျာတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ကိရိယာစိတ္တေန၊ ကြိယာစိတ်ဖြင့်။ ဒါနာဒိပဝတ္ထိသဗ္ဗာဝတော။ ဒါနအစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကဝါဒိ ပဋိဇာနာတိ။ ဣတရော၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ကြိယာစိတ်ကို။ အနာဒိယာတော၊ ၍။ (“ အကျိုးမပေးသော အဗျာကတစိတ် ” ဟု မယူမူ၍) ကိရိယာ ။ ပေ။ ဒဿနေနေဝ၊ ပေးလှခြင်းစသော အမှုအရာ၏ ဖြစ်ခြင်းမျှကို မြင်ခြင်းကြောင့် သာလျှင်။ လဒ္ဓိံ၊ မိမိအယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ တည်စေ ပါသော်လည်း။ သာ၊ ထိုအယူသည်။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အပုတိဋ္ဌာပိတာ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အတ္တိ အရဟတော ပုညပုဗ္ဗေယျကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-နတ္ထိ အရဟတော အကာလမစ္စုတိကထာ အဖွင့်

၇၀၀။ ဣဒါနိ နတ္ထိ ။ပေ။ မစ္စုတိကထာ နာမ ဟေတိ။ တတ္ထ။ ထို
 နတ္ထိ ။ပေ။ မစ္စုတိကထာ၌။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ သဇ္ဇေတနိကာနံ၊
 စေတနာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ကထာနံ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော။ ဥပစိတာနံ၊
 ဆည်းပူးအပ်ပြီးကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။ (ဝိပင်္ဂါ၊ အကျိုးကို။)
 အပဋိသံဝေဒိတော၊ မခံစားမူ၍။ ဗျန္တိဘာဝံ၊ ကင်းသော အကြွင်းအကျန်ရှိ
 ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ [ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို သီလကုန်ဘာသာဋီကာ၊ သာမည
 ဖလသုတ်၊ နိဝရဏပုဟာနအဖွင့်၌ ပြထားပြီ။] န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။
 ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သုတ္တဿ၊ ၎င်း။ အတ္ထံ၊ ကိုး။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။
 ဂဟေတွာ၊ ၍။ [ဤသို့ယူပုံကို ဋီကာ၌ ပြထားသည်။] အရဟတာ နာမ၊
 မည်သည်။ သဗ္ဗကမ္မဝိပင်္ဂါ၊ အလုံးစုံသော ကံ၏အကျိုးကို။ ပဋိသံဝေဒယိတွာ၊
 ခံစားပြီး၍သာ။ ဝါ၊ မှသာ။ ပရိနိဗ္ဗာယိတဗ္ဗံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံထိုက်၏။ တသ္မာ။
 အရဟတော၊ ၎င်း။ အကာလမစ္စု၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံချိန် မဟုတ်ပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်း
 သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကိုး။ တုဿ၊
 ထိုရဟန္တာ၏။ အကာလမစ္စု၊ သည်။ သစေ နတ္ထိ၊ အံ။ (ဝေ သတိ။)
 အရဟန္တဗျာတကေန နာမ၊ ရဟန္တာကို သတ်တတ်သူမည်သည်။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊
 မပြင်ရာ။ ဣတိ စောဒေတုံ၊ နတ္ထိ အရဟန္တဗျာတကောတိ အာဟ။ ဣတရော၊
 သည်။ အာနန္တရိယကမ္မဿ စေဝ၊ အာနန္တရိယကံ၏၎င်း။ တာဒိဿနံ၊ ထိုသို့
 အရဟန္တဗျာတက အဖြစ်စသည်ဖြင့် ရှုအပ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။
 သဗ္ဗာဝတော၊ ထင်ရှားရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။

၇၀၁။ ဝိသံ န ကမေယျာတိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ယာဝ၊
 အကြင်မျှလောက်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ကတကမ္မံ၊ ပြုအပ်ပြီးသောကံသည်။
 ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်သေး။ တာဝ၊ ထိုကံမကုန်
 သေးသမျှ။ (ဝိသံ၊ သည်။) န ကမတိ၊ မသက်ရောက်နိုင်။ (တတော၊
 ထိုကံကုန်ရာ အခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ကမတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊
 ဖြင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ သေသ မေတ္ထ ။ပေ။ နိယျာတိ။

၁။ 'လဒ္ဓိယာ ပဋိက္ခိပတိ။ ။' 'ဝိသံ န ကမေယျ အဆိပ်မရောက်နိုင်သလော' ဟု
 မေးရာဝယ် 'တာဝ န ကမတိ၊ ကံမကုန်လျှင် အဆိပ် မရောက်နိုင်' ဟု ဆိုခြင်းသည်
 ပယ်ရာမရောက် ဝန်ခံရာရောက်နေ၏။ ဆိုလိုရင်းကား 'ကံမကုန်သေးသမျှတော့
 မရောက်နိုင်ပါ။ ကံကုန်လျှင် ရောက်နိုင်ပါသည်' ဟု အယူရှိသည်။ ထို့ကြောင့်
 ဋီကာ၌ 'တတော ပရံ ကမတိ' ဟု ထည့်ဖွင့်သည်။ ဤသို့ 'ရောက်နိုင်ပါ၏' ဟု
 အယူရှိမှလည်း သကဝါဒီ၏ အမေးကို ပယ်ရာရောက်သည်။

၇၀၂။ နာယံ ဘိက္ခဝေတိ သုတ္တံ၊ ဟူသောသုတ်ကို။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗေတနိကာနံ၊ စေတနာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ကတာနံ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ အပဋိသံဝေဒိတုာ၊ မခံစားမူ၍။ အဝိနိတုာ၊ မရမူ၍။ အနန္တတဝိတုာ၊ မခံစားမူ၍။ ပျန္နိဘာဝံ၊ ကင်းသော အကြွင်းအကျန် ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ တေသံ ကမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပရိပဋ္ဌမ ပရိစ္ဆိန္ဒဘာဝံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ဖြတ်အပ်ပြီးသော လမ်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ [တေသံ ကမ္မာနံ ပရိပဋ္ဌမ ပရိစ္ဆိန္ဒဘာဝံဖြင့် ပျန္နိဘာဝံကို ထပ်ဖွင့်သည်။] န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ တဉ္စ ခေါ၊ ထိုကံ၏အကျိုးကိုလည်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယာနံ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံတို့၏။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက် ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောဉ္စိသာ။ (ပျန္နိဘာဝံ) န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ တတော၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ (ပျန္နိဘာဝံ) (န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူသည် မဟုတ်ကား။ န၊ မဟုတ်။ ဟောတော်မူသည်ဟူလို။) ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယာနံ၊ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံတို့၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဥပပတ္တိံ၊ ပဋိသန္ဓေသို့။ ဥပပဇ္ဇိတုာဝ၊ ကပ်ရောက်ပြီး၍သာ။ (ပျန္နိဘာဝံ န ဝဒါမိ။) တတော၊ ထိုဒုတိယဘဝမှ။ ပရံ၊ ၌။ (ပျန္နိဘာဝံ) န ဝဒါမိ၊ ကား။/န၊ မဟုတ်။ အပရာပရိယဝေဒနိယာနံ၊ ကံတို့၏။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။/ဝိပါကောကာသံ၊ အကျိုးပေးခွင့်ကို။ လဘန္တိ၊ တထာရှုပေ။ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော သဘောရှိသော။ အပရာပရေ၊ အဆက်ဆက်ဖြစ်သော။ ပရိယာယေ ဝါ၊ ဘဝအလှည့်အကြိမ်၌သော်လည်း။ (ပျန္နိဘာဝံ၊ န ဝဒါမိ။) ဧဝံ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗထာပိ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ သံသာရပဝတ္ထေ၊ အဆက်မပြတ် ဖြစ်သော သံသရာသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ကမ္မေ၊ သည်။ လဒ္ဓိ ဝိပါကဝါရေ၊ ရအပ်သော အကျိုးပေးရာ အလှည့်အကြိမ် ရှိလသော်။ ယတ္ထ၊ အကြင်မြေအရပ်၌။ ဌိတော၊ တည်သော သတ္တဝါသည်။ ပါပကမ္မာ၊ မကောင်းမှုမှ။ မုစ္စေယျ၊ လွတ်ရာ၏။ ဧသော ဇဂတိပ္ပဒေသော၊ ထိုမြေအရပ်သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (သန္ဓာယ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။)

ဧဝံ သန္ဓေ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ အလဒ္ဓိဝိပါကဝါရမ္ပိ၊ မရအပ်သော အကျိုးပေးလှည့်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အကျိုးပေးလှည့်ကို မရသည်လည်း ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ အဝသံ၊ မချွတ်ကေန်၊ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိသံဝေဒိတဗ္ဗိ၊ ခံစားရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကပ္ပနာဝသေန၊ ကြံဆခြင်း၏ အစမ်းဖြင့်။ နတ္ထိ အရဟတော အကာလမဇ္ဈတိ၊ ဟူသော။ ယဒေတံ (ယံ+တေံ) လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနံ၊ အကြင် မိမိအယူကို တည်စေခြင်း

ကို (ပရဝါဒိနာ။) ကတံ။ တံ။ ထိုအယူကို တည်စေခြင်းကို။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နတ္ထိ အရဟတော အကာလမဗ္ဗူတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃၃သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ အဖွင့်

၇၀၃။ ဣဒါနိ သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ၌။ ကမ္မ၊ နာ၊ ကံကြောင့်။ ဣလောကော၊ လောက သည်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိသုတ္တံ၊ ဤသို့သော ပါဠိတော် သုတ်ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဣဒံ ကမ္မကိလေသဝိပါကဝဋ်၊ ဤကမ္မဝဋ် ကိလေသဝဋ် ဝိပါကဝဋ်သည်။ ကမ္မတောဝ၊ ကံကြောင့်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ယေသံ ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ ဝေံ သန္တေ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ ကမ္မမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ကမ္မတော၊ ကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ၏၊ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။) အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ စောဒေတု ကမ္မမ္ပိ ကမ္မတောတိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ ကမ္မမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ကမ္မတောဝ နာမ၊ ကံမည်သော အကြောင်းကြောင့်သာ။ ယဒိ (ဟောတိ။ ဝေံ သတိ)။ တံ ကမ္မံ၊ ထိုကံကြောင့်ဖြစ်သော ကံသည်။ ဝိပါကောဝ၊ အကျိုးဝိပါကံသည်သာ။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပဋိက္ခိပတိ။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဣဒံ၊ ဤ ကမ္မဝဋ် ကိလေသဝဋ် ဝိပါကဝဋ်သည်။ ကမ္မတော၊ ကြောင့်။ ယဒိ(ဟောတိ။ ဝေံ သတိ)။ တေန၊ ထိုကံသည်။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုနာ၊ ရှေး၌ ပြုအပ်

၁။ တေန ပုဗ္ဗေကတဟေတုနာ။ ။ပဏ္ဏာသနိပါတ် မဟာဇောဓိဇာတ်၌ ယခုဘဝ၌ မကောင်းကျိုးရနေသမျှဓယ် ရှေးတု ကံကျွေးပါလာသည့်အတွက် ထိုကံကို အကျွေးဆပ်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ “ရသေ့ဖြစ်သော ငါက မျောက်ကလေးကို အကယ်၍ သတ်သည်”ဟု ဆိုလျှင် အသင် ပုဗ္ဗေကတဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့် “ယခုဘဝ မျောက် ကလေးသည် ရှေးတုန်းက ရသေ့ဖြစ်စဉ် ယခု ငါဖြစ်နေသော မျောက်ကလေးကို သတ်ခဲ့ဘူး၏။ ထိုအသတ်ခံရသော မျောက်ကလေးသည် ယခုဘဝ၌ ရသေ့ဖြစ်၍ ထိုတချိန်၌ သတ်ခဲ့ဘူးသော ရသေ့က ယခုဘဝ မျောက်ဖြစ်တဲ့အခါ လက်စားချေသော အားဖြင့် သတ်၏။ မျောက်ကလေးလည်း ရှေးတုန်းက အကျွေးကို ဆပ်ခြင်းဖြစ်၍ ကျွေးကျေ၏။ မည်သည့်မျှ အကုသိုလ် မဖြစ်ဟု အယူရှိထိုက်ပုံကို ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ အလို ရသေ့က ဟောပြသည်။

အထ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ သုခခုက္ခံ နိဂစ္ဆတိ။
ပေါရာဏကံ ကတံ ပါပံ၊ တမေသော ဓမ္မုတေ ဣဏံ။
ပေါရာဏကဏ္ဍဏမောက္ခော၊ ကိပေါပေန လိမ္မတိ။

ပြီးသော ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝိတဗျံ၊ ရာဇိ။ ဣတိ စောဒေတု ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော၊ သည်။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒံ ဘယေန၊ ပုဗ္ဗေကတဟေတု ဝါဒမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။

၇၀၄။ ကမ္မဝိပါကတောတိ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်။) သဗ္ဗံ၊ သော။ ဣဒံ၊ ဤကမ္မဝင်္ဂံ၊ ဝိပါကဝင်္ဂံ၊ ကိလေသဝင်္ဂံသည်။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်။ ယဒိ(ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ)။ အတိတဘဝေ၊ အတိတ်ဘဝ၌။ ပဝတ္တဿ၊ ဖြစ်သော အကျိုး၏။ ဟေတုဘူတံ၊ အကြောင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ယံ ကမ္မံ။ (အတ္တိ။) တမ္ပိ၊ ထိုအကြောင်းဖြစ်သော ကံသည်လည်း။ ပုရိမတရေ၊ သာ၍ ရှေးဖြစ်လော။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်ရ၏။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။/ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံ၏ အကျိုး ဝိပါကံသည်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။/ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဣဒံ၊ သည်။ ကမ္မဝိပါကတော၊ ကံ၏အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ရှေးကံ၏လည်း သာ၍ ရှေးကျသော ဘဝတုန်းက ကံကြောင့် ဖြစ်ရသော ကံ၏ အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့်။) အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။

၁။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒ။ ။“မည်သည့်အရာ မဆို ရှေး၌ ပြုအပ်သော ကံကြောင့်သာ ယခုဘဝ၌ ဖြစ်ရ၏”ဟု အယူမှားသော ဒိဋ္ဌိတမျိုး ရှိ၏။ ထိုဒိဋ္ဌိကို “ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ” ဟု ခေါ်သည်။ သန္တိ တိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ ဝါဒီနော ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနော ယံကိစ္ဆာယ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတု။-အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ တိဘနိပါတ်၊ မဟာဝဂ်၊ တိဇ္ဇာယတနသုတ်၊ ထို ပုဗ္ဗေကတဟေတု အယူရှိသူတို့သည် “ဤဘဝ၌ ဉာဏ်၊ ဝီရိယကို အသုံးပြုဖွယ် မလို၊ ကံကြောင့်သာ ဖြစ်ရ၏”ဟု ယူလိုကြ၏။ ဥပမာ-ဉာဏ် မရှိသောကြောင့် မတုဘာတွေကို စားနေသည့်အတွက် ရောဂါဖြစ်လျှင် “မိမိ၏ဉာဏ် မရှိသောကြောင့်”ဟု အယူမရှိ။ ရှေးကံကြောင့်သာ ရောဂါဖြစ်ရ၏”ဟု အယူ ရှိသည်။

အနေအထိုင် မဘတ်သောကြောင့်၊ မိမိ၏ဉာဏ် မရှိ လုံ့လဝီရိယ မရှိသောကြောင့် ပညာမတတ်လျှင်၎င်း၊ စီးပွားဥစ္စာ မဖြစ်လျှင်၎င်း၊ ရှေးကံကြောင့်သာဟု ယူသည်။ ကျန်းမာရေး မလိုက်စားတတ်ခြင်းကြောင့် ညောင်းညာကိုက်ခဲမှု စသော ရောဂါ ဖြစ်လျှင် ရှေးကံ မကောင်းသောကြောင့်ဟု အယူရှိ၏။ ဉာဏ် မရှိခြင်း၊ လုံ့လဝီရိယ မရှိခြင်းကို အကြောင်းဟု မယူဆ။ ဆရာသမား မိဘတို့က စာသင်မလွတ်ခြင်းကြောင့် စာတတ်နှောင်းနေလျှင် ဆရာမိဘတို့ကို အကြောင်းမရှာတတ်။ “ရှေးကံ မကောင်း သောကြောင့်သာ စာမဘတ်”ဟု အယူရှိသည်။ သို့ရာဝယ် အခြေအမြင်မကျယ် သော ဆရာ မိဘတို့နှင့် တွေ့ရခြင်းသည် ရှေးကံကြောင့်သာ ဖြစ်ရပေသည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် “လူတန် ကံချ”ဟု ပြောရိုးအတိုင်း ကံကိုသာ ချလေ့ရှိသော ရဟန်း၊ ရှင် လူတို့၌ ဤ ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိဖြစ်လျက် ရှိသည်ကို မသိရှာကြချေ။

စောဒေတုံ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော။ ဗီဇတော၊ မျိုးစေ့ကြောင့်။ အကုံရဿ၊ အညွန့်၏။ (နိဗ္ဗတ္တိ)ဣဝ၊ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ပစ္စုပ္ပန်ပဝတ္တဿ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတရား၏။ ကမ္မတော၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ [အလုံးစုံသော ကံ၏ အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သလောဟု မေးရာဝယ် နှ ဂေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ-ဟု ပယ်သည်။] ဒုတိယံ၊ ၂-ကြိမ်မြောက်။ ပုဋ္ဌော၊ (သမာဓော)။ ဗီဇဿ၊ မျိုးစေ့၏။ ပုရိမ-ဗီဇတော၊ ရှေ့မျိုးစေ့ကြောင့်။ (ပဝတ္တတိ)ဝိယ၊ သို့။ (တထာ။) တဿ ကမ္မဿပိ၊ ၏လည်း။ ပုရိမကမ္မတော၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ (ဒုတိယ မေးသောအခါ အာမန္တာ-ဟု ဝန်ခံ၏။)

ပါဏံ ဟနေယျာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်၊ ကိလေသဝဋ်သည်။ ကမ္မဝိပါကတော၊ ကံ၏အကျိုး ဝိပါကကြောင့်။ ယဒိ(ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ။)။ ပါဏာတိပါတာဒီနိ၊ အစရှိသော ကံတို့ကို။ ကမ္မဝိပါကေနေဝ၊ ဖြင့်သာ။ ကရေယျ၊ ပြုရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ ဝုတ္တံ။ ဣတရော။ ဒုဿိလျစေတနာပိ၊ သီလ မရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ စေတနာသည်လည်း။ ပုရိမကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ၊ ရှေးကံကြောင့် ဖြစ်ရသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဧကေန၊ တပါးသော။ ပရိယာယေန၊ အကြောင်းအားဖြင့်။ ဝိပါကော ယေဝ၊ အကျိုးဝိပါကသာတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိယာ။ ပဋိဇာနာတိ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ တေ၊ အားဖြင့်။ ပါဏာတိပါတော၊ ပါဏာတိပါတသည်။ ကမ္မဝိပါကော၊ ရှေးကံ၏ အကျိုးဝိပါကသည်။ ယဒိ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) ပါဏာတိပါတော ဝိယ၊ ပါဏာတိပါတသည် ကဲ့သို့။ ဝိပါကောပိ၊ သည်လည်း။ သဖလော၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ သဖလောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဣတရော ပါဏာတိပါတဿ၊ ၏။ နိရယသံဝတ္တနိဂာဒိဘာဝတော၊ ငရဲ၌ ဖြစ်ခြင်း အစရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဖလတံ၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဿန္တော၊ မြင်သည်။ (ဟုတွာ။) ပဋိဇာနာတိ။

ပန၊ ကား။ ကမ္မဝိပါကဿ၊ ကံ၏အကျိုးဖြစ်သော ဝိပါက၏။ ဣဒံ နာမ၊ ဤ မည်သော။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တဋ္ဌာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိရုပ်ကို။ အပဿန္တော၊ (ဟုတွာ။) ပဋိက္ခိပတိ။ အဒိန္နာဒါနာဒိသုပ၊ အစရှိသော ပြဿန-တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော။ ဂိလာန ။ပေ။ သဖလောတိ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ဒေယျဓမ္မဝသေန၊ ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းဝတ္ထုနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဒါနဖလံ၊ ဒါန၏အကျိုးကို။ ပုစ္ဆတိ၊ ကမ္မုနာ ဝတ္တတိတိ သုတ္တံ၊ ဟူသော ပါဠိတော်

သုတ်သည်။ နတ္ထိ ကံမုန္တိ၊ နတ္ထိ ကံမ္ပံ ဟူ၍။ အကမ္မဝါဒိတံ၊ အကမ္မဝါဒီ၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိက္ခိပိတော။ အတ္ထိ ကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ ကမ္မဝါဒိတံ၊ ကမ္မဝါဒီ ဟူသော။ ကမ္မဿကတံ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ။ သဗ္ဗဿေဝ၊ အလုံးစုံသော အရာဝတ္ထု၏ပင်။ ကမ္မတော၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္ထိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ န(ဒီပေတိ)။ မဟုတ်။ တသ္မာ အသာဏေ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်း (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-လူကြီးယဗဒ္ဒကထာ အဖွင့်

၇၀၆-၇၀၇။ ဣဒါနိ လူကြီးယဗဒ္ဒကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို လူကြီးယဗဒ္ဒကထာ၌။ ဒုက္ခံ၊ သည်း။ လူကြီးယဗဒ္ဒံ၊ စက္ခု စသော လူခြေနှင့်စပ်သော သက်ရှိ ရုပ်နာမ် ဟူသော ဒုက္ခဝဋ်။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ စက္ခု စသော လူခြေနှင့် မစပ်သော သက်မဲ့ရုပ် ဟူသော ဒုက္ခဝဋ်။ (ဣတိ) ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါး အပြား ရှိ၏။ လူကြီးယဗဒ္ဒံ၊ သည်း။ ဒုက္ခဝတ္ထုတာယ၊ ဒုက္ခဝဋ်နာမ် တည်ရာ၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ သည်း။ ဥဒယဗ္ဗယပဋိပိဋနဋ္ဌေန၊ အဖြစ် အပျက်တို့သည် နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္ထာ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေတုာ၊ ၍။ ယဿ၊ အကြင် လူကြီးယဗဒ္ဒတရားကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌။ ဝုဿတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်၏။ တံ လူကြီးယဗဒ္ဒမေဝ၊ သည်သာ။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣတရိ၊ လူကြီးယဗဒ္ဒမှ တပါးသော အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒသည်။ န(ဒုက္ခံ)၊ ဒုက္ခ မဟုတ်။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်း။ ယံ၊ အကြင်တရားသည်။ အနိစ္စံ၊ တည်း။ တံ ထိုအနိစ္စဖြစ်သော တရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော် မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ။ လူကြီးယဗဒ္ဒဒေဝ၊ လူကြီးယဗဒ္ဒသာလျှင်ဖြစ်သော။ တေန အနိစ္စေန၊ သည်း။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒေတု လူကြီးယဗဒ္ဒညောင် အနိစ္စန္တိအာဒိ အာဟာ။ နနု ။ပေ။ အနိစ္စန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ပထဝိပဗ္ဗတ- ပါသာဏာဒိ၊ မြေ တောင် ကျောက် အစရှိသော။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒ ရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ သည်း။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၇၀၈။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ ။ပေ။ ဒုက္ခန္တိ၊ အစရှိသော။ ပဉ္စေ၊ ၌။ အာမန္တာတိ ဗဒ္ဓိညာ သကဝါဒိဿ။ ဟိ၊ မှန်။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ သည်း။ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်း။ ဟောတိ၊ ၍။ ဟိ၊ မှန်။ ဥဏှကာလသ္မိံ၊ အပူ၏ အခါ၌။ (ပူဇ အခါ၌)။ အဂ္ဂိ၊ သည်၎င်း။ သီတကာလေ၊ အအေး၏ အခါ၌။ (အေးရာ အခါ၌)။ ဝါတော စ၊ သည်၎င်း။ ဒုက္ခဿ၊ ၍။

အာရမ္မဏံ၊ တည်း။ နိစ္စိ၊ မြသော ကာလပတ်လုံးလည်း။ (အခါကာလ မခွဲပဲ အမြဲ ကာလပတ်လုံးလည်း။) ဘောဂဝိနာသာဒယော၊ စည်းစိမ်၏ ပျက်စီးခြင်း အစရှိသည်တို့သည်။ ဒေါမနဿဿ၊ ၏။ (အာရမ္မဏံ၊ တည်း။) တသ္မာ။ အနိစ္စဋ္ဌန၊ အနိစ္စ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ရှိလည်း။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣတိ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ပျတရိက်ကား။ (အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ ကိ။) ကမ္မကိလေသေဟိ၊ ကံ ကိလေသာတို့ ကြောင့်။ အနိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊ မဖြစ်ရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ တထာ၊ တူ။ (အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ ၏။) မဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်သည်။ အပရိညေယျတ္တာ၊ ပိုင်းခြား၍ မသိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ။) ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ တိဏကဋ္ဌာဒိ- နိရောဓော ဝါ၊ မြက် ထင်း အစရှိသည်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဥတုဗောဒိနိရောဓော ဝါ၊ ဥတု မျိုးစေ့ အစရှိသည်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စံ နာမ၊ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာမည်သည်။ န ဟောတိ။ [ရှေးနိဿယ၌ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စံ နာမ-ဟု သမာသိရှိ၏။ ကောင်းသည့်။ ဒုက္ခနိရောဓ-ဟု နပုလ္လင်ဖြင့် ဝါကျရှိသော ပါဠိသည် မကောင်း။] တသ္မာ။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်နာမ်သည်။ ဒုက္ခဉ္စေ၊ ဒုက္ခလည်း ဟုတ်၏။ အရိယသစ္စာ၊ အရိယသစ္စာလည်း ဟုတ်၏။ ဣတရံ ပန၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံမှ တပါး သော အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံသည်ကား။ ဒုက္ခမေဝ၊ သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ နာနတ္ထံ၊ ဤထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတံ ပဋိဇာနာတိ၊ သကဝါဒီဝန်ခံ၏။ [အရိယာမဂ်က သိမိ မလိုသောကြောင့် ဗဟိဒ္ဓရုပ်တရားတို့၏ အကြောင်း အရာကို ရဟန္တာဖြစ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်တို့သော်မှ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် အကုန် မသိနိုင်ကြ။]

ယထာ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံသာတိအာဒိဝစနံ၊ အစရှိသော စကားသည်။ (ဒီပေတိ၊ န သက္ခောတိ၊ အသာဓကံ-၌ စပ်။) ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ ကိ။ ပရိညာယ၊ ငှါ။ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးခြင်းကို၎င်း။ ပရိညာတထာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီးသော ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၏။ ပုန၊ အနုပုတ္တံ၊ မဖြစ်ခြင်းကို၎င်း။ ဒီပေတိ။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ယထာ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံသာ အစရှိသော ပြဿနာ ၂-ရပ်၌။ သကဝါဒီနာ၊ သည်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ကိ။ ကတော၊

၁။ အာဒိဝစနံပ။ဒီပေတိ။ ။ယထာ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံသာ ပ။ ဝုဿတိ=ဣန္ဒြိယ- ဗဒ္ဓဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ဗြဟ္မစရိယစရိယကို ကျင့်အပ်သကဲ့သို့ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်အပ်သည် မဟုတ်လော-ဟု ပရဝါဒီက မေးရာ၌ 'န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗံ' သကဝါဒီ ပယ်၏။ ဤသို့ ပယ်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ "ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံသာ ပရိညာယ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ ဒီပေတိ"ဟု ဆိုသည်။

ပြုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ပယ်အပ်ပါသော်လည်း။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခန္တိ ဝစနေနံ၊ ဟူသော စကားတော်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတဿ၊ သိမ်းယူအပ်သော။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခဘာဝံ၊ ဒုက္ခ၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိသေဓေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ [ရှေးနိဿယ၌ န သက္ကောတိ-ဟု ရှိသည်။] တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ဌပေတော အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ အဖွင့်

၇၀၉-၇၉၀။ ဣဒါနိ ဌပေတော အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ နာမ ဟေတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ ယသ္မာ။ အရိယမဂ္ဂေ၊ အရိယမဂ်ကို။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိ-ပဒါတိ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တော။ တသ္မာ။ အရိယမဂ်ံ ကိ။ ဌပေတော၊ ထား၍။ အဝသေသာ၊ အရိယမဂ်မှကြွင်းကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့ချည်းတည်း။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ကိ။ (အရိယမဂ်ံ ဌပေတော အဝသေသာ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့သည်။) ယဒိ (ဟောန္တိ)၊ အံ။ ဝေ (သန္တေသု)။ သမုဒယဿာပိ၊ သမုဒယသစ္စာ၏လည်း။ (အဝသေသာ အရတင် ပါဝင်သော သမုဒယသစ္စာ၏လည်း။) ဒုက္ခဘာဝေါ၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ ။ပေ။ အာဟ။ ဣတရော။ ဟေတုလက္ခဏံ၊ သမုဒယသစ္စာ၏ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော လက္ခဏာကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ပုန ပုဋ္ဌော (သမာနော။ သမုဒယဿ၊ ၎င်း။) ပဝတ္ထ-ပရိယာပန္နဘာဝံ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော တေဘူမဂဝင်ဒုက္ခ၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ တီဏေဝါတိပဋ္ဌေသု၊ အစရှိသော

ထို့နောက် “ယထာ ဣန္ဒြိယ ဗဒ္ဓံ ဒုက္ခံ ပရိညာတံ န ပုန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝမေဝ ။ပ။ န ပုန ဥပ္ပဇ္ဇတိ”ဟု ပရဝါဒီ မေးရာ၌လည်း “န တေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပရဝါဒီ ပယ်၏။ ဤသို့ ပယ်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ “ပရိညာ တဿ ပုန အနုပ္ပတ္တိံ ဒီပေတိ”ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ ပြဿနာ ၂-ရပ်ကို ၂-ကြိမ်ပယ်သောကြောင့် “ယထာဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿာတိအာဒိ ဝစနံ”ဟု အာဒိ-အရ ဒုတိယပြဿနာကို ပယ်ခြင်းတိုင်အောင် ယူပါ။

၁။ ဝစနေန ပန။ ။ဤသို့ ပယ်သော်လည်း “ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ=အနိစ္စတရား ဟူသမျှသည် ဒုက္ခချည်း”ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်တရားကို ဒုက္ခ မဟုတ်ဟုကား “ယထာ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ”စသော ထိုစကားက မပြနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် “ယထာ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ”စသော စကားသည် အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်ကို ဒုက္ခဟု မဆိုလိုသော ပရဝါဒီဘက်က သာဓက မဖြစ်နိုင်ပါ။

ပြဿနာတို့၌။ သုတ္တဝါရောဓာယေန၊ ကြောင့်။ (စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ အစရှိသော ပါဠိတော် သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။) ပဋိက္ခိပတိ။ လဒ္ဓိဝသေန၊ မိမိအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ [ထပ်၍ မေးသောအခါ “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည်။] ဣတ္ထေ ဌိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထ- မေဝ။ ဣတိ။ အပြီးတည်း။

ဥပေတွာ အရိယမဂ္ဂန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဗ္ဗိတာ။)

၆-န ဝတ္တဗ္ဗံ သံသော ဒက္ခိဏံ ပရိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ အဖွင့်

၇၉၁-၇၉၂။ ဣဒါနိ န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ ပရိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ။ ။ ပရမတ္ထတော၊ မဖောက်မပြန် မှန်သော အနက်အား ဖြင့်။ (အစစ်အမှန်အားဖြင့်။) မဂ္ဂုလောနေဝ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့သည်သာ။ သံသော၊ သံသာတည်း။ မဂ္ဂုလေဟိ၊ တို့မှ။ အညော၊ အခြားသော။ သံသော နာမ၊ သံသာမည်သည်။ နတ္ထိ။ မဂ္ဂုလောနိ စ၊ တို့သည်လည်း။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခု သော ဝတ္ထုကို။ န ပဋိဂ္ဂဏန္တိ၊ မခံယူနိုင်ကုန်။ တသ္မာ၊ သံသော၊ အရိယမဂ် ဟူသော သံသာသည်။ ဒက္ခိဏံ၊ မြတ်သောအလှူကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ခံယူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဣတိ။ တေရဟိ၊ ။ မဟာပုညဝါဒီ သင်္ခါတာနံ၊ မဟာပုညဝါဒီဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝေတုလ္လကာနံ၊ ဝေတုလ္လကဂိုဏ်းသား တို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေံ) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ နံ။ သံသော၊ သံသာသည်။ (ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသောဝတ္ထုကို။) ယဒိ န ပရိဂ္ဂဏှေယျ၊ အံ။ (ဝေံ သတိ။) နံ၊ ထို သံသာကို။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာဟုနေယျာတိအာဒိဟိ၊ အစ ရှိခဲ့သာ ဂုဏ်ပုဒ်တို့ဖြင့်။ န ထောမေယျ၊ ချီးမွမ်းတော်မမူရာ။ ဣတိ စော- ဒေတုံ။ နနု ။ပေ။ အာဒိမာဟ။

သံဃဿ ဒါနံ ဒေန္တိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ယေ တေ၊ အကြင်ဒါယကာ တို့သည်။ သံဃဿ၊ အား။ ဒေန္တိ၊ ပေးလှူကြကုန်၏။ တေ၊ ထို ဒါယကာ တို့သည်။ ပဋိဂ္ဂါဟကေသု၊ အလှူကို ခံယူသူတို့သည်။ အသတိ၊ မရှိကုန်လ သော်။ ကဿ၊ အဘယ်သူအား။ ဒေဒေယျ၊ ပေးလှူကုန်ရာအံ့နည်း။ ဣတိ စောဒေနတ္ထံ။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္ထံ။

အာဟုတိ ဇာတဝေဒေါ ဝါတိသုတ္တံ၊ ဟူသောသုတ်သည်။ ပရသမယ- တော၊ တပါးသူတို့၏ အယူမှ။ အာဂတံ၊ လာသောသုတ်တည်း။ [ရှေး နိဿယဉ်ကား “အာဘတံ၊ ခေောင်ယူအပ်သော” ဟု ရှိ၏။ သကဝါဒီနာဟု

လည်း ကတ္တားထည့်သည်။] တတ္ထ၊ ထို အာဟုတ် ဇာတဝေဒေါဝါ၊ အစရှိ
သောသုတ်၌။ မဟာမေဃံတိ၊ ဟူသောစကားကို။ မေဃဝဋ္ဋံ၊ မိုဗ်းရေကို။
သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ တိ၊ မုနံ၊ မေဒနိ၊ မြေကြီးသည်။ ဝုတ္တံ၊ မိုဗ်းရေကို။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ဤ။
မေဃမေဝ၊ မိုဗ်းတိမ်ကိုသာ။ န (ပဋိဂ္ဂဏှာတိ)၊ မခံယူ။ မဂ္ဂေါ ပဋိဂ္ဂဏှာ-
တီတိ၊ ဟူသောစကားကို။ မဂ္ဂဖလာနိ၊ ထို့သည်။ သံဃော၊ သံဃာမည်၏။
ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ ဝဒတိ။ စ၊ ဆက်။ မဂ္ဂဖလာနေဝ၊ မဂ်ဖိုလ် ထို့သည်
သာ။ န သံဃော၊ သံဃာမည်သည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ မဂ္ဂဖလ-
ပါတုဘာဝပရိသုဒ္ဓေ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့် ထက်ဝန်းကျင်
စင်ကြယ်ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲမှီ၍။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်
အပ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ဝ-ပါး ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
သံဃော၊ သံဃာမည်၏။ တသ္မာ၊ တေ၊ ဤသံဃော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ အစရှိသော
စကားသည်။ အသာကေ။ (ရှေးနိဿယ၌ “တေ၊ ဤ မဂ္ဂေါ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ”
ဟူသောစကားသည်ဟု ပေး၏။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

န ဝတ္ထုဗွဲ ။ပေ။ ပဋိဂ္ဂဏှာတီတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတီတိကထာ အဖွင့်

၇၉၃-၇၉၄။ ဣဒါနိ န ဝတ္ထုဗွဲ ။ပေ။ ဝိသောဓေတီတိကထာ နာမ
ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ။ မဂ္ဂဖလာနေဝ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့သည်သာ။ သံဃော နာမ၊
အရိယသံဃာမည်၏။ တာနိ စ၊ ထိုအရိယသံဃာမည်သော မဂ်ဖိုလ်တို့သည်
လည်း။ ဒက္ခိဏံ၊ အလှူကို။ ဝိသောဓေတုံ၊ စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ။ ဝါ၊ သုတ်
သင်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ တသ္မာ၊ သံဃော၊ အရိယ
သံဃာသည်။ ဒက္ခိဏံ ကို။ ဝိသောဓေတိ၊ စင်ကြယ်စေနိုင်၏။ ဝါ၊ သုတ်
သင်နိုင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထုဗွဲ၊ မဆိုထိုက်။ (ဣတိ၊ သို့။) တေသသညေဝ၊ ထို
ဝေတုလ္လက ဂိုဏ်းသားတို့၏ပင်။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျတာပိ။ (ဝေံ)
ယေသံ။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣသဓုဿ။ အာဟုနေယျော-
အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သံဃော၊ သည်။ ဒက္ခိဏံကို။

၁။ ဒက္ခိဏာ။ ။ဒက္ခိန္တိ ဝဗ္ဗန္တိ သတ္တာ တောယာတိ ဒက္ခိဏာ၊ အလှူရှင်
ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏ နောင် သံသရာ၌ ကြီးပွားကြောင်းဖြစ်သော အလှူကို
“ဒက္ခိဏာ”ဟု ခေါ်၏။ အချို့နေရာ၌ ဒါနစေတနာ၊ အချို့နေရာ၌ ဒါနဝတ္ထုတည်း။
ပရဝါဒီသည် သံဃာအရ မဂ်ဖိုလ်တို့ကို ယူစေလို၏။ ထို့ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်တည်း
ဟူသော သံဃာက (ထိုအလှူကို မခံယူသောကြောင့်) ဒက္ခိဏာ မည်သော ဒါန
စေတနာကို စင်ကြယ်အောင် မပြုနိုင်ပါ-ဟု အလှူရှိသည်။

ဝိသောဓေတုံ၊ ငှါ။ ယဒိ န သက္ကုဏေယျ၊ အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်အံ့။ (ဝေဝတိ။) နံ၊ ထိုအရိယသံဃာကို။ သတ္တာ၊ သည်။ ဝေ၊ ဤသို့ အာဟုနေယျော အစရှိသည်ဖြင့်။ န ထောမေယျ၊ ချီးမွမ်းတော်မမူရာ။ ဣတိ (ဣမထ အတ္ထဿ)၊ ဤ အနက်အပေါ့ယံကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ သကဝါဒီ ဆိုအပ်ပြီ။

ဝိသောဓေတိတိ၊ ကား။ မဟပ္ပလံ၊ များသောအကျိုးရှိသည်ကို။ ကရောတိ၊ ပြုနိုင်၏။ တိ၊ မှန်။ သံဃသ္မိံ၊ ဌံ။ ဝါ၊ အား။ အပ္ပံ၊ အနည်းငယ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်သည်။ (သဓာနံ) ဗဟု၊ အကျိုးပေးသောအခါများသည်။ တောတိ။ ဗဟု၊ များသောပစ္စည်းဝတ္ထုသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒိန္နံ (သဓာနံ)။ ဗဟုတရံ၊ အကျိုးပေးသော အခါသာရှိများသည်။ (ဟောတိ။) ဒက္ခိဏေယျာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ဒက္ခိဏာရဟာ၊ အလှူကို ထိုက်ကုန်၏။ ဒက္ခိဏာယ၊ အလှူအား။ အနုတ္တဝိကာ၊ လျောက်ပတ်ကုန်၏။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ ဝိသောဓေတုံ၊ ငှါ။ သမတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဒက္ခိဏံ အာရာဓေန္တိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ သမ္မာဒေန္တိ၊ ပြီးစေကြကုန်၏။ [အာရာဓေန္တိကို သမ္မာဒေန္တိ ဟု ဖွင့်သည်။] အပ္ပမတ္တိကာယပိ၊ နည်းသော အတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဒက္ခိဏာယ၊ အလှူကြောင့်။ မဟန္တံ၊ ကြီးကျယ်သော။ ဖလံ၊ အကျိုးသို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ ဝိသောဓေတိတိကသာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဂ-န ဝတ္တဗ္ဗံသံသော ဘုဉ္ဇတိတိကထာ အဖွင့်

၇၉၅ - ၇၉၆။ ဣဒါနိ န ဝတ္တဗ္ဗံ သံသော ဘုဉ္ဇတိတိကထာ နာမဟောတိ။ တကြာပိ၊ ထို န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ ဘုဉ္ဇတိတိကထာ၌လည်း။ မဂ္ဂဖလာနေဝ၊ တို့သည်သာ။ သံသော နာမ၊ ။တာနိစ၊ တို့သည်လည်း။ ကိဉ္ဇိတစုံတခုကို။ န ဘုဉ္ဇန္တိ၊ မစားကြကုန်။ တသ္မာ၊ သံသော၊ သည်။ ဘုဉ္ဇတိ၊ စား၏။ ခါဒတိ၊ ခဲ၏။ သာယတိ၊ သာယာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ (ဣတိ) ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ၊ အထ၊ ဌံ။ နံ၊ ကို။ သံသော၊ သည်။ ယဒိ န ဘုဉ္ဇေယျ၊ အကယ်၍ မစားအံ့။ (ဝေဝတိ။) သံဃတတ္တာဒိကရဏံ၊ သံဃဘဝ် အစရှိသည်ကို ပြုခြင်းသည်။ နိရတ္တကံ၊ အကျိုးမရှိသည်။ တဝေယျ၊ ဖြစ်ရာသံလော။ ဣတိ စောဒေတုံ နနု အတ္ထိ ။ပေ။ စာရောန္တိတိ အာဒိ အာဟ။

ဂဏဘောဇနန္တိ အာဒိ၊ ကိ။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သံဃော၊ သည်။ ယဒိ န ဘုဇ္ဇေ-
ယျ၊ အံ။ (ဝေံ သတိ။) ကဿ၊ အဘယ်သူ့ဘို့။ ဂဏဘောဇနာဒိနိ၊ ဂဏ
ဘောဇဉ် အစရှိသည်တို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာသနည်း။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ
ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌပါနာနိတိ ဣဒမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သံဃော၊ သည်။
ယဒိ န ပိဝေယျ၊ အကယ်၍ မသောက်အံ့။ (ဝေံ သတိ။) ကဿ၊ ဘို့။
တောနိ ပါနာနိ၊ ဤ အဖျော်တို့ကို။ သတ္တာ၊ သည်။ အနုဇာနေယျ၊ ခွင့်ပြု
တော်မူရာသနည်း။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ကထာ၌လည်း။
သေသံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃော ဘုဇ္ဇတိတိကတာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃဿ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိကတာ အဖွင့်

၇၉၇-၇၉၈။ ဣဒါနိ န ဝတ္ထုဗွဲ ။ပေ။ မဟပ္ပလန္တိကတာ နာမ ဟောတိ။
တကြာပိ၊ ၌လည်း။ မဂ္ဂုဖလာနေဗ၊ တို့သည်သာ။ သံဃော နာမ၊ မည်၏။
တေသံ၊ ထိုသံဃာမည်သော မဂ်ဖိုလ်တို့အား။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသောဝတ္ထုကို။
ဒါတုံ စ၊ ပေးလှူခြင်းငှါလည်း။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တေဟိ စ၊
ထို သံဃာမည်သော မဂ်ဖိုလ်တို့သည်လည်း။ (ကိဉ္စိ၊ ကိ။) ပဋိဂ္ဂုဏ်တုံ၊ ခံယူ
ခြင်းငှါ။ န (သက္ကာ)။ တေသံ၊ တို့အား။ ဒါနေန၊ ပေးလှူခြင်းကြောင့်။
ကောစိ၊ သော။ ဥပကာဓေပိ၊ လျော်စွာပြုတတ်သော ကျေးဇူးသည်လည်း။
န ဣဇ္ဇတိ၊ မပြီးစီး။ တသ္မာ၊ သံဃဿ၊ အား။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူကြောင်း ဒါန
စေတနာသည်။ မဟပ္ပလံ၊ ကြီးကျယ်သော အကျိုးရှိ၏။ (ဣတိ၊ သို့။) န
ဝတ္ထုဗွဲ၊ ထိုက်။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ ။ပေ။ ဣတရဿ၊ အာဟုနေယျာတိ
အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ သံဃဿ၊ အား။ ဒိန္နံ၊ သည်။ မဟပ္ပလံ
ယဒိ န ဘဝေယျ၊ (ဝေံ သတိ။) နံ၊ ထိုအရိယသံဃာကို။ သတ္တာ၊ သည်။
ဝေံ၊ ဤသို့ အာဟုနေယျော စသည်ဖြင့်။ န ထောမေယျ၊ ချီးမွမ်းတော်မမူ
ရာ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ (သကဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တံ။
သေသံ ။ပေ။ နိယျာတိ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

န ဝတ္ထုဗွဲ ။ပေ။ ကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-န ဝတ္ထုဗွဲ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိကတာ အဖွင့်

၇၉၉။ ဣဒါနိ န ဝတ္ထုဗွဲ ။ပေ။ မဟပ္ပလန္တိကတာ နာမ ဟောတိ။
တတ္ထ၊ ၌။ ဗုဒ္ဓေ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသော။ ဘဂဝါ၊

သည်။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော ဝတ္ထုကို။ န ပရိဘူတိ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူသည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ လောကာနုဝတ္တနံ၊ သတ္တလောကသို့ အစဉ်လိုက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ပရိဘူမာနံ ဝိယ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူသကဲ့သို့။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်တော်ကို။ ဒယေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ မဘုဉ်းပေးသော်လည်း ဘုဉ်းပေးတော်မူသကဲ့သို့ ကိုယ်တော်ကို ပြတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) နိရူပတာရတ္တာ၊ လျော်စွာ ပြုတတ်သော ကျေးဇူး မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၌။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူကြောင်း စေတနာသည်။ မဟပ္ပလံ၊ ၏။ (ဣတိ။) န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ၊ ဒိဗ္ဗဒါနံ အဂ္ဂေါတိအာဒိ၊ ဂိ၊ မနုဿဒုဿိလေပိ၊ လူ ဒုဿိလဒ္ဓိံသော်မှလည်း။ ဒါနံ၊ ပေးလှူကြောင်း ဒါနစေတနာသည်။ သဟဿ-ဂုဏံ၊ အထောင်သော အကျိုးအာနိသင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ပန၊ စင်စစ် ကား။ ဝေရူပေ၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သောသဘောရှိသော။ အဂ္ဂပုဂ္ဂလေ၊ အမြတ် ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၌။ (ဒါနံ၊ သည်။) ကိမင်ံ၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်။ (မဟပ္ပလံ၊ များသောအကျိုးသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ် ပဲရှိအံ့နည်း။) ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ ဧတ္ထ၊ ဤ ကဏ္ဍ၌။ သေသံ ။ပေ။ နိယျာတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

န ဝတ္ထဗ္ဗံ ။ပေ။ ကဏ္ဍဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

၁၀-ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကဏ္ဍ အဖွင့်

၀၀၀-၀၀၁။ ဣဒါနိ ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကဏ္ဍ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဒက္ခိဏာ ဝိသုဒ္ဓိကဏ္ဍ၌။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်။ ဒက္ခိဏာ၊ အလှူသည်။ ယဒိ ဝိသုဇ္ဈေယျ၊ အကယ်၍စင်ကြယ်အံ့။ မဟပ္ပလာ၊ များသော အကျိုးရှိသည်။ (ယဒိ) ဘေယျံ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဝေ သတိ။) ဒါယကေန၊ အလှူရှင်သည်။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်ပြီ။ ပဋိဂ္ဂါဟကေန၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးကို။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညော၊ အလှူရှင်မှတပါးသော အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညဿ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော အလှူရှင်သို့။ ကာရ-

၁။ မဟပ္ပလာ အဝေယျ။ ။ဝိသုဇ္ဈေယျံ “ဒက္ခိဏာသည် လောကီစည်းစိမ်ကို တောင့်တမှုစသော အညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်၏”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုသောကြောင့် ဝိသုဇ္ဈေယျကိုပင် “မဟပ္ပလာ ဘဝေယျ”ဟု အနက်ဖွင့်သည်။ အကျိုးများသည်ကိုပင် “ဝိသုဇ္ဈေယျ”ဟု ဆိုသည်-ဟုလိ။ နောက်၌လည်း “မဟာဝိပါကတ္တေန ဝိသုဇ္ဈတိ”ဟု ဝိသုဇ္ဈတိအတွက် မဟာဝိပါကတ္တေန”ဟု သရူဇကျာဝိသေသနဖြင့် ဆိုသည်။

ကော၊ ပြုတတ်သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပရံကတံ၊ ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှတစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြုအပ်သော။ သုခဒုက္ခံ၊ သုခဒုက္ခသည်။ အာပဇ္ဇယေ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အညော၊ ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှ အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကဇေယျ၊ ရာ၏။ အညော၊ ပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်မှ အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိသံဝေဒေယျ၊ ခံစားရာ၏။ တသ္မာ၊ ဒါယကတောဝံ၊ အလှူရှင်ကြောင့်သာ။ ဒါနံ၊ သည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊ အလှူခံကြောင့်။ (ဒါနံ၊ သည်။) နော (ဝိသုဇ္ဈတိ)၊ စင်ကြယ်သည် မဟုတ်။ ဒါယကဿေဝ၊ ၎င်းသာ။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ ဝိပါကဒါယိကော၊ အကျိုးကို ပေးတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။

အာဟုနေယျောတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊ ကြောင့်။ ဒါနံ၊ သည်။ ယဒိ န ဝိသုဇ္ဈယျ၊ အံ။ (ဝေသတိ။) အဿ၊ ထိုအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာဟုနေယျာဒိဘာဝေါ၊ အာဟုနေယျ အစရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ကိံ ကဇေယျ၊ အဘယ်ကို ပြုနိုင်ရာသနည်း။ ဣတိ (ဗုဒ္ဓဿ အတ္တဿ)၊ ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ အညော အညဿ ကာရကောတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဒါယကဿ၊ ၎င်း။ ဒါနစေတနာ နာမ၊ ဒါနစေတနာမည်သည်။ [ဋီကာ၌ ဒါနစေတနာ နာမ၊ ဟုရှိသည်။] ပဋိဂ္ဂါဟကေန၊ သည်။ ကတာ၊ ပြုအပ်သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ။) ယုတ္တရူပံ၊ သင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း။ တဿ၊ ထိုအလှူရှင်၏။ ဒါနစေတနာ၊ သည်။ ပဋိသုဒ္ဓါ၊ ထက်ဝန်းကြင် စင်ကြယ်သည်။ (သမာနာ၊ သော်။) ပဋိဂ္ဂါဟကသင်္ခါတံ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အပ်သော။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ မဟာဝိပါကတ္တေန၊ များသောအကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊ ကြောင့်။ ဒါနံ၊ သည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်သလော။ ဣတိ။

၁။ တသ္မာ ဒါယကတောဝ။ ။တသ္မာ၌ တ-သဒ္ဓါဖြင့် “အညော အညဿ ကာရကော ။ပေ။ အညော ပဋိသံဝေဒေယျ” ဟူသော ရှေ့စကား ၃-ရပ်ကို ပြန်၍ ညွှန်းသည်။ ထိုအညော အညဿ စသော စကား ၃-ရပ်သည် မိမိရှေ့က ဣတိ-သဒ္ဓါဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော စကားရပ်ကို ထောက်လှင် ဖလဝါကျ၊ ဣတိ ရှေ့က ဝါကျစုသည် ကာရကဝါကျ၊ ဤ တသ္မာဝါကျကား ပရဝါဒိ၏အလိုအားဖြင့် လဒ္ဓဂုဏ်ဝါကျ၊ ဤသို့ ခွဲပါ။

ဤသို့သော။ သော၊ ဤစောဒနာခြင်းသည်။ အစောဒနာ^၁၊ စောဒနာမမည်။
ဝါ၊ စောဒနာ မမြောက်။ [စောဒနာ မမြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို
ဋီကာ၌ ပြထားသည်။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

သတ္တရသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

သတ္တရသမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁။ တသ္မာ အစောဒနာ။ ။ပါဠိတော်၌ ပရဝါဒီက “ပဋိဂ္ဂါဟကထော
ဒါနံ ဝိသုဒ္ဓိတိ(အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့် ဒါနသည် အကျိုးများဖွယ် စင်ကြယ်သလော)”
ဟု မေး၏။ “ထို အမေးကို မခေးထိုက်” ဟု ဆိုသည်။ ဘာကြောင့်နည်း။ အလှူရှင်၏
ဒါနစေတနာ စင်ကြယ်မှုသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သောကြောင့်
တည်း။

၁၀-အဋ္ဌာရသမဝဂ္ဂ

၁-မနုဿလောကကထာ အပွင့်

၈၀၂-၈၀၃။ ဣဒါနိ မနုဿလောကထာ နာမ ဟေတဝီ။ တတ္ထံ ဌိ။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ လောကော၊ လောက၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်တော်မူပြီ။ လောကော၊ ၌။ သံဝဇ္ဇော၊ ကြီးပွားတော်မူပြီ။ လောကံ၊ ကို။ အဘိဘုရား၊ လွမ်းမိုး၍။ လောကေန၊ သည်။ အနုပလိတ္တော၊ မလိမ်းကျံအပ်သည်။ (ဟုတွာ။) ဝိဟရတိ၊ ၏။ ဣတိ သုတ္တံ၊ ဤသို့သော သုတ်တော်ကို။ အယောနိယော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တုသိတ-တဝနေ၊ တုသိတာ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်တော်မူသည်။ (ဟုတွာ။) တတ္ထေဝ၊ ထို တုသိတာ နတ်ပြည်၌သာ။ ဝသတိ၊ သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ မနုဿလောကံ၊ သို့။ န အာဂစ္ဆတိ၊ ကြွလာတော်မမူ။ ပန၊ ထိုသို့ ကြွလာတော် မမူပါသော်လည်း။ တော၊ ဤလူ့ပြည်၌။ နိဗ္ဗိတရူပမတ္တကံ၊ နိဗ္ဗိတ ရုပ်တော်မျှကို။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ နံ ဝုဋ္ဌာကာသေန စေဝ၊ သီတင်းသုံးတော်မူရာအရပ်ဖြင့်၎င်း။ [ကေမိ-ဒါဟံ ဘိက္ခဝေ သမယံ ဥတ္တရာယံ ဝိဟရတိ စသည်ကို ရည်ရွယ်သည်။] သုတ္တသာဓနေန စ၊ ပြီးစေကြောင်းသုတ်ဖြင့်၎င်း။ သညာပေတုံ၊ သီစေခြင်းငှါ။ နန အတ္ထိတိအာဒိံ အာဟ။

လောကေ ဇာတောတိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ပရဝါဒိ၊ သည်။ တုသိတပုရံ၊ ကို။ သန္ဓာယ ဝဒေတိ။ သတ္တာရာ ပန၊ သည်ကား။ ဧဝံ၊ ဤ လောကေ ဇာတော အစရှိသော စကားကို။ မနုဿလောကံယေဝ၊ လူ့လောက ကိုသာ။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ [သန္ဓာယနောက်၌ လောကံ-ဟု တပုဒ်ပိုသည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မပါ။] လောကံ အဘိဘုရားတို့၊ ဟူသော စကားကို။ ပရဝါဒိ၊ သည်။ မနုဿလောကံ အဘိဘဝိတွာ၊ လွမ်းမိုး၍။ ဣတိ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဤသို့သော အယူဖြင့်။ ဝဒေတိ၊ သတ္တာ ပန၊ သည်ကား။ အာရမ္မဏလောကံ၊ အာရုံဖြစ်သော လောကကို။ အဘိဘဝိတွာ၊ ဝိဟာသိ၊ နေတော်မူပြီ။ အနုပလိတ္တော လောကေနာတိ၊ ကို။ ပရဝါဒိ၊ မနုဿလောကေန၊ သည်။ အနုပလိတ္တတံ၊ မလိမ်းကျံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုသာ။ သန္ဓာယ ပဒေတိ။ သတ္တာ ပန လောကံဓမ္မေသု၊ [လောကဓမ္မတရားတို့၌။ ကိလေသေဟိ၊ ကိလေသာတို့ဖြင့်။ အနုပလိတ္တော၊ မလိမ်းကျံသည်။ (ဟုတွာ။) ဝိဟာသိ။

တထွာ တေ၊ ဤ“လောကံ အဘိဘုယျ၊ အနုပလိတ္တော လောဂေန” ဟူသော စကားသည်။ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

မနုဿလောကကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂။ မေဓသနာကထာ အဖွင့်

၈၀၄-၈၀၆။ ဣဒါနိ မေဓသနာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို မေဓသနာကထာ၌။ တုသိတပုရေ၊ ၌။ ဌိတော၊ တည်တော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မေဓသနတ္ထာယ၊ တရားဟောတော်မူခြင်း အကျိုးငှါ။ အဘိနိမ္မိတံ၊ ရှေးရှုဖန်ဆင်းအပ်သော ရုပ်ပွားတော်ကို။ ပေသေသိ၊ စေလွှတ် စေတော်မူပြီ။ တေန စေဝ၊ ထို နိမ္မိတတရားရှင်သည်၎င်း။ တဿ၊ ထို နိမ္မိတ တရားရှင်၏။ ဓေသနံ၊ တရားဓေသနာတော်ကို။ သမ္ပဋ္ဌိစ္စိတော၊ ခံယူ၍။ အာယသ္မတာ အာနန္ဓေန စ၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်၎င်း။ ဓမ္မော၊ တရားတော်ကို။ ဒေသိတော၊ ဟောအပ်ပြီ။ ဗုဒ္ဓေန၊ သော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ (ဓမ္မော၊ ကိ။) န (ဒေသိတော)၊ ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ ယေသိ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ တေန၊ ထို နိမ္မိတရုပ်ပွားတော်သည်။ ဓမ္မော၊ ဤ။ ယဒိ ဒေသိတော၊ အကယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ (ဝေ သတိ။) သေဝ(သော+စေ)။ ထို နိမ္မိတရုပ်ပွားတော်သည်ပင်။ သတ္တာ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒေတုံ အဘိနိမ္မိတော ဇိနောတိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ တထာ၊ ထို သတ္တာ စသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အသမ္ပဋ္ဌိစ္စန္ဓော၊ လက်မခံလိုသည်။ ဟူတော၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဝဋ္ဌိက္ခိပတိ။ သောသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

မေဓသနာကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃။ ကရုဏာကထာ အဖွင့်

၈၀၇-၈၀၈။ ဣဒါနိ ကရုဏာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ကရုဏာကထာ၌။ ပိယာယိတာနံ၊ ချစ်ခြင်းဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော။ ပြိယ၊ ချစ်ခြင်းဖြင့်။ အာယိတ၊ ရောက်အပ်။ ဝတ္ထုနံ၊ ဗတ္ထုတို့၏။ ဝိပတ္တိယာ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ သရာဂါနံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ရာဂဝသေန၊ ရာဂနှင့်စပ်သဖြင့်။ ကရုဏာပတိရူပိကံ၊ ကရုဏာ၏ အတူ ဖြစ်သော။ ပဝတ္ထိံ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ရာဂေါဝ၊ ရာဂသည်သာ။ ကရုဏာ နာမ၊ ကရုဏာ မည်၏။ သော စ၊ ထို ကရုဏာမည်သော ရူပ

သည်လည်း။ ဘဂဝတော၊ ဘုရားရှင်၏ သန္တာန်တော်၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ။ ဗုဒ္ဓဏှ၊ သော။ ဘဂဝတော၊ ၌။ ကရုဏာ၊ သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။
 'ဣတရဏှ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ သော ကရုဏာ နာမ၊ ဤကရုဏာမည်သည်။
 နိက္ခိလေသတာယ စ၊ ညစ်ညမ်းမှု မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သတ္တာ-
 ရမ္မဏတာယ စ၊ သတ္တဝါဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 စေတောဝိမုတ္တိတာယ စ၊ ဗျာပါဒမှု ထွက်မြောက်သော စိတ်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 ၎င်း။ ကောဒသာနိသံသတာယ စ၊ တဆယ့်တပါးသော အာနိသင်ရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ မေတ္တာဒီပိ၊ မေတ္တာ အစရှိသည်တို့နှင့်။ သမာနုဇာတိကာ၊
 တူသော သဘောရှိ၏။ တသ္မာ။ ဘဂဝတော၊ ၎် သန္တာန်တော်၌။ ကရုဏာ၊
 သည်။ ယဒိ နတ္ထိ၊ အံ့။ (ဝေ သတိ။) အဿ၊ ထို ဘုရားရှင်၏ သန္တာန်တော်၌။
 မေတ္တာဒယောပိ၊ မေတ္တာ အစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ န သိယံ၊ မဖြစ်
 ကုန်ရာ။ ဣတိ စေဒနတ္ထံ နတ္ထိ ။ပေ။ မေတ္တာတံအာဒိ အာဟ။
 အကာရုဏိကောတိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ တထာဂ္ဂပံ၊ ထိုသို့သဘော
 ရှိသော။ ဝေါဟာရံ၊ အခေါ်အဝေါ်ကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတော၊
 ၌။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ပဋိက္ခိပတိ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

ကရုဏာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ဂန္ဓဇာတကထာ အဖွင့်

ဂဝဇ္ဇ။ ဣဒါနိ ဂန္ဓဇာတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဂန္ဓဇာတ
 ကထာ၌။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဗုဒ္ဓေ၊ သော။ ဘဂဝတိ၊ ၌။
 အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ပေမဝသေန၊ ချစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ဘဂဝတော၊ ၎်။ ဥစ္စာရပဿာဝေါ၊ ကျင်ကြီးတော် ကျင်ငယ်တော်သည်။
 အညော၊ ကုန်သော။ ဂန္ဓဇာတေ၊ နံသာမျိုးတို့ကို။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲ
 သာလျှင်။ အဓိဂ္ဂဏာတိ၊ လွှမ်းမိုး၍ ယူနိုင်၏။ တတော၊ ထို ကျင်ကြီးတော်
 ကျင်ငယ်တော်ထက်။ သုဂန္ဓတရံ၊ သာ၍ကောင်းသော အနံ့ရှိသော။
 ဂန္ဓဇာတံ၊ သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဂန္ဓဇာတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ကေမဂ္ဂကထာ အဖွင့်

ဂဝဝ-ဂဝခ။ ဣဒါနိ ကေမဂ္ဂကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။
 ယေသံ၊ တို့၏။ ဗုဒ္ဓေ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော။

ဘဂဝတိ၊ ဌံ။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ပေမဝသေနော၊ ဖြင့်ပင်။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဟုတုာ၊ သကဒါဂါမီ၊ သကဒါ
 ဂါမ်သည်။ (ဟောတိ။) သကဒါဂါမီ ဟုတုာ အနာဂါမီ ဟုတုာ အရဟတ္တံ၊
 အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ န သစ္စာကာသိ၊ မျက်မှောက်ပြုသည် မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်
 ကား။ ဧကေနော၊ တခုတည်းသးလျှင်ဖြစ်သော။ အရိယာမဂ္ဂေန၊ အရိယာ
 မဂ်ဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဖလာနိ၊ တို့ကို။ သစ္စာကာသိ၊ မျက်မှောက်
 ပြုတော်မူပြီ။ ဣတိ လဒ္ဓိံ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ နံ စတူဟိ၊ ကုန်သော။
 ဖလေဟိ၊ ဖိုလ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ၊ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတုန္တံ။
 ဖဿာဒိနံ၊ ဖဿ အစရှိသည်တို့၏။ ဧကလော၊ တပေါင်းတည်း။ သမောဓာန-
 ဝသေန၊ ပေါင်းဆုံခြင်းနှင့် စပ်သဖြင့်။ စောဇေတံ၊ စတုန္တံ ဖဿာဒိနန္တိအာဒိ
 အာဟ။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂေနာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ကတရမဂ္ဂေန၊
 အဘယ်မဂ်ဖြင့်။ သစ္စိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြုသနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆနတ္ထံ ဝတ္ထံ။
 အရဟတ္တမဂ္ဂေနာတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ တေန၊ ထို အရဟတ္တ
 မဂ်သည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒိနံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့ကို။ ပဟာနာ-
 တာဝဝသေန၊ ပယ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းနှင့် စပ်သဖြင့်။ စောဇေတိ၊ ၏။

ဘဂဝါ သောတာပန္နောတိ၊ ဟူ၍။ (ပုဋ္ဌော သမာနော။) ဗုဒ္ဓတူတဏှ၊
 ဘုရားဖြစ်၍ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သောတာပန္နတာဝေါ၊ သောတာပန်၏
 အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ပရတော၊ နောက်
 ဖြစ်သော။ ပဉ္စဒ္ဓယေပိ၊ ပြဿနာ နှစ်ခုအပေါင်း၌လည်း။ (“ဘဂဝါ
 သကဒါဂါမီ၊ လော။ အနာဂါမီ၊ လော”ဟူသော ပြဿနာ ၂-ပါး
 အပေါင်း၌လည်း။) ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ ဣတ္ထေ၊ ဤကထာ၌။ သေသံ
 ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကေမဂ္ဂကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ အရဟတ္တံ၊ သစ္စာကာသိ။ စောအုပ်တို့၌ “သောတာပန္နော ဟုတုာ”
 စသည်ဖြင့် “သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ သကဒါဂါမ် ဖြစ်၏။ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ
 အနာဂါမ် ဖြစ်၏။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုသည်”ဟု
 ပရဝါဒီအလိုကို ဆိုထား၏။ သို့သော် ပါဠိတော်၌ “ကတမေန မဂ္ဂေနာတိ အရဟတ္တ-
 မဂ္ဂေန”ဟု အရဟတ္တမဂ်တပါးတည်းဖြင့် ဖိုလ် ၄-ပါးကို မျက်မှောက်ပြုသည်ဟု
 ပရဝါဒီက ဆိုထားသောကြောင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဖွယ်လည်းမလို၊ သကဒါဂါမ်၊
 အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဖွယ်လည်း မလိုတော့။ ထို့ကြောင့် “သစ္စာကာသိ”နေရာဝယ်
 “န သစ္စာကာသိ”ဟု “န”သဒ္ဓါပါမှသာ “ဧကေနော ပန”စသော နောက်အနွယ်
 ဝါကျနှင့် စာသွားသင့်သည်ဟု ထင်၏။ စဉ်းစားကြပါ။

၆-ဈာနသင်္ခါကထာ အဖွင့်

၈၁၃-၈၁၆။ ဣဒါနိ ဈာနသင်္ခါကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထံ ထို ဈာနသင်္ခါကထာ၌။ ၎ဿံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဣဓ ဘိက္ခုဝေ ။ ပေ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူသော။ ဣမံ ပဋိပင်္ဂါဒိဒေသနံ၊ ဤဈာန်အစဉ် အားဖြင့် ဟောတော်မူကြောင်း ဒေသနာတော်ကို။ နိဿယ၊ ၍။ (ပဌမဈာန် စသည်တို့၏ အခြားမဲ့၌ ဥပစာရဈာန် မပါပဲ ဒုတိယဈာန် စသည်တို့ကို ပြတော်မူပုံကို မှီ၍။) တဿ တဿ ဈာနဿ၊ ထိုထို ဈာန်၏။ ဥပစာရပုဝတ္ထံ၊ ဥပစာရဘာဝနာ၏ဖြစ်ပုံကို။ ဝိနာဝံ၊ ကြည့်၍သာလျှင်။ ဈာနာ၊ ဈာန်တမျိုးမှ။ ဈာနံ၊ ဈာန်တမျိုးသို့။ သင်္ကမတိ၊ ပြောင်းရွှေ့ဝင်စားနိုင်၏။ ဣတိ လဒ္ဓိံ၊ ပေ။ ဣတရဿ၊ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ တေ၊ အားဖြင့်။ ဒုတိယဇ္ဈာနပစာရံ၊ ဒုတိယ ဈာန်၏ ဥပစာရသို့။ အပ္ပတ္တာ၊ မရောက်မူ၍။ ဥပ္ပင်္ဂါဒိယာ၊ အစဉ် မဟုတ် သောအားဖြင့်။ ပဌမဇ္ဈာနာ၊ ပဌမဈာန်မှ။ ဒုတိယဇ္ဈာနမေဝ၊ ဒုတိယဈာန် သို့သာ။ ယဒိ သင်္ကမတိ၊ အံ။ (ဝေ သတိ) ပဌမတော၊ ပဌမဈာန်မှ။ တတိယံ၊ တတိယဈာန်သို့၎င်း။ ဒုတိယတော၊ ဒုတိယဈာန်မှ။ စတုတ္ထမ္ပိ၊ စတုတ္ထဈာန် သို့၎င်း။ သင်္ကမေယျ၊ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ရာသလော။ ဣတိ စောဒေတု ပဌမာ- ဈာနာတိအာဒိံ အာဟ။

ယာ ပဌမဿာတိအာဒိံ ကိ။ (ဝတ္ထံ-၌ စပ်။) ပဌမတော၊ ပဌမဈာန်မှ။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယဈာန်သို့။ ယဒိ သမာပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍

၁။ ပဋိပင်္ဂါဒိဒေသနံ၊ ပေ။ လဒ္ဓိံ။ ။ များစွာသော ပါဠိတော်၌ ပဌမံ ဈာန် ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ”ဟု ဟောတော်မူပြီးနောက် ဝိတက္က ဝိစာရာနံ ဥပသမာ ဒုတိယံ ဈာန် ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ”ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူရာ၌ ဝိတက် ဝိစာရ စသည်ကို စက်ဆုပ်သော ဥပစာရဘာဝနာကို မြှုပ်၍ ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ ပရဝါဒီကား “ထိုသို့ မြှုပ်ထားသည်”ဟု ယူဆပဲ ပဌမဈာန်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဈာန် တဆက်တည်း ဖြစ်၏”ဟု ယူထားသည်။ [ဤ၌ ပဌမဈာန်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဈာန်ကို ဟောတော်မူခြင်းကို၎င်း။ ဒုတိယဈာန် စသည်၏ အခြားမဲ့၌ တတိယ ဈာန် စသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကို၎င်း “ပဋိပင်္ဂါဒိဒေသနာ” ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။]

၂။ ဒုတိယဇ္ဈာနပစာရံ။ ပေ။ ဥပ္ပင်္ဂါဒိယာ။ ။ ပဌမဈာန်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းသည် အစဉ်အတိုင်း (ပဋိပင်္ဂါဒိ) မဟုတ်ပါလော။ အဘယ် ကြောင့် အစဉ်မဟုတ်သော ဥပ္ပင်္ဂါဒိဖြစ်ရသနည်း-ဟု မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် ဒုတိယဇ္ဈာနပစာရံ အပ္ပတ္တာ”ဟု မိန့်သည်။ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားပြီးနောက် ဒုတိယ ဈာန် မဝင်စားမီ ဝိတက် ဝိစာရကို စက်ဆုပ်သော ဥပစာရဘာဝနာဖြစ်ရသေး၏။ ထိုသို့ ဥပစာရဘာဝနာဖြစ်ပြီးမှ ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းသာ အစဉ်ကျ၏။ ဤ၌ ဥပစာရဘာဝနာကို မပြသောကြောင့် ဥပ္ပင်္ဂါဒိဟု ဆိုသည်။

စောင်းစွာ ရောက်အံ့။ (အကယ်၍ ဝင်စားအံ့။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒုတိယာဒိတိ၊ ဒုတိယဈာန် အစရှိသည်တို့မျှ။ (အနန္တရံ၊ ဌံ။) [တတိယာဒိနိ၊ တတိယဈာန် အစရှိသည်တို့သို့။ (ယဒိ သမာပဇ္ဇတိ၊ အံ့။ ဧဝံ သတိ။)] ကောဝဇ္ဇနေန၊ တခုသော အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်။ သမာပဇ္ဇေယျ၊ ကောင်းစွာရောက်ရာသလော (ဝင်စားရာသလော)။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ၊ ငှါ။ ပုတ္တံ။ ကာမေ အာဒိနဝ-တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ [ပဌမံကို နောက်မှ ပေးမည်။] ကာမေ ကာမဂုဏ် တို့ကို။ အာဒိနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ပဌမံ၊ ပဌမဖြစ်သော။ (ဈာန်၊ သညံ။) ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဈာန်ကွဏေ ပန၊ ဈာန်၏ ခဏ၌ကား။ ဧဝ (ဧသော)၊ ဤ ဈာန်လာတီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိမိတ္တမေဝ၊ ကသိုဏ်းအစရှိသော နိမိတ်ကိုသာ။ မနသိကရောတိ၊ ၎င်း။

တညေဝ ပဌမန္တိ၊ ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ (တညေဝ ပဌမံ ဈာန် တံ ဒုတိယံ ဈာန် ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။) ပုရိမဇဝနတော၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ဇောမှ၊ ပစ္စိမဇဝနံ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ဇောသည်။ အနန္တရံ၊ အကြားမရှိသည်။ (ဟုတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ, တံ၊ ထိုဒုတိယဈာန်သည်။ အနန္တရံ၊ ပဌမ ဈာန်နှင့် အကြားမရှိသည်။ ဟုတော။) ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ပုရိမပစ္စိမဘာဝံ၊ ရှေ့ဇော နောက်ဇော၏ အဖြစ်ကို။ ငှပပတွာ၊ ၍။ လက္ခဏတော၊ မှတ်သားအပ်သော သဘောအားဖြင့်။ တညေဝ၊ ထိုပဌမဈာန် သည်ပင်။ တံ၊ ထို ဒုတိယဈာန်သည်။ ဘဝေယျံ၊ ရာသလော။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။ ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေတိတိအာဒိတိ၊ အစရှိသော ပါဌ်ရပ်တို့ဖြင့်။ ပဋိပာဋိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဈာန်၊ တို့၏။ ဒေသိတဘာဝံ၊ ဟောတော် မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ။ အနန္တရပုပ္ပတ္တိံ၊ အခြားမဲ့၌ဖြစ်ခြင်းကို။ (ပဌမဈာန် စသည်တို့၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဈာန် စသည်တို့၏ တဆက်တည်း ဖြစ်ခြင်းကို။) န(ဒီပေတိ)။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဈာန်သင်္ကန္တိကထာဝတ္ထနာ၊ သညံ။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ တညေဝ တံ ဘဝေယျ။ ။ “ပဌမဈာန်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဈာန်သို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်သလော” ဟု မေးရာ၌ ပရဝါဒီသည် “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါ (ပဌမဇော၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဇော ဖြစ်ရာဝယ် သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် တူသကဲ့သို့) ပဌမဈာန်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဈာန်သို့ ပြောင်းနိုင်လျှင် သဘော လက္ခဏာခြင်း တူစရာရှိသောကြောင့် “တညေဝ ပဌမံ ဈာန် တံ ဒုတိယံ ဈာန်= ထို ပဌမဈာန်သည်ပင် ထို ဒုတိယဈာန်လော” ဟု မေးသည်။

၇-ဈာန်နန္ဒရိကကထာ^၁ အပွင့်

၈၁၇-၈၁၈။ ဣဒါနိ ဈာန်နန္ဒရိကကထာ နာမ ဇဟာတိ။ ဟတ္ထ၊ ဤ။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ သမယေ၊ အယူ၌။ [“လဒ္ဓိ” ဟု စပ်စရာရှိ သောကြောင့် သမယေသဒ္ဓါ ပိုဟန်တူသည်။] ပဉ္စကနယေ၊ ပဉ္စကနည်း၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဈာန်နာနိ၊ ဈာန်တို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ဝေဖန်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ကေဝလံ၊ ၂-ပါးမဖက် သက်သက်။ တဇယာ၊ ကုန်သော။ သမာဓိ၊ သမာဓိ တို့ကို။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာ၊ သရုပ်ပြု၍ ထုတ်ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အဝိတက္က-ဝိစာရမတ္တဿ၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တဖြစ်သော။ သမာဓိနော၊ သမာဓိ၏။ (ပဉ္စကနည်း၌လာသော ဒုတိယဈာန်သမာဓိ၏။) ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ အဇာနန္ဒာနံ၊ မသိကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ (တနည်း) အဇာနန္ဒာနံ၊ မသိကြကုန် သော။ (ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ-၌ စပ်။) ပဌမဿ ဈာန်ဿ စ၊ ပဌမဈာန်၏၎င်း။ ဒုတိယဿ(ဈာန်ဿ)စ၊ ၎င်း။ (စတုက္ကနည်းအရ ဒုတိယ ဈာန်၏၎င်း။) အန္တရေ၊ အကြား၌။ သော အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တသမာဓိ၊ သည်း။ ဈာန်နန္ဒရိကာ နာမ၊ ဈာန် ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌ တည်သည် မည်၏။ ဣတိ လဒ္ဓိ ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ နံ ဈာန်မို့၊ ဈာန်သည်လည်း။ စေတသိကာ၊ စိတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့တည်း။ ဖဿာဒယောပိ၊ ဖဿ အစ ရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ (စေတသိကာ ဓမ္မာ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဈာန်နန္ဒရိကာ နာမ၊ ဈာန် ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌တည်သော သမာဓိ မည်သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) ဖဿန္တရိကာဒီဟိပိ၊ ဖဿ ၂-ပါးအစရှိသည်တို့၏ အကြား၌ တည်သော တရားတို့သည်လည်း။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ အတ္ထိ ဖဿန္တရိကာတိအာဒိ အာဟ။

ဒုတိယဿ စ ဈာန်ဿာတိ၊ အစရှိသောပါဌ်ကို။ ဈာန်နန္ဒရိကာ နာမ၊ ဈာန် နန္ဒရိကာမည်သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ။ (ဧဝံ သတိ။) ဒုတိယတတိယယာဒိနိပိ၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန် အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ ဈာန်နာနေဝ၊ ဈာန် တို့ပင်တည်း။ တေသံ ပိ၊ ထို ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန် အစရှိသည်တို့၏

၁။ ဈာန်နန္ဒရိကကထာ။ ။ ပဉ္စကနည်းအားဖြင့် ဈာန် ၅-ပါးကို ပြရာ၌ သမာဓိ ၃-မျိုးဖြင့် ခွဲသောအခါ ပဌမဈာန်သည် သဝိတက္က သဝိစာရသမာဓိ၊ ဒုတိယ ဈာန်သည် အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တသမာဓိ၊ တတိယစသော ဈာန်တို့သည် အဝိတက္က အဝိစာရသမာဓိတို့တည်း။ စတုက္ကနည်းအားဖြင့် ဈာန် ၄-ပါးကို ပြရာ၌တား အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တသမာဓိကို မရတော့။ ထို့ကြောင့် ထိုသမာဓိတို့ ရစေလိုသည့်အတွက် ပရဝါဒီသည် စတုက္ကနည်းလာ ပဌမဈာန် ဒုတိယဈာန်တို့၏ အကြား၌ အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တသမာဓိတမျိုးကို ဈာန်နန္ဒရိက(ဈာန် ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌ ဖြစ်သော သမာဓိ)ဟု ယူဆလေသည်။

လည်း။ အန္တရိကာယ၊ အကြား၌ဖြစ်သော သမာဓိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ ဖြစ်
 ရာ၏။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ကေဝလံ၊ အမှန်
 သဘောမဖက် သက်သက်။ လဒ္ဓိယာ၊ မိမိအယူ၏။ အဘာဝေန၊ ကြောင့်။
 ပဋိက္ခိပတိစေဝ ပဋိဇာနာတိ စ။ [ဒုတိယတတိယဈာန်တို့၏ အကြား၌
 ဈာန်အရိက ရှိသလောဟု မေးရာ၌ ပယ်၍၊ မရှိသလောဟု မေးရာ၌ကား
 ဝန်ခံသည်။] ပဌမဿ စာတိ၊ ဟူ၍။ (ပဌမဿ စ ဈာန်ဿ ဒုတိယဿ
 စ ဈာန်ဿ အန္တရေ အတ္ထိ ဈာန်အရိကာဟူ၍။) ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ လဒ္ဓိ
 ဝသေန ပဋိဇာနာတိ။

၈၁၉။ သဝိတက္ကော သဝိစာရောဒိအာတိ၊ ကိ။ တိဏ္ဍမ္ပိ၊ ကုန်သော။
 သမာဓိနံ၊ သမာဓိတို့၏။ သမာဓိဘာဝေ၊ သမာဓိတို့၏အဖြစ်သည်။ သမာ-
 နေ၊ တူလသော်။ အဝိတက္ကော၊ ဝိတက်မရှိသော။ ဝိစာရမတ္တော၊ ဝိစာရ
 မျှသာရှိသော။ သမာဓိ ဝေ၊ သမာဓိသည်သာ။ ဈာန်အရိကော၊ ဈာန်အ-
 ရိက သမာဓိသည်။ (ဟောတိ။) ဣတရော၊ ဤအဝိတက္က ဝိစာရမတ္တ
 သမာဓိမှ တပါးသော သမာဓိသည်။ (သဝိဟက္က သဝိစာရ သမာဓိ၊ အဝိ
 တက္က အဝိစာရသမာဓိသည်။) ဈာန်အရိကော၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊
 မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့ ၂ မျိုးကဲ့ရာ၌။ ဝိသေသဟေတု၊
 ထူးသောအကြောင်းသည်။ ဧကော၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ၊ ဝုတ္တံ။

၈၂၀-၈၂၂။ ဒိန္နံ ဈာနာနံ ပဋ္ဌပုဋ္ဌာနန္တိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်။
 ပဌမဒုတိယာနံ၊ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်တို့ကို။ သန္ဓာယ ပုစ္ဆတိ၊ ဣတရော၊
 သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ယေဝ၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်ဆဲသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။
 တေသံ၊ ထိုဈာန်တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ အဝိတက္ကော၊ သော။ ဝိစာရ-
 မတ္တော၊ သော။ သမာဓိ၊ သည်။ ဈာန်အရိကော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ။
 ဣတိ လဒ္ဓိယာ ပဋိဇာနာတိ။ ပဌမံ ဈာန် နိရုဒ္ဓန္တိ၊ အစရှိသည်ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော
 (သမာနော)။ တိဏ္ဍံ၊ သုံးပါးကုန်သော သမာဓိတို့၏။ (သဝိတက္က/သဝိစာရ
 သမာဓိ၊ အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တသမာဓိ၊ အဝိတက္က အဝိစာရသမာဓိတို့င်။)
 ဧကန္တုဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ န ယုတ္တာ၊
 မသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့နုလုံးသွင်း၍။ ပဋိဇာနာတိ။ အဝိတက္ကော ။ ပေ။ ပဌမံ
 ဈာန်န္တိ၊ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ စတုက္ကနယဝသေန၊ စတုက္ကနည်း၏အစွမ်းဖြင့်။
 ပုစ္ဆတိ။ သကဝါဒီ၊ သည်း။ တသ္မိံ နယေ၊ ထို စတုက္ကနည်း၌။ တဿ၊
 ထို အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တ သမာဓိ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိ-
 ပတိ။ နန္တု တယော သမာဓိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။
 အဓိပ္ပာယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ တိသု၊ ကုန်သော။ တေသု သမာဓိသု၊
 တို့တိုင်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သမာဓိ၊ တို့သည်။ (သဝိတက္က သဝိစာရ သမာဓိ၊

အဝိတက္က အဝိစာရ သမာဓိတို့သည်။) ဈာနာနေဝ၊ ဈာန်တို့သည်သာ။
 (ဟောန္တိ) ယထာ၊ သို့။ ဈာနန္တရိကာ၊ နှစ်ပါးသောဈာန်တို့၏ အကြား၌
 ဖြစ်သော သမာဓိတို့သည်။ န (ဟောန္တိ ယထာ)။ ဝေံ၊ တူ။ ဣတရေန ပိ၊
 ဤနှစ်ပါးသော သမာဓိတို့မှ တပါးသော အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တံ သမာဓိသည်
 လည်း။ ဈာနေနေဝ၊ ဈာန်သည်သာ။ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဈာနန္တရိကာယ၊သည်။
 န (ဘဝိတဗ္ဗံ)၊ ဗု။ ဣတိ (အယံ အဓိပ္ပာယ်ော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။)

ဈာနန္တရိကကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဂ-သမာပန္နော သဒ္ဓိ သုဏာတိတိကထာ အဖွင့်

၇၂၃-၇၂၅။ ဣဒါနိ သမာပန္နော သဒ္ဓိ သုဏာတိတိကထာ နာမ
 ဟောတိ။ တက္က၊ ထိုသမာပန္နော ။ပေ။ ကထာ၌။ ယသ္မာ ဘဂဝတော၊
 သည်။ သဒ္ဓေါ၊ အသံကို။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ။၏။ ကဏ္ဍကော၊ ဆူးငြောင့်
 ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူပြီ။ စ၊ ဆက်။ သမာပန္နော၊ သမာပတ် ဝင်
 စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ၊ ထိုအသံကို။ ယဒိ န သုဏေယျ၊ အကယ်၍
 မကြားအံ့။ (ဝေံ သတိ။) ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ကဏ္ဍကော၊ သည်။
 သိယာ၊ ဖြစ်ရာအံ့နည်း။ တသ္မာ၊ သမာပန္နော၊ သည်။ သဒ္ဓိံ၊ ကို။ သုဏာ-
 တိ၊ ကြားနိုင်၏။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ စက္ခုနာ ရှုပ်ပယာတိ-
 တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) တာဝ၊ ကြားခြင်းမှရှေး
 ဦးစွာ။ သမာပန္နဿ၊ ။၏။ ပဉ္စဒ္ဓါရပ္ပဝတ္တံ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော စိတ်စေတ-
 သိက်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတုံသေး၏။ ကသ္မိံ၊ ထို ပဉ္စဒ္ဓါရပဝတ္တ
 သည်။ အသတိံ၊ မရှိပါပဲ။ သော၊ ထို သမာပန္န ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓိံ၊ ကို။
 ယဒိ သုဏေယျ၊ အံ့။ (ဝေံ သတိ။) ရှုပ်ပမ္ပိ၊ ရှုပ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဿေယျ၊
 မြင်ရာ၏။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

သဒ္ဓေါ ကဏ္ဍကောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ (သဒ္ဓဿ၊ ။၏။) ဝိက္ခေပက-
 ရတ္တာ၊ ပြန်လွှင့်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သမာဓိ ပျက်အောင်
 အသံက ပြန်လွှင့်ခြင်းကြောင့်။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော် မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။

၁။ ဝိက္ခေပကရတ္တာ။ ။ပဌမဈာန်သမာဓိသည် ဒုတိယဈာန်စသော သမာဓိ
 များလောက် အားမကောင်း။ ထို့ကြောင့် ပဌမဈာန်စိတ်အစဉ်ချည်း ဖြစ်စေသော
 အားဖြင့် ဈာန်ဝင်စားခိုက်၌ အနီးဘပါးက ခတ်ကြမ်းကြမ်း အသံကို ပြုလျှင်
 ထို သမာဓိအစဉ်ပျက်၍ ဈာန်မှ ထရ၏။ ထိုသို့ သမာဓိအစဉ်ကို အသံက ပျံ့လွှင့်အောင်
 ပြုနိုင်သည်ကို "ဝိက္ခေပကရ"ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ဆိုသဖြင့် ဈာန်ဝင်စားနေတုန်း၌
 အသံကို ကြားရသည်ဟု မမှတ်ရ။ ထို့ကြောင့် သာကေ မမြောက်။

(တနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဩဋ္ဌာရိကေန၊ ကြမ်းသော။ သဒ္ဓေန၊ အသံသည်။ လောတေ၊ သောတပသာဒကို။ ဗဒ္ဓိတေ၊ ထိခိုက်အပ်သော်။ ပဌမဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဇီ။ တေန၊ ကြောင့်။ တေ၊ ဤသဒ္ဓေါကဏ္ဍကောဟူသော စကားတော်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ အပ်ပြီ။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဒုတိယဿ ဈာနဿာတိ အာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ- နှစ်စပ်။) အညောပိ၊ အသံမှအခြားလည်း ဖြစ်သော။ ကဏ္ဍကော၊ ဆူးငြောင့် သည်။ [ပါဠိတော်၌ကြည့်ပါ။] အန္တောသမာပတ္တိယံ၊ သမာပတ်၏အတွင်း၌။ နတ္ထိ ယထာ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။ သဒ္ဓဿဝနမ္ပိ၊ အသံကိုကြားရခြင်းသည်လည်း။ (အန္တောသမာပတ္တိယံ နတ္ထိ။) ဣတိ ဣမဿ အတ္တဿ၊ ကို။ ဗောဓနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော စကားရပ်သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမာပန္နော သုဘာတိတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာ အဖွင့်

၈၂၆-၈၂၇။ ဣဒါနိ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထံ၊ ။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာတိ၊ ဟူသော။ ဝစနံ၊ စကားတော်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ စက္ခုပသာဒမေဝ၊ စက္ခုပသာဒသည်သာ။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿတိ၊ မြင်နိုင်၏။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ ။ ပေ။ ဣတရသ။ အတနံ၊ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ယဒိ ပဿေယျ၊ အတယ်၍မြင်အံ့။ (ဝေ သတိ။) ရူပေန၊ ရုပ်သည်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿေယျ၊ မြင်ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတံ၊ ရူပေန ရူပံ ပဿတိတိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ ရူပါ- ယတနံ၊ ရူပါယတနကို။ (ရူပေနအရ ရူပါယတနကို။) သန္ဓာယ၊ ပဋိက္ခိ- ပိတွာ၊ ပယ်ပြီး၍။ ပုန ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ စက္ခုမေဝ၊ [စက္ခုပသာဒရုပ် ကိုသာ။ (ရူပေနအရ စက္ခုပသာဒ ရုပ်ကိုသာ။) သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [ရူပေန ရူပံ ပဿတိ ဟု ပဌမမေးသောအခါ ပယ်၍၊ နောက်ထပ်မေးသော အခါ ဝန်ခံသည်။]

ပဋိဝိဇာနာတိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ အယံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ သကဝါဒိ၏အလိုတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ပဿတိတိ၊ ပဿတိဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ပဋိဇာနနံ။

၁။ ပဿတိတိ ပဋိဇာနနံ။ ။စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ မှစ၍ ပဿတိ-ဟု လာသမျှ၌ သကဝါဒိဖြစ်သော ငါတို့က စက္ခုပသာဒ၌ ရူပါရုံကို ရှေ့ရှုဆောင်ခြင်း မျှကို (ရူပါရုံ၌ ထိခိုက်ခြင်းမျှကို) ရည်ရွယ်၍ မေးကြသည် မဟုတ်။ သိသည့်တိုင်အောင် မြင်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ မေးကြသည် ဟူလို။

သိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ပုစ္ဆာမ၊ မေးပါကုန်၏။ စက္ခုပသံဟာရမတ္တံ၊ စက္ခုပသာဒသို့ ရှုပ်ပါရုံကို ရွှေရှုဆောင်ခြင်းမျှကို။ (သန္ဓာယ) န (ပုစ္ဆာမ)၊ မေးကုန်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ။ တာဝ ဝဒေဟိ၊ ဖြေဆိုစမ်းပါလော။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ စက္ခုမာ၊ မျက်စိ အမြင်ရှိသူသည်။ ရှုပ်ပေန၊ စက္ခုပသာဒဟူသောရှုပ်ဖြင့်။ ရှုပ်၊ ရှုပ်ပါရုံကို။ ပဋိဝိဇာနာတိကံ၊ သိသလော။ ဣတိ (အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ တည်း။) ဣတရော၊ သည်။ ပုရိမနယေနေဝ၊ ရွှေနှည်းဖြင့်ပင် / ပဋိက္ခိပတိ စေဝ ပဋိဇာနာတိ စ။ [ရှုပ် ယထာနံ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပိတော၊ စက္ခုမေဝ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိကိပင် ပုရိမနယေနေဝ ဟု ဆိုသည်။] အထ နံ ဝေံသန္တေ၊ သော်။ ရှုပ်၊ ရှုပ်ပေအရ ရှုပ်ပါရုံသည်။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဏ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟိ၊ မှန်း။ တံ၊ ထို ရှုပ်ပါရုံသည်။ ပဋိဝိဇာနာတိ နာမ၊ သိသည်မည်သလော။ ဣတိ စောဒေတုံ၊ ရှုပ် မနောဝိညာဏ်တိအာဟ၊ ဣတရော၊ သည်။ လေသံ၊ အမြွက်ထောင်ခွင့်ကို။ အလဘန္တော (ဟုတော)။ ပဋိက္ခိပတေဝ၊ ပယ်သည်သာ။ [ရှုပ် မနောဝိညာဏံ ဟု မေးသောအခါ အမြွက်ထောင်ခွင့်မရသောကြောင့် န ယေဝံ ဟု ပယ်မြဲပယ်သည်။]

အတ္ထိ စက္ခုဿ အာဝဇ္ဇနာတိအာဒိံ၊ အစရှိသော စကားကို။ [ပုစ္ဆတိ-ဥှိ စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အာဒိံ-ဟု ဒုတိယန္တ ရှိပါစေ၊ သို့မဟုတ် အာဒိနာ ဟု ရှိလျှင်လည်း ကောင်း၏။] စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ ပဋိဝိဇာနနဋ္ဌေန၊ သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ယဒိ ပဿတိ၊ အကယ်၍ မြင်အံ့။ (ဝေံ သတိ။) စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ အာဝဇ္ဇန်းသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ ယထာ၊ ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ (ဝေံ။) တဿာပိ၊ ထို စက္ခုပသာဒ၏လည်း။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ စောဒေတုံ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခု၊ သည်။ န အာဝဇ္ဇန ပဋိဗဒ္ဓိံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် မစပ်။ တံ၊ ထိုစက္ခုပသာဒသည်။ အာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ယေဝန္တိ ပဋိက္ခိပတိ။ သောတေန သဒ္ဓန္တိအာဒိ-သုပိ ဒေဝေဝ နယော။

ဣဓ ပေ။ ပဿတိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ သသမ္မာရကထာနယေနိံ၊ စက္ခုပသာဒ စသော အဆောက်အဦနှင့်တကွဖြစ်သော ဆိုကြောင်းနည်းဖြင့်။

၁။ သသန္တာရကထာနယေန။ ။ဤနေရာ၌ ဥပစာတင်စားသော စကားကို သသမ္မာရကထာနယေနောံ သည်ဟု မှတ်ပါ။ “ဓနုနာ ဝိဇ္ဇတိ” ဟု ဆိုရာ၌ လေးကိုင်းဖြင့် ပစ်ခွင်းလို့ မဖြစ်။ မြားဖြင့်သာ ပစ်ခွင်းလို့ ဖြစ်သည်။ သို့သော် မြားသည် လေးတည်း ဟူသော အဆောက်အဦပါမှ ပစ်နိုင်သောကြောင့် အဆောက်အဦနှင့်တကွ “ဓနုနာ” ဟု ဆိုရသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဤ၌လည်း စက္ခုဝိညာဉ်သည် ရှုပ်ပါရုံကို မြင်နိုင်သော်လည်း

ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင် ပြဦးအံ့။ ဥဿနာ၊ မြားဖြင့်။
 ဝိဇ္ဇန္တောပိ၊ ပစ်ခွင်းသူကိုလည်း။ ဓနုနာ၊ လေးဖြင့်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ပစ်ခွင်း၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ စက္ခုဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။
 ပဿန္တောပိ၊ မြင်သူကိုလည်း။ စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝုတ္တော၊ ပြီ။
 တသ္မာ၊ ဧဝံ၊ ဤ ဣဓ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ အသာကောံ၊
 သေသေသုပ် သေဝ နယော၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)
 အဋ္ဌာရသမော၊ သော၊ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

အဋ္ဌာရသမဝင် ပြီးပြီ။

စက္ခုပသာဒဟူသော အဆောက်အဦပါမှ မြင်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် သံသန္တာရကထာ
 နယဟု ဆိုသည်။ ဆိုလိုရင်းကား “ဋ္ဌာနစက္ခု၏ အမည်ကို ဋ္ဌာနိဝိညာဉ်၌ တင်စား
 သော ဋ္ဌာနပစာစကား”ဟု ဆိုလိုသည်။ သို့သော် ပရဝါဒီက သံသန္တာရကထာ
 ဥပစာစကားဟု မထူဆပဲ မုချစကားဟု ယူဆ၍ “စက္ခုနာ”အရ စက္ခုပသာဒရုပ်ကို
 ယူလေသည်။

၁၉-ကျေနပ်သတိမဝဂ္ဂ

၁-ကိလေသပဗဟနကထာ အပွင့်

၈၂၀-၈၃၁။ ဣဒါနိ ကိလေသပဗဟနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထို ကိလေသပဗဟနကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကိလေသပဟာနံ နာမ၊
 ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းမည်သည်။ အတ္ထိ၊ စ၊ ဆက်။ ပဟိနကိလေသဿ၊
 ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတိတာ၊ အတိတ် ဖြစ်ကုန်
 သော။ ကိလေသာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ပဟိနာဝ၊
 ပယ်အပ်ပြီးကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ၊ အနာဂတော၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။
 (ကိလေသာ)ပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ (ပဟိနာဝ ဟောန္တိ။)
 ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ (ကိလေသာ)ပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကို
 လည်း။ (ပဟိနာဝ ဟောန္တိ။) တသ္မာ၊ အတိတော၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။
 ကိလေသေပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ပဗဟတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ အနာဂတေ၊ ကုန်သော။
 (ကိလေသေ)ပိ၊ တို့ကိုလည်း။ (ပဗဟတိ။) ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ကုန်သော။
 (ကိလေသေ)ပိ၊ တို့ကိုလည်း။ (ပဗဟတိ။) ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။
 သေသံ ယထာ မုဋ္ဌိမေဝ နိယျာတိ။

ပန၊ ကား။ နတ္ထိ ကိလေသေ ဇောတိတိ၊ ဟူသော။ ပရဝါဒိဿ၊ ၎င်း။
 ဣမသ္မိံ ပဉ္စေ၊ ၌။ ယသ္မာ၊ ကစဝရံ၊ အမှိုက်ကို။ ပဗဟန္တဿ၊ စွန့်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကစဝရေ၊ အမှိုက်တို့ကို။ ဆန္နုနဝါယာမော၊ စွန့်ခြင်း၌ လုံ့လ
 သည်။ (အတ္ထိ)ဝိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။ (တတာ။) ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဗဟန္တဿ၊
 စွန့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတိတာဒိဘေဒေသ၊ အတိတ် အစရှိသော အပြား
 ရှိကုန်သော။ ကိလေသေသု၊ တို့၌။ ဝါယာမော၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။
 န အတ္ထိ၊ မရှိ။ [ဆန္နုနဝါယာမောသည် ဝိသဒိသုပမာ။] ပန၊ ဆက်။
 နိဗ္ဗာနာရမ္ပဏေ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိသော။ အရိယမဂ္ဂေ၊ အရိယမဂ်ကို။
 ပဝတ္ထိတေ၊ ဖြစ်စေအပ်သော်။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ အနုပ္ပန္နာယေဝ၊
 ဖြစ်ပြီး မဟုတ်ကုန်သည်သာ။ (ဟုတွာ။) နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ပဟိနာ နာမ၊ ပယ်အပ်ပြီးတို့ မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ
 န ငဟဝန္တိ ပဋိက္ခိပတိ။ ပန၊ ကား။ ဂေန ဟိ။ ပေ။ ပဗဟတိတိအာဒိ၊
 အစရှိသော စကားကို။ ယသ္မာ၊ ကိလေသပဗဟနာ၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်း
 သည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗိ၊ တသ္မာ၊ အတိတာဒိဘေဒေ၊ အတိတ်
 အစရှိသော အပြားရှိသော ကိလေသာတို့ကို။ ပဗဟတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။

နဝတ္ထုဗျံ၊ တသ္မာ။ အတိတာဒိဘေဒေ၊ အတိတ် အစရှိသော အပြားရှိသော ကိလေသာတို့ကို။ ပဗဟတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဆလေန၊ အတူအယောင်အား ဖြင့်။ (ပရဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ။ [ဆလ-သဒ္ဓါသည် သာမညအနက်ဟော။]

ကိုလေသပဗဟနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

၂-သုညတကထာ အဖွင့်

၈၃၂။ ဣဒါနိ သုညတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသုညက ကထာ၌။ သုညတာတိ(တ္ထေ)၊ သုညတာဟူသော ဤပါဠိ၌။ (လဗ္ဗမာနာ၊ ရထိုက်ကုန်သော။) သုညတာ၊ သုညတတို့သည်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အနတ္တ- လက္ခဏံ၊ ၈။ အနတ္တလက္ခဏာဟူသော သုညတာ၎င်း။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန် ဟူသော သုညတာ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ခန္ဓေ၊ ၂-ပါးတို့တည်း။ တေသု၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင်။ တာဝ၊ နိဗ္ဗာန်မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဋ္ဌိဋ္ဌံ၊ သော။) ကေစွံ၊ အချို့ အနတ္တလက္ခဏာသည်။ ဧကေန ပရိယာယေန၊ တမျိုးသော ပရိယာယ် အားဖြင့်။ သိယာ၊ အချို့သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အပရိယာပန္နမေဝ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးလုံး၌

၈။ သုညတ။ ။ သုညဟူသည် အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သော သဘောတည်း။ “သုညဿ၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သော သဘော၏။ ဘာဝေ၊ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ သုညတာ၊ မည်၏။” ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၏ အနတ္တလက္ခဏာသည် အတ္တ မရှိခြင်း၏ အမှတ် အသား ဖြစ်သောကြောင့် သုညတာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း အတ္တမှ ကင်းဆိတ် သောကြောင့် သုညတာ မည်၏။ ဤသို့ သုညတာ ‘၂-မျိုး ရှိသည်။

၂။ အနတ္တလက္ခဏံ ကေစွံ။ ။ အနတ္တတာလက္ခဏာဟူသည် ရုပ်နာမ်တို့၏ မိမိ အလိုအတိုင်း (မအိုခစလို၊ မသေစေလိုသည့်အတိုင်း) မဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာတည်း။ တရားကိုယ်အားဖြင့် ဇရာမရဏပင်တည်း။ ထို ဇရာမရဏကိုလည်း “ဇရာမရဏံ ခ္ဋိတိ ခန္ဓေတိ သင်္ဂဟိတံ” ဟု ဓာတုဏထာ ပဌမနယ၌ ဟောတော်မူ၏။ ထို အနတ္တတာ လက္ခဏာတို့တွင် ရုပ်၏ အနတ္တလက္ခဏာကို မပြပဲ နာမ်တရားတို့၏ အနတ္တလက္ခဏာ ကိုသာ ပြရာဌာန ဖြစ်သောကြောင့် “အနတ္တလက္ခဏံ ကေစွံ” ဟု “ကေစွံ” သဒ္ဓါဖြင့် ၎င်း။ “ဧကေန ပရိယာယေန သိယာ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ” ဟု၎င်း ဆိုသည်။ ထို၌ “ဧကေန ပရိယာယေန” ဟူသည် တရားကိုယ်အားဖြင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာအစစ်ကို မရပဲ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ ဇရာမရဏကို ရသောကြောင့် နာမ်တရားတို့အတွက် ဇရာမရဏ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ပရိယာယ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဌာနနာမ်တရား သင်္ခါရက္ခန္ဓ၏ အမည်ကို ဌာနိဇရာမရဏ၌ တင်စား၍ “ဧကေန ပရိယာယေန” ဟု ဆိုသည်။ မှန်၏- ဇရာမရဏသည် ပရမတ္ထတရားအစစ် မဟုတ်။ ပရမတ္ထတရားတို့၏ ထူးခြားသော အမှုအရာ ဝိကာရရုပ်သာ ဖြစ်သည်။ [အနတ္တလက္ခဏံ ကေစွန္တိ အရူပက္ခန္ဓာနံ အနတ္တ လက္ခဏံ ဝဒတိ၊ ဧကေန ပရိယာယေနာတိ အနတ္တလက္ခဏဿ ဇရာမရဏတာဝ- ပရိယာယေနာတိ ဝဒန္တိ။-ဋီကာ။]

အကျိုးမဝင်သည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ ဣမံ ဝိဘာဝံ၊ ကျိ။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ ချိ။ သုညတာ၊ သုညတာသည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ ဇိ။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။

အနိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗနိမိတ္တရဟိတံ၊ အလုံးစုံသော နိမိတ်တို့မှ ကင်းသော၊ နိဗ္ဗာန်၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။ အပ္ပဏိဟိတောတိပိ၊ ဟူသော အမည် သည်လည်း။ တဿေဝ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏ပင်။ နာမံ၊ တည်း။ ပန၊ ကား။ ကသွာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ဤ အနိမိတ္တံ အပ္ပဏိဟိတံ-ဟူသော စကားကို။ အာဘတံ၊ ဆောင်အပ်သနည်း။ ဣဘိ၊ ဤကား အမေတည်း။ အဝိဘဇ္ဇ- ဝါဒိဝါဒေ၊ အဝိဘဇ္ဇဝါဒီ၏ ဝါဒ၌။ ဒေါသာရောပနတ္ထံ၊ အပြစ်တင်ခြင်း အကျိုးငှါ။ (အာဘတံ၊ ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣဘိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ယဿ၊ အကြင် ပရဝါဒီ၏။ (လဒ္ဓိ-၌ စပ်။) အဝိဘဇ္ဇိတွာ၊ မခွဲခြား မဝေဖန်မှု၍။ ဧကဒေသေနေဝ၊ တစ်တစ်ခုအားဖြင့်သာ။ သုညတာ၊ သုညတသည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျိုးဝင်၏။ (ဣတိ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)။ တဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ (ဝါဒေ၊ ၌။) နိဗ္ဗာနမ္ပိ၊ သည်သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျိုးဝင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဣမဿ ဒေါသဿ၊ ဤအပြစ်၏။ ဝါ၊ ကျိ။ အာရောပနတ္ထံ၊ တင်ခြင်း အကျိုးငှါ။ အနိမိတ္တံ အပ္ပဏိဟိတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဘတံ၊ သကဝါဒီ ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတရော၊ သည်။ တဿ၊ ထို အနိမိတ္တံ အပ္ပဏိဟိတနိဗ္ဗာန်၏။ ပရိယာပန္နဘာဝံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျိုးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ အနိစ္စန္ဓော၊ အလိုမရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ပဋိက္ခိပတိ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော န အနိစ္စောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတာယ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော။ သုညတာယ၊ သုညတာ၏။ အနိစ္စတာဝါပတ္တိဒေါသဗေသနတ္ထံ၊ အနိစ္စ၏ အဖြစ်သို့ ရောက် ခြင်းဟူသော အပြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။

၈၃၃။ သင်္ခါရက္ခန္ဓဿ သုညတာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) အညဿ၊ တပါးသော။ ခန္ဓဿ၊ ဇိ။ သုညတာ၊ သုညတာသည်။ အညက္ခန္ဓ- ပရိယာပန္နာ၊ အခြားသော ခန္ဓာ၌ အကျိုးဝင်သည်။ ယဒိ(ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ။) သင်္ခါရက္ခန္ဓသုညဘာယပိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ သုညတာသည်လည်း။ သေသက္ခန္ဓပရိယာပန္နာယ၊ ကြွင်းသော ခန္ဓာတို့၌ အကျိုး ဝင်သည်။ တဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ။ ဝုတ္တံ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓဿ သုညတာ န ဝတ္ထုဗ္ဗာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ သင်္ခါရက္ခန္ဓသုညတာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ သုညတာသည်။ သေသက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ သည်။ ယဒိ န ဟောတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) သေသက္ခန္ဓသုညဘာပိ၊ ကြွင်းသော ခန္ဓာတို့၏

သုညတာသည်လည်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
ဣတိ၊ သို့။ ပဋိလောမဒဿနတ္ထံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။
(သဏဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ။

၈၃၄။ သုညမိဒံ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။
ဝရသမယတော၊ ပရဝါဒီတို့၏ အယူမှ။ အာဘတ်။ တတ္ထ၊ ထိုသုညမိဒံ အစ
ရှိသော သုတ်၌။ သင်္ခါရတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရ အနိစ္စာတိ၊ ဟူ၍။
အဒဂတဋ္ဌာနေ ဝိယ၊ လာရာ ပါဠိရပ်၌ကဲ့သို့။ ပဇ္ဇက္ခန္ဓာ၊ ၅-ပါးသော ခန္ဓာ
တို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ထို ၅-ပါးသော ခန္ဓာတို့သည်။ အတ္တတ္တနိယ-
သုညတ္တာ၊ အတ္တ၊ အတ္တနိယတို့မှ ကင်းဆိတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
သုညတာ၊ သုညတာတို့မည်၏။ ဣတိ(ဣဒံ အတ္တဇာတိ)၊ ဤအနက်သဘော
သည်။ သာသနာဝစရံ၊ သာသနာတော်၌ သက်ဝင်သည်။ ဟောတိ။
န ဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သာသနာတော်၌
သက်ဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကဝါဒိနာ) အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။
ပန၊ ထိုသို့ ခွင့်ပြုအပ်ပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ တေ၊ ဤ သုညမိဒံ အစ
ရှိသော သုတ်သည်။ သုညတာယ၊ သုညတာ၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နတာဝံ၊
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျိုးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ န ဒီပေတိ၊ ပြသည် မဟုတ်။
တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုညတာကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-သာမညဖလကထာ အဖွင့်

၈၃၅-၈၃၆။ ဣဒါနိ သာမညဖလကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို
သာမညဖလကထာ၌။ မဂ္ဂဝီထိယမ္ပိ၊ မဂ္ဂဝီထိ၌၎င်း။ ဖလသမာပတ္တိဝီထိယမ္ပိ၊
ဖလသမာပတ္တိဝီထိ၌၎င်း။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ အရိယမဂ်၏။ ဝိပါကစိတ္တံ၊ ဝိပါက
စိတ်သည်။ သာမညဖလံ နာမ၊ သာမညဖလ-မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။
သကသမယေ၊ မိမိဟူသော သကဝါဒီတို့၏ အယူ၌။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်
ကြောင်း စကားတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ သကသမယသန္နိဋ္ဌာနံ ဖြစ်ပါသော်လည်း။
ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျတာပိ။ (ဝေံ) ယေသံ၊ တို့၏။
တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ထို ၂-ပါးသော သာမညဖလကို)။
အဂ္ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ကိလေသပဟာနဉ္စေဝ၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။
ဖလပ္ပတ္တိံ စ၊ ဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ သာမညဖလံ၊ သာမညဖလတည်း။
တသ္မာ။ အသင်္ခတံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သော တရားတည်း။
ဣတိ(လဒ္ဓိ ဟောတိ။) [ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းဟူသည် ပရဝါဒီတို့ အလို

အားဖြင့် ပယ်ခြင်းကြိယာသာတည်း။ မဂ်တရား မဟုတ်။ ဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်း ဟူသည်လည်း ဖြစ်ခြင်း ကြိယာသာတည်း။ ဖိုလ်တရား မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ‘အသင်္ခတံ’ ဟု ယူသည်။] တေ သန္ဓာယ ။ ပေ။ ဣတရဿ။ ဣေ၊ ဤ သာမညဗလကထာ၌။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ။ ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သာမညဗလကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ပတ္တိကထာ အဖွင့်

၈၃၇-၈၄၀။ ဣဒါနိ ပတ္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ပတ္တိ ကထာ၌။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင် ဝတ္ထုကို။ (ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ တဿ တဿ၊ ထိုထို ဝတ္ထုကို။ ပဋိလဘတော၊ ရခြင်းသည်။ ပတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ သာ စ၊ ထို ပတ္တိသည်လည်း။ အသင်္ခတော၊ အသင်္ခတတည်း။ ဣတိ ယေသံ ။ ပေ။ ဣတရဿ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ပတ္တိကထာ၌လည်း။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ။ ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ န ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိအာဒိ ကို။ ယာယ လဒ္ဓိယာ၊ အကြင် အယူကြောင့်။ ပတ္တိ၊ သည်။ အသင်္ခတော တည်း။ ဣတိ။ မညတိ။ တံ၊ ထို အယူကို။ ပကာသေတံ၊ ထင်ရှားပြခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ပရဝါဒီ ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို န ဝတ္ထုဗ္ဗ အစရှိသော စကားရပ်၌။ သကဝါဒီ၊ သည်။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိပန္နော၊ ပယ်လသော်။ ကေဝလံ၊ ခွင့်ပြုခြင်း မဖက် သက်သက်။ ပတ္တိယာ၊ ပတ္တိ၏။ ဂ္ဂပါဒိဘာဝံ၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ န သမ္ပဋိစ္စတိ၊ လက်မခံ။ ဟိ၊ မှန်။ ပတ္တိ နာမ၊ မည်သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဓမ္မော၊ တရားသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိပါသော်လည်း။ အသင်္ခတဘာဝံ၊ အသင်္ခတ၏ အဖြစ်ကို။ န အနုဇာနာတိ၊ ခွင့်မပြု။ ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ ပဋိက္ခေပမတ္ထေ- နေဝ၊ ပယ်ခြင်းမျှဖြင့်သာ။ အသင်္ခတတိ၊ အသင်္ခတဟူ၍။ လဒ္ဓိံ၊ မိမိ အယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ တည်စေ၏။ သာ၊ ထို တည်စေအပ်သော အယူ သည်။ အယောနိဓသာ၊ အားဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိတတ္ထာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပတိဋ္ဌိတာ- ယေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-တတိယကထာ အဖွင့်

၈၄၁-၈၄၃။ ဣဒါနိ တတိယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ ယေသံ၊ တို့၏။ ဂ္ဂပါဒိနံ၊ ရုပ် အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့၏။ ဂ္ဂပါဒိသဘာဝတာသင်္ခါတာ၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့၏ သဘော၏

အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ တထတာ နာမ၊ တထတာ မည်သည်။ အတ္ထိ။ သာ စ၊ ထိုတထတာသည်လည်း။ သင်္ခတေသု၊ သင်္ခတဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒိသု၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့၌။ အပရိယာပနတ္တာ၊ အကျိုးမဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသင်္ခတာ၊ အသင်္ခတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ ဣဓာပိ၊ ဤ တထတာကထာ၌လည်း။ သေသံ ။ပေ။ ပါကဋ္ဌမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တထတာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆- ကုသလကထာ အဖွင့်

၈၄၄-၈၄၆။ ဣဒါနိ ကုသလကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ။ အနဝဇ္ဇမ္ပိ၊ အပြစ်မရှိသော တရားသည်လည်း။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်မည်၏။ ဣဋ္ဌဝိပါကမ္ပိ၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးရှိသော တရားသည်လည်း။ (ကုသလံ မည်၏။) အနဝဇ္ဇ နာမ၊ အနဝဇ္ဇ မည်သည်။ ကိလေသဝိပွယုတ္တံ၊ ကိလေသာ နှင့် မယှဉ်သော တရားတည်း။ အယံ နယော၊ ဤနည်းသည်။ (အနဝဇ္ဇ၏ ကုသလမည်၏ ဟူသော ဤနည်းလည်း။) အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သဗ္ဗဓမ္မ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့သို့။ ဘဇတိ၊ ကပ်ဝင်၏။ ဣဋ္ဌဝိပါကံ နာမ၊ ဣဋ္ဌဝိပါက မည်သည်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ဥပပတ္တိ- ပဝတ္ထေသု၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၊ ပဝတ္တိအခါတို့၌။ [အာယတိံ ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ဣဋ္ဌဗလနိပ္ပေါဒကံ၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုတည်း။ အယံ နယော၊ သည်။ (ဤ အနဝဇ္ဇ၊ ဣဋ္ဌဝိပါက ၂-ပါး တို့၏ ကုသလမည်၏ ဟူသော နည်းသည်။) ကုသလတ္တိကော၊ ကုသလတိက်၌။ အာဒိပဒမေဝ၊ အစပုဒ်သို့သာ။ ဘဇတိ၊ [ထိုကုသလတိက် အစပုဒ်၌ ကုသလာဓမ္မာကို အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ ဟု ဖွင့်ကြသည်။ ထို၌ သုခ ဝိပါက ဟူသည် ဤ ဣဋ္ဌဝိပါကနှင့်တည်း။]

ပန၊ ဆက်။ သေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ဤခွဲခြားဝေဖန် အပ်သော အထူးအပြားကို။ အဂ္ဂဗဟတွာ၊ ယေမု၍။ အနဝဇ္ဇဘာဝမတ္ထေ- နေဝ၊ အပြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်မျှကြောင့်သာ။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ကုသလံ၊ မည်၏။ ဣတိ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ အန္ဓကာနံ၊ တေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့၏။ ဣဋ္ဌဝိပါ- ကဋ္ဌေန၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ။ အိ၊ ကုသလတာဘာဝံ၊ ကုသလတာ၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတုံ၊ ပြခြင်းငှါ။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ လဒ္ဓိဝသေန ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ကုသလကထာ၌လည်း။ သေသံ ။ပေ။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကုသလကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-အစ္စန္ဒနိယာမကထာ အပွင့်

၈၄၇။ ဣဒါနိ အစ္စန္ဒနိယာမကထာ နာမ ဟေတတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအစ္စန္ဒနိယာမကထာ၌။ ယေသံ၊ ထို၏။ သင်္ဂါ၊ တကြိမ်။ နိမုဂ္ဂေါ၊ နစ်မြုပ်သည်။ (သမာနေော၊ သော်။) နိမုဂ္ဂေါ၊ ပြုပုံမြဲမြုပ်တော့သည်သာ။ ဟေတတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော် သုတ်ကို။ နိဿယ၊ ရှိ။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်၏သန္တာန်၌။ အစ္စန္ဒနိယာမတာ၊ စင်စစ် မြဲသည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ။ ဣတိ လဒ္ဓိ ။ပေ။ ဣတရဿ။ မာတုဗာတကောတိအာဒိ၊ ကို။ (ပုတ္တံ-၌စပ်။) နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ စ၊ နိယတမိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ မာတုဗာတကောဒိနဉ္စ၊ မာတုဗာတက အစရှိသူတို့၏၎င်း။ မိစ္ဆတ္တနိယာမေ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမသည်။ (ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။) သမာနေော၊ တူလသော်။ (တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) မာတုဗာတကောဒိတိပိ၊ မာတုဗာတက အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏အလိုအားဖြင့်။ အစ္စန္ဒနိယတေဟိ၊ စင်စစ် မြဲကုန်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ ပုတ္တံ။

ဣတရော၊ သည်။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ နိယတမိစ္ဆာ အယူရှိသူသည်။ သံသာရခါဏုကော၊ သံသရာ၏ သစ်ငုတ်သဖွယ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ (ဟုတု၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ဘဝန္တရေပိ၊ နောက်နောက် ဘဝတပါး၌လည်း။ နိယတောဝါ၊ (ငရဲ၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့်) မြဲသည်သာ။ ဣမေ ပန၊ ဤမာတုဗာတက အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား။ ဧကသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ၊

၁။ အစ္စန္ဒနိယာမ။ ။သံသဘေဒကကံကြောင့် အဝိစိကျရသော အရှင်ဒေဝဒတ်သည် ထိုအဝိစိမှ လွတ်သောအခါ ပါရမီကို ထပ်၍ဖြည့်ပြီးလျှင် ပဋေကဗုဒ္ဓါဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူ၏။ အဇာတသတ်မဟာရာဇာလည်း နည်းတူ။ ထိုကဲ့သို့ လွတ်ခွင့်ရှိသူများကို အစ္စန္ဒနိယာမပုဂ္ဂိုလ်ဟု မဆိုလို၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံကြောင့် အဝိစိရောက်ပြီးနောက် ပြန်၍ မသွတ်နိုင်သူကို “အစ္စန္ဒနိယာမပုဂ္ဂိုလ်”ဟု ပရဝါဒီက ဆိုလို၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကံကို ပြည့်စုံစွာ “အစ္စန္ဒနိယာမ၊ စင်စစ် မြဲသောကံ”ဟု ခေါ်ရသည်။

၂။ အစ္စန္ဒနိယံတေတိ။ ။နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသူနှင့် မာတုဗာတက အစရှိသူတို့၏ ကံသည် မိစ္ဆတ္တနိယတဓမ္မချင်း တူကြ၏။ (မိစ္ဆတ္တနိယတတိကံကို ကြည့်ပါ။) ထိုသို့ တူသောကြောင့် မာတုဗာတက အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့် မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသလော-ဟု စောဒနာလိုသောကြောင့် ပါဠိတော်၌ “မာတုဗာတကော အစ္စန္ဒနိယတော ။ပေ။ သံသဘေဒကော အစ္စန္ဒနိယတော”ဟု စောဒနာသည်။

တခုသော အတ္တဘောဋ္ဌိသာ။ (တဘဝဋ္ဌိသာ။) (နိယတော၊ ကုန်၏။)
ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ န ဟေဝန္တိ ပဋိက္ခိပတိ။

၈၄၈။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။
နိယတော၊ နိယတလေလော။ (ဣတိ) ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ နော၊ (နိယ-
တော) နိယတ မဟုတ်လေသလော။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ ဝေ၊ သို့။
(ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။) ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော၊
သည်။ အနုပ္ပတ္တိကာရဏံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ မဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကို။ အပယန္တော၊
သည်။ (ဟုတော၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ကား။ နုပ္ပဇ္ဇေ-
ယျာတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ယံ ဒိဋ္ဌိံ၊ အကြင် မိစ္ဆာအယူကို။
အာပယဝန္တော၊ အဖန်ဖန် မှီဝဲသည်။ (ဟုတော။) နိယာမံ၊ နိယာမသို့။
ဩက္ကန္တော၊ သက်ရောက်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို မိစ္ဆာအယူ၌။ အနုပ္ပတ္တိံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏
မဖြစ်ခြင်းကို။ သန္တာယ ပဋိဇာနာတိ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ပတိနာတိ၊
ပတိနာ ဟူ၍။ (ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်အပ်ပြီလောဟူ၍။) ပုဋ္ဌော (သမာနော။)
မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပဟိနတ္ထာ၊ မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ တံ
ဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ရှိ။ အသမုဒါစာရတော၊ အထက်ထက် ဖြစ်သော နောက်

၁။ ဣမေ ပန ပပေ၊ ပဋိက္ခိပတိ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ မာတုဿာတကော အစန္တ-
နိယတော ” စသည်ဖြင့် အာနန္တရိယကံထိုက်သူ ၅-ယောက်ကို “ အစန္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်
လော ” ဟု မေးရာ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တ တဘဝသာ အဝိစိန္တံ မြဲသောကြောင့်
(နောက်နောက်ဘဝတို့၌ နိယတ မဟုတ်ကြသောကြောင့်) “ န ဟေဝံ ” ဟု ပယ်သည်။

၂။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ ။ အစန္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်မှာ “ ငါသည် နိယတ
လေလော၊ အနိယတလေလော ” ဟု ဝိစိကိစ္ဆာ ဖြစ်စရာရှိသလော ဟု မေးသောအခါ
ဝိစိကိစ္ဆာ မဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းကို မမြင်သောကြောင့် “ အာမန္တာ ” ဟု ဝန်ခံသည်။
[စာအုပ်တို့၌ “ အယံ နိယတော ဝါ ” ဟု တွေ့ရ၏။ မိမိဘာသာ ကြံစည်သော စကား
ဖြစ်သောကြောင့် “ အဟံ နိယတော ဝါ ” စသည်ဖြင့် ပါဌ်မှန် ရှိပါစေ။ ရှေးနိဿယ၌
လည်း “ အဟံ ” ဟုပင် ရှိသည်။]

၃။ နုပ္ပဇ္ဇေယျ။ ။ ပပေ၊ ပဋိဇာနာတိ။ ။ “ ဝိစိကိစ္ဆာ မဖြစ်ရာသလော ” ဟု
မေးသောအခါ မိမိကိုယ်တိုင် အဖန်ဖန် မှီဝဲအပ်ပြီးသော မိစ္ဆာအယူဖြစ်သောကြောင့်
နိယာမသို့ သက်ရောက်ရကား ထို မိစ္ဆာအယူ၌ ဝိစိကိစ္ဆာ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်
“ အာမန္တာ-ဝိစိကိစ္ဆာ ဖြစ်စရာ မရှိ ” ဟု ဝန်ခံသည်။

၄။ ပတိနာတိ ပုဋ္ဌော။ ။ “ မိစ္ဆာနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်အပ်
ပြီးလော ” ဟု ပဌမ မေးရာ၌ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သောကြောင့် “ န ဟေဝံ ” ဟု ပဌမ
ပယ်၏။ ထပ်၍ မေးသောအခါ အသမုဒါစာရ နောက်နောက်ကာလ၌ ဝိစိကိစ္ဆာ
မဖြစ်တော့ခြင်းကြောင့် “ အာမန္တာ ” ဟု ဝန်ခံသည်။ [သံ-ကောင်းစွာ+ဥ-အထက်
ဖြစ်သော နောက်၌+အ+စာရ-မဖြစ်တော့ခြင်း။]

ကာလ၌ ဝိစိကိစ္ဆာ၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ အထ၊ ဌိ။ နံ၊ ကိ။ ယသ္မာ။ ပဟာနံ နာမ၊ မည်သည်။ အရိယမဂ္ဂေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။ နတ္ထိ။ တသ္မာ။ တထ၊ ထိုအရိယမဂ်၏။ ဝဇသန၊ ဖြင့်။ စောဒေတုံ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂေနာတိအာဒိ အာဟ။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ကေမဂ္ဂေနာ ပိ၊ တခု သောမဂ်ဖြင့်လည်း။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုန၊ ကတမေနာတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ မိစ္ဆာမဂ္ဂံ၊ အကုသိုလ်ဟူသော မိစ္ဆာမဂ်ကို။ သန္ဓာယ အကုသလေနာတိ အာဒိ အာဟ။

၇၄၉။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ဒုတိယနိယာမ ပုပ္ဖတ္ထိ။ ၂-ခုမြောက် နိယာမ၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ သြက္ကလာ၊ သြက္ကလဇနပုဒ်၌ နေကြကုန်သော။ ယေပိ တေ ဝယ-တိညာ၊ အကြင်ဝယနှင့် တညတိုသည်။ နတ္ထိကဝါဒါ၊ နတ္ထိက အယူရှိကြ ကုန်၏။ အကိရိယဝါဒါ၊ အကိရိယအယူရှိကြကုန်၏။ အဟေတုကဝါဒါ၊ အဟေတုက အယူရှိကြကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ တိဿောပိ၊ ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော၊ နိယကမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ကေဘ၊ တမယင်္ဂသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္ဓာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ တသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။ အထ နံ၊ သော၊ ထိုသထတ ဒိဋ္ဌိသည်။ [နိယာမောက္ခိ၍ သောဟု ထားဟန်တူသည်။] အစွန္တနိယာမော၊ စင်စစ်မြဲသည်။ န စ နာမ၊ မဖြစ်သည် မည်ကုသလေ။ [သထတဒိဋ္ဌိသူမှာ ဥဇ္ဇေဒိဋ္ဌိဖြင့် ထိုသထတဒိဋ္ဌိသည် အစွန္တ နိယာမ မဖြစ်သည် နည်းရာသလော ဟူလို။] ဣတိ စောဒေတုံ ဟဒ္ဓိတိ အာဒိ အာဟ။ ဟိ၊ မှန်။ အစွန္တနိယတထ၊ သထတဒိဋ္ဌိဖြင့် ဝင်စစ်မြဲသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အတွက်။ ဒုတိယနိယာမော၊ ၂-ခု ၇-မြောက်သော ဥဇ္ဇေဒိဋ္ဌိသည်။ နိရတ္ထသော၊ အကျိုးမရှိတော့။ နုပ္ပဇ္ဇေယျာ-

၁။ ဒုတိယ နိယာမပုပ္ဖတ္ထိ။ သထတဒိဋ္ဌိယာ နိယတထ ပုဂ္ဂလထ ပဋ္ဌမ သထတဒိဋ္ဌိဖြစ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်မှာ “ဥဇ္ဇေဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ” ၌ ဒုတိယ ဥဇ္ဇေဒိဋ္ဌိနိယာမ ဖြစ်သလောဟု မေးသည်။

၂။ သထ နံ ပေ။ ဟဒ္ဓိတိ အာဒိ မာဟ။ ။ “အထ နံ” ၏ ရှေ့၌ (၇၅၀) ဟု နံပါတ် တွေ့ရ၏။ “ဥဇ္ဇေဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်ရာသလော” ဟူသော အမေးကို “အာ-မန္တာ” ဟု ဝန်ခံပြီးနောက် ဆက်၍ “ဟဒ္ဓိ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-နော စ ဝတ ရေ” စသည်ဖြင့် ရှေ့ဝကားကို ပယ်သောကြောင့် (၇၄၉) နံပါတ်သည်းက စကားအဆက် ဟု မှတ်ပ။ ထို့ပြင် “န စ နာမ” ဟု ဝာဘုပ်တို့၌ တွေ့ရ၏။ ထိုပါဠိကို ရှေးနိဿယ၌ မတွေ့ရ။ ထို့ကြောင့် စာပျက်ခနဲဟန်ရှိသော်လည်း ပါဠိရှိအတိုင်း ဖြစ်သင့်သလို အနက်ပေးလိုက် ပါသည်။

တိ ပဉ္စေ၊ ဟူသောပြဿနာ၌။ ယံ၊ အကြင်ခန္ဓာ ၅-ပါးကို။ သဿတဒိဋ္ဌိ-
 ယာ၊ သဿတဒိဋ္ဌိဖြင့်။ သဿတန္တိ၊ သဿတဟူ၍။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။
 တဒေဝ၊ ထို ခန္ဓာ ၅-ပါးသည်ပင်။ ဥစ္စိဋ္ဌိဿတိ၊ ပြတ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤ
 သို့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဂဟေတွာ။ အနုပ္ပတ္တိ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ၏ မဖြစ်
 ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [နုပ္ပဇ္ဇေယျ မဖြစ်ရာသလောဟု ခေးသော
 အခါ အာမန္တာဟု ဝန်ခံသည်။] ပဟိနာတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာဓော)။
 မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိ-
 ပတိ။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အနုပ္ပဇ္ဇနတော၊ မဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။

၈၅၀။ သဿတဒိဋ္ဌိဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ အာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့
 ၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ သေသံ ဝိစိကိစ္ဆာဝါရေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယ-
 မေဝ။

၈၅၁။ နဝတ္ထဗ္ဗိတံ၊ ဟူသော။ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ သုတ္တဿ၊ ပါဠိတော်
 သုတ်၏။ (ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော။ ပေ။ နိမုဂ္ဂေါ ဝ ဟောတိ စသောပါဠိတော်
 ၏။) အတ္ထိတာယ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ ပန၊
 ထိုသို့ ဝန်ခံပါသော်လည်း။ သော၊ ထိုတကြိမ်နှစ်မြုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ဘဝန္တရေပိ၊ နောက်ဘဝတပါး၌လည်း။ နိမုဂ္ဂေါ ဝ၊ နှစ်မြုပ်သည်သာ။ န၊
 မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ ယေဝ ဘဝေ၊
 ဤယခု ဘဝ၌သာ။ သော၊ ထိုနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ ဒိဋ္ဌိံ၊ ထိုမိစ္ဆာအယူကို။
 ပဇဟိတံ၊ ဝယ်စွန့်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ ဣတိ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်
 ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်တည်း။ တသ္မာ။ တေံ၊
 ဤ ဣဓ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိတော်သုတ်သည်။ အသာဓကံ၊ မမြောက်။
 ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

၈၅၂။ သဗ္ဗကာလံ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ နိမုဇ္ဇတိတိ အာဒိ၊ ကို။ ဝစနမတ္တေ၊
 ဥမ္မုဇ္ဇိတွာနိမုဇ္ဇတိ ဟူသော စကားတော်မျှ၌။ အဘိနိဝေသံ၊ မှားမှားယွင်း

၁။ ဝုတ္တနယေန ။ပေ။ ပဋိဇာနာတိ။ ။ “ဂဟေတွာ အနုပ္ပတ္တိံ သန္ဓာယ”
 ကို “ဝုတ္တနယေန”ဟု ဆိုသည်။ ဤ “ဝုတ္တနယေန အနုပ္ပဇ္ဇနတော ပဋိဇာနာတိ”
 ဟူသော ပြဿနာအဖြေရောက်မှ (၈၄၉)နံပါတ် နယ်ဆုံး၏။ “သဿတဒိဋ္ဌိ
 ဥပ္ပဇ္ဇေယျ”ကား (၈၅၀)နံပါတ်၏ အစတည်း။

၂။ ၈၅၀-န ဝတ္ထုဒ္ဓန္တိ ။ပေ။ အသာဝကမေတံ။ ။ ဤ “အသာဝကမေတံ”
 ရောက်မှ (၈၅၁)နံပါတ်၏ နယ်တုန်သည်။ “သဗ္ဗကာလံ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ နိမုဇ္ဇတိတိအာဒိ”
 ကား (၈၅၂)နံပါတ်အတွင်းက စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် “၈၅၂-သဗ္ဗကာလံ”ဟု
 နံပါတ် ရွှေ့ပါ။

ယွင်းနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ အတ္တော၊ အနက်ကို။ ပရိယေသိ-
တဗ္ဗော၊ ရှာမှီးထိုက်၏။ ဣတိ (ဣမဿ အတ္တဿ) ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်
ကို။ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အစွန္နနိယာမကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဂ-ဣန္ဒြိယကထာ အဖွင့်

၈၅၃-၈၅၆။ ဣဒါနိ ဣန္ဒြိယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဣန္ဒြိယ
ကထာ၌။ လောကီယာ၊ လောကီဖြစ်သော။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါသည်။ သဒ္ဓါ ဇေ
နာမ၊ သဒ္ဓါသာ မည်၏။ န သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယ မမည်။ တထာ၊ ထိုအတူ။
လောကီယံ၊ ဇော။ ဝီရိယံ၊ သည်။ (ဝီရိယံ ဇေ နာမ၊ န ဝီရိယိန္ဒြိယံ။
လောကီယာ။) သတိ၊ သည်။ (သတိ ဇေ နာမ၊ န သတိန္ဒြိယံ။ လောကီ-
ယော၊ သော။) သမာဓိ၊ သည်။ သမာဓိ ဇေ နာမ၊ န သမာဓိန္ဒြိယံ။ လောကီယာ၊
သော။) ပညာ၊ သည်။ ပညာယေဝ နာမ၊ န ပညာန္ဒြိယံ။ ဣတိ ယေသံ။
ပေ။ ဣတရဿ။ နတ္ထိ ။ ပေ။ သဒ္ဓါတိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။)
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကီယာပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒယောဝ၊
သဒ္ဓါအစရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ မော၊ ထိုသည်။ အဓိပတိယဋ္ဌေန၊
အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြိယမည်၏။
သဒ္ဓါဒိဟိ၊ သဒ္ဓါအစရှိသည်တို့မှ။ အညံ၊ အခြားသော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိ နာမ၊
သဒ္ဓိန္ဒြိယ အစရှိသည်မည်ပညံ။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ လောကီယာနမ္ပိ၊
လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိနုညေဝ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသည်တို့၏သာ။ သဒ္ဓိန္ဒြိ-
ယာဒိဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။
(သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ အတ္ထိ ။ ပေ။ မနောတိအာဒိ၊ ကို။ လောကီယာပိ၊
လည်းဖြစ်ကုန်သော။ မနာဒယော၊ မန အစရှိကုန်သော။ တေ မော၊
ထိုသည်။ မနိန္ဒြိယာဒိနိ၊ မနိန္ဒြိယ အစရှိသည်တို့သည်။ (ဟောန္တိ)ယထာ၊ ဇေ။
လောကီယာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒယောပိ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသည်တို့သည်
လည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိနိ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယ အစရှိသည်တို့သည်။ (ဟောန္တိ) ဣတိ၊ သို့။
ဥပမာယ၊ ဥပမာဖြင့်။ တဿ အတ္တဿ၊ ထို အနက်ကို။ (လောကီသဒ္ဓါ အစ
ရှိသည်တို့၏ သဒ္ဓိန္ဒြိယ အစရှိသည် မည်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ကို။)
ဝိဘာဝနတ္ထံ၊ လင်စွာ ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။
သေသမေတ္ထ ။ ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣန္ဒြိယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ကေုနဝိသတိမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ကေုနဝိသတိမဝဂ် ပြီးပြီ။

၂၀-ဝိသတ်မဝဂ္ဂ

၁-အသဉ္စိစ္စကထာ အဖွင့်

၈၅၇-၈၆၂။ ဣဒါနိ အသဉ္စိစ္စကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အသဉ္စိစ္စကထာ၌။ အာနန္တရိယဝတ္ထုနိ နာမ၊ အာနန္တရိယဝတ္ထုတို့မည်သည်။ (အာနန္တရိယကံ၏ တည်ရာဖြစ်သော အမိ အစရှိသော ဝတ္ထုတို့မည်သည်။) ဂရူနိ၊ အလေးပြုအပ်ကုန်သည်။ ဘာရိယာနိ၊ ဝန်လေးကုန်သည်။ (ထမ်းဆောင်အပ်သော တာဝန်တို့သည်။) (ဟောန္တိ။) တသ္မာ။ အသဉ္စိစ္စာပိ၊ သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မှုရှိလည်း။ တေသု ဝတ္ထုသု၊ ထို အာနန္တရိယ ဝတ္ထုတို့ကို။ ဝိကောပိတေသု၊ ဖျက်ဆီး အပ်ကုန်လသော်။ အာနန္တရိကော၊ အာနန္တရိယကံရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ။ အာနန္တရိယကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်။ ကမ္မ ပထပတ္တံ၊ ကမ္မပထသို့ ရောက်သော ကံတည်း။ စ၊ ဆက်။ အသဉ္စိစ္စ၊ ၍။ (ကရောန္တဿ၊ ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့် ထည့်သည်။) ကမ္မပထဘေဒေါ၊ ကမ္မပထ အထူးအပြားသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) အဝသေသာ၊ အာနန္တရိယကံမှ ကြွင်းကုန်သော။ ပါဏာတိ-ပါတာဒယောပိ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ အသဉ္စိစ္စ၊ ၍။ ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာသလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ၊ အသဉ္စိစ္စပါဏံ ဟန္တာတိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ တထာရူပါယ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ လဒ္ဓိယာ၊ ၍။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ။

န ဝတ္ထုမ္ဘိ မာတုဗာတကောတိ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ ရောဂပဋိကာရာဒိ-ကာလေ၊ ရောဂါကို ကုစားရာ အစရှိသောအခါ၌။ အသဉ္စိစ္စ၊ ၍။ ဗာတံ၊ အမိကို သတ်မိခြင်းကို။ (မတော်တစ သေစေမိခြင်းကို။) သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ နနု မာတာ ။ပေ။ ဝေါရော ပိတာတိ ပဉ္စေပိ၊ ဟူသော ပြဿနာ၌လည်း။ အသဉ္စိစ္စ၊ ၍။ ဝေါရောပိတံ၊ ခွင်းခြင်းကို။ သန္ဓာယ ။ပေ။ သကဝါဒိဿေဝ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ အဓိပ္ပာယ်၊ သကဝါဒိဿိအလိုကို။ အဂ္ဂယေတွာ၊ ၍။ ဟန္တိတိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓိဝတိဋ္ဌာနံ၊ မိမိအယူကို တည်စေခြင်း သည်။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒိမ္မ တပါးသော ပရဝါဒိဿိ အယူကို တည်စေ ခြင်းတည်း။ တံ၊ ထိုအယူကို တည်စေခြင်းသည်။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။

ပတိဋ္ဌာပိတတ္ထာ၊ ကြောင့်၊ အပ္ပတိဋ္ဌိတမေဝ၊ တည်စေအပ်သည် မမည်
သည်သာ၊ ပိတုဗဒတဏှာဒီသုပိ၊ ပိတုဗာတဏ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌
လည်း၊ ဧဝေဝ နယော။

ပန၊ ကား၊ သံဃတေဒကေ၊ သံဃာကို သင်းခွဲခြင်း၌။ ဓမ္မသည်၊ ဓမ္မဟု
အမှတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ သံဃတေဒေါ ။ပေ။ သကဝါဒိဿ။
သမဂ္ဂံ၊ ညီညွတ်သော။ သံဃံ၊ ကို။ ဘေတွာန၊ ခွဲပြီး၍။ ကပ္ပံ၊ အာယုကပ်
ပတ်လုံး။ နိရယမ္ပိ၊ ငရဲ၌။ ပစ္စတိ၊ ကျက်ရ၏။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သော
စကားတော်ကို။ အယောနိသော ဂယေတွာ ပဋိညာ ပရဝါဒိဿ။ ပုန၊
တဖန်။ သဗ္ဗေတိ၊ သဗ္ဗေ ဟူ၍။ (သဗ္ဗေ သံဃတေဒကာ အာနန္ဒရိကာဟူ၍။)
ပုဋ္ဌော(သမာနော)။ သကပစ္စေ၊ မိမိဟူသော သကဝါဒိ၏ အဖို့၌။
ဓမ္မသည်၊ ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ပရပက္ခေ၊ တပါးသော ပရဝါဒိ၏
အဖို့၌။ ဓမ္မသည်၊ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ဓမ္မသည်တိ ပဉ္စဒ္ဒယေပိ၊ ဓမ္မသည်
အစရှိသော ပြဿနာ ၅-ပါးအပေါင်း၌လည်း၊ ဧဝေဝ နယော။

နန ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ကို။
ကေန္တေနဝ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာ။ ဓမ္မဝါဒိဿ၊ ဓမ္မဝါဒိ ပုဂ္ဂိုလ်၏။
အာနန္ဒရိကာဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ အာနန္ဒရိကကံ မထိုက်သူ၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်း
အကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ)ဝုတ္တံ၊ ရှေးနိဿယ၌ “ဓမ္မဝါဒိဿ၊ ဓမ္မဝါဒိ
ဖြစ်သော ရဟန္တာ၏။ အာနန္ဒရိကာဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ (အာနန္ဒရိကာ+အဘာဝ-
ဒဿနတ္ထံ) အာနန္ဒရိကာကံ ထိုက်သည်၏ အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကို ပြခြင်းငှါ”ဟု
ပါဠိမှန် ရှိသည်။]

အာပါယိကော နေရယိကောတိဂါထာယပိ၊ အစရှိသော ဂါထာ၌လည်း။
အဓမ္မဝါဒိယေဝ၊ အဓမ္မဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ။ အဓိပ္ပေတော။ ပန၊ ထိုသို့ပင်
အဓမ္မဝါဒိကို အလိုရှိအပ်ပါသော်လည်း။ ဣတရော၊ သကဝါဒိမူ တပါးသော
ပရဝါဒိသည်။ အဓိပ္ပာယ်၊ ဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ (မယူ
နိုင်ပဲ။) လမ္ပိ၊ မိမိအယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ သာ၊ ထို တည်စေအပ်သော
အယူသည်။ အယောနိယော ပတိဋ္ဌာပိတတ္ထာ အပတိဋ္ဌိတယေဝ။ ဣတိ၊
အပြီးတည်း။

အသင်္ဃိစွဲကထာဓမ္မနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ နန ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ။ ။အတ္ထိ ဥပါလိစသော သာကေ၌ အာပါယိက
သံဃတေဒက န အာပါယိကသံဃတေဒကဟု ၂-မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် သကဝါဒိက
“ဓမ္မဝါဒိ သံဃတေဒကကို အာနန္ဒရိယဟု ပရဝါဒိက ဖြေသည်ကို မနှစ်သက်၍
ထုတ်ပြသောကြောင့် န အာပါယိကသံဃတေဒကကိုသာ သကဝါဒိယူလို၏။ ဓမ္မ-
ဝါဒိဿ အာနန္ဒရိကာဘာဝ(အာနန္ဒရိကာ+အဘာဝ) ဒဿနတ္ထံ”ဟု ရှိမှ မှန်မည်။

၂-ဉာဏကထာ အဖွင့်

၈၆၃-၈၆၅။ ဣဒါနိ ဉာဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ဦး၊ ဉာဏံ ဉာဏံသည်။ (လောကီယဉာဏံ၊ လောကီဉာဏ်၎င်း။ လောကုတ္တရဉာဏံ၊ လောကုတ္တရဉာဏ်၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) [ဒုဝိဇ္ဇာ] ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ လောကီယံ၊ လောကီဉာဏ်သည်။ သမာပတ္တိဉာဏမ္ပိ၊ သမာပတ်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ဒါနာဒိဝသေန၊ ဒါန အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ကမ္မဿကတာဉာဏမ္ပိ၊ ကမ္မဿကတာဉာဏ်သည်လည်း။ (ဟောတိ။) လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရဉာဏ်သည်။ သစ္စပရိစ္ဆေဒကံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ပိုင်းခြားတတ်သော။ မဂ္ဂဉာဏမ္ပိ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်၎င်း။ [ပသဉာဏမ္ပိ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ရှိ၏။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ရှိပါသော်လည်း။ ဣပံ ဝိဘာဂံ၊ ဤခွဲခြားဝေဖန်မှုကို။ အကတော၊ သစ္စပရိစ္ဆေဒကမေဝ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ပိုင်းခြားတတ်သော ဉာဏ်သည်သာ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဣတရံ၊ ဤသစ္စပရိစ္ဆေဒကဉာဏ်မှ တပါးသော ဉာဏ်သည်။ န(ဉာဏံ)၊ ဉာဏ်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ပုထုဇနဿ၊ ပုထုဇနပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ။

ပညာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဉာဏေဝဝစနဒဿနတ္ထိ၊ ဉာဏ်၏ ဝေဝုစပရိယာယ် စကားလှယ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ။ တေန၊ ထိုပညာ အစရှိသော စကားဖြင့်။ တေ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒီပေတိ။ (ကိ၊ ဒီပတိ။) တဿ၊ ထိုပုထုဇနပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ယဒိ နတ္ထိ။ (ဧဝံ သတိ။) ပညာဒယော ပံ၊ ပညာအစရှိသည်တို့သည်လည်း။ [နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ ပညာဒယော (ယဒိ) အတ္ထိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) ဉာဏမ္ပိ၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ပညာဒီနံ၊ ပညာအစရှိသည်တို့၏။ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော ပဇာနနာ၊ ဝိစယော စသည်ကို ယူပါ။] ဉာဏတော၊ ဉာဏ်မှ။ အနုညတ္တာ၊ တမျိုးတခြား မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ (ဒီပေတိ။) ပဌပံ ဈာနန္တိအာဒိ၊ ကိ။ သမာပတ္တိဉာဏဿ၊ သမာပတ်၌ ဖြစ်သောဉာဏ်ကို။ ဒဿနတ္ထိ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ။ ဒါနံ ဒဒေယျာတိ အာဒိ၊ ကိ။ ကမ္မဿကတာဉာဏဿ၊ ကိ။ (ဒဿနတ္ထိ၊ ဝုတ္တံ။) ဒုက္ခံ ပရိဇာနာတိတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂဉာဏမေဝ၊ လောကုတ္တရ ဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ်ကိုသာ။ ဒီပေတိ။ လောကုတ္တရမေဝ၊ လောကုတ္တရဉာဏ်သည်သာ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ န (ဒီပေတိ)၊ ပြသည်မဟုတ်။ [ထိုကြောင့်သာကေမမြောက် ဟူလို။] (ဣတိ၊ အပြီးတည်း။) ဉာဏကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဗ္ဗိတာ။)

၃-နိရယပါလကထာ အဖွင့်

၀၆၆။ ဣဒါနိ နိရယပါလကထာနာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုနိရယပါလကထာ၌။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နေရယိကကမ္မာနေဝ၊ ငရဲသူ ငရဲသားတို့၏ အကုသိုလ်ကံတို့သည်သာ။ နိရယပါလရူပဝသေန၊ ငရဲထိန်းတို့၏အသွင်သဏ္ဍာန်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝဇေန္တိ၊ ညဉ့်ဆဲကြကုန်၏။ နိရယပါလနာမံ၊ ငရဲကို စောင့်

၁။ နိရယပါလာ။ ။နေရယ်ကေ နိရယေ ပါလေန္တိ၊ တတော နိဂ္ဂန္တိ၊ အပွဲ ဒါနဝသေန ရက္ခန္တိတိ နိရယပါလာ(ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို ထိုငရဲမှ ထွက်သွားခွင့်ကို မခပးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် စောင့်ရှောက်တတ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် နိရယပါလတို့ မည်၏။) နိရယပါလတာယ ဝါ နေရယ်ကာနံ နရကဒုက္ခေန ပရိယောနဒ္ဒါယ အလံ သမတ္ထာတိ နိရယပါလာ (တနည်း ငရဲ၌ စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ငရဲသို့ ရောက်လာကုန်သော သတ္တဝါတို့အား ငရဲဒုက္ခဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် မြှေးယှက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် နိရယပါလတို့ မည်၏။)

မေးဖွယ်။ ။ဤနိရယပါလတို့ဟူသည် ငရဲသားတွေလော၊ သို့မဟုတ် ငရဲသားမဟုတ်ကြသလော၊ ဤသို့ မေးဖွယ် ရှိ၏။ အကယ်၍ ငရဲသားတွေ ဖြစ်အံ့၊ ငရဲ၌ ဖြစ်စေနိုင်သော ကံကြောင့် ဖြစ်ကြရကား မိမိတို့ကိုယ်တိုင်လည်း ငရဲဒုက္ခကို ခံစားကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ ငရဲဒုက္ခကို ခံစားရသည်ရှိသော် အခြား ငရဲသားတို့ကို ညဉ့်ဆဲ နှိပ်စက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်ရာ။ “ဤသူတို့ကား ငရဲသားတို့တည်း။ ဤသူတို့ကား ငရဲထိန်းတို့တည်း”ဟု ခွဲခြားခြင်းလည်း မဖြစ်တော့ရာ။

သည်သာမကသေး=အကြင် အကြင် သူတို့သည် ငရဲသားတို့ကို နှိပ်စက်ကြကုန်၏။ အနှိပ်စက်ခံရသူတို့နှင့် တူမျှသော ရုပ်အဆင်း အားခွန်ဗလ အရွယ်အရပ် ပမာဏ ရှိကြကုန်သော ထိုထို ငရဲထိန်းတို့မှ အခြားသော ငရဲသူ ငရဲသားတို့၏ ကြောက်ရွံ့ ထိတ်သန့်ခြင်းတို့လည်းမဖြစ်ကုန်တော့ရာ။ သို့မဟုတ် ငရဲထိန်းတို့ဟူသည် ငရဲသားများ မဟုတ်ကြလျှင် အဘယ်နည်းဖြင့် ထို ငရဲ၌ ဖြစ်သင့်ပါအံ့နည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၏။

အဖြေကား။ ။ “ငရဲထိန်းတို့” ဟူသည် နိရယဂတိ၌ ဖြစ်စေတတ်သော ကံကြောင့် ဖြစ်ရသူများ မဟုတ်ကြသောကြောင့် ငရဲသူ ငရဲသားတွင် မပါဝင်ကြ။ ပုန်၏-နိရယဂတိ၌ ဖြစ်စေတတ်သော ကံမှ အခြားသော ကံကြောင့်သာ ထိုငရဲထိန်းတို့သည် ရတ္တိယံအမျိုးအနွယ်များ ဖြစ်သောကြောင့် ငရဲ၌ ငရဲထိန်းဖြစ်၍ နေကြရသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ရှေးဆရာတို့ ဆိုကြသည်ကား-

ကောဓနာ ကုရုဇ္ဈကမ္မန္တာ၊ ပါပါတိရူစိနော တထာ၊
ဒုက္ခိခတသု စ နန္ဒန္တိ၊ ဇာယန္တိ ယမရက္ခသား

ဤသို့ ဆိုကြသည်။

[ဒေါသလည်း အလွန်ကြီးကုန်သော ကြမ်းသော အလုပ်ရှိကြကုန်သော မကောင်းမှုကို အသွန်နှစ်သက်ကြကုန်သော ဒုက္ခရောက်သူတို့အပေါ်၌ နှစ်သက်ကြကုန်သော ယမခင်း၏ ရတ္တိယံတို့သည် ငရဲ၌ ဖြစ်လာကြကုန်၏။] ဤသို့ စသည်ဖြင့် အနုဋီကာ၌ ငရဲသား မဟုတ်သော ငရဲထိန်းများ၏ အကြောင်းကို များစွာ ဖွင့်ထားလေသည်။

ရှောက်သော ငရဲထိန်းတို့ မည်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။
 ဣတိ ယေသံ ။ ပေ ။ ဣတရဿ။ အထာ ဌိ။ နံ၊ ကို။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲ၌။
 နိရယပါလာ၊ တို့သည်။ ယဒိ န သိယံ၊ အကယ်၍ မရှိကုန်အံ့။ (ဝေ သတိ။)
 ကမ္မကာရဏာပိ၊ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်မှုတို့သည်လည်း။ န ဘဝေယျံ၊ မရှိကုန်ရာ။
 ဟိ၊ မှန်။ ကာရဏိကေသု၊ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်မှုကို ပြုတတ်သော ငရဲထိန်းတို့
 သည်။ သတိ၊ ရှိကုန်လသော်။ ဝါ၊ ရှိမှ။ ကာရဏာ၊ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ခြင်း
 သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ စောဒေတုံ နတ္ထိ နိရယေသုတိ အာဒိ အာဟ။
 [[ကာရော၊ နောင်အိမ် စသည်ဖြင့် သွားခိကရဓာတ်သည် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း
 အနက်ကို ဟော၏။]

၀၆၇-၀၆၈။ အတ္ထိ မနုဿေသုတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပစ္စက္ခေန၊ မျက်
 မှောက်အားဖြင့်။ (လက်ဝတ္တ မျက်မြင်အားဖြင့်။) ဉာပနတ္ထိ၊ ညှဉ်းဆဲပုံကို
 သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ တိ၊ ချဲ့။ မနုဿေသု၊ လူတို့၌။
 ကာရဏိကေသု၊ ညှဉ်းဆဲမှုကို ပြုတတ်သော သူတို့သည်။ သတိ၊ ရှိကုန်လ
 သော်။ ဝါ၊ ရှိမှ။ ကာရဏာ၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ သို့။
 ဝေ၊ တူ။ တတ္ထာပိ၊ ထိုငရဲ၌လည်း။ (ကာရဏိကေသု သတိ ကာရဏာ
 ဟောတိ။) ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အတ္ထိ မနုဿေသု
 အစရှိသော စကားရပ်၌။ အဓိပ္ပါယော၊ သကဝါဒိ၏ အလိုတည်း။ အတ္ထိ
 နိရယေသုတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ န ဝေဿ-
 ဘူနောပိ စ ပေတ္ထိရာဇာတိ၊ အစရှိသော သုတ်ကို။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။
 သကသမယတော၊ မိမိတို့၏အယူမှ။ အာဘတံ၊ ဆောင်ယူအပ်သော။ သတ္တံ၊
 သုတ်တည်း။ ပန၊ ထိုသို့ပရဝါဒိ၏ အယူမှ ဆောင်ယူအပ်သောသုတ်ဖြစ်ပါ
 သော်လည်း။ တံ၊ ထို န ဝေဿဘူ အစရှိသော သုတ်သည်။ သာသနာ-
 ဝစရိကံ၊ သာသနာတော်၌သက်ဝင်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သကဝါဒိနာ၊
 သည်။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို န ဝေဿဘူ အစရှိသော
 ဝါထာ၌။ ဝေဿဘူတိ၊ ဝေဿဘူဟူသည်ကား။ ဧကော၊ တယောက်သော။
 ဒေဝေါ၊ နတ်တည်း။ ပေတ္ထိရာဇာတိ၊ ကား။ ပေတ္ထိဝိသယေ၊ ပြိတ္တာတို့၏
 နယ်မြေ၌။ ပေတမဟိဒ္ဓိကော၊ ကြီးသော တန်ခိုးရှိသော ပြိတ္တာတည်း။
 သောမာဒယော၊ သောမအစရှိသောနတ်တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာ ဝေ၊ ထင်ရှား
 ကုန်သည်သာ။

ဣဒံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝါ၊ ကို၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။)
 အတ္ထနော၊ မိမိ၏။ ကမ္မေဟိ၊ ကံတို့ကြောင့်။ ဣတော၊ ဤဘဝမှ။ ပဏုန္နံ၊ ပစ်ချအပ်
 သည်။ (ဟုတုာ။) ပရလောကံ၊ တပါးသောလောကသို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်သော။
 ပုရိသံ၊ ကို။ ဧတေ ဝေဿဘူအာဒယော၊ ဤဝေဿဘူ အစရှိသောနတ်တို့သည်။

န ဟနန္တိ၊ သတ်ကုန်သည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ သော၊ ထို ဤတဝ
 မှ စုတေသော သတ္တဝါကို။ ယေဟိ ကမ္မေဟိ၊ အကြင်ကံထိုသည်။ တတ္ထ၊
 ငရဲဘုံသို့။ ပဏုန္နော၊ ပစ်ချအပ်ပြီ။ သကာနိ၊ မိမိဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော။
 တာနိ ကမ္မာနိယေဝ၊ ထိုကံထိုသည်သာ။ နံ၊ ထိုသတ္တဝါကို။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲ
 ဘုံ၌။ ဟနန္တိ၊ သတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကမ္မဿကတံ၊ ကံဟူသော မိမိဥစ္စာ
 ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝါ။) ဒိပေတိ၊ နိရယပါလာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝံ၊
 မရှိခြင်းကို။ န (ဒိပေတိ)၊ ပြတော်မူသည်မဟုတ်။ ပန၊ ကား။ သကဝါဒိနာ၊
 သည်။ တမေနံ ဘိက္ခဝေတိ၊ တမေနံ ဘိက္ခဝေ အစရှိကုန်သော။ အာဘ-
 တာနိ၊ ဆောင်အပ်ကုန်သော။ သုတ္တပဒါနိ၊ သုတ်ပုဒ်ထိုသည်။ နိတတ္ထာ-
 နေဝ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သော အနက်ရှိကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နိရယပါလကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-တိရစ္ဆာန်ကထာ အဖွင့်

၀၆၉-၀၇၁။ ဣဒါနိ တိရစ္ဆာန်ကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို
 တိရစ္ဆာန် ကထာ၌။ ဒေဝေသု၊ နတ်တို့၌။ ဇရာဝဏာဒယော၊ ဇရာဝဏ် အစ
 ရှိကုန်သော။ ဒေဝပုတ္တာ၊ နတ်သားတို့သည်။ ဟတ္ထိဝဏ္ဏံ၊ ဆင်၏ အသွင်ကို
 ၎င်း။ အဿဝဏ္ဏံ၊ မြင်း၏အသွင်ကို၎င်း။ ဝိကုဗ္ဗန္တိ၊ အထူးထူးအပြားပြားပြုကြ
 ကုန်၏။ ဝါ၊ ဖန်ဆင်းကြကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်တို့၌။ တိရစ္ဆာန်ဂတာ၊
 တိရစ္ဆာန်တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ပန၊ ထိုသို့မရှိပါကုန်သော်လည်း။ ယေသံ၊
 အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (တိရစ္ဆာန်ဝဏ္ဏိနော) တိရစ္ဆာန် အသွင် ရှိကုန်သော။
 ဒေဝပုတ္တော၊ တို့ကို။ ဒိသု၊ မြင်၍။ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ တိရစ္ဆာန်ဂတာ၊
 တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ ။ ပေ ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။
 ဒေဝယောနိယံ၊ နတ်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာအမျိုး၌။ တိရစ္ဆာန်ဂတာ၊ တို့သည်။
 ယဒိ သိယံ၊ အကယ်၍ ရှိကုန်အံ့။ (ဝေ သုတိ။) တိရစ္ဆာန်ယောနိယမ္ပိ၊
 တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာအမျိုး၌လည်း။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သိယံ၊ ရှိကုန်
 ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတု အတ္ထိ တိရစ္ဆာန်ဂတေသုတိ အာဒိ အာဟ။

ကိဋ္ဌာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သော၊ ထိပရဝါဒီသည်။ ယေသံ၊
 အကြင် ပေါက်ဖတ်အစရှိသည်တို့၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဣစ္ဆတိ၊ တေ၊
 ထို ပေါက်ဖတ် အစရှိသည်တို့ကို။ ဒဿေတု (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ၊ ရော-

၁။ ဝဏုန္နော။ ။ပပုဗ္ဗ၊ နဒ (ခေပေ)ဟူသော ဓာတ်+တ-ပစ္စည်း။ တ-ကို
 အနု-ပြု။ ပနုဒိယိတ္တာတိ=ပဏုန္နော-ပစ်ချအပ်ပြီးသောသူ။ပ-ဥပသာရကြောင့် န-ကို
 က-မြန်။

ဝဏောတိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ တဿ၊ ထိုရောဂါဆင်းရဲ၎င်း။ တဿ၊ ထိုဒိဗ္ဗဃာနန်း၎င်း။ အတ္တိတာယ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ၊ တိရစ္ဆာနဂတဿ၊ တိရစ္ဆာန်ဆင်၊ တိရစ္ဆာန်မြင်း၏။ အတ္တိတာယ၊ ကြောင့်။ ပဋိညာ၊ ဝန်ခံခြင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဟတ္ထိဗန္ဓာတိ အာဒိ၊ ကို။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်တို့၌။ ဟတ္ထိ အာဒယော၊ ဆင်အစရှိသည်တို့သည်။ ယဒိ သိယံ။ (ဧဝံ သတိ။) ဟတ္ထိဗန္ဓာဒယောပိ၊ ဆင်ထိန်း အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ သိယံ၊ ရှိကုန်ရာ၏။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထိုဟတ္ထိဗန္ဓာ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ယဝဿ၊ မုယောကို။ ဒါယကော၊ ပေးတတ်သူတို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။) ကာရဏိကာတိ၊ ကား။ ယေဟိ၊ အကြင် ဆင်ဆရာ အစရှိသူတို့သည်။ တေ၊ ထိုဆင်အစရှိသည်တို့ကို။ နာနာဝိဓံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ ကာရဏံ၊ ညှဉ်းခဲနှိပ်စက်မှုကို။ ကရေယျံ။ ကုန်ရာ၏။ (တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) ဟတ္ထာစရိယာဒယော၊ ဟတ္ထာစရိယ အစရှိသည်တို့မည်၏။ ဘိတ္တကာရကာတိ၊ ကား။ ဟတ္ထိအာဒိနံ၊ ဆင် အစရှိသည်တို့၏။ ဘတ္တရန္တကာ၊ ထမင်းချက်မှုတို့တည်း။ န ဟေဝန္တိ၊ ပါ၌ဖြင့်။ တထာ၊ ထိုဟတ္ထိဗန္ဓာ အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနိစ္စန္တော(ဟုတွာ)။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တိရစ္ဆာနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-မဂ္ဂကထာ အဖွင့်

၀၇၂-၀၇၅။ ဣဒါနိ မဂ္ဂကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို မဂ္ဂကထာ၌။ ယေသံ၊ ပရဝါဒိတို့၏။ (လဒ္ဓိန္ဒြိ စပံ။) ပုဗ္ဗေဝ၊ မဂ်မရမီ ရွှေအဖို့ဥပင်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယကမ္ပံ၊ သည်၎င်း။ ဝစိကမ္ပံ၊ သည်၎င်း။ အာဇီဝေါ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသည်၎င်း။ သုပရိသုဒ္ဓေါ၊ အလွန်ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ ဣဒံ သုတ္တဉ္စေဝ၊ ဤသုတ်ကို၎င်း။ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာဇီဝါနံ၊ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝတို့၏။ စိတ္တဝိပုယုတ္တတံ စ၊ စိတ်နှင့် မယှဉ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ နိဿာယ၊ ရှိ။ [သမ္မာဝါစာ စသည်တို့ကို ရုပ်ဟု အယူရှိသောကြောင့် စိတ်နှင့် မယှဉ်ဟု ပရဝါဒိတို့က အယူရှိသည်။] နိပုရိယာယေန၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာ မဂ်သည်။ ပဉ္စဂီကောဝ၊ ငါးပါးသော အင်္ဂါရှိသည်သာ။ ဣတိ လဒ္ဓိ ။ပေ။ ဣတရဿ၊ သမ္မာဝါစာ ။ပေ။ န မဂ္ဂေါတိအာဒိ၊ ကို။ ပရသမယဝသေန၊ တပါးသော ပရဝါဒိတို့၏ အယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ ပရသမယသ္မိံ၊ ၌။ သမ္မာဝါစာဒယော၊ သမ္မာဝါစာ အစရှိသော တရား

တို့သည်။ မဂ္ဂင်္ဂံ၊ မဂ္ဂင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂတော၊ လာကုန်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ လာပါကုန်သော်လည်း။ ရူပတ္တာ၊ ရုပ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပရဝါဒီတို့၏ အလိုအားဖြင့် ရုပ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) မဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဏ္ဏိတာ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ (ပရဝါဒီတို့ ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။)

သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်္ဂံတိအာဒိ၊ ကျိ။ မဂ္ဂင်္ဂံဿ၊ မဂ္ဂင်၏။ အမဂ္ဂတာ နာမ၊ မဂ် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ(သကဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တံ။ ပုဗ္ဗေဝ ခေါ် ပနဿာတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တေ၊ သုတ်၌။ ပရိသုဒ္ဓသီလဿ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ပြီးသော သီလ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ မဂ္ဂဘာဝနာ နာမ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်း မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတရဿ၊ ပရိသုဒ္ဓသီလပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါး သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ (မဂ္ဂဘာဝနာ နာမ)၊ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂမနိယပဋိပဒါယ၊ မဂ်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏။ ဝိသုဒ္ဓဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ စင်ကြယ်သည်၏ ကာဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ကာယ-ကမ္မံ။ ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတော) ဝုတ္တံ။ ဣမေဟိ၊ ဤကာယကမ္မ၊ ဝစီကမ္မ၊ အာဇီဝတို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ပဉ္စဂီကဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ၅-ပါးသော အင်္ဂါရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ န(ဝုတ္တံ)၊ ဟောတော်မူ အပ်သည် မဟုတ်။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ဧဝမဿာယံ ပေ။ ဂဏ္ဍတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ) အာယ၊ (ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူပြီ) သကဝါဒိနာ၊ သည်။ အာဘတသုတ္တံ၊ ဆောင်အပ်သော သုတ်သည်။ (ယသို့ ခေါ် သုဘဒ္ဓ မေဓိနယေ စသည်ဖြင့် ဆောင်အပ်သော သုတ်သည်။) နိတတ္ထမေဝ၊ ဆောင်အပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်သာ။ (တိုက်ရိုက် သိအပ်သော အနက် ရှိသည်သာ)။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

မဂ္ဂကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ဉာဏကထာ အဖွင့်

ဂ၇၆-ဂ၇၇။ ဣဒါနိ ဉာဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဉာဏ ကထာ၌။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနေ၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္ထနသုတ်တော်၌။ ဒွါဒသာကာရဉာဏံ၊

၁။ သစ္စာဉာဏံ။ “တဏှာကြည့်အပ်သော တေဘူမက (စိတ် စေတသိက် ရုပ်)တရားသည် ဒုက္ခသစ္စာတည်း”ဟု ဒုက္ခသစ္စာကို(အခြားသစ္စာတို့နှင့် မရောအောင် ပိုင်းခြား၍)သိတတ်သော ဉာဏ်သည် သစ္စာဉာဏ် မည်၏။ ဤ သစ္စာဉာဏ်သည် လောကီ အစိုက်၌လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ မဂ်ခဏ၌လည်း (မဂ်ကိုစွဲ ၄-ခုကိုတွင် ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းဟူသော) ပရိဇာနနကိုစွဲအားဖြင့်လည်း သိနိုင်သည်။

တဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာရှိသော ဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။
 ဒွါဒသဝတ္ထုကံ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော တည်ရာဝတ္ထုရှိသော။ ဉာဏ်၊ သည်။
 လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဉာဏ်တည်း။ ဣတိ ဟေသံ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဏ။
 အထ၊နံ။ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ၊ သော။ တံ၊ ထိုဉာဏ်သည်။ (လောကုတ္တရံ၊
 လောကုတ္တရာသည်။) လစေ(ဟောတိ)၊ အံ။ (တနည်း) တံ၊ ထို
 လောကုတ္တရာဉာဏ်သည်။ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ၊ သည်။ သစေ(ဟောတိ)၊ [ဤသို့
 ၂-နည်းပေးဖို့ရန် ဋီကာ၌ ဖွင့်ထားသည်။] ဧဝံ သတိ။) ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။
 မဂ္ဂဉာဏေဟိ၊ မဂ်ဉာဏ်တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတံ။
 ဒွါဒသဘိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီ
 သည်။ မဂ္ဂဏ၊ မဂ်၏။ ကေတ္တံ၊ တပါးတည်း၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။
 ကေကသ္မိံ၊ တပါးတပါးသော။ သစ္စေ၊ သစ္စာ၌။ [ဒုက္ခ စသော သစ္စာ

ဤနည်းအတိုင်း “တဏှာလောဘသည် ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာ
 တည်း”ဟု၎င်း၊ “နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာတည်း”ဟု၎င်း၊ “မဂ်စိတ်၌ယှဉ်သော
 မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာတည်း”ဟု၎င်း သိစေသော ဉာဏ်သည် သစ္စာဉာဏ်တည်း။
 ဤဉာဏ်တို့၏ လောကီစိတ်၌လည်း ဖြစ်နိုင်ပုံ၊ မဂ်ခဏ၌လည်း သမုဒယသစ္စာကို
 ပဟာနက္ခိစ္စအားဖြင့်၊ နိရောဓသစ္စာကို သစ္စိကရဏကိစ္စအားဖြင့်၊ မဂ္ဂသစ္စာကို
 ဘာဝနာကိစ္စအားဖြင့် သိနိုင်ပုံကို၎င်း သိပါ။

ကိစ္စဉာဏ်။ ။ဒုက္ခသစ္စာသည် ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သော ပရိညေယျကိစ္စ ရှိ၏။
 [ပရိ-ပိုင်းခြား၍+ညေယျ-သိထိုက်သောကိစ္စ။] သမုဒယသစ္စာသည် ပယ်ထိုက်သော
 ပဟာတဗ္ဗကိစ္စရှိ၏။ နိရောဓသစ္စာသည် မျက်မှောက်ပြုထိုက် (မျက်စိအောက်၌
 ရောက်နေသကဲ့သို့ မြင်လာအောင် အာရုံပြုထိုက်)သော သစ္စိကာတဗ္ဗကိစ္စ ရှိ၏။
 [သစ္စိ-မျက်မှောက်+ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စ။] မဂ္ဂသစ္စာသည် မိမိစိတ်အစဉ်၌
 ဖြစ်စေထိုက် [ဖြစ်အောင်ပြုထိုက်]သော ဘာဝေတဗ္ဗကိစ္စရှိ၏။ [ဘာဝေတဗ္ဗ၊ ဖြစ်စေ
 ထိုက်သော ကိစ္စ။] ဤသို့ သိသောဉာဏ်သည် ကိစ္စဉာဏ်တည်း။

ကတဉာဏ်။ ။သဒ္ဓါထုံးစံအားဖြင့် ကာန္တံ တ-ပစ္စည်းသည် “ပြုအပ်ပြီး-ပြု၍
 ပြီးပြီ”ဟုသော ပြီးစီးခြင်း အတိတ်အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ရပြီးသော
 အခါ “ငါသည် ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီဟု၎င်း၊ သမုဒယသစ္စာတဏှာ
 လောဘကို ပယ်အပ်ပြီ(ပယ်၍ပြီးပြီ)ဟု၎င်း၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ
 (မျက်မှောက်ပြုပြီးပြီ)ဟု၎င်း၊ မဂ္ဂသစ္စာကို မိမိစိတ်၌ ဖြစ်စေအပ်ပြီ(ဖြစ်စေပြီးပြီ)ဟု
 ၎င်း”သိသော ဉာဏ်ကို ကတဉာဏ်ဟု ခေါ်သည်။ [ဤဉာဏ် ၃-ပါးကို ဓမ္မဝတ္ထု-
 ဝဝတ္ထနသုတံ ပါဠိတော်နှင့်တွဲ၍ သိပါ။]

ဒွါဒသဝတ္ထုက။ ။သစ္စာ ၄-ပါးတွင် တပါးတပါး၌ ဤသို့ သစ္စာဉာဏ်၊
 ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်ဟု ဉာဏ် ၃-ပါးစီ ရှိသောကြောင့် “ဒွါဒသဝတ္ထုကံ
 ဉာဏ်”ဟု ဆိုသည်။ ဤဉာဏ်တို့၏ ရှေ့နောက်ဖြစ်ပုံ၊ မဂ်ခဏ၌ ဖြစ်နိုင်ပုံကို ဋီကာ၌
 ဖြထားသည်။

၄-ပါးကို ဆိုသည်။] သစ္စညာဏကိစ္စညာဏကတညာဏာနံ၊ သစ္စညဏ်၊ ကိစ္စ
ညဏ်၊ ကတညဏ်တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဉာဏနာနတ္ထံ၊ ဉာဏ်တို့၏
ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ (ပရဝါဒိ)။ ပဋိဇာနာတိ။

ဒွါဒသသောတာပတ္တိမဂ္ဂါတိအာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။
သေဝ နယော၊ တည်း။ နန္ဒ ဝတ္ထံ ဘဂဝတာတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊
သုတ်သည်။ ပုပ္ဖဘဂပရတာဂေဟိ၊ ရွှေအဖို့၌ ဖြစ်သောဉာဏ်၊ နောက်အဖို့၌
ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဉာဏနာနတ္ထံ၊ ဉာဏ်တို့၏ ထူးကုန်သည်၏
အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ၊ အရိယမဂ္ဂဿ၊ အရိယမဂ်၏။ ဒွါဒသဉာဏတံ၊ တဆယ့်
နှစ်ပါးသော ဉာဏ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ န(ဒီပေတိ)၊ မဟုတ်။ တသ္မာ
အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ဝိသတိမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

စတုတ္ထပဏ္ဏာသကော၊ သည်။ သမတ္ထော၊ ပြီ။

ဝိသတိမဝဂ်ပြီးပြီ၊ စတုတ္ထပဏ္ဏာသက ပြီးပြီ။

၂၁-ကောသလီသတ်မဂ္ဂ

ခ-သာသနကထာ အဖွင့်

၈၇၈။ ဣဒါနိ သာသနကထာ နာမံ ဟောတိ၊ တတ္ထ ထိသာသနကထာ၌။
 တိဿော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သင်္ဂီတိယော၊ သင်္ဂါယနာတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။
 သာသနံ၊ သာသနာကို။ နဝံ၊ အသစ်ဖြစ်အောင်။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ စ၊
 ဤသို့၎င်း။ [သင်္ဂါယနာတင်ခြင်းကို သာသနာကို အသစ်ဖြစ်အောင်ပြုခြင်းဟု
 ပရဝါဒီက ယူသည်။] (ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) တထာဂတဿ၊
 မြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနံ၊ ကို။ နဝံ၊ အောင်။ ကရောတိ၊ ပြုနိုင်၏။
 ကောစိ၊ ယော။ (ယော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့
 ၎င်း။ တထာဂတဿ၊ ၎်။ သာသနံ၊ ကို။ နဝံ၊ အောင်။ ကာတံ၊ ငှါ။
 လဗ္ဗာ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပေ ။ ဣတရဿ၊
 သတိပဋ္ဌာနာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) သာသနံ နာမံ၊ သာသနာမည်သည်။
 သတိပဋ္ဌာနာဒယော၊ သတိပဋ္ဌာန် အစရှိကုန်သော။ အရိယာဓမ္မာ စေဝ၊
 အရိယတရားတို့သည်၎င်း။ [ပဋိပတ္တိသာသနာနှင့် ပဋိပုဗ္ဗိသာသနာကို ရည်
 ရွယ်ဟန် တူသည်။] ကုသလာဒိနံ၊ ကုသိုလ်အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဒေသနာ
 စ၊ ဟောပြောခြင်း၎င်းတည်း။ [ပဋိပတ္တိသာသနာကို ရည်ရွယ်ရန်တူသည်။]
 တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင်။ [တတ္ထ ယေသံ-ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိသော်လည်း
 “ယေ”ဟု ရှိသော ရှေးနိဿယပါဠိသာ ကောင်း၏။] ဘဂဝတာ၊ သည်။
 ဒေသိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ယေ သတိပဋ္ဌာနာဒယော၊ အကြင်
 သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော တရားတို့သည်။ (သန္တိ) တေ၊ ထို သတိပဋ္ဌာန်
 အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ အညေသံ၊ ဘုရားဟော သတိ
 ပဋ္ဌာန်မူ တပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာဒိနံ၊ သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့ကို။
 ကရဏေန ဝါ၊ ပြုခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ အကုသလာဒိနံ၊ အစရှိသည်
 တို့ကို။ ကုသလာဒိဘာဝကရဏေန ဝါ၊ ကုသိုလ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို
 ပြုခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ သာသနံ၊ ကို။ နဝံ၊ အောင်။ ကတံ နာမံ၊ ပြုအပ်
 သည်မည်သည်။ ဘဝေယျ၊ ရာ၏။ တံ၊ ထိုသာသနာကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့အသစ်
 ဖြစ်အောင်။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ ကတံ ကိံ၊ ပြုအပ်သလော၊ ဝါ၊
 သို့မဟုတ်။ (ယော၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သာသနာကို အသစ်ဖြစ်အောင်။
 ကရောတိ၊ ပြုနိုင်၏။ ကောစိ၊ ယော။ (ယော၊ သည်။) အတ္ထိ၊ လော။

ဝါ။ သို့မဟုတ်။ ဝေ၊ ဤသို့ သာသနာကို အသစ်ဖြစ်အောင်။ ကာတုံ၊ ငှါ။
လတ္တံ၊ ရနိုင်သေးလာ။ ဣတိ၊ သို့။ တိသုပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပုစ္ဆာသု၊
တို့၌။ စောဒနတ္ထံ၊ ပုတ္တံ။ သေသံ။ ပေးနိဿာတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သာသနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-အဝိဝိတ္တကထာ အဖွင့်

၈၇၉-၈၈၀။ ဣဒါနိ အဝိဝိတ္တကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို အဝိ-
ဝိတ္တကထာ၌။ ယဿ၊ ပုဂ္ဂလဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယော၊ ဓမ္မော၊ အကြင်
တရားသည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန်တည်း။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တေန၊
ထိုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော တရားမှ။ အဝိဝိတ္တော နာမ၊ မကင်းဆိတ်သည် မည်၏။
ဣတိ၊ ဣဒံ၊ ဤဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားသည်။ သကသမယေ၊ မိမိဟူသော
သကဝါဒီတို့၏ အယူ၌။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားတည်း။ ပန၊
ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုထုဇ္ဇေန၊ သည်။ တေဓာတုကာ၊ ကာမ၊ ရူပ၊
အရူပ အားဖြင့် သုံးပါးသော ဓာတ်ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ကို။
အပရိညာတာ၊ ပိုင်းခြား၍ မသိအပ်ကုန်သေး။ တသ္မာ၊ သော၊ ထိုပုထုဇ္ဇဉ်
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကက္ခဏေ ယေဝ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ပင်။ သဗ္ဗေဟိ ပိ၊
အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေဓာတုဂေဟိ၊ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ဟူသော
သုံးပါးသောဓာတ်တို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့မှ။ အဝိဝိတ္တော၊
မကင်းဆိတ်။ (သုတိသန္တာန် ရှိနေသေး၏-ဟူလို။) ဣတိ၊ ယေသံ၊ လဒ္ဓိံ။ ပ။
ဣတရဿ။ ဖဿေဟိတိအာဒိ၊ ကံ။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဖဿာဒိနံ၊ ဖဿ
အစရှိသော တရားတို့၏။ ဧကက္ခဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တိဒေါ၊ သဒဿနတ္ထံ။ ဖြစ်ခြင်း၏
အပြစ်ကိုပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော
ပြဿနာတို့၌။ သေသံ၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဝိဝိတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-သညောဇနကထာ အဖွင့်

၈၈၁-၈၈၂။ ဣဒါနိ သညောဇနကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို
သညောဇနကထာ၌။ ယသ္မာ၊ အရဟတာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗ္ဗံ၊ သော။
ပုဒ္ဓဝိသယံ၊ ဘုရားရှင်၏ အရာတော်ကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိနိုင်။ တသ္မာ၊ တဿ၊
ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဘုရားရှင်၏ အရာတော်၌။ အဝိဇ္ဇာဝိစိ-
ကိစ္ဆာဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ ဝိစိကိစ္ဆာတို့သည်။ အပ္ပဟိနာဟိ၊ မပယ်အပ်ကုန်သေး
သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သညာယ၊ ဤသို့သော မှတ်ထင်ခြင်းဖြင့်။

ကိစ္စ၊ အချို့သော၊ သညောဇန၊ သံယောဇဉ်ကို။ အပ္ပဟာယ၊ မပယ်မု၍။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပေ၊ ဣတရဿ။

အတ္ထိ ကိစ္စ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတိအာဒိ၊ ကိ။ အရဟတော၊ ဧ။ သဗ္ဗသံယောဇနပ္ပဟာန ဒဿနတ္ထိ၊ အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်းကို ပြုခြင်း အကျိုးငှါ။ (သကဝါဒီနာ။) ဗုတ္တံ၊ သဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဝိသယန္တိ ပဉ္စဒ္ဓယေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ ၂-ပါး အပေါင်း၌။ အရဟတော၊ ဧ။ သဗ္ဗညုတညာဏာဘာဝေန၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (သကဝါဒီနာ။) ပဋိသေမော၊ ကိ။ ကတော၊ အဝိဇ္ဇာဝိစိကိစ္ဆာနံ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟာနေန၊ မပယ်ခြင်းကြောင့်။ (ပဋိသေမော။) န (ကတော)၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ တေသံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ ဝိစိကိစ္ဆာ သံယောဇဉ်တို့ကို။ [သံယောဇဉ်ကို ငဲ့၍ နုပုလ္လင် ထားဟန်တူသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို ငဲ့လျှင် တာသံဟု ရှိရမည်။] အပ္ပဟိနတံ၊ မပယ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ။ တေန ဟိတံ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓိ။ မိမိအယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ သာ၊ ထိုသည်စေ အပ်သော အယူသည်။ ပေ။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သညောဇနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-ဣဒ္ဓိကထာ အဖွင့်

၈၈၃-၈၈၄။ ဣဒါနိ ဣဒ္ဓိကထာနာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုဣဒ္ဓိကထာ၌။ သော ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ဤ တန်ခိုးမည်သည်။ ကတ္တစိ၊ အချို့အရာ၌။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီး၏။ ကတ္တစိ၊ ၌။ န ဣဇ္ဈတိ၊ မပြီးစီး။ အနိစ္စာဒီနံ၊ အနိစ္စ အစရှိသည် တို့ကို။ နိစ္စာဒိကရဏေ၊ နိစ္စ အစရှိသည်တို့ကို ပြုခြင်း၌။ ဧကန္တေနဝ၊ စင်စစ်အားဖြင့်ပင်။ န ဣဇ္ဈတိ၊ မပြီးစီး။ ပန၊ အနွယ် ကား။ သဘာဝသန္တတိ၊ သဘောတူသော အစဉ်ကို။ ပရိဝတ္တေတော၊ ပြန်လည်စေ၍။ ဝါ၊ ပြောင်းလွှဲ၍။ ဝိသဘာဝသန္တတိကရဏေ ဝါ၊ သဘောမတူသော အစဉ်ကို ပြုခြင်း၌၎င်း။ သဘာဝသန္တတိဝသေနေဝ၊ သဘောတူသောအစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်။ စိရတရပ္ပဝတ္တနေ ဝါ၊ ကြားမြင်စွာ ဖြစ်စေခြင်း၌၎င်း။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ တေသံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပုညာဒီနိ၊ ကောင်းမှုအစရှိကုန်သော။ က-ရဏာနိ၊ အကြောင်းတို့ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ကတ္တစိ၊ ၌။ ဣဇ္ဈတိ၊ ဧ။ (ကိသ္မိံ ဝိယ၊ အဘယ်၌ကဲ့သို့နည်း။) ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ အတ္ထာယ၊ ငှါ။ ပါနိယဿ၊ သောက်ရေကို။ သပ္ပိခိဗုဒ္ဓိကရဏေ ဝိယ၊ ထောပတ် နို့သည် အစရှိသည်တို့ကို ပြုခြင်း၌

ကဲ့သို့၎င်း။ [ဤကား သဘာဝသန္တတိကို ပြောင်းလွှဲ၍ ဝိသဘာဝသန္တတိ ဖြစ်အောင်ပြုခြင်း၌ ဥပမာတည်း။] မဟာဓာတုနိဒါနော၊ များစွာသော ဓာတ် တော်တို့ကို ဌာပနာခြင်း၌။ (ရာဇဂြိုဟ်မြို့ဝယ် ဌာပနာခြင်း၌။) ဒီပါဒီနံ၊ ဆီမီးတို့ကို။ စိရသန္တာနပုဝတ္တနေ ဝိယ စ၊ ကြာမြင့်စွာသောအစဉ်ကို ဖြစ်စေ ခြင်း၌ကဲ့သို့ ၎င်းတည်း။ [ဤကား အရှင်မဟာကထပ၏ စိရသန္တာန ဖြစ် အောင်ပြုခြင်း၌ ဥပမာတည်း။] ဣတိ ဣဒ္ဓိ၊ ဤစကားသည်။ သကသမယေ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော သကဝါဒီတို့၏ အယူ၌။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားတည်း။

ပန၊ ဆက်။ အာယသ္မာ ပိလိန္ဒဝဇ္ဇော၊ အရှင်ပိလိန္ဒဝဇ္ဇသည်။ ရညော၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏။ ပါသာဒံ၊ ပြာသာဒ်ကို။ သုဝဏ္ဏန္တော၊ ရွှေဖြစ်စေသတည်း ဟူ၍သာ။ ယံ အဓိမုစ္စိ၊ အကြင် နှလုံးသွင်းပြီ။ တံ၊ ထို နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အဓိပ္ပာယ ဣဒ္ဓိံ၊ အလို အတိုင်းပြီးစီးသော တန်ခိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ လဒ္ဓိံ၊ ပေးသကဝါဒီဿ။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထိ အဓိပ္ပာယ ဣဒ္ဓိံအစရှိသော ပုစ္ဆာ၌။ အဓိပ္ပာယဣဒ္ဓိတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယံ၊ အလိုအားလျော်စွာ။ ဣဒ္ဓိံ၊ ပြီးစီးသောတန်ခိုးသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိသလော။) ယထာဓိပ္ပာယံ၊ အလိုအားလျော်စွာ။ ဣဇ္ဈနဣဒ္ဓိံ၊ ပြီးစီးသော တန်ခိုးသည်။ (အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အာမန္တာတိ၊ အစရှိ သော။ လဒ္ဓိမတ္ထော၊ အယူ၍။ ဌာတု၊ ၍။ ပဋိညာ၊ ဝန်ခံခြင်းသည်။ ပရဝါဒီဿ၊ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ အနိစ္စာဒီနံ၊ အနိစ္စ အစရှိသည်တို့၏။ နိစ္စာဒိတယ၊ နိစ္စအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အနုယုဉ္ဇတုံ၊ မေးစိစစ်ခြင်းငှာ။ နိစ္စာပဏ္ဏာရုက္ခာ ဟောန္တု၊ အာဒိ အာယ၊ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနတ္ထမေ။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနေ၊ မိမိအယူကို တည်စေခြင်း၌။ သုဝဏ္ဏော စ ပနာသိတိ၊ ကား။ ရညော၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏။ ပုညပနိဿယေန၊ ကောင်းမှု၏ အားကြီး သော မှီရာအကြောင်းကြောင့်။ (သုဝဏ္ဏော၊ ရှေ့သည်။) အာသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

၁။ အဓိပ္ပာယ် ဣဒ္ဓိံ။ ။သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ သံဝဏ္ဏနာ ၂-မျိုးလုံး၌ ပါဠိတမျိုး တည်းသာ စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ ထိုသို့ မရှိသင့်။ သံဟိဋ္ဌမုဉ္ဇံ “အဓိပ္ပာယ် ကုဒ္ဓိံ”ဟု သံဝဏ္ဏနာ ရှိ၏။ ထိုအဓိပ္ပာယ်ကိုပင် “ယထာဓိပ္ပာယ်”ဟု ထပ်ဖွင့်ဟန် တူသည်။ ထို့ကြောင့် သံဟိဋ္ဌမုအတိုင်း သံဝဏ္ဏနာ၌ “အဓိပ္ပာယ် ကုဒ္ဓိံ”ဟု ရှိလျှင် တော်သေး၏။ သို့သော် ဋီကာ၌ကား “အတ္ထိ အဓိပ္ပာယ ဣဒ္ဓိတိ အဓိပ္ပာယဝသေန ဣဇ္ဈနတော အဓိပ္ပာယောတိ ဧဝံ နာမိကာ ကုဒ္ဓိံ အတ္ထိတိ အတ္ထော”ဟု ဖွင့်ထား၏။ ထိုအဖွင့်သည် အဋ္ဌကထာကို ဖွင့်ခြင်း မဟုတ်။ ပါဠိတော်၌ရှိသော အဓိပ္ပာယ ကုဒ္ဓိံကို ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ထိုဋီကာအတိုင်း “အဓိပ္ပာယ ကုဒ္ဓိံ၊ အဓိပ္ပာယမည်သော တန်ခိုးသည်”ဟု ပေးရ လိမ့်မည်။

ကေဝလံ၊ မင်း၏ ကောင်းမှုမဖက် သက်သက်။ ဝေရဿ၊ ရှင်ပိလိန္ဒဝစ္စ ဝေရ်၏။ အဓိပ္ပါယ်နေဝ၊ အလိုကြောင့်သာ။ န (အာသိ)၊ ပြီးသည် မဟုတ်။ တဿှာ၊ တော်၊ ဤ သူဝဏ္ဏော စ ပနာသိ အစရှိသော စကားသည်။ အသာဓကံ၊ သာဓက မမြောက်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣဒ္ဓိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၂-ဗုဒ္ဓကထာ အဖွင့်

၈၈၅။ ဣဒါနိ ဗုဒ္ဓကထာ နာမ ဟေတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဗုဒ္ဓကထာ၌။ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုထိုအခါ၌။ သရိရဝေမတ္တတံ၊ ကိုယ်တော်၏ မတူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အာယုဝေမတ္တတံ၊ (အသက် တော်၏ မတူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ပဘာဝေမတ္တတံ စ၊ ရောင်ခြည်တော်၏ တူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သေသေဟိ၊ ကြွင်းကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မဟိ၊ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ ဗုဒ္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဟိနာတိရေ- ကတာ နာမ၊ ယုတ်လျော့ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ သံလွန်ကုန်သည်၏ အဖြစ် မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ပန၊ ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အဝိသေသေနေဝ၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်သာ။ (ကာယ အထူး စသည် မပါပဲသာ။) (ဟိနာတိရေကတာ၊ သည်။) အတ္ထိ၊ ဣတိ လဒ္ဓိ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ နံ။ ဗုဒ္ဓဓမ္မဟိ၊ ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့်။ အနုယုဒ္ဓိတံ၊ မေးစိစစ်ခြင်းငှါ။ သတိပဋ္ဌာနတေတံအာဓိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ ကေသံ၊ ထို သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော တရားတော်တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားဖြင့်။ ဟိနာတိရေကတံ၊ ကို။ အပဿန္ဓော(ဟုတွာ)။ ပရိကိပ္ပတိ ယေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဗုဒ္ဓကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၃-သဗ္ဗဒိသာကထာ အဖွင့်

၈၈၆။ ဣဒါနိ သဗ္ဗဒိသာကထာ နာမ ဟေတိ။ တတ္ထ၊ ထို သဗ္ဗဒိသာ ကထာ၌။ စဟူသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဒိသာသု၊ အရပ်တို့၎င်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်အရပ်၎င်း။ ဥပရိ၊ အထက်အရပ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်၌။ လောကဓာတုသန္ဓိဝေသံ၊ လောကဓာတ်၏ စုဝေးတည့် နေခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) [ရှေးနိဿယ၌ လောကဓာတုသန္ဓိဝေသံ-ဟု ရှိ၏။ လောကဓာတုသန္ဓိဝေသော-ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။] သဗ္ဗလောကဓာတုသု

၈။ အလုံးစုံသော လောကဓာတ်တို့၌လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်း။ အတ္တိ၊ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝိကပ္ပသိပ္ပံ၊ အမျိုးမျိုး အပုံပုံ ကြံစည်ခြင်းကြောင်း အတတ်ကို။ [“ဝိကပ္ပသိပ္ပံ၊ အထူးထူး အပြားပြား ကြံစည်ခြင်းကြောင့် ပြီးသော အယူကို”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည် ထင်သည်။] ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ သဗ္ဗဒိသာသု၊ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်တော်မူကြကုန်၏။ ဣတိ ယေသံ လုဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ။

ပုရတ္တိမာယာတိ၊ အစရှိသည်ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ (သမာနော။) သကျမုနိံ၊ သာကိန္ဓယ်ဖွား ငါတို့မြတ်စွာဘုရားကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိံ၊ ပုန ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ လဒ္ဓိဝသေန၊ မိမိအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အညလောကဓာတုယံ၊ အခြားသော လောကဓာတ်၌။ ဌိတံ၊ တည်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိံ။ ကိံ နာမော သော ဘဂဝါတိအာဒိ၊ ကိံ။ တံ။ သင် ပရဝါဒိသည်။ သစေ ဇာနာတိ၊ အကယ်၍ သိအံ။ (ဧဝံ သတိံ။) နံ။ ထိုဘုရား ရှင်ကို။ နာမာဒိဝသေန၊ အမည်တော်အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကယေဟိ၊ ပြောစမ်းပါလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဣမိနာ ဥပ္ပါယေန၊ ဤ ကပ်၍ ဆောင်ကြောင်း နည်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သဗ္ဗဒိသာကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၄-ဓမ္မကထာ အဖွင့်

၈၀၇-၈၀၈။ ဣဒါနိ ဓမ္မကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဓမ္မကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ရူပါဒေယာ၊ ရုပ်အစရှိသော တရားတို့သည်။ ရူပါဒိသဘာဝေန၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့၏ ဘဘောအားဖြင့်။ နိယတာ၊ မြကုန်၏။ တံ သဘာဝံ၊ ထို ရုပ် အစရှိသည်တို့၏ သဘောကို။ န ဝိဇယန္တိ၊ မစွန့်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နိယတာ၊ မိမိ၏ သဘောအားဖြင့် မြကုန်၏။ ဣတိ ယေသံ လုဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ နံ။ တေ၊ ထိုရုပ် အစရှိသော တရား တို့သည်။ နိယတာ၊ မိမိတို့၏ သဘောအားဖြင့် မြကုန်သည်။ သစေ(ဟောန္တိ။ ဧဝံ သတိံ။) မိစ္ဆတ္တနိယတာ ဝါ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတတို့သော်လည်း။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန် ရ၏။ သမ္ပတ္တနိယတာ ဝါ၊ သမ္ပတ္တနိယတတို့သော်လည်း။ (သိယံ။) ဣတော၊ ဤ မိစ္ဆတ္တနိယတ၊ သမ္ပတ္တနိယတတို့မှ။ အညော၊ အခြားသော။ နိယာမော

၁။ မိစ္ဆတ္တ သမ္ပတ္တနိယတာ။ ။၃၅၅ ၅-ပါးတို့၏ ရူပန စသော သဘော အားဖြင့် မြကြသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်၏။ သို့သော် “နိယတ”ဟု တုရားဟောတော် မူ။ နိယတဖြစ်လျှင်လည်း မိစ္ဆတ္တ၊ သမ္ပတ္တ တမျိုးမျိုးတွင် ပါဝင်ရ၏။ “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နိယတာ”ဟူသော အယူသည် မမှန်သောကြောင့် သကဝါဒီက စစ်ဆေးရသည်။

နာမ၊ မြဲသောတရားမည်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ စောဒေတုံ မိစ္ဆတ္တနိယတာတိ-
အာဒိံ အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို မိစ္ဆတ္တနိယတာ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ပဋိညာ စ၊
ဝန်ခံခြင်းသည်၎င်း။ ပဋိက္ခေပေါ စ၊ ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ ပရဝါဒိဿ၊
ပရဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်း ပယ်ခြင်းတည်း။

ရူပံ ရူပဋ္ဌေနာတိအာဒိံ ကျိ။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) [အာဒိ-ဖြင့် ဝေဒနာမှစ၍
ဝိညာဏံ ဝိညာဏဋ္ဌေန-တိုင်အောင် ယူပါ။] ယေန အတ္ထေန၊ အကြင် ရူပန
စသော အနက်သဘောအားဖြင့်။ နိယတာတိ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့သည်
မြဲကုန်၏ ဟူ၍။ ဝဒတိ၊ ပရဝါဒီဆို၏။ တဿ၊ ထို ရူပန စသော အနက်
သဘော၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။
တတြ၊ ထို ရူပံ ရူပဋ္ဌေန အစရှိသော စောဒနာစကားရပ်၌။ အယံ၊ ကား။
အဓိပ္ပာယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပံ [ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ၊
ဟူသော စကားကို။ (ဝတ္ထုဋ္ဌံ-၌ စပ်။) ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပမေဝ၊ ဖောက်ပြန်
ခြင်း သဘောရှိသည်သာတည်း။ ဝေဒနာဒိသဘာဝံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏
သဘောရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ အဓိပ္ပာယေန၊ ဤသို့သောအလိုအားဖြင့်။
ဝတ္ထုဋ္ဌံ၊ ဆိုထိုက်၏။ ဣတော၊ ဤအလိုမှ။ အညတော၊ တပါးသော အခြင်း
အရာအားဖြင့်။ န ဝတ္ထုဋ္ဌံ၊ မဆိုထိုက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဣတိ အဓိပ္ပာယေန
ဝတ္ထုဋ္ဌံ၊ နည်း။ ဣတော အညတော န ဝတ္ထုဋ္ဌံ၊ နည်း။) ရူပဋ္ဌတော၊ ရုပ်၏
အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမှ။ အညဿ၊ အခြားသော။ ရူပဿ၊

၁။ ယေန အတ္ထေန နိယတာတိ။ ။ ရူပနအနက် အနုဘဝန အနက် စသော
ခန္ဓာ ၅-ပါး၏ အနက်သဘောကို “ယေနအတ္ထေန”ဟု ဆိုသည်။ နိယတာတိကား
“သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နိယတာ”မှ နိယတာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဗဟုဝစ် ရှိရသည်။

၂။ ဣတိ အဓိပ္ပာယေန ဝတ္ထုဋ္ဌံ။ ။ “ရူပံ ရူပဋ္ဌေန”ဟု ဝိတတ်မတူပဲ ပါဠိ
တော်၌ ဆိုထားသော်လည်း “ရူပဋ္ဌေန”ကို နိယတံ၌ အဘိန္နာဝိသသနစပ်ရမည်
ဖြစ်သောကြောင့် ရူပံ အရနှင့် ရူပဋ္ဌ အရသည် ရုပ်တရားချည်း ရ၏။ ထို့ကြောင့်
“ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတံ”ဟူသော စကားသည် “ရူပံ ရူပမေဝ၊ ရုပ်သည် ဖောက်ပြန်
ခြင်း သဘောရှိသည်သာ”ဟု ဆိုအပ်သော စကားနှင့် အဓိပ္ပာယ်တူပင် ဖြစ်၏။
[ရူပမေဝ-၌ ဝေ-ဖြင့် “န ဝေဒနာဒိသဘာဝံ”ဟု ကန့်သည်။ န ဝေဒနာဒိသဘာဝံ
သည် ရူပံနှင့် အရတူ ဗဟုဗ္ဗိတိသမာသံ ဖြစ်သကဲ့သို့ (တနည်း-ဆဋ္ဌိတပျူရိယံ ရှေ့ရှိ
သော အဿတ္တိ ဖြစ်သကဲ့သို့) ရူပမေဝ-၌လည်း အဿတ္တိတဗ္ဗိတိဟု မှတ်ပါ။]

၃။ ဣဇာ အညတော န ဝတ္ထုဋ္ဌံ။ ။ ရူပနှင့် ရူပဋ္ဌတို့၏ အရတူသော အခြင်း
အရာကို “ဣတော”ဟု ဆို၍ အရ မတူသော အခြင်းအရာကို “အညတော”ဟု
ဆိုသည်။ ကသ္မာ-ဖြင့် “ဣတိ အဓိပ္ပာယေန ဝတ္ထုဋ္ဌံ၊ ဣတော အညတော န ဝတ္ထုဋ္ဌံ”
ဟူသော အနွယ် ဗျတိရေကဝါကျကို ဟူ၍ ပုစ္ဆာထုတ်သည်။ “ရူပဋ္ဌတော အညဿ
ရူပဿ အဘာဝါ၊ ရူပသဘာဝေါ ဟိ” စသည်တို့ကား ရူပနှင့် ရူပဋ္ဌတို့ အရတူပုံကို
ပြသော အဖြေစကားတို့တည်း။

ရုပ်၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ဣတိ အဓိပ္ပာယ်န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဣတော အညထာ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။) ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပသဘာဝေါ၊ ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောသည်။ ရူပဋ္ဌော၊ ရူပဋ္ဌတည်း။ ရူပသဘာဝေါ စံ၊ ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ဟူသည်လည်း။ ရူပမေဝ၊ ရုပ်ပင်တည်း။ ရူပတော၊ ရုပ်မှ။ အညော၊ အခြားသော သဘောသည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ ထိုသို့ ရုပ်မှတစ်ပါး အခြားသော ရူပဋ္ဌ မရှိပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထိုရုပ်၏။ ဝေဒနာဒီဟိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့မှ။ နာနတ္ထသညာပနတ္ထံ၊ မတူ ထူးခြား ကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ သေ ဝေါဟာရော၊

၁။ ရူပသဘာဝေါ ဟိ။ ။ [ရှေ့စကားကို တိုက်ရိုက် အကျယ်မချဲ့သောကြောင့် ဒဋ္ဌိကရဏကြံလိုက်ပါသည်။] ရှေ့စကားကို ခိုင်မြဲအောင် ပြုရာ၌ “ရူပသဘာဝေါ ရူပဋ္ဌော ။ပေ။ န ရူပတော အညော”ဟု ရုပ်မှ တစ်ပါးသော ရူပဋ္ဌ၏ မရှိခြင်းကိုသာ ပြ၍ မူလ အဖြေဖြစ်သော ရူပဋ္ဌမှ တစ်ပါးသော ရုပ်၏ မရှိခြင်းကို အဘယ်ကြောင့် မပြပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ် ရှိ၏။ အရဖြကား ရုပ်မှ တစ်ပါးသော ရူပဋ္ဌ၏ မရှိခြင်းကို ပြလိုက်လျှင် ရူပဋ္ဌမှ တစ်ပါးသော ရုပ်၏ မရှိခြင်းကိုလည်း အတ္ထာပန္နနည်းအားဖြင့် ပြပြီးဖြစ်သောကြောင့် ရူပဋ္ဌမှ တစ်ပါးသော ရုပ်၏ မရှိခြင်းကို သီးခြား မပြတော့။

ဋီကာ။ ။တတ္ထ ရူပတော အညဿ ရူပဋ္ဌဿ အတာဝေ ဒဿိတေ ရူပဋ္ဌတော အညဿ ရူပဿ အဘာဝေါ ဒဿိတော ယေဝ နာမ ဟောတီတိ တမေပ ရူပတော အညဿရူပဋ္ဌဿ အတာဝံ ဒဿေန္တော ရူပသဘာဝေါ ဟိတိအာဒိ မာဟ။ [ဒဿိတော ယေဝ ဟောတိ၊ အတ္တတော အာပန္နတ္တာ။-အနူ။ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကျရောက်သည်ကို အတ္ထာပန္နနည်းဟု ခေါ်သည်။]

၂။ ဝေဒနာဒီဟိ ပနဿ ။ ပေ ။ ဖောတီတိ။ ။ရုပ်တရားနှင့် ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောသည် အရတူပါလျက် အဘယ်ကြောင့် “ရူပသဘာဝ-ရုပ်၏+သဘော” “ရူပဋ္ဌ-ရုပ်၏+အနက်သဘော”ဟု ရုပ်နှင့် သဘောတို့ ကွဲပြား သကဲ့သို့ အခေါ်အဝေါ် ဖြစ်ရသနည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် “ဝေဒနာ-ဒီဟိ ပနဿ”စသည်ကို မိန့်။ ရုပ်၏ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့မှ မတူ ထူးခြားပုံကို သိစေခြင်း အကျိုးငှါ “ရုပ်၏+သဘော၊ ရုပ်၏+အနက်”ဟု ရူပနှင့် သဘာဝကို ကွဲပြားသကဲ့သို့ အခေါ်အဝေါ် ဖြစ်သည်။ [ဝေါဟာရော ဟောတီတိ ကျမှ ဣတိဖြင့် တကြာယံ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြန်၍ အုပ်ပါ။]

၃။ နာနတ္ထသညာပနတ္ထံ။ ။အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ “နာနတ္ထသညာပနတ္ထံ” ဟု တွေ့ရ၏။ ဋီကာစာအုပ်၌ “နာနတ္ထသညာပနတ္ထံ”ဟု တွေ့ရ၏။ အခေါ်အဝေါ် နာမည်သညာကို သိစေခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် “သညာပန”ဟု ရှိသော ပါဠိသာ အမှန်တည်း။

၄။ သေ ဝေါဟာရော။ ။ရူပဿ+ သဘာဝေါ ရူပသဘာဝေါ၊ ရူပဿ + အဋ္ဌော ရူပဋ္ဌောတိ ဝေ အညတ္ထံ ဂဟေတွာ ဝိယ ပဝတ္ထော ရူပသဘာဝေါဟာရော၊ ရူပဋ္ဌဝေါဟာရော ဝါ။-ဋီကာ။ [ဤ၌ ရူပဿနှင့် သဘာဝသည် အရ မကွဲပါပဲ

ဤ ရူပသဘာဝ ရူပဋ္ဌ ဟူသော အခေါ်အဝေါ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ (အယံ အဓိပ္ပါယ်ယော)။

တသ္မာ၊ ထိုသို့ ရုပ်၏ ရူပဋ္ဌမှ တမျိုးတခြားမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [တသ္မာတိ ရူပဿ ရူပဋ္ဌေန အနညတ္တာ။-ဋီ။ ရှေ့၌ ဆိုအပ်ပြီး စကားကို ချိုး၍ စွဲသည်။] ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေန၊ ဆိုသော ပရဝါဒီသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နိယတံ၊ မြ၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ကို။ ဝတ္ထံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ။ နိယတဉ္စ နာမ၊ နိယတမည်သည်လည်း။ မိစ္ဆတ္တနိယတံ ဝါ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတသည်သော် လည်း။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သမ္ပတ္တနိယတံ ဝါ၊ သမ္ပတ္တနိယတသည်သော် လည်း။ သိယာ၊ ရာ၏။ ဣတော၊ ဤ မိစ္ဆတ္တနိယတ သမ္ပတ္တနိယတမှ။ အညော၊ အခြားဘော။ နိယာမော နာမ၊ မြသော တရားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [စာအုပ်တို့၌ “နတ္ထိတိ” ဟု ရှိ၏။ ဣတိ ပိုဟန်တူသည်။ ရှေးနိဿယ၌ ကား “ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယ်ယော၊ တည်း” ဟု ထည့်ပေးသည်။] အထ၊ ထိုသို့ မိစ္ဆတ္တနိယတ သမ္ပတ္တနိယတမှတပါး အခြားနိယာမ မရှိပါ ပဲလျက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံသနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အတ္တန္တရဝသေန၊ မိစ္ဆတ္တနိယတ သမ္ပတ္တနိယတမှ တပါးသော အနက်၏ အစွမ်းကြောင့်။ (ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။) ဟိ၊ ချ။ ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပမေဝ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်သာတည်း။ ဝေဒနာဒိသဘာဝံ၊ ဝေဒနာ အစ ရှိသည်တို့၏ ခံစားခြင်း အစရှိသော သဘောရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ အတ္တတည်း။ (အတ္တန္တရ-ဟူသော အတ္တတည်း။) တသ္မာ။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။

အဘေဒဘေဒပစ္စာရအားဖြင့် အရ ကွဲသကဲ့သို့ သမ္ပန်=သမ္ပန္နိ၌ ဆိုခြင်းကို “အညတ္တံ ဂဟေတွာ ဝိယ” ဟု ဆိုသည်။ “ရူပဿ+အဋ္ဌော ရူပဋ္ဌော” နှိုလည်း နည်းတူ။] ဤ၌ “ရူပဿ+အဋ္ဌော ရူပဋ္ဌော” ဟု ဆဋ္ဌိတပုဂ္ဂိုလ်သံဃာပုံကို ကြည့်၍ “ရူပဋ္ဌ-ရုပ်၏ အနက် ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော” ဟု ပေးရသည်။

၁။ ကသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။ ။ မိစ္ဆတ္တနိယတ, သမ္ပတ္တနိယတမှတပါး အခြား သော နိယာမတရား မရှိလျှင် “ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတံ-လော” ဟု မေးရာ၌ အတယံ ကြောင့် “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံရသနည်း။ ရူပ၏ နိယတအဖြစ်သည် မိစ္ဆတ္တနိယတ လည်း မဟုတ်, သမ္ပတ္တနိယတလည်း မဟုတ်ဝါတကား-ဟူလို။

၂။ အတ္တန္တရဝသေန။ ။ “အန္တရ-မိစ္ဆတ္တနိယတ အနက်, သမ္ပတ္တနိယတ အနက်မှ တပါးသော+အတ္တ-ရုပ်သည် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်သ” ဟူသော အနက်။ ထို အနက်နှင့်စပ်၍ “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံရသည်။ [ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ ဧတ္ထ ဟိ” စသည်ကား အတ္တန္တရဝသေန၏ ခဋီဝါကျတည်း။]

ပန၊ ဆက်။ ဣတော၊ ဤ ရှုပ် ရှုပ်မေဝ ဟူသော အနက်မှ။ အညတော၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ အာယ၊ ထို ရုပ်၏။ နိယတတ္ထံ၊ မြဲသည်၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပန၊ တဖန်။ ဝါ၊ ထပ်၍။ တေနေဝ-နယေနော၊ ထိုနည်းဖြင့်ပင်။ [“နိယတဉ္စ နာမ မိစ္ဆတ္တနိယတံ ဝါ သိယာ။ ပေ။ အညော နိယာမော နာမ နတ္ထိ” ဟူသော နည်းဖြင့်ပင်။] စောဒေတုံ၊ ငှါ။ မိစ္ဆတ္တနိယတန္တိအာဒိံ အာဟ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော စကားရပ်သည်။ ဥက္ကာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ တေန ဟိ ရှုပန္တိ၊ အစရှိသော။ လဒ္ဓိပိ၊ သည်လည်း။ အယောနိယော အပ္ပတိဋ္ဌာပိ၊ တွာ အပ္ပတိဋ္ဌတာဝ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၅-ကမ္မကထာ အဖွင့်

၀၇၉။ ဣဒါနိ ကမ္မကတာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ကမ္မကတာ၌။ ယသ္မာ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယာဒိနိ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယ အစရှိသော ကံတို့သည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယဋ္ဌာဒိတိ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယ၏ အဖြစ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ နိယတော၊ မြဲကုန်၏။ တသ္မာ၊ သဗ္ဗဗ္ဗ၊ ကုန်သော။ ကမ္မာ၊ ကံတို့သည်။ နိယတော၊ မြဲကုန်၏။ [“သဗ္ဗာနိ ကမ္မာနိ နိယတာနိ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မ။ ပေ။ နိယတန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယံ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံသည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယဋ္ဌမေဝ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယ၏ အဖြစ် ဟူသော သဘောရှိသည်သာ။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက် ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စုက္ခအတ္တဘော၌ပင်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ဒါတုံ၊ ငှါ။ သစေ သက္ကောတိ၊ အံ။ (ဝေ သတိ။ ဝိပါကံ၊ ကို။) ဒေတိ၊ နေ။ (ဝိပါကံ ဒါတုံ) နောဓေ (သက္ကောတိ)၊ အံ။ အယောသိကမ္မ နာမ၊ အယောသိကံမည်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကိ။ သန္ဓာယ ပဋိညာ သဓာဝါဒိဿ။ ပန၊ ဆက်။ တေ၊ ဤ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံသည်။ မိစ္ဆတ္တ။ ပေ။ ဝသေန၊ မိစ္ဆတ္တနိယတ၊ သမ္ပတ္တနိယတတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ အနိယတ မေဝ၊ အနိယတသာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက် ဓမ္မကထာ၌။ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတမ္ပိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ကေဝိသတိမော၊ သော။ ဝဇ္ဇေ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ကေဝိသတိမဝဂံ ပြီးပြီ။

၂၂-ဗာဝီသတိမဝဂ္ဂ

၁-ပရိနိဗ္ဗာနကထာ အပွင့်

၈၉၂။ ဣဒါနိ ပရိနိဗ္ဗာနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ပရိနိဗ္ဗာနကထာ၌။ ယသ္မာ။ အရဟာ၊ ရဟန္တာသည်။ သဗ္ဗညုပိသယေ၊ သဗ္ဗညုတုရားရှင်၏အရာတော်၌။ အပ္ပဟိနသံယောဇနောဝ၊ မပယ်အပ်သော သံယောဇဉ်ရှိသည်သာ။ (ဟုတော့။) ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။ တသ္မာ။ ကိဉ္စိ၊ အချို့သော။ သံယောဇနံ၊ ကို။ အပ္ပဟာယ၊ မပယ်စွန့်မူ၍။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပရိနိဗ္ဗာနကထာ၌။ သေသံ၊ ကို။ ဟေဠာ၊ အောက် သညောဇနကထာ၌။ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပရိနိဗ္ဗာနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတ၁။)

၂-ကုသလစိတ္တကထာ အပွင့်

၈၉၄-၈၉၅။ ဣဒါနိ ကုသလစိတ္တကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ကုသလစိတ္တကထာ၌။ ယသ္မာ။ အရဟာ၊ သည်။ သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တော၊ သတိ၏ ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ (ဟုတော့။) ပရိနိဗ္ဗာယန္တော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီးသည်။ (သမာနော)ပိ၊ သော်လည်း။ သတော၊ အမှတ်ရသည်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်။ (ဟုတော့)။ ဖြစ်၍သာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ။ ကုသလစိတ္တော၊ ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်။ (ဟုတော့။) ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထာ၌။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ။ ကုသလစိတ္တော နာမ၊ ကုသိုလ်စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ပုညာ ။ပေ။ ဝသေန၊ ပုညာဘိသင်္ခါရကို ပြုစီမံခြင်း အစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ။ တေန အတ္ထေန၊ (ပုညာဘိသင်္ခါရကို ပြုစီမံခြင်း အစရှိသော) ထို အနက်ဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ အရဟာ ။ပေ။ သင်္ခါရန္တိအာဒိံ အာဟ၊ သေသမေတ္ထ ။ပေ။ နိဗ္ဗာတိ။ သတော သမ္ပဇာနောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဇဝနက္ခဏေ၊ ပရိနိဗ္ဗာနဝိထိအတွင်းဝယ် ဇော ခဏ၌။ ကိရိယသတိသမ္ပဇညာနံ၊ ကြိယာဖြစ်သော သတိသမ္ပဇညတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ အသမ္မောဟမရဏဒိပနတ္ထံ၊ မတေမဝေ သေခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ကုသလစိတ္တဒိပနတ္ထံ။ ကုသိုလ်စိတ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ န(ဝုတ္တံ)၊ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ တသ္မာ အသာဏေ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကုသလစိတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတ၁။)

၃-အာနေဉ္ဇကထာ အဖွင့်

၈၉၆။ ဣဒါနိ အာနေဉ္ဇကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအာနေဉ္ဇကထာ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ၊ စတုတ္ထဈာန်၌။ ဌိတော၊ တည်တော်မူသည်။ (ဟုတုာ) ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သလ္လကေတုာ၊ မှတ်ထင်၍။ အရဟာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာနေဉ္ဇေ၊ အာနေဉ္ဇ ဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်၌။ ဌိတော၊ တည်သည်။ (ဟုတုာ) ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံပေ။ ဣတရဿ။ ပကတိစိတ္တေတိ၊ ကား။ ဘဝဂံစိတ္တေ၊ ဘဝင်စိတ်၌။ (ဌိတော ပရိနိဗ္ဗာယတိ နနန္တံ စပ်။) ဟိ၊ ချဲ့။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သညိနော၊ သညာရုံကုန်သော။ [အသညာသတ္တ-ကို ပယ်လို၍ သညိနော-ဟု ဆိုသည်။] သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဘဝဂံစိတ္တေ၊ ဘဝင်စိတ်၌။ ဌတုာ၊ တည်၍။ ဘဝဂံပရိယောသာနေန၊ ဘဝင်၏ အဆုံးဖြစ်သော စုတိစိတ္တေန၊ စုတိစိတ်ဖြင့်။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ ကရေန္တိ။ ဣတိ ဣမိနာ အတ္တေန၊ ဤသို့သော အနက်သဘောဖြင့်။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ စောဒေတုံ၊ ဝေ၊ ဤသို့။ နနု အရဟာ ပကတိစိတ္တေ ဌိတော ပရိနိဗ္ဗာယတိ-ဟူ၍။ အာဟ၊ သကဝါဒီ ဆိုပြီ။ တတ္ထ၊ ထို နနု အရဟာ ပကတိစိတ္တေန အစရှိသော စကားရပ်၌။ စတုဝါကာရ ဘဝေ၊ စတုဝေါကာရဘဝ၌။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပကတိစိတ္တမ္ပိ၊ ပကတိစိတ်သည်လည်း။ အာနေဉ္ဇံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသောစိတ်သည်။ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အယံ ပဉ္စော၊ ဤပြဿနာကို။ ပဉ္စဝေါကာရ-ဘဝဝသေန၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥဒ္ဓဇ္ဇော၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ နော စ ဝတ ရေ ဝတ္တဗ္ဗေတိ-ဟူ၍။ (သကဝါဒီ) အာဟ။ တ္ထေ၊ ဤ အာနေဉ္ဇကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အာနေဉ္ဇကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဌိတာ။)

၄-ဓမ္မာဘိသမယကထာ အဖွင့်

၈၉၇။ ဣဒါနိ ဓမ္မာဘိသမယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ အတိတဘဝေ၊ အတိတ်ဘဝ၌။ သောတာပန္နံ၊ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ မာတုကုစ္ဆိယံ၊ အမိ၏ဝမ်း၌။ ဝိသိတုာ၊ ပင်သန္ဓေ နေပြီး၍။ နိက္ခန္တံ၊ ထွက်လာသည်ကို။ ဒိသုာ၊ တွေ့ရ၍။ ဂဗ္ဘသေယျာယ၊ အမိဝမ်း၌ ကိန်းခြင်းဖြင့်။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ အတ္ထိ။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံပေ။ ဣတရဿ။ အထ နံ။ တတ္ထ၊ ထိုအမိဝမ်းဝယ် ကိန်းခြင်း၌။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ ယဒိ အတ္ထိ။ (ဝေ သတ္ထိ။)

ဓမ္မာဘိသမယဿ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မဒေသနာဒီဟိ၊ တရားဟောခြင်း အစရှိသည် တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒေတုံ အတ္ထိ ဂဗ္ဘသေယျာယ ဓမ္မဒေသနာတိအဒိ အာဟ။

သုတ္တဏာတိအာဒိ၊ ကို၊ ဘဝင်္ဂဝါရံ၊ ဘဝင်၏ အလှည့်အကြိမ်ကို။ သန္ဓာယ (သကဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တံ၊ ဟိ၊ ချဲ့၊ ဂဗ္ဘသေယျာယ၊ အမိဝမ်းဝယ် ကိန်းရာအခါ၌။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဘဝင်္ဂမေဝ၊ ဘဝင် သည်သာ။ ပဝတ္တတိ၊ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ သတ္တော၊ သည်။ (အသမ္ပဇာနော နာမ ဟောတိ-၌ စပ်။) ကိရိယမယပ္ပဝတ္တာဘာဝါ။ ကိုယ် အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော ဇောစိတ်ဖြစ်ခြင်း၏ မရှိခြင်း ကြောင့်။ သုတ္တော၊ အိပ်ပျော်သူသည်၎င်း။ ဘာဝနာနုယောဂဿ၊ ဘာဝ နာကို အားထုတ်မှု၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ပမတ္တော၊ မေ့လျော့သူသည် ၎င်း။ ကမ္မဋ္ဌာနပရိဂ္ဂါဟကာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းတတ်ကုန်သော။ သတိသမ္ပဇညာနံ၊ သတိသမ္ပဇညတို့၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ မုဋ္ဌထာတိ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသူသည်၎င်း။ အသမ္ပဇာနော နာမ၊ အသမ္ပဇာန မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တထာဂ္ဂပဿ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော အသမ္ပဇာန ၎င်း။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိနိုင်ပါအံ့နည်း။ - ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မာဘိသမယကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅၃၇။ တိသောပိ ကထာ အဖွင့်

ဂဇဂ-ဇဝဝ။ ဣဒါနိ တိသောပိ ကထာ နာမ ဟောန္တိ။ တတ္ထ၊ ထို တိသောပိ ကထာ၌။ အစိရဇာတာနံ၊ မကြာမြင့်သော ဖွားရာကာလရှိကုန် သော။ ဝါ၊ ဖွားပြီး၍ မကြာမြင့်ကုန်သော။ သောတပန္နာနံ၊ သောတာပန် တို့၏။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကို၎င်း။ သုပ္ပဝါသာယ၊ သုပ္ပဝါသာ မည်သော။ ဥပါသိကာယ၊ ဥပါသိကာမ၏။ သတ္တဝသိကံ၊ ဓုနစ်နှစ်ရှိသော။ ဂဗ္ဘံ စ၊ ကိုယ်ဝန်သူငယ်ကို၎င်း။ (အရှင်သီဝလိအလောင်း ကိုယ်ဝန်သူငယ်။) ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဂဗ္ဘသေယျာယ၊ အမိဝမ်းဝယ် ကိန်းရာ အခါ၌။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ သုပိနေ၊ အိပ်မက်၌။ အာကာသဂမနာဒိနိ၊ ကောင်းကင်သို့ ပျံသွားခြင်း အစရှိသည် တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါး တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ စ၊ ၎င်း။ [အိပ်မက်၌ ကောင်းကင်သို့ သွားနိုင်

ခြင်း အစရှိသည်ကို အဘိညာဉ်ရ၍ သွားနိုင်သည်ဟု ယူသည်။] တတ္ထ၊ ထို အိပ်မက်မက်ရာအခါ၌။ အရဟတ္တပုတ္တိ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ စ၊ ဤသို့၎င်း။ ဣဓာပိ၊ ဤ တိဿောပိ ကထာ၌လည်း။ ယေသံ လဒ္ဓိယော။ ပေ။ ဣတရဿ။ တွေ။ ဤ တိဿောပိ ကထာ၌။ သေသံ၊ သည်။ ပုရိမတထာသဒိသမေဝ၊ ရှေ့ဖြစ်သော ဓမ္မာဘိသမယကထာနှင့် တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တိဿောပိ ကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဂ-အပ္ပာကတကထာ အဖွင့်

၉၀၁-၉၀၂။ ဣဒါနိ အပ္ပာကတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အပ္ပာကတကထာ၌။ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုတို့။ သော စေတနာ၊ ဤ စေတနာ သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ စ' ထို စေတနာသည်လည်း။ အပ္ပောဟာရိကာ၊ အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ခေ၍ပေါ်ပြောဆိုခြင်းကို မထိုက်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ သုပိနဂတဿ၊ ဖြစ်သော အိပ်မက် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ အိပ်မက် မက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အပ္ပာကတံ၊ အပ္ပာကတတည်း။ ဣတိ ယေသံ ပေ။ ဣတရဿ။ သေသမေတ္ထ ပေ။ နိယျာတိ။

သုပိနဂတဿ စိတ္တံ အပ္ပောဟာရိကန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ အာပတ္တိံ ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ (အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု မဆိုလောက်- ဟု ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) ဟိ၊ မှန်။ သုပိနဂတဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ၎င်း။ ပါဏာတိပါတာဒိဝသေန၊ သူ့ အသက်ကို သတ်ရသည်ဟု အိပ်မက် မက်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အကုသလစိတ္တံ၊ အကုသိုလ်စိတ်သည်။ ကိဉ္ဇာပိ ပဝတ္တတိ၊ အကယ်၍တား ဖြစ်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဝတ္ထုဝိကောပနံ၊ သူ့ အသက်ကို သတ်ခြင်း အစရှိသော ဝတ္ထုကို ဖျက်ဆီး ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တတ္ထ၊ ထို အိပ်မက်၌။ အာပတ္တိံ ၊ ကို။ ပညပေတုံ၊ ပညတ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣမိနာ ကာရဇဏန၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ တံ၊ ထို အိပ်မက်၌ဖြစ်သော အကုသိုလ်စိတ်သည်။ အပ္ပောဟာရိကံ၊ အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ခေ၍ပေါ်ပြောဆိုခြင်းကို မထိုက်။ အပ္ပာကတတ္ထာ၊ အပ္ပာကတ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အပ္ပောဟာရိကံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [အပ္ပာကတစိတ် မဟုတ်၊ တဝင်အစဉ်၏ အကြား၌ဖြစ်သော အကုသိုလ်စိတ်သာ။]

အပ္ပာကတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-အာသေဝနပစ္စယကထာ အဖွင့်

၉၀၃-၉၀၅။ ဣဒါနိ အာသေဝနပစ္စယကထာ နာမ ဟေတဝိ။ တတ္ထ၊ ဣတ္ထ၊ ယသ္မာ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့သည်။ ခဏိကာ၊ ခဏ၌ ယှဉ်ကုန်၏။ ဝါ၊ တခဏသာ ရှိကုန်၏။ ကောစိ၊ တစုံ တခုသော။ မုဟုတ္တဓိ၊ တမုဟုတ်မျှလည်း။ ဌတု၊ တည်၍။ အာသေဝနပစ္စယံ၊ အာသေဝနပစ္စည်းကို။ အာသေဝတိ နာမ၊ အဖန်ဖန်ဖြစ်စေသော တရား မည်သည်။ န၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကာစိ၊ တစုံတခုသော။ [ပါဠိတော်၌ ကာစိ- ဟု ရှိသည်။] အာသေဝနပစ္စယတာ၊ အာသေဝနပစ္စည်း၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ။ အာသေဝနပစ္စယတာယ၊ အာသေဝနပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော တရားသည်။ န အတ္ထိ။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ နံ။ သုတ္တဝသေန၊ ပါဠိတော်သုတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပညာပေတုံ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းငှါ။ နန္ဒ၊ ပေ။ ပါဏာတိပါတောတိ- အာမိ၊ ကိ။ (သကဝါဒီနာ။) အာဘတံ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုသုတ်သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အာသေဝနပစ္စယကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-ခဏိကကထာ အဖွင့်

၉၀၆-၉၀၇။ ဣဒါနိ ခဏိကကထာ နာမ ဟေတဝိ။ တတ္ထ၊ ထိုခဏိက ကထာ၌။ ယသ္မာ။ သဗ္ဗသင်္ခတဓမ္မာ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတတရားတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ တသ္မာ။ ဧကစိတ္တက္ခဏိ၊ ဧကဝေ၊ တခုသာ စိတ္တက္ခဏ ရှိကုန်သည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ အနိစ္စတာယ၊ အနိစ္စ၏ အဖြစ်သည်။ သမာနာယ၊ တူလဒသော်။ ဧကော၊ တပါးသော တရားသည်။ လဟုံ၊ လျင်မြန်စွာ။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ [စိတ်တရားကို ရည်ရွယ်သည်။] ဧကော၊ တပါးသော တရားသည်။ စိရေန၊ ကြာမြင့်မှု (ဘိဇ္ဇတိ၊ ၏) [ရုပ်တရားကို ရည်ရွယ် သည်။] ဣတိ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ အချို့တရား၏ လျင်စွာ ပျက်၍ အချို့တရား၏ ကြာမြင့်မှု ပျက်ရာ၌။ နိယာမော၊ မြဲသော သဘောသည်။ ဧကော၊ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ ယေသံ ။ ပေ ။ ဣတရဿ။ စိတ္တေ မဟာပထဝီတိအာဒိသု။

၁။ စိတ္တေ မဟာပထဝီ။ ။ “စိတ္တေ မဟာပထဝီ သဏ္ဍာတိ” ဟု ဆိုသော ကြောင့် စိတ်ပေါ်၌ (စိတ်အတွင်း၌) “မဟာပထဝီမြေကြီး တည်သလော” ဟု မေး သကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ အမှန်အားဖြင့်ကား စိတ္တက္ခဏတိုင်း စိတ္တက္ခဏတိုင်း၌ မဟာပထဝီ စသည်တို့လည်း ထိုစိတ္တက္ခဏမျှသာ တည်ကြသလော ဟု မေးလိုရင်းဖြစ်သည်။ [ယံစိ သဗ္ဗေ သင်္ခတဓမ္မာ သမာနက္ခဏာ၊ တထာ သတိ အရူပသန္တတိယာ ဝိယ ရူပသန္တတိ-

အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ တေသံ၊ ထိုပထဝီ အစရှိသည်တို့၏။ တထာ၊ ထိုစိတ္တက္ခဏ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဏ္ဍာနံ၊ တည်ခြင်းကို။ အပဿန္တော သည်။ (ဟုတော့၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်) ပဋိက္ခိပတိ။

စက္ခယတနန္တိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ ၌ စပ်။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတ တရားတို့သည်။ ဧကံစိတ္တက္ခဏိကာ၊ ကုန်သည်။ ယဒိ တဝေယျံ၊ အံ။ (ဝေ သတိ။) စက္ခယတနာဒိနိ၊ စက္ခယတန အစရှိသော ရုပ်တို့သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိဟိ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော စိတ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိယေဝ၊ တက္က သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဇ္ဈေယျံ၊ ချုပ်ကုန်ရာသလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ၊ (သကဝါဒိနာ ဝုတ္တံ) ပန၊ ကား။ ဣဘရော၊ သည်။ အန္တော- မာတုက္ခန္ဓိဂတဏ၊ အမိဝမ်း၏ အတွင်းသို့ရောက်သော သတ္တဝါ၏။ ဝိညာ- ဣပ္ပတ္တိ၊ ဝိညာဉ်၏ဖြစ်ခြင်းကို။ သန္တာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပဝတ္တိ၊ ပဝတ္တိအခါကို။ [ရှေးနိဿယ၌ ပဝတ္တိဟု ရှိသည်။ ပဋိသန္ဓေတည်ပြီးနောက် ပဝတ္တိဟုသာ ခေါ်ရိုးရှိသည်။ “ပဝတ္တ”ဟု ခေါ်ရိုး မရှိ။] သန္တာယ လဒ္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ တေန ဟိ ဧကံစိတ္တက္ခဏိကာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ (ဝဒတိ-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ နိစ္စာ၊ နိစ္စတို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ဧကံစိတ္တက္ခဏိကာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ရူပိယာ၊ အလိုအားဖြင့်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ တံ၊ ထိုအကြောင်းသည်။ အဝုတ္တသဒိသမေဝ၊ မဆိုအပ်သော အကြောင်းနှင့်တူသည်သာ။ [နိစ္စာ န ဟောန္တိ ဟူသော အကြောင်းပြသည် ဧကံစိတ္တက္ခဏိကာ အကြောင်းပြ မဟုတ်သောကြောင့် အကြောင်းကို မဆိုပဲ ထားခြင်းနှင့်အတူပင် ဖြစ်သည်။-ဟူလို။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ခဏိကကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ဗာဝိသတိမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ဗာဝိသတိမဝဂံ ပြီးပြီ။

ယာပိ အနန္တရာဒိပစ္စယေန ဝိဓိနာ ပဝတ္တိ သိယာ၊ န ဧကံ အတ္တိ၊ ယဒိ သိယာ၊ စိတ္တက္ခဏေ စိတ္တက္ခဏေ ပထဝီအာဒိနံ ဥပ္ပါဒေနိရောဓေပိ ဘုဂ္ဂိတဗ္ဗန္တိ-အနု။]

၂၃-ကေဝိသတ်မဝဂ္ဂ

၁-ကောဓိပ္ပိယကထာ အဖွင့်

၉၀၀။ ဣဒါနိ ကောဓိပ္ပိယကထာ နာမ ဟေတိ။ တတ္ထ၊ ထိုကော-
ဓိပ္ပိယကထာ၌။ ကာရုညေန၊ သနားခြင်းဟူသော။ ဧကေန၊ ရာဂါဓိပ္ပိယမှ
တပါးသော။ အဓိပ္ပိယေန ဝါ၊ အလိုအားဖြင့်မူလည်း။ ကောဓိပ္ပိယော၊
တခုသော အလိုရှိသော။ (မေထုနော-၌ စပ်။) သံသာရေ၊ သံသရာ၌။
ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဘဝိဿာမ၊ ဖြစ်လိုကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣတ္ထိယာ၊
နှင့်။ သဗ္ဗ၊ ဗုဒ္ဓပူဇာဒီနိ၊ ဘုရားကို ပူဇော်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။
ပဏိဓိဝသေန ဝါ၊ ဆုတောင်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်လည်း။ အဿ၊ ထို မေထုန်၏။
ကော၊ တပေါင်းတည်းသော။ အဓိပ္ပိယော၊ အလိုသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။)
ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောဓိပ္ပိယော၊ ယ မည်၏။ ဒိန္နုဒ္ဓိ၊ နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်
သော။ ဇနာနံ၊ မိန်းမယောက်ျားတို့၏။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။
ကောဓိပ္ပိယော၊ ရာဂါဓိပ္ပိယမှ တပါးသော အလိုရှိသော။ ဝါ၊ တပေါင်း

၁။ ကောဓိပ္ပိယ။ ။ “ကာရုညေန ဝါ ။ ပေ။ ကောဓိပ္ပိယော။” မိန်းမ
ယောက်ျားတို့ မေထုန်မှီဝဲရာ၌ ရာဂ တည်းဟူသော အလိုဆန္ဒမှာ ရိုးရာဖြစ်၍ “ကော-
ဓိပ္ပိယ”ဟု အထူးပြောဖွယ် မလိ။ ဤနေရာ၌ ရာဂါဓိပ္ပိယမှတပါး အခြား အလို
အားဖြင့် မှီဝဲခြင်းကိုသာ “ကောဓိပ္ပိယ”ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးကာ၌ “ရာဂါ-
ဓိပ္ပိယတော အညာဓိပ္ပိယော ဝါ”ဟု ကေအတွက် အညအနက်ကို ဖွင့်သည်။ ထို
အည ဟူသည် သနားခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ကာရုညေန ဝါ”ဟု ကောဓိပ္ပိယကို
သရုပ်ဖော်သည်။

ဆက်ဦးအုံးမာတုဂါမက “သူ့ကို မကြိုက်လျှင် သတ်သေလိုက်မည်”ဟု ပြော
သောကြောင့် သူ၏ အသက်ကို ကယ်ဆယ်ခြင်းအကျိုးငှါ ကရုဏာဓိပ္ပိယဖြင့်
သူ့အလိုကို ဖြည့်ရခြင်းတည်း။ [အယဉ္ဇ နယော ဣတ္ထိယာ ဖိဝိတရက္ခဏတ္ထံ ကာရုညေန
မနောရထံ ပူရေန္တဿ ဗောဓံသတ္တဿ သံငရဝိနာသော န ဟေတိတံ ဝေဝါဒိနံ
ပရဝါဒိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တော-အနု။]

၂။ ပဏိဓိဝသေန။ ။ သံသရာ၌ အတူတကွ ဖြစ်ဖို့ရန် ဆုတောင်းခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့် မေထုန်မှီဝဲခြင်းသည် “ပဏိဓိဝသေန ကောဓိပ္ပိယ”တည်း။ ဤနည်း၌
ကား ကေ-သဒ္ဓါသည် ကေတော အနက်ကို ဟော၏။ [ကော အဓိပ္ပိယောတိ ဧတ္ထ
ကေတောဘာဝေ ကေ-သဒ္ဓေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော -ဋီက။] ပုတ္တမုဒေဿနာဓိပ္ပိယောပိ (သား၏
မျက်နှာကို မြင်လိုခြင်း၊ သားရလိုခြင်းကြောင့် မှီဝဲခြင်းသည်လည်း) ဧတ္ထေဝ (ဤ
ပဏိဓာနာဓိပ္ပိယ-၌ပင်) သင်္ဂဟံ ဂတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-အနု။

တည်းဖြစ်လိုခြင်းဟူသော အလိုရှိသော။ မေထုနော ဓမ္မော၊ မေထုနိအကျင့်ကို။ ပဋိသေဝိတဗ္ဗော၊ မှီဝဲထိုက်၏။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ သေသမေတ္ထံ။ ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကောဓိပ္ပာယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ အဖွင့်

၉၀၉။ ဣဒါနိ အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ။၌။ ဣရိယာပထသမ္ပန္နော၊ ဣရိယာပုတ်နှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ အာကပ္ပသမ္ပန္နော၊ အသွင်အပြင်နှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ ပါပဘိက္ခု၊ ယုတ်မာသော ရဟန်းတို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝဏ္ဏေန၊ အသွင်အပြင်ဖြင့်။ အမနုဿာ၊ လူမဟုတ်သော နတ်၊ ဘီလူးတို့သည်။ မေထုနံ ဓမ္မံ၊ မေထုနိအကျင့်ကို။ ပဋိသေဝဏ္ဏိ၊ မှီဝဲကုန်၏။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ တေ၊ ဤ အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အရဟန္တဝဏ္ဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-၇-ဣဿရိယကမကာရိတာကထာ အဖွင့်

၉၁၀-၉၁၄။ ဣဒါနိ ဣဿရိယကမကာရိတာကထာ နာမ ဟောတိ။ ဆဒ္ဓန္တဇာတကာဒီနိ၊ ဆဒ္ဓန္တဇာတ် အစရှိသည်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ဣဿရိယကမကာရိတာဟေဟု၊ စိတ်ကို အစိုးရသူ၏ အဖြစ်

၁။ ဣဿရိယ ။ပေ။ ဓမ္မာတု။ ။ဣဿရဿ+ဘာဝေါ ဣဿရိယံ=အစိုးရသူ၏ အဖြစ်”ဟူသည် မိမိစိတ်ကို မိမိအလိုရှိတိုင်း ထားနိုင်ခြင်း ဟူသော စိတ္တိဿရိယတည်း။ [ဣဿရိယေနာတိ စိတ္တိဿရိယေန၊ “စိတ္တိဿရိယ”ဟု ဆိုသော်လည်း အဏိမာ-လဗ္ဗိမာ စသည်၌လာသော ဝသိဘော်မြောက်သော တန်ခိုးမဟုတ်။ ဆဒ္ဓန် ဆင်မင်းတဝ၌ မိမိစိတ်ဆန္ဒအတိုင်း အစွယ်ကိုဖြတ်၍ ပေးနိုင်ခြင်းမျိုးတည်း။ ဤသို့ အလိုအတိုင်း ပြုနိုင်ခြင်းကိုပင် “ကမကာရိတာ”ဟု ဆိုသည်။

မူကွဲ။ ။ “ကမကာရိတာ”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိသော်လည်း “ယထာဓိပ္ပေတဿ ကရဏံ” ဂိုဏ်း၌ တာ-ပစ္စည်း၏ ဘာဝ အနက်ကိုပင် “ကရဏံ”ဟု တာဝပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်သောကြောင့်၎င်း၊ အနုဂိုဏ်း၌ “ဣဿရိယကမကာရိတာဝနိဓိတ္တံ”ဟု တာ-ပစ္စည်းအနက်ကို “ဘာဝ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့်၎င်း၊ “ဣဿရိယကမကာရိတာ-ဟေဟု”ပါဠိမှန် ရှိပါစေ။ [ဣဿရိယေန-စိတ်ကို အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် (စိတ်ကို အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အစိုးရခြင်း ကြိယာအတွတ်)+ကမဿ-မိမိအလိုရှိအပ်သော အမှုကို(အစွယ်ကို ဖြတ်ခြင်း စသော အမှုကို+ကမကာရိတာ-ပြုနိုင်သူ၏ အဖြစ်(ပြုနိုင်ခြင်း)ဟူသော+ဟေဟု-အကြောင်း။]

ကြောင့် အလိုရှိတိုင်း ပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိနိပါတ်၊ ဖောက်ဖောက် ပြန်ပြန် ကျရောက်ရာဖြစ်သော တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်ရ၏။ ဂဗ္ဘသေယျ၊ ကိုယ်ဝန်သွယ်၏ ကိန်းရာ အမိဝမ်းသို့။ သြက္ကမတိ၊ သက်ရောက် ရ၏။ ဒုက္ကရကာရိကံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုကျင့်အပ်သော အကျင့်ကို ပြုကျင့်မှုကို။ အကာသိ၊ ပြုရပြီ။ အမရန္တပံ၊ မသေကြောင်းဖြစ်သောအကျင့်ကို။ အကာသိ၊ ပြု။ [အမရန္တပ၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုပြခဲ့ပြီ။] အညံ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သတ္တာရံ၊ ဆရာ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓိသိ၊ ညွှန်ပြပြီ။ ဣတိ ယေသံ ။ ပေ ။ ဣတရဿ။ သေသံ ပဌမ ကထာယံ ဥတ္တာနုတ္ထမေဝ။

ဒုတိယကထာယံ၊ ဌ။ ဣဒ္ဓိမာတိ၊ ဣဒ္ဓိမာဟူသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ဣဿရိယ ။ ပေ ။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ ယဒိ ဂစ္ဆေယျ၊ အမိဝမ်းဝယ် သက်ရောက်ခြင်းသို့ ရောက်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာသလော။ ကမ္မဝသေန၊ ကံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ န(ဂစ္ဆေယျ)၊ မရောက်ရာ သလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ(သကဝါဒိနာ)ဝုတ္တံ၊ ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ ပဌမပဉ္စေ၊ ပဌမပြဿနာ၌။ ဘာဝနာမယံ၊ ဘာဝနာမယံဒီကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ဌ။ ပုညိဒ္ဓိံ၊ ကောင်းမှုဖြစ်သောတန်ခိုးကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ တတိယကထာယံ၊ ဌ။ ဒုက္ကရကာရိကာ နာမ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုကျင့်အပ်သော အကျင့်ကို ပြုကျင့်မှု မည်သည်ကို။ ဣဿရိယ။ ပေ။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ (ကရိယမာနာ၊ ပြုအပ်သော်။) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့်။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ သော၊ ထိုဘုရား

၁။ ပဌမကထာယံ စသည်။ ။ “ဝိနိပါတ် ဂစ္ဆတိ” နှင့်စပ်သော ကထာကို ပဌမကထာဟု၎င်း၊ “ဂဗ္ဘသေယျ ဂစ္ဆတိ” နှင့်စပ်သော ကထာကို “ဒုတိယကထာ” ဟု ၎င်း၊ ဒုက္ကရကာရိကံ အကာသိ” နှင့်စပ်သော ကထာကို “တတိယကထာ” ဟု၎င်း၊ “အမရန္တပံ အကာသိ၊ အညံ သတ္တာရံ ဥဒ္ဓိသိ” နှင့်စပ်သော ကထာကို “စတုတ္ထ ကထာ” ဟု၎င်း ဆိုသည်။

၂။ ပဌမပဉ္စေ ။ ပေ ။ ပဋိဇာနာတိ။ ။ “ဂဗ္ဘသေယျသို့ သက်ရာဝယ် တန်ခိုးဖြင့် သွားသလော” ဟု ပဌမမေးရာ၌ ဘာဝနာကြောင့် ဖြစ်သော အဘိညာဉ် တန်ခိုး မဟုတ်နိုင်သောကြောင့် ပဌမပယ်၍၊ ဒုတိယမေးရာ၌ တောင်းမှုတန်ခိုးကို ရည်ရွယ်၍ “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည်။

၃။ တတိယကထာယံ။ ။ ဤကထာ၌ “ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေတု နာမ” ဟု နာမ-သဒ္ဓါကို ရှေ့ပုဒ်နှင့် တွဲထားသော်လည်း “ဒုက္ကရကာရိကာ နာမ” ဟု နောက်ပုဒ်နှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးဖို့ရန် ငိုကာဖွင့်၏။ “ဒုက္ကရကာရိကာ နာမ၊ ဒုက္ကရ အကျင့်ကို ပြုကျင့်ခြင်း မည်သည်ကို။ ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေတု၊ ကြောင့်။ ကရိယမာနာ၊ ပြုကျင့်အပ်သော်။ (ပြုကျင့်လို့ရှိလျှင်။) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မှားသော အယူကြောင့်။ ကရိယတိ၊ ပြုကျင့်အပ်၏။” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ အနက်ပေးပါ။

အလောင်းသည်။ တံ၊ ထို ဒုက္ခရကာရိကာကို။ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ ကြောင့်။) ယဒိ ကရေယျံ၊ အံ့။ (ဝေ သတိ။) သဿတာဒိနိပိ၊ သဿတ အစရှိသော အယူတို့ကိုလည်း။ ဂဏေယျ၊ ယူရာသလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ သဿတော လောကောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ၊ စတုတ္ထ ကထာယဓိ၊ ဌ်လည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။ ဣဘိ၊ အပြီးတည်း။

ဣဿရိယကာမကံာရိတာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဂ-ပတိရူပကထာ အဖွင့်

၉၁၅-၉၁၆။ ဣဒါနိ ရာဂပတိရူပကထာ နာမ ဟေတိ။ တတ္ထ၊ ဌ်။ မေတ္တာကရုဏာမုဒိတာယော၊ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့ကို။ သန္ဓာယံ။ န ရာဂေါ၊ ရာ၊ မဟုတ်သော။ ရာဂပတိရူပကော၊ ရာဂ၏ တူသော သဘော ရှိသော တရားသည်။ (ရာဂ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။) ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ (လဒ္ဓိ-ဌ် စပ်။) ဣဿာဒမ္မရိယကုက္ကုစ္စာနိ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စတို့ကို။ သန္ဓာယ။ န ဒေါသော၊ ဒေါသ မဟုတ်သော။ ဒေါသပတိရူပကော၊ ဒေါသ၏ တူသော သဘောရှိသော တရားသည်။ (ဒေါသ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္ထိ။) ဣတိ စ၊ ၎င်း။ ဟသိတုပ္ပါဒိ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်ကို။ သန္ဓာယ။ န မောဟော၊ မောဟ မဟုတ်သော။ မောဟ-ပတိရူပကော၊ မောဟ၏ တူသော သဘောရှိသော တရားသည်။ (မောဟ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္ထိ။) ဣတိ စ၊ ၎င်း။ ဒုမ္မကုန်နိ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် အရှိန်အစော်မဲ့သူတို့၏ အဖြစ်သို့ ရောက်အပ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့ကို။ နိဂ္ဂဟံ၊ နိပ်ခြင်းကို၎င်း။ ပေသလာနံ၊ သီလကို ချစ်မြတ်နိုးကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့ကို။ အနုဂ္ဂဟံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကို၎င်း။ ပါပဂရဟိတံ၊ မကောင်း မှုကို ကဲ့ရဲ့ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ကလျာဏပသံသံ၊ ကောင်းမှုကို ချီးမွမ်းခြင်းကို၎င်း။ အာယသ္မတော ပိလိန္ဒဝစ္ဆယ၊ အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆ၏။ ဝသလဝါဒိ။

၁။ မေတ္တာ ဒေဝ။ သန္ဓာယ။ ။ “မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့ကို ရည်ရွယ်၍” ဟုရာဝယ် “မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့တို့သို့” ဟု အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ငိုကား၌ “မေတ္တာဒေဝော သန္ဓာယ မေတ္တာဒေဝော ဝိယ” ဟု ဖွင့်သည်။

ဆိုလိုရင်းကား--မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာသည် သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ စေးကပ်ခြင်း သဘောရှိကြသော်လည်း ရာဂကဲ့သို့ တပ်မက်ခြင်း-ညစ်ညမ်းခြင်း သဘော မရှိရကား ရာဂ မဟုတ်ကြသကဲ့သို့ ထိုအတူ ရာဂ မဟုတ်သော ရာဂ အတူတရား တချိုး ရှိသေး၏-ဟု ပရဝါဒိတို့က ယူဆကြ၏။ ထို ရာဂအတူ ဟူသည် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ မဟုတ်သေး။ ရာဂ တမျိုးပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “အတ္ထိ န ရာဂေါ ရာဂပတိ-ရူပကော” ဟု သကဝါဒိ မေးသည်။

ညံ့သော အကောင်ဟု ပြောဆိုကြောင်းစကားကို၎င်း။ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။
 ခေဋ္ဌာသကဝါဒါ၊ အရှင်ခေဝဒတ်ကို တံတွေးစားဟု ပြောဆိုကြောင်း စကား
 တော်ကို၎င်း။ မောဃပုရိသဝါဒဉ္စ၊ အလကား ယောက်ျားဟု ပြောဆိုကြောင်း
 စကားတော်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ။ န ကိလေသော၊ ကိလေသာ မဟုတ်သော။
 ကိလေသပတိရူပကော၊ ကိလေသာ၏ တူသော သဘောရှိသော တရားသည်။
 (ကိလေသာ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္ထိ။) ဣတိ စ၊ ၎င်း။ ယေသံ
 လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ။

အထ နံ။ ယသ္မာ။ ဖဿာဒိပတိရူပကော၊ ဖဿ အစရှိသော တရားတို့၏
 အတုဖြစ်ကုန်သော။ န ဖဿာဒယော နာမ၊ ဖဿ အစရှိသည် မဟုတ်သော
 တရားတို့မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ တသ္မာ။ ရာဂါဒိပတိရူပကော၊ ကုန်သော။
 န ရာဂါဒယောပိ၊ ရာဂ အစရှိသည် မဟုတ်သော တရားတို့မည်သည်လည်း။
 နတ္ထိ၊ ကုန်။ ဣတိ စောဒေတုံ၊ အတ္ထိ န ဖဿောတိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊
 သည်။ တေသံ၊ ထို ဖဿ အစရှိသည်တို့၏ အတုဖြစ်သော တရားတို့၏။
 အဘာဝါ ပဋိက္ခိပတိ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ သေသံ
 ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပတိရူပကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-အပရိနိပ္ပန္နကထာ အဖွင့်

၉၁၇-၉၁၈။ ဣဒါနိ အပရိနိပ္ပန္နကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို
 အပရိနိပ္ပန္နကထာ၌။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုက္ခမေဝ၊ ဒုက္ခသည်သာ။ သမ္မောတိ၊
 ကောင်းစွာ ဖြစ်၏။ ဒုက္ခံ(ဝေ)၊ ဒုက္ခသည်သာ။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်လည်း
 တည်၏။ ဝေတိ စ၊ ပျက်လည်း ပျက်၏။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမှ။ အညတြ၊ အခြား
 သော တရားသည်။ န သမ္မောတိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ဒုက္ခာ၊
 ဒုက္ခမှ။ (အညံ၊ အခြားသော တရားသည်။ န နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်သည်မဟုတ်။)
 ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ဒုက္ခညေဝ၊ ဒုက္ခသစ္စာ

၁။ န ကိလေသော။ ။ဓမ္မတို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို နှိပ်ခြင်းသည် ဒေါသ ကိလေသာ
 ကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ပေလလပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းကား လောဘကိလေသာကဲ့သို့
 ထင်ရ၏။ ပိလိန္ဒဝစ္စထေရ်သည် ရှင်ဘုရင်ဘဝများစွာ ဖြစ်လာခဲ့သောကြောင့် အထံ
 ပါနေသဖြင့် သူတပါးကို “တုံအကောင် (ဝသလ)”ဟု ခေါ်လေ့ရှိ၏။ ဘုရားရှင်
 လည်း ရှင်ခေဝဒတ်ကို “ခေဋ္ဌာသက(တံတွေးစား)”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “မောဃပုရိသ
 (အလကားယောက်ျား)”ဟုလည်း မိန့်တော်မူ၏။ ထိုအသုံးအနှုန်းများကို ဒေါသ
 ကိလေသာဟု ယုံမှားဖွယ် ရှိ၏။ သို့သော် ကိလေသာကား မဟုတ်ကြ။

သည်သာ။ ပရိနိပုန္နံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ထက်ဝန်းကျင် ပြီးစေ
 အပ်သော တရားတည်း။ သေသာ၊ ဒုက္ခသစ္စာမှ ကြွင်းကုန်သော။ ခန္ဓာ။ ပေ။
 ဓမ္မာ၊ ခန္ဓာ အာယတန- ဓာတ် လှည့်တရားတို့သည်။ [ဤ ပါဠိတော်၌
 လာသော တရားတို့ကို ပြသည်။] အပရိနိပုန္နာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည်
 ထက်ဝန်းကျင် ပြီးစေအပ်သော တရားမဟုတ်ကုန်။ ဣတိ ယေသံ ။ ပေ။
 ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အပရိနိပုန္နံ၊ ပရိနိပုန္န မဟုတ်
 သည်။ သစေ(ဟောတိ။ ဇေ၊ သတိ။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။) အနိစ္စာဒိဘာဝံ ။ အနိစ္စ
 အစရှိသော သဘောရှိသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ စောဒေတုံ ရူပံ
 အနိစ္စန္တိအာဒိံ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့ အနိစ္စာဒိသဘော
 ရှိသည်မဟုတ်သော။ ရူပံ၊ ကို။ အပယ နန္ဒော (ဟုတွာ) ပဋိက္ခိပတိ။

သကဝါဒီ၊ သည်။ နနု ရူပံ အနိစ္စန္တိအာဒိဝစနေန၊ အစရှိသောစကားဖြင့်။
 တဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ ဧဝံ၊ တခုသော။ ဇဒ္ဓိံ၊ ကို။ ပဋိသေဓေတွာ၊
 တားမြစ်ပြီး၍။ ဒုတိယံ၊ ၂-ကြိမ်မြောက်။ ပုစ္ဆန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ)
 ဒုက္ခညေဝ ပရိနိပုန္နန္တိအာဒိံ အာဟ။ အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ အထ၊ ထို
 ပရဝါဒီ၏။ တပ္ပိလဒ္ဓိံ၊ ကိုလည်း။ ပဋိသေဓေတုံ၊ ငှါ။ နနု ယဒနိစ္စန္တိအာဒိံ၊
 ကို။ (သကဝါဒီ)အာဟ။ တတြ၊ ထို နနု ယဒနိစ္စ အစရှိသော စကားရပ်၌။
 အယံ၊ တား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ ဧဝလံ၊
 အခြားသစ္စာမဖက် သက်သက်။ ပဌမသစ္စမေဝ၊ ပဌမသစ္စာသည်သာ။ ဒုက္ခံ၊
 သည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ယံကိစ္စံ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့
 ညသို အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စတည်း။ တံ၊ ထို အနိစ္စ
 ဖြစ်သော သင်္ခါရတရားသည်။ ဒုက္ခမေဝ၊ သာတည်း။ ရူပဉ္စ၊ သည်လည်း။
 (သင်္ခါရတွင် ပါဝင်သော ရုပ်သည်လည်း။) (အနိစ္စံ၊ တည်း။ တသ္မာ။

၁။ န အနိစ္စာဒိဘာဝံ။ ။ န အနိစ္စာဒိ၌ အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော န
 သင်္ခါရံ န ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ စသည်ကို ယူပါ။ အဋ္ဌကထာ၌ “အနိစ္စာဒိသဘာဝံ”ဟု
 ရှိသော်လည်း ဋီကာ၌ “အနိစ္စာဒိဘာဝံ”ဟု ရှိ၏။ အနိစ္စာဒိ+ဘာဝေါ+တေသာတိ
 အနိစ္စာဒိဘာဝံ၊ ရူပံနှင့် အရတူအောင် နပုံလင်ချသည်။ [အနိစ္စာဒိကော ဘာဝေါတိ
 အနိစ္စသင်္ခါရပဋိစ္စသမုပ္ပန္နကထာဒိကော ဘာဝေါ (ဓမ္မော ပကတိ) တေသာတိ
 အတ္ထော။-အနု။]

၂။ န ဧဝလံ ဟိ ပဌမသစ္စမေဝ ဒုက္ခံ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ဒုက္ခညေဝ
 ပရိနိပုန္နံ”ဟုရာဝယ် “ဒုက္ခံ အရ ဒုက္ခဝေဒနာကိုသာ ကောက်ယူရမည်”ဟု ထင်မှား
 ဖွယ်ရှိ၏။ “န ဧဝလံ ဟိ ပဌမသစ္စမေဝ ဒုက္ခံ”ဟု ဆိုသော အဋ္ဌကထာအရာသည်
 ဒုက္ခညေဝ၌ ဒုက္ခအရ ဒုက္ခဝေဒနာသာမက ဒုက္ခသစ္စာအားလုံးကို ရည်ရွယ်၍
 သကဝါဒီက ပုစ္ဆာပြုကြောင်းကို ပြသည်။

တမ္ပိ၊ ထို အနိစ္စဖြစ်သော ရုပ်သည်လည်း။ ပရိနိပ္ပန္နံ၊ ပရိနိပ္ပန္နတည်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ရူပံ အပရိနိပ္ပန္နံ(န္တိ)၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခညောင်
 ပရိနိပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ တံ၊ သည်။
 ဝဒေသံ၊ ဆို၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ မဆိုထိုက်။ (ဝေ-ဖြင့်
 ရုပ်ကို ဒုက္ခမဟုတ်ဟု ကံန်ရာရောက်သောကြောင့် ဒုက္ခညောင်ဟု ဝေ-ဖြင့် မဆို
 ထိုက်။) ဝေဒနာဒိမူလိကာသု၊ ဝေဒနာ အစရှိသော မူလရှိကုန်သော။
 မူလိကာဒိသု အာဒိ တခု ပုံဟန်တူသည်။ ရှေး နိဿယ၌လည်း မပါ။
 ယောဇနာသုပိ၊ တိုင်လည်း။ ဒေသေ နယော၊ တည်း။

ပန၊ အထူးကား။ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတုသု၊ တိုင်။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဌပေတု၊
 ၍။ သေသဓမ္မာနံ၊ ကြွင်းသော တရားတို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ အနိစ္စတာ၊
 အနိစ္စတို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိဘဗျာ၊ ၍။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ အနိစ္စာနေဝ၊
 အနိစ္စတို့ချည်းတည်း။ [ဝေ-ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ ချန်ထားစရာ မရှိ-ဟူလို။]
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အပရိနိပ္ပန္နကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

တေဝိသတိမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

တေဝိသတိမဝဂံ ပြီးပြီ။

၁။ တံ၊ ဝေ၊ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ။ ဤ ဝတ္ထဗ္ဗေ၏ နောက်၌ “ဒုက္ခညောင် ပရိနိပ္ပန္နန္တိ” ဟု
 တွေ့ရ၏။ ထို ဝါကျသည် ပိုဟန်တူ၏။ တခုကြောင့်နည်း-တံ ဖြင့် ရှေးဝါကျ၌ရှိသော
 “ရူပံ အပရိနိပ္ပန္နံ၊ ဒုက္ခညောင် ပရိနိပ္ပန္နံ” ဟူသော ၂-ဝါကျလုံးကို စွဲရမည် ဖြစ်သော
 ကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “တန္တိ-ဒုက္ခညောင် ပရိနိပ္ပန္နံ၊ န ပန ရူပဏ္ဍိ ဧတံ” ဟု
 တံ အစွဲကို ပြ၏။ အဋ္ဌကထာ၌လာသော ရှေးဝါကျ ၂-ရပ်ကိုပင် ချုံး၍ ပြခြင်းတည်း။
 အနုဋီကာ၌ကား “ဂေန္တိ ရူပံ အပရိနိပ္ပန္နံ ဒုက္ခညောင် ပရိနိပ္ပန္နန္တိ ယဒေတံ တယာ
 ဝတ္ထံ ဧတံ ငနာ စ ဝတ ရေ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ဖွင့်သည်။

နိဝမနကထာ

စ၊ စာကိုယ်ပြီးဆုံး ကမ္မတ်ပုံးဖို့ နိဂုံးကိုဆိုအံ့။ ဣတ္ထောဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော နိသိန္နော ဒေဝလောကသို့ အစ ဣန္ဒြိယာနိ အနိစ္စာနေဝ တိုင်အောင်သော သဒ္ဓါအစဉ် အနက်အစဉ်ဖြင့်—

စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ပဏ္ဏာသကေဟိ စေဝ၊ ပဏ္ဏာသကတ္ထိဖြင့်၎င်း။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဝဂ္ဂေဟိ စ၊ ဝဂ်တို့ဖြင့်၎င်း။ သင်္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းယူ၍။ (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေန၊ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ် သည်။ ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။) သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ကထာ၊ ကထာတို့သည်။ ဥိနတိသတဘေဒနာ၊ ယုတ်လျော့သော သုံးရာအပြား ရှိကုန် သည်။ (ဟောန္တိ။)

ကထာမဂ္ဂေသု၊ ကထာ၏ အစဉ်တို့၌။ ကောဝိဒေါ၊ ကျွမ်းကျင်တော် မူသော။ ဇိနော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ယံ ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏံ၊ အကြင် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို။ ဒေသယံ၊ ဟောတော်မူပြီး။ တဿ၊ ထို ကထာဝတ္ထု ကျမ်း၏။ အတ္ထဝဏ္ဏနာ၊ အနက်၏ အဖွင့်သည်။ ဝါ၊ အနက်၏ ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ဓမ္မဿ၊ ၃-ပါးသော သူ့ဘော်ကောင်းတရား သဒ္ဓမ္မ၏။ [ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိ ပဋိဝေဒ၏။] စိရဋ္ဌိတတ္ထံ၊ သင်သူ ကျင့်သူ၊ ရှိနေမှုကား၊ ဗိုလ်လူ အပေါင်း၊ ဆက်ဆံပြောင်းလည်း၊ ထောင်ပေါင်းငါးလီ၊ မကရှည်အောင်၊ တည်တံ့ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣမံ (အတ္ထဝဏ္ဏနံ)၊ ဤအနက်၏ အဖွင့်ကို။ ဝါ၊ ဤအနက်၏ ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို။ တန္တိယာ၊ ပါဠိတော်၏။ တေရသမတ္တေဟိ၊ တဆယ့်သုံးပါး အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဘာဏဝါရေဟိ၊ ဘာဏဝါရတို့ဖြင့်။ သင်္ခရောန္တေန၊ ကောင်းစွာ ပြုစီရင်သော။ မယာ၊ ငါသည်။ [ယံ-တပုဗ္ဗိ ပိုဟန်တူသည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မပါ။] ယံ ကုသလံ၊ အကြင် ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ တိဟိတိဥက္ကဋ္ဌံ၊ ကုသိုလ်မြတ်ကို။ ပတ္တံ၊ ရောက်အပ်ရအပ်ပြီ။ တေန၊ ထို ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ တိဟိတိဥက္ကဋ္ဌံ၊ ကုသိုလ်မြတ်ကြောင့်။ သနရာမရော၊ လူနတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ အယံ လောကော၊ ဤ သတ္တဒလောကသည်။ [ရှေးနိဿယ၌ “အစရာမရော၊ အိုခြင်း သေခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍” ဟု ပါဠိ အ-နက်ရှိ၏။] ဓမ္မရာဇဿ၊ တရားမင်းဘုရား၏။ သဒ္ဓမ္မရသမေဝ၊ သူ့ဘော်ကောင်း တရားတည်းဟူသော အရသာကိုသာ။ အဓိဂစ္ဆတု၊ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ရပါစေ သတည်း။ ဣတိ၊ နိဂုံးအပြီးတည်း။

ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)
ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ ပြီးပြီ။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်
အရှင်ဇနကာဘိဝံသ
၏

ကထာဝဠု| အဋ္ဌကထာ

မူလဋီကာနိဿယ

ဒုတိယပိုင်း

(အဋ္ဌမဂ္ဂ-မှ တေဓိသတိမဂ္ဂ ထိ)

၀-အဋ္ဌမဝဂ္ဂ

၁-ဆဂတိကထာ အဖွင့်

၅၀၃-၅၀၄။ ဝဏ္ဏနိဘာ၊ အဆင်းအရောင်ကို၎င်း။ သဏ္ဌာနဉ္စ၊ အရှည်
အတို အစရှိသော ပုံသဏ္ဌာန်ကို၎င်း။ ဝဏ္ဏောတိ၊ ဝဏ္ဏောဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊ ချိ။
ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သဒိသရူပသဏ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။
[ဝဏ္ဏာဝေ နီလာဒိဝသေန နိဘာတိတိ ဝဏ္ဏနိဘာ။ ဝဏ္ဏာယတနန္တိ
အတ္ထော။ သဏ္ဌာနံ ဒိဿာဒိ။-အန။]

ဆဂတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၂-အန္တရာတဝဂ္ဂတာ အဖွင့်

၅၀၅။ အတိဒ္ဓရဿ၊ အလွန်ဝေးသော။ အန္တရိတဿ၊ ခြားကွယ်အပ်
သော။ ပတ္တဗ္ဗဿ၊ ရောက်ထိုက်သော။ ဒေသဿ၊ အရပ်ကို။ ဒဿနတော၊
မြင်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကော ဝိယ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ရှိသူနှင့်တူ၏။
အာကာသေန၊ ကောင်းကင်ဖြင့်။ ဂမနတော၊ သွားနိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။
အန္တရဌာနာနိ၊ ခြားကွယ်အပ်သော အရပ်တို့ကို။ ဘိန္နိတွာ၊ ဖောက်ဖျက်၍။
ဂမနတော၊ သွားနိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဣဒ္ဓိမာ ဝိယ၊ တန်ခိုးရှိသူကဲ့သို့။
ဧဟာတိ၊ န သဟဓမ္မေနာတိ၊ ကား။ သော၊ ထို အန္တရာတဝသည်။ ဘဝါနံ၊
တို့၏။ အန္တရာ၊ အကြားသည်။ ယဒိ န သိယာ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ
သတိ။) အန္တရာတဝေါ၊ သည်။ န (နတ္ထိ)နာမ၊ မရှိသည် မည်၏။ ဣတိ၊
ထိုကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေ၊ ပယ်မြစ်ခြင်း၌။ ကာရဏိ၊ အကြောင်းသည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်သော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

၁။ အာကာသေန ။ပေ။ ဣဒ္ဓိမာ ဝိယ။ ။ယခုစာအုပ်တို့၌ ပထဝန္တရဌာနာနိ
ဟု တွေ့ရ၏။ အန္တရိကဉ္စ ထိုပါဌ်ကို မဖွင့်။ အန္တရဌာနာနိတိ အန္တရိကဉ္စာနာနိ၊
အခြား အကွယ်ရှိသော အရပ်တို့ကို”ဟု၎င်း။ နိဝါရကဌာနာနိ ဘိန္နိတွာ စ
အာကာသေန စ ဂမနတော”ဟု၎င်း ဖွင့်၏။ ထိုအလို “အာကာသေန”ဟူသော
ပုဒ်သည် ဘိန္နိတွာ၏ နနာ ကိမ္မ ရှိသင့်၏။ သို့သော် ယခုပါဌ်ရှိအတိုင်း ပေးပါမည်။
“ပထဝန္တရဌာနာနိ”ကို ရှေးပါဌ်ဟောင်းဟု ယူလိုလျှင် “မြေကြီးသည် ခြားကွယ်
အပ်သော အရပ်တို့ကို”ဟု ပေးပါ။

၅၀၆။ တတ္ထ ဇာတိဇရာမရဏာနိ ။ ပေ။ အနိစ္စန္ဓောတိ တောန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ စုတိအနန္တရံ၊ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌။ အန္တရာဘဝံ၊ အန္တရာဘဝကို။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သော။ ဇာတိ ဣတိ၊ ဇာတိ ဟူ၍။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလို မရှိ။ မာတုကုစ္ဆိမေဝ၊ အမိဝမ်းသို့သာ။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်သည်။ (ဟုတော) အန္တရဓာယမာနာ၊ ကွယ်ပျောက်လသော်။ မရဏန္တိ၊ မရဏဟူ၍။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလို မရှိ။

၅၀၇။ ကာမဘဝါဒီသု၊ ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့တွင်။ တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ထိုထို ဘဝ၊ ထိုထို ဂတိ အစရှိသည်တို့၌။ ပုနပုနံ၊ ထပ်ခါ ထပ်ခါ။ စဝိတော၊ စုတေ၍။ ဥပပတ္တိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏ အစုမ်းအားဖြင့်။ စုတိပဋိသန္ဓိပရမုရာ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေ အဆက်ဆက်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ တံ၊ ထိုစုတိပဋိသန္ဓေ အဆက်ဆက်ကို။ တတ္ထ၊ ထို အန္တရာဘဝ၌။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလို မရှိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒသေတိ၊ ပြ၏။ [ဤ ဝါကျ၌ ဒသေတိ၏ ကရိုဏ်း မပါ။ ထို့ကြောင့် “ယထာ ကာမဘဝါဒီသုတိ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ “ယထာ ကာမဘဝါဒီသု အစရှိသော ပါဠိဖြင့်”ဟု ကရိုဏ်းအနက်ပေးရသောကြောင့် ဒသေတိ၏ ကရိုဏ်းရနိုင်၏။]

အန္တရာဘဝကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်း နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၃-ကာမဂုဏကထာ အဖွင့်

၅၀၈။ ကာမဘဝဿ၊ ကာမဘဝ၏။ ကမနဋ္ဌေန၊ လိုလား တောင်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမဘဝဘာဝေ၊ ကာမဘဝ၏ အဖြစ်ကို။ (ဗဒ္ဓဗ္ဗော၌ စပ်။) သဗ္ဗပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာဒယော၊ ခန္ဓာအစရှိသော တရားတို့သည်။ ကာမဘဝေ၊ ကာမဘဝ မည်၏။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ ဗဒ္ဓဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ဥပါဒိန္နကုန္တာနမေဝ၊ ဥပါဒိန္နဖြစ်သော ကာမဝပါက်နာမကုန္တာ၊ ကမ္မဇရပ် ခန္ဓာတို့၏သာ။ ကာမဘဝဘာဝေ၊ ကာမဘဝ၏ အဖြစ်ကို။ ဓာတုကထာယံ၊ ဓာတုကထာ ပါဠိ

၀။ အန္တရာဘဝံ ခန္ဓာတိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “အန္တရာဘဝံ ခန္ဓာတိ”ဟု ရှိသော်လည်း အနုဒ္ဓိကာ၌ “ခန္ဓာတိ”၏ အစပ်ကို မဖွင့်။ ဇာတိတိ န ဣစ္ဆတိတိ သမ္ပန္နော”ဟု ဇာတိတိ၏ အစပ်ကိုသာ ဖွင့်၏။ အန္တရာဘဝအတွက် ဇာတိကိုသော်မှ အလိုမရှိလျှင် ခန္ဓာရှိခြင်းကို အဘယ်မှာ အလိုရှိတော့မည်နည်း။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာတိသည် ပါဠိပိုသာ ဖြစ်ဟန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် အနက်မပေးတော့။ ရှေးနိယယ၌ကား “ခန္ဓာတိ-ခန္ဓာအစရှိသည်တို့သည်”ဟု ပေးလေ၏။

တော်၌။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ကမနုဋ္ဌေန၊ လိုလားတောင့်တတတ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမဘဝဘာဝေါ၊ ကာမဘဝ၏ အဖြစ်ကို။ န
(ဒဿိတော)၊ ပြတော်မူအပ်။

ပဉ္စိမေ တိက္ခဝေ ကာမဂုဏာတိ ဝစနမတ္တံ နိဿာယာတိ၊ ဟူသောပါဠိ၏။
ပဉ္စေဝ၊ ငါးပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမကောဋ္ဌာယာ၊ ကာမအစု
တို့ကို။ ကာမောတိ၊ ကာမဟူ၍။ ဝတ္ထော၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမ-
ဓာတူတိဝစနံ၊ ကာမဓာတုဟူသော သဒ္ဓါသည်။ အညဿ၊ ကာမဂုဏ်
ငါးပါးမှ အခြားသော အရာဝတ္ထု၏။ နာမံ၊ အမည်သည်။ န၊ မဟုတ်။
ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ ဧဝံ ဝစနမတ္တံ၊ ဤသို့
ပဉ္စိမေ ကာမဂုဏာဟူသော သဒ္ဓါမျှကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ (ပဉ္စေဝ
ကာမဂုဏာ ကာမဓာတူတိ ဂဟိတံ-၌ စပ်။) [ဧဝံ ဝစနမတ္တံ ဧဝံ ပဉ္စိမေ
ကာမဂုဏာတိ ဝစနမတ္တံ နိဿာယ။ န ပနဿ အဝိပရိတံ အတ္တန္တိ အတ္ထော။
-အန။]

ကာမဓာတုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅-ရူပဓာတုကထာ အဖွင့်

၅၁၅-၅၁၆။ ရူပဓာတုကထာယံ၊ ရူပဓာတုကထာ၌။ ရူပဓာတူတိ၊
ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ရူပိဓမ္မေဟေဝ၊ ဖောက်ပြန်
ခြင်း သဘောရှိသော တရားတို့သည်သာ။ ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဓာတ်သည်။
ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ လဒ္ဓိံ၊ ပရဝါဒီ၏ အယူကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊
မှတ်ထိုက်၏။ [ထို့ကြောင့် “ရူပိနော ဓမ္မာ ရူပဓာတု” ဟု သကဝါဒိက
မေးသောအခါ “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည်။] သုတ္တေသု၊ ပါဠိတော်ထုတ်တို့၌။
တယော မေ ဘဝါတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နဘူမိယောဝ၊
ပိုင်းဖြတ်အပ်သော ဘုံတို့သည်သာ။ ဘူမိပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဘုံအပိုင်းအခြားတည်း။
ဟေဋ္ဌတော အဝိစိနိရယံ ပရိယန္တံ ကရိတူတိအာဒိ ကမ္မပရိစ္ဆိန္နနမ္ပိ၊
ဟေဋ္ဌတော ။ပေ။ ကရိတူ အစရှိသော ကံဖြင့် ဘုံကို ပိုင်းခြားခြင်းကိုလည်း။
(ဘူမိပရိစ္ဆေဒေါတိ၊ ဟူ၍။) ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

ရူပဓာတုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၆-အရူပဓာတုကထာ အဖွင့်

၅၁၇-၅၁၈။ ဣမိနာပုပါယေနာထိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ဟိ (ယသ္မာ)၊
ကြောင့်။ ပုရိမကထာယံ၊ ရှေ့ရူပဓာတုကထာ၌။ ရူပိနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း

ရှိကုန်သော။ မွှာ၊ ထိုကို။ အဝိသေသေန၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ ရူပဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤ အရူပဓာတုကထာ၌လည်း။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ မွှာ၊ ထိုကို။ အဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ အရူပဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ကုန်ပြီ။ [အဝိသေသေနာတိ ပဝတ္ထိဋ္ဌာနဝသေန ဝိသေသံ အကတွာ၊ အနု၊] ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတုကထာ၌။ ဝတ္ထုနယော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းသည်။ ဣဓာပိ၊ ဤ အရူပဓာတုကထာ၌လည်း။ သမာနော၊ တူ၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

အရူပဓာတုကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-ရူပဓာတုယာအာယတနကထာ အဖွင့်

၅၁၉။ ဃာနနိမိတ္တာနိပိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဃာနာဒိ-နိမိတ္တာနိပိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထုပ္ပံ၊ ဆိုထိုက်၏။ နိမိတ္တန္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဃာနာဒိနံ၊ ဃာနပယာဒိ အစရှိသည်တို့၏။ ဩကာသဘာဝေန၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပလက္ခိတံ၊ မှတ်သားအပ်သော။ တထာဝိသေက္ခာနံ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော ပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်သော။ ရူပသမုဒယံ၊ ရုပ်ကလာပ်အပေါင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ပြီ။

ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၈-အရူပေ ရူပကထာ အဖွင့်

၅၂၄-၅၂၆။ သုဓမ္မရူပံ၊ သိမ်မွေ့သော ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ အရူပတံ၌ ရှိ၏။ ယတော၊ ယင်းသိမ်မွေ့သောရုပ်မှ။ တံ အာရပ္ပံ၊ ထို အာရပ္ပဈာန်သည်။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ပရဝါဒိ၏ အလိုတည်း။

အရူပေ ရူပကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉-ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်

၅၂၇-၅၃၇။ ပကပ္ပယမာနာတိ၊ ကား။ အာယုဟမာနာ၊ အားထုတ်သည်။ သမ္ပယုတ္တေသု၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၌။ အဓိကံ၊ အလွန်အကဲ။ ဗျာပါရံ၊ ဗျာပါရကို။ ကုရုမာနာ၊ ပြုသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) [ပတ္ထနာတိ ဝုစ္ဆတိ-၌ စပ်။] ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပုရိမဝါရေတိ၊ ဟူသော

ပါဠိဖြင့်။ ယံကိဉ္စိ အကုသလေန စိတ္တေန သမုဉ္စိတံ ရူပံ။ သဗ္ဗံ တံ အကုသလန္တိ။ ဟူသော။ ဣမံ ပဉ္စံ၊ ဤ ပြဿနာကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ။ ဆို၏။

ရူပံ ကမ္မန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်း။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀-ဇိဝိတိန္ဒြိယကထာ အဖွင့်

၅၄၀။ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယန္တိ ပဉ္စေတိ။ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ [စာအုပ်တို့၌ ဣတိသဒ္ဓါ ကျနေသည်။] အတ္ထိ ဒေရူပိနံ ဓမ္မာနံ အာယုတိအာဒိကံ။ အစ ရှိသော။ ပဉ္စံ၊ ပြဿနာတရလုံးကို။ အန္တိ။ အဆုံးစကားရပ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယုရှ်။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ။ ဆို၏။ အရူပဓမ္မာနံ စိတ္တဝိပုယုတ္တံ ဇိဝိတိန္ဒြိယသန္တာနံ နာမ အတ္ထိတိ ဣစ္ဆတိတိ တွေး၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ရူပါရူပဓမ္မာနံ၊ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၏။ တံ၊ ထို စိတ္တဝိပုယုတ်ဖြစ်သော ဇိဝိတိန္ဒြိယအစဉ်ကို။ ဣစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိသော ပရဝါဒိသည်။ အရူပဓမ္မာနမ္ပိ၊ နာမ်တရားတို့၏လည်း။ (တံ၊ ထို စိတ္တဝိပုယုတ်ဖြစ်သော ဇိဝိတိန္ဒြိယအစဉ်ကို။) ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္ထံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အရူပဓမ္မာနန္တိ။ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟ- တာရေန)စုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၅၄၁။ သတ္တသန္တာနေ ရူပိနော ဝါဓမ္မာ ဟောန္တုတိအာဒိနာပိ။ အစ ရှိသော ပါဠိဖြင့်လည်း။ တမေဝ ဇိဝိတိန္ဒြိယသန္တာနံ၊ ထို စိတ္တဝိပုယုတ် ဖြစ်သော ဇိဝိတိန္ဒြိယအစဉ်ကိုပင်။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ။ ဆို၏။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၅၄၂။ ပုဗ္ဗာပရဘာဂံ သန္တာယာတိ။ ဟူသော ပါဠိ၌။ သမာပတ္တိယာ၊ သမာပတ်၏။ အာသန္တာဘာဝတော၊ နီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒါပိ၊ ထို ဝင်စားရာအခါ၊ ထရာအခါ၌လည်း။ သမာပန္နောယေဝ၊ သမာပန္နမည် သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပေါယော၊ ပရဝါဒိ၏ အလိုတည်း။ \

၅၄၄-၅၄၅။ ဒေ ဇိဝိတိန္ဒြိယာနိတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ ပဋိညာ ဣတရဏာတိ။ ဟူသော ပါဠိသည်။ ပုရိမပါဌော၊ ရှေး၌ဖြစ်သောပါဠိတည်း။ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိယ။ ပဋိညာ သကဝါဒိယာတိ၊ ဟူသော ပါဠိသည်။ ပစ္စိမ- ပါဌော၊ နောက်၌ဖြစ်သော ပါဠိတည်း။ သော၊ ထို နောက်၌ဖြစ်သော ပါဠိသည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ [ယခု အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ ဤ နောက်ပါဠိ အတိုင်းပင် ရှိသည်။]

ဇိဝိတိန္ဒြိယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်း။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၁-ကမ္မဟေတုကထာ အဖွင့်

၅၄၆။ သေသန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ပါဏာတိပါတာဒိကမ္မဿ ဟေတုတိ ဣတော၊ ပါဏာတိ ။ပေ။ ဟေတု အစရှိသော ဤ အနုယောဂမ္ပု။ ပုရိမံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ သောတာပန္နာဒိအနုယောဂံ၊ သောတာပန္န အစ ရှိသော မေးစိစစ်ကြောင်း ပုဒ်အပေါင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ဟန္တ ဟိတိ၊ ဟူသော။ တေံ၊ ဤစကားသည်။ ပရဝါဒိဿေဝ၊ ပရဝါဒိ၏သာ။ သမ္ပုဋ္ဌိန္နဝစနံ၊ ဝန်ခံကြောင်း စကားတည်း။ [အနုဒ္ဓိကာ၌ “သမ္ပုဋ္ဌိန္နာ ပနဝစနံ၊ ဝန်ခံစေကြောင်း စကားတည်း” ဟု ရှိ၏။ နောက်စကားနှင့် လိုက်အောင် ဖွင့်ထားဟန် တူသည်။ ဒီကာဆရာ၏ အလိုမဟုတ်ပါ။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သမ္ပုဋ္ဌိန္နာပေတုန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ် ကောင်း။ ပန၊ အနုယကား။ ကတမဿ ကမ္မဿ ဟေတုတိ၊ ဟူ၍။ သကဝါဒိ၊ သကဝါဒိသည်။ တံ၊ ထို ပရဝါဒိကို။ သမ္ပုဋ္ဌိန္နာပေတု၊ ဝန်ခံစေ ခြင်းငှါ။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ယုဇ္ဇေယျ၊ သင့်ရာ၏။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ သမ္ပုဋ္ဌိန္နာပေတုန္တိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ (အတ္ထံ အတ္ထော- တံ၌ စပ်။) ပက္ခံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာကို စွပ်စွဲခဲ့ဘူး၍ အရဟတ္ထ ဖိုလ်မှ ယုတ်လျော့၏ ဟူသော အနက်အဖို့ကို။ ပဋိဇာနာပေတု၊ ဝန်ခံစေ ခြင်းငှါ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ အဂ္ဂဟေတုာ၊ မယူမူ၍။ ပရဝါဒိ၊ ပရဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ လဒ္ဓိံ၊ အယူကို။ သကဝါဒိံ၊ သကဝါဒိကို။ ဝါဟာပေတု၊ ယူစေခြင်းငှါ။ (ဝဒတိ၊ ဆို၏၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ကမ္မဟေတုကထာဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
 အပ္ပမဝဂ္ဂဝတ္ထနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ သမ္ပုဋ္ဌိန္နာဝစနံ။ ။ “ဟန္တ ဟိ” စသော စကားသည် ပရဝါဒိ၏ စကား တည်း။ ထို စကားကိုလည်း “ပရဝါဒိက အကြောင်းပြု၍ မိမိကိုယ်တိုင် ထို အယူကို ဝန်ခံဖို့ရန် ဆိုသောဝကားဖြစ်သည်” ဟု ဋီကာဆရာသည် ယူဆ၏။ ထိုသို့ မိမိ စကားကို မိမိဝန်ခံသော စကား ဖြစ်ရကား “သမ္ပုဋ္ဌိန္နာပေတု၊ သကဝါဒိကို ဝန်ခံ စေခြင်းငှါ” ဟု ဆိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း-ဟု ဆိုသည်။

၂။ ကတမဿ ။ ပေ ။ ဝဒတိ။ ။ “သမ္ပုဋ္ဌိန္နာပေတု” အတွက် သကဝါဒိက ပရဝါဒိကို ဝန်ခံစေဖို့ရန် “ကတမဿ ကမ္မဿ ဟေတု” ဟု ပါဠိတော်၌ ဆိုသည်ဟု ဆိုမှ သင့်သည်” ဟု ဋီကာဆရာက အဓိပ္ပာယ်တမ်း ပြင်လည်း။

၃။ သမ္ပုဋ္ဌိန္နာပေတုန္တိ ပန။ ။ ဤ စကားသည် “သမ္ပုဋ္ဌိန္နာပေတု” အတွက် “ပဋိဇာနာပေတု၊ ဝန်ခံစေခြင်းငှါ” ဟူသော အနက်ကို မယူပဲ “သကဝါဒိ ဝါဟာပေတု” ဟူသော အနက်ကို ယူလျှင် သင့်ကြောင်းကို တနည်းပြသော စကား တည်း။ ယူစေခြင်း ဟူသည်လည်း လက်ခံစေခြင်းတည်း။ [တံ တံ လဒ္ဓိံ သမ္ပုဋ္ဌိန္နာပနံ ဝါ ဝါဟာပနန္တိ ဒသေန္တော ပက္ခန္တိအာဒိ မာဂါး=အနု] ဤနောက်အနက်သည် အာရုံကို လက်ခံသော ဝိတ်ထို့ “သမ္ပုဋ္ဌိန္နာစိတ်” ဟု သုံးစွဲရိုးနှင့်လည်း လျော်သည်။

၁-အာနိသံသဒဿာဝိကထာ အစဉ်

၅၄၇။ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထန္တိံဟူသော ပါဠိ၌။ ဝိသဘာဂဒဿနတ္ထံ၊ သဘော
မတူသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သင်္ခါရရတိအာဒိ မာဟ-၌ စပ်။)
ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ။ နာနာစိတ္တပသေန၊
အမျိုးမျိုးသော စိတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိတနန္တဿ၊ သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စ အစ
ရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရှုခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုခြင်းကို ဝန်ခံ
သော ပရဝါဒီ၏။ အဓိပ္ပါယ်မခွန်၊ အလိုကို နှိပ်ချေခြင်းသည်။ ကထံ၊
အဘယ်နည်းဖြင့်။ ယုတ္တံ၊ သင်္ခါရပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊
စိစစ်ထိုက်၏။ (ကသွာ၊ ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဟိ(ယသွာ)၊
ကြောင့်။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံပြုခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒဿနဒ္ဓယံ၊
ရှုပုံ ၂-ခုအပေါင်းကို။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ ဝဒန္တဿ၊ ဆိုသော ပရဝါဒီ၏။
တဒဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ထိုဒဿနဒ္ဓယ၏ တပြိုင်နက် မရှိနိုင်ပုံကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။
ဣဒံ၊ ဤ အားထုတ်အပ်သော အာနိသံသကထာကို။ ဝါ၊ ဤ အာနိသံသ
ဒဿနကို။ [ဣဒံ အာနိသံသကထာနုယုဉ္ဇနံ အာနိသံသဒဿနဉ္စ-အနု။]
(အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိယတ္ထေရေန) အာရုံ၌ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤအနက်
သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။

အနုဿဝဝသေနာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ကေဝလံ၊
အာနိသံသဒဿန မဖက် သက်သက်။ အနိစ္စာဒိအာရမ္မဏမေဝ၊ အနိစ္စ အစ
ရှိသော အာရုံရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဝိပဿနာ၊
ပဿနာသည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အနုပ္ပါဒေါ၊
သင်္ခါရတို့၏ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ခေမံ၊ ခေမတည်း။ ဣတိအာဒိကံ၊ ဤသို့ အစ
ရှိသော။ နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ အာနိသံသဒဿနဉ္စ၊ အာနိသင်ကို မြင်သော ဉာဏ်
သည်လည်း။ (ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာပင်တည်း။) ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။
ဒီပတိ၊ ပြ၏။ [အနိစ္စ ကစရှိသည်အားဖြင့် အာရုံပြုတတ်သော ဉာဏ်သည်သာ
ဝိပဿနာ မဟုတ်သေး။ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို မြင်တတ်သော ဉာဏ်သည်
လည်း ဝိပဿနာတမျိုးပင်တည်း။]

အာနိသံသဒဿာဝိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်၊ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အမတာရမ္မဏကထာ အဖွင့်

၅၄၉။ သုတ္တတယေနာတိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ပါရိမံ၊ ထိုမှသာဘက်၌ဖြစ်သော။ တီရံ၊ ကမ်းသည်။ ခေမံ၊ ဘေးတို့၏ ကုန်ရာတည်း။ အပ္ပဋိဘယံ၊ ဘေးဘျမ်းမရှိ။ ဣတိ (ဧတ္ထ)၊ ဤပါဠိရပ်၌။ ဝေ၊ ဤပါရိမ-တီရ-ဟူသော အမည်သည်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်၏။ အဝိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အသံယောဇနိယာဓိဘာဝံ၊ အသံယောဇနိယ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ ခေမာဒိဘာဝေ၊ ခေမ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ ဝေမာဒိသုတ္တတယေန၊ ဤသို့ အစရှိသော သုတ်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဤသို့ အစရှိသော သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင် မည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ (ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗေ၊ [“ဝေမာဒိနာ သုတ္တတယေန”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ ဝေမာဒိကို သုတ္တ၌ စပ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် “ဝေမာဒိသုတ္တတယေန”ဟု ရှေးနိဿယအတိုင်း သမာသိရှိခြင်းက ကောင်း၏။]

အမတာရမ္မဏကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ အဖွင့်

၅၅၂-၅၅၃။ အာရမ္မဏတ္ထဿ ဝိဘာဝဒဿနတ္ထန္တိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (ဝုတ္တံ ဟောတိ-၌ စပ်။) ပစ္စယဥဋ္ဌာ၊ အကြောင်းဟူသော အနက်၎င်း။ ဩလုပ္ပဋ္ဌော၊ ထောက်ရာ မှီရာ ဟူသော အနက်၎င်း။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဝေ၊ ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားသည်။ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ထင်ရှား ရှိပါလျက်။ ပစ္စယောလုပ္ပာနံ၊ ပစ္စယအာရမ္မဏ၊ ဩလုပ္ပအာရမ္မဏ တို့၏။ ဝိသေသာဘာဝံ၊ အထူးမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ကပ္ပေတော၊ ကြံဆ၍သော် ၎င်း။ အကပ္ပေတော ဝါ၊ မကြံဆပဲသော်၎င်း။ သပ္ပစ္စယတ္တာ၊ ရုပ်၏ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဩလုပ္ပာရမ္မဏေနပိ၊ ထောက်ရာ မှီရာ ဟူသော အာရုံအားဖြင့်လည်း။ သာရမ္မဏမေဝ၊ အာရုံ ရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူထိုက်။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ-၌ စပ်။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [ဝိသေသာဘာဝ အရ ပစ္စယဩလုပ္ပတို့၏ အထူး မရှိခြင်း ဟူသည် “ပစ္စယ ဟူသည်လည်း အကြောင်း၊ ဩလုပ္ပ ဟူသည်လည်း အကြောင်းပင် တည်း”ဟု သာမညအားဖြင့် ယူခြင်းတည်း။]

ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-အနုသယာအနာရမ္မဏာတိကထာ အဖွင့်

၅၅၄-၅၅၆။ အပ္ပဟိနတ္တာဝ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏ ဟူ၍။) န ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။

အနုသယာအနာရမ္မဏာတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး။

၅-ဉာဏံ အနာရမ္မဏာတိကထာ အဖွင့်

၅၅၇-၈။ တဿ ဉာဏဿာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ မဂ်ဉာဏ်၏။ (တသ္မိံ ခဏေ အာရမ္မဏံ နတ္ထိ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

ဉာဏံ အနာရမ္မဏန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး။

၇-ဝိတက္ကသုပတိတကထာ အဖွင့်

၅၆၂။ အဝိသေသေနောဂါတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ အာရမ္မဏသမ္ပယောဂေဟိ၊ အာရမ္မဏသမ္ပယောဂ ဟူကုန်သော။ နိဟိ ပိ၊ ၂-ပါးလုံးတို့ဖြင့်လည်း။ (သဗ္ဗံ စိတ္တံ ဝိတက္ကသုပတိတံ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။

ဝိတက္ကသုပတိတကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး။

၈-ဝိတက္ကသိုလ်ပွားရသဒ္ဒကထာ အဖွင့်

၅၆၃။ သဗ္ဗသောတိ၊ ဟူသော ပုဒ်ကို။ သဝိတက္ကစိတ္တောယ၊ ဝိတက်နှင့် တက္ကဖြစ်သော စိတ်ဟူကုန်သော။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော စိတ်တို့၌။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗဒါ၊ အလုံးစုံသော ဝိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌။ ဣတိ ဣပံ အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို။ ဒေသန္တော၊ ပြုလိုသည်။ (ဟုတုာ၊ ၍။) အန္တမသော၊ မနောဇာတုပဝတ္တိကာလေပတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [“မနောဇာတ်ဖြစ်ရာအခါ၌” ဟု အဋ္ဌကထာ ဆိုသောကြောင့် သဗ္ဗသော အရ အလုံးစုံသော စိတ်ကိုလည်း ယူစေလိုကြောင်း၊ စိတ်ဖြစ်ရာအခါကိုလည်း ယူစေလိုကြောင်း

သိသာသည် ဟူလို။ သဗ္ဗသောတိ သဗ္ဗပ္ပကာရတော။ သော ပန ပကာရော ပဏတ္တိဋ္ဌာနကာလဝသေန ဂဗဟတဗ္ဗောတိ အာဟ “သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗဒါ ဝါ” တိ။-
 အနု။] ဝိတက္ကဝိပ္ပာရမတ္တန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ဝိတက္ကဿ၊ ဝိတက်၏။ ပဝတ္တိ
 မတ္တံ၊ ဖြစ်ခြင်းမျှသည်။ (သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။ ယဒိ ဟောတိ၊ အကယ်၍
 ဖြစ်အံ့၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလို
 တည်း။ [ဝိပ္ပာရ အရ ပြန့်နှံ့ခြင်း ဟူသည် သေးသို့ ပြန့်နှံ့ခြင်း မဟုတ်၊
 ဖြစ်ခြင်းတည်း ဟူလို။]

ဝိတက္ကဝိပ္ပာရသဒ္ဓကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉-န ယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိ၊ ကထာ အဖွင့်

၅၆၅။ ဝိသံဝါဒနာဓိပ္ပာယ်ာ၊ ချွတ်ယွင်းစေခြင်း၌ဖြစ်သော အလို၏။
 (ချွတ်ယွင်းစေလို လိမ့်လည်လိုသော ဆန္ဒ၏။) အသာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။
 မုသာဝါဒေါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာပတ္တိတိ၊
 ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန၊ သည်။) ဝတ္ထံ၊ ပြီ။

န ယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၁-အတိတာနာဂတသမန္နာဂတကထာ အဖွင့်

၅၆၆-၅၇၀။ တာသုတိ၊ ကား။ တာသု ပညတ္တိသု၊ ထို သမန္နာဂတ
 ပညတ်၊ ပဋိလာဘ ပညတ်တို့တွင်။ သမန္နာဂတပညတ္တိယာ၊ ပြည့်စုံသည်၏
 အဖြစ်ဟူသော ပညတ်ကြောင့်။ သမန္နာဂတောတိ၊ သမန္နာဂတပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [တာသု-ဖြင့် သမန္နာဂတပညတ္တိ၊ ပဋိလာဘပညတ္တိကို စွဲရ
 သောကြောင့် “သမန္နာဂတပညတ္တိယာ” ဟု အနုဒ္ဓိကာအတိုင်း ရှိသောပါဠိသာ
 ကောင်း၏။] ပဋိလာဘပညတ္တိယာ၊ ရခြင်း ဟူသော ပညတ်ကြောင့်။
 လာဘိတိ၊ လာဘိ ဟူ၍။ ဝုစ္စကိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သမန္နာဂတောတိ၊
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ သမန္နာဂတ ဟု ဆိုအပ်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်၏
 သမန္နာဂတဟု ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာဖြစ်သော ပြည့်စုံ
 ခြင်း ကြံယာသည်။ သမန္နာဂတ ပညတ္တိ နာမ၊ သမန္နာဂတအဖြစ်ကိုပညတ်ခြင်း
 မည်၏။ [ဤ၌လည်း သမန္နာဂတ ဟု အနုဒ္ဓိကာ ရှိ၏။] လာဘိတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ လာဘိဟု ဆိုအပ်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်၏ လာဘိဟု ဆိုထိုက်

သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာဖြစ်သော ရခြင်း ကြိယာသည်။
ပဋိလာဘ ပညတ္တိ နာမ၊ ပဋိလာဘကို ပညတ်ခြင်း မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာ ခရု၏ အလိုကို၊ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေ
ထိုက်၏။

အတီတာ နာဂတသမန္နာဂတကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နဝမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ ဣတိ ဝါ အဓိပ္ပါယော။ ။ “သမန္နာဂတောတိ ဝုစ္စတိ၊ လာဘီတိ ဝုစ္စတိ” ကို
တနည်းအားဖြင့် အနက်ယှဉ်စေလို၍ “သမန္နာဂတောတိ ဝုစ္စတိ။ အယံ ။ပေ ဣတိ
ဝါ အဓိပ္ပါယော ယောဇေတဗ္ဗော” ဟု မိန့်သည်။ ဤနည်း၌ကား အဋ္ဌကထာဝယ်
“သမန္နာဂတောတိ ဝုစ္စတိ၊ လာဘီတိ ဝုစ္စတိ” ဗျာတွင် စကားမပြတ်စေသေးပဲ
“သမန္နာဂတောတိ ဝုစ္စတိ” ၏ နောက်၌ “အယံ သမန္နာဂတ ပညတ္တိ နာမ” ဟု၎င်း၊
“လာဘီတိ ဝုစ္စတိ” ဗျာတွင် စကားမပြတ်စေသေးပဲ “အယံ ပဋိလာဘ ပညတ္တိ နာမ”
ဟု၎င်း အပိုထည့်၍ အနက်ယောဇနာစေလိုသည်။ တခုကြောင့်နည်း “တတ္ထ သမန္နာဂတ
ပညတ္တိ၊ ပဋိလာဘ ပညတ္တိ” ဟူသော ရှေ့ဝါကျ၏ အကျယ်ဖြစ်သောကြောင့် ထိ
ရှေ့ဝါကျ၏ ပုဒ်များကို ထည့်၍ စပ်မှ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဆက်သွယ်မိသေးကြောင့်
တည်း။ [အယန္တိ သမန္နာဂတောတိ ဝုစ္စမာန ပုဂ္ဂလဿ ယော တထာ ဝတ္တဗ္ဗာကာရော၊
အယံ သမန္နာဂတ ပညတ္တိ နာမ သေ နယော သေသေသုပိ။-အနုဋီကား]

၁-နိရောဓကထာ အဖွင့်

၅၇၁-၂။ ဘဝင်္ဂစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေန သဟေဝါတိအာဒိ*၊ အစရှိသော စကားကို။ (ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ တိုင်အောင်သော စကားကို။) ဝဒန္တေန*၊ ဆိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ ကိရိယခန္ဓာနံ၊ ကိရိယခန္ဓာအရာ နှုတ်အမှု အရာကို ဖြစ်စေတတ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ် ခန္ဓာတို့၏။ ဘင်္ဂက္ခဏေန၊ ဘင်္ဂဏနှင့်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ ဥပပတ္တေသိယာ၊ ဥပပတ္တိ ဘဝအဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိထိုက်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ဝိပါက်ခန္ဓာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္တပ္ပံ၊ ဆိုထိုက်၏။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဥပပတ္တေသိယာနံ၊ တို့၏။ ဘင်္ဂက္ခဏေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ ဥပပတ္တေသိယာ၊ တို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ စ၊ သို့လည်း။ ဝတ္တပ္ပံ၊ ၎င်း။) ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာ အမည်ရသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ခန္ဓာတို့၏။ ဘင်္ဂက္ခဏေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ ကိရိယာ၊ တို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဣတိ စ ဝတ္တပ္ပံ။)

စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသောစိတ်တို့ကို။ ကိရိယစတုက္ခန္ဓ-ဂဟဏေန၊ ကိရိယစတုက္ခန္ဓာကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣဏန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

နိရောဓကထာဇာဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ ဝဒန္တေန ပေ။ ကိရိယာဟိ။ ။ဘဝင်္ဂစိတ်၏ ဘင်္ဂဏနှင့် တပြိုင်နက် ကုသိုလ်၊ သို့မဟုတ် အကုသိုလ်ခန္ဓာတို့ ဥပါဒ်ကြလျှင် ကိရိယခန္ဓာတို့၏ ဘင်္ဂဏနှင့် တပြိုင်နက် ဘဝင်္ဂစိတ်သော ခန္ဓာတို့သည် ဖြစ်ကြကုန်၏-ဟုလည်း ဆိုထိုက်၏။ ထို့အတူ ထို့နောက် ဘဝင်္ဂ၏ ဘင်္ဂဏနှင့် တပြိုင်နက် ထို၏ နောက်ဖြစ်သော ဘဝင်္ဂ ခန္ဓာတို့သည် ဖြစ်ကြကုန်၏-ဟု ဆိုထိုက်၏။ ကိရိယ အမည်ရသော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် ခန္ဓာတို့၏ ရှေ့ဇော ဘင်္ဂဏနှင့် တပြိုင်နက် နောက်ဇော ကြိယာ ခန္ဓာ တို့လည်း ဖြစ်ကြကုန်၏-ဟု ဆိုထိုက်၏။

၂။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ ပေ။ ဂဟဏံ။ ။စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ ကိရိယဝေ-မဇ္ဈေ (ကိရိယ အမည်ရသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အလယ်၌)ပတိတတ္တာ ကိရိယ စတုက္ခန္ဓဂဟဏေန ဂဟဏံ ယုတ္တန္တိ ဝုတ္တံ၊ စက္ခုဝိညာဏာဒိနန္တိ ဟိ အာဒိသဗ္ဗေန န သောတဝိညာဏာဒိနံယေဝ ဂဟဏံ၊ အထခေါ သမ္ပုဋ္ဌနယန္တိရဏာနဓိတိံ ဓဋ္ဌဗ္ဗံ-အနူ။

၃-ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကဿ အဖွင့်

၅၇၆။ တံလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ ဆ ဝိညာဏာတိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္တာ၊ မဆို
မူ၍။ ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊
သော။ လက္ခဏံ၊ ကို။ (ပရဝါဒိံ သမုဋ္ဌိစ္ဆာပေတွာ-၌ စပ်။) ပန၊ ဆက်။
တ္ထေ၊ ဤ ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ အစရှိသော ပါဠိ၌။ ဆ ဝိညာဏာတိ၊
ဟူ၍။ အဝစနံ၊ မဆိုခြင်းကို။ နော စ ဝတ ရေ ဝတ္ထဗ္ဗေတိအာဒိဝစနဿ၊
အစရှိသော စကား၏။ ကာရုဏန္တိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိ
အပ်၏။ [ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၅၇၇။ လောကိယောတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဝိပဿနာမဂ္ဂံ၊ ဝိပဿနာ
မဂ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ယံ တတ္ထ အနိမိတ္တန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။
စက္ခုဝိညာဏသမဂီကုဏော၊ စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိရာ ခဏ္ဍံ။ ယံ
အနိမိတ္တံ၊ အကြင် နိမိတ်မဟုတ်သော အာရုံကို။ ဂဏုန္တော၊ ယူသော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိတံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္ထော၊ ပြီး။ တဒေဝ၊ ထိုနိမိတ်
မဟုတ်သော အာရုံသည်ပင်။ သုညတံ၊ သုညတတည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။
အဓိပ္ပါယော၊ ပရဝါဒိ၏ အလိုတည်း။

ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကဿာဏ္ဍနာ၊ ကည်း။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅-ပဉ္စဝိညာဏသဘောဂါထိကဿ အဖွင့်

၅၇၄-၅၇၆။ ကုသလာကုသလဝသေန နမိတံ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။
ကုသလာကုသလဘာဝေန၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ [ဝသ-ကို
ဘာဝ-ဟု ဖွင့်သည်။] နမိတွာ၊ ညွတ်၍။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ သာ၊ တို ညွတ်၍ ဖြစ်ခြင်း ဟူသည်။ အာရမ္မ-
ဏပ္ပကာရဂ္ဂုယဏံ၊ အာရုံ၏ လူဠ အနိဋ္ဌ အပြားကို ယူခြင်းတည်း။ ယေန
(အာရမ္မဏပ္ပကာရဂ္ဂုယဏေန)၊ အကြင် အာရုံ၏ လူဠ အနိဋ္ဌ အပြားကို ယူခြင်း
ကြောင့်။ ကုသလစိတ္တဿ၊ ကုသိုလ်စိတ်၏။ အလောဘာဒိဟိ၊ အလောဘ
အစရှိသည်တို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ အညီအမျှ အပြားအားဖြင့် ယှဉ်ခြင်း
သည်။ ဟောတိ။ အကုသလစိတ္တဿ၊ ၏။ လောဘာဒိဟိ၊ တို့နှင့်။
သမ္ပယောဂေါ၊ သည်း။ ဟောတိ။ သော၊ ထို အာရုံ၏ လူဠ အနိဋ္ဌ အပြားကို
ယူခြင်းသည်။ အာဘောဂေါ၊ အာဘောဂတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဓဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။
(ဤသို့ အနုဋီကာ၌ ထည့်၍ စပ်သည်။) ဧကသု ဝိယ၊ အဘယ် ပါဠိရပ်တို့၌
ကဲ့သို့နည်း။ သုခမိတိ၊ သုခဟူ၍။ စေတသော၊ စိတ်၏။ အာဘောဂေါ၊
နုလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ ဣတိအာဒိသု ဝိယ၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌

ကဲ့သို့တည်း။ [ဤ၌ “သုခ ဟု=ဣဋ္ဌဟု နှလုံးသွင်းခြင်း (နှလုံးသွင်းကြောင်း ဇောစိတ်)ကို အာဘောဂ”ဟု ခေါ်သကဲ့သို့တည်း]

ပဉ္စဝိညာဏာသာဘောဂါတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၆-ဒ္ဓိတိ သီလေဟိတိကထာ အဖွင့်

၅၈၇-၅၈၉။ ခဏဘင်္ဂနိရောဓံ၊ ခဏဘင် ဟူသော ချုပ်ခြင်းကို။ (သန္ဓာယ-၌ စပ်။) အပ္ပဝတ္တိနိရောဓံ၊ နောက်ထပ် ဖြစ်ခြင်း မရှိသော ချုပ်ခြင်းကို။ (န သန္ဓာယ၊ မရည်ရွယ်မှု၍။) ဝါ၊ တနည်း။ သီလဝိတိက္ကမ-နိရောဓံ၊ သီလလွန်ကျူးခြင်း ဟူသော ချုပ်ခြင်းကို။ (န သန္ဓာယ၊ မရည်ရွယ် မှု၍။) ဝိတိက္ကမဝိယာတိ၊ ဟူသော ပါဌ်၏။ ဝိတိက္ကမေ၊ သီလလွန်ကျူးခြင်းကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်သော်။ ဒုဿီလော၊ ဒုဿီလသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ နိရုဇ္ဈေ၊ ခဏဘင်္ဂအားဖြင့် ချုပ်ခြင်းသည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ဒုဿီလော ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ (ခဏိကနိရောဓံ၊ သီလဓေတနာ၏ ခဏိက နိရောဓကို။) ဝိတိက္ကမေန၊ သီလကို လွန်ကျူးခြင်းနှင့်။ နိန္ဒာနံ၊ အထူး မရှိသည်ကို။ သလ္လက္ခေန္တော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတော။) (ဒုဿီလောတိဇာဒိမာဟ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဒ္ဓိတိ သီလေဟိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-သီလံ အဓေတသိကန္တိကထာ အဖွင့်

၅၉၀-၅၉၄။ ယေန သော သီလဝါယေဝ နာမ ဟောတိတိ၊ ဟူသော ပါဌ်၌။ (အဓိပ္ပါယော-၌ စပ်။) စိတ္တဝိပုယုတ္တေန၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော။ ဌိတေန၊ တည်ရှိသော။ ယေန ဥပစယေန၊ အကြင်သီလတည်းဟူသော ကံ၏ ပွားစီးခြင်းကြောင့်။ [ဥပစယေနာတိ သီလဘူတေန ကမ္မူပစယေန။-အနု။] အကုသလာဗျာကတ စိတ္တသမင်္ဂီ၊ အကုသိုလ်စိတ် အဗျာကတစိတ်နှင့်ပြည့်စုံ ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သီလဝါယေဝ နာမ၊ သီလရှိသူမည်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ပရဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ဝေသမေတ္တ ဒါနံ အဓေတသိကန္တိကထာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ သာ ကထာ၊ ထိုစကားကို။ မဂ္ဂိတဗ္ဗာ၊ ရှာမှီးထိုက်၏။

သီလံ အဓေတသိကန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ သာတထာမဂ္ဂိတဗ္ဗာ။ ။မူလဒီကာဆရာကား“ထိုကထာ သီးခြားမရှိ”ဟု ယူဆ၍ “သာ ပန ကထာ မဂ္ဂိတဗ္ဗာ”ဟု ဆို၏။ အနုဒီကာ၌ကား သတ္တမဝင် ဒါန-

၉-သမာဒါနဟေတုကထာ အဖွင့်

၅၉၈-၆၀၀။ သမာဒါနဟေတုကထာယံ ဌံ။ ပုရိမကထာသဒိသ
မေဝါတိ။ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ပရိဘောဂကထေကဒေသတာ၊ ပရိဘောဂ
ကထာ၏ တစိတ်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်၏။ [ပရိဘောဂ
ကထာ၏ တစိတ်နှင့် တူပုံကို အနုဋီကာ ကြည့်ပါ။]

သမာဒါနဟေတုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သညံ။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၁-အဝိညတ္တိဒုဿီလျန္တိကထာ အဖွင့်

၆၀၄-၆၀၄။ အာဏတ္တိယာ စ ပါဏာတိပါတာဒိသု အင်္ဂပရိပူရိန္တိ
(တ္ထေ)။ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ကေသ္မိံ ဒိဝသေ၊ တခုသော ရှေ့နေ၌။
အာဏတ္တယ၊ ပါဏာတိပါတ ပြုဖို့ရန် စေခိုင်းအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊
သည်။ အပရသ္မိံ ဒိဝသေ၊ အခြားသော နောက်တနေ၌။ ပါဏာတိပါတံ၊
ကို။ ကရောန္တယ၊ ပြုလသော်။ တဒါ၊ ပါဏာတိပါတ ပြုရာ ထိုအခါ၌။
သာ အာဏတ္တိ၊ ထိုရှေ့နေတုန်းက စေခိုင်းခြင်းသည်။ ဝိညတ္တိံ၊ ဝစီဝိညတ်ကို။
ဝိနာယေဝံ၊ ကြဉ်၍သာ။ အင်္ဂံ၊ အင်္ဂါသည်။ ဟေဒတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ အဝိညတ္တိ၊ ဝိညတ် မရှိသော ပါဏာတိပါတ စသော အမှုသည်။
ဒုဿီလျံ၊ ဒုဿီလျတည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ ပရဝါဓိ၏
အမှုတည်း။

အဝိညတ္တိ ဒုဿီလျန္တိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒသမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယော ပဏ္ဏာသကော သမတ္ထော။

ကထာကို ညွှန်ပြ၍ ယထာ “န ဝတ္တဗ္ဗံ စေတသိကော ဓမ္မော ဒါနန္တိ အာမန္တာ”
စသော ပါဠိကိုပင် အစဉ်လိုက်၍ သိဖို့ရန် ဖွင့်ပြထားသည်။ ဖွင့်ပြပုံကို အနုဋီကာ
ကြည့်ပါ။

၁။ ဝိညတ္တိံ ဝိနာယေဝံ။ ။ပဋ္ဌနေ၌ စေခိုင်းတုန်းက ဝစီဝိညတ်ပါသော်
လည်း နောက်တနေ့ ပါဏာတိပါတအမှုကို ပြုသောအခါ စေခိုင်းသူ၏ ဝစီဝိညတ်
မရှိတော့သောကြောင့် ထို စေခိုင်းမှု ပါဏာတိပါတသည် အင်္ဂါပြည့်သော်လည်း
ထို စေခိုင်းတုန်းက ဝစီကံ အင်္ဂါသည် ရက်ခြားသည်ဖြစ်၍ ပါရိဝါသိက ဖြစ်နေ
သောကြောင့် အဝိညတ္တိ ဒုဿီလျ ဖြစ်ရသည်။

၁၁-ကောဒယမဝဂ္ဂ

၄-ဉာဏကထာ အဖွင့်

၆၁၄-၆၁၅။ ဉာဏကထာယံ ချိ။ နေယျိတာပိ မဟာသံဃိကာနန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ (မဟာသံဃိကာ ဘဝေယျု-၌ စပ်။) ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဉာဏံ အနာရမ္မဏန္တိကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တေဟိ၊ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ အန္တကေဟိ၊ အန္တကရိုက်သားတို့မှ။ အညေ၊ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဣဓ၊ ဤ ဉာဏကထာ၌။ မဟာသံဃိကာ၊ မဟာသံဃိကရိုက်သားတို့သည်။ ဘဝေယျု၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။

ယဒိ အညာဏေ ဝိဂတေတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ ရာဂဝိဂမော၊ ရာဂ၏ ကင်းခြင်းသည်။ ဝိတရာဂပညတ္တိယာ၊ ဝိတရာဂပုဂ္ဂိုလ်ဟု နာမည် တပ်၍ ပညတ်ခြင်း၏။ (ကာရဏံ သည်။) ဟောတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အညာဏ- ဝိဂမော၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟ၏ကင်းခြင်းသည်။ ဉာဏိပညတ္တိယာ၊ ဉာဏိပုဂ္ဂိုလ်ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကိုး ဒေသတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ ဝစနတ္ထကြောင့်။ ဉာဏိ၊ ဉာဏိ မည်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အညာဏိပဋိပက္ခတော၊ အညာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဉာဏိ၊ ဉာဏိမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ ဉာဏပဋိလာဘေနာတိ တ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဉာဏပဋိလာဘေန၊ ဉာဏ်ကိုးခြင်းကြောင့်။ အညာဏဿ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟ၏။ ဝိဂတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဉာဏိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့။ မာပဗ္ဗတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ အန္တကေဟိ အညေ။ “အန္တက”တိ ဝုတ္တာ (အန္တကရိုက်သား ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော) ပုဗ္ဗသေလိယအပရသေလိယရာဇဂိရိကသိဒ္ဓတ္ထိကာပိ (ရိုက်သား တို့သည်လည်း) ဟေဘုယျေန မဟာသံဃိကာဝေါတိ ဝုတ္တံ ပုဗ္ဗေ ။ပေ။ ဘဒဝယျန္တိ- အနု။ အန္တကရိုက်သားတို့သည် မူလမဟာသံဃိကရိုက်၊ မှ ဖြာ၍သွားသော ရိုက်သား တို့တည်း။ ထို့ကြောင့် “အန္တကေဟိ အညေ ဣဓ မဟာသံဃိကာ ဘဝေယျု”ဟု ဆိုသည်။ အညေဟု ဆိုခြင်းမှာလည်း ဉာဏံ အနာရမ္မဏန္တိကထာနင့် ဤဉာဏကထာ ၂-ဇွဲးတို့၏ ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ မှန်၏-ရှေ့ဉာဏံ

၆-ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ အဖွင့်

၆၁၈-၆၂၀။ ဣတရော ပန သကဘမယေတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ပရဝါဒီ၊ သည့်။ အတ္တနော၊ ၏။ သမယော၊ အယူ၌။ (အပယာန္တော-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္တော၊ နက်။

ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဣဒ္ဓိဗလကထာ အဖွင့်

၆၂၁-၆၂၄။ ကမ္မဿ ဝိပါကဝေသန ဝါတိ၊ ဟူသော စကားကို။ နိရယံဝ၊ ငရဲကိုသာ။ သန္ဓာယ၊ ရှုံး (သင်္ဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲ၌။ အပ္ပဒါဒိပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပ္ပဒ အစရှိသည်တို့၏ အပိုင်း အခြားကို။ တာမိသဿ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ကမ္မဝိပါကဿ၊ ကံ၏ အကျိုး၏။ ဝေသန၊ ဖြင့်။ (ဘဝဝတာ) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဝဿဂဏနာယ ဝါတိ၊ ဟူသော စကားကို။ မနုဿေ၊ တို့ကို၎င်း။ စာတုမဟာရာဇိကဒိဗေဝေစ၊ စာတုမဟာရာဇိက အစရှိသော နတ်တို့ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ရှုံး (သင်္ဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထိုလူ စာတုမဟာရာဇိက အစရှိသော နတ်တို့၏။ အသင်္ချေယမ္ပိ ကာလံ၊ အသင်္ချေကာလပတ်လုံးလည်း။ ဝိပါကဒါနသမတ္တံ၊ အကျိုးပေးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ ဝဿဂဏနာယ၊ နှစ်၏ အရေအတွက်အားဖြင့်။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဣဒ္ဓိဗလကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-သမာဓိကထာ အဖွင့်

၆၂၅-၆၂၆။ သမာဓာနဋ္ဌနာတိ၊ ဟူသောပါဠိ၏။ သမံ၊ အညီအမျှ။ ဌပနဋ္ဌနာ၊ ထားတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမာဓိ နာမ၊ သမာဓိ

အနာရမ္မဏန္တိကထာ၌ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံခိုက် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဉာဏီဟု ဆိုအပ်၏။ ဤကထာ၌ကား ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင် “ဉာဏီ”ဟု မဆိုထိုက်ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤသို့ ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်နေသည်။ ထိုသို့ ဆန့်ကျင်သည့်အတွက် မဟာသံဃိက ဂိုဏ်းသားချင်း ခွဲ၍ ပြရသည်။

၁။ သမံ ဌပနဋ္ဌနာ။ ။ သမံ ဝိသမံ လိနုဋ္ဌစွာဒိံ ပဋိဗာဟိတွာ၊ ဝိက္ခေမေဝ ဝါ ဝိဒ္ဓိသေတွာ ဌပနဋ္ဌနာ-အနု။ သမံကို “ဝိသမံ”ပေ။ ဝိဒ္ဓိသေတွာ”ဟု ဖွင့်သည်။ စိတ်တို့သည် တွန့်ဆုတ်နေသောအခါ၊ သို့မဟုတ် ပြန်လွှင့်နေသောအခါ၌ ဂုဏ် မဖြစ်။ ဝိသမံ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သမံကို “ဝိသမံ လိနုဋ္ဌစွာဒိံ ပဋိဗာဟိတွာ”ဟု ပဌမဖွင့်၏။ လိနုဋ္ဌစွာ မဖြစ်ပဲ ပြန်လွှင့်နေသောအခါလည်း သပ မဖြစ်။ ဝိသမပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဝိက္ခေပမေဝ ဝါ ဝိဒ္ဓိသေတွာ”ဟု ဒုတိယဖွင့်သည်။

မည်သော။ စေတသိကန္တရံ၊ ကေဂုတာဟူသော စေတသိကံတမျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဆလေနာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ စက္ခုဝိညာဏဿ စ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်၌ ယှဉ်သော သမာဓိ၏၎င်း။ ဈာနစိတ္တဿ စ၊ ဈာနစိတ်၌ ယှဉ်သော သမာဓိ၏ ၎င်း။ ကေစိတ္တက္ခဏိကတ္ထော၊ တခုသော ဝိတ္တက္ခဏ ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ကောစိ၊ သော။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ န၊ မရှိတော့ရာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေန သာမညမတ္ထေန၊ တူသည်၏ အဖြစ်မျှဖြင့်။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

သမာဓိကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-မေဋ္ဌိတတာကထာ အပွင့်

၆၂၇။ အနန္တရပစ္စယတဉ္စေတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ ရှေးရှေးအကုသိုလ် ဇော၌ ပါသော အဝိဇ္ဇာသည်။ သင်္ခါရာနံ၊ နောက်နောက် အကုသိုလ်ဇော၌ ပါသော သင်္ခါရတို့အား။ အနန္တရပစ္စယော၊ အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုသည်။ (ဟေတု၊ ၏။) အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ယာ ဌိတတာ၊ အကြင်သင်္ခါရတို့၏ တည်ရာ တည်ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) သာ ဌိတတာ၊ ထို သင်္ခါရတို့၏ တည်ရာ တည်ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ တတော၊ ထို အနန္တရသတ္တိ ကြောင့်။ ဟေတု၊ ၏။ တာယ ဌိတတာယ၊ ထို သင်္ခါရတို့၏ တည်ရာ တည် ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနန္တရပစ္စယတာဝသင်္ခါတာ၊ အနန္တရပစ္စည်း အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဌိတတာ၊ တည်ရာ တည်ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ ဟေတု၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အနန္တရပစ္စယတဉ္စေတ ဟူသော ပါဠိ၌။ အနန္တရ- ပစ္စယဂ္ဂဟဏံ၊ အနန္တရပစ္စယသဒ္ဓါသည်။ (ဒဿနတ္ထံ-၌ စပ်။) အညမညပစ္စယ- တာဝရဟိတဿ၊ အညမညပစ္စည်းအဖြစ်မှ ကင်းသော၊ ကေဿ၊ တပါးသော။ ပစ္စယဿ၊ အနန္တရပစ္စည်းကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြုခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထို ပစ္စည်းတမျိုးကို ပြုခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗော၊ သော၊ တာဒိသော၊ ထို အနန္တရပစ္စည်းကို၌ ရှိအပ်သော။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းသည်။ (သနေန္တရ၊ အနန္တရပနိဿယ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတ၊ အာသေဝေန ပစ္စည်း သည်။) ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတော၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟေတု၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ (တနည်း) [ကသွာ၊ ဝကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အနန္တရပစ္စယဂ္ဂဟဏံ၊ သည်။ အညမညပစ္စယတာဝရဟိတဿ၊ သော။ ကေဿ၊ သော။ ပစ္စယဿ၊ ၏။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်သနည်း။ ဟိ(ယသွာ)။

ကြောင့်။ တေန၊ ထို ပစ္စည်းတမျိုးကို ပြုခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗော။ ပေ။
ဓုယိတော ဟောတိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနန္တရပစ္စယဂ္ဂဟဏံ၊ သည်။ ပေ။
ဒဿနတ္ထံ၊ ပြုခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠ္ဗဗ္ဗံ၊ ၎င်း။]

အညမညပစ္စယကဉ္စာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရာနံ၊ တကွ
ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့အား။ ပစ္စယော၊ အညမညပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး
ပြုသည်။ ဟောတိ။ သင်္ခါရာ စ၊ တို့သည်လည်း။ အဝိဇ္ဇာယ၊ တကွဖြစ်ဘက်
အဝိဇ္ဇာအား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ တတ္ထံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့တွင်။
အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာ၏။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယဘာဝသင်္ခါတာယ၊
ကျေးဇူးပြုတတ်သည့် အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဌိတတာယ၊ ဌိတတာကြောင့်။
သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၎င်း။ ပစ္စယဘာဝသင်္ခါတာ၊ ကျေးဇူး
ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဌိတတာ၊ သည်။ ဟောတိ။ တဿာ စ၊
ထို သင်္ခါရတို့၏ ဌိတတာ၏လည်း။ ဝါ၊ ကြောင့်လည်း။ ဣတရာ၊ အခြား
သော အဝိဇ္ဇာ၏ ဌိတတာသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်၊
အဋ္ဌကတာဓရာ၏ အလိုတည်း။ [အညမညပစ္စည်းဖြစ်၍ အပြန်အလှန်ပစ္စည်း
ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို ပြသည်။]

ဓမ္မဌိတတာကထာဝဏ္ဏနာ နိဌိတာ။

၁၀-အနိစ္စတာကထာ အဖွင့်

၆၂၇။ ရူပါဒယော ဝိယ ပရိနိပ္ပန္နာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ရူပါဒိတိ၊ ရုပ်
အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဇ္ဈနတော၊ ချုပ်ခြင်း
ကြောင့်။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ ပရိနိပ္ပန္နတို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အနိစ္စဘာ-
ဝိဘာဂါနုယုဉ္ဇနဝသေနာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ တိသု၊ သုံးချောင်းကုန်
သော။ ဒဏ္ဍေသု၊ ဒုတ်တို့၌။ တိဒဏ္ဍဝေါဟာရော၊ ဒုတ်သုံးချောင်း ဟူသော
အခေါ်အဝေါ်သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ တိသု၊ သုံးပါးကုန်သော။
လက္ခဏေသု၊ လက္ခဏာတို့၌။ အနိစ္စတာဝေါဟာရော၊ အနိစ္စတာဟူသော
အခေါ်အဝေါ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တဿာ၊ ထို အနိစ္စတာကို။
ဝိဘာဂါနုယုဉ္ဇနဝသေန၊ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို မေးစိစစ်ခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်။ (ဝတ္တံ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

အနိစ္စတာကထာဝဏ္ဏနာ နိဌိတာ။

ကောဒသမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဌိတာ။

၁။ အညမညပစ္စယတန္တံ။ ။ ဤ၌လည်း အညမညပစ္စည်းတပါးကို ဥပလက္ခဏ
နည်းအားဖြင့် ပြသည်။ အဝိဇ္ဇာနှင့် သင်္ခါရတို့ အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုနိုင်သော
သဟဇာတ, သဟဇာတနိဿယ, သမ္ပယုတ္တ, အတ္ထိ, အဝိဂတပစ္စည်းတို့ကိုလည်း ယူပါ။

၁၂-ဒွါဒသမဝဂ္ဂ

၁-သံဝရောကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်

၆၃၀-၆၃၂။ ဝိပါကဒွါရန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဘဝင်္ဂမနံ၊ ဘဝင်စိတ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ကမ္မဒွါရန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ကုသလာကုသလမနံ၊ ကုသိုလ်စိတ်၊ အကုသိုလ်စိတ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော ဝဒတိ။)

သံဝရောကမ္မန္တိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ကမ္မကထာ အဖွင့်

၆၃၃-၆၃၅။ အဗျာကတံ သန္ဓာယ ပဋိက္ခေပေါတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ သကံသမယလက္ခဏေန၊ မိမိဟူသော သကဝါဒီ၏ အယူ၏ လက္ခဏာအားဖြင့်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ပယ်မြစ်ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။ [သကဝါဒီက အဗျာကတ၌ ဖြစ်သော စေတနာကို ကံ-ဟု မဆို။] အဝိပါကစေတနာယ၊ အကျိုးမရှိသော အဗျာကတ စေတနာကို။ သဇ္ဈပေနေ၊ သရုပ် သကောင်အားဖြင့်။ ဒဿိတာယ၊ ပြုအပ်ပြီးသော်။ သဝိပါကပိ၊ အကျိုးနှင့်ထကွဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာသည် လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဒဿိတာယေဝ နာမ၊ ပြုအပ်ပြီးမည်တော့သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတွာ) သဝိပါကဝိပါကစေတနံ သဇ္ဈပေနေ ဒဿေတုန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာယ၊ ဆိုပြီ။

ကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သဒ္ဓေါဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်

၆၃၆-၆၃၇။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ အရူပဓမ္မာ ဝါတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနေသု၊ ကံ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော စက္ခာဒိသုပိ၊ စက္ခု အစရှိသော ရုပ်တရားတို့၌သော်မှလည်း။ ဝိပါကဝေါဟာရော၊ ဝိပါက ဟူသော အဝေါအဝေါသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အကမ္မသမုဋ္ဌာနေ၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာန် မဟုတ်သော။ သဒ္ဓေ၊ သဒ္ဓရုပ်၌။ ဝါဒေါ၊ ဝိပါကဟု ပြောဆို

ဖွယ်သည်။ ကော ပန၊ အဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။

သဒ္ဓေါဝိပါကောတိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-သဋ္ဌာယတနကထာ အဖွင့်

၆၃၈-၆၄၀။ တသ္မာ ဝိပါကောတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ အဝိသေသေန၊ မည်သည့် အာယတန ဟု အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ သဋ္ဌာယတနံ၊ ၆-ပါးသော အာယတနသည်။ ဝါ၊ အာယတန ၆-ပါးလုံးသည်။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ မှနာယတနေကဒေဿ ဝိပါကဿ အတ္ထိတာယ “အဝိသေသေနာ” တိ ဝုတ္တံ။-အနု။]

သဋ္ဌာယတနကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-သတ္တကုတ္တုပရမကထာ အဖွင့်

၆၄၁-၆၄၅။ သတ္တကုတ္တုပရမတာနိယတောတိ၊ ကား။ သတ္တကုတ္တုပရမတာယ၊ သတ္တကုတ္တုပရမအဖြစ်၌။ နိယတော၊ မြစ်။ [အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ “သတ္တကုတ္တုပရမတာယ နိယတော” ဟု ဤ သံဝဏ္ဏနာအတိုင်း ရှိနေ၏။ ဋီကာဆရာလက်ထက်က “ယ” အက္ခရာ မပါပဲ “သတ္တကုတ္တုပရမတာနိယတော” ဟု ရှိဟန်တူသည်။] ဣမံ ဝိဘာဂန္တိ၊ ကား။ ဣမံ ဝိသေသံ၊ ဤအထူးကို။ (ဒဿေတံ-၌ စပ်။) တံ ပနဿ နိယာမံ ဣစ္ဆသိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ အဝိနိပါတဓမ္မတာ ဖလုပ္ပတ္တိဟိ၊ အပါယ်တို့၌ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ ကျရောက်ခြင်းသဘော မရှိသူ၏အဖြစ်၊ မိမိမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းတို့မှ။ [အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ “ဖလုပ္ပတ္တိ” ဟု ရှိ၏။] အညေသ္မိံ၊ အခြားသော။ သတ္တကုတ္တုပရမဘာဝေ စ၊ သတ္တကုတ္တုပရမအဖြစ်၌လည်း။ နိယာမံ၊ အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ဣစ္ဆသိ၊ အလိုရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၁။ သတ္တကုတ္တု ။ ဓပ ။ နိယာမံ။ ။ သတ္တကုတ္တုပရမပုဂ္ဂိုလ်၏ မူလ နိယာမကား အဝိနိပါတဓမ္မတာ-အပါယ်တို့၌ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျရောက်ခြင်းသဘော မရှိခြင်း၊ မိမိတည်းဟူသော မဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်တည်းဟူသော အကျိုး၏ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဤ ၂-မျိုးသာ မူလနိယာမ ဖြစ်၏။ ပရဝါဒီကား ထို ၂-မျိုးအပြင် ၇-ဘဝ၌ ၇-ကြိမ် ဖြစ်ရခြင်းကိုလည်း နိယာမဟု အယူရှိသည်။ အမှန်ကား ၇-ဘဝ မုစေ့ပလည်း ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်ပါ၏။

အာနန္ဒရိယာဘာဝန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ယေန၊ အကြင် အာနန္ဒရိယ
 ကံကြောင့်။ သော၊ ထို သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓမ္မာဘိ-
 သမယေ၊ အထက်မဂ်တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၌။ န ဘဗ္ဗော နာမ၊
 မထိုက်သူ မည်သည်။ ဟောတိ။ တထ အာနန္ဒရိယကမ္မဿ၊ ထို အာနန္ဒရိယ
 ကံ၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ (သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊
 နက်။ [“ဓမ္မာဘိသမယေန” ဟု တပုဒ်ထည်း ထင်၍ ရှေးနိဿယ၌ အနက်ပေး
 လှဲ၏။ “ဓမ္မာဘိသမယေ” တပုဒ်-န တပုဒ်-ဟု ခွဲပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ပုဂ္ဂလဿ၊
 သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာနန္ဒရိယဘာဝဿ၊ အာနန္ဒရိယကံ
 ရှိသူ၏ အဖြစ်၏။ အဘာဝံ၊ မဟုတ်ခြင်းကို။ (သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ်။)
 ဣတိ (အတ္ထော)၊ နက်။

ပန၊ ပရိယာရပက္ခမ္မတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ သော၊ ထို
 သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အန္တရာ၊ ၇-ဘဝတို့၏ အကြား၌။
 ဓမ္မံ၊ အထက်မဂ်ဖိုလ်တရားကို။ အဘိသမိဿတိ ကိံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိလတ္တံ့
 လော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ကေစိ၊ အချို့သော အဘယဂိရိဝါသီ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) သတ္တကုတ္တုပရမော၊
 သည်။ သတ္တမံ၊ ဘော။ ဘဝံ၊ ကို။ နာတိက္ကမတိ၊ မလွန်နိုင်။ ဩရတော ပန၊
 ၇-ဘဝ၏ အတွင်း၌ကား။ ပဋိသေမော၊ အထက်မဂ်ဖိုလ်တရားကို ရခြင်း၌
 တားမြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။)
 အပရေ၊ တပါးသော ပဒကရာဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) [ဤ
 အပရေ၏နယ်ကား “ကောလံ ကောလော သိယာတိ” တိုင်အောင်တည်း။]
 (ကိံ၊ နည်း။) ယော၊ အကြင် သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။
 ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဉာဏပလေန၊ ဉာဏ်တော်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဗျာကတော၊
 ဖြေတော်မူအပ်ပြီ။ တဿ၊ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အန္တရာ၊ ၇-ဘဝ၏
 အကြား၌။ အဘိသမယော နာ၊ အထက်မဂ်ဖိုလ်တရားကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း
 မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တထာပိ၊ ထိုသို့ အဘိသမယ မရှိပါသော်လည်း။
 ဘဝနိယာမဿ၊ ဘဝကို သတ်မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသော
 တရား၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဘဗ္ဗောတိ၊ အထက်တရားကို
 ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ ထိုက်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဝ။ ယော ဘဂဝတာ ။ ပေ။ ဝုစ္စတိ။ ။ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြတ်စွာဘုရားသည်
 ဉာဏ်တော်အစွမ်းဖြင့် (သတ္တကုတ္တုပရမပုဂ္ဂိုလ်)ဟု မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်
 ခုနစ်ဘဝမပြည့်မီ အကြား၌ အထက်မဂ်ဖိုလ်တို့ကို ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်၊ သို့သော်
 ဘဝကို အမြဲဆုံးဖြတ်မှု မရှိခြင်းကြောင့် (ခုနစ်ဘဝအကြား၌ အထက်တရားကို
 ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ) ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုအပ်၏။

[ထိုသို့ ဆိုနိုင်ပုံကို ဥပမာပြု၍ “ယထာ ကုသလာ” စသည် မိန့်။] ကုသလာ^၁၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သေး၊ အဘိညာဓတေနာ၊ သည်။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ (ဘယ်တော့မှ) ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ အဒဗ္ဗမာနာပိ၊ မပေးပါကုန်သော်လည်း။ ကာရဏေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ (ဝိပါကံ၊ ကို။) ဒါတံ၊ ပေးခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗတာယ၊ ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ နာမ၊ ဝိပါကံ ဓမ္မ ဓမ္မသို့ မည်သည်။ ဇဟာန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ သဒ္ဓါ စသော ဣန္ဒြေတို့၏။ မုဒုတာယ၊ နဲ့ ကုန်ညှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော^၂၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) နိယာမသဗ္ဗာဝါ၊ တဝနိယာမ၏ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်။ (သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ဘဂဝတာ၊ သည်း၊ ဗျာကတတ္တာပိ၊ မိန့်တော် မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ စ၊ သည်သာမကသေး။ ဣန္ဒြိယမုဒုတာ၊ သဒ္ဓါ စသော ဣန္ဒြေတို့၏ နူးညံ့ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အဘဗ္ဗတာကရော၊ ၇-ဘဝအတွင်း၌ အထက် တရားကို ရဖို့ရန် မထိုက်သူ၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သော၊ ထို သတ္တက္ခတ္တုပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဘဗ္ဗော ဒဿ၊ ၇-ဘဝအတွင်း၌ အထက်တရားကို ရဖို့ရန် မထိုက်သူ မည်သည်။ န၊ မဟုတ်။

စ၊ ဆက်။ အဘဗ္ဗတာကရဓမ္မာဘာဝတော၊ အဘဗ္ဗ၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ် သော တရားတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဇတ္ထ၊ ဤ သတ္တက္ခတ္တုပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၌။ အဘဗ္ဗတာ၊ အဘဗ္ဗ၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိသေခိတာ^၃၊ တားမြစ်တော်

၁။ ယထာ ကုသလာ ။ ဝေ။ ပရဓမာ။ ။ ဥပမာ - ကုသိုလ် အဘိညာဉ် ဓောနာတို့သည် ဘယ်အခါ၌မျှ အကျိုးမပေးကြ။ သို့သော် အကြောင်းညီညွတ်လျှင် အကျိုးပေးခြင်းငှါ ထိုက်သောကြောင့် “ဝိပါကဓမ္မ-အကျိုးပေးခြင်းသဘော ရှိသော တရားတို့ဟု အမည်ရသကဲ့သို့ ထိုအတူ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏ နဲ့ ကုန် ညှိကုန်သည့်အတွက် သတ္တက္ခတ္တုပရမအမည် ရ၏။

၂။ န နိ ယာမ ။ ဝေ။ ဗျာကတတ္တာ။ ။ ခုနစ်ဘဝသာ ဖြစ်ဖို့ရန် အမြဲနိယာမ ရှိသောကြောင့် သတ္တက္ခတ္တုပရမ အမည်ရသည် မဟုတ်။ တရားရှင်က မိန့်တော်မူသော ကြောင့်လည်း သတ္တက္ခတ္တုပရမ အမည်ရသည် မဟုတ်။

၃။ ပု စ ။ ဝေ။ ပဋိသေခိတာ။ ။ သဒ္ဓါ စသော ဣန္ဒြေတို့သည် နဲ့ ညှိကုန် သည်၏ အဖြစ်သည် အဘဗ္ဗအဖြစ် (ခုနစ်ဘဝအတွင်း၌ အထက်တရားထူးကို သိခြင်းငှါ မထိုက်သည်၏ အဖြစ်)ကို မပြုတတ် ထို့ကြောင့် ထိုသတ္တက္ခတ္တုပရမပုဂ္ဂိုလ်သည် ခုနစ် ဘဝအတွင်း၌ အထက်တရားတို့ကို မသိနိုင်သော အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် မမည်။ ဤသတ္တက္ခတ္တု ပရမပုဂ္ဂိုလ်၏ အဘဗ္ဗအဖြစ်ကို ပြုတတ်သော တရားတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့် အဘဗ္ဗ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကို တားမြစ်အပ်သည်။

မူအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မထိုက်သူ၏ အဖြစ်ကို တားမြစ်အပ်ပါသော်လည်း။ အန္တရာ၊ ၇-ဘဝ မပြည့်မီ အကြား၌။ အဘိသမေတံ၊ အထက်တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ ဘုဗ္ဗတော၊ ထိုက်သူ၏ အဖြစ်ကို။ န ဝုတ္တာ၊ ယောတော် မမူအပ်။ စ၊ လဒ္ဓဒေါဆ ထင်ရှားပြအံ့။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ သည်။ အန္တရာ၊ ၇-ဘဝ မပြည့်မီအကြား၌။ ယဒိ အဘိသမေယျ၊ အကယ်၍ အထက်တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိအံ့။ (ဝေ သတိ၊ သော်။) ကောလံဇောလော၊ ကောလံ ကောလသောတာပနိသည်။ သိယာံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြ ကုန်၏။)

[မိမိဋီကာဆရာ၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ပြလို၍ ဝိသေသံ ပန စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ အဖို့တပါးအား။ ဝိသေသံ၊ အထူးကို။ [၇-ဘဝအတွင်း၌ အထက် တရားကို ရခြင်းငှါ မထိုက်ဟု ဖြစ်စေ့ ထိုက်၏ဟု ဖြစ်စေ အထူး တခုခုကို။] အကတ္တာ၊ မပြုမူ၍။ ဝါ၊ မပြုခြင်းကြောင့်။ ဘဗ္ဗိသဘာဝတာယ၊ ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ [၇-ဘဝ အတွင်း၌ အထက်တရားကို ရခြင်းငှါ ထိုက်၏။] ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

န ဘဝနိယာမကံ ကိဉ္စိတိ ဧတေ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ပဿိတာတိ၊ ပဿိတာ ဟူ၍။ ဝစနသေသော၊ သဒ္ဓါကြွင်းသည်။ (ဟောတိ။) [“ပဿိတာ၊ မြင်တော်မူ၍။ န ဗျာကရေတိ၊ ဖြေတော်မူသည် မဟုတ်”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ အနက်ပေးပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ န ဗျာကရေတိ၊ ဖြေတော်မူ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမ္ပန္နော၊ ရွှေသို့လှည့်၍ စပ်ခြင်းကို။ (ကာတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။)

သတ္တက္ခတ္တုပရမဏထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
ဒွါဒသမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ နံ၊ ပနံ၊ အန္တရာ။ ဝေ၊ သိယာတိ။ ။ ထိုသို့ အဘဗ္ဗအဖြစ်ကို တားမြစ်အပ် ပါသော်လည်း ခုနစ်ဘဝမပြည့်မီ အကြား၌ အထက်တရားတို့ကို သိထိုက်သော တဗ္ဗ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ကိုလည်း ဟောတော်မမူအပ်။ ခုနစ်ဘဝအတွင်း၌ အထက်တရားအထူးကို ရလျှင် ကောလံကောလပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ချင်းရောနှောသော သက်ရ ဖေါသ ဖြစ်ရာရှိသည်-ဟုလို့။ [ဤစကားအရ ခုနစ်ဘဝအတွင်း၌ အထက်တရားကို မရနိုင်ဟု အပရေဆရာတို့ ယူဆကြောင်းကို သိပါ။]

၁၃-တေရသမဝဂ္ဂ

၁-ကပ္ပဋကထာ အဖွင့်

၆၅၄-၆၅၇။ ကပ္ပဋကထာယံ၌။ ဟေဋ္ဌာတိကား။ ဣဒ္ဓိဗလကထာယံ၊
၌။ (ဝုတ္တာဓိပ္ပာယ်မဝ-၌ စပ်။) [ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာဓိပ္ပာယ်မဝါတိ ဣဒ္ဓိ
ဣဒ္ဓိဗလကထာယံ ယံ ဝုတ္တံ “အတိတံ အနာဂတန္တိ ဣဒ္ဓိ အဝိသေသေနကပ္ပံ
တံဋ္ဌေယျာတိ ပဋိညာတတ္တာ စောဒေတိ”တိအာဒိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ
အာဟ ဟေဋ္ဌာတိ ဣဒ္ဓိဗလကထာယန္တိ။-အနု။]

ကပ္ပဋကထာဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အနန္တရာပယုတ္တကထာ အဖွင့်

၆၆၀-၆၆၂။ အနန္တရာပယုတ္တကထာယံ၌။ ဧတေန၊ ဤ အာဏာ-
ပကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနန္တရိယံ၊ အနန္တရိယကံကို။ ပယုတ္တံ၊ စေခိုင်းအပ်ပြီ။
ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (သော၊ ထိုအာဏာပကပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အနန္တရာ-
ပယုတ္တော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အနန္တရိယော၊ အနန္တရိယကံ၌။ အနန္တရာ-
သဒ္ဓါ၊ အနန္တရာသဒ္ဓါကို။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။
အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ အနန္တရ-
ပယုတ္တောတိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠိ၊ ပါဠိကို။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။
[အနက်မှာ အနန္တရာပယုတ္တအနက်ပင်တည်း။]

အနန္တရာပယုတ္တကထာဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-နိယတသ နိယာမကထာ အဖွင့်

၆၆၃-၆၆၄။ သေသာ တေဘူမကဓမ္မာ အနိယတာနာမာတိ ဧတ္ထ၊
ဟူသော ဤပါဠိ၌။ အပ္ပတ္တနိယာမာနံ၊ မရောက်အပ်သော သမ္ပတ္တနိယာမ၊

၁။ အပ္ပတ္တနိယာမာနံပု ။အပ္ပတ္တော+နိယာမော ယေသန္တိ အပ္ပတ္တနိယာမာ၊
မရောက်အပ်သော သမ္ပတ္တနိယာမ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမ ရှိသူတို့၊ ထို သူတို့၏ သန္တာန်၌
ဖြစ်ကြသော ကာမရူပအရူပတရားတို့သည်သာ အနိယတတရားများ ဖြစ်ကြသည်။
သမ္ပတ္တနိယာမ မိစ္ဆတ္တနိယာမဖြင့် နိယာမဖြစ်သူတို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်မှု ထို တရားတို့ကို
အနိယတတု မခေါ်နိုင်-ဟူလို။

မိစ္ဆတ္တနိယာမ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဓမ္မေ၊ တေဘူမကတရားတို့ကို။ သန္ဓာယ၊
 ၍။ တေဘူမကမ္မောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဟိ၊ မှုနိ။
 ဧတေဝ၊ ထိုအပုတ္တနိယာမပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တေဘူမကတရားတို့ကိုပင်။ သန္ဓာယံ၊
 ၍။ တေဟိ သမန္ဓာဂတောပိ အနိယတောယေဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ-
 ကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဣတိ ဣမံ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ ဤ နိယတ ဟူသော ဝေါဟာရမျှကို။
 ဂဟေတွာ၊ ဟူ၍။ နိယတော၊ မြဲသော။ ဗောဓိသတ္တော၊ ဘုရားအလောင်း
 ဖြစ်သော။ ပစ္ဆိမဘဝိကော၊ ပစ္ဆိမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-ပါး
 တရားကို။ အဘိသမေတုံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ ဩက္ကမိတုံ၊ သက်ရောက်
 ခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်န၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။
 နိယာမံ ဩက္ကမတီတိ၊ ဟူ၍။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိံ၊ အယူ
 သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တယောဇနာ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ယှဉ်စေ
 ခြင်းကို။ (ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်၏။)

ပန၊ ဆက်၊ ဝေ၊ သို့။ ဝေါဟာရမတ္ထသဗ္ဗာပေါ၊ နိယတ ဟူသော
 အခေါ်အဝေါ်၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ နိယတောတိဝစနဿ၊
 (နိယတော နိယာမံ-ဝယ်) နိယတော-သဒ္ဓါ၏။ (ကာရဏဘာဝေန၊
 အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။) ဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို။ အဘိသမေတုံ၊
 ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗတာ၊ ထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။
 နိယာမံ ဩက္ကမတီတိာစနဿ၊ ဟူသော သဒ္ဓါ၏။ ကာရဏဘာဝေန စ၊
 အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်။
 ဟောတိ။ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဘဗ္ဗတာယေဝ၊ သစ္စာ ၄-ပါး
 တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ ထိုက်သူ၏ အဖြစ်သည်ပင်။ ဥဘယထပိ၊
 ၂-ပါးစုံသော နိယတောသဒ္ဓါ၊ နိယာမံ ဩက္ကမတိ သဒ္ဓါ၏လည်း။ ကာရဏံ၊
 အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။) ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

၁။ ဧတေဝ သန္ဓာယ။ ။အပုတ္တနိယာမ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္ဓာန်၌ ဖြစ်ရာအခါဝယ်
 ထို တေဘူမကတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အနိယတပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်နိုင်၏။
 ထို တရားတို့သည် နိယတ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္ဓာန်၌ ဖြစ်သောအခါ ထိုတရား
 တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို “အနိယတပုဂ္ဂိုလ်”ဟု မခေါ်နိုင်။ ထို့ကြောင့်
 “ဧတေဝ သန္ဓာယ”ဟု ဆိုသည်။

၂။ နိယတော ဗောဓိ ။ ဓပ ။ ဝိဂဏ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ “ပစ္ဆိမဘဝိကော
 ဗောဓိသတ္တော”ဟုသာ ရှိ၏။ ဋီကာဆရာက “နိယတော”ဟု ထည့်၏။ ပစ္ဆိမဘဝိကော
 နှင့် ဗောဓိသတ္တောကိုလည်း ရှေ့နောက် လဲ၍ အနက်ပေးစေလိုသည်။

အညေနာတိ၊ အညေန အစရှိသော စကားရပ်သည်။ (ဒဿနတ္ထံ-၌ စပ်။) နိယတော၊ နိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိယာမံ၊ နိယာမသို့။ ယဒိ ဩက္ခမေယျ၊ အသယ်၍ သက်ရောက်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ ဓသံ။) မိစ္ဆတ္တနိယတော၊ မိစ္ဆတ္တ နိယတ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သို့၎င်း။ သမ္မတ္တနိယတော ဝါ၊ သည်လည်း။ မိစ္ဆတ္တနိယာမံ၊ သို့၎င်း။ ဩက္ခမေယျ၊ သက်ရောက်ရာ၏။ စ၊ စင်စစ်ကား။ တံ၊ ထိုသို့ မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်၏ သမ္မတ္တနိယာမသို့ ရောက်ခြင်း၊ သမ္မတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်၏ မိစ္ဆတ္တနိယာမသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြုခြင်း အကျိုး ရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

နိယတဿ နိယာမကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အသာတရာဂကထာ အဖွင့်

၆၇၄။ အသာတရာဂကထာယံ၊ ။ “အယော ဝတ မေ တေဒေဝ တဝေယျာ”တိ ခုဇနာတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိဖြင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ တောင့်တအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနောဂယဝ၊ ဖြစ်သည် သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဂလာတော၊ ကို။ ဣမ၊ ဤ အသာတရာဂကထာ၌။ ရာဂေါတိ၊ ဟူ၍၊ အဓိပ္ပာယ်တော်၊ အလိုရှိအပ်၏။ အညထာ၊ တောင့်တသော အခြင်းအရာမှ တပါးသော နှစ်ယက်ခြင်းအစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ပဝတ္တမာနော၊ သော၊ လောဘော၊ ကို။ ဣမ၊ ။ ရာဂေါတိ၊ ဟူ၍။) န (အဓိပ္ပေ-တာ)၊ အလိုမရှိအပ်။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (သင်္ဂဟ ကာရော၊ သည်။) ဒေယေဟိ၊ ။

၆၇၅။ သုဇတ္ထ ပနာတိ တေဿ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၏။ အဓိပ္ပာယ်တော် နေတန၊ ဟူသော ဤပုဒ်နှင့်။ သမ္မုဇန္ဓာ၊ စပ်ခြင်းကို။ (ကာတလဗ္ဗာ၊ ။) [အစပ် ဝေးလောကြောင့် သမ္မုဇန္ဓာ-ထည့်၍ အစပ်ကို ပြသည်။]

အသာတရာဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဓမ္မတဏှာ အဗျာဓကတာတိကထာ အဖွင့်

၆၇၆-၆၈၀။ ယသ္မာ ဓမ္မတဏှာတိ ခုတ္တာ၊ တသ္မာ အဗျာဓကတာတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ကုသလေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မသု၊ တရားတို့၌။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ လောကုတ္တရေသု၊ လို၌။ တဏှာ၊ သည်။ ဓမ္မ တဏှာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဂလာတော၊ ဟူ၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ တဏှာ၊ မည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာ၊

ကုသိုလ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတိ။ ပန၊ ဇာတာ။ ယသ္မိံ၊ ကြောင့်။ (သဒ၊
 ထိုတဏှာသည်။) ဓမ္မေ၊ ကုသိုလ်စသော တရား၌။ ဝါ၊ လောကုတ္တရာ တရား၌။
 ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အကုသလာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတိ။
 ဣတိ၊ ထိုသို့ ကုသိုလ်လည်း မဟုတ်နိုင်၊ အကုသိုလ်လည်း မဟုတ်နိုင်သော
 ကြောင့်။ အဗျာကတာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။ ဟောတိ။
 ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြု၏။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) တိဟိ၊ ကုန်သော။
 ကောဋ္ဌာသေဟိ၊ ကာမ၊ ဘဝ၊ ဝိဘဗ်ဟူကုန်သော အစုတို့ဖြင့်။ ဆပိ၊ ကုန်လော၊
 (ရူပတဏှာ စသောအားဖြင့် ၆-ပါးကုန်သော။) တဏှာ၊ တို့ကို။ သံခိပိတာ။
 ချိုး၍။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မတဏှာပိ၊ သည်လည်း။
 ကာမတဏှာဒိဘာဝတော၊ ကာမတဏှာ စသည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န
 အဗျာကတာ၊ အဗျာဏတမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယော၊ အဋ္ဌကထာ
 ဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဓမ္မတဏှာအဗျာကတာတိကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။
 တေရသမဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-စုဒ္ဓသမဝဂ္ဂ

၁-ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ အဖွင့်

၆၀၆-၆၉၁။ တန္တိ၊ တံ ဟူသော ပုဒ်၏။ (သမ္ပန္နော-၌ စပ်။) ကုသလံ၊ ကုသိုလ်သည်၎င်း။ အကုသလဉ္စ၊ အကုသိုလ်သည်၎င်း။ (အညမညံ ပဋိသန္ဓဟတိ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-ပါး သီးခြား။ သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗျော၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တံ ဥဘယံ၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-ပါးစုံသည်။ (အညမညံ ပဋိသန္ဓဟတိ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနသေသော၊ ဥဘယံဟူသော သဒ္ဓါကြွင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗျော၊ ၏။) ပဋိသန္ဓဟတိတိ၊ ကား။ စရေတိ၊ ရွှေ့နောက်ဆက်စပ်၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ ဝတ္ထံ ဟေတိ။

ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သဋ္ဌာယတနုပ္ပတ္တိကထာ အဖွင့်

၆၉၁-၆၉၂။ ကေစိ ဝါဒိနော၊ အချို့ကုန်သော ကာပိလဆရာတို့သည်။ အင်္ဂုရသာခါဝိဋ္ဌပါဒိသမ္ပန္နာနံ၊ အညွန့် အခက်၊ အခွ အစရှိသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံ ကုန်သော။ [စာအုပ်တို့၌ “အင်္ဂုရေ” ဟု သတ္တမုန္တရီ၏၊ စဉ်းစားပါ။] ရုက္ခာဒိနံ၊ သစ်ပင် အစရှိသည်တို့၏။ ဗိမေတ္တံ၊ မျိုးစေ့မျှသည်။ အာဝိဘာဝံ၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်သို့။ ဝစ္စတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဇတယံ၊ ထိုကာပိလဆရာတို့၏။ ဝါဒိ၊ အယူကို။ နိဒယနံ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာနကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလိုသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ သမ္ပန္နသာခါဝိဋ္ဌပါနန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော။ (ယံ ဝစနံ အတ္တိ၊ တံ ဝစနံ သင်္ဂဟကောရော)အာဟ၊ ဆိုပြီ။

သဋ္ဌာယတနုပ္ပတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အနန္တရပစ္စယကထာ အဖွင့်

၆၉၃-၆၉၇။ စက္ခု၊ စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏန္တိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤဝါကျ၌။ လဒ္ဓိဝလေန ပဋိဇာနာတိတိ၊ ဟူသော ဤပါး၌။ (ယုတ္တံ-၌ စပ်။) အနန္တရပစ္စတ္တိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌ သောတ-

ဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို လလ္လော့န္တောပိ မှတ်လင်ပါသော်လည်း။ သော၊
 ထိုပရဝါဒီသည်။ စက္ခုမှိ၊ စက္ခုပသာဒဉ္စ။ ရူပါရမ္မဏံ ရူပါရုံဟူသော အာရုံ
 ရှိသော။ သောတဝိညာဏံ ကိ။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိသည် မဟုတ်။ အသခေါ၊
 အဟုတ်ကား။ သောတမှိယေဝ၊ သောတပသာဒဉ္စသာ။ သဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ သဒ္ဓါရုံ
 ဟူသော အာရုံရှိသော။ (သောတဝိညာဏံ ကိ။ ဣစ္ဆတိ၊ ဧ၊) ဣတိ၊
 ထို့ကြောင့်။ အနန္တရူပလဒ္ဓိဝသေန၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌ သောတ-
 ဝိညာဉ်ကို ရခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာပန္နတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ပရိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။
 [စက္ခုဝိညာဉ်သည် စက္ခုပသာဒဉ္စ ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ပြီးနောက်
 သောတဝိညာဉ်ကလည်း သောတပသာဒဉ္စ သဒ္ဓါရုံကို အာရုံပြု၍ တဆက်
 တည်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။]

အနန္တရူပစွယ်ကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အရိယဂ္ဂပကထာ အဖွင့်

၆၉၈-၆၉၉။ သမ္မာဝါစာတိ၊ သမ္မာဝါစာ အစရှိသော မဂ္ဂင်သည်။
 [အာဒိ-ဖြင့် သမ္မာကမ္မန္တကို ယူ။] ရူပံ၊ ရုပ်လည်း ဟုတ်၏။ မဂ္ဂါ စ၊ မဂ်လည်း
 ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိသော ပရဝါဒီသည်။ အရိယဂ္ဂပန္နိပိ၊
 ဟူ၍လည်း၊ ဝဒတိ၊ ဆို၏။

အရိယဂ္ဂပကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-အညော အနုသယေတိကထာ အဖွင့်

၇၀၀-၇၀၁။ သရာဂေါတိအာဒိ ပန တသ္မိံ သမယေ ဂုဂဿ အပ္ပ-
 ဟိနတ္တာ သရာဂေါတိ ဝတ္ထုဗ္ဗတန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုဂ္ဂိုမပါဌော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော
 ပါဠိသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) သာနုသယောတိအာဒိ ပန တသ္မိံ သမယေ
 အနုသယဿ အပ္ပဟိနတ္တာ သာနုသယောတိ ဝတ္ထုဗ္ဗတန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုဂ္ဂိုမပါဌော၊
 နောက်၌ဖြစ်သော ပါဠိသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) သော၊ ထိုနောက်၌ဖြစ်သော
 ပါဠိသည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ [ယစစာအုပ်တို့၌လည်း နောက်ပါဠိသာ
 ရှိသည်။] ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုနောက်၌ဖြစ်သော ပါဠိသည်။ န အနုသယ-
 ပရိယဋ္ဌာနာနံ အညတ္တံ။ တသ္မာ တံ အသာဓကန္တိ ဇေတေန၊ ဟူသော ဤ
 ပါဠိနှင့်။ သမေတိ၊ ရှေ့နောက် ညီညွတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။
 [ကသ္မာ သော ယုတ္တော။ ဟိ (ယသ္မာ) ။ပေ။ သမေတိ။ ဣတိ (တသ္မာ၊
 သော ယုတ္တော။ ဤသို့လည်း တနည်းပေးပါ။]

အညော အနုသယေတိကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ပရိယုဋ္ဌာန် စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိကထာ အဖွင့်

၇၀၂။ ယသ္မာ၊ ငကြောင့်။ အနိစ္စာဒိတော၊ အနိစ္စ အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မနသိကရောဂေဟိ၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ လည်း။ ရာဂါဒယော၊ ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ စ၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်တတ်ကုန်သော်လည်း။ တေ၊ ထို ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့သည်။ ဝိပဿနာယ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်။ န သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ် မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ငကြောင့်။ (ထိုသို့ အနိစ္စ အစရှိသောအားဖြင့် ဝိပဿနာရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့၏ ဖြစ်တတ်ကုန်သည်၏အဖြစ် ထို ရာဂ အစရှိသည်တို့၏ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်သမ္ပယုတ် မဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ပရိယုဋ္ဌာန်၊ ကိလေသာတို့၏ ထကြွခြင်းသည်။ စိတ္တဝိပုယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ လဒ္ဓိ၊ ပရဝါဒီတို့၏ အယူသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုဘည်း။

ပရိယုဋ္ဌာန် စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတံ။

၇-ပရိယာပနန္ဒကထာ အဖွင့်

၇၀၃-၇၀၅။ တိဝိဓာယာတိ၊ ကား။ ကိလေသဝတ္ထု၊ သြကာသစသေန၊ ကိလေသကံ၊ ဝတ္ထု၊ ကာမ၊ ကာမတုံ ဟူသော သြကာသတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ (တိဝိဓာယ၊ သော။) ဝိ၊ တနည်း။ ကာမရာဂ ကာမဝိတက္က-ကာမာဝစရမ္ပဝသေန၊ ကာမရာဂ၊ ကာမဝိတက်၊ ကာမာဝစရတရားတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓာယ၊ သော။ (ကာမဓာတုယာ-၌ စပ်။) ကိလေသ-ကာမဝသေနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ကိလေသကာမတူတကာမဓာတုဘာဝေန၊ ကိလေသကာမ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ကာမဓာတ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ပရိယာပနန္ဒတ္တာ-၌ စပ်။)

အဓိပ္ပါယ် အသလ္လက္ခေဒန္တာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ရူပဓာတုသဟဂတ-ဝသေန၊ ရူပဓာတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အနုသေတိ၊ ကိန်း သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ ရူပဓာတုဓမ္မသု၊ ရူပဓာတ်တရားတို့တွင်။ အညတရဘာဝေန၊ အမှတ်မထား တပါးပါး၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ရူပဓာတုပရိယာပနန္ဒာ၊ ရူပဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သလော။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ ပုစ္ဆိတဘာဝံ၊ မေးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ အသလ္လက္ခေဒန္တာ၊ မမှတ်သားနိုင်သည်။ (ဟုတူ) (၊ ဝိဇ္ဇိဓာနာတိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ပရိယာပနန္ဒကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတံ။

ဂ-အပ္ပာကတကထာ အဖွင့်

၇၀၆-၇၀၈။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူကို။ သဿတော လောကောတိ ခေါဝစ္စ အပ္ပာကံတမေတန္တိ။ ဟူ၍။ သဿတာဒိတာဝေန၊ သဿတ အစ ရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အကထိတတ္တာ၊ ဟောတော်မမ္မအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ အပ္ပာကတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ [“အပ္ပာကတန္တိ ဝုတ္တံ”ကို လိုက်၍ စပ်ပါစေ- ဟူလို] ပန၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ သဿတော လောကော အစရှိသော စကား ရပ်၍။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူကို။ အပ္ပာကတန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မ အပ်သည် မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ဧသော ပဉ္စော၊ ဤ ပြဿနာကို။ ဌပနိဝယာ၊ မဖြေဆိုပဲ ထားထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿိတံ၊ ပြအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗထာပိ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့် လည်း။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူကို။ အပ္ပာကတန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

အပ္ပာကတကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-အပရိယာပန္နကထာ အဖွင့်

၇၀၉-၇၁၀။ တသ္မာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိဌာဂါနံ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့် ရာဂတို့၏။ ဝိက္ခမ္ဘနဘာဝေ၊ ဈာန်ဖြင့် ပယ်ခွါခြင်း ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ သမာနေပိ၊ တူပါသော်လည်း။ ဝိတရာဂေတိ၊ ကင်းသော ရာဂရှိသူဟူ၍။

၁။ သဗ္ဗထာပိ။ ။ အကျိုးမပေးသောကြောင့် “အပ္ပာကတ”ဟု ခေါ်ရသော အခြင်းအရာ၊ ဖြေဆိုအပ်သော ဈာကတ မဟုတ်သောကြောင့် “အပ္ပာကတ”ဟု ခေါ်အပ်သော အခြင်းအရာ၊ ဤ ၂-မျိုးသော အခြင်းအရာကို “သဗ္ဗထာပိ”ဟု ဆိုသည်။ မိစ္ဆာအယူကို “အပ္ပာကတ”ဟု နာမည်တပ်ရာ၌ အကျိုးမပေးသောကြောင့် အပ္ပာကတ ဟူသော ပဌမနည်းဖြင့် မဆိုထိုက်။ မဖြေဆိုပဲ ထားအပ်သောကြောင့် အပ္ပာကတ မည်၏ ဟူသော ဒုတိယနည်းနှင့်သာ ဆိုထိုက်သည်။ [သဗ္ဗထာပိတိ အဓိပါကဘာဝေနာပိ သဿတာဒိတာဝေနပိ။-အနု။]

၂။ သမာနေ ပိက္ခမ္ဘနဘာဝေပိ။ ။ “ပုထုဇ္ဇနော ဈာနလာတိ”ဟု ဆိုသော ကြောင့် ဈာန်ဖြင့် ခွါခြင်းကို ဆိုရာဌာန ဖြစ်ရကား “ဝိက္ခမ္ဘနဘာဝေပိ”ဟု ဝိက္ခမ္ဘန ပဟာန်ဖြစ်သော ဈာန်ဖြင့် ခွါခြင်းကို ဆိုသည်။ ဒိဋ္ဌိနှင့်ရာဂကို ဈာနလာတိပုထုဇ္ဇနက ပယ်ခွါခြင်းအားဖြင့် တူသော်လည်း “ဝိတရာဂေ၊ ကင်းသော ရာဂရှိသူ”ဟုသာ ဆိုရိုးရှိ၏။ “ဝိတတိဋ္ဌိကော”ဟု ဆိုရိုး မရှိ။ ထို့ကြောင့် “ဒိဋ္ဌိသည် လောကီတရား၌ မပါဝင်”ဟု တချို့ ဆရာတို့က ဆိုကြသည်-ဟု ပရဝါဒီအယူကို ဖွင့်သည်။ ထိုသို့ ပရဝါဒီက အယူရှိသောကြောင့် ပါဠိတော်၌ “ဒိဋ္ဌိဂတံ အပရိယာပန္နံ”ဟု သကဝါဒီက ပုစ္ဆာထုတ်သည်။

ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ဝိဂတဒိဋ္ဌိကောတိ၊ ကင်းသော မိစ္ဆာအယူရှိသူဟူ၍။ န(ဝုစ္စတိ)၊ မဆိုအပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ လောကီယပရိယာပနူဇာ၊ လောကီတရား၌ အကျုံးဝင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္ထိ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါကုန်သော်လည်း။ ရူပဒိဋ္ဌိယာဒိအဘာဝါ၊^၁ ရူပဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ ကာမဓာတုပရိယာပနူဇာယ၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ ထိုသို့ဖြစ်ရာပါသော်လည်း။ ပရိယာပနူဇာ၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ တထာ စ သတိ၊ ထိုသို့ ဒိဋ္ဌိ၏ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ် ဖြစ်လသော်။ ကာမရာဂေါဝိယ၊ ကာမရာဂကဲ့သို့။ ဈာနလာဘိနော၊ ဈာန်ကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒိဋ္ဌိပိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်လည်း။ ဝိဂစ္ဆေယျ၊ ကင်းရာ၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝိဂတဒိဋ္ဌိကောတိ၊ ကင်းသော ဒိဋ္ဌိရှိသူ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ရာပါ သော်လည်း။ န ဝုစ္စတိ၊ ဝိဂတဒိဋ္ဌိကော-ဟု မဆိုအပ်။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဝိဂတ ဒိဋ္ဌိစော-ဟူ၍ ဆိုရိုးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ အပရိယာ- ပနူဇာ၊ ကာမဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၃-ပါး၌ အကျုံး မဝင်။ [ဤကား ပရဝါဒီ၏ အယူအတိုင်း အဖွင့်တည်း။]

ဟိ၊ မှန်၏။ တထာ၊ ထိုဈာနလာဘိ ပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌။ အဝိဂတော၊ မကင်းသေးသော။ သာ ဒိဋ္ဌိ၊ ထို ဒိဋ္ဌိသည်။ [ဈာနလာဘိနော ဒိဋ္ဌိကို ပြန်၍ ညွှန်သည်။] ကာမရာဂေါဝိယ၊ ကာမရာဂကဲ့သို့။ ကာမဒိဋ္ဌိ၊ ကာမဒိဋ္ဌိသည်။

၁။ ရူပဒိဋ္ဌိယာဒိအဘာဝါ။ ။ထို ဝဒန္တိဝါဒကို မနှစ်သက်သောကြောင့် အခြားနည်းအားဖြင့် ဖွင့်ပြလိုသော ဋီကာဆရာသည် “ရူပဒိဋ္ဌိယာဒိအဘာဝါ”ဟု မှီန့်သည်။ ဒိဋ္ဌိယာဒိဋ္ဌိ အာဒိ-ဖြင့် “အရူပဒိဋ္ဌိ စသည်ကို ယူ”ဟု အနုဋီကာ ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် ရှေးနိဿယ၌ “ရူပဒိဋ္ဌိယာဒိအဘာဝါ”ဟု ရှိသောပါဠိသာ အနုဋီကာ အဖွင့်နှင့် ညီသည်။

ဆိုလိုရင်းကား-ရူပဒိဋ္ဌိ (ရူပဓာတ်၌ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိ) အရူပဒိဋ္ဌိ (အရူပဓာတ်၌ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိ)ဟု အဆို မရှိသောကြောင့် ဒိဋ္ဌိသည် ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော တရားသာ ဖြစ်ထိုက်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် ဈာနလာဘိပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကာမရာဂကင်းသကဲ့သို့ ဒိဋ္ဌိလည်း ကင်းရာ၏။ ထိုသို့ ကင်းလျှင် “ဝိဂတဒိဋ္ဌိကော”ဟု ဆိုထိုက်၏။ ထိုသို့ ဆိုရိုးကား မရှိ။ ထို့ကြောင့် အပရိယာပနူဇာ ဒိဋ္ဌိ-ဒိဋ္ဌိသည် ကာမဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ် ၃-မျိုး၌ အကျုံးမဝင်။ ထိုသို့ အကျုံးမဝင်သောကြောင့် “မဝေါ ဖလံ နိဗ္ဗာနံ-ဒိဋ္ဌိဆိုတာ မဂ်လား၊ ဖိုလ်လား နိဗ္ဗာန်လား”စသည်ဖြင့် သမဝါဒီက တပ်၍ စောဒနာသည်။

န ယောတိ၊ မဟုတ်။ ယေန၊ ယင်း ကာမဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကာမ-
ဓာတုယာ၊ ကာမဓာတ်၌။ ပရိယာပန္နံ၊ အကျိုးဝင်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒတိ၊ ပရဝါဒီဆို၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

အပရိယာပန္နကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

စုဒ္ဓသမဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ န ဟိ သဉ္စ၊ ပေးဝေတီတိ။ ။န ဟိ ဟု တက်သောကြောင့် ဒဠိ-ဟေတု ၂-ချက်
ရတည်း။ လွယ်ကူသော ဒဠိကိုသာ အနက်ပေးပါသည်။ နိဿယအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်
သိနိုင်ပြီ။ [ယေနာတိ ကာမဒိဋ္ဌိတာဝေန-အနု။] [ဤ ဒုတိယ နည်း၌လည်း
“အပရိယာပန္န”အရ ဓာတ် ၃-ပါး၌ အကျိုးမဝင်သော ယောကုတ္တရာ တရားဟုပင်
ပရဝါဒီက ယူသည်။]

၁၅-ပစ္စယမဂ္ဂ

၁-ပစ္စယတာကထာ အဖွင့်

၇၁၁-၇၁၇။ တသ္မာ ပစ္စယတာ ဝဝတ္ထိတာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ဟေတုပစ္စယဘူတဿ၊ ဟေတုပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ မေဃဿ၊ ဟိတ် ၆-ပါး တရား၏။ အာရမ္မဏပစ္စယဘာဝါဒိနာ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ အဖြစ် အစ ရှိသည်။ န ဘဝိတဗ္ဗံ ယထာ၊ မဖြစ်ထိုက်သကဲ့သို့။ (ဝေ၊ တူ။) အဓိပတိ-ပစ္စယတာဒိနာ စ၊ အဓိပတိပစ္စည်း၏ အဖြစ် အစရှိသည်သည်လည်း။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ မဖြစ်ထိုက်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧတဿ၊ ဟေတုပစ္စည်းတပ်သော ဟိတ် ၆-ပါးတရား၏။ ဟေတုပစ္စယဘာဝေါယေဝ၊ ဟေတုပစ္စည်း၏ အဖြစ် သည်သာ။ ဝါ၊ ကိုသာ။ ဝဝတ္ထိတော၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ပစ္စယတာကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အညမညပစ္စယကထာ အဖွင့်

၇၁၈-၇၁၉။ အပုညာဘိသင်္ခါရေဝ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရကိုသာ။ ဂဟိ-တော၊ ယူအပ်ပြီ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) နန အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရေန သဟဇာတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ပါဠိတော်၌ သကဝါဒိ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

သဟဇာတ အညမည အတ္ထိ အဝိဂတ သမ္ပယုတ္တဝသေနာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ နိဿယော၊ နိဿယပစ္စည်းကို။ ဝါ၊ သည်။ ကမဇောဒေန၊ အစဉ်ကို ဖျက်ခြင်းကြောင့်။ အတ္ထိဂ္ဂဟဏေန၊ အတ္ထိပစ္စည်းကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ သီးခြား မဆိုအပ်။

၁။ နိဿယော ။ ဝေ။ န ဝုတ္တော။ ။ သဟဇာတ၊ အညမည၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ၊ သမ္ပယုတ္တဝသေန-ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိ၌ နိဿယပစ္စည်းရထိုက်လျက် အတယံ ကြောင့် မဆိုအပ်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “နိဿယော ။ ဝေ။ န ဝုတ္တော” ဟု မိန့်သည်။ အဋ္ဌကထာစကား၌ ပစ္စည်းကို အစဉ်ကျအောင်ဆိုလျှင် အည မည၏ အခြားမဲ့၌ သမ္ပယုတ္တကို ဆိုရလိမ့်မည်။ ထိုသို့ မဆိုပဲ အဝိဂတ၏ အခြားမဲ့၌ သမ္ပယုတ္တကို ဆိုထားခြင်းသည် အစဉ်ဖျက်၏။ ထိုသို့ တမင်လာ အစဉ်ဖျက်၍ ဆိုသော

ကမ္မာတာရာ၊ ကမ္မပစ္စည်း၊ အာဟာရပစ္စည်းတို့ကို။ အသာဓာရဏတာယ။ အဘို့အစုတမျိုးနှင့် မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (န ဝုတ္တာ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဟိ၊ မှန်။ တိဏိ ဥပါဒါနာနိ။ ပေ။ ပစ္စယာ ဟောန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤကထာ၌။ ဥပါဒါနေဟိ၊ ဥပါဒါန်တို့နှင့်။ သမာနာ ဝေ၊ တူသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယတာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန၊ သည်။) ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်ဒေပ်၏။

အညမညပစ္စယကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌတာ။

ဇူတတိယသညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်

၇၃၂။ တတိယသညာဝေဒယိတကထာယံ။ ။ သေသသတ္တေ သန္ဓာ-
 ယာဟိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ နိရောဓသမာပန္နကော၊ နိရောဓသို့ ကောင်းစွာ
 ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှ။ အညေ၊ အခြားကုန်သော။ ယေသိ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့၏ သန္ဓာန်၌။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ နိရောဓသမာပတ်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊
 ဖြစ်ထိုက်၏။ တေ ပဉ္စဂေါကာရသတ္တေ၊ ထို ပဉ္စဂေါကာရသတ္တဝါတို့ကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ (ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယော၊ အဋ္ဌ-
 ကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ စ၊ ခက်။ အသညသတ္တာနဗ္ဗိ၊ အသညသတ်
 သတ္တဝါတို့၏ သန္ဓာန်၌လည်း။ သညပုဒါ၊ သညာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။
 စုတိ၊ စုတိကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သေသသဗ္ဗ-

ကြောင့် နိဿယပစ္စည်းကို အတ္ထိပစ္စည်းဖြင့် သွင်းယူအပ်ပြီဟု သိစေသည်။ [အညမညာ-
 နန္တရံ အဝတ္တာ အဝိဂတာနန္တရံ သမ္ပယုတ္တဿ ဝစနံ ကမတေဒေါ၊ အတ္ထိဂ္ဂဟဏောနေဝ
 ဝဟိတော အတ္ထိပစ္စယဘူတောယေဝ ဓမ္မော နိဿယပစ္စယော ဟောတိတိ။-အနု။]

၁။ ကမ္မာတာရာ။ ။ အကုသိုလ်သင်္ခါရက အဝိဇ္ဇာအား ကျေးဇူးပြုရာ၌
 သဟဇာတကမ္မပစ္စည်း၊ မနောသဉ္စေတနာဟာရ-ဟူသော အာဟာရပစ္စည်းများ ရထိုက်
 ပါလျက် အဘိယံကြောင့် မဆိုအပ်ပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ကမ္မာ-
 ဟာရာ အသာဓာရဏတာယာဟိ ဝေဒိတဗ္ဗာ”ဟု မိန့်သည်။

၂။ အသာဓာရဏတာယ။ ။ “ပဒန္တရာသာဓာရဏတာယ”ဟု အနုဋီကာ
 ဖွင့်၏။ ကမ္မပစ္စည်းသည် “သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟူသော ပုဒ်နှင့်သာ ဆိုင်၏။
 “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”ဟူသော ပုဒ်နှင့်ကား မဆိုင်။ မနောသဉ္စေတနာဟာရ
 ဟူသော အာဟာရ၍လည်း နည်းတူ။ ဤသို့ “သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟူသော
 ပုဒ်တဖက်နှင့်သာ ဆက်ဆံ၍ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”ဟူသော ပုဒ်တဖက်နှင့်
 မဆက်ဆံသောကြောင့် ကမ္မ၊ အာဟာရပစ္စည်းတို့ကို မဆိုအပ်-ဟု သိပါ။

သတ္တေ၊ နိရောဓသို့ ကောင်းစွာ ရောက်သော တတ္တဝါမှ ကြွင်းသော အလုံးစုံ
သော သတ္တဝါတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ချုံ။ (ပဋိကိုပတ်-၌ စပ်။) ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့
သော်လည်း။ (အဓိပ္ပါယ်ော ဝေဒိတဗ္ဗော။)

သရီရပကတိန္ဒိ၊ ကား။ ယထာ ရူပေ၊ အကြင်သို့သဘောရှိသော။ ကာယေ၊
၌။ ပါဏိသမ္ပသာပိ၊ လက်၏ အတွေ့တို့သော်မှလည်း။ ကမန္တိ၊ ကျရောက်
နိုင်ကုန်၏။ [လက်ဝါးဖြင့် ပုတ်ခတ်သောအခါ လက်၏ အတွေ့ ကျရောက်
နိုင်၏။] အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။ တထာရူပေါ၊ ထိုသို့ အဆိပ်စသည်
တို့၏ ကျရောက်နိုင်ခြင်း သဘောရှိ၏။ ဣတိအာဒိကံ၊ ဤသို့ အစရှိသော။
(သရီရပကတိံ ၊ ကိုယ်၏ ပင်ကိုယ်သဘောကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ-၌ စပ်။)

၇၃၃-၇၃၄။ သုတ္တဝိရောဓော သိယာတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။
ပရဝါဒိ၊ ကို။ သမ္ပုဋ္ဌာပေတွာ၊ လက်ခံစေပြီး၍။ ဝါ၊ ဝန်ခံစေပြီးမှ။
ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ [ယခုတော့ ပရဝါဒိကို လက်မခံစေပဲ ဆိုထားသော
ကြောင့် မကောင်းပါ-ဟူလို။]

တတိယသညာဝေဒယိတကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-အသညသတ္တုပိကာကထာ အဖွင့်

၇၃၅။ သညာဝိရာဂဝေဒန ပဝတ္တတာဝနာ အသညသမာပတ္တိပီတိ၊
ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ (ဒဿေတိ-၌ စပ်။) လဒ္ဓိကိတ္တနေ၊ အယူကို ပြောဆို
ရာ၌။ သညာဝိရာဂဝေဒန၊ သညာကို စက်ဆုပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တ-
တာဝနံ၊ ဖြစ်သော ဘာဝနာ ဟူသော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ္တိံ၊ စတုတ္ထဈာန်
သမာပတ်ကို။ အသညသမာပတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ သာပိ
အသညိတာ၊ ထိုသညာမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ သညာဝေဒယိတနိဗ္ဗေ-
သမာပတ္တိယေဝ နာမ၊ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ် မည်သည်သာ။
(ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ပရဿ၊ ပရဝါဒိ၏။ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ၊ ပြ၏။
ယသ္မာ အသညသမာပတ္တိံ ။ ပေ ။ အတ္တိတိ ဣေ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။
သကသမယသိဒ္ဓါ၊ သကဝါဒီအယူ၌ ပြီးစီးသော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ္တိံ ကို။
(သညာဝိရာဂဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်သမာပတ်ကို။) အသညသမာပတ္တိတိ၊
ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။

၇၃၆။ သညာဝိရာဂဝေဒန၊ သညာကို စက်ဆုပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
သမာပန္နတ္တာ။ ကောင်းစွာ ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသညိတာ၊

အသည်၏ အဖြစ်ကို။ (အနညာတာ၊ ပြီ။) သညာယ၊ ၏။ အဘာဝတော၊
မရှိခြင်းကြောင့်။ (အသည်တာ န အနညာတာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သည်မဟုတ်။)
ဣတိ၊ ဤ စကားကို။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ္တိမေဝ၊ ကိုသာ။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။
(သင်္ဂဟကာရော)ဝဒတိ၊ ဆို၏။

အသညသတ္တုပိကာကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ကမ္မူပစယကထာ အဖွင့်

၇၃၈-၇၃၉။ ကမ္မေန သဟဇာတောတိ ပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြုထနာ
တို့၌။ ကမ္မူပစယ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိတိ၊
ဟူ၍။ ကတ္တစိ၊ အချိုသော ပေမူ၌။ ပါဠော၊ ပါဋိသည်။ အတ္တိ၊ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ
သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ အညတ္ထ၊
အခြားသော ပေမူ၌။ (ပါဠော အတ္တိ) ဥဘယမ္ပိ၊ ၂-ပါးသော မူကိုလည်း။
ဝိစာရေတမ္ပံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။ [အဋ္ဌကထာစာအုပ်ဝယ် မူကွဲပြရာ၌ ဤပါဋိ
၂-မျိုးလုံးကို မပြပဲ “စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ
သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ” ဟု မူကွဲ ပြထား၏။ ထိုမူကွဲသာ ပါဠိတော်နှင့်
ညီပါသည်။]

၇၄၁။ တသ္မာတိ၊ ကား။ တိတ္ထမ္ပိ၊ ကမ္မ၊ ကမ္မူပစယ၊ ကမ္မဝိပါက
ဟူသော ၃-ပါးလုံးတို့၏လည်း။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။
သဗ္ဗာဝတော၊ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ တိတ္ထံ၊ ကုန်သော။ ဖဿာနဉ္စ၊
တို့၏လည်း။ သမောဓာနာ စ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဧကတ္တံ၊ တခု
တည်း၏ အဖြစ်ကို။ (သကဝါဒိ၊ သည်။) ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ော၊
ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ကမ္မူပစယကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပန္နရသမဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

တတိယော ပဏ္ဏာသင်္ကော သမတ္ထော။

၁၆-သောဠုယမဝဂ္ဂ

၃-သုခါနုပ္ပဒါနကထာ အပွင့်

၇၄၇-၇၄၈။ သုခါနုပ္ပဒါနကထာယံ၊ ဌိ။ ယံ ဇေဝုပန္နိ၊ ကား။ နေဝ အတ္တနော၊ မိမိဥစ္စာလည်း မဟုတ်သော။ န ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏ ဥစ္စာလည်း မဟုတ်သော။ [မိမိလည်း မဟုတ်၊ ပေးရာသူလည်း မဟုတ်သူကို “ပရေသံ” ဟု ဆိုသည်။] န တဿ၊ ထိုသူ၏ ဥစ္စာလည်း မဟုတ်သော။ ယံ၊ အကြင် သုခသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇံ။) ဇေ ဂ္ဂပံ နာမ၊ ဤသို့ သဘောရှိသည် မည်သော သုခသည်။ အနုပ္ပဒိန္နံ၊ လျော်စွာ ပေးအပ်သည်။ ဘဝိတံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ န အရဟတိ၊ မထိုက်။ (ကဿ၊ နည်း။) အညဿ၊ ထို ၃-ပါးမှတစ်ပါး အခြားသော သုခ၏။ (ဘဝိတံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။) အသက္ကုဏေယျတ္တာ၊ မတပ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [ဤ နိဿယ၌ “အညဿ၊ တပါးသော သူ၏။ ဝါ၊ အား။ အသက္ကုဏေယျတ္တာ၊ ပေးခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း” ဟု ပေးလေ၏။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ လဒ္ဓိမတ္တေန၊ မိမိအယူဖြင့်။ (ပရဝါဒီ၊ သည်း။) ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံ၏။ ယုတ္တိယာ၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်။ န (ပဋိဇာနာတိ)၊ ဝန်ခံသည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

သုခါနုပ္ပဒါနကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အဓိဂယုမနသိကာရကထာ အပွင့်

၇၄၉-၇၅၃။ တံ စိတ္တတာယာတိ၊ ကား။ ဧတဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာရမ္မဏဘူတံ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တဒေဝ စိတ္တံ၊ ထိုစိတ်သည်ပင်။ (အတ္ထိ၊ ဇံ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ စိတ္တော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုစိတ်ရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေ၊ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာတည်း။ တံစိတ္တတာ၊ ထိုစိတ်ရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ။ တာယ တံစိတ္တတာယ၊ ထိုစိတ်ရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (စောဒေတံ-၌ စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ အာလမ္ပကံ၊ အာရုံပြုတတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အာလမ္ပိတဗ္ဗာ၊ အာရုံပြုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ တံ စိတ္တံ၊ ထို စိတ်တည်း။ တံ စိတ္တံ၊ ထိုစိတ်။ တဿ၊ ထို အာရုံပြုတတ်၊ အာရုံပြုအပ်သော ထိုစိတ်၏။ ဘာဝေ၊ တည်း။ တဿေဝ၊ ထို စိတ်၏သာ။ အာလမ္ပကအာလမ္ပိတဗ္ဗတာ၊ အာရုံပြုတတ်၊ အာရုံ

ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ တံစိတ္တတာ၊ ဖြစ်။ တာယ (တံ စိတ္တတာယ)၊ ထိုစိတ်၏သာ အာလမ္ဗကအာလမ္ဗိတဗ္ဗစိတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ ဣတိ အထွေ၊ နက်။

အဓိဂယုမနသိကာရကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ရူပံ ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာ အဖွင့်

၇၆၈-၇၇၀။ ရူပံ ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာယံ၊ ဌံ။ ဟေဋ္ဌာတိ၊ ကား။ စုဒ္ဓသမဝဂ္ဂေ၊ ဌံ။ အာဂတပရိယာပန္နကထာယံ၊ လာသော ပရိယာပန္နကထာ၌။ (ဝုတ္တနယမေဝ-၌ စပ်။) သမာပထွေသိယန္တိအာဓိ၊ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သည်သာ။ စ၊ ဆက်။ ဝေ၊ ဤကထာ၌။ အတ္ထိ ရူပံ အရူပါဝစရန္တိ၊ ဟူ၍။ အရူပါဝစရကမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယံ ရူပံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ စ၊ ထို ရုပ်၌လည်း။ ယံ၊ အကြင်စကားရပ်ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ တံ၊ ထို စကားရပ်သည်။ အဋ္ဌမဝဂ္ဂေ၊ ဌံ။ အရူပေ ရူပကထာယံ၊ ဌံ။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ရူပံ ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သောဋ္ဌသမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သိတ္တရသမဝဂ္ဂ

၁-အတ္ထိ အရဟတော ပုညပစယကထာ အပွင့်

၇၇၆-၇၇၉။ စိတ္တံ အနာဒိယိတွာတိ၊ ကား။ ကိရိယစိတ္တေန ဒါနာဒိ-
ပဝတ္ထိသဗ္ဗာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ ကိရိယစိတ္တံ၊ ကြိယာစိတ်ကို။
အဗျာကတံ၊ အဗျာကတ ဟူ၍။ အနာဒိယိတွာ၊ မယူမူ၍။ (လဒ္ဓိ*ပထိဋ္ဌာပေတိ-
၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အတ္ထိ အရဟတော ပုညပစယကထာဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-နတ္ထိ အရဟတော အကာလမဇ္ဈုတိကထာ အပွင့်

၇၈၀။ အယောနိသော ဂဟေတွာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ အလဒ္ဓဝိပါက-
ဝါရာနံ၊ မရအပ်သော အကျိုးပေးလှည့်ရုံကုန်သော။ ကမ္မာနမ္ပိ၊ ကံတို့၏
လည်း။ ဗျန္တိတာဝံ၊ ကင်းသော အကြွင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ န ဝဒါမိ၊
ဟောတော် မမူ။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဣတိ၊
ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကသာဓရာ၏ အလိုတည်း။ ပန၊ ဝါဒန္တရကား။
ကေစိ၊ အချိုဆရာတို့သည်။ ကမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ အပုဋ္ဌိ-
သံဝိဒိတွာ၊ မခံစားရမူ၍။ (မခံစားရသေးလျှင်။) ပုဂ္ဂလဿ၊ ၍။ ဗျန္တိတာဝံ၊
ကင်းသော အကြွင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော် မမူ။ ဣတိ
ဝေံ၊ သို့။ အယောနိသော၊ မသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ အတ္ထံ၊ ကို။
ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

၇၈၁။ တာဝ န ကမတိတိ လဒ္ဓိယာ ပဋိက္ခိပတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။
တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ (ဝိသံ၊ အဆိပ်သည်။) န ကမတိ၊ မသက်ဝင်နိုင်။
တတော၊ ထိုကံကုန်ပြီးရာအခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ကမတိ၊ သက်ဝင်နိုင်၏။
ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ ဣတိ၊ ဤကား။
အဓိပ္ပာယ်ော၊ ပရဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ကိရ၊ ချဲ့၊ ဧတ္ထ၊ ဤ နတ္ထိ အရဟတော
အကာလမဇ္ဈုတိယထာ၌။ သတိ ဇီဝိတေ ။ပေ။ ဝေါဇေပတိတိ၊ ဟူ၍။
ဝစနတော၊ ဆိုခြင်းကြောင့်။ အတ္ထနော၊ မိမိ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘောအားဖြင့်။
မရန္တံ၊ သေသူကို။ ကောဇေနန္တယ ဝါ၊ ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်သူ၏၎င်း။ သိသံ၊
ဦးခေါင်းကို။ ဆိန္နန္တယ ဝါ၊ ဖြတ်သူ၏၎င်း။ ပါဏာတိပါတော၊ သည်။

နတ္ထိ၊ မဂ္ဂိ။ ဣတိ၊ သို့။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ ဝန္တေ၊ ကုန်၏။ ပါဏော ပါဏသည်တာ ဝဓေစိတ္တဥပက္ကမမရဏေသု၊ သတ္တဝါ၊ သတ္တဝါဟု အမှတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်၊ သတ်ကြောင်းစိတ်၊ လုံ့လပယောဂ၊ သေခြင်းတို့သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၊ ထင်ရှားရှိပါကုန်သော်လည်း။ တေန ဥပက္ကမေန၊ ထိုလုံ့လကြောင့်။ န မတော၊ သေသည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ပါဏာတိပါတော၊ သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ ပရဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပါဏာတိပါတ မဖြစ်ဟု အယူရှိပါသော်လည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ် ပြီးသော နည်းဖြင့်။ (အင်္ဂါငါးပါး စုံညီစွာဖြင့်။) မရန္တေ၊ သေလသော်။ တေန၊ ထိုလုံ့လကြောင့်။ ဧကစိတ္တဝါရမ္ပိ၊ တခုသော စိတ်အကြိမ်မျှလည်း။ ဓမ္မတာမရဏတော၊ ဓမ္မတာအားဖြင့် သေခြင်းမှ။ ဩရတော၊ အတွင်းဘက်၌။ န မတော၊ မသေ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤ အကြောင်းအရာကို။ ဒုဗ္ဗိညေယျံ၊ ခဲယဉ်း သဖြင့် သိအပ်၏။ ဝါ၊ မသိအပ် မသိနိုင်။ [ဧဝံ ပန မရန္တေန ဟု စာအုပ် တို့၌ ရှိသော်လည်း “မရန္တေ” ဟု ရှေးနိဿယ၌ ရှိသောပါဠိသာကောင်း၏]

နတ္ထိ အရဟတော အကာလမစ္စုတိကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ အဖွင့်

၇၀၄။ ဗီဇတော အကုန်ရသေဝါတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ အကုန်ရသေ၊ အညွန့်၏။ အဗီဇတော၊ မျိုးစေ့မဟုတ်သော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဤ မျိုးစေ့မှ တပါးသော အခြားမျိုးစေ့ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ ယထာ၊ မရှိသကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ပစ္စုပ္ပန်ပဝတ္တဿပိ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၏လည်း။ အကမ္မတော၊ ကံ မဟုတ်သော။ ကမ္မဝိပါကတော၊ ကံ၏ အကျိုးကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ။ တံ၊ ထို မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဒေယျမေဓဝသေန ဒါနဖလံ ပုစ္ဆတိတိ၊ ကား။ ဒေယျမေဓဝသေန၊ ပေးလှူ ထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းဝတ္ထုနှင့်စပ်သဖြင့်။ ယာယ စေတနာယ၊ အကြင် စေတနာဖြင့်။ တံ၊ ထို ပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ တဿ ဒါနဿ၊ ထို ပေးလှူကြောင်း စေတနာ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ ဒေယျမေဓဿ၊ ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းဝတ္ထု၏။ (ဖလံ၊ အကျိုးကို။) န(ပုစ္ဆတိ)၊ မေးသည် မဟုတ်။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟေတိ။

သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာ အဖွင့်

၇၀၈။ ဝိနာပိ အနိစ္စဋ္ဌနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ နိရယာ၊ ငရဲတို့သည်။ ယာဝ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့တည်း။ ဣတိအာဒိသု ဝိယ၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌ကဲ့သို့။ ဒုက္ခာရမ္မဏတ္ထေနာပိ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဟူ၍။ ဝတ္တပ္ပံ၊ ဆိုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ [ဝိနာပိ အနိစ္စဋ္ဌနာတိ အနိစ္စဋ္ဌံ ဌပေတွာပိ အဌပေတွာပီတိ အတ္ထော။ န အနိစ္စဋ္ဌဝိရဟေနာတိ။ (ဝိနာပိ-၌ အပိ-ဖြင့် အဝိနာပိကို ပေါင်းပါ-ဟူလို။) န ဟိ အနိစ္စဋ္ဌဝိရဟိတံ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ အတ္ထိ၊-အန။ “အနိစ္စဋ္ဌ” နေရာ၌ “အနိစ္စတ္တ” ရှိ၏။ သာ၍ ကောင်းမည် ထင်သည်။]

ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-န ဝတ္တပ္ပံ သံသော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတီတိကထာ အဖွင့်

၇၉၃-၇၉၄။ န ဝတ္တပ္ပံ သံသော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတီတိကထာယံ၊ နှိ။ န စ တာနိ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတုံ သက္ကောန္တိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သီလပရိသောဓနာဒီနိ၊ မိမိသီလကို သုတ်သင်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍၎င်း။ နိရောဓေမ္ပိ၊ နိရောဓသေမာပတ်ကိုသော်မူလည်း။ သမာ-ပဇ္ဇိတွာ၊ ဝင်စား၍၎င်း။ ဝိသောဓေတုံ၊ သုတ်သင်ခြင်းငှါ။ သက္ကောတိ-ယထာ၊ စွမ်းနိုင်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ မဂ္ဂဖလာနံ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တို့သည်။ န(သက္ကောန္တိ)၊ နိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ (မဂ္ဂဖလာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့က။) အပ္ပဋိဂ္ဂဟ-ဏတော၊ ဒက္ခိဏာကို မခံယူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိသောဓေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

န ဝတ္တပ္ပံ သံသော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတီတိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ အဖွင့်

၈၀၀-၈၀၁။ ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာယံ၊ ဋ္ဌိ။ ဝိသုဇ္ဈေယျာတိ ဧတဿ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဒဿန္တော၊ ပြုလိုသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ မဟပူလာ ဟဝေယျာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ပြီ။ ဓါယကံသေဝ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဝိပါကဓါယိကာ ဟောတီတိ၊ ဟူသော စကားရပ်၌။

(အဓိပ္ပာယ်-၌ စပ်။) ပဋိဂ္ဂါဟကနိရပေက္ခာ^၁၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါ့ခြင်း မရှိသော။ ပစ္စယဘူတေန^၂၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပဋိဂ္ဂါဟကေန^၃၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ဒါယကေနဝ၊ ပေးလှူတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သည်သာ။ မဟာဝိပါကစေတနတ္ထံ၊ များသော အကျိုးရှိသော စေတနာ၏ အဖြစ်သို့၊ အာပါဒိတာ၊ ရောက်စေအပ်သော။ (စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ်၏ စင်ကြယ် ခြင်းသည်။) ဝိပါကဒါယိကာ၊ အကျိုးကို ပေးတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်^၄၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

အညော အညဿ ကာရကောတိ ယဒိ ဒါယကဿ ဒါနစေတနာ နာမ။ ပေ။ ယုတ္တရူပံ သိယာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရေန၊ သည်။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သနည်း။ လဒ္ဓိကိတ္တနေ၊ ပရဝါဒီ၏ အယူကို

၁။ ပဋိဂ္ဂါဟက ဝေပ။ အဓိပ္ပာယ်။ ။ “ဒါယကဿေ”၌ ဝေ-အတွက် “ပဋိဂ္ဂါဟကနိရပေက္ခာ”ဟု ထည့်၍ ထိုပဋိဂ္ဂါဟကနိရပေက္ခာကိုပင် “ပဋိဂ္ဂါဟကေန ပစ္စယဘူတေန ဝိနာ”ဟု ထပ်၍ သရုပ်ဖော်သည်။ “ဒါယကေနဝ”သည် အာပါ-ဒိတာ၏ ကတ္တားတည်း။ [အာပါဒိတာ-ဘု မရှိရ။] “အာပါဒိတာ”အရ ဝိပါက ဒါယိကာနှင့် အရတူအောင် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိကို ကောက်ပါ။

၂။ ပဋိဂ္ဂါဟကေန ပစ္စယဘူတေန။ ပြောရိုးဆိုစဉ်အားဖြင့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် သည် အကျိုးကြီးခြင်း၏ အကြောင်းတမျိုးဖြစ်၏။ (သိလရိုသူအား လူခြင်းနှင့် ဗုဒ္ဓသီလအား လူခြင်းတို့၏ အကျိုးပေးကွာခြားပုံကို သတိပြုပါ။) ဤသို့ မဟာ-ဝိပါက၏ အကြောင်းဖြစ်သော်လည်း ပရဝါဒီက ထိုပဋိဂ္ဂါဟကအကြောင်းကို မဉ်း သောကြောင့် “ပဋိဂ္ဂါဟကေန ပစ္စယဘူတေန ဝိနာ”ဟု ဆိုသည်။

အမှာ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ပဋိဂ္ဂါဟကနိရပေက္ခာ”ပုဒ်သည် ၂-ထပ် ပါနေသော ကြောင့် “အာပါဒိတာ”၌ ပိုဒ်ခတ်၍ စကားတရပ် ဖြတ်ထား၏။ အမှန်အားဖြင့် “အာပါဒိတာ”၌ ပိုဒ်ခတ်ရမည် မဟုတ်။ “ဒါယကဿေ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဝိပါကဒါယိကာ ဟောတိ”၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် “ဝိပါကဒါယိကာ ဟောတိ”တိုင်အောင် တဝါကျ တည်း ဆက်သွားရမည်။ ထို့ကြောင့် “အာပါဒိတာ”နောက်၌ “ပဋိဂ္ဂါဟကနိရ-ပေက္ခာ”သည် ရှေးနိဿယ၌ မပါသောကြောင့်၎င်း၊ အဓိပ္ပာယ်လည်း ထပ်နေသော ကြောင့်၎င်း ပါ၌ပိုသာဟု မှတ်ပါ။

၃။ နနု လဒ္ဓိကိတ္တနေ။ ကထာတိုင်း၌ ပရဝါဒီ၏ အယူကို ပြောပြရာအခန်း ပါရှိ၏။ ဤကထာ၌လည်း “တတ္ထ ယဒိ ပဋိဂ္ဂါဟကတော ဝေပ။ ဒါယကဿေဝ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဝိပါကဒါယိကာ ဟောတိ”တိုင်အောင် ပရဝါဒီအယူကို ပြောပြသော လဒ္ဓိကိတ္တန စကားပါ၏။ ထို လဒ္ဓိကိတ္တန စကားဝယ် “ဒါယကေန ဒါနံ ဒိန္နံ ။ ပေ။ ကာရကော ဘဝေယျ”ဟု ပါရှိသည်ကို ရည်ရွယ်၍ “နနု လဒ္ဓိကိတ္တနေ ။ ပေ။ ဘဝေယျာတိ ဝုတ္တံ”ဟု ဆိုသည်။ ထို လဒ္ဓိကိတ္တနစကားရပ်၌ “ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တိ-တော”ဝယ် အကျိုးဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းဟူရာ၌ “အကယ်၍ ပဋိဂ္ဂါဟက ပုဂ္ဂိုလ်က ဒါနစေတနာကို ဖြစ်စေသောအားဖြင့် အကျိုးဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းဖြစ်လျှင် ပြုလုပ်သူ

ပြောဆိုရာ အခင်း၌။ ဒါယကေန ဒါနံ ဒိန္နံ ။ပေ။ ကာရကော ဘဝေယျာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန၊ သည့်။) ဝုတ္တိ နန၊ ဆိုအပ်ပြီ မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ ဧတံ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ သစ္စံ၊ မှန်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မှန်ပါသော်လည်း။ ပဋိဂ္ဂါဟကေန၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိပါကနိဗ္ဗတ္တနမ္ပိ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းသည်လည်း။ ဒါန-စေတနာ နိဗ္ဗတ္တနေန၊ ဒါနစေတနာကို ဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်၊ အညော၊ ပြုသူမှတစ်ပါး အခြားသူ သည်။ အညဿ၊ ခံစားသူမှတစ်ပါး အခြားသူအတွက်။ ကာရကော၊ ပြုလုပ် တတ်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ယုတ္တရူပံ၊ သင့်လျော်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သတ္တရသမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အခြားတယောက်က ခံစားသူ အခြားတယောက်အတွက် ကံကို ပြုရေးရာရာကန်၏” ဟု အဓိပ္ပါယ် မှတ်ပါ။ ဤသို့ ယူလျှင် “ထိုသို့ ထပ်၍ ဆိုအပ်သော စကားသည် ယုတ္တရူပံ သိယာ-သင့်စရာ ရှိသည်” ဟုလို။

၁.၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ္ဂ

၁၁မနုဿလောကကထာ အပွင့်

၈၀၂-၈၀၃။ အယောနိသောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ တုသိတပုဂံ သန္တာယာတိအာဒိကံ၊ အစရှိသော။ ဂဟဏံ၊ မှားယွင်းသော အယူကို။ သန္တာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ပြီ။

မနုဿလောကကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဓမ္မဒေသနာကထာ အပွင့်

၈၀၄-၈၀၆။ တဿ၊ ထိုနိမိတ်ဗုဒ္ဓ၏။ ဒေသနံ၊ ဒေသနာတော်ကို။ သမ္ပင်္ဂစ္ဆိတွာ၊ ခံယူပြီး၍၎င်း။ (ဒေသိတော-၌ စပ်။) သယမေဝ စ၊ မိမိ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၎င်း။ အာယသ္မတာ အာနန္ဒတ္ထေရေန၊ သည်။ ဒေသိတော၊ ဟောအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒတိ၊ ပရဝါဒိဆို၏။

ဓမ္မဒေသနာကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဈာနသင်္ကြံကထာ အပွင့်

၈၁၃-၈၁၆။ ဈာနသင်္ကြံကထာယံ၊ ဌ။ ဥပ္ပင်္ဂပါဠိယာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ပဌမဇ္ဈာနတော၊ ပဌမဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌာန၊ တ၍။ ဝိတက္ကဝိစာရာ၊ ဝိတက် ဝိစာရတို့ကို။ အာဒိနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ မနုဿိတာတဗ္ဗာ၊ နှလုံးသွင်း ထိုက်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုဝိတက် ဝိစာရတို့ကို အပြစ်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းပြီးရာ ကာလမှ နောက်၌။ ဒုတိယဇ္ဈာနေန၊ ဒုတိယဈာန်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက် ၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဥပစာရာနံ၊ ဥပစာရဘာဝနာတို့၏၎င်း။ ဈာနာနုဉ္စ၊ ဈာန်တို့၏၎င်း။ ယော အနုက္ကမော၊ အကြင် အစဉ်သည်။ (အတ္ထိ။) တေန၊ ထိုအစဉ်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ (သင်္ဂဟတိ၊ လော-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဈာနသင်္ကြံကထာ ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဈာနန္တရိကကထာ အဖွင့်

၈၁၇-၈၁၉။ ဈာနန္တရိက နာမ သောတိ၊ ကား။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသု၊ ပဌမဈာန် အစရှိသော ဈာန်တို့တွင်။ အညတရဘာဝါတာဝတော၊ တပါးပါး သော ဈာန်၏ အဖြစ်၏ မဟုတ်ခြင်းကြောင့်။ န ဈာန်၊ ဈာန် မဟုတ်။ (ပရဝါဒီအလိုအားဖြင့် ဈာန်မဟုတ်။) အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ဒက္ခိဏ-ပုဗ္ဗာဒိ ဒိသန္တရိက ဝိယ၊ တောင်အရပ်၊ အရှေ့အရပ် အစရှိသည်တို့၏ အကြား ကဲ့သို့။ သော၊ ဤ အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တသမာဓိသည်။ ဈာနန္တရိက နာမ၊ ဈာန် ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌ဖြစ်သော သမာဓိ မည်၏။ [“ဈာနန္တရိက”ကို ဝဲ၍ သော-ဟု ဆိုသည်။ အနက်အရမှာ သမာဓိတည်း။] ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ကတရာ၊ အဘယ် သမာဓိနည်း။ အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တော၊ ဝိတက်ကား မရှိ၊ ဝိစာရမျှသာရှိသော။ ယော အယံ သမာဓိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုသမာဓိတည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ယှဉ်စေထိုက်၏။

ဈာနန္တရိကကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-စကျနာ ရှပ် ပထတိကထာ အဖွင့်

၈၂၆-၈၂၇။ ပဋိဇာနနံ သန္ဓာယာတိ၊ ဟူသောပါဠိ၌ (အဓိပ္ပာယ်ယော-၌ စပ်။) စကျနာ ရှပ် ဒိသု နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ ဟောတိတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ မနော-

၁။ န ဈာန်။ စတုက္ကနည်းအားဖြင့် ဈာန် ၄-ပါး ပြားရာဝယ် အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တသမာဓိသည် ပဌမဈာန်လည်း မဟုတ်၊ ဒုတိယဈာန်စသည်လည်း မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် “ပဌမဇ္ဈာနာဒိသု အညတရဘာဝါတာဝတော”ဟု အကြောင်းပြု၍ “န ဈာန်၊ ဈာန်မဟုတ်။ ဝါ၊ ဈာန် ၄-ပါး၌ မပါဝင်”ဟု ပရဝါဒီ ဆိုသည်။ ပဉ္စက နည်းအားဖြင့်ကား ဒုတိယဈာန်ဖြစ်သောကြောင့် ဈာန်ဟုတ်ပါ၏။

၂။ ပဋိဇာနနံ သန္ဓာယာတိ။ အဋ္ဌကထာဝယ် ‘အယမဓိပ္ပာယ်ယော’၏ နောက်၌ ‘ပထတိတိ တိ မယ် ပဋိဇာနနံ သန္ဓာယ ပဋ္ဌာမ’ဟု ရှိ၏။ ဆိုလိုရင်း ကား-‘ရူပေန ရှပ် ပထတိ’ဟူသော ပြဿနာ၌ ‘ပထတိ’ဟူသော စကားကို ပက္ခပသောဒိန္၊ ရှပ်ပိုင်ထင်လောသော ခြင်ခြင်းမူကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသည်။ မဟုတ်၊ ဝုပါဂ်ကို ခြင်မြီး၍ သိခြင်းတိုင်လောင် ရည်ရွယ်၍ ဆိုခြင်းဖြင့်။ ဥပမာ-‘စကျနာ ရှပ် ဒိသု န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ’၌ စကျနာရင်ထိနား တနေဝတ္တိကမနောဒ္ဓါရင်ထိတို့ဖြင့် တဖန် သိခြင်းတိုင်အောင် ရည်ရွယ်၍ ဒိသုဟု ဆိုသကဲ့သို့တည်း။

ဝိညာဏပဋိဇာနန်း၊ မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိခြင်းကို။ သန္ဓာယ^၁၊ ရှိ။ (ပုစ္ဆာမ-၅၅ စပ်။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ တသ္မာ^၂၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိခြင်းကို အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။) (ဝိစာရေတဗ္ဗ-၅၅ စပ်။) ဧဝံ သန္တေ ရူပံ မနောဝိညာဏံ အာပဇ္ဇတိတိ^၃၊ ဟူသော စကားရပ်၌။ မနောဝိညာဏပဋိဇာနန်း၊ မနောဝိညာဉ်ဖြင့် ရူပါရုံကို သိခြင်းသည်။ ရူပဒဿနံ၊ ရူပါရုံကို မြင်ခြင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ^၄၊ အဘယ်မှာ ပြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗ^၅၊ စိစစ် ထိုက်၏။

စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။
 အဋ္ဌာရသမဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ ကိရ သန္ဓာယ။ ။ ထိုသို့ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်ပြီးနောက် မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိသည်တိုင်အောင် ရည်ရွယ်ခြင်းကို ဂိုဏာဆရာ မနှစ်သက်သောကြောင့် “ကိရ သန္ဓာယ” ဟု ကိရ-သဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသည်။ [စက္ခုဝိညာဏန ပဋိဇာနိနဿ အဂ္ဂဟဏေ အရစိ^၁ သူစေန္တော (မနှစ်သက်ခြင်းကို ထင်ရှားပြလိုသောကြောင့်) အာဟ-မနော-ဝိညာဏပဋိဇာနန်း ကိရ သန္ဓာယာတိ။-အနု။]

၂။ တသ္မာ ဝိစာရေတဗ္ဗ။ ။ တသ္မာဖြင့် “မနောဝိညာဏပဋိဇာနန်း သန္ဓာယ အဓိပ္ပါယ်”ကို ပြန်၍ ညွှန်းသည်။ အနုဂိုဏာ၌လည်း “တသ္မာတိ မနောဝိညာဏ-ပဋိဇာနနဿဝ အဓိပ္ပေတက္ကာ” ဟု တ-၏ အစွဲကို ချုံး၍ ထိုအတိုင်း ဖော်ပြသည်။ ဤ တသ္မာကို ဝိစာရေတဗ္ဗ-၅၅ စပ်။

၃။ ဧဝံ သန္တေ ။ ဝေပေ အာပဇ္ဇတိ။ ။ ဧဝံ သန္တေ-(ရူပေန ရူပံ ပဿတိ-၅၅ ပဿတိ-အရ ဤသို့ ပဋိဇာနန်းကို ရည်ရွယ်သည်ရှိသော်) ရူပေန-၅၅ ရူပသည် ဝက္ခုပသာဒရုပ် မဟုတ်တော့ပဲ မနောဝိညာဉ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရာ၏။ မနောဝိညာဉ် ဖြစ်ရာဇ်-ဟူလို။

၄။ ဣတိ ပနော ။ ဝေပေ ကထံ ဟောတိ။ ။ ထိုသို့ မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် “ဥပပန ရူပံ ပဿတိ” ဟူသော မူလပြဿနာ၌ “ရူပါရုံကို မြင်ခြင်း” ဟူသော အနက် မပြတ်တော့ရကား မူလစကား၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် ပျောက်သွား သောကြောင့် “မနောဝိညာဏပဋိဇာနန်း သန္ဓာယ” ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို ဝိဝစ်ထိုက်သည်-ဟု ဆိုသည်။

၁၉- ဧကုနုဒိသတိမဝဂ္ဂ

၁-ကိလေသပဇဟနကထာ အဖွင့်

၈၂၈-၈၃၁။ အနုပုန္နာယေဝ၊ ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်ကုန်သည် သာလျှင်။ (ဟူသော) နုပုဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဟိနာ နာမ၊ ပယ်အပ်ကုန်သည် မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ တံသွား၊ ထို့ကြောင့်။ ကိလေသပဇဟနာ၊ ကိလေသာကို ပယ်စွန့်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ (“ဣမိနာ၊ ဤ အနုပုန္နာယေဝ နုပုဇ္ဇန္တိတိ ပဟိနာ နာမ ဟောန္တိ” ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဒဿေတိ၏ ကရိုဏ်းထည့်သည်) တေ၊ ထိုမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်သော ကိလေသာတို့သည်။ ဥပုဇ္ဇိတုာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ဝိဂတာ၊ ကင်းကုန်သည်။ နေဝ ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ နာပိ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့လည်း မဟုတ်ကုန်။ န စ ဥပုန္နာ၊ ခဏတ္ထယသို့ ရောက်ဆဲလည်း မဟုတ်ကုန်။ ဝါ၊ ဖြစ်ဆဲလည်း မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အတိတေ ကိလေသပဇဟတိတိအာဓိ၊ အစရှိသော စကားကို။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

ကိလေသပဇဟနကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သုညတကထာ အဖွင့်

၈၃၂။ အနတ္တလက္ခဏံတာဝ ကေစ္စန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ အရူပက္ခန္ဓာနံ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့၏။ အနတ္တလက္ခဏံ၊ ကို။ (သင်္ဂဟလာရော) ဝဒတိ၊ ဆို၏။

၁။ နာပိ ဘဝိဿန္တိ။ ။ အချို့က “မဂ်သည် ကိလေသာကိုပယ်ရာ၌ အနာဂတ်ကိလေသာကို ပယ်သည်” ဟု ယူကြ၏။ ထိုအယူကို “နာပိ ဘဝိဿန္တိ” ဟူသော ဤ ဋီကာစကားဖြင့် ပယ်ရှား၏။ အနုဋီကာ၌လည်း “ကာမဉ္ဇေတ္ထ မဂ္ဂေန ပဟာတဗ္ဗ-ကိလေသာ မဂ္ဂဘာဝနာယ အသတိ ဥပုဇ္ဇနာရဟာ ခဏတ္ထယံ န အာဂတာတိ စ အနာဂတာ နာမ သိယံ=မဂ်ဖြင့် ပယ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့သည် မဂ္ဂဘာဝနာ မရှိလျှင် ဖြစ်ထိုက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ခဏတ္ထယသို့ မရောက်ကုန်သေး။ ထို့ကြောင့်လည်း အကယ်၍တား အနာဂတ်ကိလေသာတို့ ဖြစ်စေရာ ရှိ၏။ “ယသ္မာ ပန တေ န ဥပုဇ္ဇိယန္တိ၊ တသ္မာ တထာ န ဝုစ္စန္တိတိ ဒဠဗ္ဗံ=သို့သော်လည်း ထိုကိလေသတို့သည် ဖြစ်ကြကော့မည် မဟုတ်သောကြောင့် အနာဂတ်ဟု မဆိုအပ်ကုန်” ဟု မှတ်ပါ။ တေနေဝါယ “နာပိ ဘဝိဿန္တိ” တိ။

ဂေကေန ပရိယာယေနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ အနတ္တလက္ခဏာ။ ၎င်း။
 ဇရာမရဏဘာဝပရိယာယေန၊ ဇရာမရဏ၏ အဖြစ်ဟူသော ပရိယာယ်
 အားဖြင့်။ (သိယာ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။
 ဟိ၊ မှန်။ ရူပက္ခန္ဓာဒိနံ၊ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏။ မာ ဇီရတု၊ မဆွေးမြေ့ပါ
 စေလင့်။ မာ မရတု၊ မသေပါစေလင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အလဘနေယျော၊
 ထောင့်တ၍ မရထိုက်သော။ အဝသဝတ္တနာကာရော၊ မိမိအလို၌ မဖြစ်စေ
 နိုင်ခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာသည်။ အနတ္တတာ၊ မည်၏။ သာ၊ ထို
 အနတ္တတာသည်။ အတ္တတော၊ တရားကိုယ်အနက်အားဖြင့်။ ဇရာမရဏမေဝ၊
 ဇရာမရဏသာတည်း။ တဿ၊ ထို ဇရာမရဏသည်လည်း။ ဇရာမရဏံ နိဟိ
 ဝန္တေဟိ သင်္ခဟိတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 အဂ္ဂက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌
 အကျုံးဝင်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတေသံ၊ ဤဝဒန္တိမရာတို့၏။
 အဓိပ္ပာယ်ော၊ အလိုတည်း။

သုညတကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သာမညဖလကထာ အဖွင့်

ဂဉ္စ-ဂဉ္စ။ ဖလပ္ပတ္တိ စာတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ပတ္တိဓမ္မံ၊ ရောက်ခြင်း
 သဘောကို။ ဝါ၊ ရခြင်းသဘောကို။ (သင်္ခဟကာရော) ဝဒတိ၊ ဆို၏။ [ပတ္တိ-
 ဓမ္မန္တိ ဟေဋ္ဌာ (အောက်သမန္နာဂတကထာ၌) ဝုတ္တံ သမန္နာဂမမာဟ။-အနု။
 ဖိုလ်တရားကို ဆိုသည်မဟုတ်။ ဖိုလ်တရား၏ ပြည့်စုံခြင်းကို ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်
 ‘‘အသင်္ခတ’’ ဟု ယူသည်။]

သာမညဖလကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ ဇရာမရဏဘာဝပရိယာယေန။ ။ ဇရာမရဏသည် ရုပ်တရားအစစ်၊
 နာမ်တရားအစစ် မဟုတ်။ ရုပ်တရား၏ ရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်း လက္ခဏာကို ဌာနရုပ်၏
 အမည်ကို ဌာနီဇရာမရဏ၌ တင်စား၍ ဆိုထား၏။ ဤသို့ အနတ္တအစစ်ဖြစ်သော
 ရုပ်တရား၏ အမည်ကို ဇရာမရဏ၌ တင်စားခြင်းကို ‘‘ပရိယာယ်’’ဟု ဆိုသည်။
 နာမ်၏ ဇရာမရဏကို တင်စားရာ၌လည်း နည်းတူ။ [ပါဠိ ဣတောစိ ဇာတတ္ထံ၊
 ဇာတိယာ ပရိယာယ်တော’’နှင့် အသွားတူပင်တည်း။ ဇာတိယာ၏ နေရာ၌ ‘‘ဇရာယ’’
 ဟု၎င်း။ ‘‘မရဏယ’’ဟု၎င်း ထည့်ရုံသာ ထူး၏။]

၅-တထတာကထာ အဖွင့်

၈၄၀-၈၄၃။ ရူပါဒိသဘာဝတာသင်္ခါတာတိ ဣတ္ထိ ဟူသော ဤပါဠိ၌။
 ရူပါဒိနံ၊ ရုပ်အစရှိသော တရားတို့၏။ သဘာဝတာ၊ သဘာဝ၏ အဖြစ်
 တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပါဒိသဘာဝတာ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။
 အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗျော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဝေ(သော)၊ ဤပရဝါဒီ
 သည်။ ဘာဝံ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့၏ သဘောကို။ တထတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒတိ၊
 ဆိုလို၏။ ဘာဝယောဂံ၊ သဘောနှင့်ယှဉ်သော ရုပ်ဖြစ်စသည်ကို။ န ဝဒတိ၊
 ဆိုလိုသည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဩဘဝန္တိ ဓမ္မမတ္ထံ။ ပကတိတိ
 အတ္ထော၊ “ဇာတိဓမ္မ”န္တိအာဒိသု ဝိယ။ ရူပါဒိနံ ဟိ ရူပနာဒိပကတိ တထာ
 အသင်္ခါတာတိ စ ပရဝါဒီနော လဒ္ဓိ။ တေန ဝုတ္တံ “န ဘာဝယောဂ”န္တိ။—
 အနံ။]

တထတာကထာဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ကုသလကထာ အဖွင့်

၈၄၄-၈၄၆။ အနဝဇ္ဇဘာဝမတ္ထေနော နိဗ္ဗာနံ ကုသလန္တိ ဟူသော
 ပါဠိ၌။ (ဝုတ္တံ ဟောတိ-ဓပံ) ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။
 ကုသလံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုကုသိုလ်သည်။
 အနဝဇ္ဇဘာဝမတ္ထေနော၊ အပြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်မျှကြောင့်သာ။ (ကုသလံ၊
 ကုသိုလ်မည်သည်။ ဟောတိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ အပြစ် မရှိသော
 နိဗ္ဗာန်သည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်တည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ကုသလကထာဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အစွန္တိနိယာမကထာ အဖွင့်

၈၄၇။ သကိ နိမုဂ္ဂေါ ပေ။ သုတ္တံ နိဿာယာတိ၊ ဟူသော စကားရပ်၌။
 (အဝဓာရဏံ-စသည်၌ ဓပံ) တာယ ဇာတိယာ၊ ထိုဇာတိ၌။ ဝါ၊ ထိုဘဝ၌။
 လောကုတ္တရသဒ္ဓါဒိနံ၊ လောကုတ္တရာသဒ္ဓါ အစရှိသည်တို့၏။ အနုပ္ပတ္တိံ၊ မဖြစ်
 နိုင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်သော။ အဝဓာရဏံ၊
 “နိမုဂ္ဂေါဝ”ဟူသော အဝဓာရဏကို။ သံသာရခါဏုကဘာဝံ၊ သံသရာ၏
 သစ်ပင်တို့၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီး ဣတိ၊ ဤသို့။
 မညမာနော၊ မှတ်တင်သည်။ (ဟုတွာ)၊ ယာ အယံ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်
 နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊

ပုထုဇဉ်၏။ အစွန္တနိယာမတာ၊ စင်စစ် မြဲသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။ အစွန္တနိယာမတာ၊ စင်စစ်မြဲသည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ပရဝါဒီ ဆို၏။

အစွန္တနိယာမနိဝတ္တကာ၊ စင်စစ် နိယာမကို တားမြစ်တတ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆုပုတ္တိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း။ နိယာမန္တရူပုတ္တိ စ၊ နိယာမ တမျိုး၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း။ ဝိစာရေတွာ၊ စိစစ်၍။ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ယူထိုက်၏။

အစွန္တနိယာမကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-လူနိဗ္ဗိယကထာ အပွင့်

၈၅၃-၈၅၆။ လောကိယာနမ္ပိတိ၊ လောကိယာနမ္ပိ အစရှိသော ပါဠိ၌။ လောကုတ္တရာန၊ လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော။ (သဒ္ဓါဒိနိယေဝ၊ သဒ္ဓါအစ ရှိသည်တို့၏ပင်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိဘာဝေါ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။) လောကိယာနမ္ပိ၊ လောကိ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိနိယေဝ၊ သဒ္ဓါအစရှိသည်တို့၏ပင်။ သဒ္ဓိန္ဒြိ- ယာဒိဘာဝဒဿနေန၊ သဒ္ဓိန္ဒြိ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ လောကိယသဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိဘာဝံ၊ လောကိသဒ္ဓိန္ဒြိ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ သာဓေတုံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ သဒ္ဓါဒိနိယေဝ၊ တို့၏ပင်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိဘာဝ- ဒဿနတ္ထံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ [“သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ”ဝယ် “လောကိယသဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိဘာဝံ သာဓေတုံ”ဟု အပိုထည့်၍ ဖွင့်သည်။ မှန်၏။ ပရဝါဒိက “လောကိသဒ္ဓိန္ဒြိ မရှိ”ဟု ဆိုသောကြောင့် လောကိသဒ္ဓိန္ဒြိ စသည် ရှိကြောင်းကို ပြီးစေခြင်းက ပဓာနတည်း။ ထို ပဓာနကို ထည့်၍ ပြသည်။]

လူနိဗ္ဗိယကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကောနုဝိသတိမဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၀။ ဝိစိကိစ္ဆုပုတ္တိ ။ ပေ။ ဝိစာရေတွာ။ ။ “အစွန္တနိယတဿ ။ ပေ။ ဝိစိ- ကိစ္ဆာ ဥပုဇ္ဇေယျ-လော”ဟု မေးရာ၌ “အာမန္တာ”ဟု ပဌမ ဖြေ၏။ ထို ဝိစိကိစ္ဆာ ကြောင့် “နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် နိယတ မဟုတ်တော့”ဟု နိယာမကို တားမြစ်ခြင်းကို ၎င်း၊ “သဿတဒိဋ္ဌိယာ နိယတဿ၊ ပေ။ ဥစ္စေဒမိဋ္ဌိ ဥပုဇ္ဇေယျ-လော”ဟု မေးရာ၌ “အာမန္တာ”ဟု ဒိဋ္ဌိတမျိုး ထပ်၍ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် ရှေ့ဒိဋ္ဌိ၏ အစွန္တနိယာမအဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းကို၎င်း၊ စိစစ်၍ ယူထိုက်၏။ ဘာကြောင့်နည်း-အစွန္တနိယာမ-စင်စစ် ခြင်း-ဟု ဆိုလျှင် ဝိစိကိစ္ဆာဖြစ်ခြင်း နိယာမတမျိုးဖြစ်ခြင်းက မူလနိယာမကို မမြဲဟု ဆိုရာရောက်သည့်အတွက် ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်သောကြောင့်တည်း။

၂၀-ဝိသတိမဂ္ဂ

၂-ဉာဏကထာ အဖွင့်

၈၆၃-၈၆၅။ ဉာဏကထာယံ။ ဤ။ ဒုက္ခံ ပရိဇာနာတိတိ လောကုတ္တရ-
 မဂ္ဂဉာဏမေဝ ဒီပေတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိဇာနာတိ၊
 ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဇန္တေ၊ ဆိုလသော်။ [စပ်ပုဒ် မရှိ၍
 “ဝဇန္တေ” ဟု ပြင်သည်။] တဝ၊ ယင်၏။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤ ဒုက္ခံ ပရိဇာနာတိ
 အစရှိသော စကားသည်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂဉာဏမေဝ၊ လောကုတ္တရမဂ်ဉာဏ်
 ကိုသာ။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ တဿေဝ၊ ထို လောကုတ္တရမဂ်ဉာဏ်၏သာ။
 ဉာဏဘာဝံ၊ ဉာဏ်၏ အဖြစ်ကို။ န ဒီပေတိ၊ ပြသည် မဟုတ်။ ကသ္မာ၊
 ကြောင့်။ (ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂဉာဏမေဝ၊ ကိုသာ။ ဒီပေတိ၊
 ပြသနည်း။ တဿေဝ၊ ၏သာ။ ဉာဏဘာဝံ၊ ကို။ န ဒီပေတိ၊ မပြသနည်း။)
 ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ လောကုတ္တရမေဝ၊ လောကုတ္တရ တရားသည်သာ။
 န ဉာဏံ၊ ဉာဏ် မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ လောကုတ္တရ
 တရား၏သာ ဉာဏ် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဣဒံ ဝစနံ လောကုတ္တရ-
 မဂ္ဂဉာဏမေဝ ဒီပေတိ၊ န တဿေဝ ဉာဏဘာဝံ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊
 ဤ ဒုက္ခံ ပရိဇာနာတိ အစရှိသော စကားသည်။ န သာဓေ၊ သာဓေ
 မမြောက်။ ဣတိ ဗုတ္တံ ဟောတိ။

ဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-နိရယပါလကထာ အဖွင့်

၈၆၇-၈၆၈။ ပဏုန္တန္တိ၊ ကား။ ပဏုဒိတံ၊ ပစ်ချအပ်သော။ အနဝသေသ-
 ခိတ္တံ၊ အကြွင်း မရှိအောင် ပစ်ချအပ်သော။ (ပုရိသံ-၌ စပ်။) ဣတိ
 အတ္ထော၊ နက်။]

နိရယပါလကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ န တဿေဝ ဉာဏဘာဝံ။ ။ ကာမံ ပုဗ္ဗဘာဂေဝိ အတ္ထေဝ ဒုက္ခပရိညာ၊
 အတ္ထာမိကာ ပန သာ မဂ္ဂက္ခဏိကာ ဝေတိ ဥက္ကံသဂတံ ဒုက္ခပရိညံ သန္တာ ယ
 အဝံသာရေန္တော အာဟ “ဒုက္ခံ ပေ။ မဂ္ဂဉာဏမေဝ ဒီပေတိတိ။ တံ ပန အဝံသာရဏံ
 န ဉာဏန္တရနိဝတ္တနံ၊ အထခေါ ဉာဏန္တရဿ ယထာဓိကတကိစ္စနိဝတ္တနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊
 တေနာဟ န တဿေဝ ဉာဏဘာဝန္တိအာဒိ။

ကသ္မာ။ ။ “ကသ္မာ” ၏ နောက်၌ ရှေ့ဝါကျရှိ ပုဒ်တို့ကို ထည့်၍ အနက်ပေးမှ
 အဓိပ္ပာယ်ထင်ရှားသည်။ အဖြေ၌လည်း “တသ္မာ” အပိုထည့်လျက် ထို အမေးအတိုင်း
 ပြန်၍ ဖြေရသည်။ “တသ္မာ န ဣဒံ သာဓေ” ကား လဇ္ဇဂုဏဝါကျတည်း။

၄-တိရစ္ဆာနကထာ အဖွင့်

၈၆၉-၈၇၁။ တဿ အတ္ထိတာယ ပဋိညာတိ(တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ တဿ ဟတ္ထိနာဂဿ စ၊ ထိုဧရာဝဏ်ဆင်းမင်း၏၎င်း။ တဿ ဒိဗ္ဗဿာနဿ၊ ထိုနတ်၌ဖြစ်သော ယာဉ်၏၎င်း။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋိညာ သကဝါဒိဿ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသံ၊ သီးခြား။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [ဤ အဖွင့်အတိုင်း အဋ္ဌကထာ၌ “တဿ”ကို ၂-ထပ် ပေးထားသည်။]

တိရစ္ဆာနကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဉာဏကထာ အဖွင့်

၈၇၆-၈၇၇။ ဉာဏကထာယံ ၌။ သဓေ တံ ဒွါဒသဝတ္ထုကန္တိ တ္ထေ စ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌လည်း။ လောကုတ္တရန္တိ၊ ဟူသော ဝစန-သေသော၊ သဒ္ဓါကြွင်းကို။ (ကာတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ တံ လောကုတ္တရဉာဏံ၊ ထိုလောကုတ္တရဉာဏ်သည်။ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ၊ ၁၂-ပါးသော တည်ရာရှိသည်။ သဓေ ဟောတိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။

ပရိညေဏန္တိ၊ ပရိညေယျ အစရှိသော သဒ္ဓါသည်။ [ပဟာတဗ္ဗံ သတ္တိကာ-တဗ္ဗံ ဘာဝေတဗ္ဗံတို့ကို ယူဖို့ရန် “အစရှိ” ဟု ဆိုသည်။] ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ မဂ်၏ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော ကိစ္စဉာဏ်ကို ပြသော သဒ္ဓါတည်း။ ပရိညာတန္တိ၊ ပရိညာတံ အစရှိသော သဒ္ဓါသည်။ [ပဟိနံ၊ သတ္တိကတံ၊ ဘာဝိတံတို့ကို ယူစေလို၍ “အစရှိ” ဟု ဆိုသည်။] အပရဘာဂေါ၊ မဂ်၏ နောက်အဖို့၌ဖြစ်သော ကတ

၁။ သဓေ ။ ဧပ ။ အဓတ္ထာ ။ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ ဉာဏံ လောကုတ္တရန္တိ တ္ထေ (ဟူသော ပါဠိတော် ပါဠိ၌) ဒွါဒသဝတ္ထုကဿ ဉာဏဿ လောကုတ္တရတာ ပတိဋ္ဌာပိယတိ၊ အတည်ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ (လောကုတ္တရံ-ဟု ထည့်ခြင်းအားဖြင့် ဒွါဒသဝတ္ထုကဉာဏ်၏ လောကုတ္တရအဖြစ်ကို တည်စေအပ် အတည်ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ) ဒဿေန္တော ပဌမဝိကပ္ပံ ဝတွာ (“လောကုတ္တရန္တိ ဝစနသေသော”ဟု ပဌမဝိကပ်ကို ဆိုပြု၍) ပုန လောကုတ္တရဉာဏဿ ဒွါဒသဝတ္ထုကတာ ပတိဋ္ဌာ-ပိယတိတိ (“တံ လောကုတ္တရဉာဏံ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ သဓေ ဟောတိ”ဟု အနက် ပေးသောအခါ ဒွါဒသဝတ္ထုကသည် ပခာနဖြစ်သောကြောင့် လောကုတ္တရဉာဏ်၏ ဒွါဒသဝတ္ထုကအဖြစ်ကို တည်စေအပ် အတည်ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ) ဒဿေတုံ တံ ဝါ ။ ဧပ။ အတ္ထောတိ အာဟ (ဒုတိယဝိကပ်ကို ဆိုသည်။)-အနိဒ္ဓိကာ။

ညဏ်ကို ပြသော သဒ္ဓါတည်း။ သစ္စညဏ် ပန၊ သစ္စညဏ်သည်ကား။ မဂ္ဂက္ခဏေပီ၊ မဂ်ခဏ၌လည်း။ ပရိဇာနနာဒိကိစ္စသာနေဝသေန၊ ပရိဇာနန အစရှိသော ကိစ္စကို ပြီးစေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သဒ္ဓိံ ပုဗ္ဗဘာဂပရဘာဂေဟိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟတာရော) အာဟ၊ ဆိုပြီ။ [မဂ္ဂက္ခဏေပီတိ အပိသဒ္ဓေန တတော ပုဗ္ဗာပရဘာဂေပီတိ ဒဠဗ္ဗံ။-အနု။ မုန့်၏-မဂ္ဂက္ခဏ၌ သစ္စညဏ် မဖြစ်မီ ဝိပဿနာညဏ်ဖြင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ရှုနေခိုက်၌လည်း ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စ ဖြစ်နိုင်၏။ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ ဖြစ်နိုင်၏။ နိရောဓသစ္စာကို ပုထုဇဉ်ဘဝ၌ အနုမာနညဏ်ဖြင့် မုန့်ဆ၍ သိနိုင်၏။ မဂ္ဂသစ္စာကို လောကီမဂ်ခဏ၌ ပွားခြင်းကိစ္စ ဖြစ်နိုင်၏။]

ညဏကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိသတိမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုတ္ထော ပဏ္ဍာသကော သမတ္ထော။

၂၀ - ကေဝီသတ်ဗေဒ

၁-သာသနကထာ အဖွင့်

၈၇၈။ တီသုပိ ပုစ္ဆာသု စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ တီသုပိ၊
 ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပုစ္ဆာသု၊ တို့၌။ သာသနန္တိအာဒိဝစနံ၊
 သာသနံ အစရှိသော စကားကို။ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ သမုဒါယာ၊ အပေါင်းဖြစ်သော ပုစ္ဆာတို့ကို။ ကေဒေသာနံ၊ အစိတ်
 ဖြစ်သော စကားတို့၏။ အဓိကရဏဘာဝေန၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟ-
 ကာရေန) ဝုတ္တာ၊ (တီသုပိ ပုစ္ဆာ-ဟု) ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၎င်း။

သာသနကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ဣဒ္ဓိကထာ အဖွင့်

၈၇၉-၈၈၄။ ဣဒ္ဓိကထာယံ၊ ၌။ အတ္ထိ အဓိပ္ပါယ်ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူသော
 ပါဠိ၏။ အဓိပ္ပါယ်ဝသေန၊ နှလုံးသွင်းအပ်သော အလိုဆန္ဒ၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ဣဇ္ဈနတော၊ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်။ အဓိပ္ပါယ်တိ၊ ဟူ၍။ ဝေ နာမိကာ၊
 ဤသို့ နာမည်ရှိသော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ နက်။

ဣဒ္ဓိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-ဓမ္မကထာ အဖွင့်

၈၈၅-၈၈၈။ ဓမ္မကထာယံ၊ ၌။ ရူပဋ္ဌတော အညဿ ရူပဿ အဘာ-
 ဝါတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ (အဓိပ္ပါယ်-၌ စပ်။) ယော(ရူပဋ္ဌော)၊ အကြင်
 ရုပ်၏ အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောကို။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ နိယာမော၊
 မြသော အနက်သဘောဟူ၍။ ဝုဇ္ဇေယျံ၊ ဆိုအပ်ရာ၏။ ရူပတော၊ ရုပ်မှ။
 အညော၊ အခြားသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ သော ရူပဋ္ဌော နာမ၊
 ထိုရုပ်၏ အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ရူပဋ္ဌတော၊ ရုပ်၏ အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်း
 သဘောမှ။ အညံ၊ အခြားသော သဘောသည်။ ရူပဋ္ဌ၊ ရုပ်သည်လည်း။
 န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပမေဝ၊

ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်သာတည်း။ ဝေဒနာဒိသဘာဝံ၊ ဝေဒနာ အစ ရှိသည်တို့၏ သဘောရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ အဓိပ္ပါယ်န၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ [ရူပရူပဋ္ဌာနံ အနုညတ္တာဓိပ္ပါယ်န-အနု။] ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ၊ ဟူ၍။ (သကဝါဒိနာ၊ သည်။) ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ အညထာ၊ ရူပ ရူပဋ္ဌတို့၏ တမျိုးတခြား၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ရူပဋ္ဌေန၊ ရုပ်၏ အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောဟူသော။ နိယာ-မေန၊ မြဲသော သဘောအားဖြင့်။ (ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နိယတံ၊ မြဲ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်ရာ၏။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။

တတ္ထံထို ရူပဋ္ဌတော အညထာ ရူပထာ အဘာဝါ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ရူပတော၊ ရုပ်မှ။ အညထာ၊ အခြားသော။ ရူပဋ္ဌထာ၊ ရုပ်၏ အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော၏။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒဿိတေ၊ ပြအပ်သော်။ ရူပဋ္ဌတော၊ ရုပ်၏ အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောမှ။ အညထာ၊ အခြားသော။ ရူပထာ၊ ရုပ်၏။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းသည်။ ဝါ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒဿိတော ယေဝ နာမ၊ ပြအပ်ပြီးမည်တော့သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ရူပတော၊ ရုပ်မှ။ အညထာ၊ အခြားသော။ ရူပဋ္ဌထာ၊ ၏။ တမေဝ အဘာဝံ၊ ထိုမရှိခြင်းကိုသာ။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပထာဘာဝေ၊ ဟိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဆိုပြီး။ [ဤ ဝါကျ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာနိယယ၌ ပြထားပြီး။]

၁။ အညထာတိ တေသံ။ ။အညထာတိ တေသံ (ထိုရူပ ရူပဋ္ဌတို့၏) အညတ္ထေ (တမျိုးတခြားတို့၏ အဖြစ်သည်)- (သတိ)၊ ရူပဋ္ဌေန နိယာမေန ရူပံ နိယတန္တိ ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ-အနု။ ဤ အနုဋီကာဖွင့်ပုံကို ထောက်လျှင် “န+အညထာ”ဟု န-အက္ခရာပါဖွယ် မလို၊ ယခု စာအုပ်တို့၌ န-အက္ခရာ ပါနေ၏။ န-အက္ခရာ မပါမှလည်း အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ ရှေးနိယယ၌ကား-“န ဝတ္ထုဗ္ဗံ-သင့်”ဟု န-အက္ခရာနှင့်တကွ အနက်ပေးထား၏။ “ရူပဋ္ဌေန နိယာမေန ရူပံ နိယတံ”ဟု နဂိုကပင် မဆိုသောကြောင့် “န ဝတ္ထုဗ္ဗံ-မဆိုသင့်”ဟု တားမြစ်ဖွယ် မလို။ အဋ္ဌကထာ၌ မပါသော န ဝတ္ထုဗ္ဗံကို ယူ၍ န-အက္ခရာထည့်ကြဟန် တူသည်။

မှတ်ချက်။ ။“ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတံ”ဟု ဆိုရာ၌ ရူပနှင့် နိယတသည် အရတူ သကဲ့သို့ ရူပဋ္ဌေန ဟူသော အတိန္ဒဝိသေသနှင့် နိယတံလည်း အရတူ၏။ ထိုသို့ အရ တူအောင် ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ ဝတ္ထုဗ္ဗံ”ဟု ဆိုသည်။ “ရူပဋ္ဌေန နိယာမေန ရူပံ နိယတံ”ဟု ဆိုရာ၌ကား ရူပဋ္ဌသည် နိယာမတရားတမျိုးဖြစ်၍ ရူပံ-က နိယတ တမျိုး ဖြစ်သည့်အတွက် အရ မတူတော့။ ထို့ကြောင့် ရူပနှင့် ရူပဋ္ဌတို့ အညဖြစ်လျှင် (တမျိုး တခြားစီ ဖြစ်လျှင်)ဟု ဆိုသည်။ [ဤ“အညထာ ရူပဋ္ဌေန နိယာမေန (ရူပံ နိယတံ)” ဟူသော စကားသည် ရှုထိုက်သော အပြစ်ကို ပြသော စကားတည်း။]

သေ ဝေါဟာရောတိ^၁၊ ကား။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သဘာဝေါ၊ သဘောတည်း။ ရူပသဘာဝေါ၊ ရုပ်၏သဘော။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အတ္ထော၊ အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောတည်း။ ရူပဋ္ဌော၊ ဘော။ ဣတိ ဝေံ သို့။ အညတ္တံ၊ တမျိုးတခြား၏ အဖြစ်ကို။ ဂဟေတွာ ဝိယ၊ ယူသကဲ့သို့။ ပဝတ္ထော၊ ဖြစ်သော။ ရူပသဘာဝဝေါဟာရော၊ ရူပသဘာဝဟူသော ဝေါဟာရသည် ၎င်း။ ရူပဋ္ဌဝေါဟာရော ဝါ၊ ရူပဋ္ဌဟူသော ဝေါဟာရသည်၎င်း။ (နာနတ္ထသညာပနတ္ထံ ဟောတိ-၌ စပ်။) သော သဘာဝေါ၊ ထိုသဘောသည်။ ဝေဒနာဒိတိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့မှ။ နာနတ္ထမေဝ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသည်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နာနတ္ထသညာပနတ္ထံ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်ကို သိစေရခြင်းအကျိုးငှါ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

တသ္မာတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ ရူပဋ္ဌေန၊ မှ။ အနညတ္တာ၊ တမျိုးတခြား မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ရူပံ နိယတန္တိ ဝတ္ထံ ဟောတိ-၌ စပ်။) ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပမေဝ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်သာတည်း။ ဝေဒနာဒိသဘာဝံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏ ခံစားခြင်း အစရှိသော သဘောရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝတွာ၊ မဆိုမူ၍။ (တိုက်ရိုက် မဆိုမူ၍။) ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝဒတော၊ ဆိုသော ပရဝါဒီ၏။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဝဒန္တေန၊ ဆိုသော ပရဝါဒီသည်” ဟု ပေး၏။ အစပ်ရှာ၍ မရပါ။] တစ္ဆ ဝစနံ၊ ထိုရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတံ ဟူသော စကားသည်လည်း။ [တစ္ဆ ဝစနန္တိ ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ ဝစနံ။-အန။] ဝတ္ထပ္ပကာရေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ သဒေါသံ၊ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်၏။

၁။ သေဝေါဟာရော။ ။အဋ္ဌကထာ၌ “သေ ဝေါဟာရော”ကို ရူပသဘာဝဝေါဟာရော၊ ရူပဋ္ဌဝေါဟာရော ဝါ-ဟု ၂-နည်း ဖွင့်၏။ ထိုဝေါဟာရ ၂-မျိုးလုံးသည်ပင် ဝေဒနာစသည်တို့မှ ရုပ်၏ ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို သိစေရခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ “ရူပသဘာဝေါ”ကို “ရူပဿ+သဘာဝေါ”ဟု၎င်း၊ “ရူပဋ္ဌော”ကို “ရူပဿ+အတ္ထော”ဟု၎င်း သမ္ပန်+သမ္ပန္နိခွဲ၍ ဆဋ္ဌိ တပျူရိသ် သမာသ် တွဲရာ၌ကား ရုပ်က တခြား သဘာဝအတ္ထတို့က တခြားဟု ထင်ရသော်လည်း ရုပ်နှင့် သဘာဝ၊ ရူပနှင့် အဋ္ဌသည် မကွဲမပြား။ ထိုသို့ မကွဲပြားသော်လည်း အတေဒ ဘေဇ္ဇပစာရနည်းအားဖြင့် ကွဲပြားသကဲ့သို့ ဆိုထားသည်”ဟု မှတ်ပါ။

၂။ ဝုတ္တပ္ပကာရေန သဒေါသံ။ ။“ဝုတ္တပ္ပကာရေနာတိ ရူပဋ္ဌတော အညဿ ရူပဿ အဘာဝါတိအာဒိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန”ဟု အနုဒီကာဖွင့်၏။ “ဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာဟူသည် ရူပဋ္ဌတော အညဿ ရူပဿ အဘာဝါ စသော အခြင်းအရာတည်း။ အာဒိနာဖြင့် “ယော ရူပဿ နိယာမော ဝုစ္စယျ။ ။ပေ။ ရူပဋ္ဌ န ဟောတိ” တိုင်အောင် ယူပါ။ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် (ထို အကြောင်းကြောင့်) “ရူပံ ရူပမေဝ၊ န ဝေဒနာဒိသဘာဝ” ၏ အဓိပ္ပါယ်နေ ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ ဝတ္ထပ္ပံ(ဆိုထိုက်၏)။

အထ၊ ထိုသို့ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်ပါလျက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ပဋိ-
 ဇာနာတိ၊ ဝန်ခံရသနည်း။) [ယဒိ သဒေါသံ။ အထ ကသ္မာ ပဋိဇာနာတိတိ
 ယောဇနာ။-အနု။] ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ၊ ဟူသော စကားကို
 (ဝတ္ထုဗ္ဗံ-၌ စပ်။) ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပမေဝ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသည်
 သာတည်း။ ဝေဒနာဒိသဘာဝံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏ ခံစားခြင်း အစ
 ရှိသော သဘောရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော
 အလိုဖြင့်။ (သကဝါဒီနာ၊ သည်။) ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
 ဝဒန္တေ၊ ဆိုလသော်။ [ဝဒန္တောဟု ရှိသည်ကို စဉ်စားပါ။] ရူပံ ရူပဋ္ဌေန
 နိယတန္တိ၊ ဟူသော ပြဿနာကို။ ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံ၏။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။

၈၊ စောဒနာပါဦးအံ့။ တေ၊ ဤ“ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတံ”ဟူသော
 စကားကို။ အတ္ထနာဝ၊ သကဝါဒီ ဟူသော မိမိသည်ပင်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။
 ပရေန၊ ပရဝါဒီသည်။ န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
 ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ နန္ဒိ၊ မဆိုထိုက်
 သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ မဆို
 ထိုက်သည်ကား။) န၊ မဟုတ်။ (ဝတ္ထုဗ္ဗံ ဝေ၊ ဆိုထိုက်သည်သာ။) (ကသ္မာ၊
 နည်း။) အတ္တာနမ္ပိ၊ မိမိဟူသော သကဝါဒီကိုလည်း။ ပရံ ဝိယ၊ တပါးသော
 သူကိုကဲ့သို့။ ဝစနတော၊ ဆိုခြင်းကြောင့်တည်း။

၉၊ တနည်း။ ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိ(တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ သကဝါဒီနာ၊
 သည်။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အညထာ ရူပဋ္ဌေန နိယာမေန (ရူပံ နိယတံ)ဟူသော မလိုအပ်သော အပြစ်ရောက်
 သည်”ဟု ဆိုခဲ့၏။ ထိုဆိုအပ်ခဲ့သောကြောင်းနှင့် အကျိုးဖြစ်သော အပြစ်ကို ရည်ရွယ်၍
 “ဝုတ္ထပ္ပကာရေန သဒေါသံ”ဟု ဆိုသည်။

၁။ နနု စ။ ဝေ။ န ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိ။ ။ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။ “ရူပံ ရူပဋ္ဌေန
 နိယတံ”ဟူသော စကားသည် သကဝါဒီ၏ စကားဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိစကားကို
 မိမိသည်ပင် “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံသည်ဟု မဆိုထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော”ဟု
 စောဒနာသည်။

၂။ န ။ ဝေ။ ဝစနတော။ ။မိမိကိုပင် သူတပါးအနေအားဖြင့် စကား သုံးစွဲ
 ခြင်းကြောင့် ပဋိဇာနာတိ(ဝန်ခံ၏-ဟု) န နဝတ္ထုဗ္ဗံမဆိုထိုက် မဟုတ်၊ ဆိုထိုက်ပါ
 သည်-ဟုလို့။

၃။ ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိ ဝါ။ ။ဤနည်းကား “နန္ဒ စေတံ”စသော စောဒနာ သောနော
 နည်းမှ တနည်းပြုသော စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိ”ဟူသော စကားသည်
 “အဓိပ္ပါယေန ဝတ္ထုဗ္ဗံ”တုန်းက ဆိုအပ်သော စကားတည်း-ဟု မှတ်ပါ။ ထို“ဝတ္ထုဗ္ဗံ”၌
 “သကဝါဒီနာ ဝတ္ထုဗ္ဗံ”ဟု ဆိုလိုသည်။

စ၊ ဆက်။ တေန၊ ထိုသကဝါဒီသည်။ ယဒိ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ အကယ်၍ ဆိုထိုက်အံ့။ သော စ၊ ထိုသကဝါဒီသည်လည်း။ တေမတ္တံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ယဒိ စ ပဋိလာနာတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဝန်ခံအံ့။ (ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။) အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ သကဝါဒီ၊ မေးသော သကဝါဒီသည်။ ပဋိလာနာတိ၊ ဝန်ခံသနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီး ကား။ ဧထ၊ ဤ “ရှုပ် ရှုပ်ပေဋ္ဌန နိယတန္တိ အာမန္တာ” ဟူသော ပါဠိရပ်၌။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

အတ္ထန္တရပသေနာတိ၊ ဟူ၍။ တတ္ထ၊ ထိုပရိယာရစကားရပ်၌။ (အဋ္ဌကထာဝယ် ဖြေသော စကားရပ်၌။) ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ကာရဏံ၊ ရှုပ် ရှုပ်မေဝ၊ န ဝေဒနာဒိသဘာဝံ ဟူသော သင့်သော အကြောင်းကို။ နိဂ္ဂဟိတော၊ လျှိုဝှက်၍။ ပရေန၊ ပရဝါဒီသည်။ စောဒိတံ၊ စောဒနာအပ်ပြီး။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ တမေဝ ကာရဏံ၊ ထို ရှုပ် ရှုပ်မေဝ န ဝေဒနာဒိသဘာဝံ အစရှိသော အကြောင်းကိုပင်။ ဒုဿေတွာ၊ ပြ၍။ စောဒနံ၊ စောဒနာကို။ နိဝတ္ထေတိ၊ နှစ်စေ၏။

၁။ ယဒိ စ ပေ။ အတ္ထော။ “သကဝါဒီနာ ဝတ္ထုဗ္ဗံ” ဟူသော နည်း၌ လစ္စ ဒေါသကို ပြုလို၍ “ယဒိ စ” စသည်ကို မိန့်သည်။ “ရှုပ် ရှုပ်ပေဋ္ဌန နိယတံ” ဟူသော စကားသည် အကယ်၍ သကဝါဒီ ဆိုထိုက်သော ပြဿနာ ဖြစ်အံ့။ ထိုသကဝါဒီ သည်ပင် ဤ ပြဿနာ၏ အနက်ကို အကယ်၍ ဝန်ခံလည်း ဝန်ခံအံ့။ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် အဘယ်ကြောင့် “မေးသော သကဝါဒီသည် ဝန်ခံ၏” ဟု ဤနေရာ၌ ဤအနက် ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။ “မေးသူလည်း သကဝါဒီ၊ အာမန္တာ-ဟု ဝန်ခံသူလည်း သကဝါဒီ” ဟု မဖြစ်နိုင်ပါ-ဟုလို။

၂။ အတ္ထန္တရ ပေပ။ နိဝတ္ထေတိ။ ။ အတ္ထန္တရ-ဟူသည် အဋ္ဌကထာ၌ ပြုအပ် သော “ရှုပ် ရှုပ်မေဝ၊ န ဝေဒနာဒိသဘာဝံ” ဟူသော အနက်တည်း။ ထိုအနက် ဟူသော အကြောင်းကို ပရဝါဒီက မသိဟန်ဆောင်သောအားဖြင့် ထိုအကြောင်းကို လျှိုဝှက်၍ မေးသောကြောင့် ထိုအကြောင်းကိုပင်ပြ၍ စောဒနာကို နှစ်စေရသည်။ “ဖြေသည်” ကိုပင် “နှစ်စေသည်” ဟု ဆိုသည်။ [ဝုတ္တမေဝ ကာရဏန္တိ “ရှုပ် ရှုပ်မေဝ၊ န ဝေဒနာဒိသဘာဝန္တိ ဧဝံ ဝုတ္တမေဝ ယုတ္တံ” “ဧထ ဟိ” တိအာဒိနာ ဒုဿေတွာ။ အထ ကသ္မာ ပဋိလာနာတိတိ ဝုတ္တံ စောဒနံ နိဝတ္ထေတိ။-အနု။

ဆက်ဦးအံ့။ ။ “ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိ ဝါ” စသော နည်း၌ မေးသူသည် သကဝါဒီ မဟုတ်။ ပရဝါဒီတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပရေန စောဒိတံ” ဟု ဆိုသည်။ ထို စောဒနာဟူသည် လည်း န ဝတ္ထုဗ္ဗံ စသော စောဒနာတည်း။ [ပရေန စောဒိတန္တိ “န ဝတ္ထုဗ္ဗံ ရှုပ် ရှုပ်ပေဋ္ဌန နိယတံတိအာဒိနာ ပရဝါဒီနော စောဒန္တံ သန္ဓာယာဟ။-အနု။] ပရဝါဒီက “ရှုပ် ရှုပ်မေဝ၊ န ဝေဒနာဒိသဘာဝံ” ဟု ဖြေဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကို လျှိုဝှက်၍ မေးသောကြောင့် ထို အကြောင်းကိုပင် ပြ၍ သကဝါဒီက စောဒနာကို တားမြစ်ရ သည်” ဟူရာ၌ “အထ ကသ္မာ ပဋိလာနာတိ” ဟူသော စောဒနာကို တားမြစ်သည်-ဟု ဆိုလိုသည်။

ဣတော အညထာတိ၊ ကား။ ရူပါဒိသဘာဝမတ္တံ၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့၏
 ဖောက်ပြန်ခြင်း အစရှိသော သဘောမျှကို။ မုဉ္ဇိတွာ၊ လွတ်၍။ တေန၊ ထို
 ပရဝါဒီသည်။ ပရိကပ္ပိတံ၊ ကြံဆအပ်သော။ နိယတံ၊ နိယတသည်။ နတ္ထိ၊
 မရှိ။ [ရူပုန စသော သဘောကို ပရဝါဒီ၏ နိယတ ဟု ကြံ၏။ ထို ကြံအပ်သော
 နိယတ မရှိ-ဟူလို။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပရိကပ္ပိတဿ၊ ပရဝါဒီသည် ကြံဆ
 အပ်သော။ တဿ၊ ထို နိယတကို။ နိဝတ္တနတ္ထိ၊ တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။
 ပုန၊ တဖန်။ တေနော နယေန၊ ထိုနည်းဖြင့်ပင်။ စောဓေတုံ၊ စောဓနာ
 ခြင်းငှါ။ မိစ္ဆတ္တနိယတန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သကဝါဒီ
 သည်။) အာဟ၊ မေးပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဓမ္မကထာဝဏ္ဏနာ နိဠိတာ။

ကေဝိသတိမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဠိတာ။

၂၂-ဗာဝီသတ်မဂ္ဂ

၂-ကုသလစိတ္တကထာ အဖွင့်

၈၉၄ - ၈၉၅။ ကုသလစိတ္တကထာယံ၊ ခြံ။ ဇဝနက္ခဏေတိ၊ ကား။ ပရိနိဗ္ဗာနစိတ္တတော၊ ပရိနိဗ္ဗာနစုတိစိတ်မှ။ ပုရိမဇဝနက္ခဏေ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ဇောခဏ၌။ (ကြိယသတ်သမ္ပဇညာနံ ဝသေန အသမ္မောဟမရဏ ဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တံ- ခပ်။) [ပုရိမဇဝနက္ခဏေတိ ပရိနိဗ္ဗာနစိတ္တတော အနန္တဗုဒ္ဓိတံ ပုရိမ ဇဝန ဝါရက္ခဏေ။-အနု။]

ကုသလစိတ္တကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အာနေဥကထာ အဖွင့်

၈၉၆။ ဘဝင်္ဂစိတ္တေတိ(ဇတ္တ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဘဝင်္ဂပရိယောသာ- နတ္တာ၊ ဘဝင်၏ အဆုံး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ဘဝင်စိတ်တွင် အဆုံး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စုတိစိတ္တံ၊ စုတိစိတ်ကို။ ဘဝင်္ဂစိတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဆိုပြီ။ [ဘူမိ၊ ဇာတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ၊ သင်္ခါရ၊ အာရုံအားဖြင့် အလုံးစုံ တူသောကြောင့် စုတိစိတ်ကိုပင် “ဘဝင်္ဂစိတ္တံ” ဟု ဆိုထားသည်။]

အာနေဥကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-တိသောပိ ကထာ အဖွင့်

၈၉၈-၉၀၀။ သတ္တဝသိကံ၊ ၇-နှစ်အရွယ်ရှိသော။ ဂဗ္ဘံ၊ ကိုယ်ဝန် သူငယ်ကို။ ဒိသွာ၊ မြင်ရ၍။ ဂဗ္ဘေယေဝိ၊ အမိဝမ်း၌ပင်။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ- ဟေတုဘူတော၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဣန္ဒြိယပရိပါကော၊ သဒ္ဓါ အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏ ရင့်ကျက်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိပိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်ခြင်း

၁။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိံ ဂဗ္ဘေယေဝ။ ။ သတ္တဝသိကာ တိ သောပါကသာမဏေ- ရာဒယော အရဟတ္တံ ပတ္တာ၊ သတ္တဝသိကောပိ ဂဗ္ဘော အတ္ထိတိ ပရဝါဒိနော အဓိပ္ပာယ်တော်။-အနု။ [ခုနစ်နှစ်အရွယ် သောပါကသာမဏေ စသူတို့ အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်ပုံကို မြင်ရ၍၎င်း၊ အရှင်သီဝလ်၏ အလောင်းဖြစ်သော ကိုယ်ဝန်သူငယ်၏ မယ်တော်ဖြစ်သော သုပ္ပါဝါသာ၏ ဝမ်း၌ ခုနစ်နှစ်ကျော်ကျော် နေခဲ့ရပုံကို၎င်း သတိ ထား၍ ပရဝါဒိသည် အမိဝမ်း၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်နိုင်၏” ဟု အယူရှိသည်။

သည်လည်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညတိ၊ ပရဂါဒီ မှတ်ထင်၏။ အာကာသသုပိနံ၊ ကောင်းကင်သို့ သွားရ၏ဟု မြင်မက်သော အိပ်မက်ကို။ ဒိသွာ၊ မြင်ရ၍။ အာကာသဂမနာဒိအဘိညာဝိယ၊ ကောင်းကင်သို့ သွားကြောင်း အစရှိသော အဘိညာဉ်ကိုကဲ့သို့။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်၎င်း။ အရဟတ္တပတ္တိ စ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်း သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ မညတိ၊ ပရဂါဒီ မှတ်ထင်၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

တိဿောပိ ကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-အာသေဝနပစ္စယကထာ အဖွင့်

၉၀၃-၉၀၅။ န ကောစိ အာသေဝနပစ္စယံ အာသေဝတိ နာမာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ဗိဇံ၊ သရက်၊ ပိန္နဲ အစရှိသော မျိုးစေ့သည်။ စတုမဓုရ- ဘာဝံ၊ စတုမဓုရ၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ လေးမျိုးသော ချိုဆိမ့်သော အရသာ၏ အဖြစ်ကို။ န ဂဏှာတိ ယထာ၊ မယူနိုင်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဘာဝနာသင်္ခါတံ၊ ထုံမွမ်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အာသေဝနပစ္စယံ၊ အာသေဝနပစ္စည်းကို။ ဂဏှန္တော၊ ဟူသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အာသေဝန္တော၊ နာမ၊ အဖန်ဖန်ဖြစ်စေသော တရားမည်သည်။ ဝါ၊ ထုံမွမ်းသော တရားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အာသေဝနပစ္စယကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ အာကာသသုပိနံ။ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တယ ဝိယ သုပိနံ အာကာသ- သုပိနံ၊ တံ အဘိညာနိမိတ္တံ မညတိ (ဈာန်အဘိညာဉ်ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ထင်၏။)

၂။ ယထာ ဗိဇံ ဝါ။ ခဏိကတ္တေပိ ဝါ-ရုပ် နာမ် တရားတို့၏ ခဏိက ဖြစ်ပါ သော်လည်း အစေတနေသုပိ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပေသု (မျိုးစေ့ကဲ့သို့ ကုန္ဒြိယဗဒ္ဓ မဟုတ်သော ရုပ်တို့၌သော်မှလည်း) ဘာဝနာဝိသေသော (မိမိသတ္တိကို ထုံမွမ်းခြင်း ဟူသော သတ္တိ အထူးကို) လဗ္ဗတိ (ရအပ် ရနိုင်တုံသေး၏) ကိမင်္ဂံ ပန သဓေဘနေသု (စေတနာနှင့် တကွဖြစ်သော ဇောတို့၌ အဘယ်မှာ မရနိုင်ဟု ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။) ဣတိ ဒသေတံ ယထာ ဗိဇံ စတုမဓုရဘာဝံ န ဂဏှာတိတိ နံဓဿနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ [ဤသို့ စာအုပ်တို့၌ န-သဒ္ဓါပါနေသော်လည်း ဋီကာဖွင့်ပုံမှာ န-သဒ္ဓါ မပါသကဲ့သို့ ထင်၏။ ဘာကြောင့် နည်း မျိုးစေ့သည် မိမိ၏ ချို့-သာ သတ္တိကို ပင်စည်မှစ၍ အသီးတိုင်အောင် ထုံစေနိုင် သာကြောင့်တည်း။

၁၀-ခဏိကကထာ အဖွင့်

၉၀၆-၉၀၇။ ပထဝီယာဓိရူပေသု၊ ပထဝီ အစရှိသော ရုပ်တို့တွင်။
 ကေသဉ္စိ၊ အချိုရုပ်တို့၏။ ဥပ္ပါဒေ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ကေသဉ္စိ၊
 အချိုရုပ်တို့၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ရူပ-
 သန္တတိယာ၊ ရုပ်အစဉ်၏။ ဧဝံ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ဤသို့ တည်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။
 ဟိ၊ မှန်။ ယေဟိ၊ အကြင် အနန္တရာဓိပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ အရူပသန္တတိယာ ဝိယ၊
 နာမ်တရားတို့၏ အစဉ်ကဲ့သို့။ ရူပသန္တတိယာ၊ ရုပ်တရားအစဉ်၏။ ပဝတ္တိ၊
 ဖြစ်ခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ရူပါနံ၊ ရုပ်တို့၏။ ဝါ၊ ရုပ်တို့မှ။
 (တေ)အနန္တရာဓိပစ္စယာ၊ ထို အနန္တရ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့သည်။ [အာဓိဖြင့်
 သမနန္တရ၊ အနန္တရူပနိဿယ စသည်ကို ယူ။] န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊
 ထို့ကြောင့်။ စိတ္တေ စိတ္တေ၊ စိတ္တကွဏတိုင်း စိတ္တကွဏတိုင်း၌။ မဟာပံထဝီ၊
 မဟာပထဝီရုပ်သည်။ သဏ္ဍာတိ၊ တည်သလော။ ဣဓိအာဒိ၊ ဤသို့ အစ
 ရှိသော စကားကို။ စောဒိတံ၊ စောဒနာအပ်ပြီ။ [ပါဠိထော်၌ “စိတ္တေ
 မဟာပထဝီ သဏ္ဍာတိ” ဟု စိတ္တ တပုဒ်သာ ရှိသော်လည်း ဝိစ္စာလောပကြံ၍
 စိတ္တေ စိတ္တေဟု ဖွင့်ဟန် တူသည်။ အနုဋီကာ၌လည်း “စိတ္တကွဏေ စိတ္တကွဏေ
 ပထဝီအာဒိနံ ဥပ္ပါဒနိရောဓေဟိ ဘဝိဘဗ္ဗန္တိ” ဟု ဝိစ္စာဖြင့် ဖွင့်သည်။]

ခဏိကကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။
 ဗာဝီသတိမဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ ဧဝံ ပတိဋ္ဌာနံ။ ။ ခန္ဓာကိုယ်ကို သတိထားကြည့်ပါ။ ကမ္မဇကလာပ်စသော
 ရုပ်တို့၏ အစဉ်သည် တချို့က စိတ်၏ ဥပါဒ်၌ဖြစ်၍ တချို့က စိတ်၏ ဌီခဏ၊ ဘင်ခဏ
 တို့၌ ဖြစ်ကြ၏။ ဤသို့ အဖြစ်တွေ့သော ရုပ်တို့သည် အချုပ်လည်း မတူနိုင်ကြ။ တချို့
 ရုပ်များ၏ ချုပ်ဆဲခဏ၌ တချို့ရုပ်တွေက ဥပါဒ်ဆဲဖြစ်၍ တချို့ရုပ်များက ခဏထယ်
 ၄၉-ချက်ခန့် တည်တံ့၍ နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်သထည်ကိုယ်ကြီးသည် စိတ်များ
 ကဲ့သို့ ပြတ်၍ ပြတ်၍ မသွားပဲ တည်လျက် တည်လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရပေသည်။
 ထို့ကြောင့် “ဧဝံ ပတိဋ္ဌာနံ ရူပသန္တတိယာ” ဟု ဆိုသည်။

၂၃-ကေဝိသတ်မဂ္ဂ

၁-ကောဓိပ္ပိယကထာ အဖွင့်

၉၀၀။ ကရုဏာဓိပ္ပိယေန၊ ကောဓိပ္ပိယောတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။
 ဝဂါဓိပ္ပိယတော၊ ဝဂတည်းဟူသော အလိုမှ။ အညာဓိပ္ပိယော၊ အခြား
 သော အလိုရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ (မေတုနော ဓမ္မော ပဋိသေဝိတဗ္ဗော-၌
 စပ်။) ဣတိ ဝတ္တံ ဟောတိ။ ဧကော အဓိပ္ပိယောတိ ဣတ္ထိ၊ ဟူသော
 ဤပါဠိ။ ဧကသဒ္ဓေါ၊ ဧကသဒ္ဓါကို။ ဧကတော ဘာဝေ၊ အတူတကွ၏အဖြစ်
 ဟူသော အနက်၌။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သမာနတ္ထေ၊ ဧကသဒ္ဓါ၏
 သမာနအနက်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ ကောဓိပ္ပိယေနာတိ၊ ကော-
 ဓိပ္ပိယေန ဟူသော ပါဠိ၌။ ဝဂါဓိပ္ပိယေပိ၊ ဝဂါဓိပ္ပိယ၌လည်း။
 ကောဓိပ္ပိယတာ၊ တူသော အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

(တနည်း)-ကလျာ၊ ကြောင့်။ ဧကော အဓိပ္ပိယောတိ ဣတ္ထိ၊ ၌။
 ဧကတောဘာဝေ၊ ၌။ ဧကသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎်။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဧကသဒ္ဓဿ၊ ၎်။ သမာနတ္ထေ၊
 အတူဟူသော အနက်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဝဂါဓိပ္ပိယေပိ၊ ၌လည်း။
 ကောဓိပ္ပိယေနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ကောဓိပ္ပိယတာ၊ တူသော အလို
 ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဧကော အဓိပ္ပိယောတိ
 ဣတ္ထိ၊ ၌။ ဧကတောဘာဝေ၊ ၌။ ဧကသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎်။ ဣတိ
 ဝိညာယတိ၊ ၎်။

ကောဓိပ္ပိယကထာဏ္ဍနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-၇-ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာ အဖွင့်

၉၁၀-၉၁၄။ ဣဿရိယေန၊ စိတ်ကို အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ယထာဓိဗ္ဗေတဿ၊ ဧကြင် အကြင် အလိုရှိအပ်သော အမှုကို။ ကရဏံ၊ ပြုနိုင်
 ခြင်းသည်။ ဣဿရိယကာမကာရိတာ၊ မည်၏။ ဂစ္ဆေယျာတိ၊ ကား။
 ဂဗ္ဘသေယျာက္ကမနံ၊ ဂဗ္ဘသေယျသို့ သက်ရောက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ
 သလော။

ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေတု ။ ပေ ။ ကရိယတိတိ ဧတ္ထေ ဟူသော ဤပါဠိ၌ ။ ဒုတ္တရကာရိတာ နာမ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုကျင့်အပ်သော အကျင့်ကို ပြုကျင့်ခြင်းမည်သည်ကို။ ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေတု၊ စိတ်ကို အစိုးရ သူ၏ အဖြစ်ကြောင့် အလိုအတိုင်း ပြုနိုင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ စိတ်ကို အစိုးရသည့်အတွက် အလိုအတိုင်း ပြုနိုင်ခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ ကရိယမာနာ၊ ပြုအပ်သော်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာအယူကြောင့်။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာအယူနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ကရိယမာနာ၊ ပြုအပ်သော။ ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေတု နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗော၊ ၎င်း။

ဣဿရိယကာမကာရိတာကသာဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-ပတိဂ္ဂပကထာ အဖွင့်

ဇ္ဇာ၅-ဇ္ဇာ၆။ မေတ္တာဒယော၊ မေတ္တာ အစရှိသော တရားတို့ကို။ သန္တာယ၊ ၍။ မေတ္တာဒယော ဝိယ၊ မေတ္တာ အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ န ရာဂေါ၊ ရာဂလည်း မဟုတ်သော။ ရာဂပတိဂ္ဂပကော၊ ရာဂ၏တူသော သဘောရှိသော။ ဝါ၊ ရာဂ အတုဖြစ်သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤပြဿနာ၌။ ရာဂမေဝ၊ ရာဂကိုပင်။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။ ဒေါသေပိ၊ ဒေါသ၌လည်း။ ဝေံ၊ ဤအတူတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ရှေးဆရာတို့ ဆိုကြကုန်၏။

ပတိဂ္ဂပကထာဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ ရာဂမေဝ ဂဏှာတိ။ ။ မေတ္တာ စသည်ကို ဥပမာဖြု၍ ရိုးရာ ရာဂလည်း မဟုတ်ပဲ ရာဂအတု ရှိသေး၏ ဟူရာ၌ ထိုအတု ဟူသည် မေတ္တာ စသည်ကို ကြည့်မယ် လိုက်လျှင် ရာဂပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ရာဂမေဝ ဂဏှာတိ”ဟု ဋီကာ၌ တောက်ချက် ချသည်။

အနုဋီကာ။ ။ အညစိတ္တဿ (မေတ္တာ စသည်နှင့် ယှဉ်သောစိတ်မှတပါး အခြား စိတ်တမျိုး၏) သိနိယုနာကာရော (ချစ်ခြင်း အခြင်းအရာသည်) ရာဂဿေဝ ပဝတ္ထိ အာကာရောတိ အတ္ထော၊ တေနေဝါဟရာဂမေဝ ဂဏှာတိတိ။ ဝေံ ဒေါသေပိတိ ဧတ္ထ ဣဿာဒယော ဝိယ န ဒေါသော၊ ဒေါသပဋိဂ္ဂပကော ကောစိ အတ္ထိတိ ဒေါသမေဝ ဂဏှာတိတိ ယောဇေတဗ္ဗိ။

၉-အပရိနိပုန္ဒကထာ အပွင့်

၉၁၇-၉၁၈။ န အနိစ္စာဒိဘာဝန္တိ ဣတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ တေဿ ဤရုပ်၏။ အနိစ္စာဒိဘော၊ အနိစ္စ အစရှိသော။ ဘာဝေါ၊ ပင်ကိုယ် သဘော သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို၊ အနိစ္စာဒိဘာဝန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဂုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ န ကေဝလဉ္စိ ပဌမသစ္စမေဝ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေန၊ ဆိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ ဒုက္ခညေဝ ပရိနိပုန္ဒန္တိ၊ ဟူသော။ ပုစ္ဆာ၊ ပုစ္ဆာကို။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (သကဝါဒိနာ၊ သည်။) ကတာ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတံ၊ ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဧဝံ သတိံ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ (ဒုက္ခသစ္စာကို ရည်ရွယ်၍ ပုစ္ဆာပြုအပ်သော်) တေန၊ ထိုသကဝါဒိသည်။ စက္ခာယတနံ အပရိနိပုန္ဒန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ ဝါ၊ ကို။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာသနည်း။) ဟိယ(သသ္မာ)၊ ကြောင့်။ စက္ခာယတနာဒိနိ၊ စက္ခာယတန အစရှိသော တရားတို့သည်။ အနုပါဒိန္နာနိ၊ ဒုက္ခသစ္စာတွင် မပါဝင်သည့် အနုပါဒိန္န တရားတို့သည်၎င်း။ လောကုတ္တရာနိ ဝါ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာဖြစ်သော လောကုတ္တရာတရားတို့သည်၎င်း။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ (တသ္မာ န ဝတ္ထဗ္ဗံ သိယာ)။

၁။ ဧဝံ သတိံ ။ ဝေ။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ သိယာ။ ။ “ဒုက္ခညေဝ” အရ ဒုက္ခသစ္စာ တရပ်လုံးကို ယူ၍ “ပရိနိပုန္ဒလော” ဟု မေးရာဝယ် “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံပြီးဖြစ်သော ပရဝါဒီတို့ “စက္ခာယတနံ ပရိနိပုန္ဒ-လော” ဟု စသော ပြဿနာကို မမေးထိုက်။ ဘာကြောင့်နည်း-စက္ခာယတနသည် “ဒုက္ခညေဝ” အရ၌ ပါဝင်ပြီးဖြစ်၍ “ပရိနိပုန္ဒ” ဟု ဝန်ခံပြီးဖြစ်သည့်အတွက် ဒုက္ခသစ္စာတွင် ပါဝင်သော စက္ခာယတနကို “အပရိ-နိပုန္ဒလော” ဟု မေးခွင့် မရှိသောကြောင့်၎င်း၊ ပရဝါဒီကလည်း “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည့်အတွက် ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်သောကြောင့်၎င်းတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဤသို့ ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်ပါလျက် ဆိုခြင်းကို အနုဒ္ဓိကာဉ္စိ ပရဝါဒီ၏ ဝါဒအတွက် ရှေ့နောက်နှိုးနှော၍ မရခြင်းမှာ ထုံးစံသဘောပင် ဖြစ်၏” ဟု ဆို၍ “တထာဟိ သော ဝိညဟိ ပဋိက္ခိတ္တော၊ တထာ ဝေဝ တံ အမေယိ တက္က တတ္ထ ဝိဘာဝိတံ” ဟု မိန့်သည်။

၂။ န ဟိ ။ ဝေ။ လောကုတ္တရာနိ ဝါ။ ။ ဤစကားဖြင့် စက္ခာယတန၏ ဒုက္ခသစ္စာတွင် ပါဝင်ကြောင်းကို ခိုင်မြဲစေသည်။ စက္ခာယတနာဒိနိန္ဒ အာဇံဖြင့် ပါဠိ တော်၌လာသော သောတာယတန စသည်တို့ကို ယူပါ။ ထို စက္ခာယတန အစရှိသည် တို့သည် အနုပါဒိန္န (အာရုံပြုသောအားဖြင့် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သော ကံသည် အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် မယူအပ်ကုန်သော တရားများ) မဟုတ်ကြ၊ ဥပါဒိန္န ကမ္မဇရုပ် တရားများ ဖြစ်ကြ၏။ [ဥပါဒိန္နတရားတို့သည်သာ တဏှာကြောင့် ဖြစ်ရသော ဒုက္ခ-

တန္တိံ၊ တံ ဟူသော ပုဒ်၏။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) ဒုက္ခညောင်၊ ဒုက္ခသစ္စာ သည်သာ။ ပရိနိပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ထက်ဝန်းကျင် ပြီးစေအပ်သော တရားတည်း။ ရူပံ ပန၊ ရုပ်သည်ကား။ န (ပရိနိပ္ပန္နံ)၊ ပရိနိပ္ပန္နံ မဟုတ်။ ဣတိ တေ၊ ဤစကားကို။ ရူပဿ စ၊ ရုပ်၏လည်း။ (စ-ဖြင့် အခြားဒုက္ခကို ဆည်း) ဒုက္ခတ္တာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ နော ဝတ္ထဗေ ဝတ၊ မဆိုထိုက်လေစွတကား။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အနက်။

အပရိနိပ္ပန္နံကထာဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။
တေဝိသတိမဝဂ္ဂဝတ္ထနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကထာဝတ္ထုပကရဏမူလဋီကာ သမတ္တာ။
ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကဏာ မူလဋီကာ နိဿယ

ပြီးပြီ။

သစ္စာ အစစ်တည်း။ ဥပါဒိန္နံ မဟုတ်သော အနုပါဒိန္နတရားတို့ကား “ယဒနိစ္စံ၊ တံ ဒုက္ခံ” အရ ဒုက္ခသစ္စာတွင် ပရိယာယ်အားဖြင့် ပါဝင်ကြသည်။] ထို့ကြောင့် စက္ခာယတန စသောတရားတို့သည် စင်စစ်အားဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာတွင် ပါဝင်ကြသည်။ ထို စက္ခာယတန စသော တရားတို့သည် န လောကုတ္တရာနိ ဝါ-လောကုတ္တရာတရားများလည်း မဟုတ်ကြ။ ထို့ကြောင့် မဂ္ဂသစ္စာ နိရောဓသစ္စာတို့၌ မပါဝင်ကြ။ ဒုက္ခသစ္စာ၌သာ ပါဝင်ကြသည်-ဟူလို။ [န ဟိ အနုပါဒိန္နာနိတိ ဣမိနာ စက္ခာယတနံဒိဋ္ဌိံ သမုဒယသစ္စေန သင်္ဂဟာ-ဘာဝမာဟ (သမုဒယသစ္စာဖြင့် သိမ်းယူမှု၏ မရှိခြင်းကို ဆိုသည်။) န လောကုတ္တရာ-နိတိ ဣမိနာ နိရောဓမဂ္ဂသစ္စောဟိ (သင်္ဂဟာဘာဝမာဟ)-အနု။]

၁။ ဗန္တိ ။ ဝေ ။ ဇေ ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ တံ-ဟူသော ရှိ၏။ ထို တံ-ကို “ဒုက္ခညောင် ပရိနိပ္ပန္နံ၊ န ပန ရူပန္တိ တေ” ဟု ဣကဆရာက သရုပ်ဖော်သည်။ ထိုသို့ သရုပ်ဖော်ရာ၌ ပါဠိတော်ဝယ် “ရူပံ အပရိနိပ္ပန္နံ၊ ဒုက္ခညောင် ပရိနိပ္ပန္နံ” ဟူသော ပါဠိတော်ကို ယူထားသော်လည်း “ရူပံ အပရိနိပ္ပန္နံ” ကို ချိုး၍ “န ပန ရူပံ” ဟု သရုပ်ဖော်သည်။ [အနုဋီကာ၌ကား ဇေ-ဖြင့် အဋ္ဌကထာရှိတိုင်း ထို ၂-ဝါကျကို ခွဲဖို့ရန် ပြသည်။]

အဋ္ဌကထာနှင့် တွဲဖက်ပို့ချဖို့ရန်

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

ကထာဝတ္ထုပြင်တော်နိဿယ

(ဒုတိယပိုင်း)

[အဋ္ဌမဂ်မှ တေဝိသတိမဂ်အထိ]

၈-အဋ္ဌမဝဂ္ဂ

(၇၃)၁-ဆဂတိကထာ

၅၀၃။ ဂတိယော၊ ဂတိတို့သည်။ ဆ၊ ဖိ-ပါးတို့လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တဂဝတာ၊ သည်။ နိရယော၊ ငရဲ၎င်း။ တိရစ္ဆာနယောနိ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုး၎င်း။ ပေတ္တိဝိသယော၊ ပြိတ္တာတို့၏ နေရာ၎င်း။ မနုဿာ၊ လူတို့၎င်း။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဂတိယော၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ကာလကဉ္စိကာ၊ ကာလကဉ္စိကာတို့မည်သော။ အသုဗ္ဗ၊ အသုဗ္ဗတို့သည်။ ပေတာနံ၊ ပြိတ္တာတို့နှင့်။ သမာနဝုတ္တာ၊ တူသော အဆင်းသဏ္ဍာန်ရှိကုန်သည်။ သမာနတောဂါ၊ တူသော မေထုန်ခံစားခြင်း ရှိကုန်သည်။ သမာနာဟာရာ၊ တူသော တံတွေး နှစ် စသော အာဟာရရှိကုန်သည်။ သမာနာယုကာ၊ တူသော အသက်တမ်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ပေတေဟိ၊ ပြိတ္တာတို့နှင့်။ သဟ၊ က။ အာဝါဟဝိဝါဟံ၊ သမီးကို ဆောင်ယူခြင်း၊ သမီးကို ပေးပို့ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ နန၊ ဧကန်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဆ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဝေပစိတ္တိပရိသာ၊ ဝေပစိတ္တိနတ်မင်း၏ ပရိသတ် တို့သည်။ ဒေဝါနံ၊ တာဝတိံသာနတ်တို့နှင့်။ သမာနဝုတ္တာ၊ တူသော လှပသော အဆင်းသဏ္ဍာန်ရှိကုန်သည်။ သမာနတောဂါ၊ တူသော ဣ-ဖြာ အာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ခံစားရခြင်း ရှိကုန်သည်။ သမာနာဟာရာ၊ တူသော နတ်သုခ အာဟာရ ရှိကုန်သည်။ သမာနာယုကာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)၊ ဒေဝေဟိ၊ တာဝတိံသာနတ်တို့နှင့်။ သဟ အာဝါဟဝိဝါဟံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဆ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဝေပစိတ္တိပရိသာ၊ တို့သည်။ ပုဗ္ဗဒေဝါ၊ တာဝ-တိံသာနတ်တို့၏ ရှေးနတ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ) နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

န ဝုတ္တဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ အသုရကာယော၊ အသုဗ္ဗအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဆဂတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ်

(၇၄) ၂-အန္တရာတဝကထာ

၅၀၅။ အန္တရာတဝေါ၊ အန္တရာတဝသညံ (အကြား၌ဖြစ်သော တဝ သညံ)။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အန္တရာတဝေါ၊ အန္တရာတဝ ဟူသညံ) ကာမတဝေါ၊ ကာမတဝလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ကာမတဝသ ၈၊ ဓိ၎င်း။ ရူပတဝသ ၈၊ ဓိ၎င်း။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ အန္တရာတဝေါ၊ သညံ။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၀၆။ အတ္ထိ။ ပေ။ အာမန္တာ။ သာ၊ ထိုအန္တရာတဝသညံ။ ပဉ္စမိ၊ ၅-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ယောနိ၊ ယောနိလော။ သာ၊ သညံ။ ဆဋ္ဌမိ၊ ၆-ခု မြောက်ဖြစ်သော။ ဂတိ၊ ဂတိလော။ သာ၊ ထိုအန္တရာတဝသညံ။ အဋ္ဌမိ၊ ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိလော။ သော၊ ထို အန္တရာတဝသညံ။ ဒသမော၊ ဆယ်ခုမြောက်သော။ သတ္တာဝါသော၊ သတ္တာဝါသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အန္တရာတဝေါ၊ သညံ။ တဝေါ၊ တဝလော။ ပေ။ အတ္တဘာဝပ္ပဋိလာဘော၊ အတ္တဘောကို ရခြင်း လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အန္တရာတဝပဂံ၊ အန္တရာတဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သညံ။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အန္တရာတဝပဂါ၊ အန္တရာတဝသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ ထိုသညံ။ အတ္ထိ၊ ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အန္တရာတဝေါ၊ ဌံ။ သတ္တာ၊ ထိုသညံ။ ဇာယန္တိ၊ ပဋိသန္ဓေကုန်သလော။ ပေ။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အဆက်ဆက်လည်း ပဋိသန္ဓေနေကြကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အန္တရာတဝေါ၊ ဌံ။ ရူပံ၊ သညံ၎င်း။ ပေ။ ဝိညာဏံ၊ သညံ၎င်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အန္တရာတဝေါ၊ သညံ။ ပဉ္စဝေါကာရတဝေါ၊ ပဉ္စဝေါကာရတဝလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၀၇။ ကာမသဝေါ၊ သညံ။ အတ္ထိ၊ ဓိ။ ကာမတဝေါ၊ သညံ။ တဝေါ၊ တဝလော။ ပေ။ အတ္တဘာဝပ္ပဋိလာဘော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အန္တရာတဝေါ၊ သညံ။ အတ္ထိ၊ ဓိ။ အန္တရာတဝေါ၊ သညံ။ တဝေါ၊ လော။ ပေ။ အတ္တဘာဝပ္ပဋိလာဘော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ကာမတဝဂံ၊ ကာမတဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သညံ။ အတ္ထိ၊ လော။ ပေ။

၅၀၀။ အတ္ထိ ။ ပေ ။ အာမန္တာ ။ သဗ္ဗေသညေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အန္တရာတဝေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ။ ပေ။

အတ္ထိ ။ ပေ ။ အာမန္တာ ။ အာနန္တရိယဿ၊ စုံတိ၏ အခြားမဲ့ အကျိုး၌ ယှဉ်သော ပဉ္စာနန္တရိယကံရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎င်း။ အန္တရာတဝေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေးသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ။ ပေ။

အာနန္တရိယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အန္တရာတဝေါ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။ နိရယူပဂဿ၊ ငရဲသို့ ကပ်ရောက်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎င်း ။ ပေ ။ အသညသတ္တုပဂဿ၊ အသညသတ်တို့သို့ ကပ်ရောက် သော ။ ပေ။ အရူပပဂဿ၊ အရူပတို့သို့ ကပ်ရောက်သော ။ ပေ။

၅၀၉။ န ဝတ္ထုဗ္ဗိ ။ ပေ။ အာမန္တာ ။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ၊ အာယုပ္ပမာဏ၏ အလည်သို့ မရောက်မီ အတွင်း၌ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။ [ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိ၊ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ၊ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိပုန်တို့၏ အနက်ကို ပုဂ္ဂလပညတ်၊ ဧကဏနိဒ္ဒေသ၊ ပုဒိရေ(၃၇, ၃၈, ၃၉)တို့၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

အန္တရာတဝကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အဋ္ဌမဝဂ်

(၇၅) ၃-ကမဂုဏ်ကထာ

၅၁၀။ ပဉ္စေဝ၊ ၅-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ကမဂုဏာ၊ ကမဂုဏ် တို့သည်။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ တပ္ပဋိ- သညတ္တော၊ ထို ကာမဂုဏ်တို့နှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဆန္ဒော၊ ကာမဂုဏ်ကို လိုချင်တောင့်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။ တပ္ပဋိသညတ္တော၊ သော။ ရာဂေါ၊ ဆန္ဒထက် တိုးတက်၍ စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ ရာဂထက် တိုးတက်၍ လိုချင် စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု ။ ပေ။ သင်္ကပ္ပေါ၊ နိမိတ္တ အနုဗျဉ္ဇနကို ကြံစည်တတ်သော လောဘ သည်။ အတ္ထိ နနု ။ ပေ။ ရာဂေါ၊ သင်္ကပ္ပထက် တိုးတက်၍ စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု ။ ပေ။ သင်္ကပ္ပရာဂေါ၊ ရာဂထက် တိုးတက်၍ ကြံစည် စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု ။ ပေ။ ပီတိ၊ နှစ်သက်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု ။ ပေ ။ သောမနဿံ၊ ဧကောင်းသော စိတ်၏

ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ဝမ်းမြောက်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု။ ပေ။ ပီတိသောမနဿံ၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု။ ပေ။ [“ဆန္ဒော ရာဂေါ” စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပါရာဇကဏ် ဘာသာဋီကာ၊ ဝေရုဉ္ဇကဏ္ဍ၊ ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီး]

မှတ်ချက်။ ။ “ရာဂေါ၊ ဆန္ဒရာဂေါ၊ သင်္ကပ္ပေါ၊ ရာဂေါ၊ သင်္ကပ္ပရာဂေါ၊ ပီတိ၊ သောမနဿံ” ဤ(၇)ပုဒ်တို့၏ နောက်၌ ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။ “နနု အတ္ထိ တပုဋိသညတ္ထော ရာဂဂါတိ။ အာမန္တာ။ ဟဉ္စိ အတ္ထိ တပုဋိသညတ္ထော ရာဂေါ။ နော စ ဝတ ရေ ဝတ္ထဗ္ဗေ ‘ပဉ္စေဝ ကာမဂုဏာ ကာမဓာတူ’ တိ” စသည်ဖြင့် ဆန္ဒာနုယောဂကို နည်းမှီ၍ ဖော်ပါ။ ဆန္ဒာနုယောဂ၊ ရာဂါနုယောဂ စသော ရှေ့ကနုယောဂ(၆)ခုကို ဈာနဝိဘင်းပါဠိတော်၊ ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ ပုဒ်၏ ပဒတာဇနီ၊ ပုဒ်ရေ (၅၆၄) ၌ “ကတမေ ကာမာ-ဆန္ဒော ကာမော၊ ရာဂေါ ကာမော၊ ဆန္ဒရာဂေါကာမော၊ သင်္ကပ္ပေါ ကာမော၊ ရာဂေါ ကာမော၊ သင်္ကပ္ပရာဂေါ ကာမော” ဟူသော စကားတော်ကို မှီ၍ သကဝါဒီ စိစစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆန္ဒာ-နုယောဂ ရာဂါနုယောဂတို့၏ နောက်ဝယ် ယခုပါဠိတော်စာအုပ်တို့၌ “တပုဋိသညတ္ထော ဆန္ဒော” ဟု ဆန္ဒာနုယောဂ ထပ်၍ ပါနေခြင်းသည်မသင့်။

ပဉ္စေဝ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ န ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ် မဟုတ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ မနော၊ စိတ်သည်။ န ကာမဓာတု၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

မနုဿာနံ မနော န ကာမဓာတုတိ။ အာမန္တာ။ ဘဝတော၊ သည်။ လောကော လောက၌။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ကာမဂုဏာ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ မနောစ္စဉှာ၊ စိတ်ဟူသော ၆-ပါးမြောက် ရှိကုန်၏ ဟူ၍။ ပဝေဒိတာ၊ သိဝေအပ်ကုန်၏။ ဧတ္ထေဤမနောစ္စဉှ ကာမဂုဏ်ဟူသော အာယတန ဆယ်နှစ်ပါး ဒုက္ခသစ္စာတရား၌။ [ဧတ္ထေဒ္ဓါဒယာယတနဒဘာဒဒ ဒုက္ခသစ္စော သတ္တန်ပါတဋ္ဌကထာ (၁၇၃) ဂါထာအဖွင့်၊ ထို၌ ရှေ့ ၂-ပါးဖြင့် အာယတန ဆယ်နှစ်ပါး ဒုက္ခသစ္စာတရားကို သိဝေတော်မူအပ်ပုံကိုလည်း ပြသည်။] ဆန္ဒံ၊ လိုချင်တောင်းတတ်သော တဏှာလောဘကို။ [တဏှာသင်္ခါတံ ဆန္ဒံ၊ ထို အဋ္ဌကထာ။] ဝိရာဇေတွာ၊ ဝယ်ဖျောက်၍။ [ဝိရာဇေတွာ ဝိနေတွာ၊ ဝိဇ္ဇိသေတွာတိ အတ္ထော၊ တို အဋ္ဌကထာ။] ဝေ၊ သို့။ ဒုက္ခာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှု။ ပမုစ္စတိ။ လွတ်မြောက်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ ပေ။

၅၁၁။ ပဉ္စေ ဟေ။ အာမန္တာ။ ကာမဂုဏာ၊ တို့သည်။ ဘဝေါ၊
 ဘဝလော ဟေ။ အတ္တတာဝပ္ပဋိလာဘော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟေ။ ကာမဂုဏူပဂံ၊ ကာမဂုဏ်သို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။
 ကမ္ပံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟေ။ ကာမဂုဏူပဂါ၊
 ကာမဂုဏ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အတ္တိ၊ လော ဟေ။
 ကာမဂုဏေ၊ ကာမဂုဏ်၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဇာယန္တိ၊ ကုန်သလော ဟေ။
 ကာမဂုဏေ၊ ၌။ ရူပံ၊ သည်၎င်း။ ဟေ။ ဝိညာဏံ၊ သည်၎င်း။ အတ္တိ၊
 လော ဟေ။ ကာမဂုဏာ၊ တို့သည်။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ၊ ပဉ္စဝေါကရ
 ဘဝလော ဟေ။ ကာရေဏေ၊ ၌။ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပွင့်တော်
 မူကုန်သလော။ ပစ္စေကသမ္မုဒ္ဓါ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပွင့်ကုန်
 သလော။ သာဝကယဂံ၊ သာဝကအစုံသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဟေ။

ကာမောတု၊ ကာမဓာတ်သည်။ ဘဝေါ၊ လော ဟေ။ အတ္တတာဝပ္ပဋိ-
 လာဘော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ဟေ။

၅၁၂။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ဟေ။ အာမန္တာ။ [သာဓကသုတ်ကို ဒုတိယဝဂ်၊
 ကုက္ကုဋ္ဌကထာ၊ ပုဗ္ဗရေ(၃၃၀)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ကာမဂုဏာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ်

(၇၆)၄-ကာမကထာ

၅၁၃။ ပဉ္စေ၊ ၅-ပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာ၊ အာယတန
 တို့သည်။ ကာမာ၊ ကာမတို့လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ဟေ။

၅၁၄။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ဟေ။ အာမန္တာ ဟေ။ ဘိက္ခဝေ၊ အပိ စ၊ တနည်း
 ကား။ တေ၊ ဤ ရူပ သဒ္ဓ စသည့် အပုံပုံ အာရုံတို့သည်။ ကာမာ၊ ကာမ
 တို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ တေ၊ တို့ကို။ အရိယထာ၊ အရိယာဖြစ်တော်
 မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝိနယေ၊ ဆုံးမသင့်ရာ သာသနာတော်၌။
 ကာမဂုဏာ နာမ၊ ကာမဂုဏ်တို့ မည်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ပုရိယထာ၊ ယေးကျား၏။ သင်္ကပ္ပရာဂေါ၊ ကြံစည်ခြင်း၏ အစွမ်း
 ကြောင့်ဖြစ်သော ရာဂသည်။ သင်္ကပ္ပရာဂေါတိ သင်္ကပ္ပဝသေန ဥပ္ပန္နရာဂေါ၊

ဆက္ကုတ္တုရဋ္ဌကထာ ၂-ပံ၊ ၆-ဝဂ်၊ ၉-သုတ်။] ကာမော၊ ကာမမည်၏။
 လောကော၊ နှစ်။ ယာနိ စိတြာနိ၊ အကြင် ဆန်းကြယ်သော အာရုံတို့သည်။
 (သန္တိ။) [စိတြာနိတိ စိတြဝိစိတြာရမ္မဏာနိ၊ ထိုအဋ္ဌကထာ။] ဟေ၊ ထို
 ဆန်းကြယ်သော အာရုံတို့သည်။ ကာမံ၊ ကာမတို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။
 ပုရိသဿ၊ ၏။ သင်္ကပ္ပရာဂေါ၊ သည်။ ကာမော၊ မည်၏။ လောကော၊ နှစ်။
 စိတြာနိ၊ ဆန်းကြယ်သော အာရုံတို့သည်။ တထေဝ၊ ထိုဆန်းကြယ်သော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်၊ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ [ပညာရုံတို့နှင့်တွေ့
 သော်လည်း မဆန်းကြယ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြောင်းလဲ၍မသွားပဲ
 ဆန်းကြယ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ပင် တည်မြဲတိုင်း တည်ကုန်၏—
 ဟူလို။] အထ၊ ထိုသို့ တည်ပါလျက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဆန်းကြယ်သော အာရုံတို့။
 ဆန္တံ၊ လိုချင်တောင့်တတ်သော တဏှာ လောဘကို။ ဓိရာ၊ ပညာရုံတို့
 သည်။ ဝိနယန္တိ၊ ပယ်ဖျောက်နိုင်ကြကုန်၏။ ဣတိ ဝတ္ထု နနု၊ ပေ။

ကာမကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ်

(၇၇) ၅-ရူပဓာတုကထာ

၅၁၅။ ရူပိနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ထိုသည်။
 ရူပဓာတု၊ ရူပဓာတ်လော။ (ရူပဘဝလော—ဟူလို။) ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ရူပံ၊
 ရုပ်သည်။ ဘဝေါ၊ ဇလာ။ ပေ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ရူပပဂံ၊ ရုပ်သို့
 ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဇလာ။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၁၆။ ရူပိနော၊ ဓမ္မာ၊ ထိုသည်။ ရူပဓာတု၊ လော။ ကာမဓာတုယာ၊
 ကာမဓာတ်၌ (ကာမဘဝ၌)။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။
 သာဝ၊ ထို ရူပဓာတ်သည်ပင်။ ကာမဓာတု၊ လော။ သာ(ဝေ)၊ ထို ကာမ
 ဓာတ်သည်ပင်။ ရူပဓာတု၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ကာမ-
 ဘဝေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကာမဘဝေန စ၊
 နှင့်၎င်း။ ရူပဘဝေန စ၊ နှင့်၎င်း။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဘဝေဟိ၊ ထိုနှင့်။
 သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။

ရူပဓာတုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အဋ္ဌမဂ်

(၇၇)၆-အရူပဓာတုကထာ

၅၁၇။ အရူပိနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
တို့သည်။ အရူပဓာတု၊ အရူပဓာတ်လော။ (အရူပဘဝလော-ဟူလို။) ဣတိ။
အာမန္တာ။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ လော။ ပေ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အရူပဓာတုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အဋ္ဌမဂ်

(၇၉)၇-ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာ

၅၁၉။ ရူပဓာတုယာ၊ ဌိ။ သဠာယတနိကော၊ ၆-ပါးသော အာယတန
ရှိသော။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘောသည်။ (မျက်စိ နား နှာ စသည် ပါသော
ဂန္ဓာကိုယ်သည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဓာတ်၌။
(ထိုရူပဘဝ၌။) ဗာနာယတနံ၊ ဗာနာယတနသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဓာတ်၌။ ဂန္ဓာယတနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၂၀။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဓာတ်၌။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။
ရူပါယတနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

တတ္ထ၊ ၌။ ဗာနာယတနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဇိ။ ဂန္ဓာယတနံ၊ သည်။
နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၅၂၁။ တတ္ထ၊ ၌။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ရူပါယတနံ၊
သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ တေန စက္ခုနာ၊ ထိုစက္ခာယတနဖြင့်။ တံ ရူပံ၊ ထို
ရူပါယတနကို။ ပဏတိ၊ မြင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပ
ဓာတ်၌။ ဗာနာယတနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဂန္ဓာယတနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊
လော။ တေန ဗာနေန၊ ထိုဗာနာယတနဖြင့်။ တံ ဂန္ဓံ၊ ထိုဂန္ဓာယတနကို။
ဗာယတိ၊ အနံကို ယူသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

တတ္ထ၊ ၌။ ဗာနာယတနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဂန္ဓာယတနံ၊ သည်။
အတ္ထိ၊ လော။ စ၊ ထိုသို့ ရှိသော်လည်း။ တေန ဗာနေန၊ ဖြင့်။ တံ ဂန္ဓံ၊
ကို။ န ဗာယတိ၊ အနံကို မယူသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၅၂၂။ အတ္ထိ။ ပေ။ အာမန္တာ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဓာတ်၌။ မူလဂန္ဓော၊
အမြစ်နံသည်၎င်း။ သာရဂန္ဓော၊ အနှစ်နံသည်၎င်း။ တစဂန္ဓော၊ အခွံ

အခေါက်နံသည်၎င်း။ ပတ္တဂန္ဓော၊ အရွက်နံသည်၎င်း။ ပုပ္ဖဂန္ဓော၊ အပွင့်နံ
 သည်၎င်း။ ဖလဂန္ဓော၊ အသီးနံသည်၎င်း။ အာမဂန္ဓော၊ ဟင်းရွက်စသည်
 တို့၏ စိမ်းသော အနံသည်၎င်း။ ဝိဿဂန္ဓော၊ ညှိစော်အနံသည်၎င်း။
 သုဂန္ဓော၊ ကောင်းသော အနံသည်၎င်း။ ဒုဂ္ဂန္ဓော၊ မကောင်းသော အနံ
 သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ [မူလရသော၊
 ကံက္ခဋ္ဌံ စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို မွေ့သင်္ကေ၊ ရူပဏဏှ၊ ရသာယတနနိဓ္ဓေသ၊
 ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနနိဓ္ဓေသတို့၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၅၂၃။ န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ အာမန္တာ။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ ဃာနနိမိတ္တံ၊
 နှာခေါင်း၏ အမှတ်အသားသည်၎င်း (နှာခေါင်း ပုံသဏ္ဌာန်သည်၎င်း)။
 ဇိဝှါနိမိတ္တံ၊ လျှာ၏ အမှတ်အသားသည်၎င်း (လျှာ ပုံသဏ္ဌာန်သည်၎င်း)။
 ကာယနိမိတ္တံ၊ ကိုယ်၏ အမှတ်အသားသည်၎င်း (ကိုယ် ပုံသဏ္ဌာန်သည်၎င်း)။
 အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ်

(ဂဝ)ဂ-အရူပေ ရူပကထာ

၅၂၄။ အရူပေသု၊ အရူပဘုံတို့၌။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ (အရူပေသု၊ တို့၌။ ရူပံ၊ သည်။) ရူပဘဝေါ၊ ရူပဘဝလော။
 ပေ။ ရူပတ္တဘာဝပ္ပဋိလာဘော၊ ရူပအတ္တဘောကို ရခြင်းလော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ (အရူပေသု၊ တို့၌။ ရူပံ၊ သည်။) အရူပဘဝေါ၊
 အရူပဘဝသည် ။ပေ။ အရူပတ္တဘာဝပ္ပဋိလာဘော၊ အရူပအတ္တဘောကို
 ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ)နနု၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အတ္ထိ။ပေ။အာမန္တာ။ (အရူပေသု၊ တို့၌။ ရူပံ၊ သည်။) ပဉ္စဝေါကာရ-
 ဘဝေါ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝလော။ ဂတိ၊ ပဉ္စဝေါကာရဂတိလော ။ပေ။
 အတ္တဘာဝပ္ပဋိလာဘော၊ ပဉ္စဝေါကာရအတ္တဘောကို ရခြင်းလော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ (အရူပေသု၊ တို့၌။ ရူပံ၊ သည်။) စတုဝေါကာရ-
 ဘဝေါ၊ စတုပေါကာရဘဝသည် ။ပေ။ အတ္တဘာဝပ္ပဋိလာဘော၊ စတု-
 ဝေါကာရအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ ။ပေ။

၅၂၅။ ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဓာတ်၌။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။
 သော စ၊ ထိုရုပ်သည်လည်း။ ရူပဘဝေါ၊ ရူပဘဝလော ။ပေ။ ရူပတ္တ-
 ဘာဝပ္ပဋိလာဘော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၅၂၆။ အတ္ထိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အရူပံ၊ အရူပ
 ဈာန်ကို။ ရူပါနံ၊ ရုပ်တို့၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းဟူ၍။ ဝုတ္တံ နန၊
 ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်လော။ (ပဉ္စကင်္ဂုတ္တရ၊ ၄-ပံ၊ ၅-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ်
 စသည်၌ “အရူပံ ခေါ် ပနဿ မနသိကဓောတော ။ပေ။ ဝိမုစ္စတိ ။ပေ။ ဣဒ-
 မက္ခာတံ ရူပါနံ နိဿရဏံ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါ
 လော-ဟူလို။) ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဘဂဝတာ၊ သည်။ အရူပံ၊ ကို။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ နိဿရဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ပြီး။ အရူပေသု၊ တို့၌။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေးသလော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ နေက္ခမံ၊ အသုဘဏယ်ပါးတို့၌ ပဌမဈာန်ကို။
 ဝါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ [နေက္ခမံ နာမ အသုဘေသု ပဌမဈာန် ။ပေ။ အစ္စန္ဒ-
 နိဿရဏဇေတ္တ အရဟတ္တဖလံ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ပဉ္စကင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာ၊ ၄-ပံ၊
 ၅-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ်။] ကာမာနံ၊ ကာမတို့၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီး။ (ထို ပဉ္စကင်္ဂုတ္တရ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ-ဟူလို။) နေက္ခမေသု၊
 အသုဘဏယ်ပါးတို့ဝယ် ပဌမဈာန်တို့၌။ ကာမာ၊ ကာမတို့သည်။ အတ္ထိ၊
 ရှိကုန်သေးသလော။ အနာသဝေသု၊ အာသဝေါ မရှိသော ရဟန္တာတို့၌။
 အာသဝါ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ အပရိယာပန္နေသု၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ အကျိုး
 မဝင်သော လောကုတ္တရာစိတ်တို့၌။ ပရိယာပန္နာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ အကျိုး
 ဝင်သော ငလက်တရားတို့သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

အရူပေ ရူပကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အဋ္ဌမဝဂ်

(၈) ၉-ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ

၅၂၇။ ကုသလေန၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ကြောင့်။ သမုဋ္ဌိတံ၊
 ဖြစ်သော။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ကုသလံ၊
 ကုသိုလ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတံ ကာယကမ္မံ
 ရူပံ၊ သည်။) သာရမ္ပဏံ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ တဿ၊ ထို ကာယကံ
 ရုပ်ကို။ အာဝဇ္ဇနာ၊ လည်စေနိုင်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ အာဘော-
 ဂေါ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ သမန္နာယာရော၊ ကောင်းစွာ ဆောင်ခြင်းသည်။
 မနသိကာရော၊ ဝိထိစိတ်ကို ပြုတတ်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ စေတနာ၊
 စေတနာခြင်းသည်။ ပတ္တနာ၊ တောင့်တခြင်းသည်။ ပဏိဓိ၊ ရှေးရှုထားခြင်း
 သည်။ (အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတော၊ ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ ဖဿဟူသော။ ကုသလော၊ ကုသိုလ်သည်။ သာရမ္မဏော၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ တဿ၊ ထို ဖဿကို။ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည်။ ပေ။ ပဏိဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတံ ကာယကမ္မံ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူသော။ ကုသလံ၊ သည်။ သာရမ္မဏံ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ တဿ၊ ထိုကာယကံ ရုပ်ကို။ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည်။ ပေ။ ပဏိဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၂၇။ ကုသလေန။ ပေ။ အာမန္တာ။ ကုသလေန စိတ္တေန၊ ကြောင့်။ သမုဋ္ဌိတံ၊ သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့သည့် အလုံးစုံသော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ဇိ။) သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ကုသလေန။ ပေ။ ရူပါယတနံ၊ ရူပါယတနသည်။ ကုသလံ၊ လော။ ပေ။

၅၂၉။ ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတံ ကာယကမ္မံ ရူပံ၊ သည်။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံမရှိသော။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၅၃၀။ ကုသလေန။ ပေ။ ရူပံ၊ သည်။ ဖဿဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဖဿနှင့်မဟုတ်သော။ ကုသလံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၅၃၁။ ကုသလေန။ ပေ။ ရူပံ၊ သည်။ အနာရမ္မဏံ၊ သော။ ဖဿဝိပ္ပယုတ္တံ၊ သော။ ကုသလံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။ [(၅၃၃)တိုင်အောင် အနက် လွယ်ပြီ။]

၅၃၂။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ကုသလမ္ပိ၊ ကုသိုလ်၎င်း။ အကုသလမ္ပိ၊ အကုသိုလ်၎င်းတည်း။ ဣတိ။ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ ပရဝါဒီမေ၊ အာမန္တာ။ ကာယကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ ဝစီကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ ကုသလမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ အကုသလမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ရူပံ၊ သည်။ ကုသလမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ အကုသလမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်လော။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ မနော၊ စိတ်သည်။ ရူပံ၊ လော။ မနောကမ္မံ၊ မနောကံသည်။ ရူပံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ မနော၊ စိတ်သည်။ အရူပံ၊ ရုပ်မဟုတ်သလော။ မနောကမ္မံ၊ သည်။ အရူပံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ကာယော၊ သည်။ ရူပန္တိ၊ ရုပ်မည်သလော။ ကာယကမ္မံ၊ သည်။ ရူပန္တိ၊ ရုပ်မည်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၅၇၉။ ရှုပုံ ကမ္မန္တိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည့်။ ဘိက္ခဝေ၊ အဟံ၊ သည့်။ စေတနံ၊ စေတနာကို။ ကမ္မံ၊ ကံ ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဟောထော်မူ၏။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်၎င်း။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်၎င်း။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်၎င်း။ စေတယိတံ၊ စေတော်၍။ ကမ္မံ၊ အမှုကို။ ကရောတိ၊ ပြုရ၏။ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

ရှုပုံ ကမ္မန္တိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည့်။ အာနန္ဒ၊ နွာ။ ကာယေ ဝါ၊ ကာယဒွါရသည့်မူလည်း။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ [ကာယေတိ ကာယဒွါရေ။ ကာယဝိညတ္တိယာ သတိတိ အတ္ထော။ စတုက္ကင်္ဂတ္တရ၊ ၄-ပံ၊ (၁၀) ၃-ဝင်၊ ၁-သုတ် အဋ္ဌကထာ။] ကာယသဉ္ဇေတနာဟေတု၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာ နှစ်ဆယ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စေတနာ ၉-ပါးဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ သုခဒုက္ခံ၊ သုခ ဒုက္ခသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အာနန္ဒ၊ ဝါစာယ ဝါ၊ ဝစီဒွါရသည့်မူလည်း။ သတိ၊ သော်။ ဝစီသဉ္ဇေတနာဟေတု၊ ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာ နှစ်ဆယ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စေတနာ ၉-ပါး ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အာနန္ဒ၊ မနေ ဝါ၊ မနော ဒွါရသည့်မူလည်း။ သတိ၊ သော်။ မနောသဉ္ဇေတနာဟေတု၊ မနောဒွါရ၌ ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာ နှစ်ဆယ်ဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ ဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စေတနာ ၉-ပါးဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [ကာယသဉ္ဇေတနာဟေတူတိအာဒိသု ကာယသဉ္ဇေတနာ နာမ ကာယဒွါရေ စေတနာ ပကပ္ပနာ။ သာ အဋ္ဌကာမာ- ဝစရကုသလဝသေန အဋ္ဌဝိဓာ။ အကုသလဝသေန ဒွါဒသဝိဓာတိ ဝိသတိဝိဓာ။ တထာ ဝစီသဉ္ဇေတနာ။ တထာ မနောသဉ္ဇေတနာ။ အပိ စေတ္ထ နဝ မဟဂ္ဂုတစေတနာပိ လဗ္ဘန္တိ။ ထိုအဋ္ဌကထာ။] ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

ရှုပုံ ကမ္မန္တိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည့်။ ဘိက္ခဝေ၊ တိဝိဓာ၊ ၃-ပါး အပြားရှိသော။ ကာယသဉ္ဇေတနာ၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော စေတနာသည်။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဒုက္ခုဒြယံ၊ ဒုက္ခကို တိုးပွားစေတတ်သော။ ဒုက္ခဝိပါကံ၊ ဒုက္ခဟူသော အကျိုးရှိသော။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ စတုဗ္ဗိဓာ၊ သော။ ဝစီသဉ္ဇေတနာ၊ ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော စေတနာ သည်။ အကုသလံ၊ သော။ ဒုက္ခုဒြယံ၊ သော။ ဒုက္ခဝိပါကံ၊ သော။ ဝစီကမ္မံ၊ ဝစီကံတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တိဝိဓာ၊ သော။ မနောသဉ္ဇေတနာ၊ မနောဒွါရ၌ ဖြစ်သော စေတနာသည်။ အကုသလံ ဒုက္ခုဒြယံ ဒုက္ခဝိပါကံ၊ သော။

မနောကမ္ပံ၊ မနောကံတည်း။ ဘိက္ခဝေ, တိဝိဇာ၊ သော။ ကာယသဉ္ဇေတနာ၊ သည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ သုခုဒြယံ သုခုကို ထိုးပွားစေတတ်သော။ သုခဝိပါကံ၊ သုခဟူသော အကျိုးရှိသော။ ကာယကမ္ပံ၊ ကာယကံတည်း။ ပေ။ ဘိက္ခဝေ, တိဝိဇာ၊ သော။ မနောသဉ္ဇေတနာ၊ သည် ။ ပေ။ မနောကမ္ပံ၊ တည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ ပေ။

ရူပံ ကမ္မန္တိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ, အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ သမိဒ္ဓိ၊ သမိဒ္ဓိ မည်သော။ အယံ မောဘပုရိသော၊ ဤ အချည်းနှီးသော ယောကျ်ားသည်။ ပါဠိလိပုတ္တဿ၊ ပါဠိလိပုတ္တမည်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကံဿ၊ ပရိဗ္ဗိုင်အား။ ဝါ၊ သည်။ ဝေံ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော၊ သော) ဝေံ၊ သို့။ သစေ ဗျာကရေယျ၊ အကယ်၍ ဖြေဆိုအံ့။ (ကံ၊ အဘယ်သို့ ဖြေဆိုရာ သနည်း။) အာဝုသော ပါဠိလိပုတ္တ၊ ငါ့ရှင် ပါဠိလိပုတ္တ။ သဉ္ဇေတနိယံ၊ အလို ဆန္ဒနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်ခြင်းရှိသော။ [သဉ္ဇေတနာ အဿ အတ္တိတံ သဉ္ဇေတနိကံ။ သာဘိသန္ဓိကံ၊ (အလိုဆန္ဒနှင့်တကွ ဖြစ်သော။) သဉ္ဇေတနိက- ကမ္ပံ ကတွာတိ အတ္တော။ ဥပရိပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ, ၄-ဝဂ်, ၆-သုတ်၊ အာသယော စာ-ဘိသန္ဓိ စ၊ ဘာဝေ-မိမုတ္တိ ဆန္ဒော-ထ။ အဘိဓာန်(၇၆၆)။ အဘိသန္ဓိသဒ္ဓါ အလိုဆန္ဒအနက်ဟော။] သုခဝေဒနိယံ၊ သုခဝေဒနာ၏ စီးပွားဖြစ်သော။ [သုခါယ ဝေဒနာယ+ဟိတံတိ သုခဝေဒနိယံ။-ထိုဋီကာ။] ကမ္ပံ၊ ကံကို။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်၎င်း။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်၎င်း။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်၎င်း။ ကတွာ၊ ပြု၍။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားရ၏။ အာဝုသော ပါဠိလိပုတ္တ, သဉ္ဇေတနိယံ၊ သော။ ဒုက္ခဝေဒနိယံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ စီးပွားဖြစ်သော။ ကမ္ပံ ။ ပေ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ သော ဝေဒယတိ။ အာဝုသော ပါဠိလိပုတ္တ, သဉ္ဇေတနိယံ၊ သော။ အဒုက္ခသုခဝေဒနိယံ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ၏ စီးပွားဖြစ်သော။ ကမ္ပံ ။ ပေ။ အဒုက္ခမသုခံ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာကို။ သော ဝေဒယတိ။ ဣတိ၊ သို့။ (သစေ ဗျာကရေယျ၊ အံ့။) အာနန္ဒ, ဝေံ၊ သို့။ ဗျာကရမာနော၊ ဖြေလ သော။ သမိဒ္ဓိ၊ မည်သော။ မောဘပုရိသော၊ သည်။ ပါဠိလိပုတ္တဿ၊ သော။ ပရိဗ္ဗာဇကံဿ၊ အား။ သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ ဗျာကရမာနော၊ ဖြေဆိုလသော်။ [ဤနေရာ၌ ဤပုဒ်သည် သီဟိဋ်မှ၌ မရှိဟု ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်စာအုပ်တို့၌ ပြ၏။] ဗျာကရေယျ၊ ဖြေဆိုရာ၏ (ဖြေသည်မည်ရာ၏)။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ ပေ။

ဂ-အဋ္ဌမဂ်

(၇၂) ၁၀-ဇိဝိတိန္ဒြိယကထာ

၅၄၀။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ။ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂိသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရူပိနံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ အာယု၊ အသက်သည်။ ဝါ၊ တဘဝအတွက် အဆက်မပြတ်ဖြစ်ကြောင်းသည်။ ဌိတိ၊ တည်တံ့ကြောင်း သဘောသည်။ ယပနာ၊ မျှတကြောင်း သဘောသည်။ ယပနာ၊ မျှတကြောင်း သဘောသည်။ ဣရိယနာ၊ အသက်ရှင်ကြေခင်း သဘောသည်။ ဝတ္တနာ၊ ဖြစ်ကြောင်းသဘောသည်။ ပါလနာ၊ မိမိကို စောင့်ရှောက်ကြောင်းသဘောသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ အရူပိနံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ နှစ်စုံတရား တို့၏။ ပေ။ ပါလနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ နာမ်ဇိဝိတိန္ဒြိယံ။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

အရူပိနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အာယု၊ သည်။ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ နာမ်ဇိဝိတိန္ဒြိယံ။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။ ရူပိနံ ဓမ္မာနံ အာယု၊ ကို။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယန္တိ။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယုရှု။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၅၄၀။ ရူပိနံ ဓမ္မာနံ အာယု၊ သည်။ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ နာမ်ဇိဝိတိန္ဒြိယံ။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ရူပိနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ အရူပိနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ အာယု၊ သည်။ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

နိရောဓံ၊ စိတ်စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့။ သမာပန္နဿ၊ ကောင်းစွာရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဟူလို)။ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၄၂။ နိရောဓံ သမာပန္နဿ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

နိရောဓံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ (နိရောဓံ သမာပန္နဿ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။) တတမက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ၊ အဘယ်ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သနည်း။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး။ (နိရောဓံ သမာပန္နဿ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။)။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာပရိယာပန္နံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ။ နိရောဓံ သမာပန္နဿ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပေ။

နိရောဓံ သမာပန္နဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အာမန္တာ။ ပေ။ နိရောဓံ သို့။ သမာပန္နော သည်။ န(ဂေါတိ)၊ မဖြစ် သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၄၃။ ဂူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အသညသတ္တာနံ၊ အသညသတ်ပြဟ္မာတို့၏။ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အသညသတ္တာနံ သင်္ခါရက္ခန္ဓော အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အသညသတ္တာနံ ဝေဒနာက္ခန္ဓော အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ [ကြွင်း ခန္ဓာ ၂-ပါးကိုလည်း ထိုအတူ ပယ်သည်။]

အသညသတ္တာနံ ဝေဒနာက္ခန္ဓော အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [ကြွင်း ခန္ဓာ ၂-ပါးကိုလည်း ထိုအတူ ဝန်ခံ၏။ သို့အတွက် အသညသတ်တို့၏ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကို ဝန်ခံရာ ရောက်သောကြောင့်။] (အသညသတ္တာ၊ အသညသတ်ပြဟ္မာတို့သည်။) ပဉ္စဂေါကာရဘဝေါ၊ ပဉ္စဂေါကာရဘဝလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၄၄။ ဥပပတ္တေသိယေန၊ ပဋိသန္ဓေကို ရှာသော။ စိတ္တေန၊ ကြောင့်။ သမ္ပိတ္တိတံ၊ ဖြစ်သော။ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယသည်။ ဥပပတ္တေသိယော၊ သော။ စိတ္တော၊ သည်။ ဘိဇ္ဇမာနေ၊ ပျက်လသော်။ ဧကဒေသံ၊ တစိတ်တပိုင်း။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဥပပတ္တေသိယေန ပေ။ ဘိဇ္ဇမာနေ၊ သော်။ အနဝသေသော၊ အကြွင်း မရှိသည်။ (ဟုတွား ၍။) ဘိဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဥပပတ္တေ သိယေန ပေ။ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ သည်။ ပေ။ အနဝသေသံ၊ အကြွင်းမရှိအောင်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၄၅။ ဧ၊ ကုန်သော။ ဇိဝိတိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ ခ္ဗိတိ၊ ၂-ခုကုန်သော။ ဇိဝိတေဟိ၊ အသက်တို့ဖြင့်။ ဇိဝတိ၊ အသက်ရှင်သလော။ ခ္ဗိတိ၊ ကုန်သော။ မရဏေဟိ၊ သေခြင်းတို့ဖြင့်။ မိယတိ၊ သေသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။

ဇိဝိတိန္ဒြိယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ်

(၈၃) ခဏမ္မဟေတုကံထာ

၅၄၆။ ကမ္မဟေတုကံယူသော အကြောင်းကြောင့်။ အရဟတ၊ ရဟန္တာ သည်။ အရဟတ္တာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်မှ။ ပရိဟယတိ၊ ဆုတ်ယုတ်သလော။ ဣတိ။

အာမန္တာ။ ကမ္မဟေတု၊ ကြောင့်။ သောတာပန္နော၊ သည်။ သောတာပတ္တိ-
ဖလာ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်မှ။ ပရိယာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ကမ္မဟေတု ။ပေ။ သောတာပတ္တိဖလာ၊ မှ။ န ပရိယာယတိ၊ မဆုတ်ယုတ်
သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ကမ္မဟေတု ။ပေ။ အာမန္တာ။ ပါဏာတိပါတကမ္မဿ၊ ပါဏာတိပါတ
ကံ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကြောင့်။ (အရဟာ အရဟတ္တာ ပရိယာယတိ၊
လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ကတမဿ ကမ္မဿ၊ အဘယ်ကံ၏။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ (အရဟာ
အရဟတ္တာ၊ မှ။ ပရိယာယတိ၊ ဆုတ်ယုတ်သနည်း။) ဣတိ၊ သကဝါဒီမေး။
ဟန္တ၊ လက်ခံဖို့ရန် တိုက်တွန်းပါ၏။ ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ (ယော
အရဟာ၊ အကြင် ရဟန္တာသည်။ ပုရိမဘဝ၊ ရှေးဘဝ၌။) အရဟန္တာနံ၊
ရဟန္တာတို့ကို။ အပ္ပာစိက္ခတိ၊ စွပ်စွဲ၏။ (တဿ ကမ္မဿ၊ ရှေးဘဝ၌ ရဟန္တာ
တို့ကို စွပ်စွဲကြောင်း ထိုကံ၏။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ သော အရဟာ၊ သည်။
အရဟတ္တာ၊ မှ။ ပရိယာယတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ (မိမိကိုယ်ကို လက်ခံဖို့ရန်
တိုက်တွန်းအားပေး၍) ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ [ဋီကာ၌ တမျိုးဖွင့်သေး၏။ ဋီကာ
နိဿယ၌ ကြည့်ပါ။] အရဟန္တာနံ၊ တို့ကို။ အပ္ပာစိက္ခကမ္မဿ၊ စွပ်စွဲကြောင်း
ကံ၏။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ အရဟာ အရဟတ္တာ ပရိယာယတိ၊ လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ။ ယေ ဂေစိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဏှံ အလုံးစုံသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အရဟန္တာနံ၊ တို့ကို။ အပ္ပာစိက္ခန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊
ကုန်သော။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သတ္ထိ-
ကဏေန္တိ၊ မျက်မှောက်ပြုကုန်သလော။ (ရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲသောကြောင့်
အရဟတ္တဖိုလ်မှ ဆုတ်ယုတ်သည်ဟု ဆိုက ရှေးဘဝ၌ ရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲခဲ့
ကြသူ အားလုံး ယခုဘဝ၌ ရဟန္တာဖြစ်ကြသလား။-ဟူလို။) ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ကမ္မဟေတုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အဋ္ဌမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုအဋ္ဌမဓင်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။ ဆ ဂတိယော၊
ဆ ဂတိကထာ၎င်း။ အန္တရာဘဝေါ၊ အန္တရာဘဝကထာ၎င်း။ ပဉ္စေဝ
ကာမဂုဏာ ကာမဓာတု၊ (ပဉ္စေဝ ကာမဂုဏာ ကာမဓာတု)ဟူသော ပြဿနာ
ရှိသော ဣမဂုဏကထာ၎င်း။ ပဉ္စေဝ အာယတနာ ကာမာ၊ (ပဉ္စေဝါ-

ယတနာ ကာမာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကာမတထာသင်္ဂဟံ။ ရူပိနော ဓမ္မာ ရူပဓာတု၊ (ရူပိနော ဓမ္မာ ရူပဓာတု)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ရူပဓာတု ကထာသင်္ဂဟံ။ အရူပိနော ဓမ္မာ အရူပဓာတု၊ (အရူပိနော ဓမ္မာ အရူပဓာတု) ဟူသော ပြဿနာရှိသော အရူပဓာတုကထာသင်္ဂဟံ။ သဠာယတနိကော အတ္တတာဝေါ ရူပဓာတုယာ၊ (သဠာယတနိကော အတ္တတာဝေါ ရူပဓာတုယာ)ဟူသော စကားရှိသော ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာသင်္ဂဟံ။ အတ္ထိ ရူပံ အရူပေသု၊ (အတ္ထိ ရူပံ အရူပေသု)ဟူသော ပြဿနာရှိသော အရူပေ ရူပကထာသင်္ဂဟံ။ ရူပံ ကမ္မံ၊ ရူပံ ကမ္မန္တိကထာသင်္ဂဟံ။ ရူပံ ဇီဝိတံ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယကထာသင်္ဂဟံ။ ကမ္မယေတုကာ ပရိဟာယတိ၊ (ကံဟူသော အကြောင်းရှိသော ရဟန္တာသည်ဆုတ်ယုတ်သလော)ဟု မေးရာ ကမ္မယေတု ကထာသင်္ဂဟံ။ ဣတိ၊ ဥဒ္ဓါနိအပြီးတည်း။

၉-နဝမဝဂ္ဂ

(၈၄)၁-အာနိသံသဒဿာဝိကထာ

၅၄၇။ အာနိသံသဒဿာဝိဿ၊ နိဗ္ဗာန်ကို အကျိုးအာနိသင်အားဖြင့် ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သံယောဇနာ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟိယန္တိ နန၊ ပယ်အပ်ကုန်သည် မဟုတ် လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

သင်္ခါရေ တို့ကို။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ သည်။ သံယောဇနာ၊ တို့ကို။ ပဟိယန္တိ နန၊ သော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သင်္ခါရေ တို့ကို။ ရောဂတော၊ မတ်တတ်နာအားဖြင့် ။ပေ။ ဂဏှတော၊ အိုင်းအမာ အားဖြင့် ။ပေ။ သလ္လတော၊ မြား၊ ငြောင့်၊ တံကျင်အားဖြင့် ။ပေ။ အသတော၊ မကောင်းမှုအားဖြင့် ။ပေ။ အာဗာဓတော၊ မတ်တတ်နာမှ ကြွင်းသော အနာအားဖြင့်။ [ယာပျုဗျာဓိ ဟိ ရောဂေါ၊ ဣတရော အာဗာဓော=မတ်တတ် နာသည် ရောဂ မည်၏၊ အခြားအနာသည် အာဗာဓမည်၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာ ဋီကာ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနနိမဒ္ဒက၊ စတ္တာရိသာကာရအနုပဿနာအဖွင့်။- ယော ရောဂေါ ယာပျော၊ (မျှတပျောက်ကင်းသည်၎င်း။) အယာပျော စ၊ (မမျှတ မပျောက်ကင်းသည်၎င်း။) န ဟောတိ သော ယာပျုရောဂေါ။- ထိုဋီကာ၊ သီလနိဓ္ဓေသ၊ ပစ္စယသန္ဓိသိက သီလအဖွင့်။] ပေ။ ပရတော၊ သူစိမ်းပြင်ပအားဖြင့် ။ပေ။ ငလောကတော၊ အပြားအားဖြင့် ပျက်တတ်ကုန် သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ပေ။ ဤတိတော၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ဆောင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် လာရောက်သော အကုသိုလ်ဘက်သား အာဂန္တုက ပျက်စီးကြောင်း ဘေးရန်အားဖြင့်။ [ဗျသနာပဟာဘာဝေန တေတိ ဤတိ။ အာဂန္တုကာနံ အကုသလပက္ခိယာနံ ဗျသနဟေတုနံ တေ 'အဓိဝစနံ။- ထိုဋီကာ။] ပေ။ ဥပဒ္ဓဝတော၊ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်တတ်သော မင်းဘေး မင်းဒဏ် စသော ဘေးရန် အားဖြင့်။ [ဥပဒ္ဓဝတီတိ ဥပဒ္ဓဝေါ။ အနတ္တံ ဇနေန္တော အဘိဘဝတိ အဇ္ဈောတ္ထရတိ အတ္ထော။ ရာဇဒဏ္ဍာဒီနံ တေ အဓိဝစနံ။-ထိုဋီကာ။] ပေ။ ဘယတော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘေးရန် တမလွန်ဘေးရန်အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဘေးမရှိရာ နိဗ္ဗာန်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်။ [ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကဘယာ ဝဟတော အဘယပဋိပက္ခတော စ ဘယံ။-ထိုဋီကာ။] ပေ။ ဥပသဂ္ဂတော၊ နတ်တို့သည်

ကပ်ဆောင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဖြစ်သော ဖျားနာခြင်း စသော စီးပွားမဲ့အားဖြင့်။ [ဥပသက္ခေတိ စ ဇေဝကပုသံတာရဝသေန ပဝတ္တော ဗျာဓိအာဓိ အနတ္တော။-ထို ဋီကာ။] ပေ။ စလတော၊ ဗျာဓိ ဇရာ မရဏနှင့် လာဘာ လာဘ စသည့်ရှစ်ပါး လောကဓံတရားတို့ကြောင့် လှုပ်ရှားကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ [ဗျာဓိ ဇရာ မရဏဟိ စေဝ လာဘာလာဘာဒိဟိ စ လောကဓမ္မေဟိ ပစလိတတာယ စလတော။-ထို အဋ္ဌကထာ။] ပေ။ ပဘဂုံတော၊ လုံ့လအားဖြင့်၎င်း၊ မိမိသဘောအားဖြင့်၎င်း ပျက်လှေ ရှိကုန် သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ [ဥပက္ကမေန ဇေဝ သရသေန စ ပဘဂုံပဂမနသိလ- တာယ ပဘဂုံတော။-ထို အဋ္ဌကထာ။ သရသေနာတိ သဘာဝေန။-ထို ဋီကာ။] ပေ။ အဒ္ဓုဝတော၊ မခိုင်မြဲကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ ပေ။ အတာဏတော၊ မစောင့်ရှောက်နိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ ပေ။ အလေဏတော၊ ပုန်းအောင်းရာ မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ ပေ။ အသရဏတော၊ ကိုးကွယ်ရာ မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ ပေ ။ အသရဏိဘူတတော၊ ကိုးကွယ်ရာ မဟုတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ [ဤပုဒ်သည် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋ္ဌကထာ တို့၌ မပါ။] ပေ။ ရိတ္တတော၊ ခုဝ သုဘ သုခ အတ္တမ္ပ ကင်းဆိတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ ပေ။ တုစ္ဆတော၊ ခုဝ သုဘ သုခ ဣတ္ထ မမိုး အချည်းနှီး ထို၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝါ၊ နည်းသော အာနုဘော်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ် အားဖြင့်။ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ [ရိတ္တတာယေဝ တုစ္ဆတော၊ အပ္ပကတ္တာ ဝါ။ အပ္ပကမ္ပိ ဟိ လောကေ တုစ္ဆန္တိ ဝုစ္စတိ။-ထို အဋ္ဌကထာ။ အပ္ပကတ္တာတိ ပရိတ္တတ္တာ၊ လာမလတ္တာ ဝါ။-ထို ဋီကာ။] ပေ။ သုညတော၊ ခန္ဓာအိမ်ကို ပိုင်လဲသည့် အရှင်သခင်၏အဖြစ် စသည်မှ ဆိတ်သုဉ်း ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ [သာမိနိဝါသံကာရကဝေဒကာဓိဋ္ဌာ- ယကဝိရဟိတတာယ သုညတော။ - ထို အဋ္ဌကထာ။] ပေ။ အနတ္တတော၊ အတ္တ မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ ပေ။ အာဒိနဝတော၊ ဘဝဟူသော ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၏ ဇနိစ္စပယော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဆင်းရဲကြောင်း အပြစ်တို့၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝါ၊ အထီးကျန်မဲ့ ဆင်းရဲသူ တို့၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ [ပဝတ္တိ ဒုက္ခတာယ၊ ဒုက္ခဿ စ အာဒိနဝတာယ အာဒိနဝတော။ အထ ဝါ၊ အာဒိနံ+ဝါတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ အာဒိနဝေါ။ ကပဏမနုဿသေတံ အဓိဝစနံ။- ထို အဋ္ဌကထာ။ ပဝတ္တိဒုက္ခတာယာတိ ဘဝပဝတ္တိဒုက္ခဘာဝတော။ ဘဝပဝတ္တိ ပဉ္စနံ ခန္ဓာနံ အနိစ္စာဒိအာကာရေန ပဝတ္တနမေဝ။ သော စ အာဒိနဝေါ။-ထို ဋီကာ။] ပေ။ ဝိပရိဏာမ- ဓမ္မတော၊ ဇရာ မရဏအားဖြင့် ဇမာက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်

အားဖြင့်။ [ဇရာယ ဇစဝ မရဏေနစာတိ ခန္ဓော ဝိပရိကာမပကတိတာယ ဝိပရိကာမဓမ္မောဘော-ထို အဋ္ဌကထာ။] ဗဒသိကရာတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ငါး သံယောဇနာ၊ တို့ကို။ ပဟိယန္တိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

မှတ်ချက်။ ။ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၊ ပညာဝဂ်၊ ဝိပဿနာကထာ၊ ပုဒ်ရေ(၃၇)၌ “ကတိဟာကာရေဟိ ။ပေ။ သမ္ပတ္တနိယာမံ သြက္ကမတိ။ စတ္တာရိသာယ အာကာရေဟိ ။ပေ။ သြက္ကမတိ” စသည်ဖြင့် “ထောလေးဆယ်ကမ္မဋ္ဌာန်း” ဟု ပြောရိုးရှိသော “စတ္တာရိသာကာရ အနုပဿနာ”ကို ဟောတော်မူသည်။ ဤ၌ ထိုပါဠိကို မှီ၍ သကဝါဒီ မေးသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း ထိုပါဠိတော်ကို အခြေခံ၍ ထိုအနုပဿနာ(၄၀)ကို ဖွင့်ထား၏။ ထိုအဖွင့်နှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာတို့ကို ကြည့်၍ အနက်ပေးထားသည်။

သင်္ခါရေ ၈၊ တိုကိုလည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတိ၊ လော။ နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ အာနိသံသဒဿာဝိ ၈၊ အာနိသင်ကို ရှုသည်လည်း။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ယေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ ဒွိန္နံ စိတ္တာနံ၊ တို့၏။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ယေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၅၄၄။ အာနိသံသဒဿာဝိဿ၊ ၎င်း။ သံယောဇနာနံ၊ တို့ကို။ ပယာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ။ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခုဇေ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတတံ၊ အမြဲ။ [သတတန္တိ သဗ္ဗကာလံ-သတ္တကင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာ၊ ၂-ဝဂ်၊ ၆-သုတ်။] သမိတံ၊ ရှုစိတ်သည်။ နနာကစိတ်သို့ ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည် ဖြစ်လောက်အောင်။ [သမိတန္တိ ပုရိမစိတ္တေန ပစ္စိမစိတ္တံ သမိတံ သမုပဂတံ ဗန္ဓိတံ ဟောတိ။ ဇဝံ-ထို အဋ္ဌကထာ။] စေတသာ၊ အခြားစိတ်နှင့်။ အဗ္ဗောကိဏ္ဍံ၊ မဏှေပြုမိပဲ။ [အဗ္ဗောကိဏ္ဍန္တိ နိရန္တရံ အညေန စေတသာ အသမ္ဘိဿံ-ထို အဋ္ဌကထာ။] ဇေတ.၂၊ စိတ်ဖြင့်။ အဓိမ္မုမာနေော၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ဆုံးဖြတ်လျက်။ [စေတသာ အဓိမ္မုမာနေောတိ စိတ္တေန သန္နိဋ္ဌာပယမာနေော-ထို အဋ္ဌကထာ။] ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ ပရိယောဂါဟမာနေော၊ ထက်ဝန်းကျင် သက်ဝင်လျက်။ [ပညာယ ပရိယောဂါဟမာနေောတိ ဝိပဿနာညဏေန အနုပဝိသမာနေော-ထို အဋ္ဌကထာ။] နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ သုခါနုပဿိ၊ သုခဟု ဇ.ဖနံဖန်ရှုသည်။ သုခ.၁၂၊ သုခ.၂ ဖြစ်သော သညာ

ရှိသည်။ သုခပဋိသံဝေဒီ၊ သုခကို ခံစားခြင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

အာနိသံသဒဏ္ဍာဝိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၇၅)၂-အမတာရမ္မဏကထာ

၅၄၉။ အမတာရမ္မဏံ၊ အမြှိုက်နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိသော။ သံယောဇနံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ရှိသလော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ အမတ်၊ သည်။ သံယောဇနိယံ၊ သံယောဇဉ်တို့၏ စီးပွားလော။ (သံယောဇဉ်တို့၏ အာရုံလော) ။ပေ။ နိဝရဏိယံ၊ နိဝရဏတို့၏ စီးပွားလော။ ပရာမဋ္ဌံ၊ ပရာမာသတရားတို့သည် အာရုံပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်အပ်သလော။ ဥပါဒါနိယံ၊ ဥပါဒါနိတို့၏ စီးပွားလော။ သံကိလေသိယံ၊ ပုပန်စေတတ်နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာကို ရခြင်းငှါ ထိုက်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ အမတ်၊ သည်။ အသံယောဇနိယံ၊ သံယောဇဉ်တို့၏ စီးပွားမဟုတ်သည် ။ပေ။ အသံကိလေသိယံ၊ သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အမတ်၊ အမြှိုက်နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရမ္မ၊ အာရုံပြု၍။ ရာဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အမတ်၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ရာဂဋ္ဌာနိယံ၊ ရာဂ၏ တည်ရာ အကြောင်းလော ။ပေ။ [ဒုတိယဝဂ်၊ ခေါဟာရကထာ၊ ပုဒ်ရေ(၃၄၉)ကို မှီ၍ ပေးပါ။ ဒေါသဋ္ဌာနိယာနုယောဂ၊ မောဟဋ္ဌာနိယာနုယောဂတို့ကိုလည်း ထို(၃၄၉)ကိုပင် မှီ၍ ပေးပါ။ မောဟဋ္ဌာနိယာနုယောဂဝယ်(၃၄၉)၌ “ပညာနိရောဓိကော”စသည်ဖြင့် (က)ကြီးဖြင့် ရှိ၏။ ပဋိလောမပြဿနာ၌ “ပညာဝုဒ္ဓိကော” (ဝ)ဖြင့်လည်း ရှိ၏။ ဤ၌ (ဗ)ထက်ခြိုက်ဖြင့် ရှိ၍ “ပညာဗုဒ္ဓိယံ၊ ပညာဖြင့် သိစေတတ်သည်”ဟု ပေးပါ။ (ဝ)ဖြင့်သော်လည်း ရှိပါစေ။]

၅၅၀။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အာရမ္မ၊ ၍။ သံယောဇနာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ လော။ ရူပံ၊ သည်။ ရာဂဋ္ဌာနိယံ၊ လော ။ ပေ ။ မုစ္ဆနိယံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၅၅၁။ န ဝတ္ထဗ္ဗိ ။ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို (မြတ်သော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ ဒုက္ခကင်းဝေး ငြိမ်းအေးခြင်းကို)။ [ဒိဋ္ဌဓမ္မ+နိဗ္ဗာန်(ဣမသို့ ယေဝ အတ္တတာဝေ+ဒုက္ခဝပသမန်)ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်။

ပရမံ(ဥတ္တမံ)+ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနန္တိ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ။-မူလပဏ္ဏာသ၊ ၁-ဝဂ်၊ ၁-သုတ် ဋီကာ။] နိဗ္ဗာနတော၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ သဗ္ဗာနာတိ၊ ကောင်းစွာ သိ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ နိဗ္ဗာနတော၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗာနိတွာ၊ ၍။ နိဗ္ဗာနံ၊ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို။ မညတိ၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ သုံးဖြာ မညနာတို့ဖြင့် မှတ်ထင်၏။ နိဗ္ဗာနသို့၊ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်၌။ မညတိ၊ ပဋိသန္ဓေ မနေရ မအိုရ မသေရ ဟု မှတ်ထင်၏။ [ဣမသို့ နိဗ္ဗာနေ ပတ္တေ န ဇာယတိ န ဇီယတိ န မိယတိတိ ဝေမ္ပိ နိဗ္ဗာနသို့ မညတိ။-ထို ဋီကာ။] နိဗ္ဗာနတော၊ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ထက်။ (ပရံ၊ အလွန်။ ပရမဿာသဘူတံ၊ အလွန်သက်သာရာ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ သို့။) မညတိ၊ မှတ်ထင်၏။ [ဣဇော ပရံ ပရမဿာသဘူတံ နတ္ထိတိ ဂဏှန္ဓော နိဗ္ဗာနတော မညတိ။-ထို ဋီကာ။] မေ၊ ငါ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မညတိ၊ ၍။ နိဗ္ဗာနံ၊ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ အလွန် နှစ်သက်၏။ [မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်ကျဖြစ်အောင် အပွင့်များအတိုင်း ပေးလိုက်သည်။ ပရဝါဒီ အလိုမူ “နိဗ္ဗာန၊ နိဗ္ဗာန်” ဟုသာ ပေးရမည်။] ဣတိ၊ ဝတ္ထိ နနု ။ပေ။ တေန ဟိ အမတာရမ္မဏံ သံယောဇနန္တိ။

အမတာရမ္မဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၈၆)၃-ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ

၅၅၂။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ သာရမ္မဏံ၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

၅၅၃။ ရူပံ၊ သည်။ သာရမ္မဏံ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော၊ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရူပံ၊ သည်။ သပ္ပစွယ်၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ အဖြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ (၈ ကာတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၈၇)၄-အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ

၅၅၄။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံမရှိကုန် သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အနုသယာ၊ တို့သည်။) ရူပံ၊ ရုပ်လော။ပေ။ န ဇဟဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနာနုယောဂ၌—“ကာမရာဂေါသညံ။ အနာရမ္မဏောလော ။ ပေ ။ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ထကြွသော ကာမရာဂသည်။ အနာရမ္မဏံ၊ လော”စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

ခန္ဓာနုယောဂ၌—“(ကာမရာဂါနုသယော၊ သညံ။) ကတမက္ခန္ဓပရိယာပန္နော၊ အဘယ်ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သနည်း။ ဣတိ၊ သကဝါဒိ မေး။ (ကာမရာဂါနုသယော၊ သညံ။) သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၅၅၅။ “ပဋိဘာနုသယော၊ သညံ။ အနာရမ္မဏော၊ လော”စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ ပဋိဘာနုသယော စသည်တို့၏ နေ့ကပ်၌ ပေဃျာလမြုပ်ထားသည်။

ကေဒေသသံယန္ဓနာနုယောဂ၌—“သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သညံ။ ကေဒေသော၊ တစိတ်တဒေသသည်။ သာရမ္မဏော၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ ကေဒေသော၊ သညံ။ အနာရမ္မဏော၊ လော”စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၅၅၆။ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ကိ။ ကုသလာဗျာကထော၊ ကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်သော။ စိတ္တော၊ စိတ်သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လသော်။ သန္နသယောတိ၊ အနုသယနှင့်တကွဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ တေသံ အနုသယာနံ၊ ထိုအနုသယတို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ သညံ။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ အနုသယာ၊ သညံ။ အနာရမ္မဏော၊ အာရုံ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ပရဝါဒိ ဆုံးဖြတ် ။ ပေ။

အနုသယာ အနာရမ္မဏံ တိကထာ နိဋ္ဌိတော။

၉-နဝမဝဂ်

(၈၀) ဉာဏံ အနာရမ္မဏကထာ

၅၅၇။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံ မရှိသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ (ဉာဏံ၊ သညံ။) ရူပံ၊ ရုပ်သော ။ ပေ။ ဖောဠဗျာယတနံ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ ပညာ၊ ပညာသည်။ အနာရမ္မဏော၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ [ဤသို့ ဖော်၍ ပေးပါ။ “ပညာ”စသော ပုဒ်တို့၏ နေ့ကပ်၌ ပေဃျာလမြုပ်ထားသည်။]

ခန္ဓာနုယောဂ အမနကဒေသသံသန္ဓနာ၌—“ဉာဏံ၊ သညံ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သည်။ (ဟုတွာ။) အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံ မရှိသလော”ဟု ပေးပါ။

ကေဒေသသံသန္ဓနာဋ္ဌိ-“ဉာဏံ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ၊ သည်။
 (ဟုတွာ) အနာရမ္မဏံ၊ လော။ ပညာ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊
 သည်။ (ဟုတွာ) သာရမ္မဏာ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊
 သည်။ ကေဒေသော၊ သည်။ သာရမ္မဏော၊ လော။ ကေဒေသော
 အနာရမ္မဏော၊ လော”စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၅၅၇။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ။ပေ။ အာမန္တာ။ စက္ခုဝိညာဏသမင်္ဂိ၊ စက္ခုဝိညာဏံ
 နှင့် ပြည့်စုံသော။ အရဟတံ၊ ဣတိ။ ဉာဏီတိ၊ (ထို စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်ခိုက်၌)
 ဉာဏ်ရှိ၏ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်သလော။ အာမန္တာ။ တဿ ဉာဏဿ၊
 ထိုဉာဏ်၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ပေ။

ဉာဏံ အနာရမ္မဏန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၇၉)၆-အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ

၅၅၉။ အတိတာရမ္မဏံ၊ အတိတ်တရားဟူသော အာရုံရှိသော။ စိတ္တံ၊
 သည်။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံ မရှိသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အတိတာရမ္မဏံ၊
 စိတ္တံ၊ သည်။) အတိတာရမ္မဏံ၊ အတိတ်တရားဟူသော အာရုံရှိသည်။
 (ဟောတိ နန္ဒ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အတိတာရမ္မဏံ စိတ္တံ၊ သည်။)
 အတိတာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟန္တိ(ဟောတိ)၊ အံ။ ဓ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ ရေ၊
 ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ အတိတာရမ္မဏံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံ
 မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိတာရမ္မဏံ
 စိတ္တံ အနာရမ္မဏန္တိ၊ အတိတာရမ္မဏံ စိတ္တံ အနာရမ္မဏံ ဟူသော စကားသည်။
 မိစ္ဆာ၊ မှား၏။ ပါ ပန၊ သို့မဟုတ်။ (အတိတာရမ္မဏံ၊ စိတ္တံ၊ သည်။)
 အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံ မရှိသည်။ ဟန္တိ(ဟောတိ)၊ အံ။ ဓ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။
 ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ (စိတ္တံ၊ သည်။) အတိတာရမ္မဏံ၊ အတိတ်တရားဟူသော
 အာရုံ ရှိ၏။ ဣတိ၊ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာ-
 ရမ္မဏံ အတိတာရမ္မဏန္တိ၊ ဟူသော စကားသည်။ မိစ္ဆာ၊ မှား၏ ။ပေ။

၅၆၀။ အတိတာနာဂတာရမ္မဏံ၊ အတိတ် အနာဂတ် အာရုံရှိသော။
 စိတ္တံ၊ သည်။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံ မရှိ။ ဣတိ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ အတိတာနာဂတံ၊ အတိတ်စိတ် အနာဂတ်စိတ်သည်။ နတ္ထိ နန္ဒ၊
 (ယခု)မရှိသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အတိတာနာဂတံ၊ သည်။

ဟန္တိ နတ္ထိ၊ အံ၊ တေန၊ ထိုသို့ မရှိခြင်းကြောင့်။ ရေ၊ ငါ့ရှင်ထကဝါဒီ။ အတိတာနာဂတာရမ္မဏံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံ မရှိ။ ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ ။ပေ။

အတိတာနာဂတာရမ္မဏကံသာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၉၀) ဂုဒဝိတက္ကန္တာနုပတိတကထာ

၅၆၅။ သဗ္ဗံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝိတက္ကန္တာနုပတိတံ၊ ဝိတက်သည် အစဉ် လိုက်အပ် ကျရောက်အပ်သလော။ (အလုံးစုံသော စိတ်၌ ဝိတက်သည် ယှဉ်ဘက် အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်သလော—ဟူလို။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ သဗ္ဗံ စိတ္တံ ဝိစာရာနုပတိတံ၊ ဝိစာရသည် အစဉ်လိုက်အပ် ကျရောက်အပ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ [“ဝိတာနုပတိတံ”စသော ပုဒ်တို့၌လည်း “သဗ္ဗံ စိတ္တံ ဝိတာနုပတိတန္တိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။”စသည်ဖြင့် ဖော်ပါ။]

သဗ္ဗံ ။ပေ။ အာမန္တာ။ အဝိတက္ကော၊ ဝိတက် မရှိသော။ ဝိစာရမတ္တော၊ ဝိစာရမျှရှိသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဝိတက္ကတ္တယာနုယောဂ၌—သဝိတက္ကော၊ ဝိတက်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သ- ဝိစာရော၊ ဝိစာရနှင့်လည်းတကွဖြစ်သော။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။ အဝိတက္ကော၊ သော။ ဝိစာရမတ္တော၊ သော။ သမာဓိ၊ ၎င်း။ အဝိတက္ကော၊ သော။ အဝိစာရော၊ သော။ သမာဓိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ ကုန်သော။ သမာဓိ၊ တို့ကို။ ဘဂဝတ၊ သည်။ ဝုတ္တာ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သဝိတက္ကော ။ပေ။ (ဣတိ၊ သို့။) တယော သမာဓိ ဘဂဝတာ ဟန္တိ ဝုတ္တာ၊ အံ၊ စ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ သဗ္ဗံ စိတ္တံ ဝိတက္ကန္တာနုပတိ- တန္တိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။

ဝိတက္ကန္တာနုပတိတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၉၁) ဂ-ဝိတက္ကဝိပ္ပာရသဒ္ဓကထာ

၅၆၆။ သဗ္ဗိသော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ အလုံးစုံ သော ဌာန၊ အလုံးစုံသော ကာလတို့၌။ ဝိတက္ကယတော၊ ကြံစည်သော

ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိစာရယတော၊ အဖန်ဖန်သုံးသပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရော၊
 ဝိတက်၏ ပြန်နှံခြင်း (ဝိတက်ဖြစ်ခြင်း)ဟူသော။ သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။
 ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ တို့၌။
 ဖုဿယတော၊ တွေ့ထိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဖဿဝိပ္ပါရော၊ ဖဿ၏ ပြန်နှံခြင်း
 ဟူသော။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။
 [“သဗ္ဗသော ဝေဒယတော ဝေဒနာဝိပ္ပါရော သဒ္ဓေါ”စသည်၏ နောက်၌
 လည်း “ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။”ကို ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။]

သဗ္ဗသော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရော၊ ဝိတက်၏ ပြန်နှံခြင်း
 ဟူသော။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါရုံကို။ သောတဝိညေယျော၊ သောတဝိညာဏ်သည်
 သိထိုက်သလော။ သောတသ္မိံ၊ သောတပသာဒဓိ။ ပဋိဟညတိ၊ ထိခိုက်
 သလော။ သောတဿ၊ သောတပသာဒ၏။ အာပါတံ၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့။
 အာဂစ္ဆတိ၊ ရောက်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ 'ဝိတက္ကဝိပ္ပါရော
 သဒ္ဓေါ၊ ကို။ န သောတဝိညေယျော နန၊ သောတဝိညာဏ်သည် မသိထိုက်
 သည် မဟုတ်လော။ သောတသ္မိံ၊ ၌။ န ပဋိဟညတိ နန၊ မထိခိုက်သည်
 မဟုတ်လော။ သောတဿ အာပါတံ၊ သို့။ န အာဂစ္ဆတိ နန၊ မရောက်သည်
 မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဓကထာ နိဋ္ဌိတော၊

၉-နဝမဂ်

(၉၂)၉-နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ

၅၆၄။ နယထာစိတ္တဿ၊ မူလစိတ်အားလျော်သော စိတ်ရှိသူ မဟုတ်
 သူ၏။ (စိတ်ကူးထားသည့်အတိုင်း မပြောသူ၏။) ဝါစာ၊ စကားသည်။
 (ဟောတိ၊ လော။) [စိတ်ကူးတခြား၊ ပြောအပ်သောစကား တခြား ဖြစ်နိုင်
 သလော-ဟူလို။] ဣတိ။ အာမန္တာ။ အဖဿကဿ၊ ဖဿ မရှိသူ၏။ ဝါစာ၊
 သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [“အဝေဒနကဿ
 ဝါစာ”စသည်၏ နောက်၌လည်း “ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။”ကို
 မြှုပ်ထားသည်။] သဖဿကဿ၊ ဖဿနှင့်တကွဖြစ်သူ၏။ ဝါစာ၊ သည်။
 (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [“သဝေဒနကဿ ဝါစာ”စသည်
 တို့၌ “နန သဝေဒနကဿ ဝါစာတိ၊ အာမန္တာ”စသည်ဖြင့် ပေယျာလ
 ဖော်ပါ။ ဓမ္မသင်္ဂဏိ၌ “ဖဿော ဟောတိ၊ ဝေဒနာ ဟောတိ”စသည်ဖြင့်
 ဟောတော်မူအပ်သော ဖဿပဉ္စမကကို မှီ၍ သကဝါဒီ စိစစ်သည်။]

န ပေ။ အာမန္တာ။ အနာဝဇ္ဇန္တိ။ မနောဓ္မါဏုဝဇ္ဇန်းဖြင့် တဝင်ကို မလည်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါစာ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။ [သတ္တမဝဂ်၊ ပရိဘောဂမယပုညကထာ၊ ပုဒ်ရေ (၄၇၄)၌လည်း ဤပုဒ်များကို အနက်ပေးခဲ့ပြီ။ ထို၌ “သော်” ဟု လက္ခဏ အနက်ပေးခြင်းသာ ထူး၏။]

န ပေ။ အာမန္တာ။ ဝါစာ၊ သည်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတာ၊ သည်။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ ကေပုဒါ၊ တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ပေ။

န ပေ။ အာမန္တာ။ န ဘဏိတုကာမော၊ ရွတ်ဆိုခြင်းငှါ အလိုမရှိသူ သည်။ ဘဏတိ၊ ရွတ်ဆိုသလော။ နကထေတုကာမော၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ အလို မရှိသူသည်။ ကထေတိ၊ ပြောဆိုသလော။ န အာလပိတုကာမော၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ အလို မရှိသူသည်။ အာလပတိ၊ ပြောဆိုသလော။ ဝါ၊ ခေါ်သလော။ ဝါ၊ ထူးသလော။ န ဝေါဟရိတုကာမော၊ ခေါ်ဝေါ် သုံးနှုန်းခြင်းငှါ အလို မရှိသူသည်။ ဝေါဟရတိ၊ ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။

၅၆၅။ န ပေ။ အာမန္တာ။ (ယော၊ သည်။) အညံ၊ တကယ် ပြောဆို အပ်သော စကားမှ တပါးသော စကားကို။ ဘဏိဿာမိ၊ ပြောဆိုအံ့။ ဣတိ- ဤသို့(ကြံ၍)။ အညံ၊ ကြံအပ်သော စကားမှ တပါးသော စကားကို။ ဘဏတိ၊ ပြောဆိုမိ၏။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ နန၊ လော ပေ။ ဝေါဟရတိ၊ ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းမိ၏။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ပေ။

နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၉၃) ၁၀-နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ

၅၆၆။ နယထာစိတ္တဿ၊ မူလစိတ်အားလျော်သော စိတ်ရှိသူ မဟုတ် သူ၏။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ [ရွှေကထာနှင့် ဤကထာသည် ဝစီကံနှင့် ကာယကံသာ ထူး၏။]

န အဘိက္ကမိတုကာမာဒိအနုယောဂ၌-“န အဘိက္ကမိတုကာမော၊ ရွေ့သို့ သွားခြင်းငှါ အလိုရှိသူ မဟုတ်သည်။ (ဟုတွာ)၊ အဘိက္ကမတိ၊ ရွေ့သို့ သွားသလော ။ပေ။ ပသာရေတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ [“န ပဋိက္ကမိတုကာမော” စသော ပုဒ်တို့ကို သီလက္ခန္ဓာ သာမညဖလသုတ်၊ သတိသမ္ပဇညတသုတ်ကို မှီ၍ အနက်ပေးပါ။]

၅၆၇။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ (ဟော၊ သည်။) အညတြ၊ သွားအပ်သော အရပ်မှ တပါးသော အရပ်သို့။ ဂစ္ဆိသာမိ၊ သွားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့(ကြံ၍)။ အညတြ၊ ကြံအပ်သော အရပ်မှ တပါးသော အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားမိ၏။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ နနု၊ လော ။ပေ။ ပသာရေတိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၉၄)၁၁-အတိတာနာဂတသမန္နာဂတကထာ

၅၆၈။ အတိတေန၊ အတိတ်တရားနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ အတိတံ၊ အတိတ်တရားသည်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသည် ။ပေ။ အပ္ပတ္တဂံတံ၊ သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [“နိရုဒ္ဓံ” စသော ပုဒ်တို့ကို မေဃသင်္ဂဏီ၊ တိကနိက္ခေပ၊ ပုဒ်ရေ(၁၀၄၄)၌ ပေးခဲ့ပြီ။ “အဇာတံ” စသော ပုဒ်များကိုလည်း ထိုနိက္ခေပ၊ ပုဒ်ရေ(၁၀၄၅)၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ထို၌ ပုလိင် ဗဟုဝုဇ်ရှိခြင်းသာ ထူး၏။]

၅၆၉။ အတိတေန၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ဂ္ဂပက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော။ အနာဂတေန ဂ္ဂပက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော၊ လော။ ပစ္စုပ္ပန္နေ ဂ္ဂပက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ဂ္ဂပက္ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ အတိတေဟိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော။ အနာဂတေဟိ ။ပေ။ သမန္နာဂတော၊ လော။ ပစ္စုပ္ပန္ဓေဟိ ။ပေ။ သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [အာယတနာနုယောဂ၊ ဓာတာနုယောဂတို့ကိုလည်း နည်းမှီ၍ ပေးပါ။]

၅၇၀။ န ပေ။ အာမန္တာ။ စတုန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနံ၊ ဈာန်ထို့ကို။ နိကာမလာဘိ၊ အလိုရှိတိုင်း ရခြင်းရှိသော။ နဝန္တံ၊ ကုန်သော။ အနုပုဗ္ဗ-
ဝိဟာရသမာပတ္တိနံ၊ အစဉ်အတိုင်းဝင်စား၍ နေထိုက်သော သမာပတ်ထို့ကို။
လာဘိ၊ ရခြင်းရှိသော။ အဠဝိမောက္ခဈာယံ၊ ရှစ်ပါးသော ဝိမောက္ခထို့ဖြင့်
ဈာန်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္ထိ နန ပေ။

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်ကထာ နိဋ္ဌိတော။

နဝမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) ကထာ၊ ထို နဝမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

အာနိသံသဒဿာဝိဿ သံယောဇနာနံ ပဟာနံ၊ (အာနိသံသဒဿာဝိဿ
သံယောဇနာနံ ပဟာနံ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော အာနိသံသဒဿာဝိကထာ
၎င်း။ အမတာရမ္မဏံ သံယောဇနံ၊ (အမတာရမ္မဏံ သံယောဇနံ) ဟူသော
ပြဿနာရှိသော အမတာရမ္မဏကထာ၎င်း။ ရူပံ သာရမ္မဏံ၊ ရူပံ သာရမ္မဏန္တိ
ကထာ၎င်း။ အနုသယာ အနာရမ္မဏာ၊ အနုသယာ အနာရမ္မဏာတိကထာ
၎င်း။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူ (အနာရမ္မဏဖြင့် မေးစိစစ်အပ်သော)။ ဉာဏံ၊
ဉာဏ်၏ကထာ၎င်း။ [“ဉာဏံ အနာရမ္မဏန္တိကထာ၎င်း”-ဟူလို။] အတိတာ-
နာဂတာရမ္မဏံ စိတ္တံ၊ (အတိတာရမ္မဏံ စိတ္တံ၊ အနာဂတာရမ္မဏံ စိတ္တံ) ဟူသော
ပြဿနာရှိသော အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ၎င်း။ သဗ္ဗံ စိတ္တံ ဝိတက္ကာ-
နုပတိတံ၊ (သဗ္ဗံ စိတ္တံ ဝိတက္ကာနုပတိတံ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဝိတက္ကာ-
နုပတိတကထာ၎င်း။ သဗ္ဗသော ဝိတက္ကယတော ဝိစာရယတော ဝိတက္ကဝိပွါ-
ရော သဇ္ဇေါ၊ (သဗ္ဗသော ပေ။ သဇ္ဇေါ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဝိတက္က-
ဝိပွါရသဇ္ဇကထာ၎င်း။ နယထာစိတ္တဿ ဝါစာ၊ နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိ
ကထာ၎င်း။ တထေဝ၊ ထိုအတူ (န ယထာစိတ္တဿပုဂ္ဂိုလ်၏) ပင်။ ကာယကမ္မံ၊
ကာယကံ၏ ကထာ၎င်း။ [“န ယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ၎င်း”-
ဟူလို။] အတိတာနာဂတေဟိ သဇ္ဇောဂတော၊ (အတိတေန သမန္နာဂတော၊
အနာဂတေန သမန္နာဂတော) ဟူသော ပြဿနာရှိသော အတိတာနာဂတ-
ပစ္စုပ္ပန်ကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဥဒ္ဓါနံအပြီးတည်း။

၁၀-ဒသမဝဂ္ဂ

(၉၅)၁-နိရောဓကထာ

၅၇၁။ ဥပပတ္တေသိယေ၊ ဥပပတ္တိဘဝအဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိထိုက်သော၊ ပဉ္စ၊
၅-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ အနိရုဒ္ဓေ၊ မချုပ်ကုန်သေးမီ။
ကိရိယာ၊ ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊
ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သလော။ [“ဥပပတ္တေသိယေ၊
ပဉ္စခန္ဓေ အနိရုဒ္ဓေ” တို့၌ သတ္တမိ ဗဟုဂုဏ်အနက်ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။
ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံ
ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ သမ္ပုဿိတာဝံ၊
မျက်မှောက်တို့၏ အဖြစ်သို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်သလော။ ဣတိ၊
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဆက္ခန္ဓာနုယောဂ၌-“ကြိယာဉာဏံ၊ ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာကို
ဖြစ်စေနိုင်သော ဉာဏ်သည်။ (ဝါ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်)”ဟု ပေးပါ။

၅၇၂။ ဥပပတ္တေသိယေ ။ပေ။ အာမန္တာ။ မတော၊ သေသူသည်။ မဂ္ဂံ၊
ကို၊ ဘာဝေတိ၊ လော။ ကာလကံတော၊ ပြုအပ်ပြီးသော အသက်ရှင်ရာ
ကာလရှိသူသည်။ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

နိရောဓကထာ နိဋ္ဌိတော။

၁၀-ဒသမဝဂ်

(၉၆)၂-ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ

၅၇၃။ မဂ္ဂသမဂီဿ၊ မဂ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။
မဂ္ဂေါ၊ မဂ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ (မဂ္ဂသမဂီဿ ရူပံ၊ သည်။) သာရမ္ပဏံ၊
အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ တဿ၊ ထိုရူပံကို။ အာဝဋ္ဌနာ၊ သည် ။ပေ။
ပဏိဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ (မဂ္ဂသမဂီဿ
ရူပံ၊ သည်။) ဓနာရမ္ပဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ တဿ
အာဝဋ္ဌနာ ။ပေ။ ပဏိဓိ နတ္ထိ နန၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ မဂ္ဂေါ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (သမ္မာဝါစာ၊ သည်။) သာရမ္မဏာ၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ တာယ၊ ထိုသမ္မာဝါစာကို။ အာဝဇ္ဇနာ ။ပေ။ ပဏိဓိ၊ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ (သမ္မာဝါစာ၊ သည်။) အနာရမ္မဏာ (ဟောတိ) နနု။ တာယ အာဝဇ္ဇနာ။ ပေ။ နတ္ထိ နနု ။ပေ။

၅၇၅။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်၎င်း။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သည်၎င်း။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သည်၎င်း။ မဂ္ဂေါ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရှုပံ မဂ္ဂေါတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀၉၅သမဝဂ်

(၉၇)၃-ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿမဂ္ဂကထာ

၅၇၆။ ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပဉ္စဝိညာဏာ၊ ထိုသည်။ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ၊ ဖြစ်ဆဲ မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်သည်။ ဥပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ ဖြစ်ဆဲ အာရုံရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ) နနု။ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ပဉ္စဝိညာဏာ၊ ထိုသည်။ ပုရေဇာတဝတ္ထုကာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော မှီရာဝတ္ထု ရှိကုန်သည်။ ပုရေဇာတာရမ္မဏာ၊ ရှေး၌ ဖြစ်သော အာရုံရှိကုန်သည်။ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာ၊ အဇ္ဈတ္တိက မှီရာဝတ္ထု ရှိကုန်သည်။ ဗာဟိရာရမ္မဏာ၊ ဗာဟိရအာရုံရှိကုန်သည်။ အသမ္ပိန္နဝတ္ထုကာ၊ မပျက်သော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန် သည်။ အသမ္ပိန္နာရမ္မဏာ၊ မပျက်သော အာရုံရှိကုန်သည်။ 'နာနာဝတ္ထုကာ၊ မတူထူးခြား ကဲ့ပြားသော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်သည်။ နာနာရမ္မဏာ၊ မတူထူးခြား ကဲ့ပြားသော အာရုံရှိကုန်သည်။ (ဟုတော) အညမညဿ၊ တပါးတပါး၏။ ဂေါစရဝိသယံ၊ ကျက်စားရာ အာရုံကို။ န ပစ္စနံဘောန္တိ နနု။ မခံစားနိုင် ကုန်သည် မဟုတ်လော။ အာသမန္တာဟာရာ၊ ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သော ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း မရှိကုန်သည်။ (ဟုတော) န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နနု။ မဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးသွင်းသော ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း မရှိကုန်သည်။ (ဟုတော) န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နနု။ လော။ အဗ္ဗောကိဏ္ဍာ၊ သမ္ပင်္ဂစိုင်း စသည်တို့နှင့် ရောပြွမ်းခြင်း မရှိကုန်သည်။ (ဟုတော) န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နနု။ လော။ အပုပ္ဖ အစရိမံ၊ မရှေး မနှောင်း (တပြိုင်နက်) ။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နနု။ လော။ အညမညဿ။

တပါးတပါး၏။ သမနန္တရာ၊ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့၌။ န ပဉ္စုဇ္ဇိ နနု၊ လော။ ပဉ္စဝိညာဏာ၊ တို့သည်။ အနာဘောဂါ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း မရှိကုန်သည်။ (ဟောဇ္ဇိ)နနု၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။ [“နနု ပေ၊ ပစ္စန္ဒဘောဇ္ဇိ၊ န အသမန္တာဟာရာ ပဉ္စုဇ္ဇိ”စသော ပြဿနာ(၆)ရပ်တို့၏ နောက်၌ “အာမန္တာ။ ဟဉ္စိ ပဉ္စဝိညာဏာ ။ပေ။ ပစ္စန္ဒဘောဇ္ဇိ။ နော စ ဝတ ရေ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ ‘ပဉ္စဝိညာဏသမဂ္ဂိယ အတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ’တိ” စသည်ကို ပေဿာလ မြှုပ်ထားသည်။]

၅၇၇။ စက္ခုဝိညာဏသမဂ္ဂိယ ။ပေ။ အာမန္တာ။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ သုညတံ၊ သုညတနိဗ္ဗာန်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ၊ လော ။ပေ။ စက္ခုဉ္စ၊ စက္ခုပသာဒကို၎င်း။ သုညတဉ္စ၊ သုညတနိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ၊ လော ။ပေ။ စက္ခုပဋိစ္စ သုညတဉ္စ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏဉ္စိ၊ ဟူသော။ သုတ္တန္တော၊ သုတ္တန်သည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသည်သာ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ပယ်။) စက္ခုဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ရူပေ စ၊ ရူပါရုံတို့ကို၎င်း။ ပဋိစ္စ၊ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တန္တော အတ္ထေဝ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

၅၇၈။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ အတိတာနာဂတံ၊ အတိတ်အာရုံ အနာဂတ်အာရုံကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န တေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

မနောဝိညာဏသမဂ္ဂိယံ၊ ၎်။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ မနောဝိညာဏံ၊ သည်။ သုညတံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

၅၇၉။ သာဓကသုတ်၏အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာ၊ သာမညဖလသုတ်၊ ဣန္ဒြိယ သံဝရဉ္စိ ပေးပြီ။

ပဉ္စဝိညာဏသမဂ္ဂိယမဂ္ဂကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အမှာ။ ။“ပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပိ အကုသလာပိတိကထာ”၌-“ပဉ္စဝိညာဏာ၊ တို့သည်။ ကုသလာပိ၊ ကုသိုလ်တို့သည်၎င်း။ အကုသလာပိ၊ ၎်။ (ဟောဇ္ဇိ၊ လော)”ဟု ပေးပါ။ “သာဘောဂါတိကထာ”၌ - “ပဉ္စဝိညာဏာ၊ တို့သည်။ သာဘောဂါ၊ အာရုံ၏ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ အခြင်းအရာကို နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော”ဟု ပေးပါ။

သာဘောဂါတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀၃ ဒသမဂ်

(၁၀၀)၆-ဒွိဟိ သီလေဟိကထာ

၅၀၇။ မဂ္ဂသမဂီ၊ မဂ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ မဂ္ဂသမဂီ၊ သည်။ လောကီယေန၊ လောကီဖြစ်သော။ သီလေန သမန္နာဂတော၊ လော။ပေ။

၅၀၉။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ လောကီယေ၊ သော။ သီလေ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးသော်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဒုဿီလော၊ သီလ မရှိသော။ ခဏ္ဍသီလော၊ ကျိုးသော သီလရှိသော။ ဆိန္နသီလော၊ ပြတ်သော သီလရှိသော။ (ပုဂ္ဂလော၊ သည်။) မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဒွိဟိ သီလေဟိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀၄ ဒသမဂ်

(၁၀၁)၇-သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ

၅၉၀။ သီလံ၊ သည်။ အစေတသိက္ခံ၊ စေတသိက်မဟုတ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (သီလံ၊ သည်။) ရူပံ၊ ရုပ်လော။ပေ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ပေ။

၅၉၂။ သီလံ ။ပေ။ အာမန္တာ။ (သီလံ၊ သည်။) အဖလံ၊ အကျိုး မရှိသလော။ အဝိပိကံ၊ ဝိပိက် မရှိသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ (သီလံ၊ သည်။) သဖလံ၊ အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ သဝိပိကံ၊ ဝိပိက်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ (ဟောဟိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ပေ။

၅၉၄။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ သီလေ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ရှိ။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်လသော်။ ဒုဿီလော၊ ဒုဿီလသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀၅ ဒသမဂ်

(၁၀၂) ၈-သီလံ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာ

၅၉၅။ သီလံ၊ သည်။ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ၊ စိတ်သို့ အစဉ်မလိုက်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

သီလံ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒသမဝဂ်

(၁၀၃) ဇမ္ဗူသမာဒါနဟေတုကထာ

၅၉၈။ သမာဒါနဟေတုကံ၊ ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော အကြောင်း ရှိသော။ သီလံ၊ သည်း၊ ဝစုတိ၊ တိုးပွားသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။ [သမာဒါနဟေတုကော ဖဿော ဝစုတိ-စသည်ကို သတ္တမဝဂ် ပရိဘောဂ-မယပုညကထာကို မှီ၍ ပေးပါ။]

၅၉၉။ သမာဒါန ။ ပေ။ အာမန္တာ။ သီလံ၊ ကို။ သမာဒိယိတွာ၊ ပြီး၍။ ကာမဝိတက္ကံ၊ ကာမဝိတက်ကို။ ဝိတက္ကေန္တဿ၊ ကြံသောပုဂ္ဂိုလ်၏အိုင်း ။ ပေ။ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ၊ ကို။ ဝိတက္ကေန္တဿ၊ အိုင်း။ သီလံ ဝစုတိ၊ လော။ [အကြောင်းကို သတ္တမဝဂ်၊ ပရိဘောဂမယပုညကထာကို မှီ၍ ပေးပါ။]

သမာဒါနဟေတုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒသမဝဂ်

(၁၀၄) ၁၀-ဝိညတ္တိ သီလန္တိကထာ

၆၀၁။ ဝိညတ္တိ၊ ဝိညတ်သည်။ သီလံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ဝိညတ္တိ သည်။) ပါဏာတိပါတာ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

အဘိဝါဒနံ၊ ရှိခိုးခြင်းသည်။ သီလံ၊ လော ။ ပေ ။ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ခရီးဦးကြိုခြင်းသည် ။ ပေ။ အဉ္စလိကမ္ပံ၊ လက်အုပ်ချီမှုသည်။ သာမိစိကမ္ပံ၊ အရိအသေပြုမှုသည် ။ ပေ ။ အာသနာဘိဟာရော၊ နေရာကို ရှေးရှု ဆောင်ခြင်းသည် ။ ပေ ။ သေယျာဘိဟာရော၊ အိပ်ရာကို ရှေးရှု ဆောင်ခြင်းသည် ။ ပေ ။ ပါဒေါဒကာဘိဟာရော၊ ခြေဆေးရေကို ရှေးရှု ဆောင်ခြင်းသည် ။ ပေ။ ပါဒကထလိကာဘိဟာရော၊ မဆေးအပ်သော ခြေကို ထားရာ ပျဉ်ချုပ်ငယ်ကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ခြေကို ပွတ်တိုက် ကြောင်း ကျောက်စရစ် အိုးခြမ်း စသော ခြေပွတ်ကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ [ပါဒကထလိကန္တိ အဓောတပါဒတ္ထပနက္ခံ၊ ပါဒဗသနံ ဝါ-ဝုဋ္ဌဝဂ္ဂ အဋ္ဌ-ကထာ၊ ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက၊ ပါရိဝါသိကဝတ္ထကထာ။] ပေ။ နှာနေ၊ ရေချိုးရာအရပ်၌။ ပိဋ္ဌိပရိကမ္ပံ၊ ကျောက်ကုန်း၌ အဖန်ဖန် ပြုမှုသည်။ ဝါ၊ ချေးတုန်းမှုသည်။ သီလံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [ဝုဋ္ဌဝဂ္ဂ၊ ပါရိဝါသိ-ကက္ခန္ဓက၌ “အဘိဝါဒန ပစ္စုပဋ္ဌာန” စသော ပါဠိသွားကို မှီ၍ “သကဝါဒိ

မေးသည်။ “အဘိဝါဒနံ သီလံ” စသည်၏ နောက်၌ “ဣတိ။ အာမန္တာ” ကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။] ပေ။

၆၀၂။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ (ဝိညတ္တိ၊ သည်။) ဒုဿီလျံ၊ သီလမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဝိညတ္တိ သီလန္တိကထာ၊ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒသမဝဂ်

(၁၀၅) ၁၁-အဝိညတ္တိ ဒုဿီလျန္တိကထာ

၆၀၃။ အဝိညတ္တိ၊ ဝိညတ် မရှိတော့သော စေခိုင်းမှုသည်။ ဒုဿီလျံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အဝိညတ္တိ၊ သည်။) ပါဏာတိပါတော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ပါပကမ္မံ၊ ကျိ။ သမာဒိယိတွာ၊ ရှိ။ ခါနံ၊ ကျိ။ ဒဒန္တဿ၊ ပေးလှူသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပုညဉ္စ၊ သည်၎င်း။ အပုညဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဥတော၊ ၂-ပါးစုံ တို့သည်။ ဝဇုန္တိ၊ တိုးပွားကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၆၀၄။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ပါပကမ္မံ၊ ကျိ။ သမာဒိန္နော၊ ဆောက်တည် ပြီးသည်။ အာသိ နန၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

[အဝိညတ္တိ ဒုဿီလျန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကခး။) တဿ၊ ထိုဒသမဝဂ်၏၊ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

ဥပပတ္ထေသိယေ ပဉ္စကုန္ဒေ အနိရုဒ္ဓေ ကိရိယာ ပဉ္စကုန္တာ ဥပုဇ္ဇန္တိ။ (ဥပပတ္ထေသိယေ ။ပေ။ ဥပုဇ္ဇန္တိ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော နိရောဓကထာ ၎င်း။ မဂ္ဂသမဂီဿ ရူပံ မဂ္ဂေါ၊ (မဂ္ဂသမဂီဿ ရူပံ မဂ္ဂေါ) ဟူသော ပြဿနာ ရှိသော ရူပံ မဂ္ဂေါတိ ကထာ၎င်း။ ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ အတ္ထိ မဂ္ဂတာဝနာ၊ (ပဉ္စ ။ပေ။ ဘာဝနာ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂဏထာ၎င်း။ ပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပိ အကုသလာပိ၊ ပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပိ အကုသလာပိတိကထာ၎င်း။ ပဉ္စဝိညာဏာ သာဘောဂေါ၊ (ပဉ္စဝိညာ သာဘောဂေါ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော သာဘောဂေါတိကထာ ၎င်း။ မဂ္ဂသမဂီ ။ပေ။ သမန္နာဂတော၊ (မဂ္ဂသမဂီ ။ပေ။ သမန္နာဂတော) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဒွိဟိ သီလေဟိကထာ၎င်း။ သီလံ အစေတသိက္ခံ။

သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ၎င်း။ သီလံ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ၊ သီလံ န စိတ္တာနု-
 ပရိဝတ္တိတိကထာ၎င်း။ သမာဒါနုပေတုကံ သီလံ ဝခုတိ၊ (သမာဒါနု။
 ပေ။ ဝခုတိတိ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော သမာဒါနုပေတုကထာ၎င်း။
 ဝိညတ္တိ သီလံ၊ ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာ၎င်း။ အဝိညတ္တိ ဒုဿီလံ၊ အဝိညတ္တိ
 ဒုဿီလျန္တိကထာ၎င်းတည်း။

ဒုတိယော ပဏ္ဍာသကော။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို ဒုတိယပဏ္ဍာသက၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

နိယာမသင်္ဂဟဂတာနိသံသတာ စ၊ အစဉ် နိယာမကထာရှိသော ဆဋ္ဌဝဂ်၊
 အစဉ် သင်္ဂဟိတကထာရှိသော သတ္တမဝဂ်၊ အစဉ် ဆဂတိကထာရှိသော
 အဋ္ဌမဝဂ်၊ အစဉ် အာနိသံသဇ္ဇာဝိကထာ ရှိသော နဝမဝဂ်တို့၎င်း။
 နိရောဓော၊ အစဉ် နိရောဓကထာရှိသော ဒသမဝဂ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဥဒ္ဓါနံ၊
 အပြီးတည်း။

၁၁ - ကောဒသမဝဂ္ဂ

(၁၀၆-၁၀၈) ၁-၃-တိဿောပိ အနုသယကထာ

၆၀၅။ သနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ အဗျာကတာ၊ အဗျာဏတတို့
လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အနုသယာ၊ တို့သည်။) ဝိပါဏာဗျာကတာ၊
ဝိပါဏ်အဗျာကတတို့လော ။ပေ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [“ကမရာဂေါ”
စသော ပုဒ်တို့ကို နဝမဝဂ် အနုသယာ အနာရမ္မဏာတိကထာကို မှီ၍
ပေးပါ။]

အမှာ။ ။“ပုဒ်ရေ(၆၀၆)တိုင်အောင်အနုသယာအဗျာကတာတိကထာ၊
(၆၀၇-၈)တို့မှာ အနုသယာ အဟေတုကာတိကထာ၊
(၆၀၉)စသည်မှာ အနုသယာ စိတ္တဝိပုယုတ္တာတိကထာ”
ဟူသော ကထာ ၃-ပါးကို ပေါင်း၍ “တိဿောပိ
အနုသယာကထာ”ဟု ဆိုသည်။ “အနုသယာ၊ တို့သည်။
အဟေတုကာ၊အဟိတ်တရားတို့လော။ စိတ္တဝိပုယုတ္တာ၊စိတ်နှင့်
မယှဉ်ကုန်သလော”ဟု ပေးပါ။

တိဿောပိ အနုသယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ကောဒသမဝဂ်

(၁၀၉) ၄-ဉာဏကထာ

၆၁၄။ အညာဏေ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်။ ဝိဂတေ၊
ကင်းလသော်။ ဉာဏဝိပုယုတ္တေ၊ ဉာဏ်နှင့် မယှဉ်သော။ စိတ္တေ၊ စိတ်သည်။
ဝတ္ထမာနေ၊ ဖြစ်လသော်။ ဉာဏိတိ၊ ဉာဏ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ န ဝတ္ထမ္ပံ၊ မဆိုထိုက်
သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရာဂေ၊ သည်။ ဝိဂတေ၊ သော်။ ဝိတရာဂေါတိ၊
ဟူ၍။ န ဝတ္ထမ္ပံ၊ လော။ ဣတိ ။ပေ။ [ဒေါသာနုသယာဂ-စသည်၌ “ဒေါသေ
ဝိဂတေ န ဝတ္ထမ္ပံ ဝိတဒေါသောတိ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ မောဟေ
ဝိဂတေ န ဝတ္ထမ္ပံ ဝိတမောဟောတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။”ဟု ဖော်၍
အနက်ပေးပါ။]

၆၀၅။ အညာဇဏေ။ပေ။ ဝတ္ထမာနေ၊ သော်။ ဉာဏိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အတိတေန၊ အတိတိဖြစ်သော။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်ကြောင့်။ ဉာဏိ၊ ဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိရုဒ္ဓေန၊ ချုပ်ပြီးသော။ ဝိဂတေန၊ ကင်းပြီးသော။ ပဋိပဿဒ္ဓေန၊ ပြီးပြီးသော။ ဉာဏေန၊ ကြောင့်။ ဉာဏိ၊ ဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ပေ။

ဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ကောဒသမဝဂ်

(၁၁၀) ၅-ဉာဏံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ

၆၀၆။ ဉာဏံ၊ သည်။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သလော။ပေ။

၆၀၇။ န။ပေ။ အာမန္တာ။ စက္ခုဝိညာဏသမဂီ၊ စက္ခုဝိညာဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသော။ အရဟတ၊ ကို။ ဉာဏိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဉာဏံ၊ သည်။ တေန စိတ္တေန၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ လော။ပေ။ [ပညဝန္တာနုယောဂ၌ “ပညဝါတိ၊ ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍”ဟု ပေးပါ။]

ဉာဏံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ကောဒသမဝဂ်

(၁၁၁) ၆-လူခံ ဒုက္ခန္တိကထာ

၆၀၈။ လူခံ၊ ဤတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါစံ၊ စကားကို။ ဘာသတော၊ ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ လူခံ ဒုက္ခန္တိ၊ လူခံ ဒုက္ခံဟူသော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ပဝတ္ထတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ပေ။

အယံ၊ ဤတရားသည်။ သမုဒယော၊ သမုဒယတည်း။ ဣတိ ဝါစံ ဘာသတော၊ ၏။ စ၊ ထိုသို့ ပြောသော်လည်း။ အယံ သမုဒယောတိ၊ ဟူသော။ ဉာဏံ၊ သည်။ န ပဝတ္ထတိ၊ မဖြစ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ပေ။

၆၂၀။ လူခံ ဒုက္ခန္တိ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဣတိ စ၊ (ဣ)ဟူ၍၎င်း။ ဒန္တိ စ၊ (ဒံ)ဟူ၍၎င်း။ ဒုတိ စ၊ (ဒု)ဟူ၍၎င်း။ ခန္တိ စ၊ (ခံ)ဟူ၍၎င်း။ ဉာဏံ၊ သည်။ ပဝတ္ထတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ပေ။

လူခံ ဒုက္ခန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ဧကဒသမဝဂ်

(၁၁၂) ၵ-ဣဒ္ဓိဗလကထာ

၆၂၁။ ဣဒ္ဓိဗလေန၊ တန်ခိုးအစွမ်းနှင့်၊ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကပ္ပံ၊ မဟာကပ်ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်နိုင်ရာသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သော အာယု၊ ထိုအသက်သည်။ ဣဒ္ဓိမယိကော၊ တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသလော။ သာ ဂတိ၊ ထိုဂတိသည်။ ဣဒ္ဓိမယိကာ၊ တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသလော။ သော အတ္တတာဝပ္ပဋိလာဘော၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်။ ဣဒ္ဓိမယိကော၊ တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

ဣဒ္ဓိဗလေန ။ပေ။ အာမန္တာ (ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော၊ သည်။) အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ကပ္ပံ၊ မဟာကပ်ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာသလော။ အနာဂတံ၊ သော။ ကပ္ပံ၊ လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ (ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော၊ သည်။) ဧ၊ ၂-ခု ကုန်သော။ ကပ္ပေ၊ မဟာကပ်ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ တယော ကပ္ပေ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ စတ္တာရော ကပ္ပေ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ (ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော၊ သည်။) ဇီဝိတေ၊ အသက်သည်။ ဇီဝိတာဝသေသေ၊ ကြွင်းသော အသက်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ (ရှိမှ။) တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဇီဝိတေ၊ သည်။ ဇီဝိတာဝသေသေ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိလသော်။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်။ (ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော၊ သည်။) ဇီဝိတေ၊ သည်။ ဇီဝိတာဝသေသေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်နိုင်ရာ၏။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ။ (ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော၊ သည်။) ဇီဝိတေ ဇီဝိတာဝသေသေ သတိ၊ သော်။ ဟဉ္စိ တိဋ္ဌေယျ-အံ။ စ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော ကပ္ပံ တိဋ္ဌေယျာတိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္တဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။ (ဇီဝိတေ ဇီဝိတာဝသေသေသတိ၊ သော်။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဇီဝိတေ ဇီဝိတာဝသေသေ အသတိ၊ သော်။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်။) ဇီဝိတေ ဇီဝိတာဝသေသေ အသတိ၊ သော်။ တိဋ္ဌေယျ၊ ရာ၏။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ။ မတော၊ သေပြီးသူသည်။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ကာလကတော၊ သည်။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၆၂၂။ ဣဒ္ဓိဗလေန ။ပေ။ အာမန္တာ၊ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ဖဿေ၊ ဖဿသည်။ မာ နိရုဇ္ဈိ၊ မချုပ်ပါနှင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ ပဂ္ဂဟေတု၊ ချီးမြှောက်ခြင်းငှါ (တန်ထားခြင်းငှါ)။ လဗ္ဗာ၊ ရအပ် ရနိုင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

အမှာ။ ။ဇာတိဓမ္မာနုယောဂ၌— “ဇာတိဓမ္မာ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း သဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ ထိုသည်။ မာ ဇာယိံသု၊ မဖြစ်ပါစေကုန်နှင့် (ပဋိသန္ဓေ မနေပါစေကုန်နှင့်)” ဟု၎င်း၊ ဇရာဓမ္မာနုယောဂ၌— “ဇရာဓမ္မာ၊ အိုရခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာ မာ ဇီရိံသု၊ မအိုပါစေကုန်နှင့်” ဟု၎င်း၊ ပျာဓိဓမ္မာ-နုယောဂ၌— “ပျာဓိဓမ္မာ၊ နာရခြင်းသဘော ရှိကုန်သော။ သတ္တာ မာ ပျာယေိံသု၊ မနာပါစေကုန်နှင့်” ဟု၎င်း၊ မရဏ-ဓမ္မာနုယောဂ၌— “မရဏဓမ္မာ၊ သေရခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာ မာ မိယိံသု၊ မသေပါစေကုန်နှင့်” ဟု၎င်း ပေးပါ။

၆၂၃။ န ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အာနန္တ၊ နွာ။ ယဿ ကဿစိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿံ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စတ္တာဓော၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိဝါဒိတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ တိုးပွားစေအပ်ကုန်သည်။ [ဘာဝိတာတိ ဝစိတာ၊ သုတ်မဟာဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်။] ဗဟုလိကတာ၊ ကြိမ်ဖန် များစွာ အလေ့အလာပြုအပ်ကုန်သည်။ ယာနိကတာ၊ ကပ်ယှဉ်အပ်သော ယဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်သည်။ [ယာနိကတာတိ ယုတ္တယာနံ ဝိယ ကတာ။—ထို အဋ္ဌကထာ။] ဝတ္ထုကတာ၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်သည်။ [ဝတ္ထုကတာတိ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန ဝတ္ထု ဝိယ ကတာ။—ထို အဋ္ဌကထာ။] အနုဋ္ဌိတာ၊ အဖန်ဖန် ဖြစ်ပေါ်စေအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ဆောက်တည်အပ်ကုန်သည်။ [အနုဋ္ဌိတာတိ အဓိဋ္ဌိတာ၊ အဋ္ဌကထာ။] ပရိစိတာ၊ ထက်ဝန်းကျင် စီအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ တိုးပွားစေအပ်ကုန်သည်။ [ပရိစိတာတိ သမန္တတော+စိတာ သုဝစိတာ။—ထို အဋ္ဌကထာ။] သုသမာရဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ကုန် သည်။ [သုသမာရဒ္ဓါတိ သုဋ္ဌု+သမာရဒ္ဓါ။—ထို အဋ္ဌကထာ။] (ဟောန္တိ)။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာကင်္ခမာနော၊ အလိမ္မိလသော။ ကပ္ပံ ဝါ၊ (အာယု)ကပ်ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ၊ “အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော” ဟု ဟောတော်မူအပ်သော အာယုကပ်မှ ကြွင်းကျန် ပိုလွန်သော ကာလပတ်လုံး သော်၎င်း။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်နိုင်ရာ၏။ [ကပ္ပန္တိ အာယုကပ္ပံ ပေ။ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါတိ “အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော” တိ ဝုတ္တဝဿသတတော (သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာ ပဒါနသုတ် စသည်၌ ဟောတော်မူအပ်သော အနှစ်တရာထက်) အတိရေကံ ဝါ။—ထို အဋ္ဌကထာ။] ဣတိ ဝုတ္တံ နန္ဒ ပေ။

၆၂၄။ ဣဒ္ဓိဗလေန ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ စတုန္နံ၊ ၄-မျိုးကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ကောစိ၊ သော။ ပါဠိဘောဂေါ၊ အာမခံဖြစ်သော။ သမဏော ဝါ၊ သမဏ အမည်ရသူသည်၎င်း။ မြာဟူဏော

ဝါ၊ ဗြာဟ္မဏ အမည်ရသူသည်၎င်း။ ဒေဝေါ ဝါ၊ နတ်သည်၎င်း။ မာရော ဝါ၊ မာရ်နတ်သည်၎င်း။ ဗြဟ္မာ ဝါ၊ ဗြဟ္မာသည်၎င်း။ လောကသ္မိံ၊ ဌံ။ ကောစိ ဝါ၊ တစုံတယောက်သည်၎င်း။ နတ္ထိံ၊ မရှိ။ ကတမေသံ စတုန္နံ၊ တို့၏နည်း။ ဇရာဓမ္မော၊ အိုခြင်းသဘောရှိသော တရားသည်။ မာ ဇီရိ၊ မအိုပါစေနှင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ကောစိ၊ သော။ ပါဠိဘောဂေါ၊ သော။ သမဏော ဝါ၊ သည်၎င်း။ ပေ။ ကောစိ ဝါ။ နတ္ထိံ။ ပေ။ ပန၊ သည်သာ မကသေး။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ကထာနိ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော။ ပါပကာနိ၊ မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို အပါယ် ၄-ရွာတို့၌ ကျရောက်စေတတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ယုတ်မာ ကုန်သော။ သံကိလေသာနိ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော။ ပေါ- နောဗ္ဗဝိကာနိ၊ တဖန် ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ သဒရာနိ၊ ပူလောင် ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဒုက္ခဝိပါကာနိ၊ ဒုက္ခဟူသော အကျိုးရှိကုန်သော။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ဇာတိဇရာမရဏိယာနိ၊ ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ ယာနိ တာနိ ကမ္မာနိ၊ အကြင်ကံတို့သည်။ (သန္တိ။) တေသံ၊ ထိုကံတို့၏။ ဝိပါဏော၊ သည်။ မာ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ မဖြစ်ပါစေနှင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဇောစိ ပါဠိဘောဂေါ၊ သော။ ပေ။ လောကသ္မိံ ကောစိ ဝါ၊ သည်၎င်း။ နတ္ထိံ။ ဘိက္ခဝေ၊ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပေ။ နတ္ထိံ။ ဣတိ။ ဝုတ္တိ နနု။ ပေ။

အမှူး။ ။ သာသေုတ်မှာ စတုက္ကင်္ဂတ္ထရ၊ ၄-ပံ၊ (၁၉)၄-ဝဂ်၊ ပါဠိ- ဘောဂသုတ်တည်း။ ထို၌ ပါပကာနိ စသော ပုဒ်တို့ကို မပွင့် တော့။ ထို စတုက္ကင်္ဂတ္ထရ၊ ပ၊ ပံ၊ ၁-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ်၌-“ပါပ- ကေဟိတိ လာမကေဟိ။ ပေ။ သံကိလေသိကေဟိတိ သံကိ- လေသနကေဟိ။ ပုသန္တစိတ္တဿ ပသန္တဘာဝဒုသကေဟိတိ အတ္ထော။ ပေါနောဘဝိကေဟိတိ ပုနုဗ္ဗဝနိဗ္ဗတ္တနကေဟိ။ သဒရေဟိတိ သဒရယေဟိ။ ဒုက္ခဝိပါကေဟိတိ ဝိပါကကာလေ ဒုက္ခုပ္ပုဒကေဟိ။ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏနိဗ္ဗတ္တနကေဟိ” ဟု ပွင့်၏။ ထိုကို မှီ၍ အနက်ပေးသည်။

ဣဒ္ဓိဗလကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ကောသမဝဂ်

(၁၁၃) ဂ-သမာဓိကထာ

၆၂၅။ စိတ္တသန္တတိ၊ စိတ်အစဉ်သည်။ သမာဓိ၊ သမာဓိလော့။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အတိတာ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ စိတ္တသန္တတိ၊ သည်။ သမာဓိ။

လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ အတိတံ၊ အတိတ်သည်။ နိရုဇ္ဈံ၊
ချုပ်ပြီးသည်။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်သည်။ အဘေတံ၊ မဖြစ်သေးသည်။
(ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၂၆။ သမာဓိ၊ သည်။ ဧကစိတ္တက္ခလိကော၊ တခုသော စိတ္တက္ခလ
ရှိသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ စက္ခုဝိညာဏထမဂီ၊ စက္ခုဝိညာဏ်နှင့် ပြည့်စုံ
ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမာပန္နော၊ သမာပတ်ဝင်စားသလော ။ပေ။
အနောတ္တပ္ပယဟဂတစိတ္တသမဂီ၊ အနောတ္တပ္ပယဟဂုတ်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း
ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမာပန္နော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။
[သကဝါဒီပက္ခ၊ ဣဂသဟဂတာဒိအနုယောဂဋ္ဌိ-“ဣဂသဟဂတာ၊ ဣဂ-
သဟဂုတ်ဖြစ်သော။ စိတ္တသန္တတိ၊ သည်။ သမာဓိ၊ လော”စသည် ပေးပါ။]

န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အာဂုသော နိဂဏ္ဌာ၊ ငါ့ရှင်
နိဂဏ္ဌတို့၊ အဟံ၊ သည်။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ အနိဉ္စမာနော၊ မလှုပ်ရှားပဲ။
ဝါစ၊ စကားကို။ အဘာသမာနော၊ မပြောပဲ။ သတ္ထ၊ ခုနစ်ခုကုန်သော။
[ရှေ့၌ “ဧဒေ ရတ္တိန္ဒ္ဒိဝါနိ၊ တိဏိရတ္တိန္ဒ္ဒိဝါနိ”စသည်ဖြင့် ဝါကျရှိခဲ့သည်။]
ရတ္တိန္ဒ္ဒိဝါနိ၊ ညဉ့်နေ့တို့ပတ်လုံး။ ဧကန္တ သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ၊ ဧကန် သုခဝေဒနာကို
ခံစားရခြင်းရှိသည်။ [အညာဟိ ဝေဒနာဟိ အဝေဝါမိသံ ဧကန္တ သုခံ ဧကန္တ
သုခံ၊ တဿ+ပဋိသံဝေဒီ။ တေနာဟ၊ “နိရန္တရသုခပဋိသံဝေဒီ”တိ။-မူလပံ၊
၂-ဝဂ်၊ ၄-သုတ်၊ ဇီကာ။ ယခု အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ “နိရန္တရသုခံ+ပဋိ-
သံဝေဒီ”ဟု ပါဠိပျက်နေ၏။] (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရဟိတံ၊ နေခြင်းငှါ။ ပဟောမိ၊
စွမ်းနိုင်၏။ ဣတိ။ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

သမာဓိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ကောဒသမဝဂ်

(၁၁၄) ၉-ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ

၆၂၇။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့၏ တည်တံ့ရာ
တည်တံ့ကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာစသော တရားကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်း
တရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တာယ၊ ထိုအကြောင်း
တရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သော ဓမ္မဋ္ဌိတတာသည်။ ဋ္ဌိတတာ၊ အကျိုးတရား
တို့၏ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်း အခြား ဋ္ဌိတတာကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ ပြီးစေ
အပ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ တာယ တာယ၊ ထိုထို ဋ္ဌိတတာ
သည် ပြီးစေအပ်သော အခြား ဋ္ဌိတတာသည်။ (အညာ၊ အခြား ဋ္ဌိတတာကို။

ပရိနိပ္ပန္နာ) ဝေ၊ ပြီးစေအပ်သည်သာ ဖြစ်အံ့။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အန္တကိရိယာ၊ အဆုံးကို ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့သည် မယုတ်လော။ ဝဇ္ဇုပစ္စေဒေါ၊ တေဘူမကဝဋ်ဒုက္ခ၏ ပြတ်စဲခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနံ၊ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ ဌိတတာ၊ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်း တရားကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ တာယ၊ ထို အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သော ရုပ်၏ ဌိတတာသည်။ ဌိတတာ၊ အကျိုးတရားတို့၏ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်း အခြား ဌိတတာကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ ပြီးစေအပ်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ တာယ ။ပေ။ အာမန္တာ။ တာယ တာယ၊ ထိုထို ဌိတတာသည် ပြီးစေအပ်သော အခြား ဌိတတာသည်။ (အညာ၊ ကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ)ဝေ၊ အံ့ ။ပေ။ [ဝေဒနာနုယောဂ၊ သညာနုယောဂ၊ သင်္ခါရာနုယောဂ၊ ဝိညာဏာနုယောဂ ထိုကိုလည်း နည်းတူ ပေးပါ။ ရှေးနိဿယ၌ “န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ‘ဓမ္မဌိတတာ ပရိနိပ္ပန္နာ တိ။ အာမန္တာ။ တာယ ဓမ္မဌိတတာ နတ္ထိတိ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပရဝါဒိပက္ခကို ဖော်ဖို့ရန် မှာ၏။]

ဓမ္မဌိတတာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ကောသလမဝဂ်

(၁၁၅) ၁၀-အနိစ္စတာကထာ

၆၂၀။ အနိစ္စတာ၊ အနိစ္စဖြစ်သော ရုပ်အစရှိသော သင်္ခတတရားတို့၏ အနိစ္စတာလက္ခဏာကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ် သလော။ တာယ အနိစ္စတာယ၊ ထို အနိစ္စတာ၏။ အနိစ္စတာ၊ အနိစ္စတာကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ တာယ ။ပေ။ အာမန္တာ။ တာယ တာယ၊ ထိုထို အနိစ္စတာ၏။ (အနိစ္စတာ၊ ကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ) ဝေ၊ သာဖြစ်အံ့။ (ဝေ သတိ) ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အန္တကိရိယာ၊ နတ္ထိ၊ လော ။ပေ။ [ဇရာပဉ္စာ၊ မရဏပဉ္စာ စသည်တို့၌ “ဇရာ၊ ဇရာကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အပ်သလော” စသည်ဖြင့် ဤနည်းအတိုင်း ပေးပါ။]

၆၂၉။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပရိနိပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ် သလော။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အနိစ္စတာ၊ အနိစ္စတာလက္ခဏာသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ အနိစ္စတာ၊ ရုပ်၏ အနိစ္စတာလက္ခဏာကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊

လော။ အနိစ္စတာယ၊ ရုပ်၏ အနိစ္စတာလက္ခဏာ၏။ အနိစ္စတာ၊ သည်။
 အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ရူပံ၊ ကိံ။ ပရိနိပ္ပန္နံ၊ လော။
 ရူပဿ၊ ၎်။ ဇရာ၊ ဇရာသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဇရာ၊ ရုပ်၏
 ဇရာကို။ ပရိနိပ္ပန္နံ၊ လော။ ဇရာယ၊ ရုပ်၏ ဇရာ၏။ ဇရာ၊ ဇရာသည်။
 အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ရူပံ၊ ကိံ။ ပရိနိပ္ပန္နံ၊ လော။ ရူပဿ၊ ၎်။ ဘေဒေ၊ ပျက်ခြင်းသည်။
 အတ္ထိ၊ လော။ အန္တရဓာနံ၊ ကွယ်ပျောက်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ မရဏံ၊ ကိံ။ ပရိနိပ္ပန္နံ၊ လော။ မရဏဿ၊ ၎်။ ဘေဒေ၊ သည်။
 အတ္ထိ၊ လော။ အန္တရဓာနံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [ဝေဒနာနယောဂ၊ သညာနယောဂ၊ သင်္ခါရာနယောဂ၊
 ဝိညာဏာနယောဂတို့၌လည်း နည်းတူပေးပါ။]

အနိစ္စတာကထာ နိဋ္ဌိတာ။
 ကောဒသမော ဝဂ္ဂေ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုကောဒသမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

အနုသယာ အဗျာကတာ၊ အနုသယာ အဗျာကတာကထာ၎င်း။ အဟေ-
 တုကာ၊ အနုသယာ အဟေတုကာကထာ၎င်း။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာ၊ အနုသယာ
 စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာကထာ၎င်း။ [ဤ ကထာ ၃-ပါးကို “တိသောပိ အနုသယ
 ကထာ” ဟု ပေါင်း၍ ပြခဲ့သည်။] အညာဏေ ဝိဂတေ ဉာဏီ (အညာဏေ
 ဝိဂတေ ဉာဏီ) ဟူသော စကားရှိသော ဉာဏကထာ၎င်း။ ဉာဏံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊
 ဉာဏံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ၎င်း။ ယတ္ထ၊ အကြင် ကထာ၌။ သဗ္ဗေ ဉာဏံ
 ပဝတ္တတိ၊ (စကားသံ၌ အသိဉာဏ်ဖြစ်သလော) ဟူသော ပြဿနာရှိ၏။
 (သာ၊ ထိုဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ၎င်း။) ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော ကပ္ပံ တိဋ္ဌေယျ၊
 (ဣဒ္ဓိ ။ပေ။ တိဋ္ဌေယျ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဣဒ္ဓိဗလကထာ၎င်း။ စိတ္တ-
 သန္တတိ သမာဓိ၊ (စိတ္တသန္တတိ သမာဓိ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော သမာဓိ
 ကထာ၎င်း။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ၎င်း။ အနိစ္စတာ၊ အနိစ္စတာ
 ကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၁၂-ဒွါဒသမဂ္ဂ

(၁၁၆) ၃-သံဝရော ကမ္မန္တိကထာ

၆၃၀။ သံဝရော၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်။ ကမ္မံ၊ ကံလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ စက္ခုန္တိယသံဝရော၊ စက္ခုန္တေကို စောင့်စည်းခြင်းသည်။ စက္ခုကမ္မံ၊ စက္ခုကံလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ပေ။

၆၃၁။ အသံဝရော၊ မစောင့်စည်းခြင်းသည်။ ကမ္မံ၊ ကံလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ စက္ခုန္တိယ အသံဝရော၊ စက္ခုန္တေကို မစောင့်စည်းခြင်းသည်။ စက္ခုကမ္မံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ပေ။

၆၃၂။ သံဝရောပိ၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်၎င်း။ အသံဝရောပိ၊ မစောင့်စည်းခြင်းသည်၎င်း။ ကမ္မံ၊ ကံတည်း။ ဣတိ။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ပေ။ [သာဓက သုတ်ကို သီလက္ခန္ဓံ၊ သာမညဖလသုတ်၊ ဣန္ဒြိယသံဝရဇာတ်ကို မှီ၍ ပေးပါ။]

သံဝရော ကမ္မန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒွါဒသမဂ်

(၁၁၇) ၂-ကမ္မကထာ

၆၃၃။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ကမ္မံ၊ သည်။ သဝိပါကံ၊ အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသော။ စေတနာ၊ စေတနာ သည်။ သဝိပါကာ၊ အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ပေ။ ဝိပါကာဗျာကတာ၊ ဝိပါက်အဗျာကတဖြစ်သော။ ပေ။ ကိရိယာဗျာကတာ၊ ကိရိယာအဗျာကံတ ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ သဝိပါကာ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ပေ။

သဗ္ဗာ။ပေ။ အာမန္တာ။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော။ ဝိပါကာ-ဗျာကတာ၊ ဝိပါက် အဗျာကတဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ သဝိပါကာ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ပေ။ ရူပါဝစရာ၊ ရူပါဝစရ ဖြစ်သော။ ပေ။ အရူပါဝစရာ၊ အရူပါဝစရဖြစ်သော။ အပရိယာပနာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ အကျိုးမဝင်သော။ ဝိပါကာ ဗျာကတာ၊ သော။ စေတနာ သဝိပါကာ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ပေ။

၆၃၄။ ဝိပင်္ဂါကာဗျာတတော၊ သော။ စေတနာ၊ သည်။ အဝိပင်္ဂါကာ၊ အကျိုး မရှိသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ပေ။

၆၃၅။ န ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ဘိက္ခုဝေ၊ အဟံ၊ သည်။ သဗ္ဗေတနိကာနံ၊ စေတနာခြင်းရှိကုန်သော။ တတာနံ၊ ပြီးအပ်ပြီးကုန်သော။ ဥပစိတာနံ၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီးကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။ (ဝိပင်္ဂါကံ၊ ကိ။) အပ္ပဋိသံဝိဒိတော၊ မခံစားရမူ၍ (မခံစားရပေ)။ [အပ္ပဋိသံဝိဒိတောတိ တေသံ ကမ္မာနံ ဝိပင်္ဂါကံ အဝေဒယိတော။ ဒသကင်္ဂုတ္တရ၊ ဋ္ဌ၊ ကရဇကောယဝင်္ဂ၊ သဗ္ဗေတနိကသုတ္တဒ္ဓယဝဏ္ဏနာ။] ဗျတ္တိဘာဝံ၊ ကင်းသော အကြွင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို (အကြွင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို)။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ [ဗျန္တိတာဝန္တိ ဝိဂတန္တဘာဝံ တေသံ ကမ္မာနံ ပရိစ္ဆေဒပရိဝဋ္ဌမတာကရဏံ။-ထို အဋ္ဌကထာ။] တဉ္စ၊ ထို အကျိုးသည်လည်း။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်တင်တင် ရှုမြင်အပ်သော သဘော ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ပင်။ (ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယအကျိုးသည်သော်၎င်း။ ဥပပဇ္ဇေ ဝါ၊ အနိုးဖြစ်သော ဒုတိယဓောက်ထိုက်စော ဘဝ၌သော်လည်း။ (ဥပပဇ္ဇေဝေဒနီယံ၊ ဥပပဇ္ဇေဝေဒနီယအကျိုးသည်သော်၎င်း။) အပရေ၊ (ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ လာလတ္တံ့သော အခြားမဲ့ ဒုတိယဘဝတို့မှ) တပါးသော။ ပရိယာယေ ဝါ၊ အဆက်ဆက် လည်တတ်သော (တတိယ ဘဝမှ စ၍ နိဗ္ဗာန်ရသည့် တဝတိုင်အောင်) ဘဝအပေါင်း၌ သော်လည်း။ (အပရာပရိယာယေဝေဒနီယံ၊ အပရာပရိယာယဝေဒနီယ အကျိုးသည် သော်၎င်း။ (ဟောတိ။) ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ပေ။

မှတ်ချက်။ ။ တဉ္စ ခေါ် ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ တဉ္စ ခေါ် ဝိပင်္ဂါကံ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ။ ဥပပဇ္ဇေတိ ဥပပဇ္ဇေဝေဒနီယံ အနန္တရေ အတ္တဘာဝေ။ အပရေ ဝါ ပရိယာယေတိ အပရာပရိယာယဝေဒနီယံ ပန သံသာရပုပ္ဖဝေ တေသံ သဟယိမေပိ အတ္တဘာဝေတိ။ ဒသကင်္ဂုတ္တရ၊ ဋ္ဌ၊ ကရဇကောယဝင်္ဂ၊ သဗ္ဗေတနိကသုတ္တဒ္ဓယဝဏ္ဏနာ။ ဤအတိုင်း အနက်ပေးပါသည်။ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဝိဘင်္ဂဝင်္ဂ၊ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ်၌မူ “တဿ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဝိပင်္ဂါကံ ပဋိသံဝေဒေတိ ဥပပဇ္ဇေ ဝါ အပရေ ဝါ ပရိယာယေ” ဟု ပါဠိတော်၌ပင် “ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ” စသော ပုဒ်တို့၏ စပ်ပျစ် (ပဋိသံဝေဒေတိ ဟု) ထိုက်ရိုက်ပါ၏။ “ဥပပဇ္ဇေ” နေရာ၌ “ဥပပဇ္ဇေ” ဟု တွာပစ္စယန္တဖြင့် ရှိ၏။ ထို အဋ္ဌကထာ၌ “ဥပပဇ္ဇေတော” ဟု ပွင့်၍ ထိုဋီကာ၌ “ဒုတိယဘဝေ နိဗ္ဗတ္တိတော” ဟု ပွင့်၏။

ဤ သာဓောသုတ်၌လည်း “ဥပပဇ္ဇ ဝါ” ဟု မူကဲ့
 ရှိကြောင်းကို အင်္ဂုတ္တိုရ်စာအုပ်ထို့၌ ပြ၏။ သို့သော်
 “အနန္တရေ အတ္တဘာဝေ” ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်
 မညီပါ။ သတ္တရသမဝဂ်၊ နတ္ထိ အရဟတော အကာလ
 မစ္စူတိ ကထာအဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယာနံ
 အနန္တရံ ဥပပတ္တိံ ဥပပဇ္ဇိတာဝံ” ဟု ဖွင့်လတ္တံ့ဖြစ်၍ ထို
 မူကဲ့လည်း သင့်ပါသည်။ “ဥပပဇ္ဇ” ဟူသော မူကဲ့မူကား
 ထိုထို အဋ္ဌကထာနှင့် မညီပါ။

ကမ္မကထာ နိဋ္ဌိတံ။

၁၂-ဒြီဒါဒေမဝဂ်

(၁၁၈) ၃-သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိကထာ

၆၃၆။ သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးဝိပါက်လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ (သဒ္ဓေါ၊ သည်။) သုခဝေဒနိယော၊ သုခဝေဒနာသည် ခံစား
 ထိုက်သော အကျိုးလော ။ပေ။ ပဏိမိံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ။ န၊
 ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဝိပါကော၊ လော။ ဖဿော၊ သည်။ သုခ-
 ဝေဒနိယော၊ လော ။ပေ။ ပဏိမိံ (အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ပေ။

၆၃၇။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။
 တဿ ကမ္မဿ၊ ထိုကံ၏။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဥပစိတတတ္တာ၊ ဆည်းပူးတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဥဿန္တတ္တာ၊ များပြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပုလတ္တာ၊ ပြန့်ပြောသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဗြဟ္မဿဇော၊ ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံနှင့်တူသော အသံတော်
 ရှိသည်၎င်း။ ကရဝိကဘာဏီ၊ ကရဝိက်ဂုဏ်ကဲ့သို့ ချိုသာသော အသံဖြင့်
 မိန့်မြက်တော်မူသည်၎င်း။ [ကရဝိကော ဝိယ ဘဏတိတိ တရဝိကဘာဏီ၊
 မတ္တကရဝိကရုတမဉ္ဇုသောသောတိ အတ္ထော။ သုတ် မဟာဂဂ္ဂ၊ ဋ္ဌ၊ မဟာ
 ပဒါနသုတ်၊ ဒုတ္တိံ သ မဟာပုရိသလက္ခဏာအဖွင့်။] ဟောတိ။ ဣတိ ဝုတ္တံ
 နနံ ။ပေ။

သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိကထာ နိဋ္ဌိတံ။

၁၂-ဒွါဒသမဝဂ်

(၁၁၉)၄-သဋ္ဌာယတနကထာ

၆၃၈။ စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနံသည်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးဝိပါက်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (စက္ခာယတနံ၊ သည်။) သုခဝေဒနီယံ၊ သုခဝေဒနာသည် ခံစားထိုက်သော အကျိုးလော။ ပေ။ ပဏိမိ၊ သည်။ (အတ္ထိလော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

၆၄၀။ န ပေ။ အာမန္တာ။ သဋ္ဌာယတနံ၊ သည်။ ကမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ တတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ နန၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ပေ။

သဋ္ဌာယတနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒွါဒသမဝဂ်

(၁၂၀)၅-သတ္တကုတ္တုပရမကထာ

၆၄၁။ သတ္တကုတ္တုပရမမာ၊ သတ္တကုတ္တုပရမမည်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သတ္တကုတ္တုပရမတနိယတော၊ သတ္တကုတ္တုပရမအဖြစ်၌ အမြဲ သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်အပ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (သတ္တကုတ္တုပရမေ၊ သော။ ပုဂ္ဂလေန၊ သည်။) မာတော၊ ကို။ ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ။ ဝေါရောပိတာ၊ ခွင်းအပ်သလော။ ပေ။ အရဟာ၊ ရဟန္တာကို။ ဇီဝိတာ၊ ဝေါရောပိတော၊ လော။ ဒုဋ္ဌေန၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော။ စိရတ္တန၊ ဖြင့်။ တထာ-ဝတဿ၊ ၎င်း။ (ကိုယ်တော်၌။) လောဟိတံ၊ သွေးကို။ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သလော။ သံဘော၊ ကို။ ဘိန္နော၊ ခွဲအပ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

သတ္တကုတ္တုပရမမာ။ပေ။ အာမန္တာ။ (သတ္တကုတ္တုပရမော၊ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။) အန္တရာ၊ ခုနစ်ဘဝ မပြည့်မီအတွင်း၌။ ဓမ္မံ၊ အထက်မဂ်တရားကို။ အဘိသမေတုံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

၆၄၂။ သတ္တကုတ္တုပရမော။ပေ။ အာမန္တာ။ ယေန နိယာမေန၊ အကြင်အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ကြောင်း နိယာမကြောင့်။ သတ္တကုတ္တုပရမော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သတ္တကုတ္တုပရမတနိယတော၊ သတ္တကုတ္တုပရမအဖြစ်၌ အမြဲ

သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်၏။ သော နိယာမော၊ သည့်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ယေဟိ သတိပဋ္ဌာနေဟိ၊ အကြင် သတိပဋ္ဌာန်တို့
 ကြောင့်။ သတ္တကုတ္တုပရမော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကိ။ သတ္တကုတ္တုပရမတာ
 နိယတော၊ အပ်၏။ တေ သတိပဋ္ဌာနာ၊ ထို သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ အတ္ထိ၊
 ရှိကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [“သဗ္ဗပ္ပဓာနာ” စသည်တို့၌
 လည်း ဤနည်းအတိုင်း ပေယျာလဖော်၍ ပေးပါ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနုယောဂ၌
 လည်း “အတ္ထိ တေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ” ဟူသော နိယမဝါကျကို ပေယျာလ
 မြှုပ်ထားသည်။]

၆၄၃။ ယေန နိယာမေန၊ ကြောင့်။ သတ္တကုတ္တုပရမော၊ ပုဂ္ဂလော၊
 ကိ။ သတ္တကုတ္တုပရမတာနိယတော၊ အပ်၏။ သော နိယာမော၊ သည့်။
 နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၄၄။ သတ္တကုတ္တုပရမော ။ပေ။ အာမန္တာ။ (သတ္တကုတ္တုပရမော၊
 ပုဂ္ဂလော၊ ကိ။) သကဒါဂါမိနိယာမေန၊ အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ကြောင်း
 ဖြစ်သော သကဒါဂါမိမဂ်သည်။ (သတ္တကုတ္တုပရမတာနိယတော၊ အပ်
 သလော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

(သတ္တကုတ္တုပရမော၊ ပုဂ္ဂလော၊ ကိ။) စာတမေန နိယာမေန၊ အဘယ်
 နိယာမသည်။ (သတ္တကုတ္တုပရမတာနိယတော၊ အပ်သနည်း။) ဣတိ၊
 သကဝါဒီ မေး။ (သတ္တကုတ္တုပရမော ပုဂ္ဂလော။) သောတာပတ္တိနိယာမေန၊
 အမြဲ သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ကြောင်း ဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ်သည်။
 (သတ္တကုတ္တုပရမတာနိယတော၊ အပ်၏။) ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မြေ ။ပေ။
 ယေ ကေစိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ ကြင်းမဲ့သူ့ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
 သောတာပတ္တိနိယာမံ၊ အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော သောတာပတ္တိ
 မဂ်သို့။ ဩက္ကမန္တိ၊ သက်ရောက်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ တို့ကို။
 သတ္တကုတ္တုပရမတာနိယတော၊ အပ်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ပေ။

၆၄၅။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ သော၊ ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 သတ္တကုတ္တုပရမော၊ သတ္တကုတ္တုပရမပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။
 ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

သတ္တကုတ္တုပရမကထာ နိဋ္ဌိတာ။

မှတ်ချက်။ ။ကောလံကောလကထာနှင့် ကေဗီဇိကထာတို့၌ သကဝါဒီ
 ပက္ခမာ သတ္တကုတ္တုပရမကထာနှင့် နည်းတူဖြစ်၍ မပြ
 တော့ပဲ ပရဝါဒီပက္ခမာသာပြသည်။ “ကောလံကောလော
 ပုဂ္ဂဒလော ကောလံကောလတာနိယတေတိ။ အာမန္တာ။

ကေပိဇီ ပုဂ္ဂလော ကေပိဇီတာနိယတောတိ။ အာမန္တာ။
 မာတာ ဇိဝိတာ ဝေါရောပိတာ” စသည်ဖြင့် သတ္တကုတ္တု-
 ပရမကထာကိုနည်းမှီ၍ သကဝါဒီပက္ခကိုသိပါ။ “ကောလံ-
 ကောလော၊ ကောလံကောလ မညံသော။ ပုဂ္ဂလော၊
 ကို” စသည်ဖြင့် အနက်ပေးပါ။

ကေပိဇီကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒွါဒသမဂ်

(၁၂၃) ဂ-ဇိဝိတာဝေါရောပနကထာ

၆၄၈။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဟူသော ဒိဋ္ဌိနှင့်ပြည့်စုံသော။
 ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သဉ္စိစ္စ၊ သတ္တဝါဟု သိသော သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့်
 စေတနာရှိ၍ ပါဏံ၊ သတ္တဝါကို။ ဇိဝိတာ၊ ဇိဝိတိန္ဒြေမှ။ ဝေါရောပေယျ၊
 ခွင်းရာသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သဉ္စိစ္စ
 သံသံ၊ ကို။ ဘိန္ဒေယျ၊ ခွဲရာသလော။ [ကေဂုံတ္တရ၊ အဋ္ဌာနပါဠိကို မှီ၍
 မေးသည်။]

ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော၊ သတ္တရိ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရား၌။ အဂါရဝေါ၊ ရိုသေလေးစားခြင်း မရှိသလော ။ပေ။ [ပရိဝါ၊
 အန္တရပေယျာလ၊ “ဗုဒ္ဓေ အဂါရဝေါ” စသည်မှီ၍ မေးသည်။ နောက်၌-
 “သဂါရဝေါ၊ ရိုသေခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သလော” ဟု ပေးပါ။]

၆၄၉။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ။ပေ။ အဂါရဝေါတိ။ အာမန္တာ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊
 ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဗုဒ္ဓတူပေ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ စေတီတော်၌။ ဩဒယေယျ၊
 ကျင်ကြီးစွန့်ရာသလော။ ဩမုတ္တေယျ၊ ကျင်ငယ်စွန့်ရာသလော။ နိဋ္ဌိဘေယျ၊
 တံတေး ထွေးရာသလော။ ဗုဒ္ဓတူပေ၊ ၌။ အပသဗျတော၊ မရိမသေ
 အားဖြင့်။ ကရေယျ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [“ဗုဒ္ဓေ
 အဂါရဝေါ” စသည်ကိုပင် မှီ၍ မေးသည်။ ဆက္ကဂုံတ္တရ၊ ဒုတိယပံ၊ သီတိဝဂ်၊
 ပဌမအာဗျသုတ်၌လည်း “အာဗျော ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သတ္တရိ
 အဂါရဝေါ ဝိဘရိတု အပ္ပတိသော” ဟု ရှိ၏။ ပရိဝါရဋ္ဌကထာ၌-“ယော

၁။ အပဗျသတော ။ အပသဗျတော ကရိတွာတိ ပက္ခိတာ တာဒိယံ ပစ္စေက-
 ဗုဒ္ဓံ ဒိသ္မာ ဝန္တိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တိ။ အယံ ပန အဝိညာတာယ ပရိဘဝေန ထံ
 အပသဗျ ကတွာ အတ္တနော အပသဗျ အပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဂတော။ အပသဗျာမတော-
 တိပိ ပါဠော၊ ဥဒါနဋ္ဌကထာ၊ သောဏဝဂ်၊ သုပုဗ္ဗိကုဋ္ဌိသုတ် အဖွင့်။

ဗုဒ္ဓေ ဓရမာနေ ဥပဋ္ဌာနံ န ဂစ္ဆတိ” စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓအဂါရဝ ဖြစ်ပုံကို ပြ၍ ပရိဝါရ အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ ၂-မျိုးလုံး၌ပင် “စေတီယင်္ဂဏေ သဆတ္တော သဥပါဟနော စရတိ” စသည်ဖြင့် အဂါရဝ ဖြစ်ပုံကို ပြကြသည်။]

ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတော [သာကေသုတ်ကို စူဠဝဂ္ဂ ပါဠိတော် ပါတိမောက္ခဥပနက္ခန္ဓက, ဣမသ္မိံ မေဓိနယေ အဋ္ဌတ္ထရိယအခဏ်း၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ဇိဝိတာဝေါရောပနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒွါဒသမဝဂ်
(၁၂၄)ဇ-ဒုဂ္ဂတိကထာ

၆၅၀။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အာပါယိကော၊ အပါယိ၌ ဖြစ်သော။ ရူပေ၊ ရူပါရုံ၌။ ရဇ္ဇေယျ၊ တပ်မက်ရာသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

(ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော, ပုဂ္ဂလော၊ သည်။) အမနုဿိတ္ထိယာ၊ လူမ မဟုတ်သော။ တိရုတ္တာနဂတိတ္ထိယာ၊ တိရုတ္တာန်မ ဖြစ်သော။ နာဂကညာယ၊ နဂါးသတ္တိ သမီး၌။ မေထုနံ၊ မဓုံ၊ ကျီး၊ ပဋိပေဝေယျ၊ မှီဝဲရာသလော။ [“အဇေဋ္ဌကံ ပဋိဂ္ဂဏေယျ” စသည်ကို စတုတ္ထဝဂ်, ဂိဟိဿ အရဟတိကထာ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၅၁။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ကျီး။ ပဟိနာ၊ လော။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အာပါယိကော ရူပေ ရဇ္ဇေယျ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အရဟတော၊ ရဟန္တာသည်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ပဟိနာ၊ လော။ အာပါယိကော ရူပေ ၌။ ရဇ္ဇေယျ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

အရဟတော၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ ပဟိနာ၊ လော။ အရဟတ၊ သည်။ အာပါယိကော ရူပေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ န ရဇ္ဇေယျ၊ မတပ်မက်ရာသည် မဟုတ် လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၅၂။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နိရယံ၊ ငရဲသို့။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ ကပ်ရောက်ရာသလော ။ပေ။ တိရုတ္တာနယောနိံ၊ တိရုတ္တာန်အမျိုးသို့။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ လော ။ပေ။ ပေတ္တိဝိဿယံ၊ ပြိတ္တာတို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်သို့။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ဒုဂ္ဂတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒွါဒသမဂ်

(၁၂၅)၁၀-သတ္တမဘဝိကကထာ

၆၅၃။ [သကဝါဒီပက္ခကို ဒုဂ္ဂတိကထာကို မှီ၍ သိပါ။] သတ္တမဘဝိ-
ကထာ၊ သတ္တမဘဝရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ကို။ ပဟိနာ၊ အပ်ပြီ။
ဣတိ၊ န ဝတ္တမ္ပံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ပေ။

သတ္တမဘဝိကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဗာရသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကံး။) တဿ၊ ထို ဗာရသမဝဂ်၏၊ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

သံဝရော ။ပေ။ အသံဝရော၊ (သံဝရော ကမ္မံ)ဟူသော ပြဿနာ
(အသံဝရော ကမ္မံ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သံဝရော ကမ္မန္တိ ကထာ၎င်း။
သဗ္ဗံ ကံမ္မံ သဝိပါကံ၊ (သဗ္ဗံ ကမ္မံ သဝိပါကံ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကမ္မ
ကထာ၎င်း။သဒ္ဓေါ ဝိပါကော၊သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိဇာထာ၎င်း။ သဠာယတနံ
ဝိပါကော၊ (အာယတန ၆-ပါးသည် ဝိပါကံလော)ဟူသော ပြဿနာများ
ရှိသော သဠာယတနကထာ၎င်း။ သတ္တက္ခတ္တု ။ပေ။ နိယတော၊ (သတ္တက္ခတ္တု။
ပေ။ နိယတော)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာ၎င်း။
ကောလံ ။ပေ။ နိယတော၊ (ကောလံ ။ပေ။ နိယတော)ဟူသော ပြဿနာ
ရှိသော ကောလံတောလကထာ၎င်း။ ကေဗီဇီ ။ပေ။ နိယတော၊ (ကေဗီဇီ
ပေ။ နိယတော)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကေဗီဇီကထာ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော။
ပေ။ ဝေါရောပေယျံ၊ (ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ။ပေ။ ဝေါရောပေယျံ)ဟူသော ပြဿနာ
ရှိသော ဇီဝိတာဝေါရောပနကထာ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ။ ပေ ။ ဒုဂ္ဂတိ၊
(ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ။ပေ။ ဒုဂ္ဂတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဒုဂ္ဂတိကထာ၎င်း။
တထေဝ သတ္တမဘဝိကဿ၊ (သတ္တမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုအတူပင် ဒုဂ္ဂတိကို
ပယ်အပ်ပြီလော)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သတ္တမဘဝိက ကထာ၎င်းတည်း။
ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၁၃-တေရသမဝဂ္ဂ

(၁၂၆)၁-ကပ္ပဋ္ဌကထာ

၆၅၄။ ကပ္ပဋ္ဌော၊ ကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည် (သံသတေဒကကံကြောင့် တကမ္မာ ပတ်လုံး ငရဲ၌ တည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်)။ ကပ္ပံ၊ တကမ္မာပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေဏျံ၊ တည်ရာသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ကပေါ၊ စ၊ ကမ္မာသည် လည်း။ သဏ္ဍာတိ၊ တည်၏။ ဝါ၊ တည်ရော။ မုဇ္ဈေ၊ စ၊ သည်လည်း။ လောကေ၊ ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပွင့်တော်မူသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ တပေါ၊ စ၊ သည်လည်း။ သဏ္ဍာတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ရော။ သံဆော၊ စ၊ သည်လည်း။ သိဇ္ဇတိ၊ ကွဲသလော။ ပေ။ ကပေါ၊ စသဏ္ဍာတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ရော။ ကပ္ပဋ္ဌော၊ စ၊ သည်လည်း။ ကပ္ပဋ္ဌိယံ၊ တကမ္မာပတ်လုံး တည်ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ တမ္ပံ၊ တံကို။ ကရေတိ၊ ပြုသလော။ ပေ။ ကပေါ၊ စသဏ္ဍာတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ရော။ အပ္ပဋ္ဌော၊ ကပ္ပဋ္ဌဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ စ၊ သည်လည်း။ အာလံ၊ သေချိန်ကို။ ကရေတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၆၅၅။ ကပ္ပဋ္ဌော။ ပေ။ အာမန္တာ။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ကပ္ပံ၊ ကမ္မာပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေဏျံ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အနာဂတံ၊ သော။ ကပ္ပံ တိဋ္ဌေဏျံ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ဓန္ဒေ ကပေါ၊ (အတိတ်ကမ္မာက တဝက်၊ အနာဂတ်ကမ္မာက တဝက်အားဖြင့်) ၂-ကမ္မာတို့ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေဏျံ၊ လော။ ပေ။ တယော ကပေါ၊ (ပဌမကမ္မာက ၃-ပုံ တပုံ၊ ဒုတိယကမ္မာက ၃-ပုံ တပုံ၊ တတိယကမ္မာက ၃-ပုံ တပုံအားဖြင့်) ၃-ကမ္မာတို့ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေ၊ လော။ ပေ။ စတ္တာရော ကပေါ၊ (ပဌမကမ္မာက ၄-ပုံ တပုံ၊ ဒုတိယကမ္မာက ၄-ပုံ တပုံ၊ တတိယကမ္မာက ၄-ပုံ တပုံ၊ စတုတ္ထ ကမ္မာက ၄-ပုံ တပုံအားဖြင့်) ၄-ကမ္မာတို့ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေဏျံ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၆၅၆။ ကပ္ပဋ္ဌော။ ပေ။ အာမန္တာ။ ကပ္ပဋ္ဌော၊ သည်။ အပေ၊ ကမ္မာကို။ ဒုယုန္တေ၊ မီးလောင်အပ်သော်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား သနည်း။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်။ အညံ၊ အခြားသော။ လောကဓာတု၊ (မီးမလောင်အပ်သော) လောကဓာတ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ။ မတော၊ သေပြီးသည်။ (ဟုတွာ။) ဂစ္ဆတိ၊ လော။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ပျံသွားသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်။ ကပ္ပဋ္ဌိယံ၊ သော။ ကမ္ပံ၊ သည်။ အပရာပရိယဝေပက္ကံ၊ ဘဝအဆက်ဆက်၌ ရင့်ကျက်ခြင်း

ရှိသလော (တဝအဆက်ဆက်၌ အကျိုးပေးသော အပဏ္ဍပရိယဝေဒနီယဏ်
 လော)။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆတိတိ။ အာမန္တာ။
 ကပ္ပဋ္ဌော သည်။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။
 ကပ္ပဋ္ဌော ဣဒ္ဓိမာဟိ။ အာမန္တာ။ ကပ္ပဋ္ဌော သည်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိ
 ပါဒိကို။ ဘာဝိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သလော။ ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကို။ ဘာဝိတော၊
 လော။ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကို။ ဘာဝိတော၊ လော။ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကို။
 ဘာဝိတော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။

၆၅၇။ သာကေသုတ်ကို စုဋ္ဌဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ သံသတေဒကက္ခန္ဓက၊ ဥပါ-
 လိပဉ္စာ ပုဒ်ရေ(၃၅၄)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

ကပ္ပဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်

(၁၂၇)၂-ကုသလပဋိလာဘကထာ

၆၅၈။ ကပ္ပဋ္ဌော သည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။
 န ပဋိလဘေယျ၊ မရဏသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကပ္ပဋ္ဌော သည်။ ဒါနံ၊
 ကို။ ဒဒေယျ၊ ပေးနိုင်ရာသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

အမှာ။ ။ “စိဝရံ ဒဒေယျ”စသော ဒဒေယျာနုယောဂ လွယ်ပြီ။
 ဝန္ဓေယျာနုယောဂ၌-“စေတိယံ၊ ကို။ ဝန္ဓေယျ၊ ရှိခိုးရာ
 သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ”ဟု ပေးပါ။ အာရောပေဏျာ-
 နုယောဂ၌-“စေတိယေ၊ ဌံ။ မာလံ၊ ကို။ အာရောပေဏျ၊
 တင်ရာသလော”ဟု ပေးပါ။ အဘိဒက္ခိဏာနုယောဂ၌-
 “စေတိယံ၊ ကို။ အဘိဒက္ခိဏံ၊ ရှေးရှုရိသေမှုကို။ ကရေယျ၊
 လော”ဟု ပေးပါ။ ပရဝါဒိပက္ခန္ဓ-“တတော၊ ထိုဝရံ၊
 ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထမြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။ ကုသလံ စိတ္တံ
 ပဋိလဘေယျ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (တတော၊ ထိုဝရံ၊
 ဝုဋ္ဌာနံ၊ သော။) ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဖြစ်သော။ ကုသလံ
 စိတ္တံ ပဋိလဘေယျ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ”ဟု ပေယျာလ
 ဖော်ပေးပါ။

ကုသလပဋိလာဘကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဂ်

(၁၂၇) ၃-အနန္တရာပယုတ္တကထာ

၆၆၀။ အနန္တရာပယုတ္တော၊ စေခိုင်းအပ်သော အာနန္တရိယကံ ရှိသော။ ဝါ၊ အာနန္တရိယကံကို စေခိုင်းသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သမ္ပတ္တနိယာမံ၊ မဖောက်မပြန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသော အားဖြင့် မြသော မဂ်သို့။ ဩက္ကမေယျ၊ သက်ရောက်ရာသလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒိ မေး။ အာမန္တာ။ (အနန္တရာပယုတ္တော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။) မိစ္ဆတ္တနိယာမဉ္စ၊ မှားယွင်းသော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြသော မာတုဃာတက စသော အာနန္တရိယကံသို့၎င်း။ သမ္ပတ္တနိယာမဉ္စ၊ သို့၎င်း။ ဥဘော၊ ကံ ၂-မျိုးတို့သို့။ ဩက္ကမေယျ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

အနန္တရာပယုတ္တော ။ပေ။ အာမန္တာ။ တံ ကမ္မံ၊ ထို အာနန္တရိယကံကို။ ပယုတ္တံ နနု၊ စေခိုင်းအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ကုက္ကုစ္စံ၊ ကုက္ကုစ္စကို။ ဥပ္ပါဒိတံ နနု၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဝိပ္ပဋိသာရိယံ၊ နှလုံးမသာခြင်းကို။ ဇနိတံ နနု၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒိ စစ်။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၆၁။ အနန္တရာပယုတ္တော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သမ္ပတ္တနိယာမံ၊ သို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ သက်ရောက်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒိ မေး။ အာမန္တာ ။ပေ။

အနန္တရာပယုတ္တောပုဂ္ဂလော၊သည့်။ တံ ကမ္မံ၊ထိုစေခိုင်းမှုကို။ပဋိဝိဟရိတွာ၊ ရုပ်သိမ်း၍။ ဝါ၊ သော်။ ကုက္ကုစ္စံ၊ ကို။ ပဋိဝိနောဒေတွာ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဝါ၊ သော်။ ဝိပ္ပဋိသာရိယံ၊ ကို။ ပဋိဝိနေတွာ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဝါ၊ သော်။ သမ္ပတ္တနိယာမံ၊ သို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ ငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အနန္တရာပယုတ္တော ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ တံ ကမ္မံ၊ ထို စေခိုင်းမှုကို။ ပဋိဝိဟရိံ နနု၊ ရုပ်သိမ်းအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ကုက္ကုစ္စံ၊ ကို။ ပဋိဝိနောဒိတံ နနု၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဝိပ္ပဋိသာရိယံ၊ ကို။ ပဋိဝိနောဒိတံ နနု၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၆၂။ အနန္တရာ ။ပေ။ အာမန္တာ။ တံ ကမ္မံ၊ ထို အာနန္တရိယကံကို။ ပယုတ္တော၊ စေခိုင်းပြီးသည်။ အာသိ နနု၊ ဖြစ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒိ စစ်။ အာမန္တာ ။ပေ။

အနန္တရာပယုတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်

(၁၂၉) ၄-နိယတဿ နိယာမကထာ

၆၆၃။ နိယတော၊ နိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိယာမံ၊ နိယာမသို့။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ဆက်နိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ မိစ္ဆတ္တနိယတော၊ မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သမ္မတ္တနိယာမသို့။ ဩက္ကမတိ၊ လော။ သမ္မတ္တနိယတော၊ သမ္မတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မိစ္ဆတ္တနိယာမံ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမသို့။ ဩက္ကမတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

နိယတော။ ပေ။ အာမန္တာ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ဖြစ်စေပြီး၍။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ နိယာမံ၊ နိယာမသို့။ ဩက္ကမတိ၊ လော။ ပေ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ ပစ္စာ၊ ၌။ သောတာပတ္တိနိယာမံ၊ သောတာပတ္တိနိယာမသို့ (မဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသော သောတာပတ္တိနိယာမသို့)။ ဩက္ကမတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၆၆၄။ န။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဗောဓိသက္ကော၊ သည်။ တာယ ဇာတိယာ၊ ထိုဘဝဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အဘိသမေတုံ၊ ငှါ။ န ဘဗ္ဗော၊ မထိုက်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

နိယတဿ နိယာမကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်

(၁၃၀) ၅-နိဂုတကထာ

၆၆၅။ နိဂုတော၊ နိဂရုဏတို့သည် ပိတ်ဆို့အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိဂရုဏံ၊ ကို။ ဇဟတိ၊ စွန့်နိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရက္ခော၊ ရာဂဖြင့် တပ်မက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရာဂံ၊ ကို။ ဇဟတိ၊ လော။ ပေ။ ဒုဠော၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒေါသံ၊ ကို။ ဇဟတိ၊ လော။ ပေ။ မူဠော၊ မောဟဖြင့် တွေ့ဝေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မောဟံ၊ ကို။ ဇဟတိ၊ လော။ ပေ။ ကိလိဠော၊ ကိလေသာတို့ဖြင့် ညစ်နွမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဇဟတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ရာဂေန၊ ရာဂဖြင့်။ ရာဂံ၊ ကို။ ဇဟတိ၊ လော။ ပေ။ ကိလေသေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဇဟတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ရာဂေါ၊ သည်။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တော၊ စိတိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သလော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ ရာဂေါ၊ သည်။ အကုသလော၊ အကုသိုလ် မဟုတ်လော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ကုသလော၊ ကုသိုလ် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကုသလဒကုသလာ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန် အပြစ် မရှိ ကုန်သော။ ကဏှိသုက္ကသပုဋိတာဂါ၊ ကဏှတရား သုက္ကတရားနှင့်တူသော အဖို့ ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္ပုခိတာဝံ၊ မျက်မှောက်တို့၏ အဖြစ်သို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၆၆၆။ “စတ္တာရိမာနိ”စသော သုတ်ကို သတ္တမဝဂ်၊ ပရိဘောဂမယပညာ ကထာ၌၎င်း၊ “သော ဧဝံ သမာဟိတေ”စသော သုတ်ကို တတိယဝဂ်၊ ဝိမုစ္စမာနကထာ၌၎င်း အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

၆၆၇။ သာကေသုတ်ကို သတ္တမဝဂ်၊ ဝိမုစ္စမာနကထာ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။
 နိဝုတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်
 (၁၃၁)၆-သမ္ပုခိဘူတကံထာ

၆၆၈။ သမ္ပုခိဘူတော၊ သံယောဇဉ်တို့၏ မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သူ သည်။ (သံယောဇဉ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်။) သံယောဇနံ၊ ကျီး ဟေတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [အကြွင်း နိဝုတကထာနှင့် တူပြီ။]

သမ္ပုခိဘူတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်
 (၁၃၂)၇-သမာပန္နော အသာဒေတိကထာ

၆၇၁။ သမာပန္နော၊ ဈာန်သို့ ကောင်းစွာ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဈာန်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အသာဒေတိ၊ သာယာသလော။ ဈာနာရမ္မဏာ၊ ဈာန်တူသော အာရုံရှိသော။ ဈာနနိကန္တိ၊ ဈာန်ရှိ နှစ်သက် တတ်သော တဏှာသည်။ (ဟေတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ တံ ဈာနံ၊ ထိုဈာန်သည်။ တဏှံ ဈာနဿ၊ ထိုဈာန်၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ဟေန ဖဿေန၊ ထို့ ဖဿဖြင့်။ တံ ဖဿံ၊ ထို ဖဿကို။ ဖုသတိ၊ ထိနိုင်သလော ။ပေ။ တာယ ပညာယ၊ ထို ပညာဖြင့်။ တံ ပညံ၊ ထို

ပညာကို ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိနိုင်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ဈာနနိကန္တိ၊ သည်။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တာ၊ စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သလော။ ဈာနံ၊ သည်။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၇၃။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣမ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကာမေဟိ ။ ပေ။ ဝိဟရတိ။ [သီလက္ခန္ဓာ သာမညဖလသုတ် ပဏိတတရသာမညဖလ ပဌမဈာန်ခင်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။] သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ တံ၊ ထို ပဌမဈာန်ကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ တံ၊ ထို ပဌမဈာန်ကို။ နိကာမေတိ၊ လိုလားတောင့်တ၏။ [နိကာမေတိတိ ပထေတိ၊ စတုက္ကဝိတ္တရ-ဋ္ဌ၊ ၃-ပံ၊ ၃-ဝဂ်၊ ၃-သုတ်။] တေန စ၊ ထို ပဌမ ဈာန်ဖြင့်လည်း။ ဝိတ္တိ၊ နှစ်သက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ [ဒုတိယဈာန် စသည်ကိုလည်း ထို သီလက္ခန္ဓာကို မှီ၍ ဤအတိုင်း ပေးပါ။] ဣတိ ဝတ္တ နန ။ပေ။

သမာပန္နော အဿာဒေတိကတာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်

(၁၃၃)ဂ-အသာတရာဂဏထာ

၆၇၄။ အသာတရာဂေါ၊ မသာယာအပ်သော ဒုက္ခဝေဒနာ၌ တပ်မက် တတ်သော ရာဂသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဒုက္ခာဘိနန္ဒိနော၊ ဒုက္ခကို လွန်စွာ နှစ်သက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ (ယေ၊ တို့သည်။) ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပထေန္တိ၊ တောင့်တကုန်၏။ ပိယေန္တိ၊ ချစ်ကုန်၏။ သေန္တိ၊ ရွာကုန်၏။ ဂဝေသန္တိ၊ ရွာကုန်၏။ ပရိယေသန္တိ၊ မှာကုန်၏။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ အဇ္ဈောသာယ၊ သက်ဝင် မျှသိပ်ပြီးဆုံးစေ၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ ဧတံ ကုန်သော။ (တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့သည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ သုခါဘိနန္ဒိနော၊ သုခကို လွန်စွာ နှစ်သက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ နန၊ လော။ (ယေ။) သုခံ၊ ကို။ ပထေန္တိ၊ ကုန်၏ ။ပေ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧတံ(တေ) အတ္ထိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အတ္ထိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဒုက္ခာယ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာနှင့် တကွ။ ရာဂါနုသယော၊ သည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်းသလော။ သုခါယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်တကွ။ ပရိသာနုသယော၊ သည်။ အနုသေတိ၊

လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ သုခါယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ ကွ။ ရဂါနုသယော၊ သည်။ အနုသေတိ နနု၊ လော။ ဒုက္ခာယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ ကွ။ ပဋိသာနုသယော၊ သည်။ အနုသေတိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၇၅။ န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သော(ကုမာရော)။ ထို သတို့သားသည်။ ဝေံ၊ ဤသို့(ချစ်အပ်သော သတောရှိသော ရူပါရုံ၌ တပ်မက် သည်၏ အဖြစ်၊ မချစ်အပ်သော ရူပါရုံ၌ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်၊ ဆံပင် အစရှိသော ၃၂-ပါးသော ကောဠာသ အပေါင်း၌ အာရုံပြုသော သတိ၏ မရှိသည်၏ အဖြစ်၊ စေတောဝိမုတ္တိ ပညာဝိမုတ္တိကို အပြားအားဖြင့် မသိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်)။ အနုရောဓ- ဝိရောဓံ၊ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းသို့။ သမာပန္နော၊ ကောင်းစွာ ရောက်သည်။ (ဟုတော့။) သုခံ ဝါ၊ သုခဝေဒနာကိုသော်၎င်း။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို သော်၎င်း။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာကိုသော်၎င်း။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ သော (ကုမာရော)၊ သည်။ တံ ဝေဒနံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ သပ္ပတိကတဏှာ၏ အစွမ်းဖြင့် ရှေးရှုဖြစ်၍ နှစ်သက်၏။ [အဘိနန္ဒတီတိ တဏှာဝသေန အဘိနန္ဒတိ။ မူလပဏှာသ၊ ဋ္ဌ၊ မဟာယမကဝဂ်၊ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ် အပွင့်။ တဏှာဝသေန အဘိနန္ဒတီတိ သပ္ပတိကတဏှာဝသေန အဘိမုခံ+ ဟုတော့+နန္ဒတိ။ ထိုဋီကာ။] အဘိဝေဒတိ၊ တဏှာ၏ အစွမ်းဖြင့် ထိုထိုအာရုံကို စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်း၍ ပြော၏။ [တဏှာဝသေနဝ “အဟော သုခ” ၌ အာဒိနိ ဝေဒန္တော အဘိဝေဒတိ။ ထိုအဋ္ဌကထာ။ အဘိဝေဒတီတိ တဏှာဝသေန တံ တံ အာရမ္မဏံ အဘိနိဝိသ+ဝေဒတိ။ ထိုဋီကာ။] အဇ္ဈောသာယ၊ သက်ဝင် မျိုသိပ်ပြီးဆုံးစေ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ [အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတီတိ တဏှာ- အဇ္ဈောသာနဂဟဏေန ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌာပေတွာ ဂဏှာတိ။ ထိုအဋ္ဌကထာ။ အဇ္ဈောသာယာတိ အနုညသာဓာရဏံ ဝိယ အာရမ္မဏံ တဏှာဝသေန အနုပဝိသိတွာ။ တေနာဟ၊ “ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌာပေတွာ”တိ။ ထိုဋီကာ။] ဣတိ။ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

ဒုက္ခဝေဒနာကို နှစ်သက်ပုံ။ ။သုခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ အဘိနန္ဒတု (နှစ်သက်ပါစေဦးတော့)။ ဒုက္ခံ ကထံ အဘိနန္ဒတီတိ? “အဟံ ဒုက္ခိတော၊ မမ ဒုက္ခံ” တိ ဂဏှန္တော အဘိနန္ဒတိ နာမ (ငါသည် ဒုက္ခိတ၊ ငါ၏ ဒုက္ခဟု တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် ယူလသော် ဒုက္ခပေဒနာကို နှစ်သက်သည် မည်၏)။ ထိုအဋ္ဌကထာ။ ဒုက္ခံ ကထံ အဘိနန္ဒတီတိ ဧတ္ထ၊ ဒုက္ခဟေတုကံ အဘိနန္ဒန္တော ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ နာမာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ

(ဒုက္ခ ဟူသော အကြောင်းရှိသော ကာမသုခကို နှစ်သက်လသော် ဒုက္ခဝေဒနာကို နှစ်သက်သည် မည်၏ဟု မှတ်ထိုက်၏)။ အဋ္ဌကထာယံ ပန၊ ယာဝတာ ယဿ ဒုက္ခေ ဒိဋ္ဌိတဏှာအဘိနန္ဒနာ အပ္ပဟိနာ။ တာဝတာယံ ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ နာမာတိ ဒဿေတံ “အဟံ ဒုက္ခိတော ။ပေ။နာမာ”တိ ဝုတ္တံ။ တေန ဂါဟိဒ္ဓိယဟေတုကာ တတ္ထ အဘိနန္ဒနာတိ ဒဿေတိ။ ထိုဋီကာ။

အသာတရာဂကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝင်

(၁၃၄)ဇု-ဓမ္မတဏှာ အဗျာကတဘဝိကတာ

၆၇၆။ ဓမ္မတဏှာ၊ ဓမ္မတဏှာသည်။ အဗျာကံတာ၊ အဗျာကတလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိသင်းပါဠိတော်၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာနိဇ္ဇေသဋ္ဌိ-“ဂ္ဂပတဏှာ ။ပေ။ ဓမ္မတဏှာ”ဟု တဏှာ (၆)ပါးကို ဟောတော်မူခဲ့၏။ ထိုတွင် ကုသလဓမ္မ လောကုတ္တရာဓမ္မတို့၌ ဖြစ်သော တဏှာကို “ဓမ္မတဏှာ”ဟု ယူလျက် “တဏှာဖြစ်သောကြောင့် ကုသိုလ်လည်း မဟုတ်၊ (အဓမ္မ၌ ဖြစ်သည့် မဟုတ်ပဲ) ဓမ္မ၌ ဖြစ်သောကြောင့် အကုသိုလ်လည်း မဟုတ်။ အဗျာကတသာ ဖြစ်သည်”ဟု ယူ၍ ပရဝါဒီ ဝန်ခံသည်။] (ဓမ္မတဏှာ၊ သည်။) ဝိပါကာဗျာကတာ၊ ဝိပါကံအဗျာကတ လော ။ပေ။ ဖောဠဗ္ဗာယတနံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

အမှာ။ ။နောက်၌ ဂ္ဂပတဏှာ စသော ၅-ပါးကို “အဗျာကတလော၊ အကုသိုလ်လော”ဟု မေးရာ၌ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏။ဓမ္မတဏှာကို ထိုလို မေးရာ၌ ပယ်သည်။ အနက်လွယ်ပြီ။

၆၇၇။ ဓမ္မတဏှာ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ တဏှာ၊ ကို။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ ဘဂဝတာ၊ လောဘော၊ ကို။ အကုသလော၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ နနု၊ လော။ ဓမ္မတဏှာ၊ သည်။ လောဘော၊ သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၇၈။ ဓမ္မတဏှာ၊ သည်။ လောဘော၊ လောဘဖြစ်သော။ အဗျာကတော၊ အဗျာကတလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဂ္ဂပတဏှာ၊ သည်။ လောဘော၊ သော။ အဗျာကတော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ရူပတဏှာ၊ သည်။ လောဘော၊ သော။ အကုသလော၊ အကုသိုလ်လော။
ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဓမ္မတဏှာ၊ သည်။ လောဘော၊ သော။ အကုသလော၊
လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၆၇၉။ ဓမ္မတဏှာ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ [သာဓက
သုတ်ကို သစ္စဝိဘင်း၊ သုတ္တန္တတာဇနိယနည်း၊ သမုဒယသစ္စနိဇ္ဇေသ အစဉ်
ပေးခဲ့ပြီ။]

၆၈၀။ န ။ ပေ။ အာမန္တာ။ သာ၊ ထို တဏှာသည်။ ဓမ္မတဏှာ၊ သည်။
(အဓမ္မတဏှာ မဟုတ်သည်။) (ဟောတိ) နန၊ လော။ ဣတိ။ ပရဝါဒိ စစ်။
အာမန္တာ ။ ပေ။

ဓမ္မတဏှာ အဗျာဓာတာတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်

(၁၃၅) ၁၀-ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ

၆၈၁။ ဓမ္မတဏှာ၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ သည်။ န၊ မဟုတ်သလော။
ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရူပတဏှာ၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ သည်။ န၊ လော။
ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၆၈၂။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ တဏှာ၊ ကို။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တော နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

၆၈၃။ ဓမ္မတဏှာ၊ သည်။ လောဘော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ ဒုက္ခသမု-
ဒယော၊ သည်။ န၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

ရူပတဏှာ၊ သည်။ လောဘော(ဟုတွာ) ဒုက္ခသမုဒယော၊ သည်။
(ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။ [နောက်၌ ဓမ္မတဏှာ အဗျာ-
ဓာတာတိကထာကို မှီ၍ သိပါ။]

ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

တေရသမော ဝဇ္ဇေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို တေရသမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

အပ္ပဋ္ဌော ကပ္ပံ တိဋ္ဌေယျံ၊ (ကပ္ပဋ္ဌော ကပ္ပံ တိဋ္ဌေယျံ) ဟူသော ပြဿနာ
ရှိသော ကပ္ပဋ္ဌကထာ၎င်း။ ကပ္ပဋ္ဌော ။ ပေ။ ပဋိလဘေယျံ၊ (ကပ္ပဋ္ဌော ။ ပေ။

ပဋိလဘေယျ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကုသလပဋိလာတကထာ၎င်း။ အနန္တရာ ။ပေ။ သြက္ကမေယျ၊ (အနန္တရာ ။ ပေ ။ သြက္ကမေယျ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော အနန္တရာပယုတ္တကထာ၎င်း။ နိယတော ။ပေ။ သြက္ကမတိ၊ (နိယတော ။ပေ။ သြက္ကမတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော နိယတသနိယာမကထာ၎င်း။ နိဝုတော နိဝရဏံ ဇဟတိ၊ (နိဝုတော ။ပေ။ ဇဟတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော နိဝုတကထာ၎င်း။ သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတော ။ပေ။ ဇဟတိ၊ (သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတော ။ပေ။ ဇဟတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတကထာ၎င်း။ ဈာနနိကန္တိ၊ (ဈာနနိကန္တိ)ဟူသော စကားရှိသော သမေပန္နော အဿာဒေတိကံထာ၎င်း။ အသာတရာဂေါ၊ အသာတရာဂဏထာ၎င်း။ ဓမ္မတဏှာ အပ္ပာဓတာ၊ ဓမ္မတဏှာ အပ္ပာဓတာတိကထာ၎င်း။ ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယော။ ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၁၄-စုဒ္ဓသမဓဂ္ဂ

(၁၃၆)၁-ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ

၆၀၆။ အကုသလမူလံ၊ အကုသလမူလသည်၎င်း။ ကုသလမူလံ၊ ကုသလမူလသည်၎င်း။ ပဋိသန္ဓဟတိ၊ ဆက်စပ်သလော(တဆက်တည်း ဖြစ်သလော)။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အကုသလဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ယာ အာဝဇ္ဇနာ၊ အကြင် ဘဝင်ကို ပြန်လည်စေတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းသည် ။ပေ။ ယာ ပဏိဓိ၊ အကြင် ဘဝင်၏ အာရုံမှ တပါးသော အာရုံ၌ စိတ်ကို ထားတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းသည်။ (အတ္ထိ။) [“အာဝဇ္ဇနာ၊ ပဏိဓိတိ ဥဘယံ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ရှိသောကြောင့် အာဝဇ္ဇနာ၏ နောက်၌ ပေယျာလ လိုမည် မထင်။ သတ္တမဝဂ်၊ ပထဝီကမ္မဝိပါကောတိကထာ၌-“အာဝဇ္ဇနာဒိ-သင်္ခါတံ အာဝဇ္ဇနံ ။ပေ။ ပတ္တနာပဏိဓာနဝသေန ပဝတ္တာ မူလတဏှာ” ဟု အာဝဇ္ဇနာ၊ အာဘောဂေါ၊ သမန္နာဟာဓော၊ မနသိကာဓော၊ စေတနာ ဟူသော ၅-ပုဒ်တို့အရ အာဝဇ္ဇန်းကို ယူ၍၊ ပတ္တနာ၊ ပဏိဓိ ဟူသော ၂-ပုဒ်တို့ အရ တဏှာကို ယူဖို့ရန် ဖွင့်သည်။ အဋ္ဌမဝဂ်၊ ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ၌ “ပတ္တနာ ပဏိဓိတိ စေတနာယေဝေတံ ဝေဝစနံ” ဟု ဖွင့်သည်။] သာဗ၊ ထို အာဝဇ္ဇန်း သည်ပင်။ ကုသလဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ အာဝဇ္ဇနာ၊ ဘဝင်ကို ပြန်လည် စေတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းလော ။ပေ။ ပဏိဓိ၊ ဘဝင်၏ အာရုံမှ တပါးသော အာရုံ၌ စိတ်ကို ထားတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

အကုသလမူလံ၊ သည်၎င်း။ ကုသလမူလံ၊ သည်၎င်း။ ပဋိသန္ဓဟတိ၊ လော။ အကုသလဿ ဥပ္ပါဒါယ၊ ယာ အာဝဇ္ဇနာ ။ပေ။ ယာ ပဏိဓိ(အတ္ထိ)။ သာဝ ကုသလဿ ဥပ္ပါဒါယ၊ အာဝဇ္ဇနာ၊ တည်း ။ပေ။ ပဏိဓိ၊ တည်း။ ဣတိ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကုသလံ၊ သည်။ အနာဝဇ္ဇန္တဿ၊ (အကုသိုလ်၏ အာဝဇ္ဇန်းမှ တပါးသော) အာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ဘဝင်ကို မပြန်လည် စေလသော်။ ဝါ၊ မပြန်လည်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော ။ပေ။ အပ္ပဏိဒဟန္တဿ၊ (အကုသိုလ်၏ အာဝဇ္ဇန်းမှ တပါးသော) အာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ဘဝင်၏ အာရုံမှ တပါးသော အာရုံ၌ စိတ်ကို မထားလသော်။ ဝါ၊ မထားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ ကုသလံ၊ သည်။ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ (အကုသိုလ်၏ အာဝဇ္ဇန်းမှ တပါးသော) အာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ဘဝင်ကို ပြန်လည်စေလသော်။ ဝါ၊ ပြန်လည်

စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနု၊ လော။ ပေ။ ပထိဒဟန္တဿ၊
(အကုသိုလ်၏ အာဝဇ္ဇန်းမှ တပါးသော) အာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ဘဝင်၏ အာရုံမှ
တပါးသော အာရုံ၌ စိတ်ကို ထားလသော်။ ဝါ၊ ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏
(သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၆၀၇။ အကုသလမူလံ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ အကုသလမူလံ၊ သည်။
အယောနိသော၊ မသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ မနုသိကဏေတော၊
နှလုံးသွင်းလသော်။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
ဖြစ်သည် မဟုတ်လော့။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

အကုသလမူလံ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ကာမသညာယ၊ ကာမသညာ၏။
အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ နေက္ခမ္မသညာ၊ နေက္ခမ္မသညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။
ဗျာပါဒသညာယ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ အဗျာပါဒသညာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
လော။ ဝိဟိံသာသညာယ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ အဝိဟိံသာသညာ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဗျာပါဒဿ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ မေတ္တာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။
ဝိဟိံသာယ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ ကရုဏာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။
အရတိယာ၊ ကုသိုလ်ကိစ္စ၌ မမေ့လျော်ခြင်း၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ မုဒိတာ၊
ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ပဋိဆာဏ၊ ပဋိဆ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။
ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။
[(၆၀၈)စသည်၌ ကုသိုလ်ကို မူထား၍ အကုသိုလ်ကို မူလိသွင်းလျက်
မေးသည်။ အနက် လွယ်ပြီ။]

၆၉၀။ န ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ယသိညေဝ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ အကြင် ဝတ္ထု၌ပင်။
ရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်၏။ တသိညေဝ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ထိုတပ်မက်ရာ ဝတ္ထု၌ပင်။ ဝိရဇ္ဇတိ
နနု၊ မတပ်မက်သည် မဟုတ်လော့။ ယသိညေဝ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဝိရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်။
တသိညေဝ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ၌ပင်။ ရဇ္ဇတိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒိ စစ်။
အာမန္တာ။ ပေ။

ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓယနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-စုဒ္ဓသမဝဂ်

(၁၃၇)၂-သဠာယတနုပ္ပတ္တိကထာ

၆၉၁။ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနသည်။ အပုပ္ဖံ၊ ရှေးလည်း မကျ။
အစရိမံ၊ နောက်လည်း မကျ။ (တနည်း) အပုပ္ဖံ အစရိမံ၊ မရှေးမနှောင်း။

မာတုကုဋ္ဌိသ္မိံ၊ အမိဝမ်း၌။ သဏ္ဍာတိ၊ ကောင်းစွာ တည်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သဗ္ဗဂံပစ္စင်္ဂိ၊ အလုံးစုံ အင်္ဂါကြီးငယ် ရှိသည်။ အဟိနိန္ဒြိယော၊ မယုတ်လျော့သော စက္ခုစသော ဣန္ဒြေရှိသည်။ (ဟုတော။) မာတုကုဋ္ဌိသ္မိံ၊ ဤ။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ရောက်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဥပပတ္တေသိယေန၊ ပဋိသန္ဓေကို ရှာမှီးသော။ စိတ္တေန၊ စိတ်နှင့်။ (သဟေဝံ တပြိုင်နက်သာလျှင်။) စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနသည်။ သဏ္ဍာတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ ဒန္တာ၊ သွားတို့သည်။ သဏ္ဍန္တိ၊ တည်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၆၉၂။ မာတုကုဋ္ဌိဂတယ၊ အမိဝမ်း၌ရောက်ပြီးသောသတ္တဝါ၏။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ပါ၊ နောက်မှ။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ သကဝါဒီ မေး။ အာမန္တာ။ မာတုကုဋ္ဌိသ္မိံ၊ ၌။ (အမိဝမ်းရောက်မှ။) စက္ခုပဋိလာဘာယ၊ စက္ခာယတနကို ရခြင်းငှါ။ ကမ္ပံ၊ ကံကို။ ကရေတိ၊ ပြုသလော။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ အဋ္ဌိပဋိလာဘာယ၊ အရိုးတို့ကို ရခြင်းငှါ။ ကမ္ပံ၊ ကရေတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။

ပဌမံ၊ ပဋိသန္ဓေ တည်နေခါစ ပဌမသတ္တာဟ၌။ ကလလံ၊ ရေကြည် သမုတ် ကလလရုပ်သည်။ ဟေတိ၊ ဖြစ်တည်၏။ ကလလာ၊ ကလလ ရေကြည်အဖြစ်မှ (နောက်၌)။ အဗျဒါ၊ အမြှုပ်ပွက်သည်။ ဟေတိ၊ ဖြစ်၏။ အဗျဒါ၊ အမြှုပ်ပွက်အဖြစ်မှ (နောက်၌)။ ပေသိ၊ အသားတစ် သည်။ ဇာယယေ၊ ဖြစ်၏။ ပေသိ၊ အသားတစ်အဖြစ်မှ (နောက်၌)။ ခနော၊ မာမာခက်ခက်၊ တခဲနက်သော အသားတုံးသည်။ နိဗ္ဗတ္တတေ၊ ဖြစ်၏။ [ပေသိ နိဗ္ဗတ္တတေ ခနောတိ တတော ပေသိတော။ ပေ ။ ခနော နာမ မံသပိဏ္ဍော နိဗ္ဗတ္တတိ။ သဂါဏာဝဂ္ဂ၊ ယက္ခသံယုတ်၊ ဣန္ဒကယုတ် အဋ္ဌဏာတာ။ ပေသိ နိဗ္ဗတ္တတေတိတ္ထေ ပေသိတိ နိဿက္ကေ ပစ္စတ္တဝစနန္တိ အာဟ၊ “တတော ပေသိတော” တိ။ ထိုဒ္ဓိကာ။ “နောက်၌”ဟူသည်မှာ အပိုထည့်အပ်သော အနက်တည်း။ ထို့ကြောင့် လက်သည်းကွင်းဖြင့် ပြထားသည်။] ခနာ၊ မှ(နောက်၌)။ ပသာခါ၊ ဦးခေါင်း ခြေ လက် ခက်မ ၅-ဖြာ ထွက်ဖို့ရာ အသားဖုကလေးတို့သည်။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန် ၏။ ကေသာ၊ ဆံပင်တို့သည်၎င်း။ လောမာ၊ မွေးညင်းတို့သည်၎င်း။ နခါဝိ စ၊ ခြေသည်း လက်သည်းတို့သည်၎င်း။ (ဇာယန္တိ။)

အဿ၊ ထို ကိုယ်ဝန်သူငယ်၏။ မာတာ၊ မိခင်သည်။ အန္တံ စ၊ ထမင်းလည်းဖြစ်သော။ ပါနဉ္စ၊ အဖျော်လည်းဖြစ်သော။ ယံ ဘောဇနံ အကြင်အစာကို။ ဘုဉ္စတိ၊ စား၏။ မာတုကုဋ္ဌိဂတော၊ အမိဝမ်း၌တည်

သော။ သော နရော၊ ထို ကိုယ်ဝန်သူငယ်သည်။ တေန၊ ထို အမိ စားအပ်
သောအစားဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထို အမိဝမ်း၌။ ယာပေတိ၊ မျှတရ၏။ [ဤ-
ဂါထာတို့နှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ် အဓိပ္ပါယ်များကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ၊
ရုပ်ပိုင်း၊ ရူပပတ်ဝတ္တိကပဒဏ်း၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ ပေ။

ဘဠာယတနုပ္ပတ္တိကံသာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-ဝုဒ္ဓသမဝဂ်

(၁၃၀) ၃-အနန္တရပစ္စယကထာ

၆၉၃။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ဇာ အနန္တရာ အခြားမဲ့၌။ သောတဝိညာဏံ၊
သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ဇာ။
ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ ယာ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည် ။ ပေ။ ယာ ပဏိဓိ၊ သည်။ (အတ္ထိ။)
သာဝ၊ ထို အာဝဇ္ဇန်းသည်ပင်။ သောတဝိညာဏဿ၊ ဇာ။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။
အာဝဇ္ဇနာ၊ လော ။ ပေ။ ပဏိဓိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

စက္ခုဝိညာဏဿ အနန္တရာ သောတဝိညာဏံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ယာ
စက္ခုဝိညာဏဿ ။ ပေ။ ပဏိဓိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုလိုက်သလော။
ဣတိ။ အာမန္တာ။ သောတဝိညာဏံ၊ သည်။ အနာဝဇ္ဇန္တဿ၊ သော်။ ဝါ၊
ဇာ(သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော ။ ပေ။ အပ္ပဏိဒေဟန္တဿ၊ သော်။ ဝါ၊ ဇာ
(သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

၆၉၄။ စက္ခုဝိညာဏဿ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။
ရူပနိမိတ္တံ၊ ရူပါရုံနိမိတ်ကို။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းလသော်။ ဝါ၊
နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ ။ ပေ။

စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ရူပါရမ္မဏညေဝ၊ ရူပါရုံဟူသော အာရုံရှိသည်သာ။
(ဟောတိ၊ လော။) အညာရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံမူ တပါးသော အာရုံရှိသည်။
န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

စက္ခုဉ္စ၊ စက္ခုပသာဒကို၎င်း။ ရူပေ စ၊ ရူပါရုံတို့ကို၎င်း။ ပင်္စုစ၊ စွဲ၍။
စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

စက္ခုဉ္စ ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ စက္ခုဉ္စ ။ ပေ။ သောတဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။
သုတ္တန္တော၊ သုတ်သည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသည်သာ မဟုတ်လော။ ဣတိ။
သကဝါဒီစစ်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ။) ။ ပေ။

၆၉၇။ ပဉ္စဝိညာဏာ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည်။ အညမညဿ၊ အချင်းချင်း
 ၎င်း သမနန္တရာ၊ ဤ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ န ဝတ္ထုဗျံ၊ မဆိုထိုက်သလော။
 ဣတိ၊ အာမန္တာ။ (ယော၊ သည်။) နစ္စတိ၊ က၏။ ဂါယတိ၊ သိဆို၏။
 ဝါဒေတိ၊ မည်စေ၏။ ဝါ၊ တီးမှုတ်၏။ ဂ္ဂပဉ္စ၊ ဂ္ဂပါရုံကိုလည်း။ ပယာတိ၊
 ရှမ်း။ သဗ္ဗဉ္စ၊ သဗ္ဗါရုံကိုလည်း။ သုဏာတိ၊ နားထောင်၏။ ဂန္ဓဉ္စ၊ ကိုလည်း။
 သာယတိ၊ နမ်းရှမ်း။ ရသဉ္စ၊ ကိုလည်း။ သာယတိ၊ သာယာ၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဉ္စ၊
 ကိုလည်း။ ဖူသတိ၊ ထိ၏။ ဇောစိ၊ သော။ (ယော၊ သည်။) အတ္ထိ နနု၊
 လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

အနန္တရပစ္စယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-စုဒ္ဒသမဝဂ်

(၁၃၉) ၄-အရိယဂ္ဂပကထာ

၆၉၈။ အရိယဂ္ဂပံ၊ အရိယာတို့၏ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကန္တဟူသော
 ရုပ်သည်။ ဝါ၊ အရိယမဂ္ဂင်ဖြစ်သော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တဟူသော
 ရုပ်သည်။ မဟာဘူတာနံ၊ မဟာဘုတ်တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ (ပဝတ္ထံ၊
 ဖြစ်သလော။) ဣတိ၊ အာမန္တာ။ အရိယဂ္ဂပံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ကုသလံ၊
 ကုသိုလ် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်တို့သည်။
 ကုသလာ၊ ကုသိုလ်တို့လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗျေ ။ပေ။ [“အနာသဝံ”
 စသော ပုဒ်တို့ကို မဟာဝဂ်၊ ဇဟတိကထာ၊ န သုတ္တာဟရဏကထာ၊ ပုဒ်ရေ
 (၂၇၉) “ဂ္ဂပေါဝစရော မဂ္ဂေါ ။ပေ။ အပစယဂါမိ၊ အနာသဝေါ” စသည်၌
 “အနာသဝေါ” စသည်ကို မှီ၍ အနက်ပေးပါ။

၆၉၉။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယံ ကိဉ္စိ၊
 သော။ ရှပံ၊ သည်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ မဟာဘုတ်
 တို့၎င်း။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယ ဂ္ဂပဉ္စ၊ မှီ၍
 ဖြစ်သော ရုပ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဝတ္ထိ နနု ။ပေ။

အရိယဂ္ဂပကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-စုဒ္ဒသမဝဂ်

(၁၄၀) ၅-အညော အနုသယောတိကထာ

၇၀၀။ ကာမရာဂါနုသယော၊ သည်။ အညော၊ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနမှ
 တမျိုးတခြားလော။ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနသည်။

အညံ၊ ကံမရာဂါနိသယမ္မ တမ္ပါးတခြားလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။
 သေဝ။ ထိုကမရာဂပရိယုဋ္ဌာနသည်ပင်။ ကာမရာဂေါ၊ ကာမရာဂလော။
 တံ(ဝေ)၊ ထိုကာမရာဂသည်ပင်။ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာန
 လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ [ကျန် အနုသယ (၆)ပါးနှင့် စပ်၍လည်း
 ဤနည်းအတိုင်း မေးသည်။]

၇၀၁။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ကို။ ကုသလာဗျာကတေ၊
 ကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်သော။ စိတ္တေ၊ သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ သော်။ သာနု-
 သယောတိ၊ အနုသယနှင့်တကွဖြစ်၏ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ (ပုထုဇ္ဇနော ကုသလာဗျာကတေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ သော်။)
 ပရိယုဋ္ဌတောတိ၊ ထကြွသော ကိလေသာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊
 လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ အနုသယော၊
 သည်။ အညော၊ ပရိယုဋ္ဌာနမှ တမ္ပါးတခြားတည်း။ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ အညံ၊
 အနုသယမ္မ တမ္ပါးတခြားတည်း။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ် ။ပေ။

အညော အနုသယောတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-စုဒ္ဒသမဝဂ်

(၁၄၁) ၆-ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ

၇၀၂။ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာသည်။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်
 မယှဉ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ သည်။) ရူပံ၊ ရုပ်လော ။ပေ။
 ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်
 တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ လော ။ပေ။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်
 ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ သံကိလိဋ္ဌံ၊ ကိလေသာတို့သည် ပူပန်
 စေအပ် နှိပ်စက်အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ သရာဂံ၊ စိတ္တံ၊ သည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော ။ပေ။ သံကိလိဋ္ဌံ၊ စိတ္တံ၊
 သည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သရာဂံ၊ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟဉ္ဇိ
 အတ္ထိ၊ အံ ။ပေ။ အကုသလံ၊ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟဉ္ဇိ အတ္ထိ၊ အံ။ သံကိလိဋ္ဌံ၊ စိတ္တံ၊
 သည်။ ဟဉ္ဇိ အတ္ထိ၊ အံ။ စ၊ ထိုသို့ ရှိလသော်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။
 ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္တဗ္ဗေ ဝတ၊ မဆိုထိုက်သည်သာ။
 ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-စုဒ္ဒသမဝဂ်

(၁၄၂) ၇-ပရိယာပန္နကထာ

၇၀၃။ ရူပရာဂေါ၊ ရူပရာဂသည့်။ ရူပဓာတုံ၊ ရူပဓာတ်၌။ အနုသေတိံ၊ သင့်လျော်သော အကြောင်းကို ရလသော် ဖြစ်နိုင်သလော။ [ဤပုဂံ၏ အဖွင့်မျိုးကို အောက်၌ ပြထားသည်။] ရူပဓာတုပရိယာပန္နော၊ ရူပဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ရူပရာဂေါ၊ သည့်။) သမာပတ္တေသိယော၊ ရူပသမာပတ်ကို ရှာမှီးသော ရူပကုသိုလ် ၅-ပါးလော။ ဥပပတ္တေသိယော၊ ရူပပဋိသန္ဓေကို ရှာမှီးသော ရူပဝိပါက် ၅-ပါးလော။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာဓော၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘောဥပင် ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းဖြစ်သော ရူပကိရိယာ ၅-ပါးလော။ သမာပတ္တေသိယေန၊ သမာပတ်ကို ရှာမှီးသော။ စိတ္တေန၊ ရူပ

၀။ အနုသေတိံ။ ။အနုသေန္တိတိ အနုရူပံ ကာရဏံ လတိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ အတ္တော။- အနုသယယမကဋ္ဌကထာ၊ ဖရိုဇ္ဈေဒပရိစ္ဆိန္နုဋ္ဌေသဝါရ အဖွင့်- ကတိ အနုသယာ အနုသေန္တိတိ ကတိ အနုသယာ သန္တာနံ အနုဂတာ ဟုတွာ သယန္တိ- အနုသယယမကဋ္ဌကထာ၊ ဓာတုပစ္စာဝါရ အဖွင့်-သန္တာနံ အနုဂတာ ဟုတွာ သယန္တိတိ ယသိံ သန္တာနေ အပယိံနာ၊ တံ သန္တာနေ အပယိံနတာဝေန အနုဂန္တာ ဥပ္ပတ္တိအရဟတာဝေန သယန္တိတိ အတ္တော။-ထို၏ မူလဋီကာ။-ရူပဓာတုသဟဂတဝသေန အနုသေတိတိ ကာမရာဂေါ ယထာ ကာမဝိတက္ကသင်္ခါတာယ ကာမဓာတုယာ သတ ပစ္စယသမဝါယေ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟော၊ တမေဝ ရူပဓာတုယာပိတိ အတ္တော။ ရာဂါဒိကာရဏလာဘေ ဥပ္ပတ္တိအရဟတာ တိ အနုသယနံ။ - ဤကထာဝတ္ထု အနုဋီကာ။-ဤအနုဋီကာသည် ပရိစ္ဆေဒ(ရိစ္ဆန္နုဋ္ဌေသဝါရ အဖွင့်နှင့်တူ၏။ ဤအတိုင်း အနတ်ပေးခဲ့သည်။

မှတ်ချက်။ ။ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ်၊ ကာမဝဂ္ဂတို့နှင့် စပ်သည့်အတွက် ရူပဘဝ(ရူပါဝစရတရား)သည်၌ တပ်မက်သော ရာဂကို “ရူပရာဂ”စသည်ဟုယူဝါ။ သံသန္ဓနဝါရုများ၌ သဗ္ဗရာဂ စသည်ကား သဒ္ဓါရုံ စသည်တို့၌ တပ်မက်သော ရာဂ တည်း။ သဗ္ဗဓာတ် စသည်ကား သဒ္ဓါရုံ စသည်တည်း။ အရူပရာဂါနုယောဂ၌ သမာပတ္တေသိယ ဟူသည် အရူပကုသိုလ် ၄-ပါး၊ ဥပပတ္တေသိယ ဟူသည် အရူပဝိပါက် ၄-ပါး၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ ဟူသည် အရူပကိရိယာ ၄-ပါးတည်း။ အနတ် လွယ်ပြီး- ဤသကဝါဒီပက္ခ၌ သကဝါဒီသည် သဟဇာတနုသယအဖြစ်နှင့်စပ်၍ “အနုသတိ၊ ပရိယာပန္နော”ဟု မေးသည်။ ပရဝါဒီကား ဤသကဝါဒီ၏အဝိပျာယ်(အဘော်)ကို မသိ၍ မိမိ အယူအဆအတိုင်း ဝန်ခံပြီးနောက် ဥပပတ္တေသိယ စသည်နှင့် နီးနှော၍ စစ်ဆေးသော အခါကျမှ အဓိပ္ပာယ်ကို သိ၍ ပယ်ရှားသည်။ ဤပယ်လိုက် ထောက်၍ ပရဝါဒီသည် ရူပရာဂနှင့် ရူပဓာတ်တို့၏ သဟဇာတအဖြစ်ကို အလိုမရှိဟု သိပါ။

ကုသိုလ်စိတ် ၅-ပါးနှင့်၎င်း။ ဥပပတ္တေသိယေန၊ ရူပပဋိသန္ဓေကို ရှာမှီးသော။ စိတ္တေန၊ ရူပဝိပါက်စိတ် ၅-ပါးနှင့်၎င်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရော၊ သော။ စိတ္တေန၊ ရူပကိရိယာစိတ် ၅-ပါးနှင့်၎င်း။ သဟဂတော၊ တကွ ကေုပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သလော။ သဟဇာတော၊ တကွ ဖြစ်သလော။ သံသဋ္ဌော၊ ရောနှောသလော။ သမ္ပယုတ္တော၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သလော။ ကေုပ္ပါဒေါ၊ တူသော ဖြစ်ခြင်း ရှိသလော။ ဧကနိရောဓော၊ တူသော ချုပ်ခြင်းရှိသလော။ ဧကဝတ္ထုကော၊ တူသော မှီရာဝတ္ထု ရှိသလော။ ဧကရမ္မဏော၊ တူသော အာရုံရှိသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ (ရူပရာဂေါ၊ သည့်။) န သမာပတ္တေသိယော၊ သမာပတ္တေသိယ မဟုတ်သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ န ဥပပတ္တေသိယော၊ ဥပပတ္တေသိယ မဟုတ်သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ န ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ မဟုတ်သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ န သမာပတ္တေသိယေန၊ သမာပတ္တေသိယ မဟုတ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်နှင့်၎င်း။ န ဥပပတ္တေသိယေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ နှင့်၎င်း။ န ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ နှင့်၎င်း။ သဟဂတော၊ တကွ ကေုပ္ပါဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော ။ ပေ ။ ဧကရမ္မဏော၊ သည့်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၀၅။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ကာမရာဂေါ၊ သည့်။ ကာမဓာတုံ၊ ဣ။ အနုသေတိ နနု၊ လော။ ကာမဓာတုပရိယာပန္နော၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ ပရဝါဒီ စစ်။ အာမန္တာ ။ပေ။

ပရိယာပနွက်ထာ နိဋ္ဌိတာ။

အနုသယယမိုက်နှင့် ပရဝါဒီအယူ။ ။ကတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ၊ ကာမဓာတုယာ ခွီသုဝေဒနာသု ဧတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ။... ကတ္ထ ဘဝရာဂါနုသယော အနုသေတိ၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ ဧတ္ထ ဘဝရာဂါနုသယော အနုသေတိ။-အနုသယယမိုက်၊ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရပါဠိတော်။-ဤ ပါဠိတော်အရ ပရဝါဒီအယူမှာ သင့်သကဲ့သို့ ရှိသော်လည်း ထိုအဋ္ဌကထာ၌ အာရမ္မဏာနုသယနှင့် စပ်သဖြင့် ဘဝရာဂ၏ ရူပ အရူပဓာတ်တို့၌ ကိန်းဝုံကို ဖွင့်ခြင်းကြောင့် မသင့်ပင်။ [အခြားတနည်းလည်း ဖွင့်သေး၏။ ထို ၂-နည်းတို့၏ အကျယ်ကို ထိုအဋ္ဌကထာ၌ ရှုပါ။] သို့သော် ပရဝါဒီကား-“ဘဝရာဂ(ရူပ, အရူပရာဂ)သည် ရူပအရူပဓာတ်တို့၌ သဟဇာတမဟုတ်ပဲ ကိန်း၏, သဟဇာတ မဟုတ်ပဲ အကျုံးဝင်၏”ဟု ခွဲမြဲစွာပင် ယူ၍ ထားလေသည်။

၁၄၃ စုဒ္ဒသမဝဂ်

(၁၄၃)ဂ- အဗျာကတကသာ

၇၀၆။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ သည်။) ဝိပင်္ဂါကာဗျာကတံ၊ လော။ ပေ။ ဖောဠဗ္ဗာယတနံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တော၊ ဒိဋ္ဌိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ သည်။ အဗျာကတော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၇၀၇။ ဒိဋ္ဌိဂတံ အဗျာကတန္တိ။ အာမန္တာ။ (ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ သည်။) အဖလံ၊ အကျိုးမရှိသလော။ အဝိပင်္ဂါကံ၊ ဝိပင်္ဂါကံ မရှိသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ (ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ သည်။) သဖလံ၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်သည်။ သဝိပင်္ဂါကံ၊ ဝိပင်္ဂါကံနှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာနိ၊ မိစ္ဆာ အယူဟူသော အလွန်ဆုံး အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဝဇ္ဇာနိ၊ အပြစ်တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ နန၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ ဝတ္ထ၊ ဝတ္ထ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်တည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ကုသလာ၊ တည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ နန။ ပေ။

ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ ပုတ္တ၊ ပုတ္တ။ အဟံ၊ သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဿ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူ၏။ ဒိဋ္ဌိန္နံ၊ ၂-မျိုးကုန်သော။ ဂတိနံ၊ ဂတိတို့တွင်။ နိရယံ ဝါ၊ ငရဲကိုသော်၎င်း။ တိရစ္ဆာနယောနိ ဝါ၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုးကို သော်၎င်း။ အညတရံ၊ တမျိုးမျိုးသော။ ဂတိံ၊ ဂတိကို။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော် မူ၏။ ဣတိ။ ဝုတ္တံ နန။ ပေ။

၇၀၈။ န။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ ဝတ္ထ၊ ဝတ္ထ။ သဏတော လောကောတိ၊ ဟူသော။ တေ၊ ဤ မိစ္ဆာအယူကို။ (မယာ၊ သည်။) အဗျာကတံ၊ ဟောတော် မမူအပ်။ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ “သဏတော လောကော”စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို သိလက္ခန် ပြုဖွဲ့ဖာလသုတ်၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣတိ။ ဝုတ္တံ နန။ ပေ။

ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ ဘိက္ခဝေ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံဿ၊ မိစ္ဆာ အယူရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယထာဒိဋ္ဌိ၊ အကြိုင်

အကြင် မိစ္ဆာအတိုင်း။ သမတ္တံ၊ ပြည့်စုံသော၊ ပြည့်စုံအောင်။ [တြိပုဒ်၏ အဖွင့်များကို အောက်၌ ပြထားသည်။] သမာဒိန္နံ၊ ကောင်းစွာယူအပ်သော။ ဝါ၊ ဆောက်တည်အပ်သော။ ယဉ္ဇေဝ ကာယကမ္မံ၊ အကြင် ကာယကံသည် ၎င်း။ ယထာဒိဋ္ဌိ၊ တိုင်း။ သမတ္တံ၊ သမာဒိန္နံ၊ သော။ ယဉ္ဇ ဝစီကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ ယထာဒိဋ္ဌိ၊ တိုင်း။ သမတ္တံ၊ သမာဒိန္နံ၊ သော။ [“ယဉ္ဇ မနောကမ္မံ” ၏ နောက်ဝယ် မူရင်း ကေဂုံတ္တရ၊ ကေဓမ္မပါဠိ ဒုတိယဝဂ်၌ ဤ ၂-ပုဒ် ပါ၏။ သမာဒိန္နံ၏ နောက်၌ ပုဒ်လည်း ရှိ၏။] ယဉ္ဇ မနောကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ ယာ စ စေတနာ၊ အကြင် ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော စေတနာသည်၎င်း။ ယာ စ ပတ္တနာ၊ အကြင် ဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော တောင့်တတတ်သော တဏှာ သည်၎င်း။ ယော စ ပဏိမိ၊ အကြင် ဒိဋ္ဌိ မှီသော စေတနာ ပတ္တနာတို့၏ အစွမ်းဖြင့် စိတ်ကို ထားခြင်းသည်၎င်း။ ယေ စ သင်္ခါရာ၊ အကြင် စေတနာ ပတ္တနာဒိဋ္ဌိတို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဖဿစသော သင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ (သန္တိ။) [တြိပုဒ်တို့၏ အဖွင့်များကို အောက်၌ ပြထားသည်။] (ယဉ္ဇာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ပါပိကာ၊ မိမိကိုးရာ သတ္တဝါကို အပါယ် ၄-ရွာ တို့သို့ ကျရောက်စေတတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုမိစ္ဆာ ဇာယူရှိသော ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်၏။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အနိဋ္ဌာယ၊ အလို မရှိအပ်သော အကျိုးငှါ။ အကန္တာယ၊ မနှစ်သက် အပ်သော အကျိုးငှါ။ အမနာပါယ၊ စိတ်နှလုံးကို မတိုးပွားစေတတ်သော

၁။ ယထာဒိဋ္ဌိ သမတ္တံ။ ။ယထာဒိဋ္ဌိတိ ယာ ယာ ဒိဋ္ဌိ၊ တဿာ တဿာ အနုရူပံ၊ သမတ္တန္တိ ပရိပုဏ္ဏံ-ကေဂုံတ္တရ-ဋ္ဌ၊ ကေဓမ္မပါဠိ၊ ဒုတိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။-ယထာဒိဋ္ဌိတိ အတ္တဗျာပနိစ္ဆာယံ ယထာသဓ္ဓေါ၊ တေန ဥတ္တရပစ္စေပုဓာနော သမာသေဝတိ အာဟ“ယာ ယာ ဒိဋ္ဌိ”တိ၊ တဿာ တဿာ အနုရူပန္တိ ထံ တံ ဒိဋ္ဌိ အနုရူပန္တိ အတ္တော၊ သမတ္တန္တိ အနဝသေသံ၊ တေနာဟ “ပရိပုဏ္ဏံ”န္တိ-ထိုဂီကာ။

၂။ ယာ စ စေတနာ စသည်။ ။ယာ စ စေတနာတိ အာဒိသု-ဒိဋ္ဌိသဟ-ဇာတာဝ ခစဟနာ စေတနာ နာမ၊ ဒိဋ္ဌိသဟဇာတာဝ ပတ္တနာ ပတ္တနာ နာမ၊ စေတနာပတ္တနာနံ ဝသေန စိတ္တဋ္ဌပနာ ပဏိမိ နာမ၊ တေဟိ ပန စေတနာဒီတိ သမ္ပယုတ္တာ ဖဿာဒယော သင်္ခါရာ နာမ-ထိုအဋ္ဌကထာ။-ဒိဋ္ဌိသဟဇာတာတိ ယထာဝုတ္တာယ ဒိဋ္ဌိယာ သဟဇာတာ စေတနာ၊ သေ ဒုယော သေသပဒေသုဝိ၊ ပတ္တနာတိ “ကုဒံ နာမ ကရေယျံ”တိ တဏှာပတ္တနာ၊ စေတနာပတ္တနာနံ ဝသေနာတိ ယထာဝုတ္တဒိဋ္ဌိဝတနိသိတဝေတသိကစေတနာနိကာမနာနံ ဝသေန၊ စိတ္တဋ္ဌပနာတိ စိတ္တဿ ပဏိမိဟာနာ၊ ဖဿာဒယောတိ စေတနာဒိဋ္ဌိဝဏှာဒိဝိနိမုတ္တာ ဖဿာဒိဓမ္မာ။ ထိုဂီကာ။ [ဂီကာစာအုပ်များ၌ “ယထာဝုတ္တဒိဋ္ဌိဝတနိသိတဝေတသိကနိကာမနာနံ” ဟု ရှိ၏။ “စေတနာပတ္တနာနံ” ၏ အဖွင့်ဖြစ်၍ “ငဝတသိက” ၏ နောက်၌ “စေတနာ”ဟု ထည့်လိုက်သည်။]

အကျိုးငှါ။ အဟိတာယ၊ စီးပွားမဲ့အကျိုးငှါ။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲခြင်း အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ [ယသွာ ဒိဋ္ဌိ ပါဝိကာ၊ တသွာ တဿ ပုဂ္ဂလအာ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အနိဋ္ဌာယ ။ ပေ ။ သံဝတ္တန္တိတိ ယောဇနာ။—ထို ဋီကာ။ ထိုပါဠိတော်ဝယ် သံဝတ္တန္တိ၏ နောက်၌ “တံ ကိဿ ဟေတု။ ဒိဋ္ဌိ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ ပါဝိကာ” ဟု အကြောင်းကို ထိုက်ရိုက် ဟောတော်မူလတ္တံ့ ဖြစ်၍ ယသွာ စသည်ကို ထည့်၍ ပေးဖွယ် မလိုသော်လည်း ဤ၌ နောက် ဝါကျများ မပါသောကြောင့် အဓိပ္ပာယ်ထင်ရှားအောင် ထည့်၍ ပေးလိုက် သည်။ ဋီကာ၌ “ယောဇနာ” ဟူသည် အဓိပ္ပာယ်ယောဇနာသာ။] ဣတိ ဝုတ္တိ နန္ဒ ။ ပေ။

အဗျာဓာတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-စုံဒွသမဝဂ်

(၁၄၄)ဇ-အပရိယာပန္နကထာ

၇၀၉။ မိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။ အပရိယာပန္နံ၊ လောကီတရား၌ အကျိုးမဝင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (မိဋ္ဌိဂတံ၊ သည်။) မဂ္ဂေါ၊ မဂ်လော ။ ပေ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

၇၁၀။ န ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ကို။ ဓာမေသု၊ ကာမဂိုဏ် ထို၌။ ဝိတရာဂေတိ၊ ကင်းသော ရာဂရှိသူဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ပုထုဇ္ဇနော၊ ကို။) ဝိဂတမိဋ္ဌိယောတိ၊ ကင်းသော မိစ္ဆာ အယူ ရှိသူဟူ၍။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

အပရိယာပန္နကထာ နိဋ္ဌိတာ။

စုံဒွသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို စုံဒွသမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

အကုသလမူလံ။ ပေ။ အကုသလမူလံ၊ (အကုသလမူလံ။ ပေ။ အကုသလမူလံ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ၎င်း။ သဠာ-ယတနံ၊ သဠာယတနပုတ္တိကထာ၎င်း။ ဆဝိညာဏတာယာ၊ ဝိညာဏ် ၆-ပါး၏ အခြားမဲ့၌ အခြား ဝိညာဏ် ၆-ပါးအပေါင်း၏ ဖြစ်ပုံကို မေးရာ အနန္တရပစ္စယ ကထာ၎င်း။ အရိယံရူပံ ။ ပေ။ ဥပါဒါယ၊ (အရိယရူပံ ။ ပေ။ ဥပါဒါယ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော အရိယရူပကထာ၎င်း။ သေဝံ ။ ပေ။ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ (ထိုသည်ပင် အနုသယ၊ ထိုသည်ပင် ပရိယုဋ္ဌာနလော) ဟု မေးရာ အညော

အနုသယောတိကထာ၎င်း။ ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပ-
ယုတ္တန္တိကထာ၎င်း။ ယထာဓာတု တညေဝ အနုသေတိ၊ (အကြင် အကြင်
ဓာတ်သည် ရှိ၏၊ ထိုဓာတ်၌ပင် ရာဂသည် လျော်သော အကြောင်းကို
ရလသော် ဖြစ်နိုင်သလော) ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ဖြင့် မေးမြန်း စစ်ဆေးရာ
ပရိယာပနူကထာ၎င်း။ [ထို ကထာ၌ ပုစ္ဆာ၊ အနုယောဂတို့ကို ကောက်ချက်
ချကြည့်လျှင် “ရူပစသော ဓာတ်တိုင်း၌ ရူပရာဂ စသော ဆိုင်ရာ ရာဂများ
အကြောင်းညီညွတ်လျှင် သဟဇာတ်ဖြစ်နိုင်သလား” ဟု မေးမြန်း စစ်ဆေးရာ
ရောက်ပုံကို သိရသည်။] ဒိဋ္ဌိဂတံ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတကထာ၎င်း။
ဒိဋ္ဌိဂတံ အပရိယာပနံ၊ အပရိယာပနူကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၁၅ - ပန္နရသမဝဂ္ဂ

(၁၄၅) ၁-ပစ္စယကထာ

၇၁၁။ ပစ္စယတာ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝဝတ္တိတာ၊ အချင်းချင်း မရောယှက်အောင် ပိုင်းခြား၍ ထားအပ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဝိမံသာ၊ ပညာဟူသော အမောဟသည်။ ဟေတု၊ ဟိတိသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ သော စ၊ ထိုအမောဟဟိတိသည်လည်း။ အဓိပတိ၊ ဝိမံသာဓိပတိသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဝိမံသာ ဟေတု၊ ဟတ္ထိ(ဟောတိ)။ အံ။ သော စ၊ အဓိပတိ၊ ဟတ္ထိ(ဟောတိ)။ အံ။ တေန၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ဟေတု-ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသော ဝိမံသာသည်။ အဓိပတိပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ဇိ။ ဣတိ။ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗေ ဝတ၊ (ပစ္စည်းချင်း ရောယှက်၍) ဆိုထိုက်သည်သာ။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်။

ဆန္ဒာဓိပတိ၊ ဆန္ဒာဓိပတိသည်။ သဟဇာတာနံ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ အဓိပတိ၊ အဓိပတိသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဆန္ဒာဓိပတိ သဟဇာတာနံ ဓမ္မာနံ၊ အဓိပတိ၊ သည်။ ဟတ္ထိ (ဟောတိ)။ အံ။ တေန၊ ကြောင့်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ အဓိပတိပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ဇိ။ ဣတိ။ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။ [အခြား အဓိပတိ ၃-ပါးတို့နှင့် စပ်သော ပြဿနာတို့ကိုလည်း ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။]

၇၁၅။ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်။ အရိယံ၊ မြတ်သော။ ဓမ္မံ၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တရားကို။ ဂရံ၊ အလေးအမြတ်ကို။ ကတု၊ ပြု၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နန၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ တဉ္စ၊ အရိယဓမ္မသည်လည်း။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၇၁၆။ ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ၊ နောက်နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ သာ စ၊ ထိုရှေးရှေး၌ ဖြစ်သော ကုသိုလ်တရားသည်လည်း။ အာသေဝနာ၊ အဖန် တလဲလဲ မှီဝဲ တတ်သော တရားသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။

[“သမာသိဉ္စိ(တ)၊ ရွေ့လိုက်ရ၊ ဝါကျ နောက်လိုက်မြဲ” နှင့်အညီ အာသေဝနာ ဟူသော နောက်ပုဒ်၏ လိန့်ဝုစ်သို့လိုက်၍ “သ” ဟု ဣတ္ထိလိန့်ကေဂုဏ် ဖြစ်နေသည်။] ပေ။

၇၁၇။ န ပေ။ အာမန္တာ။ (ယော၊ အကြင်တရားသည်။) ဟေတု- ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (သော၊ သည်။ တေသညေဝ၊ ထို ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အားပင်။) အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ သမနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ၊ လော။ တနည်း- (ယော၊ သည်။) အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (သော၊ သည်။ တေသညေဝ၊ ထို အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်တရား တို့အားပင်။) ဟေတုပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ [ဤဒုတိယနည်းဝယ် အဋ္ဌကထာ၌- “အနန္တရ-သမနန္တရပစ္စယေနပစ္စယော” ဟု ရှိ၏။ “ဟေတု အနန္တရသမနန္တ ရပစ္စယေန” ဟု ရှိမှ ပါဠိတော်အနက် ပေးရာဝယ်- “ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ” ဟူသော ဝါကျကို ထည့်၍ ပေးနိုင်မည်။ သို့မဟုတ်လျှင် ထို ဝါကျ ကျန်နေမည်။ ထို့ပြင် ဟေတုပစ္စည်းမှာလည်း အနန္တရသမနန္တရတို့ ကဲ့သို့ပင် အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ သဘာဝ မဟုတ်သောကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ” ဟုပင် ဖြေထိုက်ရကား။ အနက်ပေးရာ၌ ချန်မထားထိုက်ပါ။] အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ၊ လော။ သမနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

ပစ္စယတာဏထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅- ပဒ္ဒရသမဝဂ်

(၁၄၆) ၂-အညမညပစ္စယကထာ

၇၁၈။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာဝ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာ။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ သလော။) သင်္ခါရပစ္စယာပိ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရေန၊ အပုညာဘိ သင်္ခါရနှင့်။ သဟဇာတော နန၊ တကွဖြစ်သည့် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ။ ပေ။ [ဥပါဒါနာနုယောဂ၌- “ဥပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနိမ္မ တပါး သော ဥပါဒါနံသညံ ။ ပေ။ ဥပါဒါနပစ္စယာပိ၊ ကာမုပါဒါနိမ္မ တပါးသော ဥပါဒါနိဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ။ ပေ။ ဥပါဒါနေန၊ ကာမု- ပါဒါနိမ္မ တပါးသော ဥပါဒါနိနှင့်” ဟု ပေးပါ။]

၇၁၉။ သိက္ခဝေ၊ ဇရာမရဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိံ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဇါ။) ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ကည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဇါ။) ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တန္တော၊ သည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသည်သာ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဖြေ)။ ဇောန ဟိ၊ ထိုသို့ သုတ္တန် မရှိလျှင်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာဝ၊ သာ။ သင်္ခါရာ၊ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဇါ။) သင်္ခါရပစ္စယာပိ၊ လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ (သမ္ဘဝတိ၊ ဇါ။) ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ တဏှာပစ္စယာဝ၊ သာ။ ဥပါဒါနံ၊ (သမ္ဘဝတိ၊ ဇါ။) ဥပါဒါနပစ္စယာပိ၊ လည်း။ တဏှာ၊ (သမ္ဘဝတိ၊ ဇါ။) ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်။

သိက္ခဝေ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ နာမရူပံ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဇါ။) နာမရူပပစ္စယာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ဝိညာဏံ သည်။ (သမ္ဘဝတိ။) ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တန္တော၊ သည်။ အတ္ထေဝ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး။ အာမန္တာ။ ဇောန ဟိ၊ လျှင်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ သင်္ခါရာ၊ (သမ္ဘဝန္တိ။) သင်္ခါရပစ္စယာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ (သမ္ဘဝတိ။) တဏှာပစ္စယာပိ၊ လည်း။ ဥပါဒါနံ၊ (သမ္ဘဝတိ။) ဥပါဒါနပစ္စယာပိ၊ လည်း။ တဏှာ၊ (သမ္ဘဝတိ။) ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်။

အညမညပစ္စယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၄၇)၃-အဒ္ဓါကထာ

၇၂၀။ အဒ္ဓါ၊ ကာလကို။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေ အပ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ (အဒ္ဓါ၊ သည်။) ရူပံ၊ ရုပ်လော။ ဣတိ၊ န ဇာဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။ အနာဂတော၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကို။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ပေ။

အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်၎င်း ။ ပေ။ ဝိညာဏံ၊ သည်၎င်း။ အတိတော၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ (အတိတ်ရုပ် စသည်တို့ အတိတ်ကာလဖြစ်လျှင်။) အတိတော၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလဘို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သလော။) ဣတိ၊ န ဇာဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။

အတိတာ၊ ကုန်သော၊ ပဉ္စ၊ ကုန်သော၊ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အတိတော၊
 သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလလော။ ပေ။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ သော။ အဒ္ဓါ၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ (အတိတ် ခန္ဓာ ၅-ပါး စသည်တို့ အတိတ်ကာလ စသည်ဖြစ်လျှင်။)
 ပန္နရသ၊ တဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ အဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊
 ကုန်သလော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ [ပရဝါဒီသည် အတိတ်
 အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော အာယတန(၁၂), ဓာတ်(၁၀), ဣန္ဒြေ(၂၂)
 တို့ကိုလည်း အတိတ်ကာလ စသည် အဖြစ်ဖြင့် ယူသည်။ သို့သော်—“အတိတ်
 အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် အာယတန(၁၂)ပါးစီ ဖြစ်လျှင် ကာလ(၃၆)ပါး
 ဖြစ်သလော” စသော စိစစ်ခြင်းကိုမူ ပယ်ရှားလေသည်။]

၇၂၁။ န။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ ဘိက္ခဝေ၊ ကထာဝတ္ထုနိ၊
 စကား၏ တည်ရာအကြောင်းတို့သည်။ [ကထာကာရဏာနိ။ ကထာယ
 ဘူမိယော ပတိဋ္ဌာမယောတိ အမတ္တာ။ တိကရုံတ္တရ၊ ဋ္ဌ၊ ဒု၊ ပံ၊ ၂-ဝဂ်၊
 ၇-သုတ်။] ဣမာနိ တိဏိ၊ တို့တည်း။ ကကမာနိ တိဏိ၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊
 အတိတ်၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလကို။ ဝါ၊ ကာလ၌ဖြစ်သော
 ခန္ဓာကို။ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်များကို အောက်၌ ပြထားသည်။] အာရဗ္ဗ ဝါ၊
 အကြောင်းပြု၍မူလည်း။ ကထံ၊ စကားကို။ ကထေယျ၊ ပြောရာ၏။ (ကိံ)
 အတိတ်၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနိံ၊ ကာလ၌။ ဝါ၊ ကာလဝယ်ဖြစ်သော
 ခန္ဓာ၌(တဝ၌)။ ဝေ၊ ဤသို့။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့
 ပြောရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ အနာဂတ်၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ
 ဝါ၊ မူလည်း။ ကထံ ကထေယျ၊ (ကိံ) အနာဂတ်၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ၌။
 ဝါ၊ ၌။ ဝေ၊ သို့။ ဘဝိဿတိ၊ ထံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောရာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊
 ဧတရဟိ၊ ယခုခေါ်၌။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ
 ဝါ၊ မူလည်း။ ကထံ ကထေယျ၊ (ကိံ) ဧတရဟိ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်
 ကာလ၌။ ဝါ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၌။ ဝေ၊ သို့။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ ဤသို့

၁။ အတိတ် အဒ္ဓါနံ။ အတိတ် ဝါ ဘိက္ခဝေ အဒ္ဓါနန္တိ အတိတမဒ္ဓါနံ
 နာမ ကာလောပိ ဝတ္ထတိ၊ ခန္ဓာပိ။-တိကရုံတ္တရ-ဋ္ဌ၊ ဒု-ပံ၊ ၂-ဝဂ်၊ ၇-သုတ်။-အတိတ်
 သတတိ သတတံ ဝတ္ထတိ ပဝတ္ထတိတိ အဒ္ဓါ။ ကာလောတိ အာဟ “အတိတ် မဒ္ဓါနံ
 နာမ ကာလောပိ ဝတ္ထတိ” တိ။ ဓမ္မပုဝတ္ထိမတ္တတာယ တိ ပရမတ္တတော အဝိဇ္ဇမာနောပိ
 ကာလော တထေဝ ဓမ္မဿ ပဝတ္ထိအဝတ္ထာပိသေသံ(ဖြစ်ရာ အခိုက်အတန့်အထူးကို)
 ဥပါဒါယ တေနေဝ ဝေါဟာရေန (ထို ဓမ္မ၏ ဝေါဟာရဖြင့်ပင်) “အတိတော” တိ
 အာဓိနာ ဝေါဟရီယတိ။ အတိတာပိဘေဒေါ စ နာမာယံ (အတိတ် စသော အပြား
 ရှိသော ဤ ဝေါဟာရသည်လည်း) နိပ္ပရိယာယတော ဓမ္မာနံယေဝ ဟောတိ၊ န
 ကာလဿ (မုချအားဖြင့် ဓမ္မတို့၏ ဝေါဟာရသာ ဖြစ်၏၊ ကာလ၏ ဝေါဟာရ
 မဟုတ်) ဣသိ အာဟ “ခန္ဓာပိ ဝတ္ထန္တိ” တိ။-ထိုလိုကာ။

ပြောရာ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ ကံသာဝတ္ထုနိ၊ ထိုသည်။ ဣမာနိ တိဏိ၊ ထို့တည်း။
ဣတိ ဝတ္ထံ နနု ။ပေ။

အဒ္ဓါကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၄၈) -ခဏလယမုဟုတ္တကထာ

၇၂၂။ ခဏော၊ ခဏဟူသော ကာလကို။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ လော။ လယော၊
လယဟူသော ကာလကို။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ လော။ မုဟုတ္တံ၊ မုဟုတ်ဟူသော
ကာလကို။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ခဏော၊ သည်၎င်း။
လယော၊ သည်၎င်း။ မုဟုတ္တံ၊ သည်၎င်း။) ရှုပံ၊ ရှုပ်လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ [“(ခဏော လယော မုဟုတ္တံ) ဝေဒနာတိ၊ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ”စသည်ဖြင့် ပေဏျာလဖော်၍ ပေးပါ။]

၇၂၃။ ဤ၌ သကဝါဒီ၏ အမေးလက္ခဏာ ဖြစ်သော ခရေပွင့်ကို
တွေ့ရ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ ခဏစသည်ကို အဒ္ဓါသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်ဟု ဆို၍
ရှေ့အဒ္ဓါကထာနှင့် နည်းတူဟု ညွှန်ပြသောကြောင့် ရှေ့အဒ္ဓါကထာအတိုင်း
ပရဝါဒီ၏ အမေးလက္ခဏာ ကြက်ခြေသာ ရှိသင့်ပါသည်။

ခဏလယ မုဟုတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၄၉) ၅-အာသဝကထာ

၇၂၄။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာသဝါ၊ အာသဝေါတို့သည်။
အနာသဝါ၊ အာရုံပြုတတ်သော အခြား အာသဝေါတရား မရှိကုန်သလော။
ဝါ၊ အာသဝေါတရားထို၏ အာရုံမဟုတ်ကုန်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။
(စတ္တာရော အာသဝါ၊ တို့သည်။) မဂ္ဂေါ၊ မဂ်လော ။ ပေ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊
လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

၇၂၅။ န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ယေဟိ အာသဝေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တေ
အာသဝါ၊ ထို ၄-ပါးသော အာသဝတို့သည်။ သာသဝါ၊ အာသဝေါတို့နှင့်
တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေဝါ၊ ထို ၄-ပါးတို့မှ တခြား
သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ (တေ)အာသဝါ၊ ထို အာသဝတို့သည်။ အတ္ထိ၊
ရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

အာသဝကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၅၀) ၆-ဇရာမရဏကထာ

၇၂၆။ လောကုတ္တရာနံ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (လောကုတ္တရာနံ၊ ဓမ္မာနံ၊ ဇရာမရဏံ၊ သည်။) မဂ္ဂေါ၊ လော။ ပေ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၇၂၇။ န။ ပေ။ အာမန္တာ။ (လောကုတ္တရာနံ၊ ဓမ္မာနံ၊ ဇရာမရဏံ၊ သည်။) လောကိယံ၊ လောကီလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဇရာမရဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၅၁) ၇-သညာဝေဒယိတကထာ

၇၂၈။ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ၊ သညာဝေဒနာ တို့၏ ချုပ်ကြောင်း နိရောဓသမာပတ်သည်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [နောက်၌ ရွှေကထာကိုမှီ၍ အနက်ပေးပါ။]

အမှာ။ ။ဒုတိယသညာဝေဒယိတကထာ၌ သကဝါဒီသည် “သညာ ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ကြောင်း နိရောဓသမာပတ်သည် လောကီ လော။ (လောကီဖြစ်လျှင်) ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်လော။ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရလော” ဟု မေးမြန်း စစ်ဆေးသည်။ အနက် လွယ်ပြီ။

ဒုတိယသညာဝေဒယိတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၅၂) ၉-တတိယသညာဝေဒယိတကထာ

၇၃၂။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့။ သမာပန္နော၊ တောင်းစွာရောက်သူသည်။ (နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားသူ သည်-ဟူလို။) ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ ကရေယျံ၊ ပြုနိုင်သလော။ (သေနိုင်

သလော)။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ။ သို့။ သမာပန္နဿ။
 ၎ိ။ မာရဏန္တိယော။ သေခြင်း၏ အနီး၌ ဖြစ်သော။ ဖဿော။ သည်။ အတ္ထိ။
 လော။ ပေ။ မာရဏန္တိယံ။ သေခြင်း၏ အနီး၌ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ။ သည်။
 အတ္ထိ။ လော။ [အတ္ထိကို နောက်နောက်သို့ လိုက်၍ ပေးပါ။] ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ [“နတ္ထိ၊ မရှိသလော”ဟု စစ်ဆေးသောအခါ ပရဝါဒီ
 ဝန်ခံ၏။]

သညာ ။ပေ။ အာမန္တာ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ။ ၎ိ။
 ဖဿော။ သည်၎င်း ။ပေ။ စိတ္တံ။ သည်၎င်း။ အတ္ထိ။ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ အဗယကဿ။ ဖယ မရှိသူ၏။ ကာလံ။ ကိ။ ကိရိယာ။
 ပြုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) ပေ။ အစိတ္တကဿ။ စိတ်မရှိသူ၏။
 ကာလံ ကိရိယာ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဝိသံကမေယျာနုယောဂ၌—“သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ။ ၎ိ။
 ကာယေ။ ၌။ ဝိသံ။ အဆိပ်သည်။ ကမေယျ။ သက်ဝင်နိုင်သလော။ သတ္တံ။
 လက်နက်သည်။ ကမေယျ။ လော။ အဂ္ဂိ။ မီးသည်။ ကမေယျ။ လော”ဟု
 ပေးပါ။

နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသူ၏ ကိုယ်၌ အဆိပ် စသည် သက်ဝင်နိုင်သလော
 ဟု မေး၍ ဝန်ခံသောအခါ—နိရောဓံ။ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့။
 သမာပန္နော။ သည်။ န(ဟောတိ)။ မဖြစ်သလော။ ဣတိ။ သက္ကဝါဒီ စစ်။
 န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၇၃၃။ သညာ ။ပေ။ န ကရေယျ။ မပြုနိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။
 ယေန နိယာမေန။ အကြင် နိယာမဖြင့်။ နိယတော။ အမြတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်
 အပ်သည်။ (ဟုတွာ)။ သညာဝေဒယိတနိရောဓနိရောဓံ။ သို့။ သမာပန္နော။
 သည်။ ကာလံ။ ကိ။ န ကရေယျ။ မပြုနိုင်။ သော နိယာမော။ ထို နိယာမ
 သည်။ အတ္ထိ။ လော။ ဣတိ။ ပရဝါဒီ စစ်။ နတ္ထိ။ မရှိ။ (ဣတိ၊ သက္ကဝါဒီ
 ဖြေ) ။ပေ။

၇၃၄။ စက္ခုဝိညာဏသမဂီ။ စက္ခုဝိညာဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသူသည်။
 ကာလံ။ ကိ။ န ကရေယျ။ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ယေန နိယာမေန။ ဖြင့်။
 နိယတော။ သည်။ (ဟုတွာ)။ စက္ခုဝိညာဏသမဂီ။ သည်။ ကာလံ။ န
 ကရေယျ။ မပြုနိုင်။ သော နိယာမော။ သည်။ အတ္ထိ။ လော။ ဣတိ။
 သက္ကဝါဒီ စစ်။ နတ္ထိ။ (ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ) ။ပေ။

တတိယသညာဝေဒယိတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၅၄) ၁၀-အသညသတ္တုပိကကထာ

၇၃၅။ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိံ သညံ။ အသညသတ္တုပိကာ၊ အသညသတ်တုံသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ၊ ဇါ။ အလောဘော၊ အလောဘဟူသော။ ကုသလမူလံ၊ ကုသိုလ်မူလသည်။ အတ္ထိ၊ လော ။ ပေ ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ၊ ဇါ။ ပညာ၊ သညံ။ (အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

သညာ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ၊ ဇါ။ ဖဿော၊ သည်၎င်း ။ ပေ။ စိတ္တံ၊ သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ အဖဿကဿ၊ ဇါ။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ လော) ။ ပေ ။ အစိတ္တကဿ၊ ဇါ။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သညံ။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

သညာ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဟေ ကေစိ၊ တို့သည်။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သို့။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကောင်းစွာ ရောက်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ တို့သည်။ အသညသတ္တုပိကာ၊ အသညသတ်တုံသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

၇၃၆။ န ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဣဓာပိ၊ ဤကမတုံ၌လည်း။ အသညံ၊ သညာ မရှိသည်။ (ဟုတွာ)၊ တကြာပိ၊ ထိုအသညသတ်တုံ၌လည်း။ အသညံ၊ သညံ။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

အသညသတ္တုပိကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၅၅) ၁၁-ကမ္မူပစယကထာ

၇၃၇။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အညံ၊ ကံ၏ တိုးပွားခြင်းမှ တမျိုးတခြားလော။ ကမ္မူပစယော၊ ကံ၏ တိုးပွားခြင်းသည်။ အညော၊ ကံမှ တမျိုးတခြားလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဖဿော၊ သညံ။ အညော၊ ဖဿ၏ တိုးပွားခြင်းမှ တမျိုးတခြားလော။ ဖဿူပစယော၊ ဖဿ၏ တိုးပွားခြင်းသည်။ အညော၊ ဖဿမှ တမျိုးတခြားလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [နောကံ ဝေဒနာနုယောဂ စသည်၌လည်း ပရဝါဒီ၏ ပဋိညာကို ဖော်၍ ပေးပါ။] ပေ။

၇၃၈။ အညံ့ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ ကမ္မေန၊ နှင့်။ သဟဇာတော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [ဒုတိယ မေးသော အခါ ဝန်ခံသောကြောင့်။]

ကုသလေန၊ သော။ ကမ္မေန၊ နှင့်။ သဟဇာတော၊ သော။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ ကုသလော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ကုသလေန ။ပေ။ ကုသလောတိ။ အာမန္တာ။ သုခါယ ဝေဒနာယ၊ နှင့်။ သံမ္ပယုတ္တေန၊ သော။ ကမ္မေန၊ နှင့်။ သဟဇာတော၊ သော။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ သုခါယ၊ ဝေဒနာယ၊ နှင့်။ သမ္ပယုဝတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၇၄၀။ ကမ္မံ၊ သညံ။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတံ၊ လော။ ကမ္မံ၊ သညံ။ သာရမ္ပဏံ၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတော၊ လော။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ သာရမ္ပဏော၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ စိတ္တေနသဟဇာတော၊ လော။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ အနာရမ္ပဏော၊ အာရုံ မရှိသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ကမ္မံ၊ သညံ။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတံ၊ လော။ စိတ္တံ၊ သညံ။ ဘိဇ္ဇမာနံ၊ ပျက်လသော်။ [သတ္တမိအနက်၌ ပဌမာ။] ကမ္မံ၊ သညံ။ ဘိဇ္ဇတိ၊ လော။ [အဋ္ဌကထာ၌-“စိတ္တော၊ သညံ။ ဘိဇ္ဇမာနေ၊ ပျက်လသော်။” ဟုလည်း မူကဲ့ကို ပြသေး၏။] ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတော၊ လော။ စိတ္တံ၊ သညံ။ ဘိဇ္ဇမာနံ၊ သော်။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ ဘိဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၇၄၁။ ကမ္မမ္ပိ၊ သညံ။ (သတိ၊ ဖြစ်လသော်။) [တနည်း-ပတိဒ္ဓိတေ၊ တညံလသော်။] ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ တညေဝ၊ ထိုကမ္မူပစယသည်ပင်။ ကမ္မံ၊ ကံလော။ သော(ဝေ)၊ ထိုကံသည်ပင်။ ကမ္မူပစယော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ကမ္မမ္ပိ၊ သညံ။ (သတိ၊ သော်။) ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ (ဟောတိ၊ လော။) ကမ္မူပစယတော၊ ကမ္မူပစယကြောင့်။ ဝိပါကော၊ သညံ။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တညေဝ၊ ထိုကမ္မူပစယဝိပါကသည်ပင်။ ကမ္မံ၊ ကံလော။ သော(ဝေ)၊ ထိုကံသည်ပင်။ ကမ္မူပစယော၊ လော။ သော(ဝေ)၊ ထိုကံ ကမ္မူပစယသည်ပင်။ ကမ္မဝိပါကော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ကမ္မမိုး သည်။ (သတိ၊ သော်။) ကမ္မပုပစယော၊ သည်။ (ဟောတိ-
 လော။) ကမ္မပုပစယတော၊ ကြောင့်။ ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တတိ၊ လော။
 ဝိပါကော၊ သည်။ သာရမ္မဏော၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ ။ပေ။

၇၄၂။ အည် ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ ပုဏ္ဏ၊ ပုဏ္ဏ။ ဣဓ၊ ဤ
 လောကဉ္စ။ ဧကေစ္စော၊ အချို့သူသည်။ သဗျာဗဇ္ဇံ၊ လွန်စွာ နှိပ်စက်တတ်သော
 ဒုက္ခနှင့်တကွဖြစ်သော။ [သဗျာဗဇ္ဇန္တိ သဒုက္ခံ။ မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသ၊ ဋ္ဌ၊ ၁-ဝဂ်၊
 ၄-သုတ်။] ကာယသင်္ခါရမ္ပိ၊ ကိုယ်ဖြင့် ပြုစီမံအပ်သော အမှုကို၎င်း။ (ကာယ
 ဒွါရိက အကုသိုလ် စေတနာ တဆယ့်နှစ်ပါးကို ၎င်း)။ [ကာယဒွါရေ
 ဂဟဏာဒီဝသေန (ကိုင်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်) စောပနပုတ္တာ
 ဒွါဒသ အကုသလစေတနာ သဗျာဗဇ္ဇကာယသင်္ခါရော နာမ။-ထိုအဋ္ဌကထာ။]
 အဗျာဗဇ္ဇံ၊ လွန်စွာ နှိပ်စက်တတ်သော ဒုက္ခ မရှိသော- [အဗျာဗဇ္ဇန္တိ
 နိဗ္ဗုက္ခံ။-ထို အဋ္ဌကထာ။] ကာယသင်္ခါရမ္ပိ၊ ကို၎င်း။ [ကာယဒွါရေ ပဝတ္တာ
 အဋ္ဌ ကာမာဝစရကုသလစေတနာ ကာယသင်္ခါရော နာမ။-ထို အဋ္ဌကထာ။]
 အဘိသင်္ခရောတိ၊ ပြုစီမံ၏။ [ဝစီသင်္ခါရံ၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုစီမံအပ်သော အမှု။
 မနောသင်္ခါရံ၊ စိတ်ဖြင့် ပြုစီမံအပ်သော အမှု။ တရားကိုယ်ကို ထို အဋ္ဌကထာ၌
 ရှုပါ။] သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ ကာယသင်္ခါရမ္ပိ၊
 ကို၎င်း။ အဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ ကာယသင်္ခါရမ္ပိ၊ ကို၎င်း။ အဘိသင်္ခရိတွာ၊
 ပြုစီမံပြီး၍ ။ ဧဝံ ။ သဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ လောကမ္ပိ၊ လောကသို့၎င်း။
 အဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ လောကမ္ပိ၊ သို့၎င်း။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်ရောက်ရ၏။
 သဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ လောကမ္ပိ၊ သို့၎င်း။ အဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ လောကမ္ပိ၊
 သို့၎င်း။ ဥပပန္နံ၊ ကပ်ရောက်သည်ဖြစ်၍။ သမာနံ၊ ဖြစ်သော။ တမေနံ၊ ထို
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သဗျာဗဇ္ဇာ၊ ကုန်သော။ ဖဿာပိ၊ တို့သည်၎င်း။ အဗျာဗဇ္ဇာ၊
 ကုန်သော။ ဖဿာပိ၊ တို့သည်၎င်း။ ဖုဿန္တိ၊ ထိရောက်ကုန်၏။ သော၊ ထို
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ [သမာနော-၌ စပ်။] ဝါ၊ ကို။ [ဖုဋ္ဌော-၌ စပ်။] သဗျာ-
 ဗဇ္ဇေဟိ၊ ကုန်သော။ ဖဿေဟိပိ၊ တို့သည်၎င်း။ အဗျာဗဇ္ဇေဟိ၊ ကုန်သော။
 ဖဿေဟိပိ၊ တို့သည်၎င်း။ ဖုဋ္ဌော၊ တွေ့ထိအပ်သည်။ သမာနော၊ သော်။
 သဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ ဝေဒနမ္ပိ၊ ကို၎င်း။ အဗျာဗဇ္ဇံ- သော။ ဝေဒနမ္ပိ၊ ကို၎င်း။
 ဝေါကိတ္တသုဒုက္ခံ၊ ရောပြွမ်းသော သုဒုက္ခကို။ ဝေဒေတိ၊ ခံစားရ၏။
 သေယျတာပိ- ကား။ မနုဿာ၊ တို့သည်၎င်း။ ဧကေစ္စော၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ စ၊
 တို့သည်၎င်း။ [ဒေဝေသု ပန သုဗ္ဗဒေဝတာနံ၊ ဝိနိပါတိကေသု ဝေမာနိက-
 ပေတာနံ ကာလေန သုခံ ကာလေန ဒုက္ခံ ဟောတိ။-ထို အဋ္ဌကထာ။]
 ဧကေစ္စော၊ ကုန်သော။ ဝိနိပါတိတာ စ၊ ဝိနိပါတိကပြိတ္တာတို့သည်၎င်း။

(ဝေါကိဏ္ဍသုဒ္ဓကံ၊ ကိ၊ ဝေဒေန္တိ သေယျတာပိ၊ ခံစားကုန်သကဲ့သို့တည်း။) ပုဏ္ဏ၊ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘူတာ၊ ပြုအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ကံကြောင့်။ ဘူတဿ၊ ဖြစ်ရသော သတ္တဝါ၏။ ဥပပတ္တိ၊ ထိုထိုဘဝသို့ ကပ်ရောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ [ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို အောက်၌ ပြထားသည်။] ယံ၊ အကြင်ကံကို။ ကရေတိ၊ ပြု၏။ တေန၊ ထိုကံကြောင့်။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ထိုထိုဘဝသို့ ကပ်ရောက်ရ၏။ ဥပပန္နံ၊ ကပ်ရောက်လာသော။ တံ၊ ဤ သတ္တဝါကို။ ဖဿာ၊ အကျိုးဖြစ်သော ဖဿတို့သည်။ ဖုသန္တိ၊ ထိရောက်ကုန်၏။ ပုဏ္ဏ၊ အဟံ၊ သည်။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ကမ္မဒါယာဒါ၊ ကံသည် ဝေအပ်သော အမှုကို ခံယူရကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ [ကမ္မေန+ဒါတဗ္ဗ+ဒါယံ တဗ္ဗပါကံ+အာဒိယန္တိတိ ကမ္မဒါယာဒါ၊ သတ္တာ-ထိုဒီကာ-စာအုပ်တို့၌ “ဖဿာ”ဟု၎င်း၊ “ကမ္မာ”ဟု၎င်း အဘိဓမ္မာပါ၌ မူအမျိုးမျိုး ရှိ၏။ “ကမ္မဒါယာဒါ သတ္တာ”ဟု ပါဠိတော် ရှိသောကြောင့် “သတ္တာ”ဟုသာ ဖြစ်သင့်ပါသည်။] ဣတိ။ ဝုတ္တံ နနု။ ပေ။

ကမ္မူပဝေယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပန္နရသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

ပစ္စယတာဝဝတ္ထိတာ၊ (ပစ္စယတာဝဝတ္ထိတာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ပစ္စယတာကထာ၎င်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လာ အင်္ဂါအချို့တို့၏ အညမညပစ္စယအဖြစ်ကို မေးမြန်းစစ်ဆေးရာ အညမညပစ္စယကထာ၎င်း။ အဒ္ဓါ၊ အဒ္ဓါကထာ၎င်း။ ခဏော လယော မုယုတ္တံ၊ ခဏလယမုယုတ္တကထာ၎င်း။ စတ္တာရော အာသဝါ အနာသဝါ၊ (စတ္တာရော အာသဝါ အနာသဝါ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော အာသဝကထာ၎င်း။ လောကုတ္တရာနံ ။ပေ။

ခ။ ဘူတာ ဘူတဿ ဥပပတ္တိ။ ။ဘူတာတိ ဟေတွတ္တေ နိဿက္ကဝစနံ၊ ဘူတကမ္မတော ဘူတဿ သတ္တဿ ဥပပတ္တိ ဟောတိ-ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ ယထာဘူတံ ကမ္မံ သတ္တာ ကရေန္တိ၊ တထာဘူတေန ကမ္မေန ကမ္မသဘာဂဝသေန (ကံနှင့်တူသော အဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်) တေသံ ဥပပတ္တိ ဟောတိ၊ တေနေဝါဟ “ယံ ကရေတိ၊ တေန ဥပပဇ္ဇတိ”တိ။-ထို အဋ္ဌကထာ-ဘူတကမ္မတောတိ နိဋ္ဌတ္တကမ္မတော အတ္တနာ ကတူပရိဘကမ္မတော (ပြုအပ် ဆည်းပူးအပ်သော ကံကြောင့်)။ ယထာဘူတန္တိ ယာဒိသံ၊ ကမ္မသဘာဂဝသေနာတိ ကမ္မသရိက္ခကဝသေန၊ ဥပပတ္တိ ဟောတိတိ အပဒါဒိတေဒါ (အခြေ မရှိသော သတ္တဝါအစရှိသော အပြားရှိသော) ဥပပတ္တိ-ထိုဒီကာ။

လောကုတ္တရံ၊ (လောကုတ္တရာနံ ။ပေ။ လောကုတ္တရံ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော
 ငရေမရဏကထာသင်း။ သညာ ။ပေ။ လောကုတ္တရာ၊ (သညာ ။ပေ။ လော-
 ကုတ္တရာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သညာဝေဒယိဘကထာသင်း။ သညာ။ပေ။
 လောကီယာ၊ (သညာ ။ပေ။ လောကီယာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဒုတိယ
 သညာဝေဒယိဘကထာသင်း။ သညာ ။ ပေ ။ ကရေယျ၊ (သညာ ။ပေ။
 ကရေယျ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော တတိယသညာဝေဒယိဘကထာသင်း။
 သေဝ ။ပေ။ ပတ္တိကာ၊ (သေဝ ။ ပေ ။ ပတ္တိကာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော
 အသညသတ္တုပိကကထာသင်း။ အညံ ။ပေ။ ကမ္မူပဝယော၊ (အညံ ။ပေ။
 ကမ္မူပဝယော)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကမ္မူပဝယကထာသင်းတည်း။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

၁၀၀

တတိယော ပဏ္ဏာသကော။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုတတိယပဏ္ဏာသကဏိ။ ဥဒ္ဓါနိ၊ တည်း။

အနုသယာ၊ တိဿောပိ အနုသယကထာ အစဉ်ရှိသော ဧကောဒသမဝဂ်
 သင်း။ သံဝရော၊ သံဝရေ ကမ္မန္တိကထာ အစဉ်ရှိသော ဒွါဒသမဝဂ်သင်း။
 ကပ္ပေါ၊ ကပ္ပဋ္ဌကထာ အစဉ်ရှိသော တေရသမဝဂ်သင်း။ မူလံ ဝ၊ မူလနှင့်
 စပ်သော ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ အစဉ်ရှိသော စုဒ္ဓသမဝဂ်သင်း။
 ဝဝတ္တိတာ၊ (ပစ္စယဘာပဝတ္တိတာ) ပြဿနာရှိသော ပစ္စယကထာ အစဉ်
 ရှိသော ပစ္စယသမဝဂ်သင်းတည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၁၆-သောဠသမဝဂ္ဂ

(၁၅၆) ၁-နိဂ္ဂဟကထာ

၇၄၃။ ပရော၊ တပါးသော သူသည်။ ပရဿ၊ တပါးသော သူ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ နိဂ္ဂဏှာတိ၊ နှိပ်နှိပ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပရော၊ သည်။ ပရဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ မာ ရဇ္ဇိ၊ မတပ်မက်ပါစေလင့်။ မာ ဒုဿိ၊ မပျက်စီးပါစေလင့် (ဒေါသ မဖြစ်ပါစေလင့်)။ မာ မုယိ၊ မတွေ့ဝေပါစေလင့်။ မာ ကိလိဿိ၊ မညစ်နှမ်းပါစေလင့် (ကိလေသာ မဖြစ်ပါစေလင့်)။ ဣတိ၊ သို့။ နိဂ္ဂဏှာတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ ပရော ပရဿ၊ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ သည်။ မာ နိဂ္ဂဇ္ဈိ၊ မချုပ်ပါစေလင့်။ ဣတိ၊ သို့။ နိဂ္ဂဏှာတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ပရော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ပရော ပရဿ၊ ၏။ အတ္တယ၊ အကျိုးငှါ။ ဣဝံ၊ ဣဝံကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်နိုင်သလော (စွန့်၍ ပေးနိုင်သလော) ။ပေ။ အနောတ္တပ္ပံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ပရော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ပရော ပရဿ၊ အတ္တယ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်သလော ။ပေ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ပရော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ပရော ပရဿ၊ အတ္တယ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်သလော။ သမုဒယံ၊ သမုဒယသစ္စာကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်နိုင်သလော ။ပေ။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ပရော ။ပေ။ အာမန္တာ။ အညော၊ အခြားသူသည်။ အညဿ၊ အခြားသူကို။ ကာရကော၊ ပြုနိုင်သလော။ သုခံ၊ သုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကို၎င်း။ ပရိကတံ၊ သူတပါးတို့သည် ပြုအပ်သလော။ အညော၊ ခံစားသူမှ တပါးသော သူသည်။ ကရောတိ၊ ပြုသလော။ အညော၊ ပြုသူမှ တပါးသော သူသည်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစားသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ပရော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ

(ယေန၊ အကြင်သူသည်။) အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ (သော၊ ထိုသူသည်။) အတ္တနာဝ၊ ကိုယ်တိုင်ပင်။

သံကိလိဿတိ၊ အပါယ် ၄-ပါး၌ ပူလောင်ရ၏။ [ဤ ဂါထာ၏ အဖွင့်ကို အောက်၌ ပြထားသည်။] (ယေန၊ သည်။) အတ္တနာ၊ တိုင်။ ပါပံ၊ ကို။ အကထံ၊ မပြုအပ်။ (သော၊ သည်။) အတ္တနာဝ၊ ပင်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ (သုဂတိဘဝ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လသော်) အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်၏။ သုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်သော ကုသိုလ်ကံသည်၎င်း။ အသုဒ္ဓိ၊ မစင်ကြယ်သော အကုသိုလ်သည်၎င်း။ ပစ္စတ္တံ၊ မိမိ၌။ (ဝိပစ္စတိ၊ ရင့်ကျက်၏။ ဝါ၊ အကျိုး ပေး၏။) အညော၊ အခြားသူသည်။ အညံ၊ အခြားသူကို။ န ဝိသောဓ-ယေ၊ မစင်ကြယ်စေနိုင်။ (န ကိလေသေတိ၊ မပူလောင်စေနိုင်။) ဣတ္ထိ ပုတ္တံနနံ ။ပေ။

၇၄၄။ န ။ပေ။ အာမန္တာ၊ ဗလပုတ္တာ၊ ဉာဏဗလသို့ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ အတ္ထိ နန၊ လော၊ ဝသီတူတာ၊ စွမ်းရည်သတ္တိရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အတ္ထိ နန၊ လော၊ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

အမှာ။ ။ပုဂ္ဂဟကထာ၌—“ပုဂ္ဂဏာတိးချီးမြှောက်နိုင်သလော” ဟူသော ပုဒ်သာ အနက် ထူးတော့၏။

နိဂ္ဂဟကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆-သောဠသမဝင်
(၁၅၇) ၃-သုခါနုပ္ပဒါနကထာ

၇၄၅။ ပရော၊ သည်။ ပရဿ၊ အား။ သုခံ၊ ကို။ အနုပ္ပဒေတိ၊ လျော်စွာ ပေးနိုင်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။ ပရော ပရဿ ဒုက္ခံ န အနုပ္ပဒေတိ၊ လျော်စွာ မပေးနိုင်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ပရော ပရဿ၊ အား။ အတ္တနော၊ ၏။ သုခံ၊ ကို။ အနုပ္ပဒေတိ၊ လော။ အညေသံ၊ ပေးသောပုဂ္ဂိုလ် ပေးရာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ အခြားသူတို့၏။ သုခံ အနုပ္ပဒေတိ၊ လော။ တဿ၊ ထို ပေးရာပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုခံ အနုပ္ပဒေတိ၊ လော။ ဣတိ။

၁။ ဂါထာခွင့်။ ။တဿတ္ထော—ယေန အတ္တနာ အကုသလကမ္မံ ကတံ ဟေတတိ သော ခံဝံသု အပါယေသု ဒုက္ခံ အနာဝန္တော (အပါယ် ၄-ပါးတို့၌ ဒုက္ခကို ခံစား ရသော်) အတ္တနာဝ သံကိလိဿတိ။ [ဤသို့ ဝေသဒ္ဓါကို နောက်အတ္တနာပုဒ်နှင့် တွဲ၍ ယောဇနာသည့်အတိုင်း အနက်ပေးခဲ့သည်။] ယေန ပန အတ္တနာ အကထံ ပါပံ၊ သော သုဂတိံ စေဝ နိဗ္ဗာနဉ္စ ဂစ္ဆန္တော အတ္တနာဝ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ကုသလကမ္မသင်္ခါတာ သုဒ္ဓိ အကုသလကမ္မသင်္ခါတာ စ အသုဒ္ဓိ ပစ္စတ္တံ ကာရကသတ္တာနံ အတ္တနိယေဝ ဝိပစ္စတိ၊ အညော ပုဂ္ဂလော အညံ ပုဂ္ဂလံ န ဝိသောဓယေ နေဝ ဝိသောဓေတိ န ကိလေသေတိတိ ပုတ္တံ ဟောတိး-ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ၊ အတ္တဝင်၊ စူဠကမ္မဋ္ဌမာယကဝတ္ထု။

န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ပရော၊ သည်။ ပရဿ၊ အား။ နေဝတ္ထနော၊ မိမိ၏ ဥစ္စာ မဟုတ်သော၊ န အံဂညသံ၊ ပေးသောပုဂ္ဂိုလ် ပေးရာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာလည်း မဟုတ်သော၊ န တဿ၊ ထို ပေးရာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာလည်း မဟုတ်သော၊ သုခံ၊ ကို။ အနုပ္ပဓေတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၄၈။ န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ အာယသ္မာ ဥဒါယိ၊ အရှင်မဟာဥဒါယိ သည်။ ဧတံ၊ ကို။ အဝေ၊ ၁၈ နန္ဒ၊ (မြတ်စွာဘုရားကို) လျှောက်ခဲ့ပြီ မဟုတ် လော။ (ကိံ)၊ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဗဟုနံ၊ များစွာကုန်သော။ နော၊ တပည့် တော်တို့၏။ ဒုက္ခဓမ္မာနံ၊ ဒုက္ခတရားတို့ကို။ အပဟတ္တာ၊ ပယ်ရှားတော်မူပြီး ပယ်ရှားတော်မူဆဲ ပယ်ရှားတော်မူလတ္တံ့ သည်။ (ဟောတိ)ဝတ၊ ဖြစ်လေစွ တကား။ [သာဓကစတားရုပ်ကရလုံး၏ အဖွင့်ကို အောက်၌ ပြထားသည်။] ဘဂဝါ၊ သည်။ ဗဟုနံ၊ နော၊ တို့၏။ သုခဓမ္မာနံ၊ သုခတရားတို့ကို။ ဥပဟတ္တာ၊ ကပ်ဆောင်တော်မူပြီး ကပ်ဆောင်တော်မူဆဲ ကပ်ဆောင်တော်မူလတ္တံ့ သည်။ (ဟောတိ)ဝတ၊ တကား ။ပေ။ အကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အပဟတ္တာ(ဟောတိ)ဝတ ။ပေ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ခဲ့ပြီ မဟုတ်လော။ပေ။

သုခါနုပ္ပဒါနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆-သောဠသမဇင်

(၁၅၉) ၄-အဓိဂယျမနသိကာရကထာ

၇၄၉။ အဓိဂယျ၊ သင်္ခါရအားလုံးကို လှမ်းမိုးကာ ယူ၍။ မနသိ၊ စိတ်၌။ ကရောတိ၊ ပြုနိုင်သလော။ (နုလုံးသွင်းနိုင်သလော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ တေန စိတ္တေန၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို နုလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်ဖြင့်။ တံ စိတ္တံ၊ ထို သင်္ခါရတို့ကို နုလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိနိုင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ တေန စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ တံ

၁။သာဓကစတားရုပ် အဖွင့်။ ။ယေန နသာဝနသဏ္ဍောတိ အယမ္ဗိမဟာ- ဥဒါယိတ္ထေရော ။ပေ အပဟတ္တာတိ အပဟာရကော၊ ဥပဟတ္တာတိ ဥပဟာရကော။ မဇ္ဈိမပဏ္ဍာသ-ဋ္ဌ၊ ၂-ဝဂ်၊ ၆-သုတ်အဖွင့်။-မဟာဥဒါယိတ္ထေရောတိ ကာဠုဒြာယိ- လာဠုဒြာယိတ္ထေရေတိ အညော မဟာဒေတတာယ “မဟာဥဒါယိ”တိ သာသနော ပညာဇတာ (ထင်ရှားသော) ထေရော၊ အပဟရိ အပဟရတိ အပဟရိသတိတိ အပဟတ္တာ၊ တေတာလိကော တိ အယံ သဇ္ဈော၊ ဥပဟတ္တာတိ တ္ထောပိ ဒေသဝ နယယ၊ အပဟာရကောတိ အပနေတာ၊ ဥပဟာရကောတိ ဥပနေတာ-ထိုဋီကာ။ အပဟတ္တာ၌ အပပုဗ္ဗ+ဟရောတံ၊ တု ပစ္စည်းတည်း။

စိတ္တံ၊ ကိ။ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ လောကီ၊ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ
ပေ။ တံ စိတ္တံ၊ ထို သင်္ခါရတို့ကို နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်သည်။ တဿ
စိတ္တဿ၊ ထို သင်္ခါရတို့ကို နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံလောကီ
ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။

တံ စိတ္တံ ပေ။ အာမန္တာ။ တေန ဖဿေန၊ (သင်္ခါရတို့ကို နှလုံးသွင်း
ကြောင်း စိတ်၌ ယှဉ်သော) ထို ဖဿဖြင့်။ တံ ဖဿံ၊ (သင်္ခါရတို့ကို နှလုံး
သွင်းကြောင်း စိတ်၌ ယှဉ်သော) ထို ဖဿကို။ ဖုသတိ၊ ထိနိုင်သလော။ ပေ။
တာယ ပညာယ၊ (သင်္ခါရတို့ကို နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်၌ ယှဉ်သော) ထို
ပညာဖြင့်။ တံ ပညံ၊ (သင်္ခါရတို့ကို နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်၌ ယှဉ်သော)
ထို ပညာကို။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိနိုင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။

၇၅၀။ အတိတံ၊ အတိတ်စိတ်ကို။ အတိကန္တိ၊ အတိတ်စိတ်ဟူ၍။ မနသိ
ကဏေန္တော၊ နှလုံးသွင်းလော့ (နှလုံးသွင်းယင်း)။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်
စိတ်ကို။ အနာဂတန္တိ၊ အနာဂတ်စိတ်ဟူ၍။ မနသိ ကဏေတိ၊ လောကီ
ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။

၇၅၁။ န ပေ။ အာမန္တာ ဘဂဝတာ-

ယဒါ၊ အကြင် အခါ၌။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရ
တရားတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပညာယ၊
ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ အထ၊ သင်္ခါရအားလုံးကို
အနိစ္စဟု မြင်ရာ ထိုအခါ၌။ ဒုက္ခေ၊ ခန္ဓာဝန်ကို ဆောင်ရခြင်းဒုက္ခ၌။
နိဗ္ဗန္တတိ၊ ငြိမ်းငြေ့၏။ (နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ ငြိမ်းငြေ့လသော်။ ဒုက္ခပရိဇာနာဒိ-
ဝသေန၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အပြား
အားဖြင့်။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ထိုးထွင်း၍
သိ၏။) [ဣဒံ၊ ဝိပဿနာပညာယ ပဿတိ။ အထ ဣသံ၊ ခန္ဓပရိ-
ဟဇာဒုက္ခ နိဗ္ဗန္တတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော ဒုက္ခပရိဇာနာဒိဝသေန သစ္စာနိ
ပဋိဝိဇ္ဇတိ။ ဓမ္မပဒေ၊ ဋ္ဌ၊ မဂ္ဂဝဂ်၊ အနိစ္စလက္ခဏာဝတ္ထု] သေး ဤသစ္စာ
၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ စင်ကြယ်ခြင်းငှ။
မဂ္ဂေါ၊ လမ်းတည်း။

[ဒုက္ခလက္ခဏဂါထာ၊ အနတ္တလက္ခဏဂါထာတို့ကိုလည်း နည်းမှီ၍ ပေးပါ။]
ဣတိ ဝတ္ထံ ငနု ပေ။

၁၆-သောဠသမဝဂ်

(၁၆၀) ၅-ရူပံ ဟေတုတိကထာ

၇၅၄။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဟေတု၊ ဟိတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ရူပံ၊ သည်။) အာလောဘော၊ အလောဘဟူသော။ ဟေတု၊ ဟိတ်လော။ ဣတိ။ နှ-ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

သာရမ္ပကာနုယောဂ၌- “(ရူပံ၊ သည်။) သာရမ္ပကာ၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ တဿ၊ ထိုရုပ်၏။ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည် ။ပေ။ ပဏိဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော”ဟု ပေးပါ။

၇၅၅။ အလောဘော၊ သော။ ဟေတု၊ သည်။ သာရမ္ပကာ၊ အာရုံနှင့် တကွ ဖြစ်သည့် မဟုတ်လော။ တဿ၊ ထို အလောဘ ဟိတ်၏။ အာဝဇ္ဇနာ။ ပေ။ ပဏိဓိ အတ္ထိ၊ ရှိသည့် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူသော။ ဟေတု၊ သည်။ သာရမ္ပကာ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ တဿ၊ ထိုရုပ်ဟူသော ဟိတ်၏။ အာဝဇ္ဇနာ ။ ပေ ။ ပဏိဓိ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ နှ ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [အနာရမ္ပကာနုယောဂ၌- “အနာရမ္ပကာ၊ အာရုံမရှိ သလော”ဟု ပေးပါ။]

၇၅၆။ နှ ။ပေ။ အာမန္တာ။ မဟာဘူတာ၊ ထိုသည်။ ဥပါဒါယရူပါနံ၊ ဥပါဒါရုပ်တို့ကို။ ဥပါဒါယဟေတု၊ စွဲမှီ၍ဖြစ်သော ဟိတ်တို့လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရူပံ ဟေတုတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆-သောဠသမဝဂ်

(၁၆၁) ၆-ရူပံ သဟေတုကကန္တိထာ

၇၅၇။ ရူပံ၊ သည်။ သဟေတုကံ၊ ဟိတ်နှင့်တကွဖြစ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ရူပံ၊ သည်။) အလောဘဟေတုနာ၊ အလောဘဟိတ်နှင့်တကွ။ (ဇဟာတိ၊ လော။) ဣတိ။ နှ ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ [(၇၅၈)၌- “အလောဘော၊ ဝသာ။ သဟေတုကော၊ ဟိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော တရား သည်”ဟု၎င်း၊ (၇၅၉)၌-“ရူပံ၊ သည်။ သပ္ပစ္စယံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)နန”ဟု၎င်း ပေးပါ။]

ရူပံ သဟေတုကကန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆-သောဠသမဝဂ်

(၁၆၂) ၇- ရှုပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာ

၇၆၀။ ရှုပ်၊ သည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။
 ၇၆၄။ ရှုပ်၊ ကိ။ ကုသလမ္ပိ၊ ဟူ၍၎င်း။ အကုသလမ္ပိတိ၊ ဟူ၍၎င်း။
 န ပတ္တမ္ပိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကာယကမ္ပိ၊ ကာယကံသည့်၎င်း။
 ဝစီ၊ မ္ပိ၊ သည့်၎င်း။ ကုသလမ္ပိ၊ သည့်၎င်း။ အကုသလမ္ပိ၊ သည့်၎င်း။
 (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရှုပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆-သောဠသမဝဂ်

(၁၆၃) ၈- ရှုပ် ဝိပါကောတိကထာ

၇၆၅။ ရှုပ်၊ သည်။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်သော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရှုပ်၊
 သည်။ သုခဝေဒနိယံ၊ သုခဝေဒနာရှိသလော ။ပေ။ ပဏိဓိအတ္ထိ၊ လော။
 ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ ။(ရှုပ်၊ သည်။) သုခဝေဒနိယံ၊ သုခဝေဒနာ
 ရှိသည်။ နံ(ဟောတိ)နန၊ လော ။ပေ။ ပဏိဓိ နတ္ထိ နဂ္ဂိ၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ ။ပေ။

၇၆၆။ ဖဿော၊ သည်။ ဝိပါကော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [“ဣတိ။
 အာမန္တာ”ကို မြုပ်ထားသည်။] ဖဿော၊ သည်။ သုခဝေဒနိယော၊ သု
 ဝေဒနာရှိသည် ။ဟုတ်လော။ ဒုက္ခဝေဒနိယော၊ လော ။ပေ။ ပဏိဓိ အတ္ထိ၊
 လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရှုပ်၊ သည်။ ဝိပါကော၊ လော။ ရှုပ်၊ သည်။ န သုခဝေဒနိယံ၊ သု
 ဝေဒနာ မရှိသလော ။ပေ။ ပဏိဓိ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၆၇။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဟမ္ပဿ၊ ချိ။ ဝါ၊ ကိ။ ကတတ္ထာ၊ ပြုအပ်
 ပြီး၍ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ ကုန်သော။
 မ္ဗော၊ တို့သည်။ ဝိပါကော၊ သည်။ (ဟောန္တိ) နန၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ ။ပေ။

ရှုပ် ဝိပါကောတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆-သောဠသမဝဂ်

(၁၆၄) ၉-ရူပံ ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာ

၇၆၈။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဖြစ်သော။ ရူပံ၊ သည်း။ အတ္ထိ၊ လော။
ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၇၀။ န။ ပေ။ အာမန္တာ။ ကာမာဝစရကမ္မဿ၊ ကာမာဝစရကံ၏။
ဝါ။ ကိ။ ကထတ္တာ၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ သည်း။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရသည်။
(ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရူပံ ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆-သောဠသမဝဂ်

(၁၆၅) ၁၀-ရူပါရူပဓာတုပရိယာပန္နကထာ

၇၇၁။ ရူပရာဂေါ၊ သည်း။ ရူပဓာတုပရိယာပန္နော၊ ရူပဓာတ်၌ အကျုံး
ဝင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [စုဒ္ဓသမဝဂ်၊ ပရိယာပန္နကထာကို မှီ၍
ပေးပါ။]

ရူပရာဂေါ ရူပဓာတုပရိယာပန္နော အရူပရာဂေါ အရူပဓာတုပရိယာ-
ပန္နောတိကထာ၊ ရူပရာဂေါ ။ ပေ ။ တိကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး။ [ယခု
အခါ ဤကထာကို ခေါ်ရလွယ်ကူစေရန် “ရူပါရူပဓာတုပရိယာပန္နကထာ”
ဟု မှည့်ခေါ်ထားသည်။]

သောဠသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ၎်။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

စိတ္တနိဂ္ဂဟော၊ နိဂ္ဂဟကထာ၎င်း။ စိတ္တပဂ္ဂဟော၊ ပဂ္ဂဟကထာ၎င်း။
သုခါနုပ္ပဒါနံ၊ သုခါနုပ္ပဒါနကထာ၎င်း။ အဓိကယု မနသိကာဓော၊ အဓိကယု
မနသိကာရကထာ၎င်း။ ရူပံ ဟေတု၊ ရူပံ ဟေတုတိကထာ၎င်း။ ရူပံ
သဟေတုကံ၊ ရူပံ သဟေတုကန္တိကထာ၎င်း။ ရူပံ ကုသလမ္ပိ အကုသလမ္ပိ၊
ရူပံ ကုသလာကုသလန္တိကထာ၎င်း။ ရူပံ ဝိပါကော၊ ရူပံ ဝိပါကောတိကထာ
၎င်း။ အတ္ထိ ။ ပေ။ အရူပါဝစရံ၊ (အတ္ထိ ။ ပေ။ အရူပါဝစရံ)ဟူသော
ပြဿနာများရှိသော ရူပံ ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာ၎င်း။ သဗ္ဗေ ကိလေသာ
ကာမဓာတုပရိယာပန္နော (ကိလေသာအားလုံး ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်၏)
ဟု သကဝါဒီဆိုလိုရာ ရူပါရူပဓာတုပရိယာပန္နကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

၅၇-သတ္တရသမဝဂ္ဂ

(၁၆၆) ၁-အရဟတော ပုညပစယကထာ

၇၇၆။ အရဟတော၊ ဇာ၊ ပုညပစယော၊ ကောင်းမွန် ပွားစည်းခြင်း သည်။ အတ္တိ၊ လော၊ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၇၇၇။ အတ္တိ။ ပေ။ ။ အာမန္တာ။ အရဟာ၊ သည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရကို။ အဘိသင်္ခါရေတိ၊ ပြုစီမံသလော ။ ပေ။ ဂတိသံဝတ္တနိယံ၊ ဂတိကို ဖြစ်စေခြင်းရှိသော။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရေတိ၊ လော။ ဘဝသံဝတ္တနိယံ၊ ဘဝကို ဖြစ်စေခြင်းရှိသော ။ ပေ။ ဣဿရိယသံဝတ္တနိယံ၊ အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေခြင်းရှိသော ။ ပေ။ အာပိစ္စသံဝတ္တနိယံ၊ အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေခြင်းရှိသော ။ ပေ။ မဟာဘောဂသံဝတ္တနိယံ၊ များသော စည်းစိမ်ကို ဖြစ်စေခြင်းရှိသော ။ ပေ။ မဟာပရိဝါရသံဝတ္တနိယံ၊ များသော အခြံအရံကို ဖြစ်စေခြင်းရှိသော ။ ပေ။ ဧဝသောတဂျသံဝတ္တနိယံ၊ နတ်၏ တင့်တယ်သူ၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေခြင်းရှိသော ။ ပေ။ မနုဿသောတဂျသံဝတ္တနိယံ၊ လူ၏ တင့်တယ်သူ၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေခြင်းရှိသော။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရေတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

၇၇၈။ [မဟာဝဂ်၊ ပရိဟာနိကထာ၊ ပုဒ်ရေ(၂၆၈)ကိုမှီ၍ ပေးပါ။]

၇၇၉။ [တြေရသမဝဂ်၊ ကုသလပဋိလာဘဏထာကို မှီ၍ ပေးပါ။]

အတ္တိ အရဟတော ပုညပစယောတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ်

(၁၆၇) ၂-နတ္ထိ အရဟတော အကာလမစ္စုတိကထာ

၇၈၀။ အရဟတော၊ ဇာ၊ အကာလမစ္စု၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံချိန် မဟုတ်ပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ သော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အရဟန္တဿာတကော၊ ရဟန္တာကို သတ်သူသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ ယော၊ သည်။ အရဟန္တံ၊ ကို။ ဇိဝိတာ၊ ဇိဝိတိ၌မူ။ ဝေါရောပေတိ၊ ခွင်း၏။ (သော၊ သည်။ အရဟန္တံ၊ ကို။) ဇိဝိတော၊ အသက်သည်။ ဇိဝိတာ-ဝသေသေ၊ ကြွင်းသော အသက်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဇိဝိတာ၊ မူ။ ဝေါရောပေတိ၊ ခွင်းနိုင်သလော။ ဇိဝိတော၊ သည်။ ဇိဝိတာဝသေသေ၊ သည်။

အသတိ၊ သော၊ ဇီဝိတာ၊ မ္မ၊ ဝေါဏှပေတိ၊ လော၊ ဣတိ၊ သကဝါဒိ စစ်၊ ဇီဝိတော၊ သညံ။ ဇီဝိတာဝသေသော၊ သညံ။ သတိ၊ သော၊ ဇီဝိတာ၊ မ္မ၊ ဝေါဏှပေတိ၊ ခွင်းနိုင်၏။ ဣတိ၊ ပရဗါဒိ ဖြေ ။ပေ။ [(၇၀၁) လွယ်ပြီ။ (၇၀၂) သာကေသုတ်ကို ဒွါဒသမဂ်၊ ကမ္မဏထာ၊ ပုဒ်ရေ(၆၃၅)၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

နတ္ထိ အရဟတော အကာလမစ္စူတိဏထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသမဂ်

(၁၆၈) ၃-သဗ္ဗမိဒိ ကမ္မတောတိကထာ

၇၀၃။ သမ္ဗိ၊ အလုံးစုံသော။ ဣဒံ၊ ဤ ကမ္မဝဋ် ကိလေသဝဋ် ဝိပါက ဝဋ်သည်။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်၊ (ဟောတိ၊ လော) ဣတိ။ အာမန္တာ၊ ကမ္မမ္ပိ၊ ကံသည်လည်း။ ကမ္မတော၊ ကြောင့်။ (ဟောတိ၊ လော) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ သမ္ဗိ၊ သော။ ဣဒံ၊ သညံ။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေး၌ ပြုအပ်သော ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာ။ ဟောတိ၊ လော။ [ပုဗ္ဗေကတကမ္မပစ္စယေနော၊ တိကရံတ္ထရ၊ ဋ္ဌ၊ ၂-ပဏ်၊ ၂-ဝဂ်၊ ၁-သုတ်။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုတိ အန္တောဂဓာဝဓာရဏံ ပဒန္တိ အာဟ- “ပုဗ္ဗေကတကမ္မ-ပစ္စယေနော” တိ၊ ထိုဋီကာ။] ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ သမ္ဗိ၊ သော။ ဣဒံ၊ သညံ။ ကမ္မဝိပါကတော၊ ကံ၏ အကျိုး၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ (ဟောတိ၊ လော) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၇၀၄။ သဗ္ဗ ပေ။ အာမန္တာ၊ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံ၏ အကျိုးဖြင့်။ ပါဏံ၊ ကို။ ဟနေယျ၊ သတ်ရာသလော၊ ဣတိ။ အာမန္တာ၊ ပါဏာတိပါတော၊ ပါဏာတိပါတသည်။ သဖလော၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ၊ ကမ္မဝိပါကော၊ သညံ။ သဖလော၊ အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။ [“သန္တိ” စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို သီလက္ခန္ဓံ၊ သာမညဖလသုတ်၊ ပုရဏကထာပဝါဒ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၇၀၅။ န ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ-

လောကော၊ သတ္တလောကသည်။ တမ္မုနာ၊ ကံကြောင့်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ပဗာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ကမ္မုနာ၊ ကြောင့်။ ဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ယာယတော၊ သွားသော။ ရထဿ၊ ရထား၏။ အာဏိ၊ နားပန်းစောင့် မယ်နုသည်။ (နိဗန္ဓနာ၊ ဘီးမကျွတ်အောင် ဖွဲ့ထား တတ်သည်။ ဟောတိ) ဣဝ၊ ဖြစ်လကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ) သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မနိဗန္ဓနာ၊ ကံ ဟူသော အဖွဲ့ရှိကုန်၏။

ကမ္မေန၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့်။ ကိတ္တိံ၊ ကျော်စောခြင်းကို၎င်း။
 (ပျက်ကွယ် ချိုးမွမ်းခြင်းကို၎င်း။) ပသံသံ၊ ပျက်မှောက်ချိုးမွမ်းခြင်းကို
 ၎င်း။ လဘတော၊ ရင်း။ (၂၃) မှုန၊ အကုသိုလ်ကံကြောင့်။ ဇောနိံ ဝ၊
 ဆုံးရှုံးပျက်ပြားခြင်းကို၎င်း။ ဝဇ္ဇေ၊ သတ်ပုတ် ညှဉ်းလဲခြင်းကို၎င်း။
 ဗန္ဓံ ဝ၊ နောင်ပွဲခြင်းကို၎င်း။ (လဘတော၊ ရင်း။) တံ ကပ္ပနာနာ-
 ကရဏံ၊ ထိုကံကြောင့်ဖြစ်သော အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးကို
 ဝီရိတွာ၊ သိရ၍ ။ ဝ၊ သိရပါလျက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်၊ လောကော၊
 ဤ။ ကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒေ၊ ဆိုနိုင်ပါတော့အံ့
 နည်း။ ဣတိ၊ ဝတ္ထံ နနု ။ပေ။

သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသမဝင်

(၁၆၉) ၄-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒကထာ

၇၀၆။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒညေဝ၊ စက္ခုဇုန္ဒ စသော ဣန္ဒြေနှင့်စပ်သော သက်ရှိ
 ရုပ်နာမ်သည်သာ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဗလ။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒညေဝ၊
 သည်သာ။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စလော ။ပေ။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ လော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [“အနိစ္စ”ဝသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို မဟာဝဂ်၊
 ဥပါစ၊ ပညတ္တာနုကယာဂ၊ ပုဒ်ရေ(၉၅)၌ ပေးခဲ့ပြီ။] အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ ဂက္ခုဇု-
 ဝသော ဣန္ဒြေတို့နှင့် မစပ်သော သက်မဲ့ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ သည် ။ပေ။
 ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ ဟည်း ။ပေ။ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ပျက်။ တဉ္စ၊
 ထို အနိစ္စ စသည်ဖြစ်သော အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒရုပ်သည်လည်း။ န ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ မဟုတ်
 သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၀၇။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒညေဝ ဒုက္ခန္တိ၊ အာမန္တာ။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ယံ၊
 အကြင်ဘဘောသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုမမြဲသော ဘဘောသည်။ ဒုက္ခံ၊
 ဒုက္ခတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထံ နနု၊ လော။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊
 သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၀၈။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒာ၊ ဂက္ခုဇုန္ဒစသော ဣန္ဒြေနှင့်
 စပ်သော သက်ရှိ ရုပ်နာမ်ဟူသော။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသဉ္စကို။ ပရိညယ၊
 ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ ဘဂဝတံ၊ မြတ်စွာဘုရား၌ (မြတ်စွာဘုရား၏
 သာသနာတော်၌)။ ဗြဟ္မာရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို၊ ဝုဿတံ၊ ယထာ။

ကျင့်သုံးသကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ၊ တူ။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ၊ သော။ ဒုက္ခဿ၊ ကိ။
 ပရိညာယ၊ ငှါ။ ဘဂဝတိ ပြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်သလော။
 ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ ကိ။ ပရိညာတံ၊
 ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီးသည်။ (သမာနံ၊ သော်။) ပုန၊ တဖန်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 ယထာ၊ မဖြစ်တော့သကဲ့သို့ (ပဋိသန္ဓေ မနေရတော့သကဲ့သို့)။ ဝေမေဝံ၊ တူ။
 အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ ဒုက္ခံ ပရိညာတံ၊ သည်။ (သမာနံ၊ သော်။) ပုန န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ်

(၁၇၀) ၅-ဌပေတွာ အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ

၇၈၉။ အရိယမဂ္ဂံ၊ အရိယမဂ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အဝသေသာ၊
 ကြွင်းကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။
 ဒုက္ခသမုဒယောပိ၊ ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဒုက္ခ၏
 ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာသည်လည်း။ ဒုက္ခော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ အရိယသစ္စာနိ၊ အရိယသစ္စာတို့သည်။ တိဏေဝ၊ ၃-ပါးတို့သာ
 လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ
 ၎င်း ။ပေ။ ပဋိပဒါ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။
 ဝတ္တာနိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဒုက္ခသမုဒယောပိ ဒုက္ခောတိ။ အာမန္တာ။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်
 သဘောကြောင့်။ (ဒုက္ခသမုဒယောပိ ဒုက္ခော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။)
 ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်။ အနိစ္စဋ္ဌေန၊ မမြဲသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်
 သဘောကြောင့်။ (ဒုက္ခသမုဒယောပိ ဒုက္ခော ဟောတိ၊ ။။ ဣတိ၊
 ပရဝါဒီ ဖြေ) ။ပေ။

အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲ။ ဘော စ၊ ထို အနိစ္စဖြစ်သော
 အရိယမဂ်သည်လည်း။ န ဒုက္ခော၊ ဒုက္ခ မဟုတ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၉၀။ န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ သာ၊ ထို အရိယမဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရော-
 ဝါမိနိ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ။
 အကျင့်သည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဌပေတွာ အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ်

(၁၇၁) ၆-န ဝတ္ထုပုံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိကထာ

၇၉၁။ သံဃော၊ သည်း၊ ဒက္ခိဏံ၊ အလှူကို၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ခံယူ၏။
 ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထုပုံ၊ လော၊ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ သံဃော၊ သည်း။
 အာဟုနေယျော နန၊ အဝေးမှ ဆောင်ယူ၍ ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းကို ခံယူ
 ထိုက်သည် မဟုတ်လော။ ပါဟုနေယျော နန၊ ဧည့်သည်များဖို့ ရည်ရွယ်
 မှန်းထားအပ်သော ပစ္စည်းကို ခံယူထိုက်သည် မဟုတ်လော။ ဒက္ခိဏေယျော
 နန၊ တမလွန်ဘဝ၌ ကြီးပွားကြောင်း အလှူကို ခံယူထိုက်သည် မဟုတ်လော။
 အဇ္ဈလိကရဏိယော နန၊ လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးခြင်းကို ထိုက်သည် မဟုတ်လော။
 လောကဏ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏။ အနတ္တရံ၊ အတူမရှိသော။ ပုညက္ခတ္တံ၊
 ကုသိုလ်ကောင်းမှုဟူသော မျိုးစေ့တို့၏ လယ်ယာမြေကောင်းနှင့် တူသည်
 မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

န ။ပေ။ အာမန္တာ၊ တဂဝတာ၊ သည်း။ စတ္တာပေ၊ ၄-ပါးကုန်သော။
 ပုရိသယုဂါ၊ ယောက်ျားအစုံ ဟူကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။
 ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဒက္ခိဏေယျော၊ တမလွန်ဘဝ၌
 ကြီးပွားကြောင်း အလှူကို ခံယူထိုက်ကုန်၏ ဟူ၍။ ဝတ္ထာ နန၊ လော၊ ဣတိ။
 အာမန္တာ ။ပေ။

န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ (ယေး တို့သည်။) သံဃံဏ၊ အာ။ ဒါနံ၊ ကို။
 ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကမိ၊ ကုန်သော။ (တေ၊ တို့သည်။) အတ္ထိ နန၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ ။ပေ။

န ။ပေ။ အာမန္တာ။ တဂဝတာ-

အာဟုတိ*၊ ပူဇော်အပ်သော ယစ်စာကို။ ဇာတဝေဒေါ၊ မီးသည်။
 (ပဋိဂ္ဂဏှာတိ) ဣဝ၊ ခံယူသကဲ့သို့၎င်း။ မဟာမေဃံ၊ များစွာသော
 မိုးရေကို။ မေဒနိ၊ မြေကြီးသည်။ (ပဋိဂ္ဂဏှာတိ) ဣဝ၊ ၎င်း။ (ဝေ၊
 တူ။) သမာဓိသမ္ပန္နော၊ သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံသော။ သံဃော၊ သည်း။
 ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝတ္ထု နန ။ပေ။

၇၉၂။ သံဃော၊ သည်း။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ လော။ ဣတိ။
 ပရဝါဒိ မေး။ အာမန္တာ။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ လော။ ဖလံ၊
 ဖိုလ်သည်။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ။ပေ။

န ဝတ္ထုပုံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသမဂ်

(၁၇၂) ၇-န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပေ။ ကထာ

၇၉၃။ သံဃော၊ သည့်။ ဒက္ခိဏံ၊ အလှူကို။ ပိသောဓေတိ၊ စစ်ကြိုယ် စေ၏။ ဝါ၊ သုတ်သင်၏။ ဣတိ။ န ဝတ္ထုဗွဲ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

သာမညဒါနာနုယောဂ၌—“(ယေ၊ တို့သည်။) သံဃဿ ဒါနံ ဒတွာရံ။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ အာရာဓေန္တိ၊ ပြီးငစကြကုန်၏။ ငကစိ၊ ကုန်သော။ (တေ၊ တို့သည်။) အတ္ထိ နနု၊ လော”ဟု ပေး။ [ပိသေသဒါနာနုယောဂ၌—“ဒါနံ” နေရာဝယ် “စိဝရံ” စသည်ဖြင့် ဆိုခြင်းသာ ထူး၏။ အနက်လွယ်ပြီ။]

၇၉၄။ သံဃော ပေ။ အာမန္တာ။ မဂ္ဂေါ၊ သည့်။ ပိသောဓေတိ၊ လော။ ဖလံ၊ သည့်။ ပိသောဓေတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗွဲ ပေ။

န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပိသောဓေတိတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသမဂ်

(၁၇၃) ၈-န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃော ဘုဉ္ဇတိတိကထာ

၇၉၅။ သံဃော၊ သည့်။ ဘုဉ္ဇတိ၊ စား၏။ ပိဇတိ၊ သောက်၏။ ခါဒတိ၊ ခဲ၏။ သာယတိ၊ သာယာ၏။ ဣတိ။ န ဝတ္ထုဗွဲ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ယေ၊ တို့သည်။) သံဃဘတ္တာနိ၊ သံဃဘတ်တို့ကို။ ကဏေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥဒ္ဓေသဘတ္တာနိ၊ ဥဒ္ဓေသဘတ်တို့ကို။ ကဏေန္တိ၊ ၏။ ယာဂုပါနာနိ၊ သောက်ဖွယ် ယာဂုတို့ကို။ ကဏေန္တိ၊ ကုန်၏။ ငကစိ၊ ကုန်သော။ (တေ၊ တို့သည်။) အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

န ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ သည့်။ ဂဏတောဇနံ၊ ဂဏတောဇဉ်ကို ၎င်း။ ပေ။ အနတိရိတ္တဘောဇနံ၊ အနတိရိတ္တဘောဇဉ်ကို၎င်း။ ဣတိ။ ဤ တောဇဉ်အပေါင်းကို။ ဝုတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

န ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ၊ သည့်။ အဗ္ဗပါနံ၊ သရက်သီးဖျော်ရည် ၎င်း။ ဗမ္မပါနံ၊ သပြေသီးဖျော်ရည်၎င်း။ စောစပါနံ၊ တောငှက်ဖျောသီး ဖျော်ရည်၎င်း။ မောစပါနံ၊ သိမ်ငှက်ဖျောသီးဖျော်ရည်၎င်း။ မဇကပါနံ၊ သစ်မည့်စည်သီးဖျော်ရည်၎င်း။ မုဒ္ဒိကပါနံ၊ မုဒရက်သီးဖျော်ရည်၎င်း။ သာလုကပါနံ၊ ကြာစွယ်ဖျော်ရည်၎င်း။ ဗာရသကပါနံ၊ ဖက်သက်သီးဖျော်ရည်၎င်း။ ဣတိ။ သို့။ အတ္ထိ၊ ကုန်သော။ ပါနာနိ၊ ဖျော်ရည်တို့ကို။ ဝုတ္ထာနိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃော ဘုဉ္ဇတိတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသမဝင်

(၁၇၄) ၉-န ဝတ္ထုဗျူဟာ မဟာပွဲလန္တီကထာ

၇၉၇။ သံဃဿ၊ အား။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူကြောင်း၊ ဒါနစေတနာသည်။ မဟာပွဲလံ၊ များသော အကျိုးရှိ၏။ ဣတိ န ဝတ္ထုဗျူဟာ၊ လော၊ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၉၈။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဂေါတမိ၊ ဂေါတမိ။ သံဃေ၊ သံဃာ၌။ ဝါ၊ အား။ [အာဓာရဝိဝက္ခာယံ၊ (အာဓာရအနက်ကို ဆိုလိုသော်) သတ္တမိပိ သိယာ။ သံဃေ ဒေဟိ။ မောဂ္ဂုလ္လာန် ၂၊ ကဏ္ဍ၊ ၂၄-သုတ် ပုတ္တိ။ ဤအတိုင်း “၌” ဟု ပေးသည်။ သံဃေ ဂေါတမိ ဒေဟိတိ သံဃဿ ဒါနာယ နိယောဇေသိ (သံဃာအား လှူခြင်းငှါ တိုက်တွန်းတော် မူပြီ)။ ဥပရိပုံ၊ ဒက္ခိဏာဝိဘင်္ဂသုတ်၊ ဋီကာ။ ဤ၌ သမ္ပဒါနိအနက်ကို ဖွင့်လို သကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ကစ္စည်း၌ကား “သမ္ပဒါနေ စ” ဟု သုတ်တည်း၏။] ဒေဟိ၊ ပေးလှူလော။ တေ၊ သင်သည်။ သံဃေ၊ ၌။ ဝါ၊ အား။ ဒိန္နေ၊ ပေးလှူ အပ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) အဟံ စေဝ၊ ငါတုဗျူဟာသည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ပုဇိတော၊ ပုဇိတော်အပ်သည်။ ကဝိဿာမိ၊ ဖြစ်အံ့။ သံဃော စ၊ သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ပုဇိတော၊ သည်။ (ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။) ဣတိ စုတ္တိ နန ။ပေ။

န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ ဣန္ဒြော၊ အရှင်ဖြစ်သော။ သက္ကော၊ သိကြားသည်။ ဘဂဝန္တံ၊ ဧတံ အဝေါစ နန၊ လျှောက်ခံ့ပြီ မဟုတ်လော။ (ကိ)။

ယဇမာနာနံ၊ ပူဇော်ကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ လူတို့သည်။ ပုည-ပေက္ခာနံ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ရှင်ကုန်သော။ ပါဏိနံ၊ သတ္တဝါ တို့သည်။ ဩပဓိကံ၊ ဥပဓိဟူသော အကျိုးရှိသော။ ပုညံ၊ ကို။ ကဏှတံ၊ ပြုကုန်လသော်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်၌။ ဝါ၊ အဘယ်အား။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူကြောင်း စေတနာသည်။ မဟာပွဲလံ၊ များသော အကျိုး ရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ခံ့ပြီ မဟုတ်လော။ [ဂါထာဖွင့် များကို အောက်၌ ပြထားသည်။]

၁။ ယဇမာနာနံ ။ပေ။ ဩပဓိကံ။ ။ယဇမာနာနန္တိ ဒေန္တာနံ၊ ပုညပေက္ခာနာ၊ ပါဏိနန္တိ အနုနာသိကလောပံ (နိဂ္ဂဟိတံ၏ ကြေခြင်းကို) ကတွာ နိဒ္ဒေသော၊ ပုည-ဖလံ အာကံန္တာနံ သတ္တာနံ၊ ဩပဓိကန္တိ ဥပဓိ နာမဓန္ဒော၊ ဥပဓိဿ+ကရုဏာသိလံ၊ ဥပဓိပယောဇနိတိ ဝါ ဩပဓိကံ၊ အတ္တဘာဝဇနကံ ပဋိသန္နိပစ္စိပိပါကဒါယကံ- မိမာနဝတ္ထု-၌၊ ဣတ္ထိမိမာန၊ ၃-ဝင်၊ ၆-သုတ်။

စတ္တာဓော၊ ၄-ယောက်ကုန်သော၊ ပဋိပန္နာ စာ၊ ကျင့်ဆဲ မဂ္ဂဋ္ဌ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ စတ္တာဓော၊ ကုန်သော။ ဖလေ၊ ဖိုလ်၌။ ဌိတာ စ၊ တည်သော ဖလဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ သေ(သေသော)သံသော၊ အစုံ ၄-ပါး၊ သီးခြားရှစ်ဖော်၊ ဤအရိယာသံသောတော်သည်။ ဥဇုဘူတော၊ ဖြောင့်မတ်သည့်ဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူ၏။ ပညာသီလသမာဟိတော၊ ပညာသီလသည် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော စိတ်ရှိတော်မူ၏။ ဝါ၊ ပညာ သီလ သမာဓိ ရှိတော်မူ၏။

ယဗမာနာနံ၊ ကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ တို့သည်။ ပုညပေက္ခာနံ၊ ကုန်သော။ ပါဏိနံ၊ တို့သည်။ ဩပဓိကံ၊ သော။ ပုညံ၊ ကို။ ကဏေတံ၊ သော်။ သံသော၊ ၌။ ဝါ၊ အား။ ဒိန္နံ၊ သည်။ မဟပ္ပလံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ မဟုတ်လော။ [ဂါထာပွင့်များကို အောက်၌ ပြထားသည်။]

ဟိ၊ မှန်။ ဇေသာ သံသော၊ သည်။ မဟဂ္ဂတော၊ ဂုဏ်တို့ဖြင့် မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ (ဟုတူ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ဝိပုလော၊ (လောင်းမှ ပြုသူတို့၏ အကျိုးတရား) ပြန့်ပြောခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ [ဝိပုလော မဟဂ္ဂတောတိ ဂုဏေဟိ မဟတ္တံ+ဂတောတိ မဟဂ္ဂတော။ တတော ဇဝ အတ္တနိ ကတာနံ ကာထုနံ ဖလဝေပုလ္လဟေတုတာယ ဝိပုလော။ ဝိမာနဝတ္ထု၊ ၉၊ ၃-ဝဂ်၊ ၆-သုတ်၊ ပုဒ်ရေ(၆၄၃)။] ဥဒမိ၊ ရေကို ဆောင်ထားအပ်ရာ ဖြစ်သော။ သာဂဓော၊ သမုဒ္ဒရာကို။ (အပ္ပမေဇယျော) ဣဝံ၊ ရေအားဖြင့် မတိုင်းတာအပ် မတိုင်းတာနိုင်သကဲ့သို့။ (ဇဝံ၊ တူ။) သေ(သေသော သံသော)၊ ကို။ အပ္ပမေဇယျော၊ ဂုဏ်အားဖြင့် မတိုင်း တာအပ် မတိုင်းတာနိုင်။ [ဥဒမိဝ သာဂဓောတိ ယထာ ဥဒကံ+တ္ထေ

၁။ ပဋိပန္နာ ဇလပ။ သမာဟိတော။ ။ပဋိပန္နာတိ ပဋိပဇ္ဇမာနာ၊ မဂ္ဂဋ္ဌာတိ-အတ္တာ၊ ဥဇုဘူတောတိ ဥဇုပဋိပတ္တိယာ ဥဇုဘာဝံ ပတ္တာ ဒက္ခိဏေယျော ဇာတော၊ ပညာသီလ သမာဟိတောတိ ပညာယ+သံလေန စ+သမာဟိတော၊ ဒိဋ္ဌိသီလသမ္ပန္နော အရိယာယ ဒိဋ္ဌိသာ အရိယာန သီလေန စ သမန္နာဂတော၊ တေနာဝိဿ ပရမတ္ထ-သံသတာဝမေဝ ဝိဘာဝေတိ (ထိုပညာသီလ သမာဟိတော ပါဠိဖြင့်လည်း ထို အရိယသံသောတော်၏ ပရမတ္ထ သံသာ အဖြစ်ကိုပင် ပြ၏။) ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန သံသဋ္ဌိတတ္တာ (အယူသီလ တူမျှသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ပေါင်းစပ်အပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်) ဟိ သံသော၊ ဇာဝဝါ သမာဟိတံ သမာဓိ၊ ပညာ+သီလံ+သမာဟိတဉ္စ အဿ အတ္တိတိ ပညာသီလသမာဟိတော၊ တေနဿ သီလာဒိဓမ္မက္ခန္ဓတ္တယသမ္ပန္နတာယ ဒက္ခိဏေယျာဘဝံ ဝိဘာဝေတိ။— ထို ဝိမာနဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ။

ဇိယတီတိ “ဥဒဓိ”တိ လဒ္ဒနာဓမာ သာဂဓရာ “တ္ထေကာနိ ဥဒ-
 ကာဠကာနိ”တိအာဒိနာ ဥဒကတော အပ္ပမေယျော။ ဝေမေသ-
 ဂုဏတောတိ အတ္ထော။ ထိုအဋ္ဌကတာ။] နရဝီရသာဝကော၊ လူတို့တွင်
 ဝီရိယရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝက ဖြစ်ကုန်သော။
 [နရေသု + ဝီရိယသမ္ပန္နဏ နရဿ+သာဝကော။ ထိုအဋ္ဌကတာ။]
 ပဘင်္ဂရာ၊ သတ္တဇလောက၏ ဉာဏ်ရောင်အလင်းကို ပြုကုန်သော။
 [လောကဿ+ဉာဏာလောကကရာ။ ထိုအဋ္ဌကတာ။] (ယော၊ အကြင်
 အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ် ရှစ်ယောက်တို့သည်။) မွေ့၊ တရားကို။ ဥဒဓိရယန္တိ၊
 တောပြုကုန်၏။ ဇေတ ဟိ၊ ဤအရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်တို့သည်သာ။
 သေဋ္ဌာ၊ ချီးမွမ်းအပ် မြတ်ကုန်၏။ [ဇေတ ဟိတိ ဟိ-သဒ္ဓေါ
 အဝဓာရဏေ နိပါတော။ ဇေတ ဇေ သေဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ ထို
 အဋ္ဌကတာ။]

ယော၊ အကြင် သူတို့သည်။ သံသံ၊ အရိယာသံသာကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊
 ရည်စူး၍။ (သမ္ပုတိသံသော န္တိ။ အန္တမသော၊ အားဖြင့်။ ဂေါတြဘု-
 ပုဂ္ဂုဏေသပိ၊ ဂေါတြဘုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌သော်မှလည်း။) ဒါနံ၊ ကို။ ဒဒန္တိ၊
 ကုန်၏။ [ယေ သံသမုဒ္ဓိဏ ဒဒန္တိ ဒါနန္တိ ယေ သတ္တာ အရိယသံသံ
 ဥဒ္ဓိဿ သမ္ပုတိသံသော အန္တမသော ဂေါတြဘုပုဂ္ဂုဏေသပိ ဒါနံ
 ဒဒန္တိ။ ထိုအဋ္ဌကတာ။]တေသံ၊ ထိုသူတို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ (တံ ဒါနံ၊
 ကို။) သုဒိန္နံ၊ ကောင်းစွာ လှူအပ်ပြီ။ သုဟုတံ၊ (အဝေးမှ ဆောင်၍
 ပေးလှူခြင်း၊ အဝေးမှ ဧည့်သည်တို့အား ရည်မှန်း၍ လှူခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့် ပေးအပ်သော အလှူကို) စောင်းစွာ လှူအပ်ပြီ။ သုယိဋ္ဌံ၊
 (ယဇ်ကြီး ပူဇော်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ပူဇော်မှုကိုလည်း) ကောင်းစွာ
 ပူဇော်အပ်ပြီ။ [တံ ဒါနံ သံဝိဘာဂဝသေန ဒိန္နမ္ပိ သုဒိန္နံ၊ အာဟုန-
 ပါဟုနဝသေန ဟုတမ္ပိ သုဟုတံ၊ မဟာယာဂဝသေန ယိဋ္ဌမ္ပိ
 သုယိဋ္ဌမေဝ ဟောတိ။ ထိုအဋ္ဌကတာ။] (ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်
 နည်း။) (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) လောကဝိဒ္ဓနံ၊ သတ္တောကာသ သင်္ခါရ
 ဟု လောက ၃-တို့ အလုံးစုံကို အကုန်သိမြင် ဘုရားရှင်တို့သည်။
 သာ ဒက္ခိဏာ၊ ထို အလှူကို။ သံသဂတာ၊ သံသာ၌ ဖြစ်၏ဟူ၍။
 ပတိဋ္ဌတာ၊ သံသာ၌ တည်၏ ဟူ၍။ မဟပူလာ၊ များသော အကျိုး
 ရှိ၏ဟူ၍။ ဝဏ္ဏိတာ၊ ချီးမွမ်းတော်မူအပ်ပြီ။ (တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်
 တည်း။) [ကသ္မာ၊ ယသ္မာ သာ ဒက္ခိဏာ သံသဂတာ ပတိဋ္ဌတာ
 မဟပူလာ လောကဝိဒ္ဓန ဝဏ္ဏိတာတိ။ လောကဝိဒ္ဓဟိ သမ္မာသမ္ပုဇေဒ္ဓဟိ
 ပေ။ ဝဏ္ဏိတာ ပသတ္တာ သောဓိတာတိ အတ္ထော။ ထိုအဋ္ဌကတာ။]

တောဒိသံ၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ယညံ၊ ယဇ်ကို (အလှူကို)။ အနုဿရန္တာ၊ အဖန်ဖန် အမှတ်ရကုန်သော။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ လောကေ၊ ဌ။ ဖဝဇဇာတာ၊ ဖြစ်လော ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတော့)၊ ဝိစရန္တိ၊ လှည့်လည်ကြရကုန်၏။ ဤဒိသံ ယညမနုဿ-ရန္တာတိ တောဒိသံ သံသံ ဥဒ္ဓိဿ အတ္တနာ ကတံ ဒါနံ အနုဿရန္တာ။ ဝေဇဇာတာတိ ဇာတသောမနုဿာ။ ထို အဋ္ဌကထာ။ ဤအလို “ဤဒိသံ” ဟု ပါဠိတော်၌ ရှိ၍ “တောဒိသံ” ကို အဋ္ဌကထာသံဝဏ္ဏနာ ပါဠိဟု မှတ်ရမည်။] (ကေ၊ ထိုသူတို့သည်။) မစ္ဆေရမလံ၊ မစ္ဆေရ ဟူသော စိတ်၏ အညစ်အကြေးကို၊ (ဟနည်း) မစ္ဆေရမလံ၊ မစ္ဆေရ၊ ဣဿာ လောဘ ဒေါသ စသော အညစ်အကြေးကို၊ သမူလံ၊ အဝိဇ္ဇာ ဝိစိကိစ္ဆာ ဝိပလ္လာသ စသော အမြစ်အရင်းနှင့်တကွ။ ဝိနေယျံ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ အနိန္နိတာ၊ မကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သည်။ (ဟုတော့)၊ သဂုံ၊ ရူပါရုံ စသည်တို့ဖြင့် လွန်စွာ မြတ်သော။ ဌာနံ၊ နတ်ပြည်အရပ်သို့။ ဥပေန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကြရကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ မဟုတ်လော ။ ပေ ။ [မစ္ဆေရမေဝ စိတ္တဿ မလိနဘာဝကံရုဏတော မစ္ဆေရမလံ။ အထ ဝါ၊ မစ္ဆေရဉ္စ+အညံ ဣဿာ လောဘ ဒေါသဒိမ္မလညာတိ မစ္ဆေရမလံ။ တဉ္စ အဝိဇ္ဇာ ဝိစိကိစ္ဆာ ဝိပလ္လာသဒိဟိ သဟ+မူလေဟိတိ သမူလံ ဝိနေယျံ ဝိနယိတော ဝိက္ခမ္ဘေတွာ အနိန္နိတာ သဂ္ဂမူပေန္တိ ဌာနန္တိ ယောဇနာ။ ထို အဋ္ဌကထာ။]

မှတ်ချက်။ ။ သက္ကသံယုတ်(သံ၊ ၁။ ၂၃၅)၌ အမေးတဂါထာ အဖြေ ၂-ဂါထာသာဖြစ်၍ ထိုသံယုတ်အတိုင်း “သံဃေ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိ” ဟု ဣတိ-သဒ္ဓါဖြင့် ရှိသည်။ ဝိမာနဝတ္ထု၊ (နာ-၅၀)၊ ပါရိစ္ဆတ္တဏဝဂ်၊ ဒဗ္ဗလ္လဝိမာနဝတ္ထု ၌ကား အဖြေမှာ ၂-ဂါထာမျှ မက၊ “သော ဟံ” စသော ဂါထာများလည်း ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် “သဂ္ဂမူပေန္တိ ဌာနန္တိ” ဟု ဣတိ-သဒ္ဓါဖြင့် သကဝါဒီ ဆိုပြန်သည်။ “ယဇမာနာနံ” စသည်ဖြင့် လျှောက်ပြီ မဟုတ်လော “စတ္တာဏေ စ ပဋိပန္နာ” စသည်ဖြင့် ဖြေတော်မူပြီ မဟုတ်လော။ သုတ္တန်ရှိသည် မဟုတ်လော” ဟု စိစစ်လိုရင်း ဖြစ်သည်။

န ဝတ္ထဗွံ သံဃဿ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ်

(၁၇၅)၁၀-န ဝတ္ထုဗိဇ္ဇာ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိကဿ

၇၆၉။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူကြောင်း ဒါန စေတနာကည်။ မဟပ္ပလံ၊ များသော အကျိုးရှိ၏။ ဣတိ၊ န ဝတ္ထုဗိဇ္ဇာ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒွိပဒါနံ၊ အခြေ ၂-ချောင်းရှိသော။ သတ္တဝါတို့တွင်။ အဂ္ဂေါ၊ မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒွိပဒါနံ၊ တို့တွင်။ သေဋ္ဌော၊ ချီးမွမ်းအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒွိပဒါနံ၊ တို့တွင်။ ပမောက္ခော၊ ပြောန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ အကြီးအမှူးသည်။ ဒွိပဒါနံ၊ တို့တွင်။ ဥတ္တမော၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒွိပဒါနံ၊ တို့တွင်။ ပဝရော၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ် သည်။ အသမော၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့နှင့် တူတော်မမူသည်။ [အပဋိ-ပုဂ္ဂလတ္တာဝ သဗ္ဗသတ္တေတိ အသမော-ကေဂုံတ္တရ-ဋ္ဌ၊ ကေပုဂ္ဂလဝဂ်] အသမ-သမော၊ အတူရှိတော်မမူသော ရှေးဘုရားရှင်တို့နှင့်သာတူတော်မူသည်။ အပုဋိ-သမော၊ အတ္တဘောတော်အားဖြင့် တူသောပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူသည်။ [အပုဋိ-သမောတိ အတ္တဘာဝေနေဝဿ ပဋိသမော နာမ ကောစိ နတ္ထိတိ အပုဋိ-သမော။ ကေဂုံတ္တရ၊ ဋ္ဌ၊ ကေပုဂ္ဂလဝဂ်။ ပဋိသမောတိ ပဋိနိဓိဘာဝေန-သမော။ ထိုဋီကာ၊ အပုဋိသမောပယ် ပဋိသမော၌ ပတိသဒ္ဓါ “ပဋိနိဓိ-အတူ” အနက်ဟော။ ထိုအဋ္ဌကထာ၌ “အပုဋိသမောတိ ပဋိသ ဝုစ္စတိ အတ္တ-ဘာဝေါ” နှင့် အပုဋိသမောတိ အတ္တဘာဝေနေဝ” တို့ကို ဆက်သွယ်၍ ကြည့်ပါ။] အပုဋိဘာဝေါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် တရားအဖို့ကို ပြုနိုင်သူ ရှိတော်

၁။ ဒွိပဒါနံ အဂ္ဂေါ။ ဒွိပဒါနံ အဂ္ဂေါတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အပဒါနံ ဒွိပဒါနံ စတုပဒါနံ ဗဟုပဒါနံ ရူပိနံ အရူပိနံ သညိနံ အသညိနံ နေဝသညိနာသညိနံ သတ္တာနံ (အပဒ၊ ဒွိပဒ၊ ဗဟုပဒ၊ ရူပိ၊ အရူပိ၊ သညိ၊ အသညိ၊ နေဝသညိ နာသညိ ဖြစ်ကြ သော သတ္တဝါတို့တွင်) အဂ္ဂေါ၊ ကသ္မာ တူစ “ဒွိပဒါနံ အဂ္ဂေါ” တိ ဝုဒ္ဓတ္တာ၊ သေဋ္ဌတရဝေသန (အမြတ်ဆုံး သတ္တဝါနှင့် စပ်သဖြင့် ဟောကော်မူအပ်ပြီ) - ကေဂုံတ္တရဋ္ဌ၊ ကေပုဂ္ဂလဝဂ်။

၂။ အပုဋိဘာဝေါ။ အပုဋိဘာဝေါတိ ယေ တထာဂတေန “ဝတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိအာဒိနာ နယေန ဓမ္မာ ခြေသိတာ၊ တေသု (ထိုတရားတို့၌) “န ဝတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ တယော ဝါ ပဉ္စ ဝါ” တိအာဒိနာ နယေန ပဋိ-ဘာဝံ ကာတုံ သမတ္တာ နာမ နတ္ထိတိ အပုဋိဘာဝေါ။ ကေဂုံတ္တရ-ဋ္ဌ၊ ကေ-ပုဂ္ဂလဝဂ်။...ပဋိဘာဝံ ဒါတုန္တိ “ဝတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ” တိအာဒိနာ ဝုတ္တဿ ဓမ္မဘာဝဿ=ဓမ္မကောဋ္ဌာသဿ ပဋိပက္ခဘူတိ (ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သည်ကို) ကတ္တာ ဘာဝံ ကောဋ္ဌာသံ ပဋိဝစနံ ဒါတုံ သမတ္တာ နာမ နတ္ထိ၊ -ထိုဋီကာ။

မမူသည်။ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော၊ သီလစသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် တူသောပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော် မမူသည်။ (ဟောတိ) နန၊ လော။ [အောက်၌ အပွင့်များ ပြထားသည်။] ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

န၊ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဗုဒ္ဓေန၊ နှင့်။ သီလေန၊ အားဖြင့်၎င်း။ သမာဓိနာ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ပညာယ၊ အားဖြင့်၎င်း။ သမသမော၊ တူသည်ဖြစ်၍ တူသော။ ဝါ၊ အလွန်တူသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ သက ဝါဒီစစ်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ ပရဝါဒီဇြေ။) ပေ။

န၊ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝတာ—

ဣမသ္မိံ လောကေ ဝါ၊ ဤလောက၌၎င်း။ ပရသ္မိံ၊ တပါးသော လောက၌၎င်း။ [ပနသဒ္ဓါအနက်မရှိ။] ဗုဒ္ဓေန၊ ဘုရားထက်။ သေဋ္ဌော စ၊ ချီးမွမ်းအပ် မြတ်သူသည်၎င်း။ ဗုဒ္ဓေန၊ ဘုရားနှင့်။ သမော စ၊ တူသူသည်၎င်း။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ယံ (ယော)၊ ယင်း မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ [ပါဠိတော်ရင်း၌၎င်း ရှေးနိဿယ၌၎င်း မပါ။ လိင်္ဂ ဝိပလ္လာသ နိယမကြံ၍ ရှိသည့်အတိုင်း အနက် ပေးလိုက်သည်။] ပညတ္ထိကာနံ၊ ကောင်းမှုဖြင့် အလိုရှိကုန်သော။ [ပုညေန+အတ္ထိ- ကာနံ။ ဝိမာနဝတ္ထု၊ ဋ္ဌ၊ ပုရိသဝိမာန၊ ၅၊ ဝဂ်၊ ၁၄၊ သုတ်။] ဝိပုလဖလေသိနံ၊ ပြန်ပြောသော ကောင်းမှု၏ အကျိုးကို အလိုရှိကုန် သော။ [ဝိပုလံ မဟန္တံ+ပညဖလံ+ဣစ္ဆန္တာနံ၊ ထို အဋ္ဌကထာ။] အာဟုနေယျာနံ၊ အဝေးမှ ဆောင်ယူ၍ ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းကို ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ အဂ္ဂတံ၊ အမြတ်ဆုံး၏ အဖြစ်သို့။ ဂတော၊ ရောက်တော်မူပြီ။ [ဝိမာနဝတ္ထု၌ “အာဟုနေယျာနံ ပရမာဟုတိ ဂတော” ဟု ပါဠိရှိသည်။ ထိုအဋ္ဌကထာ၌ “ပရမာဟုတိ ပရမံ + အာဟုနေယျာဘဝံ” ဟု ဖွင့်သည်။ ဒက္ခိဏေယျာနံ ပရမဂ္ဂတံ ဂတော” ဟုလည်း အဋ္ဌကထာ၌ မူကွဲပြသေး၏။ ပရမဂ္ဂတံတိ “ပရမံ+အဂ္ဂ- ဘာဝံ၊ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျာဘာဝံတိ အတ္ထော” ဟု ထို မူကွဲကို ဖွင့်၏။ ဤ ကထာဝတ္ထု ရှေးနိဿယ၌အား “ဂတော” ၏ ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် “ဘဂဝါ” ဟု ရှိသည်။] ဣတိ ဝတ္ထံ နန၊ ပေ။

န ဝတ္ထဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဿ ဝိန္ဒံ မဟပုလန္တိကံသာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော။ ။အပ္ပဋိပုဂ္ဂလောတိ အညော ကောစိ“အဟံ ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဝေံ ပဋိညံ ကာတံ သမတ္ထော ပုဂ္ဂလော နာမတ္ထိတိ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော၊-ကေဂုံတ္တရ-ဋ္ဌ၊ ကေပုဂ္ဂလဝဂ်၊ နတ္ထိ+တေသ သီလာဒိဂုဏေဟိ၊ ပဋိဗိဓ္ဓဘူတော (အတူဖြစ်၍ ဖြစ် သော) ပုဂ္ဂလောတိ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော၊-ထိုဋီကာ။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ်

(၁၇၆)၁၁-ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ

၈၀၀။ ဒါယကတောဝ။ အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်သာ။ ဒါနံ၊ သည်။
 ဝိသုဇ္ဈတိ၊ အကျိုးများဖွယ် စင်ကြယ်သလော။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊ အလှူခံ
 ပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်။ ဒါနံ၊ သည်။ နော (ဝိသုဇ္ဈတိ)၊ အကျိုးများဖွယ် မစင်
 ကြယ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အာဟုနေယျာ၊ အဝေးမှ ဆောင်ယူ၍
 ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းကို ခံယူထိုက်ကုန်သော။ ပေ၊ ပုညက္ခေတ္တံ၊ ကုသိုလ်
 ကောင်းမှုဟူသော မျိုးစေ့တို့၏ လယ်ယာ မြေကောင်းဖြစ်သော။ ဧကစိ၊
 အချို့ကုန်သော။ ပဋိဂ္ဂါဟကော၊ အလှူခံတို့သည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊
 အာမန္တာ။ ပေ။

ဒါယကတောဝ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ (ယော တို့သည်။) သောတာပန္နော၊
 နှိ။ ဝါ၊ အား။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒက္ခိဏာ၊ ဤ။ ဒက္ခိဏာ၊ ကို။ အာရာဇေန္တိ၊
 ပြီးစေကြကုန်၏။ ဧကစိ (တေ၊ တို့သည်။) အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊
 အာမန္တာ။ ပေ။

၈၀၁။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော ။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ အညော၊ အခြားသူသည်။
 အညယ၊ အခြားသူဖို့။ ကာရကော၊ ပြုတတ်သလော။ ။ ပေ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။

ဒါယကတောဝ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အာနန္ဒ၊ ဒက္ခိဏာ
 ဝိသုဒ္ဓိယော၊ အလှူ၏ စင်ကြယ်ကြောင်းတို့သည်။ ဣမာ စတဿော၊ ဤ
 ၄-ပါးတို့တည်း။ (ယာ) ဒက္ခိဏာ၊ သည်။ ဒါယကတော၊ ကြောင့်။
 ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ၎်။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊ ကြောင့်။ နော (ဝိသုဇ္ဈတိ)၊ မစင်ကြယ်။
 (သာ ဒက္ခိဏာ၊ သည်။) အတ္ထိ ။ ပေ ။ (ယာ)ဒက္ခိဏာ ဒါယကတောစေဝ၊
 ကြောင့်လည်း။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ၎်။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော စ၊ ကြောင့်လည်း။
 (ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ၎်။ သာ ဒက္ခိဏာ၊ သည်။) အတ္ထိ။ (ယာ) ဒက္ခိဏာ
 ဒါယကတော၊ ကြောင့်။ နေဝ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ မစင်ကြယ်။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊
 ကြောင့်။ နော (ဝိသုဇ္ဈတိ)၊ မစင်ကြယ်။ အာနန္ဒ၊ ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယော၊
 တို့သည်။ ဣမာ စတဿော၊ တို့တည်း။ ဣတိ ဝုတ္တိ နနု ။ ပေ ။

ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ နိဋ္ဌိတော။
 သတ္တရသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ဇိ။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။ အတ္ထိ၊ အရဟတော ပုညပစယော၊ အရဟတော ပုညပစယကထာ၎င်း။ နတ္ထိ၊ အရဟတော အာကာလမစ္စု၊ နတ္ထိ၊ အရဟတော အဇာလမစ္စုတိကထာ၎င်း။ သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မကတော၊ သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မကတောတိကထာ၎င်း။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓညေဝ ခုက္ခံ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာ၎င်း။ ဌပေတွာ ။ ပေ ။ ခုက္ခာ၊ ဌပေတွာ အရိယမဂ္ဂံတိ ကထာ၎င်း။ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပဋိဂ္ဂုဏ္ဍာဏိ၊ န ဝတ္ထဗ္ဗံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပဋိဂ္ဂုဏ္ဍာတိကထာ၎င်း။ သံဃော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ၊ န ဝတ္ထဗ္ဗံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ။ ပေ ။ ကထာ၎င်း။ သံဃော ။ ပေ ။ သာယတိ၊ န ဝတ္ထဗ္ဗံ သံဃော ဘဂ္ဂတိတိကထာ၎င်း။ သံဃဿ ဒိန္နံ ပဟပူလံ၊ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ။ ပေ ။ မယပူ- လန္တိကထာ၊ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟပူလန္တိ ကထာတို့၎င်း။ အတ္ထိ၊ ဒါနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ အကျိုးများဖွယ် စင်ကြယ်ခြင်း အကျိုးငှါ ဒါန ရှိ၏ဟု ပြရာ ရောက်သော ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

၁၀။ မိစ္ဆာရသမဝဂ္ဂ

(၁၇၇) ၁-မနုဿလောက ကထာ

၈၀၂။ ဗုဒ္ဓေါ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော။
ဘဂဝါ၊ သည်။ မနုဿလောကေ၊ လူ့လောက၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်တော်မူခဲ့ပြီ
(ရှိတော်မူဘူးပြီ)။ ဣတိ၊ န ဝတ္ထုဗျံ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ဗုဒ္ဓ-
ဝုတ္တာနိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သိတင်းသုံးတော်မူအပ်ကုန်သော။ စေတိယာနိ၊
သစ်ပင်ဟူသော စေတီတော်တို့သည်၎င်း။ အာရာမဝိဟာရဂါမနိဂမနဂ-
ရာနိ၊ အာရာမံ၊ ကျောင်း၊ ရွာ၊ နိဂမိး၊ မြို့တို့သည်၎င်း။ ရဋ္ဌာနိ၊ တိုင်းတို့
သည်၎င်း။ ဇနပဒါနိ၊ ဇနပုဒ်တို့သည်၎င်း။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊
အာမန္တာ၊ ပေ။

န ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝါ၊ သည်။ လုမ္ဗိနိယာ၊ လုမ္ဗိနိဥယျာ၌။
ဇာတော နနု၊ ဖွားတော်မူခဲ့သည် မဟုတ်လော။ ဗောဓိယာ၊ ဗောဓိပင်၏။
မူလေ၊ အနီးအောက်၌။ အဘိသမ္မုဒ္ဓေါ နနု၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍
သိတော်မူခဲ့သည် မဟုတ်လော။ ဗာရာဏသိယံ၊ ဗာရာဏသိမြို့၏ အနီး၌။
ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဓမ္မစက္ကံ၊ ဓမ္မစကြာကရားတော်ကို။ ပဝတ္ထိတံ နနု၊
လည်စေတော် မူအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ စာပါလေ၊ စာပါလ မည်သော။
စေတိယေ၊ စေတီတော်၏ အနီး၌။ အာယုသင်္ခါရော၊ အာယုသင်္ခါရကို။
ဩသဋ္ဌော၊ စွန့်လွှတ်တော်မူအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ကုသိနာရယံ၊ ကုသိနာရုံ
မြို့၏ အနီး၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗာဘော နနု၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီ
မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ပေ။

န ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သား။ ဘိက္ခဝေ အဟံ၊ သည်။
ဧကံ၊ သော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဥက္ကဋ္ဌာယံ၊ ဥက္ကဋ္ဌာမြို့၏ အနီး၌။ သုဘဂ-
ဝနေ၊ သုဘဂမည်သော တော၌။ သာလုရာဇမူလေ၊ တောစိုးပင် မင်း၏
အနီးအောက်၌။ ဝိဟရာမိ၊ သိတင်းသုံးတော် မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။
[သာလရာဇမူလေတိ နနုပုတိဇေဋ္ဌကထာ မူလေ။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ ဋ္ဌ၊ မဟာ-
ပဒါနသုတ်၊ ဒေဝတာရောစနအဖွင့်။ ကာမံ သာလရူးက္ခာပံ၊ (အင်ကြင်းပင်
ကိုလည်း။) သာလောတိ ဝုစ္စတိ၊ ယောကောမိ ရုက္ခောပိ၊ ဝနုပုတိဇေဋ္ဌ-
ကရုက္ခောပိ၊ ဣဓ ပန ပစ္စိမော ဧဝ အဓိပ္ပေတောတိ အာဟ “ဝနုပုတိ-
ဇေဋ္ဌကထာ မူလေ”တိ။ ထိုရှိကာ။] ဘိက္ခဝေ အဟံ ဧကံ သမယံ ဥက္ကဋ္ဌဝလာယံ။

ဥရုဝေလာတော၌။ အဇပါလနိဂြောဓေ၊ ဆိတ်ကျောင်းညောင်ပင်၏ အနီး
 အောက်၌။ အဘိသမ္မုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီး
 သည်။ (ဟုတူာ)၊ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဝိဟရာမိ၊ နေတော်မူ၏။ ဣတိ စ၊ ၎င်း။
 [အဘိသမ္မုဒ္ဓေါ၊ ဟုတူာ ပဌမံ အဇပါလနိဂြောဓေ ဝိဟရာမိတိ ဝေမေတ္ထ
 သမ္ပန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော။ စတုတ္ထဂုံတ္ထရာ၊ ငို၊ ၁- ပံ- ၃- ဝဂ်၊ ၁- သုတ်။]
 ဘိက္ခဝေ အဟံ ကေံ သမယံ ရာဇဂဟေ၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၏ အနီး၌။ ကလန္ဒက-
 နိဝါပေ၊ ရှဉ့်တိုအား အစာပေးရာဖြစ်သော။ [ဤပုဒ်အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်
 ဘာသာဋီကာ၊ ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဝေဠုဝနေ၊
 ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟရာမိ၊ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ အဟံ ကေံ
 သမယံ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိမြို့၏ အနီး၌။ အနာယပိဏ္ဍိကဿ၊ ၏။
 အာရာမေ၊ အာရာမ်ဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌။
 ဝိဟရာမိ။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ အဟံ ကေံ သမယံ ဝေသာလိယံ၊
 ဝေသာလီမြို့၏ အနီး၌။ မဟာဝနေ၊ မဟာဝန်တော၌။ ကုဋ္ဌာဂါရသာ-
 လာယံ၊ စုလစ်မုန်းချွန် အထွတ်ရှိသော ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟရာမိ၊ ဣတိ၊
 ၎င်း။ ဝတ္ထု နနံ၊ ပေ။ [ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်
 ဘာသာဋီကာ၊ တတိယ ပါရာဇိက အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၈၀၃။ ဗုဒ္ဓေါ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝါ။ သည့်။ လောကေ၊ လောက၌။
 ဇာတော နန၊ ဖွားတော်မူသည့် မဟုတ်လော။ လောကေ၊ ၌။ သံဝဇ္ဇော
 နန၊ ကြီးပွားတော်မူသည့် မဟုတ်လော။ လောကံ၊ ကို။ အဘိဘုယျ၊
 လွှမ်းမိုး၍။ လောကေန၊ သည့်။ အနုပလိတ္တော၊ လိမ်းကျံအပ်တော်မူသည်။
 (ဟုတူာ)၊ ဝိဟရတိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

မနုဿလောတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၈၀-အဋ္ဌာရသမဝဂ်

(၁၇၇) ၂-ဓမ္မဒေသနာကထာ

၈၀၄။ ဗုဒ္ဓေန၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကိုသိတော်မူပြီးသော။ ဘဂဝတာ၊
 သည်။ ဓမ္မော၊ ကို။ ဒေသိတော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊
 လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကေန၊ သည့်။ ဒေသိတော၊ နည်း။ ဣတိ။
 သကဝါဒိ စစ်။ အဘိနိမ္မိတေန၊ ရှေးရှုဖန်ဆင်းအပ်သော ရုပ်ပွားတော်သည်။
 ဒေသိတော၊ ပြီး ဣတိ၊ ပရဝါဒိ ဖြေ။ အဘိနိမ္မိတော၊ သည်။ ဝိနော၊
 ငါးမာရ်အောင်မြင် ဘုရားရှင်လော။ သတ္တာ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာတို့၏ ဆရာလော။

ပယ်ရှားခြင်း မရှိသော။ (ဓမ္မံ) နော (ဒေသေမိ)။ တိက္ခဝေ, တဿ မယံ၊
 ထိုငါတူစားသည်။ အဘိညာယ၊ ရှိ။ ဓမ္မံ၊ ကျိ၊ ဒေသယတော၊ ဟောတော်
 မူလသော်။ နော အနဘိညာယ၊ မဟုတ်ပဲ။ (ဒေသယတော၊ ဟောတော်မူ
 လသော်။) သနိဒါနံ ဓမ္မံ, ဒေသယတော၊ နော အနိဒါနံ (ဓမ္မံ),
 (ဒေသယတော)၊ သပ္ပာဋိယာရိယံ ဓမ္မံ, ဒေသယတော၊ သော်။ နော
 အပ္ပာဋိယာရိယံ (ဓမ္မံ), (ဒေသယတော)၊ ဩဝါဒေါ၊ အဆုံးအမကို။
 ကရဏိယော၊ ပြုထိုက်၏။ အနုသာသနိ၊ သွန်သင်မှုကို။ ကရဏိယာ၊ ၏။
 တိက္ခဝေ, ဘဂဝါ၊ သည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင်
 အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူ၏။ ဓမ္မော၊ ကျိ။ သွာက္ခာတော၊
 ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်၏။ သံလော၊ သည်။ သုပ္ပင်္ဂပန္နော၊ ကောင်းစွာ
 ကျင့်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (တိဏိ ရတနာနိ၊ တို့ကို။ ဂုဏဂတာ၊ ဂုဏ်အားဖြင့်။
 အနုဿရန္တာနံ၊ အဖန်ဖန် အမှတ်ရကုန်သော။) [အဋ္ဌကထာမှ ယူ၍
 ထည့်သည်။] ဝေါ၊ သင်တို့၏။ တုဋ္ဌိယာ၊ နှစ်သက်ခြင်းငှါ။ ဇာလဂ္ဂ ပန၊
 သင့်သည်သာ။ [“သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ။ပေ။ သံဆော”တိ တိဏိ ရတနာနိ
 ဂုဏတော အနုဿရန္တာနံ တုမ္မာတံ ယုတ္တမေပ တုဋ္ဌိံ ကာတုန္တိ အတ္ထော။
 တိကဂုံတ္ထရ၊ ၄၊ ၃-ပံ, ၃-ဝဂ်, ၃-သုတ်။] အတ္တမနုတာယ၊ မိမိစိတ်ရှိသူတို့၏
 အဖြစ်အကျိုးငှါ။ အလံ (စ ပန)၊ သင့်သည်သာ။ သောမနုဿာယ၊
 တောင်းသော စိတ်ရှိသူတို့၏ အဖြစ်အကျိုးငှါ။ အလံ (စ ပန)၊ သင့်သည်သာ။
 စ၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ ဝေယျာကရဏသ္မိံ၊ ဂါယာမဖက်, သက်သက်သော
 ဤဂေါတမတစေတီယသုတ်တော်ကို။ ဘညမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်စဉ်။
 ဒသသဟသိလောကဓာတု၊ တံသောင်း အပိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်
 သည်။ အကမ္မိတ္ထ၊ တုန်လှုပ်ပြီ။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

ဓမ္မဒေသနာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ်
 - (၁၇၉) ၃-ကရုဏာကထာ

၈၀၇။ ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ ဘဂဝံတော၊ ခင် (သန္တာန်၌) ။ ကရုဏာ၊ သည်။
 နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ဝပ။

နတ္ထိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝံတော ကရုဏာတိ၊ အာမန္တာ၊ ဘဂဝါ၊ သည်။
 အကာရုဏိယော၊ ကရုဏာရှိတော် မူသူလော၊ ဣတိ။ နှ ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။
 ဘဂဝါ၊ ဘည၊ ကာရုဏိယော၊ ကရုဏာရှိတော်မူသည်။ လောကဟိတော၊

လောက၏ စီးပွားဖြစ်တော်မူသည်။ လောကနက်မွကော၊ လောကကို သနားစောင့်ရှောက်တော်မူသည်။ လောကတ္ထစရော၊ လောက၏ စီးပွားကို ကျင့်တော်မူသည်။ (ဟောတိ) နနု၊ လော။ ပေ။

နတ္ထိ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝါ။ သည်။ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိ။ မဟာကရုဏာသမာပတ်သို့။ သမာပတ္တိ နနု၊ ကောင်းစွာ ရောက်တော်မူခဲ့သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဂဝဂ။ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော၊ နိ။ ကရုဏာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဓမ္မေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သရာဂေါ၊ ရာဂနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူဘလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ကရုဏာကထာ နိဋ္ဌိတ။

၁၀-အဋ္ဌာရသမဝဂ်

(၁၀၀) ၄-ဂန္ဓဇာတိကထာ

ဂဝဇ္ဇ။ ဗုဒ္ဓဿ သော ဘဂဝတော၊ နိ။ ဥစ္စာရပဿာဝေါ၊ ကျင်ကြီးတော် ကျင်ငယ်တော်သည်။ အတိဝိယ၊ အလွန်အက်သာလျှင်။ အညေ၊ အခြားကုန်သော။ ဂန္ဓဇာတေ၊ နံသာမျိုးတို့ကို။ အဓိဂ္ဂဏာတိ၊ လွှမ်းမိုး၍ ယူနိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဂန္ဓဇာတီ၊ နံသာကို ဘုဉ်းပေးတော်မူသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သြဒန ကုမ္မာသံ၊ ထမင်း၊ တဂက်ကျက်ပြုတ် မုယောဆန်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော မုန့်ကို။ ဘုဉ်တိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဗုဒ္ဓဿ၊ ပေ။ အာမန္တာ။ (ယေ၊ တို့သည်။) ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ ဘဂဝတော၊ နိ။ ဥစ္စာရပဿာဝံ၊ ကို။ နာယန္တိ၊ ရေချိုးကုန်၏။ ဝိလိမ္မန္တိ၊ လိမ်းကျံကုန်၏။ ဥစ္စာဒေန္တိ၊ အထက်၌ ဖုံးအုပ်ကုန်၏။ ပေဋ္ဌာယ၊ ပြုပိဋ်။ ပဋိသာမေန္တိ၊ သိပ္ပံးသိမ်းဆီးထားကုန်၏။ ကရုဏာယ၊ ကြုတ်၌။ နိက္ခိပန္တိ၊ ထည့်ထားကုန်၏။ အာပဏေ၊ ဈေး၌။ ပသာရေန္တိ၊ ဖြန့်ခင်းကုန်၏။ တေန စ ဂန္ဓေန၊ ထိုဘုရား ကျင်ကြီးတော် ကျင်ငယ်တော် နံသာဖြင့်လည်း ဂန္ဓကရဏိယံ၊ နံသာဖြင့် ပြုထိုက်သော အမှုကို။ ကဗေန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ၊ (တေ၊ တို့သည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ဂန္ဓဇာတိကထာ နိဋ္ဌိတ။

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ် ၃

(၁၈၁) ၅-ကေမဂ္ဂကလာ

၈၁၀။ ကေနေ၊ တပါးတည်းသော။ အရိယမဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်ဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သာမညဗလာနိ၊ သမဏ၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ဖိုလ် တို့ကို။ သစ္စိကရေတိ၊ မျက်မှောက်ပြုနိုင်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ ပေ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ (စတ္တာရိ သာမညဗလာနိ သစ္စိကရေတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

ကတမေန မဂ္ဂေန၊ အဘယ်မဂ်ဖြင့်။ (စတ္တာရိ သာမညဗလာနိ၊ သစ္စိကရေတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ သကဝါဒီစစ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ (စတ္တာရိ သာမညဗလာနိ သစ္စိကရေတိ၊ နိ။) ဣတိ၊ ပရဝါဒီမြေ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို၎င်း။ သီလဗ္ဗတပဏှမာသံ၊ သီလဗ္ဗတပဏှမာသကို၎င်း။ ပဇောတိ၊ ပယ်စွန့်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ ဘဂဝတာ၊ သည်း။ တိဏ္ဏံ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ကြောင်းဖြစ်သော။ သောတာပတ္တိလံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဩဋ္ဌာရိကံ၊ ရုန့်ရင်းသော။ ကာမရာဂံ၊ ကာမရာဂကို၎င်း။ ဩဋ္ဌာရိကံ၊ သော။ ဗျာပါဒံ၊ ဗျာပါဒကို၎င်း။ ပဇောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ ဘဂဝတာ၊ သည်း။ သကဒါဂါဓိလံ၊ ကို။ ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ၊ တို့၏။ တနုဘဝံ၊ နည်းပါးကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အဏုသဟဂတံ၊ သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်များကို ရွှေ၍ ရေးခဲ့ပြီ။] ကာမရာဂံ၊ ကို၎င်း။ အဏုသဟဂတံ၊ သော။ ဗျာပါဒံ၊ ကို၎င်း။ ဇောတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ ဘဂဝတာ အနာဂါမိလံ၊ ကို။ ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ၊ တို့ကို။ အနဝသေသပ္ပဟာနံ၊ အကြွင်းမရှိအောင် ပယ်ကြောင်းဟူ၍။ ဝုတ္တံ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

၈၁၁။ န ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်း။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝိတော၊ ကိုယ်ထောင့်သန္တာန်၌ ဖြစ်စေတော်မူအပ်ပြီလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝါ၊ သည်း။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

၈၁၂။ ဘဂဝါ၊ သည်း။ ကေနေ၊ သော။ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာရိ သာမညဗလာနိ သစ္စိကရေတိ၊ လော။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ စတူဟိ

အရိယမဂ္ဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စတ္တာရိ သာမညဗလာနိ သတ္တိကရောန္တိ၊ ကုန်သလော။
 ဣတိ။ အာမန္တာ။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ဘဂဝတော။ ဇ။ ဝါ။
 သည်။ အဒိဋ္ဌံ၊ မမြင်အပ်သော တရားကို။ ဒက္ခန္တိ၊ မြင်နိုင်ကုန်သလော။
 အနဓိဂတံ၊ မရအပ်သေးသော တရားကို။ အဓိဂစ္ဆန္တိ၊ ရနိုင်ကုန်သလော။
 အသတ္တိကတံ၊ မျက်မှောက် မပြုအပ်သေးသော တရားကို။ သတ္တိကရောန္တိ၊
 မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

ကေမဂ္ဂကဏ္ဍ နိဋ္ဌိကဏ္ဍ။

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝင်

(၁၈၂) ၆-ဈာန်သင်္ကန်းကဏ္ဍ

၀၈၃။ ဈာန်၊ ဈာန်တခုမှ။ ဈာန်၊ အခြားဈာန် တခုသို့။ သင်္ကမတိ၊
 ပြောင်းရွှေ့နိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ၊ ပဌမာဈာန်၊ ပဌမဈာန်မှ။
 တတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်သို့။ သင်္ကမတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

ပဌမာ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ပဌမဿ ဈာန်ဿ၊ ဇ။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဌ၊
 ယာ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည် ။ ပေ ။ ယော ပဏိဓိ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) သာဝ၊
 ထို အာဝဇ္ဇနာ စသည်သည်ပင်။ ဒုတိယဿ ဈာန်ဿ၊ ဇ။ ဥပ္ပါဒါယ၊
 ဌ၊ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည် ။ ပေ ။ ပဏိဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။)
 ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

ပဌမာ ဈာန်၊ ဒုတိယံ ဈာန် သင်္ကမတိ၊ ဇ။ ယာ ပဌမဿ ဈာန်ဿ ။ ပေ ။
 ပဏိဓိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

ပဌမာ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ပဌမံ ဈာန်။ သည်။ ကာမေ၊ ဝတ္ထု
 ကိလေသာ ၂-ဖြာသော ကာမတို့ကို။ အာဒိနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။
 မနသိကထေတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

ပဌမံ ဈာန်၊ သည်။ သဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ သဝိစာရံ၊
 ဝိစာရနှင့် တကွ ဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။
 [(၈၁၄) ဒုတိယံ ဈာန်၊ သည်။ သပိတိကံ၊ ပီတိနှင့် တကွ ဖြစ်သည်
 မဟုတ်လော။ (၈၁၅) လူယ်ပြု။ (၈၁၆) သာဓကသုတ်ကို သီလကုန်၊
 သာမညဗလသုတ် ဈာန်ခင်းကို မှီ၍ ပေးပါ။]

ဈာန်သင်္ကန်းကဏ္ဍ နိဋ္ဌိကဏ္ဍ။

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ်

(၁၈၃) ၇-ဈာနန္တရိကကထာ

၈၁၇။ ဈာနန္တရိက၊ ဈာန် ၂-ပါး၏ အကြား၌ဖြစ်သော ဈာနိတမျိုး သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေးသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ဖဿန္တရိက၊ ဖဿ ၂-ပါး၏ အကြား၌ဖြစ်သော ဖဿတမျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဖောဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

အတ္ထိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဒုတိယဿ စ ဈာနဿ၊ ဒုတိယဈာန်၏၎င်း။ တတိယဿ စ ဈာနဿ၊ ၎င်း။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ ဈာနန္တရိက၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဖောဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၈၁၉။ အဝိတက္ကော၊ ဝိတက်မရှိသော။ ဝိစာရမတ္တော၊ ဝိစာရမျှသာ ဖြစ်သော။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ ဈာနန္တရိက၊ ဈာန် ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌ဖြစ်သော သမာဓိလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

၈၂၀။ ပဋုပ္ပန္နာနံ၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနံ၊ တို့၏။ အန္တရေ၊ ၌။ အဝိတက္ကော၊ သော။ ဝိစာရမတ္တော၊ သော။ သမာဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ၊ အာမန္တာ။ အဝိတက္ကော၊ သော။ ဝိစာရမတ္တော၊ သော။ သမာဓိမိ၊ သည်။ ဝတ္ထမာနေ၊ ဖြစ်လသော်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈံ နနု၊ ချုပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ သည်။ ပဋုပ္ပန္နံ နနု၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

၈၂၁။ အဝိတက္ကော၊ သော။ ဝိစာရမတ္တော၊ သော။ သမာဓိ၊ သည်။ န ဈာနန္တရိက၊ ဈာနန္တရိက မဟုတ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ အဝိတက္ကော ဝိစာရမတ္တော သမာဓိ၊ သည်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်လော။ ဣတိ၊ န ဖောဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၈၂၂။ အဝိတက္ကော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သဝိတက္ကော၊ သော။ သဝိစာရော၊ သော။ သမာဓိ၊ ၎င်း ။ပေ။ အဝိတက္ကော အဝိစာရော သမာဓိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ ကုန်သော။ သမာဓိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

ဈာနန္တရိကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ်

(၁၈၄) ဂ-သဒ္ဓိ သုဏာတီတိကထာ

၈၂၃။ သမာပန္နော၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓိ၊ အသံကို။ သုဏာတိ၊ ကြားနိုင်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ သမာပန္နော၊ သည်။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပလာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

သမာပန္နော ။ပေ။ အာမန္တာ။ သောတဝိညာဏသမဂီ၊ သောတဝိညာဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမာပန္နော၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ သမာဓိ၊ သည်။ မနောဝိညာဏသမဂီဿ၊ ဇိ(သန္တာန်၌)။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

သမာဓိ မနောဝိညာဏသမဂီဿ (ဟောတိ၊ လော။) သောတဝိညာဏသမဂီ၊ သည်။ သဒ္ဓိ၊ ကို။ သုဏာတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၈၂၄။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သဒ္ဓေါ၊ ကို။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ဇိ။ ကဏ္ဍကော၊ ဆူးငြောင့်ဟူ၍။ ဝုတ္တော နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၈၂၅။ ဘဂဝတာ သဒ္ဓေါ ပဌမဿ ဈာနဿ ကဏ္ဍကော၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာပန္နော၊ သည်။ သဒ္ဓိ၊ ကို။ သုဏာတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ ဝိတက္ကော၊ ကို၎င်း။ ဝိစာရော၊ ကို၎င်း။ ဒုတိယဿ ဈာနဿ၊ ဇိ။ ကဏ္ဍကော၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ တဿ၊ ထိုဒုတိယ ဈာန်၏။ ဝိတက္ကဝိစာရာ၊ ထိုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [ပိတိကို တတိယဈာန်၏ ဆူးငြောင့်၊ အဿာသပဿာသကို စတုတ္ထဈာန်၏ ဆူးငြောင့်၊ ရူပသညာကို အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်၏ ဆူးငြောင့်၊ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာကို ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်သမာပတ်၏ ဆူးငြောင့် စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။ သညာ ဝေဒနာတို့ကိုလည်း သညာ ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ကြောင်း နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသူ၏ ဆူးငြောင့် ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် ထို ဆူးငြောင့်တရားတို့ ထို ဈာန်သမာပတ်တို့မှာ ရှိသလော-ဟု သကဝါဒီ စစ်ဆေးသည်။ အားလုံးကို ပရဝါဒီက ပယ်သည်။]

သဒ္ဓိ သုဏာတီတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၈၃အဋ္ဌာရသမဝဂ်

(၁၈၅) ၉-စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတီတိကထာ

၀၂၆။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။ ရူပေန၊ ဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဒ္ဓိဝိဇာနာတိ၊ သိနိုင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဏ် လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၀၂၇။ စက္ခု စသော ပသာဒရုပ်တို့ဖြင့် ရူပ စသော အာရုံတို့ကိုမြင်နိုင်၏ စသည်ဖြင့် မဆိုထိုက်သလော-ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံ၏။ သာဓကသုတ်အနက် လွယ်ပြီ။

စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတီတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အဋ္ဌာရသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို အဋ္ဌာရသမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

ဗုဒ္ဓေါ ။ပေ။ အဋ္ဌာသိ၊ (ဗုဒ္ဓေါ ။ပေ။ အဋ္ဌာသိ)ဟူသော စကားရှိသော မနုဿလောကကထာ၎င်း။ ဗုဒ္ဓေန ။ပေ။ ဒေသိတော၊ (ဗုဒ္ဓေန ။ပေ။ ဒေသိတော)ဟူသော စကားရှိသော ဓမ္မဒေသနာကထာ၎င်း။ နတ္ထိ ။ပေ။ ကရုဏာ၊ (နတ္ထိ ။ပေ။ ကရုဏာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကရုဏာကထာ၎င်း။ ဗုဒ္ဓဿ ။ပေ။ အဓိဂ္ဂဏှာတိ၊ (ဗုဒ္ဓဿ ။ပေ။ အဓိဂ္ဂဏှာတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဂန္ဓဇာတိကထာ၎င်း။ ဧကေန ။ပေ။ သစ္စိကဏှေတိ၊ (ဧကေန ။ပေ။ သစ္စိကဏှေတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကေမဂ္ဂကထာ၎င်း။ ဈာနာ ဈာနံ သင်္ကမတိ၊ (ဈာနာ ဈာနံ သင်္ကမတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဈာနသင်္ကန္တကထာ၎င်း။ အတ္ထိ ဈာနန္တရိကာ၊ (အတ္ထိ ဈာနန္တရိကာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဈာနန္တရိကကထာ၎င်း။ သမာပန္နော သဒ္ဓိ သုဏှာတိ၊ (သမာပန္နော သဒ္ဓိ သုဏှာတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သဒ္ဓိ သုဏှာတီတိ ကထာ၎င်း။ စက္ခုနာ ။ပေ။ ဖုသတိ၊ (စက္ခုနာ ။ပေ။ ဖုသတိ)ဟူသော ပြဿနာများရှိသော စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတီတိကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

၁၉ - ကျေနပ်သတိမဝဂ္ဂ

(၁၈၆) ၁-ကိလေသဖောန ဘဝာ

၈၂၇။ အတိတေ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို၊ ဟေတိ၊ စွန့်နိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသော ကိလေသာကို။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေသလော။ ဝိဂတံ၊ ကင်းပြီးသော ကိလေသာကို။ ဝိဂမေတိ၊ ကင်းစေသလော။ ခိတံ၊ ကုန်ပြီးသော ကိလေသာကို၊ ခေပေတိ၊ ကုန်စေသလော။ အတ္တဂံတံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသော ကိလေသာကို။ အတ္တဂံမေတိ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်စေသလော။ အဗ္ဘတ္တဂံတံ၊ ရှေးရှုချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသော ကိလေသာကို။ အဗ္ဘတ္တဂံမေတိ၊ ရှေးရှုချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်စေသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အတိတံ၊ အတိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓံ နနု၊ ချုပ်ပြီး မဟုတ်လော ။ ပေ။ အတိတံ၊ သည်။ နတ္ထိ နနု၊ မရှိတော့သည် မဟုတ်လော ။ ပေ။

၈၂၉။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို၊ ဟေတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အဇာတံ၊ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ အဇနေတိ၊ မဖြစ်စေသလော။ အသဉ္စာတံ၊ ကောင်းစွာ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ အသဉ္စနေတိ၊ ကောင်းစွာ မဖြစ်စေသလော။ အနိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ အနိဗ္ဗတ္တေတိ၊ မဖြစ်စေသလော။ အပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှား မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ အပါတုဘာဝေတိ၊ ထင်ရှား မဖြစ်စေသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်သည်။ အဇာတံ နနု၊ မဖြစ်သေးသည် မဟုတ်လော ။ ပေ ။ အနာဂတံ၊ သည်။ နတ္ထိ နနု၊ မရှိသေးသည် မဟုတ်လော ။ ပေ။

၈၃၀။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဟေတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရတ္တော၊ ရာဂဖြင့် တပ်မက်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရာဂံ ကို။ ဟေတိ၊ လော။ ဒုဋ္ဌော၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒေါသံ ကို။ ဟေတိ၊ လော။ မူငဋ္ဌာ၊ မောဟဖြင့် တွေဝေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မောဟံ ကို။ ဟေတိ၊ လော။ ကိလိဋ္ဌော၊ ကိလေသာတို့ဖြင့် ညှစ်နှိမ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဟေတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ ရာဂေန၊ ဖြင့်။ ရာဂံ ကို။ ဣတိ၊ လော ။ ပေ ။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

ရာဂေါ၊ သည်း။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တော၊ စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည် မဟုတ်
လော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်း။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တော၊ မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။
ကိလေသဟေနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၉-ကျေနုဝိသတိမဂ်

(၁၈၇) ၂-သုညတာကထာ

၈၃၂။ သုညတာ၊ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာ-
ပန္နာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အနိမိတ္တံ၊
နိမိတ်ပုံဟန် သဏ္ဍာန်မရှိသော တရားသည်။ [နိဗ္ဗာန်ကို ရည်ရွယ်သည်။]
သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ အပ္ပဏိဟိတော၊ တဏှာဖြင့် ရှေးရှုမထားအပ်သော တရား
သည် (တဏှာဖြင့် မတောင့်တအပ်သော တရားသည်)။ [နိဗ္ဗာန်ကိုပင် ရည်
ရွယ်သည်။] သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။
အနိမိတ္တံ၊ ကိ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံတိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏
ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

သုညတာ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ လော။ [စာအုပ်တို့၌
သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာပုဒ်၌ ကော်မာဖြင့် ရှိ၏။ မလို။] ဣတိ။ အာမန္တာ။
သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သည်။ န အနိစ္စော၊ အနိစ္စမဟုတ်သလော ။ ပေ ။ န
ဝိပရိကာမဓမ္မော၊ ဇရာမရဏအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော တရား
မဟုတ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သည်။
အနိစ္စော၊ သည် ။ ပေ ။ ဝိပရိကာမဓမ္မော၊ သည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။
ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။ [“သင်္ခါတော”စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ပုဂ္ဂလ
ကထာ၊ ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂ၊ ပုဒ်ရေ (၉၅) ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၈၃၃။ ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ၎်။ သုညတာ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊
လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓဿ၊ ၎်။ သုညတာ၊ သည်။
ရူပက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

သင်္ခါရက္ခန္ဓံ၊ ၎်။ သုညတာ၊ ကိ။ ရူပက္ခန္ဓပရိယာပန္နာတိ၊ ဟူ၍။
န ဝတ္ထဗ္ဗာ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

၈၃၄။ န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတော၊ သည်။ သိက္ခဝေ၊ ဣဒံ
(ဣမေ) သင်္ခါရာ၊ ဤသင်္ခါရတို့သည်။ အတ္တေန ဝါ၊ အတ္တမှ၎င်း။ အတ္တ-

နိယေန ဝါ၊ အတ္တ၏ဥစ္စာမှုဂင်း။ သုညံ (သုညာ)၊ ကင်းဆိတ်ကုန်၏။
ဣတိ။ ဝုတ္တံ နနု ။ ပေ ။

သုညတာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၉-ကျေနဝိသတိမဝဂ်

(၁၈၈) ၃-သာမညဗလကထာ

၈၃၅။ သာမညဗလံ၊ သဏေ၏ဖြစ်ကြောင်း မဂ်၏ အကျိုးဖြစ်သော
ဖိုလ်သည်။ အသင်္ခတံ၊ အသင်္ခတလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (သာမညဗလံ၊
သည်။) နိဗ္ဗာနံ၊ လော ။ ပေ ။ အမတံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။
သာမညဗလံ၊ သည်။ အသင်္ခတံ၊ လော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အသင်္ခတံ၊
အသင်္ခတ မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

သာမညဗလကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၉-ကျေနဝိသတိမဝဂ်

(၁၈၉) ၄-ပတ္တိကထာ

၈၃၇။ ပတ္တိ၊ ထိုထို အရာကို ရခြင်းသည်။ အသင်္ခတာ၊ လော ။ ပေ ။

၈၃၈။ စီဝရဿ၊ ကို။ ပတ္တိ၊ ရခြင်းသည်။ အသင်္ခတာ၊ လော ။ ပေ ။

၈၄၀။ န ။ ပေ ။ အာပန္နာ။ ပတ္တိ၊ ထိုထို အရာကို ရခြင်းသည်။
ရူပံ၊ ရုပ်လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ [“ဝေဒနာ” ဝသော
ခန္ဓာ ၄-ပါးကို မေးရာ၌လည်း နည်းတူ ပယ်သည်။]

ပတ္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၉-ကျေနဝိသတိမဝဂ်

(၁၉၀) ၅-တထတာကထာ

၈၄၁။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့၏။ တထတာ၊ မွန်ကန်သည်၏
အဖြစ်သည်။ အသင်္ခတာ၊ လော ။ ပေ ။

၈၄၂။ [ဤ၌ “သဗ္ဗဓမ္မာနံ” ဟူသော သာမညကို ရုပ်ဝေဒနာစသည်
ခွဲခြားကာ ပိသေသအားဖြင့် မေးသည်။] ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ ရူပတာ၊ ရုပ်၏

ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောသည်။ (အတ္ထိ၊ ဧ၊) ရူပတာ၊
သည်။ အသင်္ခတာ၊ သည်။ (ဟောတိ) နနု၊ လော၊ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။
ရူပဿ ရူပတာ (အတ္ထိ၊ ဧ၊) ရူပတာ၊ သည်။ အသင်္ခတာ၊ သည်။
(ဟောတိ) နနု၊ လော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အသင်္ခတံ၊ လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ ။ ပေ ။

၀၄၃။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ တထတာ၊ သည်။ ရူပံ၊
ရုပ်လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

တထတာဏထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၉-ကျေနပ်သတိမဝဂ်

(၁၉၁) ၆-ကုသလကထာ

၀၄၄။ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်လော ။ပေ။
(နိဗ္ဗာနဓာတု၊ သည်။) သာရမ္မဏာ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ တာယ၊
ထိုနိဗ္ဗာနဓာတ်၏။ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည် ။ပေ။ ပဏိမိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။
ဣတိ။န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၀၄၅။ အလောတော၊ အလောတဟူသော။ ကုသလော၊ ကုသိုလ်သည်။
သာရမ္မဏာ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ တာယ၊ ထိုအလောတ
ကုသိုလ်၏။ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည် ။ပေ။ ပဏိမိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသည် မဟုတ်
လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဟူသော။ ကုသလာ၊
ကုသိုလ်သည်။ သာရမ္မဏာ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ တာယ၊ ထို နိဗ္ဗာန
ဓာတ်ဟူသော ကုသိုလ်၏။ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည် ။ပေ။ ပဏိမိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊
လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၀၄၆။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ သည်။ အနဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်
မရှိသည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ကုသလကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၉-ကျေနပ်သတိမဝဂ်

(၁၉၂) ၇-အစ္စန္ဒနိယာမကထာ

၀၄၇။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။ အစ္စန္ဒနိယာမတာ၊ စင်စစ် နိယာမ၏ အဖြစ်
သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ မာတုဿာတကော၊ အမိကို သတ်သူ
သည်။ အစ္စန္ဒနိယာမတာ၊ စင်စစ်နိယာမာပုဂ္ဂိုလ်လော။ ဣတိ။န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ပေ။

၀၄၀။ အတ္တိ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ အစွန္တနိယတဿ။ စင်စစ် နိယတ ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ။ ဓိ။ ဝိစိကိစ္ဆာ။ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

အစွန္တနိယတဿ ပုဂ္ဂလဿ။ ဓိ(သန္တာန်၌)။ ဝိစိကိစ္ဆာ။ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ မဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အစွန္တနိယတဿ ပုဂ္ဂလဿ။ သည်။ ဝိစိကိစ္ဆာ။ ကိ။) ပဟိနာ။ ပယ်အပ်ပြီလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ (ဝိစိကိစ္ဆာ။ ကိ။) သောတာပတ္တိ။ မဂ္ဂေန။ ဖြင့်။ (ပဟိနာ။ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

(ဝိစိကိစ္ဆာ။ ကိ။) ကတမေန မဂ္ဂေန။ ဖြင့်။ (ပဟိနာ။ နည်း။) ဣတိ။ သကဝါဒီ မေး။ အကုသလေန။ သော။ မဂ္ဂေန။ ဖြင့်။ (ပဟိနာ။ ပြီ။) ဣတိ။ ပရဝါဒီ ဖြေ။ အကုသလော။ သော။ မဂ္ဂေါ။ သည်။ နိယျာနိကော။ လော ။ ပေ။ အသံကိလေသိကော။ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ [“နိယျာနိကော”စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို မဟာဝင်, ဗဟဝိကထာ, ပုဒ်ရေ(၂၇၉)၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၀၄၉။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ။ သဿတဒိဋ္ဌိအားဖြင့်။ နိယတဿ။ နိယတ ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ။ ဓိ(သန္တာန်၌)။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

၀၅၁။ န ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ ဘိက္ခဝေ, ဣမ၊ ဤလောက၌။ ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော။ သည်။ ကေန္တကာဠကေဟိ။ ကေနံ ငြင်းညစ်ကုန်သော။ အကုသလေဟိ။ သော။ ဓမ္မေဟိ။ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော။ သည်။ ဟောတိ။ သော။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သကိံ။ တကြိမ်။ နိမုဂ္ဂေါ။ နှစ်မြုပ်သည်။ (သမာနော။ သော်။) နိမုဂ္ဂေါ။ နှစ်မြုပ်မြဲ နှစ်မြုပ်သည်သာ။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝတ္တိ နန ။ ပေ။

၀၅၂။ ဘဂဝတာ။ သည်။ ဣမ ။ ပေ ။ ဟောတိတိ။ ဟူ၍။ ဝတ္တိ။ ပြီ။ ဣတိ ကတွာ။ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ထေန စ ကာရဏေန။ ထိုအကြောင်း ကြောင့်လည်း။ ပုထုဇ္ဇနဿ။ ဓိ။ အစွန္တနိယာမတာ။ သည်။ အတ္တိ။ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ။ သည်။ ဘိက္ခဝေ, ဣမ၊ ဤ။ ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော။ သည်။ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ။ ဖော်၍။ နိမုဇ္ဇတိ။ မြုပ်၏။ ဣတိ, ဝတ္တိ။ ဟောဒတော်မူ အပ်ပြီ မဟုတ်လော။ သုတ္တန္တော။ သည်။ အတ္ထေဝ။ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သဗ္ဗကာလံ။ အလုံးစုံသော ကာလပတ်လုံး။ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ။ ၍။ နိမုဇ္ဇတိ။ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

ဝုတ္တံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ ဘိက္ခဝေ ဣဓ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော၊ သဉ္စ။ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ၊ ဖော်၍။ ဌိတော၊ တည်သည်။ ဟောတိ။ ဇ။ [ဣမာယ သဒ္ဓါဒိနံ ဌိတိယာ (တည်ခြင်းဖြင့်) ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ ဌိတော နာမ ဟောတိ။ သတ္တကင်္ဂုတ္တရုဋ္ဌိ၊ ဥဒကူပမသုတ်။ “သဒ္ဓါဒိနံ” ဌိ အာဒိဖြင့် ထို ပါဠိတော်၌လာသော “ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ၊ ဝိရိယ၊ ပညာ” တို့ကို ယူပါ။] ပေ။ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ဝိပဿတိ။ (သွားရမည့် အရပ်ကို) အထူးထူး အပြားပြား ရှု၏။ ဝိလောကေတိ။ (သွားရမည့် အရပ်ကို) ထိုထို ဤဤ ကြည့်၏။ [ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ ဝိပဿတိ ဝိလောကေတိတိ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဂန္ထဗ္ဗဒိသ ဝိပဿတိ ဝိလောကေတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။ “ဥတ္တရဏတိတ္ထံ ဩလောကေန္တော ဝိယ (လှန်မြှောက်ကြောင်း ဆိပ်ကမ်းကို ကြည့်သူကဲ့သို့) သောတာပန္နော” ဟု ဋီကာဝယ် ပါဠိတော်လာ ပုဂ္ဂိုလ်(၇) ယောက်၏ ဥပမာကို ပြရာ၌ ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ ဝိပဿတိ ဝိလောကေတိ” ဖြင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်သည် ဟု မှတ်ပါ။] ပေ။ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ပတရတိ။ (သွားထိုက်သော အရပ်သို့ ရှေးရှု) ကူးသွား၏။ [ပတရတိတိ ဂန္ထဗ္ဗဒိသဘိမုခေါ တရတိ နာမ။ - ထို အဋ္ဌကထာ။ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ ပတရတိတိ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂလော ကိလေသတနုတယ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဂန္ထဗ္ဗဒိသဘိမုခေါ တရတိ နာမ။ ထိုဋီကာ။] ပေ။ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ ပတိဂါဓပ္ပတ္တော၊ ထောက်တည်ရာကို ရသည်။ ဟောတိ။ [ပတိဂါဓပ္ပတ္တောတိ အနာဂါမိပုဂ္ဂလံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ထိုဋီကာ။] ဣတိ၊ ဝုတ္တံ။ မဟုတ်လော။ ပေ။

မှတ်ချက်။ ။ ပါဠိတော်ရင်း၌ ပုဂ္ဂိုလ်(၇) ယောက်လုံးကိုပြရာ ဝါကျ အားလုံး၌ “ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော” ဟူသော စကား ပါ၏။ ဤ၌ ပဌမ ဝါကျ၌သာ ထို စကားကိုပြ၍ နောက်ဝါကျများ၌ ပေဇျာလ မြှုပ် ထားသည်။

အစန္တနိယာမကထာ နိဋ္ဌိတော။

၁၉-ကျေနပ်သတိမဝဂ်
(၁၉၃) ဂ-ဣန္ဒြိယကထာ

ဂဗ္ဗု။ လောကိယံ၊ လောကီဖြစ်သော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓါခြေသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ လောကိယာ၊ လောကီဖြစ်သော။ သဒ္ဓါ။ သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ [လောကီသဒ္ဓါန္တေ၊ ဝိရိယိန္တေ၊ သတိန္တေ၊ သမာဓိန္တေ၊ ပညိန္တေ မရှိ။ လောကီ သဒ္ဓါ ဝိရိယ သတိ သမာဓိ ပညာတို့သာ ရှိသည်ဟု ပရဝါဒိ ယူသည်။ အနက်နည်းတူ ပေးပါ။]

သံသန္ဓနုပ္ပာယ်နာများ၌-“လောကိယော၊ သော။ မနော၊ စိတ်သည်။ အတ္တိ၊ မဟုတ်လော။ လောကိယံ၊ သော။ မနိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ မဟုတ်လော”စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၈၅၆။ လောကိယာနိ၊ လောကီဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ ဇလာ။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ ဘိက္ခဝေ၊ အဟံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ် အာသယာနုသယဉာဏ် ဟူသော ဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့်။ လောကံ၊ သတ္တလောကကို။ ဝေါလောကေန္ဓော၊ ကြည့်တော်မူလသော်။ အပ္ပရုဇက္ခေ၊ ပညာစက္ခု၌ နည်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟမြူရှိကုန်သော။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို၎င်း။ မဟာရုဇက္ခေ၊ ပညာ မျက်စိ၌ များသော ရာဂ ဒေါသ မောဟမြူရှိကုန်သော။ သတ္တေ၊ တို့ကို၎င်း။ တိက္ခိန္ဒြိယေ၊ ထက်သော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြိယကုန်သော။ သတ္တေ၊ တို့ကို၎င်း။ မုဒိန္ဒြိယေ၊ နွံ့သော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြိယကုန်သော။ သတ္တေ၊ တို့ကို၎င်း။ သွာကာရေ၊ ကောင်းသော သဒ္ဓါစသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော။ သတ္တေ၊ တို့ကို၎င်း။ ဒွါကာရေ၊ မကောင်းသော သဒ္ဓါစသော အခြင်းအရာ ရှိကုန်သော။ သတ္တေ၊ တို့ကို၎င်း။ [ဤပါဠိတော်၌ ဤပုဒ်မပါ။ အခြား ပါဠိတော်များအတိုင်း ထည့်၍ ပေးလိုက်သည်။] သုဝိညာပယေ၊ ဟောတော် မူအပ်သော အကြောင်းအရာကို လွယ်ကူစွာ သိစေအပ်ကုန်သော။ သတ္တေ၊ တို့ကို၎င်း။ ဒုဝိညာပယေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော အကြောင်းအရာကို ခဲယဉ်းစွာ သိစေအပ်ကုန်သော။ သတ္တေ၊ တို့ကို၎င်း။ [ဤပုဒ်လည်း ဤ ပါဠိတော်၌ မပါ။ အခြားပါဠိတော်များအတိုင်း ထည့်၍ ပေးလိုက်သည်။]

၁။ အပ္ပရုဇက္ခေ။ ။ပဥပက္ခိလသဘူတံ အပ္ပံ+ရာဂါဒိရဇံ ကေသယ (ဤပညာ မျက်စိ၏) ဣတိ အပ္ပရဇံ၊ အပ္ပရဇံ+အက္ခိ(ပညာစက္ခု)ယေသံ-သုတ်မဟာဝဂ္ဂုတိကာ၊ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်၊ ဤအလို-“အပ္ပရုဇက္ခေ-နည်းသော ရာဂစသော မြူရှိသော ပညာမျက်စိရှိကုန်သော”ဟု အနက်ပေးပါ။

၂။ သွာကာရေ။ ။သံဓမ္မောဟဝိနောဒနိယံ ပန...“ယေသံ အာသယာဒယော ကောဋ္ဌာသာ သုန္ဓရာ၊ တေ သွာကာရာ”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ (ထိုစကားသည်) ဣမာယ အတ္ထဝဏ္ဏနာယ အညဒတ္တု (စင်စစ်) သံသန္ဓတိ သမေတိ (နိုးနှောမိ၏ ညီညွတ်၏) ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ယာတာ သဒ္ဓါသမ္ပဒါဒိဝသေန အဇ္ဈာသယသ သုန္ဓရတာတိ (အကြံ့ ကြောင့် သဒ္ဓါသမ္ပဒါ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အဇ္ဈာသယ၏ ကောင်းသည်၏ အဖြစ် သည် ဖြစ်ရ၏၊ ထိုကြောင့်တည်း)။ --သုတ်မဟာဝဂ္ဂုတိကာ၊ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်၊ ဤအလို-“သွာကာရေ-ကောင်းသော အာသယစသော အဗ္ဗိအစုရှိကုန်သော”ဟု အနက်ပေးပါ။ အဓိပ္ပါယ်ကား အဋ္ဌကထာနှင့် မသွားပါ။

ပရလောကဝဇ္ဇတယဒဿာဝိနော^၁၊ တမလွန်လောက၊ အကုသိုလ်အပြစ်တို့ကို ဘေးအားဖြင့် ရှုကုန်သည်ဖြစ်၍။ [ပရလောကံတိ သမ္မဗ္ဗယံ၊ တံ ဒုက္ခာဝဟံ ဝဇ္ဇံ ဝိယ ဘယတော ပဿိတဗ္ဗံ (ထိုတမလွန်လောကကို ဒုက္ခကို ဆောင် တတ်သည်ဖြစ်၍ အကုသိုလ်အပြစ်ကဲ့သို့ပင် ဘေးအားဖြင့် ရှုထိုက်၏။) ဣတိ ဝုတ္တံ၊ “ပရလောကဉ္စေဝ+ဝဇ္ဇေ+ဘယတော+ပဿန္တိ”တိ။-သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပဓါနသုတ်ဋီကာ။] ဝိဟရန္တေ၊ နေကုန်သော။ အပေကဓမ္မေ၊ အချိုကုန် သော။ သတ္ထေ၊ ထိုကို၎င်း။ အဗ္ဗသံ၊ မြင်တော်မူရပြီ။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု။ ပေ။ [ဤသားခံကသုတ်ကို ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ မဟာခန္ဓက ပြဟ္မ- ယာစနကထာ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ၌လည်း နည်းတူ ဖွင့်သည်။ ထိုဋီကာ၌ ထူးခြားသော အဖွင့်များကို အောက်၌ ပြထားသည်။]

ကျေနဝိသတိမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုကျေနဝိသတိမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

အတီတေ ကိလေသေ ဇဟတီ ။ ပေ။ ပစ္စုပ္ပန္နေ ကိလေသေ ဇဟတီ။ (အတီတေ ကိလေသေ)စသော ပြဿနာ ၃-ရပ်ရှိသော ကိလေသဇဟန ကထာ၎င်း။ သုညတာ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ (သုညတာ သင်္ခါရက္ခန္ဓ- ပရိယာပန္နာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သုညတာကထာ၎င်း။ သာမညဖလံ အသင်္ခတံ၊ (သာမညဖလံ အသင်္ခတံ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သာမညဖလ ကထာ၎င်း။ ပတ္တိ အသင်္ခတာ၊ (ပတ္တိ အသင်္ခတာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ပတ္တိကထာ၎င်း။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ တထတာ အသင်္ခတာ၊ (သဗ္ဗဓမ္မာနံ တထတာ အသင်္ခတာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော တထတာကထာ၎င်း။ နိဗ္ဗာနဓာတု ကုသလာ၊ (နိဗ္ဗာနဓာတု ကုသလာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကုသလကထာ ၎င်း။ အတ္ထိ ။ ပေ။ နိယာမတာ၊ (အတ္ထိ ။ ပေ။ နိယာမတာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော အစ္စန္တနိယာမကထာ၎င်း။ နတ္ထိ ။ ပေ။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ (နတ္ထိ။ ပေ။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဗျူဟိယကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

၁။ ပရလောကဝဇ္ဇတယဒဿာဝိနော။ ။ သမ္မတ္တိဘဝတော ဝါ (တံနည်း ကား) အညတ္တာ ဝိပတ္တိဘဝေါ “ပရလောကော”တိ ဝုတ္တံ-“ပရ ။ ပေ။ ပဿန္တိ” တိ။- သုတ်မဟာဝဂ္ဂဋီကာ၊ မဟာပဓါနသုတ်အဖွင့်။ ဤဋီကာ၌ ပရလောကအရ အထက်၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၎င်း၊ ဤ၌ ပြအပ်သည့်အတိုင်း၎င်း ၂-နည်း ဖွင့်သည်။ ဤအလို-“ပရလောကဝဇ္ဇတယဒဿာဝိနော-သမ္မတ္တိဘဝမှ တပါးသော ဝိပတ္တိဘဝ၊ အကုသိုလ်အပြစ်တို့ကို ဘေးအားဖြင့် ရှုကုန်သည်ဖြစ်၍”ဟု ပေးပါ။

၂၀-ဝိသတိမဝဂ္ဂ

(၁၉၄) ၁-အသဉ္စိစ္စကထာ

၈၅၇။ အသဉ္စိစ္စ၊ သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မှု၍။ မာတရံ၊ ကို၊ ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါဗောဓပတု၊ ခွင်း၍။ အာနန္တရိကော၊ အာနန္တရိက ကံရှိသည်။ ဝါ၊ အာနန္တရိက ကံထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အသဉ္စိစ္စ ပါဏိ၊ ဟန္တာ၊ ရှိ။ ပါဏာတိပါတိ၊ ပါဏာတိပါတကံ ရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၈၅၈။ အသဉ္စိစ္စ။ ပေ။ အာမန္တာ။ အသဉ္စိစ္စ။ ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တန္တော၊ သည်။ အတ္တေဝ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒိ စစ်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ ပရဝါဒိ ဖြေ။) ပေ။

၈၆၀။ သံစာဘေဒကော၊ သည်။ အာနန္တရိကော၊ လော။ ဝါ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သံစာဘေဒကော၊ ထိုသည်။ အာနန္တရိကော၊ လော။ ဝါ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ဓမ္မသညိ၊ မမ္မဟု ဖြစ်သော သညာရှိသော။ သံစာဘေဒကော၊ သည်။ အာနန္တရိကော၊ လော။ ဝါ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၈၆၁။ သာဓကသုတ်ကို စူဠဝဂ္ဂ၊ သံစာဘေဒကက္ခန္ဓက၊ ဓာတိယဘာဏ- ဝါရ၊ ပုဒ်ရေ(၃၅၅)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။ ဤ၌ “အတ္ထိ” နေရာဝယ် ထို၌ “သိယာ” ဟု ရှိခြင်းသေ ထူး၏။

၈၆၂။ သာဓကသုတ်ကို တေရသမဝဂ်၊ ကပ္ပဋကထာ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။
အသဉ္စိစ္စကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၀-ဝိသတိမဝဂ်

(၁၉၅) ၂-ဉာဏကထာ

၈၆၃။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။ [“ပညာ” စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဓမ္မဝဝတ္ထာနဝါရ၊ ပညိန္ဒိယနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီး]

ဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၀-ဝိသတိမဂ်

(၁၉၆) ၃-နိရယပါလကထာ

၀၆၆။ နိရယေသု၊ ငရဲတို့၌။ နိရယပါလာ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ နိရယေသု၊ တို့၌။ ကမ္မကာရဏာ၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုတို့သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

မနုဿေသု၊ လူတို့၌။ ကမ္မကာရဏာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သည် မဟုတ်လော။ ကာရဏိကာ စ၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကို ပြုသူတို့သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ နိရယေသု ကမ္မကာရဏာ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။ ကာရဏိကာ စ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၀၆၇။ အတ္ထိ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ-ဣတော၊ ဤဘဝမှ။ ပဏန္ဒိ၊ မိမိ၏ ကံတို့သည် ပစ်ချအပ်သည်ဖြစ်၍။ ပရလောကပတ္တိ၊ တမလူန်ဘဝသို့ ရောက်သူ။ ဝေဿဘူ၊ ဝေဿဘူနတ်သည်။ န (ဟနတိ)၊ မညှဉ်းဆဲ။ ပေတ္တိရာဇာပိ၊ ပြိတ္တာမင်းသည်လည်း။ နော(ဟနတိ)၊ မညှဉ်းဆဲ။ သောမော၊ သောမ မည်သော။ ရာဇာ၊ မင်းသည်၎င်း။ ယမော၊ မည်သော။ ရာဇာ၊ သည်၎င်း။ ဝေဿဝ-ဏာ၊ မည်သော။ ရာဇာ စ၊ သည်၎င်း။ နော(ဟနတိ)၊ မညှဉ်းဆဲ။ တတ္ထ၊ ထို ငရဲတို့၌။ သကာနိ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ ကံတို့သည်။ ဟနန္တိ၊ ညှဉ်းဆဲကုန်၏။ ဣတိ ဝတ္ထိ နနု ။ပေ။

၀၆၈။ နတ္ထိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ-ဘိက္ခဝေ၊ တမေန်း၊ ထို ငရဲသားကို။ နိရယပါလာ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ ပဉ္စဝိဗေဒနံ နာမ၊ ၅-ပါးအပြား ရှိသော နောင်ဖွဲ့ခြင်းမည်သော။ ကာရဏိ၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ တတ္ထိ၊ လောလောဝူသော။ အယောခိလံ၊ သံတံကျင်ကို။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ဂမေန္တိ၊ ရောက်စေကုန်၏။ တတ္ထိ၊ သော။ အယောခိလံ၊ ကို။ ဒုတိယေ၊ သော။ ဟတ္ထေ၊ ၌။ ဂမေန္တိ၊ ကုန်၏ ။ပေ။ မဇ္ဈေ ဥရသ္မိံ၊ ရင်ဘတ်အလယ်၌။ ဂမေန္တိ၊ ကုန်၏။ သော၊ ထို ငရဲသားသည်။ တတ္ထိ၊ ထို ငရဲ၌။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ တိဗ္ဗာ၊ ထက်ကုန်သော။ ကဇ္ဈကာ၊ ခါးလပ်သော အရသာနှင့်တူလှန်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတို့ကို။ ဝေဒေတိ၊ ခံစားရ၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ တံ ပါပကမ္မံ၊ ထို မကောင်းမှုကိုသည်။ ဗျန္တိ၊ ကင်းသော အကြွင်းရှိသည် (အကြွင်း မရှိသည်)။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တာဝ စ၊ ထိုမျှလောက်လည်း။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ န ကရေတိ၊ မပြု။ ဣတိ။ ဝတ္ထိ နနု ။ပေ။

နတ္ထိံ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတော-ဘိက္ခဝေ၊ တမေနံ၊ ကိ။ နိရယပါလာ၊
 တို့သည်။ သံဝေသေတွာ၊ မြေကြီးပေါ်၌ အိပ်စေ၍။ [သံဝေသေတွာတိ
 သမ္ပဇ္ဇလိတာယ လောဟပထဝိယာ တိဂါဂုတံ အတ္တဘာဝံ နိပဇ္ဇာပေတွာ။
 ဥပရိပံ-ဋ္ဌ၊ ၃-ဝဂ်၊ ၉-သုတ်။ တိကဂုံတ္ထရ၌လည်း နည်းတူ ဖွင့်၏။] ကုဋ္ဌာရီဟိ၊
 ဒါးမတို့ဖြင့်။ တစ္ဆန္တိ၊ စုတ်ရွှေကြကုန်၏။ [ကုဋ္ဌာရီဟိတိ မဟာတိဟိ ဂေဟဿ
 ဧကပက္ခဆဒနမတ္တာဟိ ကုဋ္ဌာရီဟိ တစ္ဆန္တိ။ ထို အဋ္ဌကထာများ။] ပေ။
 ဘိက္ခဝေ တမေနံ နိရယပါလာ၊ ဥဒ္ဓံပါဒံ၊ အထက်၌ ခြေထောက်ရှိအောင်
 ၎င်း။ အဓောသိရံ၊ အောက်၌ ဦးခေါင်းရှိအောင်၎င်း။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။
 ဝါသီဟိ၊ စကောကြီး ပမာဏရှိသော ဒါးမတို့ဖြင့်။ တစ္ဆန္တိ၊ [မဟာသုပ္ပပ္ပ-
 မာဏာဟိ ဝါသီဟိ။ ထိုအဋ္ဌကထာများ။] ပေ။ ဘိက္ခဝေ တမေနံ နိရယ-
 ပါလာ၊ ရထေ၊ ရထား၌။ ယောဇေတွာ၊ ကပ်ယှဉ်စေ၍။ [သဒ္ဓိံ
 ယုဂယောတ္ထ ပက္ခရစက္က ကုဗ္ဗရပါဇနေဟိ သဗ္ဗတော ပဇ္ဇလိတေ ရဇထ
 (လမ်းပိုးကြီး ရံတိုင်ဘီး အုပ်ဆုံ နှင့်တံတို့နှင့်တကွ အစိတ်အပိုင်းအားလုံးပယ်
 လွန်စွာ တောက်လောင်နေသော ရထား၌) ယောဇေတွာ။ ထိုအဋ္ဌကထာ
 များ။] အာဓိတ္တာယ၊ လွန်စွာ တောက်ပသော။ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ၊ ဝန်းကျင်
 ပတ်ခြံ၊ အလုံတပြောင်ပြောင်၊ တောက်လောင်သော။ သဇောတိဘူတာယ၊
 မီးတောက် မီးလျှံနှင့်တကွဖြစ်သော။ [ဤ ၃-ပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သီလက္ခနိ
 ဘာသာဋီကာ၊ အမ္မဋ္ဌသုတ်၊ ဒါသိပုတ္တဝါဒကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ပထဝိယာ၊
 မြေ၌။ သာရေန္တိပိ၊ ရှေးရှုလည်း သွားစေကြကုန်၏။ ပစ္စာသာရေန္တိပိ၊
 တဖန်လည်း သွားစေကြကုန်၏။ ဝါ၊ ပြန်လည်း ပြန်စေကြကုန်၏။ ပေ။
 ဘိက္ခဝေ တမေနံ နိရယပါလာ၊ မဟန္တံ၊ ဘုံခုနစ်ဆင့်ရှိသော စုလစ်မုန်းချွန်
 အထုတ်ရှိသော အိမ်ကြီးတမျှ ကြီးလှစွာသော။ [မဟတန္တိ မဟာကုဋ္ဌာဂါရပ္ပ-
 မာဏံ။ ထိုအဋ္ဌကထာများ။ မဟာကုဋ္ဌာဂါရပ္ပမာဏန္တိ သတ္တဘူမကမဟာ-
 ကုဋ္ဌာဂါရပ္ပမာဏံ။ ထိုအင်္ဂုတ္တရဋီကာ။] အာဓိတ္တံ။ ပေ။ သဇောတိဘူတံ၊
 သော။ အင်္ဂါရပဗ္ဗတံ၊ မီးကျိုးတောင်သို့။ အာရောပေန္တိပိ၊ (အလုံ
 တပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော သံတင်းပုတ်တို့ဖြင့် ရိုက်နှက်ကာ)
 ထက်လည်း တက်စေကြကုန်၏။ [အာရောပေန္တိတိ သမ္ပဇ္ဇလိတေဟိ အယ-
 မုဂ္ဂရေဟိ ပေါထေန္တာ အာရောပေန္တိ။ ထိုအဋ္ဌကထာများ။] ဩရောပေန္တိပိ၊
 ဆင်းလည်း ဆင်းစေကြကုန်၏။ ပေ။

ဘိက္ခဝေ တမေနံ နိရယပါလာ၊ ဥဒ္ဓံပါဒံ၊ အထက်၌ ခြေရှိအောင်။
 အဓောသိရံ၊ အောက်၌ ဦးခေါင်းရှိအောင်။ ဂဟေတွာ၊ ဆွဲကိုင်၍။ တတ္တာယ၊
 လောလော ပူသော။ အာဓိတ္တာယ၊ သော။ ပေ။ သဇောတိဘူတာယ၊

သော။ လောဟကုမ္ဘိယံ၊ သံအိုး၌။ ပက္ခိပန္နိ၊ ထည့်ကြကုန်၏။ သော၊ ထို
 ငရဲသားသည်။ တတ္ထ၊ ထိုသံအိုး၌။ ဖေဏုဓမ္မဟင်္ဂ၊ အမြှုပ်ထအောင်။
 ပစ္စမာနော၊ ကျက်လသော်။ သကိမ္မိ၊ လည်း။ ဥဒ္ဓါ၊ အထက်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊
 ရောက်ရ၏။ သကိမ္မိ၊ လည်း။ အဓော၊ အောက်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သကိမ္မိ၊
 လည်း။ တိရိယံ၊ ဖိလာပတ်ဝန်းကျင်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သော၊ ထို ငရဲ
 သားသည်။ တတ္ထ၊ ထို သံအိုး၌။ ဒုက္ခာ ။ ဝေ၊ ဗျန္တိ ဟောတိ။ ဘိက္ခဝေ
 တမေနံ နိရယပါလာ၊ မဟာနိရယေ၊ အဝိစိငရဲကြီး၌။ [မဟာနိရယေတိ
 အဝိစိမဟာနိရယေ။ တိကင်္ဂုတ္တုဂဋ္ဌကထာ။] ပက္ခိပန္နိ၊ ထည့်ကုန်၏။ ပန၊
 ဆက်။ ဘိက္ခဝေ၊ သော မဟာနိရယော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။

စတုတ္ထဏ္ဍော၊ ၄-ထောင်ရှိ၏။ စတုဒ္ဓါရော၊ တံခါး ၄-ပေါက်
 ရှိ၏။ ဘာဂသော၊ အဖို့အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဝေစုအားဖြင့်။ မိတော၊
 နှိုင်းယှဉ်အပ်သည်။ (ဟုတူ၊ ၍။) ဝိဘတ္ထော၊ (ငရဲသားအားလုံးနှင့်
 ဆက်ဆံသော ကံသည်) ဝေဖန်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီ။ (ဝေစုတို့ကို
 ခွဲထား၍ ငရဲသားတို့၏ မကောင်းမှုကံက ဝေဖန်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီ-
 ဟူလို။) [ဘာဂသော မိတောတိ ဘာဂေ ဌပေတော ဝိဘတ္ထော။ ထို
 အဋ္ဌကထာများ။ ဝိဘတ္ထောတိ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တကသတ္တာနံ သာဓာရဏ-
 ကမ္မုနာ ဝိဘတ္ထော ဝိယ နိဗ္ဗတ္ထော။ ထိုဒီကာများ။] အယော-
 ပါကာရပရိယန္တော၊ သံတံတိုင်းဟူသော အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိ၏။
 (တနည်း) အယောပါကာရပရိယန္တော၊ သံတံတိုင်းသည် ထက်ဝန်း
 ကျင် ယူအပ်ပြီ။ [ပရိယန္တောတိ ပရိက္ခိန္တော။ ထိုအဋ္ဌကထာများ။
 အယောပါကာရေန+ပရိတော+အတ္ထော (ဂဟိတော)တိ အယော-
 ပါကာရပရိယန္တော။ ပရိက္ခိန္တော။ ဥပရိပဏ္ဏာသဒ္ဓိကာ။ ဤဒီကာ
 အလို ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌ “ပရိယန္တော”ဟု ရှိရမည်။
 အယသ၊ သံဖြင့်။ ပဋိကုဋိတော၊ မျောက်အပ်ပြီ။ ဝါ၊ မိုးအပ်ပြီ။
 [အယသတိ ဥပရိ အယပဓ္မေန ဓာမိတော။ ထိုအဋ္ဌကထာများ။]

တဿ၊ ထို အဝိစိငရဲကြီး၏။ အယာမယ၊ သံအတိပြီးသော။
 ဘူမိ၊ မြေသည်။ ဇလိုတာ၊ အလှူတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်၏။
 တေဇသ၊ မီးနှင့်။ ယုတာ၊ ယှဉ်၏။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။
 သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ယောဇနသတံ၊ ယူဇနာတရာတိုင်အောင်။
 ဖရိတွာ၊ ပြန်နှံ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ ဝတ္ထံ နန ။ ပေ။

နိရယပါလကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၀-ဝိသတိမဂ်

(၁၉၇) ၄-တိရစ္ဆာနကထာ

၀၆၉။ ဒေဝေသု၊ နတ်တို့၌၊ တိရစ္ဆာနဂတော၊ တိရစ္ဆာန်တို့သည်။ အတ္ထိ၊
 လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တိရစ္ဆာနဂတေသု၊ တိရစ္ဆာန်တို့၌။ ဒေဝါ၊
 တို့သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ ဒေဝလောကော၊
 နတ်ပြည်သည်။ တိရစ္ဆာနယောနိ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာ ဌာနလော။
 ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်တို့၌။ ကိဋ္ဌာ၊ ပေါက်ဖတ်
 တို့သည်၎င်း။ ပဋ္ဌင်္ဂါ၊ နံကောင်တို့သည်၎င်း။ မတသ၊ ခြင်တို့သည်၎င်း။
 ဣတိ။ မကသာ၊ ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ရှုပသိဒ္ဓိဘာသာဒီကာ၊ ဒွန်သမာသ်ခဏ်း၌
 စိစစ်ထားသည်။ ပဋ္ဌင်္ဂါ၏ အနက်ကို အဘိဓာန်နိဿယအတိုင်း ပေးသည်။
 ထိုနိဿယ၌ (တ)ဝမ်းပူဖြင့် ရှိသည်။ မက္ခိကာ၊ ယင်တို့သည်၎င်း။ အဟိ၊
 မြေတို့သည်၎င်း။ ဝိစ္ဆိကာ၊ ကင်းမြီးကောက်တို့သည်၎င်း။ သတပဒီ၊ ကင်းခြေ
 များတို့သည်၎င်း။ ဂဏ္ဍုပ္ပါဒါ၊ တီတို့သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

၀၇၀။ နတ္ထိ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်တို့၌။ ဧဝဝဏော နာမ၊
 ဧဝဝဏ်မည်သော။ ဟတ္ထိနာဂေါ၊ ဆင်ပြောင်ကြီးသည်။ အတ္ထိ နနု၊ ရှိသည်
 မဟုတ်လော။ သဟဿယုတ္တံ၊ သိန္ဓောမြင်းတထောင် ကပ်ယှဉ်အပ်သော။ ဒိဗ္ဗံ၊
 နတ်၌ဖြစ်သော။ ယာနံ၊ ယာဉ်သည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

၀၇၁။ အတ္ထိ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်တို့၌။ တတ္ထိဗန္ဓာ၊ ဆင်ထိန်း
 တို့သည်၎င်း။ အဿဗန္ဓာ၊ မြင်းထိန်းတို့သည်၎င်း။ ယာဝသိကာ၊ ဆင် မြင်း
 တို့အား မုယောအစာကို ကျွေးသူတို့သည်၎င်း။ ကာရဏိကာ၊ ဆင် မြင်း
 တို့ကို ညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက် ဆုံးမတတ်သော ဆင်ဆရာ မြင်းဆရာတို့သည်၎င်း။
 ဘတ္တကာရကာ၊ ဆင်စာ မြင်းစာကို ပြုလုပ်သူတို့သည်၎င်း (ဆင်စာ မြင်းစာ
 ချက်သူတို့သည်၎င်း)။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

တိရစ္ဆာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၀-ဝိသတိမဂ်

(၁၉၈) ၅-မဂ္ဂကထာ

၀၇၂။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပဉ္စဂီကော၊ ၅-ပါးသော အင်္ဂါရှိသလော။
 ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတော၊ သည်။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။
 ဝုတ္ထော နနု၊ လော။ သေယျထိဒံ၊ ထို ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော မဂ်ဟူသည့်
 အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း ။ ပေ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ ဣတိ။
 အာမန္တာ ။ ပေ။

ပဉ္စဂီကော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ-

မဂ္ဂါနံ၊ ဇဗ်မဂ် စသောမဂ်၊ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတမဂ်တို့ထက်။ အဋ္ဌဂီ-
 ကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ သေဋ္ဌော၊
 ချီးမွမ်းအပ် မြတ်၏။ [မဂ္ဂါနမဋ္ဌဂီကောတိ ဇဗ်မဂ္ဂါဒေယော ဝါ
 ဟောန္တု၊ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတမဂ္ဂါ ဝါ၊ တေသံ သဗ္ဗေသမ္ပိ မဂ္ဂါနံ ။ပေ။
 အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ သေဋ္ဌော ဥတ္တမော။ ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ၊ မဂ္ဂဝဂ်၊ ပဉ္စသတ
 သိက္ခ၊ဝတ္ထု။] သစ္စာနံ၊ ဝစီသစ္စာ၊ သမ္မုတိသစ္စာ၊ ဒိဋ္ဌိသစ္စာ၊ ပရမတ္ထ
 သစ္စာတို့ထက်။ စတုရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ပဗ္ဗါ၊ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ
 အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ ဝါ၊ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်
 ဝိဟာတော်မူအပ်သော အရိယသစ္စာတို့သည်။ (သေဋ္ဌော၊ ချီးမွမ်းအပ်
 မြတ်ကုန်၏။) [အဗ္ဗင်္ဂကို အောက်၌ ပြထားသည်။] ဓမ္မာနံ၊ တရား
 တို့ထက်။ ဝိရာဂေါ၊ မထပ်မက်ကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်တရားသည်။
 သေဋ္ဌော၊ ချီးမွမ်းအပ် မြတ်၏။ ဒွိပဗါနဉ္စ၊ အခြေ ၂-ချောင်းရှိသော
 သတ္တဝါတို့ထက်လည်း။ စက္ခုမာ၊ ငါးပါးသော စက္ခုရှိတော်မူသော
 မြတ်စွာဘုရားသည်။ (သေဋ္ဌော၊ ချီးမွမ်းအပ် မြတ်တော်မူ၏။)
 [စ-သဒ္ဓေါ၊ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော၊ အရူပဓမ္မေ သမ္ပိဏ္ဏေတိ။ တသ္မာ၊
 အရူပဓမ္မာနမ္ပိ တထာဂတော သေဋ္ဌော ဥတ္တမော။ ထိုအဋ္ဌဂတထာ။]
 ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

ဂဂု။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ မဂ္ဂင်္ဂံ၊ မဂ္ဂင် မဟုတ်လော။ သာ စ၊ ထို
 သမ္မာဝါစာသည်လည်း။ န မဂ္ဂေါ၊ မဂ် မဟုတ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မဂ္ဂင်္ဂံ၊ မဂ္ဂင် မဟုတ်လော။ သာ စ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိ
 သည်လည်း။ န မဂ္ဂေါ၊ မဂ် မဟုတ်သလော။ ဣတိ။ န ဖော်ဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ။ပေ။

၁။ သစ္စာနံ စတုရော ပဗ္ဗါ။ သစ္စာနံ စတုရော ပဗ္ဗါတိ “သစ္စံ တဏှော န
 ကုဗ္ဗေယျာ”တိ အာဝတံ ဝစီသစ္စံ ဝါ ဟောတု။ “သစ္စော မြာယုဏော သစ္စော
 ဧတိယော”တိအာဒိဘေဒံ သမ္မုတိသစ္စံ ဝါ၊ “ဣဒမေဝ သစ္စံ မောသမညံ”တိ
 ဒိဋ္ဌိသစ္စံ ဝါ၊ “ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ”တိအာဒိဘေဒံ ပရမတ္ထသစ္စံ ဝါ ဟောတု သဗ္ဗေသမ္ပိ
 ဣဒမေသံ သစ္စာနံ (တို့ထက်) ပရိဇာနိတဗ္ဗဋ္ဌေန (ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သည်၏ အဖြစ်
 ဟူသော အနက်အားဖြင့်၎င်း)၊ သစ္စိကာတဗ္ဗဋ္ဌေန (မျက်မှောက်ပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်
 ဟူသော အနက်အားဖြင့်၎င်း)၊ ပဟာတဗ္ဗဋ္ဌေန (ပယ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 အနက်အားဖြင့်၎င်း)၊ ဘာဝေတဗ္ဗဋ္ဌေန (ဖြစ်စေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်
 အားဖြင့်၎င်း)၊ ဧကပဋိဝေဓဋ္ဌေန စ (တပြိုင်နက် ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်ကုန်သည်၏
 အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း)၊...တထပဋိဝေဓဋ္ဌေန ၃(အမှန်အတိုင်း ထိုးထွင်း၍
 သိထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း) “ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ”တိ
 အာဒိယော စတုရော ပဗ္ဗါ သေဋ္ဌာ နာမ။ ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ၊ မဂ္ဂဝဂ်၊ ပဉ္စသဘာဝိက္ခ၊ဝတ္ထု။

၀၇၄။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါ ရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ (ဇဟာတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဟဂဝံတာ၊ ပုဗ္ဗေဝံ၊ မဂ်မရမီ ရှေးဦးကပင်။ တနည်း-ပုဗ္ဗေဝံ၊ ဝိပဿနာ အားမထုတ်မီ ရှေးဦးကပင်။ [အောက်၌ အဖွင့်များ ပြုထားသည်။] အဿ၊ ထို ရဟန်း၏။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်၎င်း။ ဝစီကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ အာဇီဝေါ၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းသည်၎င်း။ သုပရိသုဒ္ဓေါ၊ အလွန် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ပြီးသည်။ ဇဟာတိ၊ ၎င်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့ (ဤနည်း အားဖြင့်)။ အဿ၊ ထို ရဟန်း၏။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊

၁။ ပုဗ္ဗေဝံ ။ပေ။ ဇောတိ။ ။ပုဗ္ဗေဝံ ခေါ် ပနဿာတိ အဿ တိတ္တုနော ဝါစာကမ္မန္တာဇီဝါ ပုဗ္ဗသုဒ္ဓိတာ နာမ (ဝစီကံ၊ ကာယကံ၊ အာဇီဝတို့သည် မဂ်မရမီ ရှေးဦးစွာ စင်ကြယ်သော မဂ္ဂင်တို့မည်သည်ဖြစ်၍) အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပရိသုဒ္ဓါဝ ဟောန္တိ။ ဒိဋ္ဌိသင်္ဂဟဝါယာမသတိသမာဓိသင်္ခါတာနိ ပန ပဉ္စဂါနိ သဗ္ဗတ္တကကာရာ- ပကင်္ဂါနိ နာမ(သီလစင်ကြယ်စေမှု၊ စိတ်ကို အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားမှု၊ ဝိပဿနာ အားထုတ်မှု၊ မဂ်ဖြင့် ပယ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့ကို ပယ်မှုဟူသော မဂ်၏အဆောက် အအုံ ကိစ္စအားလုံးကို ပြုစေသော မဂ္ဂင်တို့မည်၏)။ ဧဝံ လောကုတ္တရပဂ္ဂေါ အဋ္ဌဂီကော ဝါ သတ္တဂီကော ဝါ ဇောတိ။-ဥပရိပံ၊ ဋ္ဌ၊ သဋ္ဌာယတနဝင်၊ မဟာ သဋ္ဌာယတနိကသုတ်။

ထို့နောက်။ ။ပုဗ္ဗသုဒ္ဓိကာတိ မဂ္ဂပုတ္တိတော၊ ဝိပဿနာရမ္မတော ဝါ ပုဗ္ဗေဝ သုဒ္ဓါ။ တေနာဟ “အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပရိသုဒ္ဓါဝ ဟောန္တိ”တိ။ သဗ္ဗတ္တကကာရာ- ပကင်္ဂါနိတိ သီလဝိသောနေဿ၊ စိတ္တသမာဓာနဿ၊ ဝိပဿနာတိယောဂဿ၊ မဂ္ဂေန ပဟာတဗ္ဗကိလေသ ပဟာနဿာတိ သဗ္ဗဿပိ မဂ္ဂသမ္ဘာရကိစ္စဿ ကာရာ- ပကင်္ဂါနိ။ အဋ္ဌဂီကော ဝါတိ ပဋ္ဌမဇ္ဈာနိကော ဝါ အဋ္ဌဂီကော၊ ဒုတိယဇ္ဈာနိကောဝါ သတ္တဂီကော ဟောတိ။

၆ တဏှဝါဒီ။ ။ဤ၌ ပရဝါဒီကို ထို အဋ္ဌကထာ၌ ဝိတဏှဝါဒီဟု ဆိုထား၏။ ထို ဝိတဏှဝါဒီ၏ အယူကို သိဖို့ရန် ထို ပါဠိတော်ကို ပြပါဦးမည်။-(၁) ယာ ဝတထာဘူတဿ (ဝဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာနှင့် တက္ကမြစ်သော ကုသိုလ်စိတ်၏ သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော စေတနာသုန္ဒနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်စေ ခုတ်ရဟန်း၏) ဒိဋ္ဌိ၊ သာဿ ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ (ထိုရဟန်း၏ ထိုဒိဋ္ဌိသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်၏) (၂) ယော တထာဘူတဿ သင်္ကခပ္ပေါ၊ သွာဿ ဟောတိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ။ (၃) ယော တတာ- ဘူတဿ ဝါယာမော၊ သွာဿ ဟောတိ သမ္မာဝါယာမော။ (၄) ယာ တတာ- ဘူတဿ သတိ၊ သာဿ ဟောတိ သမ္မာသတိ။ (၅) ဧယာ တထာဘူတဿ သမာဓိ၊ သွာဿ ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ။ (၆, ၇, ၈) ပုဗ္ဗေဝ ခေါ် ပနဿ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ အာဇီဝေါ သုပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ... ဧဝမဿာယံ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ ဘာဝနာပါရိပုရိံ ဂစ္ဆတိ။ ဤပါဠိတော်၌ “ယာ တထာဘူတဿ ဒိဋ္ဌိ ။ပေ။ သုပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ” ဟူသော ပါဠိတစိတ်တပိုင်းကိုသာကြည့်၍ လောကုတ္တရမဂ်ကို “ပဉ္စဂီက”ဟု ဝိတဏှဝါဒီ ယူလိုသည်။ ထိုအယူကို “ဧဝမဿာယံ”စသော အဆက်

သော။ အယံ မဂ္ဂေါ။ သညံ။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ။ ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံ လုံလောက်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ။ ရောက်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

ဂဉ္စ။ ပဉ္စဂီကော ။ပေ။ အာမန္တံ။ ဘဂဝတာ၊ သုတဒ္ဓါ၊ ဒ္ဓ။ ယသ္မိံ မေဓဝိနယေ။ အကြင်တရားဖြင့် ဆုံးမရာ သာသနာ၌။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ။ ကိ။ န ဥပလဗ္ဗတိ။ မရအပ်။ တတ္ထ။ ထို

ဖြစ်သော ပါဠိတော်ဖြင့် တားမြစ်ဖို့ရန် အဋ္ဌကထာဆရာ ညွှန်ပြသည်။ မှန်၏-ထိုပါဠိ တော်၌ “အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ”ဟု ဟောတော်မူ၏။

အဋ္ဌကထာ။ ။ဝိတဏှဝါဒီ ပန “ယာ တထာဘူတဿ ဒိဋ္ဌိ”တိ ဣမမေဝ သုတ္တပစ္စေသံ ဂဟေတွာ “လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ ပဉ္စဂီကော”တိ ဝဒတိ။ သော (ထို ဝိတဏှဝါဒီကို) “ဝေမဿာယံ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ ဘာဝနာပါရိပုရိံ ဂစ္ဆတိ”တိ ဣမိနာ အနန္တဒဝစနေနေဝ ပဋိသေမိတဗ္ဗော။ [ဣမမေဝ သုတ္တပဒေသံ ဂဟေတွာတိ “ယာ တထာဘူတဿ ဒိဋ္ဌိ”တိအာဒိနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိနံ ပဉ္စန္ဒိယေဝ စသ္မိံ ဌာနေ (ထို ပါဠိရုပ်၌) ဂဟိတတ္ထာ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ “ပဉ္စဂီကော”တိ ဝဒတိ။-ထို ဋီကာ။]

အဋ္ဌဂီကမင်ဖြစ်ပုံ။ ။ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ အာဇီဝတို့ကို “ပုဗ္ဗေဝ သုပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ”ဟု ဟောတော်မူအပ်စေကာမူ မဂ်၏ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိမှု၊ သမုဒယကို ပယ်မှု-စသော ကိစ္စတို့မှာ သမုစ္ဆေဒဝိရတိနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့် မဂ်ဇောဉ် သမ္မာဒိဋ္ဌိ စသော (သဗ္ဗတ္ထကကာရာပကင်ဖြစ်သော) မဂ္ဂင် ၅-ပါးတို့ချည်းသာ ပြည့်စုံ ကုန်သည်။ မဟုတ်၊ ဝိရတိ ၃-ပါးနှင့်တကွ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလုံးပင် ပြည့်စုံကြသည်။ မှန်၏- မဂ်ဇောဉ် မိစ္ဆာဝါစာ စသည်ကို ပယ်ရှာ၍ သမ္မာဝါစာ စသော ဝိရတိတို့လည်း ဖြစ်ကြရသည်။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စဂီကမင်မည်သည် မရှိ။ အဋ္ဌဂီကမင်သာ ရှိသည်။

အဋ္ဌကထာ။ ။ဥတ္တရိ စ (ထိုထက် အလွန်လည်း) ဧဝံ သညာပေတဗ္ဗော- လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ ပဉ္စဂီကော နာမ နတ္ထိ။ ဣမာနိ ပန ပဉ္စ သဗ္ဗတ္ထကကာရာပကင်္ဂါနိ ဝိရတိဝသေန ပူရေန္တိ (ဝိရတိတို့နှင့် စပ်သဖြင့် ပြည့်စုံရကုန်၏)။ “ယာ စတုတံ ဝစီဓုရိတေတိ အာရတိ ဝိရတိ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တဓိရတိသု ဟိ မိစ္ဆာဝါစံ ပဗဇတိ။ သမ္မာဝါစံ ဘာဝေတိ။ ဧဝံ သမ္မာဝါစံ ဘာဝေန္တဿ (ဖြစ်စေသော ရဟန်း၏ သန္တာန်၌) ဣမာနိ ပဉ္စဂီကာနိ န ဝိနာ၊ သဟေဝ ဝိရတိယာ ပူရေန္တိ (ဤ မဂ္ဂင် ၅-ပါးတို့သည် ဝိရတိနှင့်မကင်းမူ၍ အတူသာ ပြည့်စုံကုန်၏)။ သမ္မာကမ္မန္တာဇီဝေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဣတိ ဝစီကမ္မာဒိနိ အာဒိတော(မဂ်မရမီ အစမှ တနည်း-ဝိပဿနာ အားမထုတ်မီ အစမှ) ပဋ္ဌာယ ပရိသုဒ္ဓါနေဝ ဝတ္ထန္တိ။ ဣမာနိ ပန ပဉ္စ သဗ္ဗတ္ထက- ကာရာပကင်္ဂါနိ ဝိရတိဝသေန ပူရေန္တိတိ ပဉ္စဂီကော မဂ္ဂေါ နာမ နတ္ထိ။ သုတဒ္ဓသုတ္တေပိ စေတံ ဝုတ္တံ-“ယသ္မိံ” ခေါ် သုတဒ္ဓ မေဓဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ”တိ။ အညေသု စ အနေကေသု သုတ္တသတေသု အဋ္ဌဂီကောဝ မဂ္ဂေါ အာဂတောတိ။ [သဟေဝ ဝိရတိယာ ပူရေန္တိ၊ သမုစ္ဆေဒဝိရတိယာ ဝိနာ ဒုက္ခပရိညာဒိနံ အသမ္ဘဝ- တော။-ဋီကာ။]

သခသနာ၌။ သမဏောပိ၊ ပဌမသောတာပန်ရဟန်းကိုလည်း။ န ပုပလဗ္ဗတိ၊ မရဏဝိ၊ [ပဌမော သောတာပန္နသမဏောပိ တတ္ထ နတ္ထိ။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂ-၄၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်။] တတ္ထ၊ ထို သာသနာ၌။ ဒုတိယော၊ ဒုတိယဖြစ်သော။ သမဏောပိ၊ သကဒါဂါမ်ရဟန်းကိုလည်း။ န ပုပလဗ္ဗတိ၊ တတ္ထ၊ ။ တတိယော၊ သော။ သမဏောပိ၊ အနာဂါမ်ရဟန်းကိုလည်း။ န ပုပလဗ္ဗတိ၊ တတ္ထ၊ ။ စတုတ္ထော၊ သော။ သမဏောပိ၊ ရဟန္တာ ရဟန်းကိုလည်း။ န ပုပလဗ္ဗတိ။ စ၊ အန္တယ။ သုတဒ္ဓ၊ ဒ္ဓ။ ယသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ ။ ပေ။ သုတဒ္ဓ၊ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤ တရားသဖြင့် ဆုံးမရာ ငါတုရား၏ သာသနာ တော်၌ ။ ပေ။ ပုပလဗ္ဗတိ၊ ရဏဝိ။ သုတဒ္ဓ၊ ဣဓေဝ၊ ဤ ငါတုရား၏ သခသနာတော်၌သာ။ [ဣဓေဝါတိ ဣမသ္မိံ ယေဝ သာသနေ၊ အယံ ပန နိယမော (ဤ အမြဲသတ်မှတ်တတ်သော ဝေ-သဒ္ဓါကို) သေသပဓေသုပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။- မူလပဏ္ဏာသ- ဌ၊ သီဟနာဒဝဂ်၊ စူဠသီဟနာဒသုတ်။] သမဏော၊ ပဌမ သောတာပန်ရဟန်းကို။ (ပုပလဗ္ဗတိ)။ ဣ(ဝေ)၊ ။ သာ။ ဒုတိယော၊ သော။ သမဏော၊ သကဒါဂါမ်ရဟန်းကို။ (ပုပလဗ္ဗတိ)။ ဣ(ဝေ) တတိယော သမဏော (ပုပလဗ္ဗတိ)။ ဣ(ဝေ) စတုတ္ထော သမဏော (ပုပလဗ္ဗတိ)။ ပရပ္ပဝါဒါ၊ ဤ သာသနာတော်အယူမှ တပါး သော အယူရှိသူတို့၏ ပြောဆိုကြောင်း (၆၂)ပါးသော မိစ္ဆာအယူတို့သည်။ အညေဟိ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၊ သိအောင် အားထုတ် ကုန်သော။ သမဏောပိ၊ အာရဒ္ဓဝိပဿက ၄-ယောက်၊ မဂ္ဂု၊ ၄-ယောက်၊

၁။ သုညာ ။ ပေ။ သမဏောပိ။ ။ သုညာ၊ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏောတိတိ စတုန္တံ မဂ္ဂါနံ အတ္ထာယ အာရဒ္ဓဝိပဿကေတိ စတုဟိ၊ မဂ္ဂုဋ္ဌဟိ စတုဟိ၊ ဖလဋ္ဌေဟိ စတုဟိတိ ဣဒသဟိ သမဏောပိ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ တုတ္ထာ ရိတ္တာက။- သုတ်မဟာဝဂ္ဂ-၄၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၊ သုတဒ္ဓပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထုအဖွင့်။ သုညာတိ ရိတ္တာ တုတ္ထာ၊ ပရပ္ပဝါဒါတိ စတ္တာရော သဿတဝါဒါ။ ပေ။ ဗြဟ္မဇာလေ အာဝတာ ဣသဋ္ဌိ ဝိဋ္ဌိယော ဣတော ဗာဟိရာနံ ပရေသံ+ဝါဒါ ပရပ္ပဝါဒါ နာမ၊ တေ သဗ္ဗေပိ (ထို ပရပ္ပဝါဒ အားထိုးတိုသည်လည်း) ဣမေဟိ စတုဟိ ဖသဋ္ဌသမဏောတိ သုညာ ။ ပေ။ ဣဒသဟိ သမဏောပိ သုညာ။-မူလဝ-၄၊ သီဟနာဒဝဂ်၊ စူဠသီဟ-နာဒသုတ်။ စတုက္ကဝိတ္တရ-၄၊ ၅-ဝံ၊ ၄-ငင်၊ ၁၀-သုတ်။ ပဝဒန္တိ ခေတဟိတိ ပဝါဒါ၊ ဝိဋ္ဌိဂတိကာနံ နာနာဝိဋ္ဌိပိကာ သမယာတိ အာဟ “စတ္တာရော သဿတဝါဒါ”တိ အာပိ။-ထို ဋီကာများ။ ပရပ္ပဝါဒါတိ ပရေသံ အညတိတ္ထိယဒနံ+နာနပုကာရဝါဒါ တိတ္ထာယတနာနိ။-သာရတ္ထ၊ တတိယပါရာဇိက။

၂။ အညေဟိ။ ။ စတုက္ကဝိတ္တရပါဠိတော်၊ မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် စာအုပ် များ၌ “အညေဟိ”ဟု မူတုံပြု၏။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော် စာအုပ်၌ “အညေ”ဟု တူတိသဒ္ဓါ မပါသော မူတုံကို ပြု၏။ အဋ္ဌကထာ ဋီကာများ၌ကား ထိုပုဒ်ကို ထုံးဝ မတွေ့ရ။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ၌လည်း “သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏောတိတိ”ဟု

ဓလေဋ္ဌ ၄-ယောက်ဟူသော သမဏတို့မူ။ သုညာ၊ ကင်းဆိတ်ကုန်၏။ ဣတိ ဝံတ္တံ နန္ဒံ ။ပေ။

မဂ္ဂကထာ နိဋ္ဌိတော။

၂၀-ဝိသတိမဂ်

(၁၉၉) ၆-ဉာဏကထာ

၈၇၆။ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော တည်ရာ အကြောင်း ရှိသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ လောကုတ္တရဉာဏာနိ၊ လောကုတ္တရာဉာဏ်တို့သည်။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးတို့လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ။ပေ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂါ၊ သောတာပတ္တိမဂ်တို့သည်။ ဒွါဒသ၊ တို့လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ။ပေ။

၈၇၇။ သာဓကပါဠိကို စတုတ္ထဝဂ်၊ နိယာမောက္ကန္တိကထာ၌ အနက် ပေးခဲ့ပြီ။ (၁) “ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ မေ ။ပေ။ အာလောကော ဥဒပါဒိ” ဟူသော ပါဠိရုပ်ဖြင့် သစ္စဉာဏ်ကို ပြတော်မူသည်။ (၂) “တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ပရိညေယျန္တိ မေ ။ပေ။ အာလောကော ဥဒပါဒိ” ဟူသော ပါဠိရုပ်ဖြင့် ကိစ္စဉာဏ်ကို ပြတော်မူသည်။ (၃) “တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ပရိညာတန္တိ မေ ။ပေ။ အာလောကော ဥဒပါဒိ” ဟူသော ပါဠိရုပ်ဖြင့် ကတဉာဏ်ကို ပြတော်မူသည်။ နောက်သစ္စာ ၃-ပါး၌လည်း နည်းမှီ၍ ဉာဏ် ၃-ပါးစီ ပြတော်မူပုံကို သိပါ။ ဤသို့ သစ္စာ ၄-ပါး၌ ၃-ပါးစီအားဖြင့် တဆယ့်နှစ်ပါးသော ဉာဏ်ကို “ဒွါဒသဝတ္ထုကံ ဉာဏံ” ဟု ရိုသ်သည်။

ဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတော။
ဝိသတိမော ဝဂ္ဂေါ။

တဝါကျလုံးကို သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ပြု၏။ ထိုပုဒ်သရ ကျန်၏။ သံဝဏ္ဏနာ၌လည်း “ဒွါဒသဟိ သမဏေတိ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ တုစ္စာ ရိတ္တကာ” ဟု ထိုပုဒ်၏အနက် မပါ။ ထို့ကြောင့် ထိုမူရင်း မူကွဲအားလုံးသည် မူလပါဠိ ဟုတ်ဟန်မတူ။ အညေဟိ၌ အာပုဗ္ဗ+ဉာဇာတ်၊ အ-ပစ္စည်းဟုကြံ၍ သမဏေတိ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် အနက်ပေးခဲ့သည်။ “အညေ” ဟူသောမူကွဲကို အတည်ပြုလိုလျှင် “အညေ၊ သာသနာတော်အယူမှ တပါးကုန်သော။ ပရပ္ပဝါဒါ၊ တပါးသော တိတ္ထိတို့၏ အမျိုးမျိုး ပြောဆိုကြောင်း မိစ္ဆာအယူတို့သည်။ သမဏေတိ၊ တို့မှ။ သုညာ၊ ကုန်၏” ဟု ပေးပါ။ “အညေတိ” ဟူသော မူကွဲ၌ ဣတိ သဒ္ဓါမှာ အနက် မရသောကြောင့် ထိုမူကွဲ မကောင်းပါ။ [ပရပ္ပဝါဒ အရ (၆၂)ပါး သော မိစ္ဆာအယူ ဟူသည်လည်း တပါးသော တိတ္ထိတို့၏ သာသနာပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသဋီကာ၊ ခေတ္တ အခေတ္တကို ဖွင့်ခင်း၌ “တေသံ ပရပ္ပဝါဒ- လာသနာနံ အခေတ္တတာ ခေတ္တတာ စ” ဟု မိန့်သည်။]

(ဣဒံ ကား) တဿ၊ ဓါ။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

မတုဿာတကော အာနန္တရိကော ။ ပေ ။ သံသတေဒကော အာနန္တရိ-
ကော၊ (မာတုဿာတကော) စသော ပြဿနာရှိသော အသင်္ခါစွကထာတည်း။
နတ္ထိ ပုထုဇ္ဇနဿ ဉာဏံ၊ (နတ္ထိ ပုထုဇ္ဇနံဿ ဉာဏံ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော
ဉာဏကထာတည်း။ နတ္ထိ နိရယေသု နိရယပါလာ၊ (နတ္ထိ နိရယေသု နိရယ-
ပါလာ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော နိရယပါလာကထာတည်း။ အတ္ထိ ဒေဝေသု
တိရစ္ဆာနဂတာ၊ (အတ္ထိ ဒေဝေသု တိရစ္ဆာနဂတာ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော
တိရစ္ဆာနကထာတည်း။ ပဉ္စဂိကော မဂ္ဂေါ၊ (ပဉ္စဂိကော မဂ္ဂေါ) ဟူသော
ပြဿနာရှိသော မဂ္ဂကထာတည်း။ ဒွါဒေသ ။ ပေ၊ လောကုတ္တရံ၊ (ဒွါဒေသ ။ ပေ၊
လောကုတ္တရံ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဉာဏကထာတည်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

စတုတ္ထော ပဏ္ဍာသကော (နိဋ္ဌိတော) ။

(ဣဒံ ကား) တဿ၊ ထို စတုတ္ထပဏ္ဍာသကမ်။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

နိဂ္ဂဟော၊ အစဉ် နိဂ္ဂဟကထာရှိသော သောဠာမဝဂ်တည်း။ ပုညသဉ္စယော၊
အစဉ် အရဟတော ပုညပစ္စယကထာရှိသော သတ္တရသမဝဂ်တည်း။ အဠာသိ၊
အစဉ် အဠာသိဟူသော ပုဒ်ရှိသော မနုဿလောကကထာရှိသော အဠာရသမ
ဝဂ်တည်း။ အတိတေန၊ အတိတသဒ္ဓါရှိသော ကိလေသဗဟနကထာရှိသော
ကောနဝိသတိမဝဂ်နှင့်တကွ။ မာတုဿာတကော စ၊ မာတုဿာ(ကော)ဟူသော
ပုဒ်ရှိသော အသင်္ခါစွကထာရှိသော ဝိသတိမဝဂ်တည်းတည်း။

၂၁-ဧကဝိသတိမဝဂ္ဂ

(၂၀၀) ၁-သာသနကထာ

၈၇၈။ သာသနံ၊ သာသနာတော်ကို။ နဝံ၊ အသစ်ဖြစ်အောင်။ ကတံ၊ ပြုအပ် ပြုနိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာနီတို့ကို။ နဝံ၊ အသစ်ဖြစ်အောင်။ ကတော၊ ပြုအပ် ပြုနိုင်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အကုသလံ၊ ကို။ ပစ္စွာ၊ နောက်၌။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်။ ကတံ၊ ပြုအပ် ပြုနိုင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

(ယော၊ သည့်။) တထာဂတဿ၊ ၎င်း။ သာသနံ၊ ကို။ နဝံ၊ အောင်။ ကရောတိ၊ ၎င်း။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည့်။) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ယော၊ သည့်။) သတိပဋ္ဌာနေ၊ သတိပဋ္ဌာနီတို့ကို။ နဝံ၊ အောင်။ ကရောတိ၊ ၎င်း။ ကောစိ(သော) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ (ယော၊ သည့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အကုသလံ၊ ကို။ ပစ္စွာ၊ ၌။ ကုသလံ၊ အောင်။ ကရောတိ၊ ၎င်း။ ကောစိ(သော) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

တထာဂတဿ၊ ၎င်း။ သာသနံ၊ ကို။ ပုန၊ တဖန်။ နဝံ၊ အောင်။ ကာတံ၊ ငှါ။ လဗ္ဗာ၊ ရအပ် ရနိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့ကို။ ပုန၊ တဖန်။ နဝံ၊ အောင်။ ကာတံ၊ ငှါ။ လဗ္ဗာ၊ ရအပ် ရနိုင်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အကုသလံ၊ ကို။ ပစ္စွာ၊ ၌။ ကုသလံ၊ အောင်။ ကာတံ၊ ငှါ။ လဗ္ဗာ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

သာသနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁-ဧကဝိသတိမဝဂ်

(၂၀၁) ၂-အေဝိဝိတ္တကထာ

၈၇၉။ ပုထုဇ္ဇနေ၊ သည့်။ တေဓာတုကေဟိ၊ တာမ ရူပ အရူပအားဖြင့် ၃-ပါးသော ဓာတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ ဟဏ္ဍးတို့မှ။ အဝိဝိတ္တော၊ မကင်းဆိတ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပုထုဇ္ဇနေ၊ သည့်။ တေဓာတုကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဖဿေဟိ၊ တို့မှ။ အဝိဝိတ္တော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ တေဓာတုကေဟိ၊ ကုနိသေခ။ ဓာမ္မေဟိ၊ ကံတို့မူ။ အဝိဝိတ္တော၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ယသ္မိံ ခဏေ၊ အကြင်ခဏ၌။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ စိဝရံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ဓါ။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုသက်နားလှူရာ ခဏ၌။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ချ်။ ဝိဟရတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပပေ၊ ယသ္မိံ ခဏေ ။ ပုထုဇ္ဇနော စိဝရံ ဒေတိ၊ ဓါ။ တသ္မိံ ခဏေ ။ အာကာသာနဉ္စာယကနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ချ်။ ဝိဟရတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပပေ။

၀၇၀။ န ပေ။ အာမန္တာ။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ သည်။ ရူပဓာတု အရူပဓာတု- ပဝံ၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်သို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ ပရိညာတံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပပေ။

အဝိဝိတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁-ကေဝိသတိမဂ်

(၂၀၂) ၃-သံယောဇနကထာ

၀၇၁။ ကိဉ္စိ၊ အချို့သော။ သံယောဇနံ၊ ကို။ အပ္ပဟာယ၊ မပယ်မှု၍။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ၊ ကိဉ္စိ၊ သော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို။ အပ္ပဟာယ၊ ချ်။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပပေ။

အတ္ထိ ပပေ။ အာမန္တာ။ အရဟာ၊ သည်။ သရာဂေါ၊ ရာဂနှင့်တကွ ဖြစ်သလော ပပေ။ သမာဒနာ၊ မာနနှင့်တကွဖြစ်သလော။ သမက္ခော၊ မက္ခနှင့်တကွဖြစ်သလော။ သပဋ္ဌာသော၊ ပဋ္ဌာသနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ [ပက္ခ၊ သူတပါးဂုဏ်ကို ချေဖျက်တတ်သော သဘော။ ပဋ္ဌာသ၊ ဂုဏ်တူ ဂုဏ်ပြိုင် ပြုတတ်သော သဘော။ ဤပုဒ်တို့ကို ခုခွကဝတ္ထု ဝိဘင်းပါဠိတော်၊ ဒုကနိဇ္ဈေသ၌ အကျယ်ဟောတော်မူအပ်ပြီး] သုပပါယာသော၊ ဥပပါယာသနှင့် တကွဖြစ်သလော။ သကိလေသော၊ ကိလေသာနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပပေ။ အရဟာ၊ သည်။ နိရာဂေါ၊ ဣဂမရှိသည် ပပေ။ နိက္ခိလေသော၊ ကိလေသာ မရှိသည်။ (ဟေမတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ပပေ။

၀၇၂။ န ပေ။ အာမန္တာ။ အရဟာ၊ သည်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဗုဒ္ဓဝိသယံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏ အရာတော်ကို။ ဇာနာတိ၊ သိနိုင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပပေ။

သံယောဇနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁-ကော်သတိမဝဂ်

(၂၀၃) ၄-ဣဒ္ဓိကတာ

၈၀၃။ ဗုဒ္ဓါနံ ဝါ၊ ဘုရားရှင်တို့၏သော်၎င်း။ သာဝကာနံ ဝါ၊ သာဝကတို့၏သော်၎င်း။ အဓိပ္ပါယ်ခွဲ၊ အလိုအတိုင်း ပြီးစီးကြောင်း တန်ခိုးသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရှုကွာ၊ တို့သည်။ နိစ္စပဏ္ဏာ၊ အမြဲ အရွက် ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သည်။ ဣတိ၊ သို့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏ သော်၎င်း။ သာဝကာနံ ဝါ၊ တို့၏သော်၎င်း။ အဓိပ္ပါယ်ခွဲ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ နိစ္စပုပ္ဖာ၊ အမြဲ အပွင့်ရှိကုန်သည်။ ပေ။ နိစ္စဖလိကာ၊ အမြဲ အသီးရှိကုန်သည် ။ ပေ ။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဇုတု၊ လစားပကွ သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသည်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ခေမံ၊ တေးမရှိသည် ။ပေ။ နိစ္စံ၊ သုတိက္ကံ၊ ထမင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ သာယာဝပြော အစာပေါ် သည် ။ ပေ ။ နိစ္စံ၊ သုဝတ္ထိ၊ စောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာသည်။ ဟောတု ။ပေ။

အတ္ထိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဥပ္ပဇန္တာ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ဖဿော၊ သည်။ မာ နိရုဇ္ဈိ၊ မချုပ်ပါစေလင့်။ ဣတိ ။ပေ။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

အတ္ထိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ရူပံ၊ သည်။ နိစ္စံ၊ မြသည်။ ဟောတု၊ တည်း။ ဣတိ။ ဗုဒ္ဓါနံ ဝါ သာဝကာနံ ဝါ အဓိပ္ပါယ်ခွဲ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

အတ္ထိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဇာတိဓမ္မာ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ မာ ဇာယိံ သု၊ မဖြစ်ပါစေကုန်လင့်။ ဣတိ ။ပေ။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ဇရာဓမ္မာ၊ အိုခြင်းသဘောရှိကုန်သော ။ပေ။ ပျာဓိဓမ္မာ၊ နှာခြင်းသဘောရှိကုန်သော ။ပေ။ မရဏဓမ္မာ၊ သေခြင်းသဘော ရှိကုန်သော။ သတ္တာ မာ မိယိံ သု၊ မသေပါစေကုန်လင့်။ ဣတိ ။ပေ။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၈၀၄။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ အာယသ္မာ ပိလိန္ဒဝစ္ဆော၊ အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆ သည်။ မာဂဓေထိ၊ မဂဓတိုင်း၏ အစိုးရဖြစ်သော။ သေနိယဿ၊ များသော စစ်တပ်ရှိသော။ ဝိမ္ဗိသာရဿ၊ ဝိမ္ဗိသာရမည်သော။ ရညော၊ မင်း၏။ ပါသာဒံ၊ ပြာသာဒ်ကို။ သုဝတ္ထန္တေ၊ ရွှေဖြစ်စေသည်ဟူ၍သာ။ အဓိမုစ္စိ နနု၊ နှလုံးသွင်းပြီ ဗဟုတ်လော။ သုဝတ္ထော စ ပန၊ ရွှေသည်လည်း။ အာသိ နနု၊ ဖြစ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဣဒ္ဓိကတာ နိဋ္ဌိတဓ။

၂၁-ကေဝိသတိမဂ်

(၂၀၄) ၅-ဗုဒ္ဓကထာ

၈၀၅။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ ဗုဒ္ဓေဟိ၊ အခြားသော ဘုရားရှင်တို့အောက်။ ဝါ၊ ထက်။ ဟိနာတိရေကတာ၊ ယုတ်လျော့ကုန်သည်၏အဖြစ်သာလွန်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ သတိပဋ္ဌာနတော၊ သတိပဋ္ဌာန်အားဖြင့်။ (ဗုဒ္ဓါနံ ဗုဒ္ဓေဟိ ဟိနာတိရေကတာ၊ အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။ ဝသိဘာဝတော၊ ဝသိဘော်အားဖြင့်။ သဗ္ဗညုတာဉာဏဒဿနတော၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ထော်ဖြင့် မြင်ထော်မူပုံအားဖြင့်။ (ဗုဒ္ဓါနံ ဗုဒ္ဓေဟိ ဟိနာတိရေကတာ အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။

ဗုဒ္ဓကထာ နိဋ္ဌိတဒါ။

၂၁-ကေဝိသတိမဂ်

(၂၀၅) ၆-သဗ္ဗဒိသာကထာ

၈၀၆။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဒိသာ၊ အရပ်မျက်နှာတို့၌။ [သတ္တမိအနက်၌ ပဌမာသက်ထားသည်ဟု ကြံပါ။ ရှေးနိဿယ၌ “သဗ္ဗဒိသာ”ဟု သမာသိရှိ၏။] ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ရှိတော်မူကုန်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ အရှေ့အရပ်၌။ ဗုဒ္ဓေ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။ သော ဘဂဝါ၊ ထိုအရှေ့အရပ်၌ တည်ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကိန္နာမော၊ အဘယ်အမည်ရှိတော်မူသနည်း။ ကိဇစ္စော၊ အဘယ်ဘေတုရှိတော်မူသနည်း။ ကိဂေါတ္ထော၊ အဘယ်အနွယ်ရှိတော်မူသနည်း။ တဿ ဘဂဝတော၊ ထိုအရှေ့အရပ်၌ တည်ရှိတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ မဒတာပိတရောမယ်တော် ခမည်းတော်တို့သည်။ ကိန္နာမာ၊ အဘယ်အမည်ရှိကုန်သနည်း။ တဿ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ သာဝတယုဂံ၊ သာဝတအစုံသည်။ ကိန္နာမံ၊ နည်း။ တဿ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။ ဥပဋ္ဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးရလန်းသည်။ ကောနာမော၊ နည်း။ (သော ဘဂဝါ၊ သည်။) ကိဒိသံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ စီဝရံ၊ ကို။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်တော်မူသနည်း။ ကိဒိသံ၊ သော။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဓာရေတိ၊ နည်း။ ကတရသ္မိံ၊ အဘယ်မည်သော။ ဂါမေ ဝါ၊ ရွာ၌သော်၎င်း။ ပေ။ ဇနပဒေ ဘါ၊ ဇနပုဒ်၌သော်၎င်း။ (တိဋ္ဌတိ၊ နည်း။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။

ဥပရိမာယ ဒ္ဓိသာယ၊ အထက်အရပ်၌ ။ ပေ ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။
စာတုမဟာရာဇိကေ၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်၌။ တိဋ္ဌတိ၊ လော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ ဗြဟ္မာလောကေ၊ ဗြဟ္မာပြည်၌။ တိဋ္ဌတိ၊ လော။
ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

သဗ္ဗဒိသာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ်

(၂၀၆) ၇-ဓမ္မကထာ

၀၈၇။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဗျာဓိတို့သည်။ နိယတာ၊ နိယတ
တို့လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။) မိစ္ဆတ္တနိယတာ၊
မိစ္ဆတ္တနိယတတို့လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ (သဗ္ဗေ ဓမ္မာ။)
သမ္မတ္တနိယတာ ။ ပေ။ အနိယတော၊ အနိယတမည်တော။ ရာသိ၊ ပရမတ္ထ
တရားအစုသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

သဗ္ဗေ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ မိစ္ဆတ္တနိယတော၊ မိစ္ဆတ္တနိယတမည်သော။
ရာသိ၊ ပရမတ္ထတရားအစု၎င်း။ သမ္မတ္တနိယတော၊ မည်သော။ ရာသိ၊ ၎င်း။
အနိယတော၊ မည်သော။ ရာသိ၊ ၎င်း။ ဣတိ။ သို့။ တယော၊ ၃-ပါး
ကုန်သော။ ရာသိ၊ ပရမတ္ထတရားအစုတို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ နနု၊
လော။ [“မိစ္ဆတ္တနိယတတိက်ကို ဟောတော်မူအပ်ပြီ မဟုတ်လော”-ဟူလို၊]
ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပဋ္ဌေန၊ ရုပ်၏ အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော
အားဖြင့်။ နိယတံ၊ မြဲသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ရူပံ၊ သည်။) မိစ္ဆတ္တ-
နိယတံ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတလော။ ဣတိ။ သဂဝါဒီ မေး။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။
(ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ပယ်။) ပေ။ (ရူပံ၊ သည်။) သမ္မတ္တနိယတံ၊ လော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ [ကျန်ခန္ဓာ ၄-ပါး၌လည်း နည်းတူပေးပါ။]

၀၈၈။ ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။
ပရဝါဒီ မေး။ အာမန္တာ။ [“ဝေဒနာ ဝေဒနာဋ္ဌေန နိယတာတိ၊ ဟူ၍။
န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။” စသည်ဖြင့် အသီးအသီး ပေယျာလ
ဖော်၍ ပေးပါ။] ရူပံ၊ သည်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

ဓမ္မကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ်

(၂၀၇) ၈-ကမ္မကထာ

၈၈၉။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကမ္မာ၊ ကံတို့သည်။ နိယတာ၊ နိယတတို့
လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (သဗ္ဗေ ကမ္မာ၊ တို့သည်။) မိစ္ဆတ္တနိယတာ၊
မိစ္ဆတ္တနိယတတို့လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ အနိယတော၊ အနိယတ
မည်သော။ ဗုဒ္ဓိ၊ ပရမတ္ထတရားအစုသည်။ နတ္ထိ။ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၈၉၀။ ဒိဋ္ဌမေဓဝေဒနိယံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ ခံစားထိုက်သော။ ကမ္မံ၊
သည်။ ဒိဋ္ဌမေဓဝေဒနိယဋ္ဌေန၊ ဒိဋ္ဌမေဓဝေဒနိယ အနက်သဘောအားဖြင့်။
နိယတံ၊ မြသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ဒိဋ္ဌမေဓဝေဒနိယံ ကမ္မံ၊
သည်။) မိစ္ဆတ္တနိယတံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယံ၊
အနီးဖြစ်သော ဒုတိယဘဝသို့ရောက်၍ ခံစားအပ်သော ။ပေ။ အပပုပရိယ-
ဝေဒနိယံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ လာလတ္တံ့သော အခြားမဲ့ ဒုတိယဘဝမူ တပါးသော
အဆက်ဆက်သော ဘဝ၌ ခံစားအပ်သော ။ပေ။

ကမ္မကထာ နိဋ္ဌိတေ။

ကေဝိသတိမော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ဧ။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

သာသနံ ။ပေ။ ကာတုံ၊ (သာသနံ ။ပေ။ ကာတုံ) ဟူသော ပြဿနာများ
ရှိသော သာသနကထာ၎င်း။ ပုထုဇ္ဇနော ။ပေ။ အဝိဝိတ္တော၊ (ပုထုဇ္ဇနော။
ပေ။ အဝိဝိတ္တော) ဟူသော ပြဿနာရှိသော အဝိဝိတ္တကထာ၎င်း။ အတ္ထိ ။ပေ။
အရဟတ္တပုတ္တိ၊ (အတ္ထိ ။ပေ။ အရဟတ္တပုတ္တိ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော သယော-
ဇနကထာ၎င်း။ အတ္ထိ ။ပေ။ ဝါ၊ (အတ္ထိ ။ပေ။ ဝါ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော
ဣဒ္ဓိကထာ၎င်း။ အတ္ထိ ။ပေ။ တိရေကတာ၊ (အတ္ထိ ။ပေ။ တိရေကတာ) ဟူသော
ပြဿနာရှိသော ဗုဒ္ဓကထာ၎င်း။ သဗ္ဗာ ။ပေ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ (သဗ္ဗာ ။ပေ။ တိဋ္ဌန္တိ)
ဟူသော ပြဿနာရှိသော သဗ္ဗဒိသာကထာ၎င်း။ သဗ္ဗေ မ္မော နိယတာ၊ (သဗ္ဗေ
ဓမ္မော နိယတာ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော မေဓကထာ၎င်း။ သဗ္ဗေ ကမ္မာ
နိယတာ၊ (သဗ္ဗေ ကမ္မာ နိယတာ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကမ္မကထာ
၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

၂၂။ ဗာဝိသကိမဝဂ္ဂ

အမှာ။ ။ပရိနိဗ္ဗာနတထာကို ရွှေဝဂ်၊ သံယောဇနကထာကိုမှီ၍ အနက် ပေးပါ။ “ပရိနိဗ္ဗာန၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းသည်” ဟူသော ပုဒ်သာ ထူး၏။

(၂၀၉) ၂-ကုသလစိတ္တကထာ

ဂဇ္ဇ ၄။ အရဟတ၊ သည်း။ ကုသလစိတ္တော၊ ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ) ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ၊ အရဟတ၊ သည်း။ ပုညာတိသင်္ခါရံ၊ ပုညာတိသင်္ခါရကို။ အတိသင်္ခရောန္တော၊ ပြုစီမံလျက်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ အရဟတ၊ သည်း။ ဂတိသံဝတ္တနိယံ၊ ဂတိကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ တရောန္တော၊ ပြုလျက်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ ဘဝသံဝတ္တနိယံ၊ ဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သော ။ ပေ။ ဣဿရိယသံဝတ္တနိယံ၊ အစိုးရသူ၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ။ ပေ။ ဧာဓိပစ္စသံဝတ္တနိယံ၊ အကြီးအကဲ၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေ တတ်သော ။ ပေ။ မဟာဘောဂသံဝတ္တနိယံ၊ များစွာသော စည်းစိမ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ။ ပေ။ မဟာပရိဝါရသံဝတ္တနိယံ၊ များစွာသော အခြံ အရံကို ဖြစ်စေတတ်သော ။ ပေ။ ဒေဝသောဘဂ္ဂသံဝတ္တနိယံ၊ နတ်တို့၌ တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဝါ ။ ပေ။ မနုဿသောဘဂ္ဂ သံဝတ္တနိယံ၊ လူတို့၌ တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ [မနုဿ သောဘဂ္ဂပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သီလက္ခန်ဘာသာဇီကာ၊ သာမညဗလသုတ်၊ ဓမ္မလိဂေါသာလဝါဒအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ကပ္ပံ ကရောန္တော၊ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

အရဟတ၊ ပေ။ အာမန္တာ၊ အရဟတ၊ သည်း။ အာစိနန္တော၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို စီလျက်။ အပစိနန္တော၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို ဖျက်ဆီးလျက်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ ပာဟန္တော၊ ဟဏှာဒိဋ္ဌိတို့ကို ပယ်စွန့်လျက်။ ဥပါဒယန္တော၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ငါ ငါ့ဥစ္စာဟု တပ်၍ ယူလျက်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ ဝိသိနေန္တော၊ ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့ကို အထူးသဖြင့် ယုတ်သင်လျက်။ ဥဿိနေန္တော၊ ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့ကို အထက် အထက်၌ ယုတ်သင်လျက်။ ပရိနိဗ္ဗာ ယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ [ဈေးနိဿယ၌ “ဝိလိနန္တော၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်စေသည်ဖြစ်၍။ ဥဿိနန္တော၊ အထက်၌ဖြစ်သည်ဖြစ်၍”

ဟု ပါဠိတမျိုးကို အနက်ပေးထားသည်။] ဝိဓုပေဇ္ဇော၊ ကိလေသာတို့ကို အထူးသဖြင့် ပူလောင်စေလျက်၊ သန္တုပေဇ္ဇော၊ ကိလေသာတို့ကို ကောင်းစွာ ပူလောင်စေလျက်၊ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ။ပေ။ အရဟတ၊ သည်။ နေဝါစိနတိ၊ စုတိပဋိသန္ဓေတို့ကို စိဆဲလည်းမဟုတ်။ န အပစိနာတိ၊ စုတိပဋိသန္ဓေတို့ကို ဖျက်ဆဲလည်း မဟုတ်။ အပစိနိတွာ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေတို့ကို ဖျက်ဆီးပြီး၍။ ဌိတော နန၊ တည်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၈၉၅။ န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ အရဟတ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌိတဏတိ၊ ကပ်၍ တည်သော သတိရှိသည်။ သဘော၊ မပြတ်မလပ် အမှတ်ရသည်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်။ (ဟုတွာ) ပရိနိဗ္ဗာယတိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ကုသလစိတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ်

(၂၁၀) ၃-အာနေဉ္ဇကထာ

၈၉၆။ အရဟတ၊ သည်။ အာနေဉ္ဇေ၊ အာနေဉ္ဇမည်သော စတုတ္ထဈာန်၌။ ဌိတော၊ တည်သည်။ (ဟုတွာ) ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အရဟတ၊ သည်။ ပကတိစိတ္တေ၊ ပကတိစိတ်၌။ ဝါ၊ တဝင်စိတ်၌။ ဌိတော၊ သည်။ (ဟုတွာ) ပရိနိဗ္ဗာယတိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အရဟတ ။ပေ။ အာမန္တာ။ အရဟတ၊ သည်။ ကိရိယမယေ၊ ကိရိယာ ဖြစ်သော။ စိတ္တေ၊ ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ။ပေ။ အရဟတ၊ သည်။ ဝိပါကေ၊ ဝိပါက်ဖြစ်သော။ စိတ္တေ၊ ၌။ ဌိတော (ဟုတွာ) ပရိနိဗ္ဗာယတိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ [နောက်၌ “ကိရိယာ ဗျာကတေ၊ ကိရိယာဗျာကတ ဖြစ်သော။ ဝိပါကာဗျာကတေ၊ ဝိပါက် အဗျာကတဖြစ်သော”ဟု ပေးပါ။]

အရဟတ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စတုတ္ထဈာနာ၊ စတုတ္ထ ဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌဟိတွာ၊ ထထော်မှ၍။ သမနန္တရာ၊ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့၌။

၁။ စတုတ္ထဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ သမနန္တရာ။ ။စတုတ္ထဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ သမနန္တရာ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတိ စိတ္တ ဈာနသမနန္တရံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာသမနန္တရန္တိ ဓဇ္ဇေ သမနန္တရာနိ၊ တတ္ထ ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ ဘဂဝံ၊ ဩတိဏ္ဏဿ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဈာနသမနန္တရံ နာမ၊ ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ပုန ဈာနဂါနိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ဘဂဝံ

(စတုတ္ထဈာန်၏ အင်္ဂါတို့ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိ၏ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့ဖြစ်သော အဗျာကတဒုက္ခသစ္စာဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်၌။) ပရိနိဗ္ဗာတော နန္ဒ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အာနေဉ္စကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ်

(၂၀၁) ၄-ဓမ္မာသိသမယကထာ

ဂဇ္ဇဂ္ဂ။ ဂဗ္ဘသေယျာယ၊ ကိုယ်ဝန်သူငယ်၏ ကိန်းအောင်းရာ အမိ ဝမ်းတိုက်၌။ [ရှေးနိဿယဝယ် “အမိဝမ်းတိုက်၌” ဟု ပေး၏။] ဓမ္မာသိ- သမယေဒ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဂဗ္ဘသေယျာယ၊ ၌။ ဓမ္မဒေသနာ၊ တရားဟောခြင်းသည်၎င်း။ ဓမ္မဿဝနံ၊ တရားနာခြင်းသည်၎င်း။ ဓမ္မသာကစ္ဆာ၊ တရားကို အတူဘက် ပြော ဆိုဆွေးနွေးခြင်းသည်၎င်း။ ပရိပုစ္ဆာ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အဖန်ဖန်မေးခြင်း သည်၎င်း။ သီလသမာဓါနံ၊ သီလဆောက်တည်ခြင်းသည်၎င်း။ ဣန္ဒြိယေသု၊ စက္ခုစသား ၆-ပါးသော ဣန္ဒြိယတို့။ ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ၊ လုံခြုံစေအပ်သော ဒွါရရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဘောဇနေ၊ ဘောဇဉ်၌။ မတ္တညူတာ၊ အတိုင်း အရှည်ကို သိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္ထိ၊ ညှဉ်း၏ရှေ့ပိုင်း ညှဉ်း၏ နောက်ပိုင်း၌။ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ၊ နိုးကြားမှုကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်း သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

အတ္ထိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ပရတော၊ သူတပါးအထံမှ၊ သောသော စ၊ တရားသံ၎င်း။ ယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ မနသိကာရော စ၊ နှလုံးထွင်းခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော၊ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ) နန္ဒ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဩတိတ္ထဿ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာန် ပစ္စဝေက္ခဏာ သမနန္တရံ နာမ၊ ဣဓာနိပိ ဒွေ သမနန္တရာနေဝ၊ တဂေါ ပန-ဈာန် သမာပဇ္ဇိတွာ ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ ဈာနင်္ဂါနိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ဘဝင်စိတ္တေန အဗျာကတေန ဒုက္ခသစ္စေန ပရိနိဗ္ဗာယတိ။-သုတ်မဟာ ဝဂ္ဂ၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌတထာ။ [ဣဓာနိ ဒွေဝိ သမနန္တရာနေဝ ပစ္စဝေက္ခဏာ- ယာပိ ယေဘုယျေနာနန္တရိယက္ခတာယ (ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို ဆင်ခြင်မှု၏လည်း ယေဘုယျ အားဖြင့် ဈာန်၏ အခြားမဲ့၌ ပြုအပ်သည့်အတွက်) ဈာနပက္ခိတ တာဝတော၊- ထိုဋီကာ။]

အတ္ထိံ ပေ။ အာမန္တာ။ သုတ္တံ။ အိပ်ပျော်သော။ ပမတ္တံ။ မေ့လျော့
သော။ မုဋ္ဌဏတိယံ။ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသော။ အသမ္မဇာနိယံ။
တောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိသော။ (ပုဂ္ဂလံ။ ဧ။) ဓမ္မာဘိသမယော။
သည်။ (အတ္ထိံ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။

ဓမ္မာဘိသမယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ်
(၂၁၂-၄) ၅-၇-တိသောပိ ကထာ

(၁) ဂဗ္ဘသေယျအရဟတ္တပ္ပတ္တိကထာ, (၂) သုပိနဂတဏ သမ္မာ-
ဘိသမယကထာ, (၃) သုပိနဂတဏအရဟတ္တပ္ပတ္တိကထာ။ ဤသို့ ၃-ပါး
ပြားပုံကို ရှေးနိဿယ၌ ပြု၏။ ထို ၃-ပါးကို ပေါင်း၍ “တိသောပိ
ကထာ” ဟု ဆိုထားသည်။ ထိုကထာ၌ “သုပိနဂတဏ၊ ဖြစ်သော အိပ်မက်ရှိ
သူ၏။ ဝါ၊ အိပ်မက်မက်နေသူ၏” ဟူသော တပုဒ်သာ အနက်ထူး၏။

(၂၁၅) ၈-အဗျာကတကထာ

၉၀၀။ သုပိနဂတဏ။ ဧ။ ဝါ။ ဧ။ သမ္ပံ။ အလုံးစုံသော။ စိတ္တံ။ သည်။
အဗျာကတံ။ အဗျာကတလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သုပိနန္တေန၊ အိပ်မက်ဖြင့်
(အိပ်မက်စိတ်ဖြင့်)။ ပါဏံ။ ကို။ ဟနေယျ။ သတ်ရာသည် မဟုတ်လော။
ဣတိ။ အာမန္တာ ပေ။

၉၀၂။ န ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတော။ သည်။ သုပိနဂတဏ။ ဧ။
ဝါ။ ဧ။ စိတ္တံ။ ကို။ အဗ္ဗောဟာရိယံ။ အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ခေါ်ဝေါ်
ပြောဆိုခြင်းကို မထိုက်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ပေ။

အဗျာကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ်
(၂၁၆) ၉-အာသေဝနပစ္စယကထာ

၉၀၃။ ကာစိံ။ တစုံတခုသော။ အာသေဝနပစ္စယတာ။ အာသေဝန
ပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိသည်။ နတ္ထိံ။ လော။ ဘဂဝတော ဘိက္ခုဝေ၊
ပါဏာတိပါတော၊ ပါဏာတိပါတသည်။ ဝါ။ ကို။ အာသေဝိတော၊ မှီဝဲ
အပ်သည်။ ဘာဝိတော၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်သည်။ ဗဟုလီဇာကော၊

ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ ပြုအပ်သည်။ (သမာနော၊ သော်။) နိရယသံဝတ္တနိကော၊ ငရဲ၌ဖြစ်စေနိုင်၏။ တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကော၊ တိရစ္ဆာနိမျိုး၌ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ပေတ္တိဝိသယသံဝတ္တနိကော၊ ပြိတ္တာတို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်၌ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ပါဏာတိပါဏဿ၊ ပါဏာတိပါဏ၏။ သဗ္ဗလဟုသော၊ အလုံးစုံသော အကျိုးတို့အောက် ပေးသော။ [သဗ္ဗလဟုသောတိ သဗ္ဗလဟုကော။ အဋ္ဌကင်္ဂုတ္တရ- ၉, ၁-ပိ, ၄-ဝဂ်, ၁၀-သုတ်။] ယော ဝိပါကော၊ အကြင်အကျိုးသည်။ (အတ္တိ၊ ၏။) (သော ဝိပါကော၊ သည်။) မနုဿဘူတဿ၊ လူဖြစ်၍ ဖြစ်သူ၏။ အပ္ပါယုကံသံဝတ္တနိကော၊ တိုသော အသက်ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု။ ပေ။

အမှာ။ ။နောက်၌ သကဝါဒီသည် အဒိန္နာဒါန စသော ၇-ပါးနှင့် စပ်သော ထို အဋ္ဌကင်္ဂုတ္တရပါဠိရုပ်တို့ကို ဆက်လက်၍ သာဓကပြုလိမ့်မည်။ (၁) ဘောဂဗျသနသံဝတ္တနိကော၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၏ ပျက်စီးခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ (၂) သပတ္တဝေရသံဝတ္တနိကော၊ ရန်သူတို့နှင့်တကွ ရန်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ [သဟ သပတ္တေဟိ ဝေရံ သံပတ္တေတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။] (၃) အဗ္ဗူတဗ္ဗက္ခာနသံဝတ္တနိကော၊ မဟုတ် မမှန်သော အပြစ်ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်းကို ဖြစ်စေသည်။ [အဘူတေန အဗ္ဗူက္ခာနံ သံဝတ္တေတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။] (၄) မိတ္တေဟိ၊ မိတ်ဆွေတို့နှင့်။ ဘေဒနသံဝတ္တနိကော၊ ကဲ့ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ [မိတ္တေဟိ ဘေဒံ သံဝတ္တေတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။] (၅) အမနာပသဒ္ဓံသံဝတ္တနိကော၊ စိတ်နှလုံးကို မတိုးပွားစေတတ်သော စကားသံကို ဖြစ်စေသည်။ [အမနာပသဒ္ဓံ သံဝတ္တေတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။] (၆) အနာဒေယျဝါစာသံဝတ္တနိကော၊ မနာယူထိုက်သော စကားရှိသူ၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ [အဂ္ဂဟေတဗ္ဗဝစနတံ သံဝတ္တေတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။] (၇) ဥမ္မတ္တကသံဝတ္တနိကော၊ သူ့ရှား၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ [ဥမ္မတ္တကဘာဝံ သံဝတ္တေတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။] ဤပုဒ်များသာ အနက်ထူးသည်။ [(၉၀၄) သာဓကေသုတ်များ လွယ်ပြီ။]

၉၀၅။ အမတောဂဓာ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၌ အကျုံးဝင်သည်။ အမတပထုယနာ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဟူသော လည်းလျောင်းရာ ရှိသည်။ အမတပရိယောသာနာ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဟူသော အဆုံးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဤမျှသာ ထူး၏။

· အာသေဝနုပစ္စယကံထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၂-ဗာဝိသတိမဂ်
(၂၁၇) ၁၀-ခဏိကကထာ

၉၀၆။ သဗ္ဗေ၊ ဓမ္မာ၊ တိံသည်။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ၊ တခုတည်းသော စိတ္တက္ခဏရှိကုန်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ စိတ္တေ၊ စိတ်ဖြစ်ရာခဏ၌။ မဟာပထဝိ၊ မြေကြီးသည်။ သဏ္ဍာတိ၊ တည်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ တိဏကဋ္ဌဝနပုတယော၊ မြက် ထင်း ခေတုစိုးသစ်ပင်တို့သည်။ သဏ္ဍဟန္တိ၊ တည်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ကေ ။ပေ။ အာမန္တာ။ စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနသည်။ စက္ခုဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သဟဇာတံ၊ တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတံ အဝေ၀ါစ နနု၊ လော။ (ကိံ)၊ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့၊ ဇေတဝန်ကျောင်း၌ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ရဟန်းများကိုခေါ်သည်။] အဇ္ဈတ္တိကံ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ အပရိတိန္နံ၊ မပျက်သေးသည်။ စေဝ ဟေတတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ဗာဟိရာ၊ အပဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါ၊ စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်တို့သည်။ [ဗာဟိရာ စ ရူပါတိ ဗာဟိရာ စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပါ။ မူလပ- ၄၊ ၃-ဝဂ်၊ ၈-သုတ်။] အာပါတံ၊ ရှေးရူကျခြင်းသို့။ ဝါ၊ ထင်ခြင်းသို့။ စ န အာဂစ္ဆန္တိ၊ အကယ်၍ မရောက်ကုန်အံ့။ တဇ္ဇော၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ခြင်းအားလျော်သော။ [တဇ္ဇောတိ တဿဒနုရူပေါ။ စက္ခုဝိညာဏုပ္ပတ္တိယာ အနုရူပေါတိ အတ္တော။ ထိုဋီကာ။] သမန္နာဟာဓော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ စ နော ဟေတတိ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ တဇ္ဇဿ၊ ထိုစက္ခုပသာဒ၊ ရူပါရုံ၊ သမန္နာဟာရတို့အားလျော်သော။ [တဇ္ဇဿာတိ တဒနုရူပဿ။- ထို အဋ္ဌကထာ။ တဒနု- ရူပဿာတိ ဧတသံ စက္ခုရူပတဒါဘောဂါနံ အနုရူပဿ။- ထိုဋီကာ။] ဝိညာဏတာဂဿ၊ ဝိညာဏ်အစု၏။ [ဝိညာဏတာဂဿာတိ ဝိညာဏကောဋ္ဌာသဿ။-ထို အဋ္ဌကထာ။] ပါတုဘာဝေ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ နေဝ ဟေတတိ၊ မဖြစ်သေး ။ပေ။ အာဝုသော၊ တို့။ စ ခေါ၊ အနုယကား။ ယတော၊ အကြင်အခါ၌။ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ သော။ စက္ခု၊ သည်။ အပရိတိန္နံ၊ သည်။ စေဝ ဟေတတိ၊ အံ့။ ဗာဟိရာ ရူပါ အာပါတံ စ အာဂစ္ဆန္တိ၊ အကယ်၍ ရောက်ကုန်အံ့။ တဇ္ဇော သမန္နာဟာဓော စ ဟေတတိ၊ အံ့။ ဧဝံ (သတိ)၊ သော်(စက္ခုပသာဒလည်း မပျက်သေး၊ ရူပါရုံလည်း ထင်၊ နှလုံးလည်း သွင်းလသော်)။ (တတော၊ ထိုအခါ၌။) တဇ္ဇဿ၊ သော။ ဝိညာဏတာဂဿ၊ ။ ပါတုဘာဝေ၊ သည်။ ဟေတတိ၊ ဣတိ၊ (အဝေ၀ါစ နနု)။ ပေ။ [သေဝတာယတန စသည်နှင့်စပ်သော ပြဿနာများ၌လည်း သာကေ သုတ်များကို နည်းမှီ၍ ပေယျာလ ဖော်ပါ။ နည်းမှီ၍ အနက်ပေးပါ။]

၉၀၇။ န ပေ။ အာမန္တေ။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ တိသညံ။ နိစ္စာ၊ မြကုန်
သလော။ ဓုဝါ၊ ခိုင်ခံ့ကုန်သလော။ ယထာတာ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှား
ရှိကုန်သလော။ အဝိပရိဏာမဓမ္မာ၊ ဇရာ မရဏအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်း
သဘော ခံရှိကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ခဏိကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဗာဝိသတိမော ဝဇ္ဇေါ နိဋ္ဌိတော။

(ဣဒံ၊ အား။) တဿ၊ ထို ဗာဝိသတိမဝဂ်၏၊ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

အတ္ထိ ပေ။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ (အတ္ထိ ပေ။ ပရိနိဗ္ဗာနံ) ဟူသော ပြဿနာ
ရှိသော ပရိနိဗ္ဗာနကထာတိုင်း။ အရဟာ ပေ။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ (အရဟာ ပေ။
ပရိနိဗ္ဗာယတိ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကုသလစိတ္တကထာတိုင်း။ အရဟာ
ပေ။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ (အရဟာ ပေ။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော
အာနေဥကထာတိုင်း။ အတ္ထိ ပေ။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ (အတ္ထိ ပေ။
ဓမ္မာဘိသမယော) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဓမ္မာဘိသမယကထာတိုင်း။
အတ္ထိ ပေ။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ၊ (အတ္ထိ ပေ။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ) ဟူသော ကထာ
၃-ရပ်ရှိသော တိဿောပိ ကထာတိုင်း။ သဗ္ဗံ ပေ။ အဗျာကတံ၊ (သဗ္ဗံ ပေ။
အဗျာကတံ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော အဗျာကတကထာတိုင်း။ နတ္ထိ ပေ။
ပစ္စယတာ၊ (နတ္ထိ ပေ။ ပစ္စယတာ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော အာသေဝန-
ပစ္စယကထာတိုင်း။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ (ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ
သဗ္ဗေ ဓမ္မာ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ခဏိကကထာတိုင်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

၂၃--တေဝီသတိမဝဂ္ဂ

(၂၁၈) ၁-ကောဓိပ္ပါယကထာ

၉၀၀။ အောဓိပ္ပါယေန၊ ဣဂါဓိပ္ပါယမ္ပ တဝါးသော ကရုဏာဓိပ္ပါယ ရှိသော မေထုန်အားဖြင့်။ (တနည်း) ကောဓိပ္ပါယေန၊ သံသရာဝယ် အတူ ဖြစ်လိုခြင်းရှိသော မေထုန်အားဖြင့်။ မေထုန်မှာ မေဗျော၊ မေထုန်အကျင့်ကို။ ပဋိသေဝိတဗျော၊ မှီဝဲထိုက်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကောဓိပ္ပါယေန၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အဘာမဏေန၊ သမဏမဟုတ်သည်။ ဟောတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ အဘိက္ခန္ဓာ၊ ဘိက္ခု မဟုတ်သည်။ ဟောတဗ္ဗံ၊ လော။ ဆိန္ဒူမူလေန၊ သာသနာတော်ဝယ် ပြတ်သော အမြစ်အရင်းရှိသည်။ ဟောတဗ္ဗံ၊ လော။ ပါရာဇိကေန၊ သာသနာမူ ဆုံးရှုံးစေအပ်သူသည် (ပါရာဇိက ကျသူ သည်)။ ဟောတဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ကောဓိပ္ပါယေန၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပါဏော၊ သတ္တဝါကို။ ဟန္တဗ္ဗော၊ သတ်ထိုက် သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ကောဓိပ္ပါယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၃-တေဝီသတိမဝဂ်

(၂၁၉) ၂-အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ

၉၀၉။ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာတို့၏။ ဝဏ္ဏေန၊ အသွင်ဖြင့်။ အမနုဿာ၊ လူမဟုတ်သော နတ်၊ တိလူးတို့သည်။ မေထုန် မွှေး ကို။ ပဋိသေဝန္တိ၊ လော။ အာမန္တာ။ အရဟန္တာနံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏေန၊ ဖြင့်။ အမနုဿာ၊ တို့သည်။ ပါဏံ၊ ကို။ ဟန္တန္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အခြား ပြဿနာ(၁၂)ရပ်၌လည်း ပရဝါဒီ ပယ်သည်။ ပရဝါဒီ ပကွကို ပေယျာလ မြုပ်ထားသည်။

အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ ကောဓိပ္ပါယေန ပါဏော ဟန္တဗ္ဗော သည်။ ။ “ကောဓိပ္ပါယေန ပါဏော ဟန္တဗ္ဗော”စသော ပြဿနာ(၁၃)ရပ်တို့၌ “ကောဓိပ္ပါယေန”ပုဒ်ကို အထူး မဖွင့်ကြတော့။ “ကောဓိပ္ပါယ မေထုန်အားဖြင့် မေထုန်ကို မှီဝဲထိုက်လျှင် ကောဓိပ္ပါယမေထုန်ကို အကြောင်းပြု၍ သတ္တဝါကို သတ်မှု စသည်ကိုလည်း ပြုထိုက် ရ၏။ ထိုသို့ ပြုထိုက်သလော၊ ပြုလျှင် ထိုထို သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့် အပြစ် မရှိသလော” ဟု သကဝါဒီ စစ်ဆေးလိုဟန်တူသည်။

၂၃-တေဝိသတိမဂ်

(၂၂၀-၄) ၃-၇-ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာ

၉၁၀။ ဗောဓိသတ္တော၊ ဘုရားအလောင်းသည်။ ဣဿရိယကာမကာရိ-
တာဟေတု၊ စိတ်ကို အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ကြောင့် အလိုရှိအပ်သော အမှုကို
ပြုလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူကော အကြောင်းကြောင့်။ ဝိနိပါတံ၊ ဖောက်ပြန်
ပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာ တိရစ္ဆာန်မျိုးသို့။ ဝတ္တတိ၊ ရောက်သလော။
ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၉၁၁။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေတု၊ ကြောင့်။
ဂဗ္ဘသေယံ၊ ကိုယ်ဝန်သူငယ်၏ ကိန်းရာ အမိဝမ်းတိုက်သို့။ ဩက္ကမတိ၊
သက်ရောက်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဗောဓိသတ္တော ။ပေ။ နိရယံ၊
ငရဲသို့။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ ကပ်ရောက်ရာသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ဗောဓိသတ္တော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ဣဒ္ဓိမခ၊
တန်ခိုးရှိသည်။ (ဟုတ္တာ)၊ (ဂဗ္ဘသေယံ၊ သို့။ ဩက္ကမတိ၊ လော။) ပေ။
ဗောဓိသတ္တေန၊ သည်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဓေါ၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဓ်ကို။ တာဝိတော၊ ဖြစ်စေ
အပ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၉၁၂။ ဗောဓိသတ္တော ။ပေ။ ဓုက္ကရကာရိကံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သော
အမှုကို ပြုခြင်းကို။ အကာသိ၊ ပြုပြီလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဗောဓိသတ္တော
ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေတု၊ ကြောင့်။ လောကော၊ ခန္ဓာ ၅-ပါး
ဟူသော လောကသည်။ သဿတော၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။
ပစ္စာဂစ္ဆိ၊ (သဿတ အယူသို့) ပြန်၍ သွားသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ [“အဿသတော လောကော”စသော ပုဒ်တို့ကို သိလက္ခန်
ဗြဟ္မဇာလသုတ်ကို မှီ၍ အနက်ပေးပါ။]

၉၁၃။ ဗောဓိသတ္တော ။ပေ။ အမရံ တပံ၊ နတ်အဖြစ်အကျိုးငှါ ပြုအပ်
သော ခေါင်းခေါင်းပါးပါး ကျင့်ခြင်းကို။ ဝါ၊ အတ္တကိလမထအကျင့်ကို။
အကာသိ၊ လော။ အညံ၊ အခြားသူကို။ သတ္တာရံ၊ ဆရာဟူ၍။ ဥဒ္ဓိသိ၊
ညွှန်ပြသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၀၇၀၇၂၅။ ။ဤကထာ၌ ပရဝါဒီပက္ခကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။ န ‘ဝတ္တဗ္ဗေ’
“ကောဓိပွါယော မေထုနော ခဓ္မော ပဋိသေဝိတဗ္ဗော”တိ၊ အာမန္တာ၊ န “သံသာရေ
တဝိသာမီ”တိ ကုသလံ ကရောတီတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ ။ဤသို့ ရှေးနိဿယ၌
ပေယျာလ ဖော်သည်။

မှတ်ချက်။ ။စာအုပ်တို့ဝယ် ပုဒ်ရေ(၉၀၀, ၉၁၁, ၉၁၅, ၉၁၃, ၉၁၄)ဟု နံပါတ်(၅)ခု တပ်၍ ဤကထာ၌ ကထာ (၅)ခု ပေါင်းထားသည်ဟု ယူကာ “(၂၂၀-၄)၃, ၃။ ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာ”ဟု ဤကထာ၏ ထိပ်၌ ဂဏန်းပြု၏။ ဤ တေဝိသတိမဝဂ်၌ ကထာ(၉)ခု ရှိသည် ဟု ယူ၏။ သို့သော် အဋ္ဌကထာ၌၎င်း၊ ရှေးနိဿယ၌၎င်း ဤ၌ ကထာ(၄)ခုကိုသာ ပေါင်းထားသည်ဟု ပြု၏။ ထို့ကြောင့် တေဝိသတိမဝဂ်၌ ကထာ(၈)ခုသာ ရှိသည်။ ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၃-တေဝိသတိမဝဂ်

(၂၂၅) ဂ-ပတိရူပကထာ

၉၁၅။ န ရာဂေါ၊ ရာဂ မဟုတ်သော။ ရာဂပဋိရူပကော၊ ရာဂ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ န ဖဿော၊ ဖဿ မဟုတ်သော။ ဖဿပဋိရူပကော၊ ဖဿ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ န ပညာ၊ ပညာ မဟုတ်သော။ ပညာပဋိရူပိကာ၊ ပညာ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ပတိရူပကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၃-တေဝိသတိမဝဂ်

(၂၂၆) ၉-အပရိနိပုဗ္ဗကထာ

၉၁၇။ ရူပံ၊ ရူပံသည်။ အပရိနိပုဗ္ဗံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ထက်ဝန်း ကျင်ဖြစ်စေအပ်သော တရား မဟုတ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ရူပံ၊ သည်။ န အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ မဟုတ်သလော ။ပေ။ န ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ ဇရာ မရုဏအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသော တရား မဟုတ်သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ဒုက္ခညေဝ၊ ဒုက္ခသစ္စာကိုသာ။ ပရိနိပုဗ္ဗံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ထက်ဝန်းကျင် ဖြစ်စေအပ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်တရားသည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စတည်း။ တိ၊ ထို တရားသည်။ ဒုက္ခံ၊

ဗုဒ္ဓတည်း။ ဣတိ သူံ၊ ဝုတ္တံ နန္ဒ၊ လောစ၊ ရူပံ၊ သည်း။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ
မဟုတ်လောစ။ ဣတိ။ အာမန္တံ။ ပေ။

အပရိနိပ္ပန္နကထာ နိဋ္ဌိတံ။

တေဝိသတိမော ဝဂ္ဂေါ (နိဋ္ဌိတော)။

(ဣဒံ၊ ကား) တဿ၊ ဇံ။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

ကောဓိပ္ပေါယေန ။ ပေ ။ ပဋိသေဝိတဗ္ဗော၊ (ကောဓိပ္ပေါယေန ။ ပေ။
ပဋိသေဝိတဗ္ဗော) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကောဓိပ္ပေါယကထာ၎င်း။
အရဟန္တာနံ ။ ပေ။ ပဋိသေဝန္တိ၊ (အရဟန္တာနံ ။ ပေ။ ပဋိသေဝန္တိ) ဟူသော
ပြဿနာရှိသော အရဟန္တဝတ္ထုကထာ၎င်း။ ဗောဓိသတ္တော ။ ပေ။ ဥဒ္ဓိသိ၊
(ဗောဓိသတ္တော ။ ပေ။ ဥဒ္ဓိသိ) ဟူသော ပြဿနာ(၄)ရပ်ရှိသော ဣဿရိယ-
ကာမကာရိတာကထာ၎င်း။ အတ္ထိ ။ ပေ။ ကိလေသပတိရူပကော၊ (အတ္ထိ ။ ပေ။
ကိလေသပတိရူပကော) ဟူသော ပြဿနာ(၄)ရပ်ရှိသော ပတိရူပကထာ၎င်း။
ရူပံ ။ ပေ ။ အပရိနိပ္ပန္နံ၊ (ရူပံ ။ ပေ ။ အပရိနိပ္ပန္နံ) ဟူသော ပြဿနာများ
ရှိသော အပရိနိပ္ပန္နကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

ဗုဒ္ဓကော၊ သေးငယ်သော။ အစုပဏ္ဏာသကော၊ ထက်ဝက်ဖြစ်သော
ပဏ္ဏာသကသည်(၃-ဝက်, ၂၆-ကထာသာ ရှိ၍ ကထာခင်းဆယ်၏ တဝက်
သာသာသည်)။ (နိဋ္ဌိတော)။

(ဣဒံ၊ ကား) တဿ၊ ထိုပဏ္ဏာသကငယ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

နဝံ၊ (နဝံ)ပုဒ်ရှိရာ သာသနကထာ အစဉ်ရှိသော ကေဝိသတိမဝဂ်၎င်း။
နိဗ္ဗုတိ၊ ကိလေသာဝေသိမ်း အေးငြိမ်းကြောင်း နိဗ္ဗာန်နှင့်စပ်သော ပြဿနာ
ရှိရာ ပရိနိဗ္ဗာနကထာ အစဉ်ရှိသော ဗာဝိသတိမဝဂ်၎င်း။ ကောဓိပ္ပေါယော၊
ကောဓိပ္ပေါယကထာ အစဉ်ရှိသော တေဝိသတိမဝဂ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

(ဣဒံ၊ စား) ပဏ္ဏာသကုဒ္ဓါနံ၊ ပဏ္ဏာသကတို့၏ ဥဒ္ဓါနံတည်း။

သတ္ထု၊ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော
မြတ်စွာဘုရား၏။ သမယေ၊ အယူဖြစ်သော (အယူကို ပြရာဖြစ်သော)။
ကထာဝတ္ထုပုဂံရဏေ၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌။ ပရပုဂံဒမဒ္ဓနဒံ၊
ပရဝါဒီတို့၏ အမျိုးမျိုး ပြောဆိုကြောင်း အယူတို့ကို နှိပ်နင်းကြောင်း
ဖြစ်သော။ သုတ္တမူလသမာဟိတာ၊ သာဓကသုတ်၊ သုတိတော်ဟူသော
အရင်းခံရှိသော အနုယောဂတို့နှင့်တကွဖြစ်သော။ || သုတ္တဝါဟရက

တထာများ၌ သာဓကသုတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ န သုတ္တာဟရဏ
 ကထာများ၌ သာဓကသုတ်များ မပါ။ သုတ်တော်ဟူသော အရင်းခံ
 ရှိသော အနုယောဂများနှင့်တကွဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “သုတ္တသုတ္တ-
 မူလ”ဟု ဆိုလိုလျက် (သုတ္တ)တပုဒ်ကို ချေထားသည်ဟု ကြံလိုက်
 သည်။] ဥဇ္ဇောတနာ၊ အထက်အထက်၌ ထွန်းလင်းစေတတ်သော
 ဒေသနာတော်သည် (နောက်နား နောက်နား ဈောက်မှ သကဝါဒကို
 ထင်ရှားအောင်ပြသော ဒေသနာတော်သည်)။ မဟာ၊ မဟာပဏ္ဏာ-
 သကဝဂ်း။ နိယာမော၊ နိယာမကထာ အစဉ်ရှိသော ဆဋ္ဌဝဂ်ရှိသော
 ဒုတိယပဏ္ဏာသကဝဂ်း။ အနုသယာ၊ အစဉ် တိထောပိ အနုသယ
 ကထာရှိသော ကောဒသမဝဂ်ရှိသော တတိယ ပဏ္ဏာသကဝဂ်း။
 နိဂ္ဂဟော၊ အစဉ် နိဂ္ဂဟကထာရှိသော ဇောဋ္ဌမဝဂ်ရှိသော စတုတ္ထ
 ပဏ္ဏာသကဝဂ်း။ ခုဒ္ဒကပဋ္ဌမော၊ ငယ်သော ၅-ခုမြောက် အစုပဏ္ဏာ-
 သကဝဂ်းတည်း။ ဣတိ၊ ပဏ္ဏာသကဥဒ္ဓါန်း အပြီးတည်း။

ပဋ္ဌတ္ထိံသဘာဏဝါရံ၊ ၃၅-တပဏဝါရရှိသော။ ကထာဝတ္ထုပွ
 ကရဏံကထာဝတ္ထုကျမ်းသည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပြီ။

ကထာပေါင်း(၂၂၅)။ ။ (၁) ပုဂ္ဂလကထာကဲ့သို့ အကျယ်
 ဝန်းဆုံးကထာကြီး ပါဝင်ရကား မဟာဝဂ်ကဲ့သို့ အကျယ်ဝန်းဆုံး
 ဝဂ်ကြီး ရှိသောကြောင့် အကျယ်ဝန်းဆုံး မဟာပဏ္ဏာသကဉ် အတိကျ
 တွက်လျှင် ကထာကြီးပေါင်း(၅၂)ကထာ ရှိ၏။ [ဗြဟ္မစရိယကထာ
 စသည်၌ သုဒ္ဓဗြဟ္မစရိယကထာ၊ သံသန္နဗြဟ္မစရိယကထာ စသော
 ကထာငယ်များ ရှိသေး၏။] (၂) ဒုတိယပဏ္ဏာသကဉ် ကထာပေါင်း
 (၅၃), (၃) တတိယပဏ္ဏာသကဉ် ကထာပေါင်း(၅၀), (၄) စတုတ္ထ
 ပဏ္ဏာသကဉ် ကထာပေါင်း(၄၄), (၅) အစုပဏ္ဏာသကဉ် ဣဿ-
 ရိယကာမကာရိတာကထာဝယ် အဋ္ဌကထာအတိုင်း ကထာ(၄)ခုဟု
 ယူလျှင် (၂၆)ကထာ ရှိ၏။ ပေါင်း(၅၂+၅၃+၅၀+၄၄+၂၆=
 ၂၂၅)ကထာ ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်နိဿယ ပြီးပြီ။

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

ဒုတိယအုပ်

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အကုသိုလ်စိတ်ကြောင့် ဖြစ် သောရုပ်သည် အကုသိုလ် ဟု ပရဝါဒီ ယူခြင်း	၁၆
အကုသိုလ်မူလ ကုသိုလ်မူလ ဆက်စပ်သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၂၄
အင်္ဂုရော ဝိယ ဗီဇမထွေ၌ အဆိုးအဖြတ်	၉၁
အခြေ ၂-ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်စွာ ဘုရားသည် မြတ်ကြောင်း	၃၉၂
အစွန္နနိယာမ	၁၅၁
အစွန္နနိယာမကထာ	၃၈၂
အစွန္နနိယာမကထာ အဖွင့်	၁၅၁၊ ၂၄၃
အဇ္ဈောသယ	၃၁၉၊ ၃၂၀
အညမညပစ္စယကထာ	၃၃၇
အညမညပစ္စယကထာ အဖွင့်	၉၉၊ ၂၂၇
အညမညပစ္စယကဉ္စ	၂၁၁
အညေဟိ အညေ အဆိုး အဖြတ်	၃၉၅-၆
အညော အနုသယောတိ ကထာ	၃၂၈

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အညော အနုသယောတိ ကထာ အဖွင့်	၉၄၊ ၂၂၂
အဋ္ဌဂီကမဂ် ဖြစ်ပုံ	၃၉၄
အတိတ်တရားသည် အနာ- ရမ္မဏ-ဟု ပရဝါဒီ ယူခြင်း	၃၁
အတိတ်ကိလေသာတို့ကို စွန့်နိုင်သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၇၉
အတိတာနာဂတသမန္နာဂတ ကထာ	၂၈၉
အတိတာနာဂတသမန္နာဂတ ကထာ အဖွင့်	၃၆၊ ၂၀၂
အတိတာနာဂတာရမ္မဏ ကထာ	၂၈၅
အတိတာနာဂတာရမ္မဏ ကထာ အဖွင့်	၃၁
အတူဖြစ်လိုခြင်းရှိသော မေထုန်အားဖြင့် မေထုန် အကျင့်ကို ကျင့်နိုင်သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၁၁
အတ္တန္တရ ဟူသည်	၂၅၂
အတ္တသာဓိက ခေါ်ကြောင်း	၇၇
အတ္တိ အရဟတော အကာလ- မစ္စူတိကထာ အဖွင့်	၂၃၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အတ္ထိ အရဟတော ပုညပစယ-	
ကထာ အဖွင့်	၁၁၇
အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ	၂၇၄
အဒ္ဓါကထာ	၃၃၈
အဒ္ဓါကထာ အဖွင့်	၁၀၀
အဓိဂယ မနသိကာရကထာ	၃၅၀
အဓိဂယ မနသိကာရကထာ	
အဖွင့်	၁၁၁၊ ၂၃၁
အဓိမုစ္စမာနော	၂၈၁
အနတ္တတော	၂၈၀
အနတ္တလက္ခဏာ ဟူသည်	၁၄၆
အနန္တရပစ္စယကထာ	၃၂၇
အနန္တရပစ္စယကထာ အဖွင့်	၂၂၁
အနန္တရဆိုကြောင်း	၇၇
အနန္တရပယုတ္တကထာ	၃၁၆
အနန္တရပယုတ္တကထာ	
အဖွင့်	၇၇၊ ၂၁၇
အနန္တရပယုတ္တော	၃၁၆
အနာဝဇ္ဇန္တယ	၂၈၈၊ ၃၂၄
အနိစ္စတာကထာ	၃၀၄
အနိစ္စတာကထာ အဖွင့်	၆၆၊ ၂၁၁
အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဒုက္ခ	၁၂၃
အနိမိတ္တ	၁၄၇
အနိမိတ္တ ဟူသည်	၄၁
အနိယတ တရား	၈၁
အနိယတပုဂ္ဂိုလ်	၈၁
အနုဋ္ဌိတာ	၃၀၁
အနုရောဓဝိရောဓံ	၃၂၀
အနုသယကထာ ၃-ပါး	၅၃
အနုသယယမိုက်နှင့် ပရဝါဒီ	
အယူ	၃၃၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အနုသယသည် စိတ္တဝိပူယုတ်	
အဗျာကတတရားဖြစ်၍	
အာရုံမရှိဟု ပရဝါဒီက	
ယူခြင်း	၂၆
အနုသယသည် ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ၊	
ဖြစ်လတ္တံ့ မဟုတ်	၃၀
အနုသယသည် မဂ်ဖြင့် မပယ်	
အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်	
ရှိခြင်း	၃၀
အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ	၂၈၃
အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ	
အဖွင့်	၂၆
အနုသယာ အနာရမ္မဏာတိ	
ကထာ အဖွင့်	၂၀၁
အနုသေတိ	၃၃၀
အန္တရာဘဝကထာ	၂၆၄
အန္တရာဘဝကထာ အဖွင့်	၅၁၊ ၉၃
အန္တရာဘဝေါ	၂၆၄
အပရိနိပ္ပန္နကထာ	၄၁၃
အပရိနိပ္ပန္နကထာအဖွင့်	၁၈၆၊ ၂၅၆
အပရိယာပန္နကထာ	၃၃၄
အပရိယာပန္နကထာ	
အဖွင့်	၉၅၊ ၉၈၊ ၂၂၄
အပသဗျတော	၃၁၁
အပ္ပဏိဒဟန္တယ	၃၂၄
အပ္ပတ္တနိယာမပုဂ္ဂိုလ်	၂၁၇
အပ္ပရုဇက္ခေ	၃၈၅
အဗျာကတကထာ	၃၃၂၊ ၄၀၇
အဗျာကတကထာ	
အဖွင့်	၉၇၊ ၁၇၆၊ ၂၂၄
အဗျာကတ ၂ မျိုး	၉၇

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

အပျာကတ ၄-မျိုး	၉၇
အမတာရမ္မဏကထာ	၂၀၂
အမတာရမ္မဏကထာ	
အဖွင့်	၂၇၂၂၀၀
အမနသ်ကာရာ	၂၉၂
အမိဝမ်းတိုက်၌ သစ္စာ ၄-ပါး	
ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း ရှိပါ	
သလော စသည်၌ အမေး	
အဖြေ	၄၀၆
အမှာနှင့် မှတ်ချက်	၂၆၆၊ ၂၇၁၊
များ	၂၉၃၊ ၂၉၈၊
	၃၀၁-၂၊ ၃၀၇-၈၊
	၃၀၈၊ ၃၁၁၊ ၃၁၅၊
	၃၂၁၊ ၃၃၀၊ ၃၄၁၊ ၃၆၄၊
	၃၈၄၊ ၄၀၅၊ ၄၀၈
အယထာစိတ္တ=မူလစိတ်အား	
လျော်သောစိတ်မရှိသူ	၃၅
အယာပျော	၂၇၉
အရဟတောပုညပစယကထာ	၃၅၅
အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ	၄၁၁
အရဟန္တဝဏ္ဏကထာအဖွင့်	၁၈၃
အရဟတ္တံ သစ္စာကာသံ	
စဉ်းစားရန်အချက်	၁၃၆
အရိယဂ္ဂပံ	၃၂၈
အရိယဂ္ဂပကထာ	၃၂၈
အရိယဂ္ဂပကထာ အဖွင့်	၉၃၊ ၂၂၂
အရိယာမဂ်ကိုထား၍ ကြွင်း	
သော သင်္ခါရတို့သည်	
ဒုက္ခတို့လော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၅၈

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[အ]

အရိယာမဂ် တပါးဖြင့် ဖိုလ်	
၄-ပါးတို့ကို မျက်မှောက်	
ပြုနိုင်သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၇၄
အရိယာတို့၏ သမ္မာဝါစာ	
သမ္မာကမ္မန္တ ဟူသော ရုပ်	
သည် မဟာဘုတ်တို့ကိုစွဲ၍	
ဖြစ်သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၂၈
အဂ္ဂပဓာတုကထာ	၂၆၉
အဂ္ဂပဓာတုကထာအဖွင့်	၁၃၊ ၁၉၅
အဂ္ဂပိနော	၂၆၉
အဂ္ဂပေ ဂ္ဂပကထာ	၂၇၀
အဂ္ဂပေ ဂ္ဂပကထာအဖွင့်	၁၆၊ ၁၉၆
အရပ်မျက်နှာတို့၌ ဘုရားရှင်	
တို့ တည်ရှိတော်မူကုန်	
သလော စသည်၌ အမေး	
အဖြေ	၄၀၁
အလုံးစုံသောစိတ်ကို ဝိတက်	
သည် ကျရောက်အပ်၏-ဟု	
ပရဝါဒီ ယူခြင်း	၃၂
အလုံးစုံသောတရားတို့၏	
မှန်ကန်သည်၏အဖြစ်သည်	
အသင်္ခတလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၈၁
အလုံးစုံသော ဝဋ်သည်	
ကံကြောင့် ဖြစ်သလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၅၆
အဝိဇ္ဇာကြောင့်သာ သင်္ခါရ	
ဖြစ်သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၃၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ-အာ]

အဝိဇ္ဇာ စသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	
အကြောင်းတရား (ဓမ္မဋ္ဌိ-	
တတာ)သည် အမြဲတည်ရှိ	
နေ၍ အပရိနိပ္ပန္န	၆၁၂
အဝိညတ္တိဒုဿိလျန္တိကထာ	၂၉၆
အဝိညတ္တိဒုဿိလျန္တိကထာ	
အဖွင့်	၅၁၊ ၂၀၇
အဝိဝိတ္တကထာ	၃၉၈
အဝိဝိတ္တကထာ အဖွင့်	၁၆၇
အသဉ္စိစ္စကထာ	၃၈၇
အသဉ္စိစ္စကထာ အဖွင့်	၁၅၆
အသညသတ္တုပိကာကထာ	
အဖွင့်	၁၀၅၊ ၂၂၉
အသညသမာပတ်	၁၀၅
အသညသမာပတ် လောကီယ	
သမာပတ် မည်ခြင်း	
အကြောင်း	၁၀၆
အသညသမာပတ်သည်	
လောကီယ သမာပတ်	၁၀၆
အသာတရာဂကထာ	၃၁၉
အသာတရာဂကထာ	
အဖွင့်	၈၅၊ ၂၁၉
အသံသည် ကံ၏အကျိုးတည်း	
ဟူသည်၌ အမေးအဖြေ	၆၇
အာဒီနဝတော	၂၈၀
အာနိသံသဒဿာဝိဿ	၂၇၉
အာနိသံသဒဿာဝိကထာ	၂၇၉
အာနိသံသဒဿာဝိကထာ	
အဖွင့်	၂၄၊ ၁၉၉
အာနေဉ္စကထာ	၄၀၅
အာနေဉ္စကထာ အဖွင့်	၁၇၇၊ ၂၅၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အာ]

အာဗာဓတော	၂၇၉
အာဘောဂ အဓိပ္ပာယ်	၄၇
အာမဂန္ဓော	၂၇၀
အာယတန ၆-ပါးသည်	
အမိဝမ်း၌ မရှေးမနှောင်း	
ကောင်းစွာတည်သလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၂၆
အာယု	၂၇၅
အာယုကပ္ပ	၅၇
အာရမ္မဏသဒ္ဓါ၏ အနက်များ	၂၈
အာဝဇ္ဇနာ	၂၇၁
အာဝဇ္ဇန္တဿ	၃၂၄
အာသဝကထာ	၃၄၀
အာသဝကထာ အဖွင့်	၁၀၁
အာသဝေနပစ္စယကထာ	၄၀၇
အာသဝေနပစ္စယကထာ	
အဖွင့်	၁၈၀၊ ၂၅၅
အာသဝေနပစ္စည်း၏အဖြစ်	
ဟူသော သတ္တိမရှိသလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၀၇
အာသဝေါတို့သည် အာသဝေါ	
တရားတို့၏အာရုံ မဟုတ်	
ကုန်သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၄၀
အိပ်မက်စိတ်ဖြင့် အသက်ကို	
သတ်ရာသည်မဟုတ်သော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၀၇
အိပ်မက်မက်နေသူ၏စိတ်သည်	
အဗျာကတလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၄၀၇

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဣ]

ဣဒ် ဒုက္ခန္တိကထာ	၂၉၉
ဣဒ် ဒုက္ခန္တိကထာ အဖွင့်	၅၅
ဣဒ်ကထာ	၄၀၀
ဣဒ်ကထာ အဖွင့်	၁၆၈၊ ၂၄၈
ဣဒ်ဗလကထာ	၃၀၀
ဣဒ်ဗလကထာ အဖွင့်	၅၆၊ ၂၀၉
ဣဒ်မန္တအနိဒ္ဒိမန္တ=တန်ခိုး ရှိ မရှိ	
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထူးခြားချက်	၅၈
ဣန္ဒြိယကထာ	၃၈၄
ဣန္ဒြိယကထာ အဖွင့်	၁၅၅၊ ၂၄၄
ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒကထာ	၃၅၇
ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒကထာအဖွင့်	၁၂၃၊ ၂၃၅
ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒဒုက္ခ	၁၂၃
ဣရိယနာ	၂၇၅
ဣဿရိယကာမကာရိတာ	
ကထာ	၄၁၂
ဣဿရိယကာမကာရိတာ	
ကထာ အဖွင့်	၁၈၃၊ ၂၅၇

[ဤ-၃]

ဤတိတော	၂၇၉
ဥပဒ္ဒဝတော	၂၇၉
ဥပပတ္တေသိယ	၃၈၊ ၂၇၆၊
	၂၉၁၊ ၃၂၆
ဥပပတ္တေသိယ အဓိပ္ပာယ်	၃၈
ဥပပတ္တေသိယ=ဥပပတ္တိဘဝ	
ဖြင့် အလိုရှိထိုက်သောစိတ်	
(ဝိပါက်ခန္ဓာ ဘဝင်စိတ်)	၃၈
ဥပပတ္တေသိယတရား	၉၆
ဥပပတ္တေသိယ=ဘဝင်စိတ်	၃၈

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဥ-၈]

ဥပပတ္တေသိယ=ဝိပါက်ခန္ဓာ	၃၈
ဥပသဂ္ဂတော	၂၈၀
ဥဿန္ဓတာ	၃၀၈
ဧကမဂ္ဂကထာ	၃၇၄
ဧကမဂ္ဂကထာ အဖွင့်	၁၃၅
ဧကောဓိပ္ပာယ်	၁၈၂
ဧကောဓိပ္ပာယ်ကထာ	၄၁၁
ဧကောဓိပ္ပာယ်ကထာ	
အဖွင့်	၁၈၂၊ ၂၅၇
သေ ဝေါဟာရော	၂၅၀

[-က]

ကတဉာဏ်	၁၆၄
ကထာပေါင်း	၂၂၅
ကပ် ၃-မျိုး	၅၇
ကပ္ပဋကထာ	၃၁၄
ကပ္ပဋကထာ အဖွင့်	၇၅၊ ၂၁၇
ကမ္မကထာ	၄၀၃
ကမ္မကထာ အဖွင့်	၆၆၊ ၁၇၅၊ ၂၁၂
ကမ္မဟေတုကထာ	၂၇၆
ကမ္မဟေတုကထာ အဖွင့်	၂၁၊ ၁၉၈
ကမ္မာဟာရ	၂၂၈
ကမ္မူပစယကထာ	၃၄၃
ကမ္မူပစယကထာ	
အဖွင့်	၁၀၇၊ ၂၃၀
ကမ္မူပစယခေါ်ပုံ	၁၀၇
ကရုဏာ ကထာ	၃၇၂
ကရုဏာကထာ အဖွင့်	၁၃၄
ကံ၏ တိုးပွားခြင်းသည် ကံမှ	
တမျိုးတခြားလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၄၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	'
ကံတို့သည် နိယတလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၀၃
ကံသည် ကံ၏တိုးပွားခြင်းမှ	
တမျိုးတခြားလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၄၃
ကံသည် စိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်	
သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၄၄
ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်	
သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌	
အကျုံးဝင်သလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၈၀
ကာမကထာ	၂၆၇
ကာမကထာ အဖွင့်	၁၁
ကာမကာရိတာ	၁၈၃
ကာမဂုဏကထာ	၂၆၅
ကာမဂုဏကထာ အဖွင့်	၉၁၁၉၄
ကာမဓာတ် ၃-မျိုး	၉
ကာမဘဝ၏ ကာမဓာတ်	
မည်ခြင်းအကြောင်း	၉
ကာမဘဝ၏ ကာမမည်ခြင်း	
အကြောင်း	၉
ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနသည်	
ကာမရာဂါနုသယမှ	
တမျိုးတခြားလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၂၉
ကာမရာဂါနုသယသည်	
ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနမှ	
တမျိုးတခြားလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၂၈
ကာယ နိမိတ္တံ	၂၇၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကာယ ဝိညုတ်	၅၁
ကာယဝိညုတ်သည် ကာယကံ	၁၆
ကာယေ	၂၇၃
ကာလကဗ္ဗိကာ အသုရာကို	
ပေတဂတိ၌ သွင်းယူ	
အပ်ခြင်း	၃
ကာလကို အကြောင်းတရား	
တို့သည်ပြီးစေအပ်သလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၃၈
ကိစ္စဉာဏ်	၁၆၄
ကိရိယ=ကုသိုလ် အကုသိုလ်	
နှာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့်	
စိတ္တဇရုပ်	၃၈
ကိရိယာ	၂၉၁
ကိလိဋ္ဌော	၃၁၇
ကိလေသ ဖောနကထာ	၃၇၉
ကိလေသ ပဗောနကထာ	
အဖွင့်	၁၄၅၊ ၂၄၁
ကိလေသာ ကာမ၏	
ကာမဓာတ်မည်ခြင်း	
အကြောင်း	၉
ကိလေသာ ကာမ၏	
ကာမမည်ခြင်း	
အကြောင်း	၉
ကုသလကထာ	၃၈၂
ကုသလကထာ အဖွင့်	၁၅၀၊ ၂၄၃
ကုသလာကုသလ-	
ပဋိသန္ဓဟန ကထာ	၃၂၄
ကုသလာကုသလ-	
ပဋိသန္ဓဟနကထာ	
အဖွင့်	၈၉၊ ၂၂၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကုသိုလ်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်
သောရုပ်သည် ကုသိုလ်ဟု
ပရဝါဒီယူခြင်း ၁၆
ကုသလ စိတ္တကထာ ၄၀၄
ကုသလစိတ္တကထာ
အဖွင့် ၁၇၆၊ ၂၅၄
ကုသလ ပဋိလာဘကထာ ၃၁၅
ကုသလ ပဋိလာဘကထာ
အဖွင့် ၇၆
ကျေးဇူးပြုနိုင်သည့် အဖြစ်
ကို အချင်းချင်း မရော
ယှက်အောင် ပိုင်းခြား၍
ထားအပ်သလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၃၆

[ခ]

ခန္ဓာ ၅-ပါး မဖြစ်လျှင်
ဘဝင်ချုပ်ပြီး အစဉ်
ပြတ်သည်ဟု အန္ဓက
ဂိုဏ်းသားတို့ယူခြင်း ၃၈
ခဏလယမဟုတ္တကထာ ၃၄၀
ခဏလယမဟုတ္တကထာ
အဖွင့် ၁၀၁
ခဏဟူသော ကာလကို
အကြောင်းတရား
တို့သည် ပြီးစေအပ်
သလော စသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၄၀
ခဏိကကထာ ၄၀၉
ခဏိကကထာ အဖွင့် ၁၈၀၊ ၂၅၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဂ-ဃ-င-စ]

ဂန္ဓဇာတိကထာ ၃၇၃
ဂန္ဓဇာတိကထာ အဖွင့် ၁၃၅
ဂါထာအနက်များ ၂၆၇-၈၊ ၂၅၆-
၇၊ ၂၅၁၊ ၂၅၆-
၇၊ ၂၆၁-၃
ဂါထာဖွင့် ၃၄၉
ဆာနန်မိတ္တ ၂၇၀
ဆာနာဒိ နိမိတ္တာနိပိဋ္ဌိ
အဆုံးအဖြတ် ၁၄
ငရဲထိန်းတို့၏ ညှဉ်းပန်း
နှိပ်စက်ခြင်း ၅-မျိုး ၃၈၈
ငရဲထိန်းတို့ ငရဲသား
ငရဲသူတို့ မပါဝင်ကြ ၁၅၉
ငရဲတို့၌ ငရဲထိန်းတို့မရှိကုန်
သလော စသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၈၈
စက္ခုမြေ့စသော ဣန္ဒြေနှင့်
စပ်သော သက်ရှိ ရုပ်-
နာမ်သည်သာ ဒုက္ခလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၅၇
စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတီ
ကထာ ၃၇၈
စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတီ
ကထာ အဖွင့် ၁၄၂၊ ၂၃၉
စက္ခုပသာဒဖြင့်ရုပ်ကို
မြင်နိုင်သလော စသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၇၈
စက္ခုဝိညာဏ်၏ အခြားမဲ့၌
သောတဝိညာဏ် ဖြစ်နိုင်
သလော စသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၂၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၈]

စက္ခုဝိညာဏ်ပြည့်စုံဆဲဉ်
 ရဟန္တာ၏ အရဟတ္တမဂ်
 သည် အာရုံမရှိဟု
 ပရဝါဒီကံ ယူခြင်း ၃၁
 စလတော ၂၈၀
 စိတ်အစဉ်သည် သမာဓိမည်၏
 ယူရာ၌ အမေးအဖြေ ၅၉၊ ၆၀
 စိတ္တိသာရိယ ၁၈၃
 စေတနာအတွက် ပတ္တနာ ပဏိဓိ
 တည်ရခြင်းအကြောင်း ၁၇
 စေတနာ၏ ပရိယာယ်
 စကားလှယ် ၁၇
 စေတနာကို ကံ-ဟု
 ဟောတော်မူခြင်း ၆၆

[ဆ]

ဆဂတိကထာ ၂၆၃
 ဆဂတိကထာ အဖွင့် ၃၊ ၁၉၃
 ဆန္ဒစသည် ကာမဓာတ်
 မည်ခြင်းအကြောင်း ၁၀
 ဆန္ဒရာဂေါ ၂၆၅
 ဆန္ဒော ၂၆၅
 ဆလ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် ၆၀
 ဆလ ၃-မျိုး ၆၁
 ဆဝိညာဏ-ဟု မဆိုပဲ
 ထားခြင်းအကြောင်း ၄၂
 ဆောက်တည်မှုအကြောင်း
 ရှိသော သီလသည်
 တိုးပွား၏ ဟူသည်၌
 အမေးအဖြေ ၅၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၉]

ဇော်မဂ်စသည်ထက် အဋ္ဌဂိုက
 မဂ် မြတ်ကြောင်း ၃၉၂
 ဇရာမရဏကထာ ၃၄၁
 ဇရာမရဏကထာအဖွင့် ၁၀၂
 ဇရာမရဏဘဝပရိယာယ် ၂၄၂
 ဇိဂ္ဂါနိမိတ္တံ ၂၇၀
 ဇီဝိတာ ဝေါရောပနကထာ ၃၁၁
 ဇီဝိတာ ဝေါရောပန
 ကထာ အဖွင့် ၇၃
 ဇီဝိတိန္ဒြိယ ကထာ ၂၇၅
 ဇီဝိတိန္ဒြိယကထာအဖွင့် ၁၈၊ ၁၉၇
 ဇီဝိတိန္ဒြေ ၂-ပါးကြောင့်
 သာ သတ္တဝါသည်
 အသက်ရှင်ခြင်း ၂၁
 ဇီဝိတိန္ဒြေသည် စိတ္တဝိပ္ပယုတ်
 နာမ်တရားဖြစ်၍ ရုပ်ဇီဝိ-
 တိန္ဒြေမရှိ-ဟု ပရဝါဒီက
 ယူခြင်း ၁၈

[၁၀]

ဈာန်တခုမှ အခြားဈာန်
 တခုသို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်
 သလော စသည်၌
 အမေးအဖြေ ၃၇၅
 ဈာန်နန္ဒရိကကထာ ၁၃၉၊ ၁၇၆
 ဈာန်နန္ဒရိကကထာ
 အဖွင့် ၁၃၉၊ ၂၃၉
 ဈာန် ၂-ပါး၏ အကြား၌
 ဖြစ်သော ဈာန် ၁-မျိုး
 ရှိသေးသလောစသည်၌
 အမေးအဖြေ ၃၇၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဈ]

ဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
 အတိတ်ပျာန် အနာဂတ်
 ပျာန်တို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏
 ဟူရာ၌ အမေးအဖြေ ၃၆-၇
 ဈာနသင်္ကန္တိကထာ ၃၇၅
 ဈာနသင်္ကန္တိကထာ
 အဖွင့် ၁၃၇၊ ၂၃၈
 ဈာနသမန်နီ၇ ၄၀၅

[ဉ]

ဉာဏကထာ ၂၉၈၊ ၃၈၂၊ ၃၉၆
 ဉာဏကထာ
 အဖွင့် ၅၄၊ ၁၅၈၊ ၁၆၃
 ၂၀၈၊ ၂၄၅၊ ၂၄၆
 ဉာဏီတိ ၂၈၅
 ဉာဏ် အနာဂမ္မဏကထာ ၂၈၄
 ဉာဏ် အနာဂမ္မဏန္တိကထာ
 အဖွင့် ၃၁၊ ၂၀၁
 ဉာဏ် စိတ္တဝိပုယတ္တန္တိကထာ ၂၉၉
 ဉာဏ် စိတ္တဝိပုယတ္တန္တိကထာ
 အဖွင့် ၅၄
 ဌပေဘွာ အဂိယမဂ္ဂန္တိကထာ ၃၅၈
 ဌပေဘွာ အဂိယမဂ္ဂန္တိကထာ
 အဖွင့် ၁၂၅
 ဋ္ဌိတတာ ၃၀၃

[တ]

တဆယ့်နှစ်ပါးသောတည်ရာ
 အကြောင်းရှိသောဉာဏ်
 သည်လောကုတ္တရာလော
 ဝသည့်၌ အမေးအဖြေ ၃၉၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[တ]

တတိယသညာဝေဒယိတ
 ကထာ ၃၄၁
 တတိယသညာဝေဒယိတ
 ကတာ အဖွင့် ၁၀၃၊ ၂၂၈
 တထတာ ၁၄၉၊ ၁၅၀
 တထလာကထာ ၃၈၁
 တထတာကထာ
 အဖွင့် ၁၄၉၊ ၂၄၃
 တန်ခိုးဖြင့် တောင်တ၍
 မရသော အရာများ ၅၉
 တန်ခိုးမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
 သူ့ သဘောအတိုင်းသာ
 အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်
 ရသည်၊ မတော်တဆ
 အန္တရာယ်ဖြစ်လာလျှင်
 မတားနိုင် ၅၈
 တန်ခိုးရှိသော အာယုကပ်
 မကုန်မီအတွင်း၌ အခါမဲ့
 သေခြင်းကို တားမြစ်
 နိုင်ခြင်း ၅၈
 တန်ခိုးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
 အသက် အပိုင်းအခြား
 အတွင်းအသက်အန္တရာယ်
 တို့ကို တားမြစ်နိုင်ခြင်း ၅၈
 တပါးသောသူသည် တပါး
 သောသူအား ချမ်းသာ
 ကို လျော်စွာ ပေးနိုင်
 သလော စသည်၌
 အမေးအဖြေ ၃၄၉

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[တ-ထ-ဒ]

တပါးသောသူသည် တပါး သောသူ၏စိတ်ကို နှိပ်နှိင် သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၄၈
တရားတို့တွင် နိဗ္ဗာန်တရား သည် မြတ်ကြောင်း	၃၉၂
တရားတို့သည်နိယတတို့လော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၀၂
တရားတို့သည် စိတ္တက္ခဏ တခုရှိကုန်သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၀၉
တိဿောပီ အနုသယကထာ	၂၉၈
တိဿောပီ အနုသယ ကထာ အဖွင့်	၅၃
တိဿောပိကထာ	၄၀၇
တိဿောပိကထာ အဖွင့်	၁၇၈၊ ၂၅၄
တိရစ္ဆာန်ကထာ	၃၉၁
တိရစ္ဆာန်ကထာ အဖွင့်	၁၆၁၊ ၂၄၆
တုတ္ထတော	၂၈၀
ထင်ရှားသောရုပ်မှ သိမ်မွေ့ သော ရုပ်ရှိသည်ဟု ပရဝါဒီက ယူခြင်း	၁၆
ထိုထိုအရာကို ရခြင်းသည် အသင်္ခတလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၈၁
ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ	၃၆၇
ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ အဖွင့်	၁၃၀၊ ၂၃၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဒ]

ဒါနသည် အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ် ကြောင့်သာ အကျိုးများ ဖွယ် စင်ကြယ်သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၆၇
ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ	၉၆၊ ၃၃၀
ဒုက္ခဝေဒနာကိုနှုတ်သက်ခြင်း	၃၂၀
ဒုက္ခဝေဒနိယံ	၂၇၄
ဒုက္ခုဒြိယံ	၂၇၃
ဒုဂ္ဂတိ ကထာ	၃၁၂
ဒုဂ္ဂတိကထာ အဖွင့်	၇၄
ဒုဂ္ဂန္ဓော	၂၇၀
ဒုတိယသညာဝေဒယိတ ကထာ အဖွင့်	၁၀၃
ဒွါဒသဝတ္ထုက	၁၆၄
ဒွိဟိ သီလေဟိကထာ	၂၉၄
ဒွိဟိ သီလေဟိကထာ အဖွင့်	၄၈၊ ၂၀၆

[ခ]

ဓမ္မကထာ	၄၁၂
ဓမ္မကထာ အဖွင့်	၁၇၁၊ ၂၄၈
ဓမ္မဋ္ဌိတတာ	၆၁၊ ၃၀၃
ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ	၃၀၃
ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာအဖွင့်	၆၁၊ ၂၁၀
ဓမ္မတဏှာ အဗျာကတာတိ ကထာ	၃၂၁
ဓမ္မတဏှာ အဗျာကတာတိ ကထာ အဖွင့်	၈၇၊ ၂၁၉
ဓမ္မတဏှာ နဒုက္ခသမုဒ- ယောတိ ကထာ	၈၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ခ]

ဓမ္မတဏှာ နဒုက္ခသမုဒ- ယောတိကထာ အဖွင့်	၈၈
ဓမ္မတဏှာသည် အဗျာကတ လော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၂၁
ဓမ္မတဏှာသည် ဒုက္ခသမုဒယ မဟုတ်သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၂၂
ဓမ္မဒေသနာကထာ	၃၇၀
ဓမ္မဒေသနာကထာ အဖွင့်	၁၃၄၊ ၂၃၈
ဓမ္မနိယာမတာ	၆၁
ဓမ္မာဘိသမယကထာ	၄၀၆
ဓမ္မာဘိသမယကထာ အဖွင့်	၁၇၇

[န]

နတ္ထိ အရဟတော အကာလ မစ္စူတိကထာ	၃၅၅
နတ္ထိ အရဟတော အကာလ မစ္စူတိကထာ အဖွင့်	၁၁၈
နတ်တို့၌ တိရစ္ဆာန်တို့ရှိကုန် သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၉၁
နတ်ဘိလူးတို့သည် ရဟန္တာ အသွင်ဖြင့် မေထုန်ကို	
မှီဝဲကြကုန်သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၄၁၁
န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ၌ အဓိပ္ပာယ်	၄၁
နမိ၌ အနက်အဓိပ္ပာယ်	၄၇
န ယထာ စိတ္တဿ	၂၈၇-၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

န ယထာ စိတ္တဿ ကာယ- ကမ္မန္တိကထာ	၂၈၈
န ယထာ စိတ္တဿ ကာယ- ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်	၃၅
န ယထာ စိတ္တဿ ဝါစာတိ ကထာ	၂၈၇
န ယထာ စိတ္တဿ ပါစာတိ ကထာ အဖွင့်	၃၄၊ ၂၀၂
န ဝတ္ထုဗွဲ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိ ကထာ	၃၆၅
န ဝတ္ထုဗွဲ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိ ကထာ အဖွင့်	၁၂၉
န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃဿ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိကထာ	၃၆၁
န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃဿ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိကထာ အဖွင့်	၁၂၉
န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃော ဘုဉ္ဇတိတိ ကထာ	၃၆၀
န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃော ဘုဉ္ဇတိတိ ကထာ အဖွင့်	၁၂၈
န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ	၃၅၉
န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ အဖွင့်	၁၂၆
န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိတိကထာ	၃၆၀
န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိတိ ကထာ အဖွင့်	၁၂၇၊ ၂၃၅
နိဂမနကထာ	၁၈၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[န]		[န]	
နိဂ္ဂဟကထာ	၃၄၈	နိရောဓသမာပတ်ဝင်ဘာ	
နိဂ္ဂဟကထာ အဖွင့်	၃၁၀	သုသည် လောနိုင်သလော	
နိဗ္ဗာနဓာတ်သည် ကုသိုလ်		ဝသည်၌ အလေ့အဖြေ	၂၄၁
လော ဝသည်၌		နိရောဓသမာပတ်သည် အနာ	
အမေးအဖြေ	၃၈၂	ဂါမ်ဂဟန္တာတို့၏သန္တာန်	
နိဗ္ဗာနံ ပညတ်၌ အဓိပ္ပာယ်	၂၇	၌ဖြစ်သောကြောင့်	
နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုသော		လောကုတ္တရာဟု	
သု၏ သံယောဇဉ်ပယ်ခြင်း		ဆိုထားကြောင်း	၁၀၆
ဖြစ်လျှင် ဝိပဿနာဝိတ်		နိရောဓသမာပတ်သည်	
ဖြင့်သာ ပယ်ခြင်း ဖြစ်		အသည်သတ်တို့သို့ ကပ်	
ရာဇ်	၂၆	ဇရာကြောင်းလော	
နိယတပုဂ္ဂိုလ်	၈၂	ဝသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၄၃
နိယတဿ နိယာမကထာ	၃၁၇	နိရောဓသမာပတ်သည်	
နိယတဿ နိယာမ		လောကုတ္တရာလော	
ကထာ အဖွင့်	၈၁၊ ၂၁၇	ဝသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၄၁
နိယာမ ၂-ပါး	၆၉၊ ၈၁	နိရောဓသမာပတ်သည်	
နိရယပါလံ	၁၅၉	လောကုတ္တရာဟု ဆိုထား	
နိရယပါလကထာ	၃၈၈	ခြင်းအကြောင်း	၁၀၆
နိရယပါလကထာ		နိဂုတကထာ	၃၁၇
အဖွင့်	၁၅၉၊ ၂၄၅	နိဂုတကထာ အဖွင့်	၈၃
နိဂုတကထာ	၂၉၁	နှလုံးသွင်းခြင်း ၂-မျိုး	၁၁၁
နိဂုတကထာ အဖွင့်	၃၈၊ ၂၈၄		
နိဂုတသမာပတ်	၁၀၅	[ပ]	
နိဂုတသမာပတ်ဝင်ဘာ		ပစ္စယကထာ	၃၃၆
သောပုဂ္ဂိုလ်		ပစ္စယကထာ အဖွင့်	၉၉၊ ၂၂၇
မာဏ သပယ	၁၀၃	ပစ္စဝေက္ခာ သပနန္တရ	၄၀၅
နိဂုတသမာပတ်ဝင်ဘာ		ပာဝိညာဏသပင်္ဂိသ	
သသည် အသည်အင်		ပဂ္ဂကထာ	၂၉၂
တို့သို့ ကပ်လျက်		ပဉ္စဝိညာဏသပင်္ဂိသ	
ကြောင်းလော	၃၄၃	ပဂ္ဂကထာ အဖွင့်	၄၁၊ ၂၀၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁]

ပဉ္စဝိညာဏာကုသလာပီတိ ကထာ အဖွင့်	၄၇
ပဉ္စဝိညာဏာ သာဘောဂါတိ ကထာ အဖွင့်	၄၇၊ ၂၀၅
ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ္ဂဘာဝနာ ဖြစ်ခြင်း	၄၁
ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် မဂ်တို့၏ သဘော	၄၃-၄
ပညတ် ၂-မျိုး	၃၆
ပဋိပါဠိဒေသနာ	၁၃၇
ပဋိလာဘ ပညတ္တိ	၃၆
ပဋိသန္ဓဟတိ	၃၂၄
ပဏိဓိ	၂၇၁
ပတိဂ္ဂပကထာ	၄၁၃
ပတိဂ္ဂပကထာ အဖွင့်	၁၈၅၊ ၂၅၈
ပတ္တိကထာ	၃၈၁
ပတ္တိကထာ အဖွင့်	၁၄၉
ပဘဂုံတော	၂၈၀
ပရတော	၂၇၉
ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်	၂၈၂-၃
ပရလောကဝဇ္ဇဘယ- ဒဿာဝိနော	၃၈၆
ပရဝါဒီသည် အမိဝမ်း၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက် နိုင်၏ဟု အယူရှိခြင်း	၂၅၄
ပရာမဋ္ဌ	၂၈၂
ပရိစိတာ	၃၀၁
ပရိနိဗ္ဗာနကထာ အဖွင့်	၁၇၆
ပရိယာပန္နကထာ	၃၃၀
ပရိယာပန္နကထာ အဖွင့်	၂၂၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၁-၁]

ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာသည် စိတ်နှင့် မယှဉ်သလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၂၉
ပရိယုဋ္ဌာန စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိ ကထာ	၃၂၉
ပရိယုဋ္ဌာန စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိ ကထာ အဖွင့်	၉၅၊ ၂၂၃
ပလောကတော	၂၇၉
ပါဠိတောဂေါ	၃၀၀
ပါဒကထာလိကာဘိဟာရော	၂၉၅
ပါဠိတော်၌ စေတနာ ပတ္တနာ ပဏိဓိ ဟောရကြောင်း	၁၇
ပိဋိပရိကမ္ပံ	၂၉၅
ပီတိ	၂၆၅
ပီတိသောမနဿံ	၂၆၆
ပုထုဇဉ်သည် ကာမဂ္ဂပအဂ္ဂပ ဓာတ် ၃-ပါးတို့မှ မကင်း ဆိတ်သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၉၈
ပုထုဇဉ်၏ စင်စစ် နိယာမ၏ အဖြစ်သည် ရှိသလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၈၂
ပုထုဇဉ်၏ ဉာဏ်ရှိသလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၈၇
ပုဗ္ဗေကတဒဟတုဝါဒ	၁၂၁
ပဿဝိပ္ပါရော	၂၈၇
ပဿသည် ပဿ၏ တိုးပွား ခြင်းမှတစ်ပါး ကခြားလော	၁၄၃
ဖိုလ်သည် သန်တလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၈၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဗ - ဆ]

ဗုဒ္ဓကထာ	၄၀၁
ဗုဒ္ဓကထာ အဖွင့်	၁၇၀
ပြဟ္မာ၏ အတ္ထဘောသည့် အာယတန ၆-ပါး	
ရှိသည်ဟု ပရဝါဒီက ယူခြင်း	၁၄
ဘယတော	၂၇၉
ဘုရားအလောင်းသည် တိရစ္ဆာန်မျိုးသို့ ရောက် သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၄၁၂
ဘုရားရှင်၏ အလိုအတိုင်း ပြီးစီးသော တန်ခိုးရှိပါ သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၄၀၁
ဘုရားရှင်တို့ အချင်းချင်း အယုတ်အမြတ် ရှိကုန် သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၄၀၁

[မ]

မဂ္ဂကထာ	၃၉၁
မဂ္ဂကထာ အဖွင့်	၁၆၂
မဂ္ဂသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် တပြိုင် နက် လောကီ လောကုတ္တရာ သီလ ၂-ပါးနှင့် ပြည့်စုံ သည် ဟူရာ၌ အမေးအဖြေ	၄၀
မဂ်ခဏ၌ အာရုံပြုခြင်း၏အစွမ်း အားဖြင့် နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင် ရှုသူ၏ သံယောဇဉ်ပယ်ခြင်း ဖြစ်ခြင်း	၂၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

မဂ်ခဏ၌ ကိစ္စံပြီးခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် သင်္ခါရ ကို အနိစ္စာဒိအားဖြင့် နှလုံး သွင်းသူ၏ သံယောဇဉ် ပယ်ခြင်းဖြစ်ခြင်း	၂၆
မဂ်သည် အင်္ဂါ ၅-ပါး ရှိသလောစသည်၌ အမေး အဖြေ	၃၉၁
မနသိကာရော	၂၇၁
မနုဿလောကကထာ	၃၆၉
မနုဿလောကကထာ အဖွင့်	၁၃၃၊ ၂၃၀
မဟပူလာ ဘဝေယျ၌ အဓိပ္ပာယ်	၁၃၀
မဟာအဝီစိ၏ တည်နေပုံ အခြင်းအရာ	၃၉၀
မိစ္ဆတ္တနိယာမ	၇၀
မိစ္ဆတ္တနိယာမ မဖြစ်နိုင်ခြင်း အကြောင်း	၇၇
မိစ္ဆာအယူသည် အဗျာကတ လော စသည်၌ အမေး အဖြေ	၃၃၂
မိစ္ဆာအယူသည် လောကီ တရား၌ အကျိုးမဝင် သလော စသည်၌ အမေး အဖြေ	၃၃၄
မူလစိတ်အား လျော်သောစိတ် မရှိသူ၏ ကာယကံသည် စိတ်အား မလျော်, စိတ်သို့ အစဉ်မလိုက်ဟု ပရဝါဒီ ယူခြင်း	၃၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

[ယ-ရ]

မူလစိတ်အား လျော်သောစိတ်
မရှိသောသူ၏ စကားသည်
စိတ်အား မလျော်, စိတ်ဆိုး
အစဉ်မလိုက်ဟု ပရဝါဒီ
ယူခြင်း ၃၄

မြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ လောက
၌ ရှိတော်မူဘူးပြီ-ဟု မဆို
ထိုက်ပါသလော စသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၆၉

မူလရည်မှန်းသောစိတ်နှင့်
ကင်း၍လည်း ကာယကံ
ဖြစ်သည်ဟူရာ၌ အမေး
အဖြေ ၃၆

ယာ အာဝဇ္ဇနာ ၃၂၄
ယာ စ စေတနာ ၃၃၃
ယာ စ ပတ္တနာ ၃၃၃
ယာနိကတာ ၃၀၁
ယာ ပဏိဓိ ၃၂၄

မူလရည်မှန်းသောစိတ်နှင့်
ကင်း၍လည်း စကားဖြစ်
သည်ဟူရာ၌ အမေးအဖြေ ၃၄

ယာပျော ၂၇၉
ယေ စ သင်္ခါရာ ၃၃၃
ယော စ ပဏိဓိ ၃၃၃

မြတ်စွာဘုရားအား ပေးလှူ
ကြောင်း ဒါနစေတနာသည်
များသောအကျိုးရှိ၏-ဟု
မဆိုထိုက်ပါသလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၆၅

ယေနတ္ထေန နိယတာတိ၌
အဓိပ္ပာယ် ၁၇၂

မြတ်စွာဘုရား၏ ကျင့်ကြီး
ကျင့်ငယ်တော်သည် တခြား
နံသာမျိုးတို့ကို လွမ်းမိုး၍
ယူနိုင်သလော စသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၃၃

ရဟန္တာ၏ ကောင်းမှု၏
ပွားစည်းခြင်းသည် ရှိပါ
သလော စသည်၌ အမေး
အဖြေ ၃၅၅

မြတ်စွာဘုရား၏ သန္တာန်၌
ကရုဏာမရှိသလောစသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၇၂

ရဟန္တာ၏ ပရိနိဗ္ဗာန် စံချိန်
မဟုတ်ဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန်
စံခြင်းမရှိသလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၅၅

မြတ်စွာဘုရားသည် တရားကို
ဟောတော်မူပြီ-ဟု မဆို
ထိုက်ပါသလော စသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၇၀

ရဟန္တာသည် အာနေဥမည်
သော စတုတ္ထဈာန်၌
တည်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု
သလော စသည်
အမေးအဖြေ ၄၀၅

ရဟန္တာသည် ကုသိုလ်စိတ်ရှိ၍
ပရိနိဗ္ဗာန်စံသလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၄၀၄

အက္ခရာစဉ် ဟေမ္ဗန်နာ

[၄]

ရာဂတုတရားရှိသလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၄၁၃

ရာဂေါ ၂၆၅

ရိတ္တတော ၂၈၀

ရုပ်၏သာရမ္မဏမည်ကြောင်း ၂၈

ရုပ်သည် အပရိနိပ္ပန္နလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၄၁၃

ရုပ်သည် ကုသိုလ်လော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၅၃

ရုပ်သည် ဝိပင်္ဂါလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၅၃

ရုပ်သည် ဟိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်
သလော စသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၅၂

ရုပ်သည် ဟိတ်လော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၅၂

ရူပဓာတုကထာ ၂၆၈

ရူပဓာတုကထာ အဖွင့် ၁၂၁၉၅

ရူပဓာတုယာ အာယ-
တနကထာ အဖွင့် ၁၄၁၉၆

ရူပရာဂ ၃၃၀

ရူပရာဂသည် ရူပဓာတ်၌
အကျုံးဝင်သလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၅၄

ရူပရာဂသည် ရူပဓာတ်၌
ဖြစ်နိုင်သလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၄၃၀

ရူပါရူပဓာတုပရိယာပန္န
ကထာ ၃၅၄

ရူပါရူပဓာတုပရိယာပန္န
ကထာ အဖွင့် ၁၁၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၄]

ရူပါဝစရဖြစ်သော ရုပ်သည်
ရှိသလော စသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၅၄

ရူပိနော ၂၆၈

ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ
အဖွင့် ၁၆၁၉၆၊ ၂၇၁

ရူပံ ကုသလာကုသလန္တိ
ကထာ ၃၅၃

ရူပံ ကုသလာကုသလန္တိ
ကထာ အဖွင့် ၁၁၄

ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ ၂၉၁

ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ အဖွင့် ၄၀

ရူပံ ရူပါဝစရာ ရူပါဝစရန္တိ
ကထာ ၃၅၄

ရူပံ ရူပါဝစရာ ရူပါဝစရန္တိ
ကထာ အဖွင့် ၁၁၅၊ ၂၃၂

ရူပံ ဝိပင်္ဂါကောတိကထာ ၃၅၃

ရူပံ ဝိပင်္ဂါကောတိကထာ
အဖွင့် ၁၁၅

ရူပံ သဟေတုကန္တိကထာ ၃၅၂

ရူပံ သဟေတုကန္တိကထာအဖွင့် ၁၁၄

ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ ၂၈၃

ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ
အဖွင့် ၂၈၊ ၂၀၀

ရူပံ ဟေတုတိကထာ ၃၅၂

ရူပံ ဟေတုတိကထာ အဖွင့် ၁၁၃

ရောဂတော ၂၇၉

ရည်ရွယ်ရင်းအတိုင်းမဟုတ်
သော်လည်းပြောဆဲခဏ၌မူ
ပြောချင်သော စိတ်ကြောင့်
ပြောကြောင်း ၃၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ခ-ဝ]

လက္ခဏာခေါ်ကြောင်း ၄၂
 လက္ခဏာဟာရနေတ္တိနည်း ၁၁၁
 လဒ္ဓိယာပဋိကိပတိဋ္ဌိအဓိပ္ပာယ် ၁၁၈
 လူနတ်တို့သည် အသင်္ချေ
 ကာလတိုင်အောင်အကျိုး
 ပေးနိုင်သော ကံပါသော်
 လည်း နှစ်အရေအတွက်
 စေလျှင် များသောအား
 ဖြင့် စုတေကြရခြင်း ၅၇
 လောကီသဒ္ဓိခြေသည် မရှိ
 သလော စသည်၌
 အမေးအဖြေ ၃၈၄
 လောကုတ္တရာ တရားတို့၏
 ဇရာမရဏသည် လော
 ကုတ္တရာလော စသည်၌
 အမေးအဖြေ ၃၄၁
 ဝစီဝိညတ် ၅၁
 ဝစီဝိညတ်သည် ဝစီကံ ၁၆
 ဝစီသင်္ခါရ ၃၃
 ဝစီသစ္စာ သမ္မုတိသစ္စာ
 ဒိဋ္ဌိသစ္စာ ပရမတ္ထသစ္စာ
 ထက် အရိယာသစ္စာ
 မြတ်ကြောင်း ၃၉၂
 ဝတ္ထုကာမ၏ ကာမဓာတ်
 မည်ခြင်းအကြောင်း ၉
 ဝါစာယ ၂၇၃
 ဝိက္ခေပကရ ၁၄၁
 ဝိစာရာနုပတိတံ ၂၈၆
 ဝိညတ္တိ သီလန္တိကထာ ၂၉၅
 ဝိညတ္တိ သီလန္တိကထာ အဖွင့် ၅၁
 ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းကြောင့်
 ဖြစ်သောအသံကို သောတ
 ဝိညာဉ်သည်သိထိုက်ခြင်း ၃၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ-သ]

ဝိတက်၏ပျံ့နှံ့ခြင်းမျှသည်အသံ
 ဟူရာ၌ အမေးအဖြေ ၃၃
 ဝိတက္ကဝိပ္ပာရိသဒ္ဓကထာ ၂၈၆
 ဝိတက္ကဝိပ္ပာရိသဒ္ဓကထာ
 အဖွင့် ၃၃၊ ၂၀၁
 ဝိတက္က ဝိပ္ပာရိရော ၂၈၇
 ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ ၂၈၆
 ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ
 အဖွင့် ၃၂၊ ၂၀၁
 ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ
 ၂-မျိုး ၃၂
 ဝိတက္ကာနုပတိတထာ၌
 အဆုံးအဖြတ် ၃၂
 ဝိတက္ကာနုပတိတံ ၂၈၆
 ဝိတက္ကဝါဒီ ၃၉၃
 ဝိပရိဏာမတော ၂၈၀
 ဝိဿဂဇ္ဇော ၂၇၀
 ဝူပဓာတ်မည်ကြောင်း ၁၂
 ဝေဒနာ ဘဝါဒီသု၌
 အဆုံးအဖြတ် ၁၃
 ဝေပစိတ္တိအသုရာမင်းပရိသတ်
 ကို ဒေဝဂတိဖြင့် သွင်းယူ
 အပ်ခြင်း ၃
 သင်္ကပ္ပရာဂေါ ၂၆၅၊ ၂၆၇
 သင်္ကပ္ပေါ ၂၆၅
 သင်္ခါရအားလုံးကို လွှမ်းမိုး
 ယူ၍ နှလုံးသွင်းနိုင်
 သလော စသည်၌
 အမေးအဖြေ ၃၅၀
 သင်္ခါရကို အနိစ္စအားဖြင့်
 နှလုံးသွင်းသူ၏ သံယော
 ဇဉ်ပယ်ခြင်းဖြစ်လျှင်
 ဝိပဿနာစိတ်ဖြင့်သာ

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ခ]	
သံယောဇဉ်ပယ်ခြင်း	
ဖြစ်ရာဇ်။	၂၆
နိဗ္ဗာန်ကို အကျိုးအားဖြင့်	
ရှုသွားသံယောဇဉ်ကို	
ပယ်ခြင်း	၂၄
သင်္ခါရကို အပြစ်အားဖြင့်	
ရှုသွားသံယောဇဉ်ကို	
ပယ်ခြင်း	၂၄
သစ္စာဉာဏ်	၁၆၃-၄
သဗ္ဗေတနိယံ	၂၇၄
သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့်	
မစေ့ဆော်မှု၍ အမိကို	
အသက်မှနှင်းလျှင် အာ-	
နန္ဒရိုကကံ ထိုက်သလော	
ဝသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၈၇
သညာဝေဒယိတကထာ	၃၄၁
သညာဝေဒယိတကထာ	
အဖွင့်	၁၀၂
သညာဝေဒယိတ နိရောဓ	
သမာပတ်	၁၀၅
သညောဇနကထာ အဖွင့်	၁၆၇
သတ္တကုတ္တုပရမကထာ	၃၀၉
သတ္တကုတ္တုပရမကထာ	
အဖွင့်	၆၉၊ ၂၁၃
သတ္တမတဝိကကထာ	၃၁၃
သဒ္ဓေါဝိပါကောတိကထာ	၃၀၈
သဒ္ဓေါဝိပါကောတိကထာ	
အဖွင့်	၆၇၊ ၂၁၂
သဒ္ဓံသုဏ္ဍာတိတိကထာ	၃၇၇
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်အစွမ်း	
တော် ၃-ပါး	၂
သဗ္ဗထာပိ ဆိုရပုံ	၂၂၄
သဗ္ဗတ္ထိဝါဒဂိုဏ်းသားတို့	
အယူမျိုး	၅၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ခ]	
သဗ္ဗဒိသာကထာ	၄၀၁
သဗ္ဗဒိသာကထာ အဖွင့်	၁၇၀
သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ	၃၅၆
သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိ	
ကထာ အဖွင့်	၁၂၀၊ ၂၃၄
သဗျာဗဇ္ဈိ	၃၄၅
သမနန္ဒရ ၂-ပါး	၄၀၅
သမန္နာဂတ	၃၆
သမန္နာဂတ ပညတ္တိ	၃၆
သမာဒါနဟေတုကံ	၂၉၅
သမာဒါနဟေတုကထာ	၂၉၅
သမာဒါနဟေတုကထာ	
အဖွင့်	၅၀၊ ၂၀၇
သမာဓိကထာ	၃၀၂
သမာဓိကထာ အဖွင့်	၅၉၊ ၂၀၉
သမာပတ်ဝင်စားသူသည်	
အသံကိုကြားနိုင်သလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၇၇
သမာပတ္တေသိယ=သမာပတ်	
ကို ရှာမှီးသောတရားဖြင့်	၃၃၀
သမာပန္နော အဿာဒေတီ	
ကထာ	၃၁၈
သမာပန္နော အဿာဒေတီ	
ကထာ အဖွင့်	၈၅
သမာပန္နဿာပိ သမာပန္နာ-	
ယပိဉ် အဆုံးအဖြတ်	၁၀၃
သမာပန္နော သဒ္ဓံ သုဏ္ဍာတိတိ	
ကထာ အဖွင့်	၁၄၁
သမိတံ	၂၈၁
သမ္မတ္တနိယာမ	၆၉၊ ၃၁၆
သမ္ပုဒိဘူတကထာ	၃၁၈
သမ္ပုဒိဘူတကထာ အဖွင့်	၈၄
သသမ္ဘာဂကထာနယ	၁၄၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သဋ္ဌာယတနကထာ	၃၀၉
သဋ္ဌာယတနကထာအဖွင့်	၂၁၃
သဋ္ဌာယတနပုတ္တိကထာ	၃၂၅
သဋ္ဌာယတနပုတ္တိကထာ အဖွင့်	၉၀၊ ၂၂၁
သာကေပါဌ်အနက်များ	၃၅၆-၇
	၃၅၉၊ ၃၆၆
	၃၈၈-၉၊ ၃၉၂
သာမညဗလ	၁၄၈
သာမညဗလ ကထာ	၃၈၁
သာမညဗလ ကထာ အဖွင့်	၁၄၈၊ ၂၄၂
သာမညဗလ ၂ ပါး	၁၄၈
သာသနကထာ	၃၉၈
သာသနကထာအဖွင့်	၁၆၆၊ ၂၄၈
သာသနာကို အသစ်ဖြစ်အောင် ပြုနိုင်သလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၉၈
သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ	၂၉၄
သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ အဖွင့် (သီလသည် စေတသိက်မဟုတ်ဟူသည်၌ အမေး အဖြေ)	၄၉၊ ၂၀၆
သီလံ နစိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိ ကထာ	၂၉၄
သီလံ နစိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိ ကထာ အဖွင့် (သီလသည် စိတ်သို့ အစဉ်မလိုက် ဟူသည်၌ အမေးအဖြေ)	၅၀
သုခဝေဒနိယံ	၂၇၄
သုခါနုပ္ပဒါနကထာ	၃၄၉
သုခါနုပ္ပဒါနကထာ အဖွင့်	၁၁၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သုခုဒြယ်	၂၃၁၊ ၂၇၄
သုညတာကထာ	၃၈၀
သုညတာကထာ အဖွင့်	၁၄၆၊ ၂၄၁
သုညတာ ၂-မျိုး	၁၄၆
သုညတော	၂၈၀
သုညဟူသည်	၁၄၆
သောမနဿိ	၂၆၅
သံဃာအား ပေးလှူကြောင်း	
ဒါနစေတနာသည် များသော အကျိုးရှိ၏-ဟု မဆိုထိုက်ပါသလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၆၁
သံဃာသည် အလှူကိုခံယူ၏ဟု မဆိုထိုက်ပါသလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၅၉
သံဃာသည် အလှူကိုစင်ကြယ်စေ၏-ဟု မဆိုထိုက်ပါသလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၆၀
သံဃာသည် စား၏-ဟု မဆိုထိုက်ပါသလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၆၀
သံယောဇဉ်အချို့ကို မပယ်ပဲ အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်နိုင်ပါသလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၉၉
သံယောဇနကထာ	၃၉၉
သံယောဇနိယံ	၂၈၂
သံဝရော ကမ္မန္တိကထာ	၃၀၆
သံဝရော ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်	၆၅၊ ၂၁၂
သွာကာရော	၃၈၅

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ ဒုတိယအုပ်
မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ် ပြီးပြီ။

ပြင်ဆင်ဖတ်ရှုရန်

စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ	ရှုရင်း	ပြင်ဖတ်ရန်
၁၇	၄	ကုကုသိုလ်	ကုသိုလ်
၂၀	၁၇	သတ	သဟ
၂၀	၂၆	အလိုခရှိသည်	အလိုမရှိသည်
၂၅	၁၉	ပဋိညာတတ္တာ	ပဋိညာတတ္တာ
၂၀	၀	နိရူပိ	ရူပိ
၂၉	၁၄	အနာရမ္မဏကထာ	အနာရမ္မဏာတိ ကထာ အဖွင့်
၄၄	၃၃	အစရိမံ	အစရိမံ
၀၉	၉	ဧကဝတ္ထုသ္မိ	ဧကဝတ္ထုသ္မိ
၉၅	၁၉:၂၁	အပရိယာပန္နကထာ	ပရိယာပန္နကထာ
၁၃၀	၂၂	ဘဝေယျ	ဘဝေယျ
၁၃၆	၃၀-၁	သစ္စာကာသိ	သစ္စာကာသိ
၁၄၂	၁၃	ပဿတိတိကထာ	ပဿတိတိကထာ
၁၉၁	၇	တေဝိသတိမဝဂ္ဂ-ထိ	တေဝိသတိမဝဂ္ဂ-ထိ
၂၁၇	၂၂	အပ္ပတ္တနိယာမာနံပွဲ	အပ္ပတ္တနိယာမာနံ
၂၃၉	၁၅	ပဿတိကထာ	ပဿတိတိကထာ အဖွင့်
၂၅၄	၂	ကုသလစိတ္တကထာ	ကုသလစိတ္တကထာ
၂၇၃	၂၇	ဒုက္ခဒြယ်	ဒုက္ခဒြယ်
၂၇၄	၂၃	အဒုက္ခသုခဝေဒနိယံ	အဒုက္ခမသုခ ဝေဒနိယံ
၃၁၁	၂၇	အပဗျသတော	အပသဗျတော
၃၄၀	၅	-ခဏလယမုဟုတ္တကထာ	၄-ခဏလယ မုဟုတ္တကထာ
၃၅၉	၂-၃၀	ပဋိဂ္ဂဏှာတိကထာ	ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ